

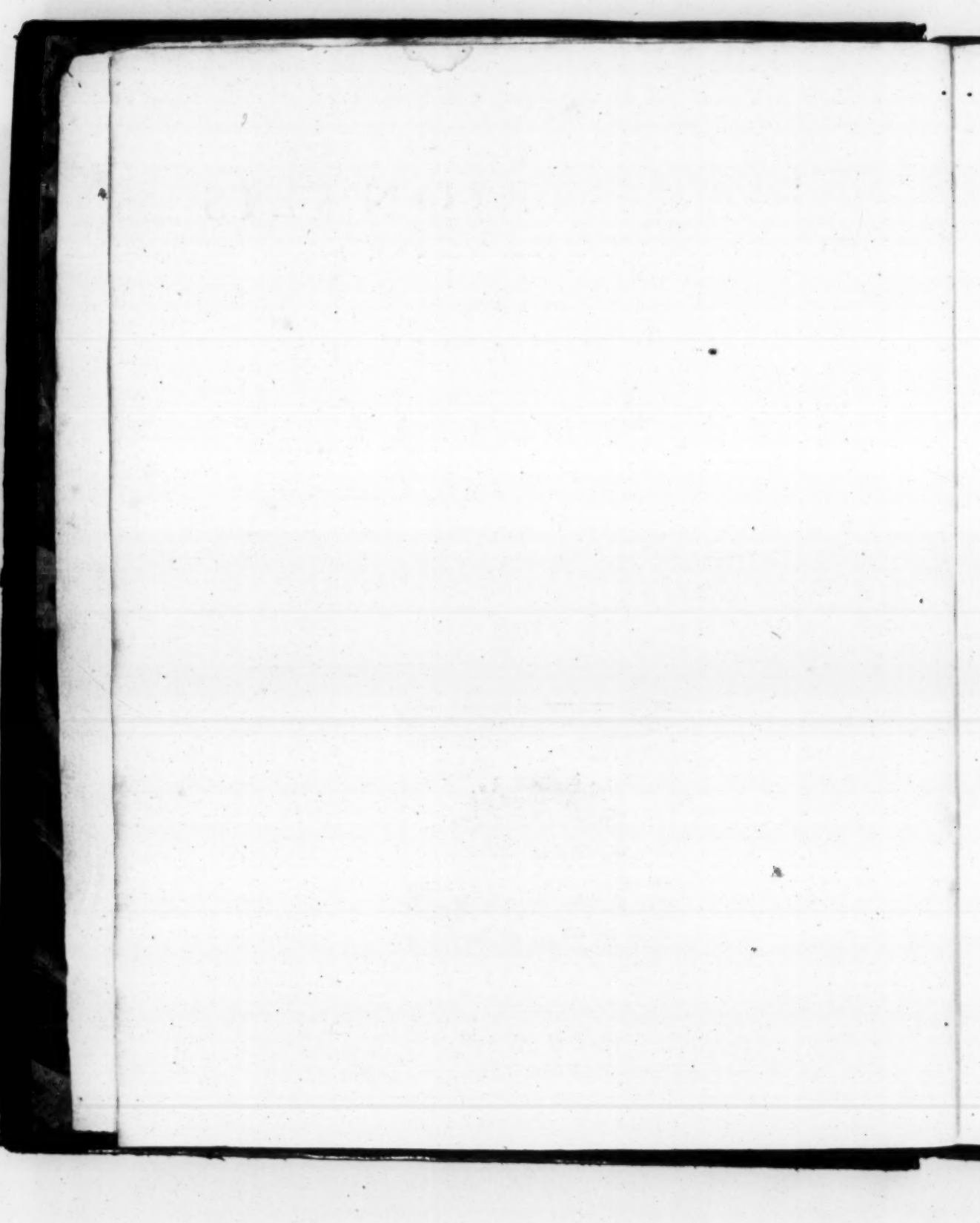
RECENTISSIMA
ANTIQUISSIMÆ LINGUÆ
SEPTENTRIONALIS
INCUNABULA,

ID EST,
GRAMMATICÆ
ISLANDICÆ
RUDIMENTA.

PER
RUNOLPHUM JONAM
ISLANDUM.

OXONIÆ,
E THEATRO SHELDONIANO, An. Dom. 1688.

BENIGNO LECTORI

SALUTEM.

CUM ante biennium in ludo literario patriæ Borealis Linguarum Latine & Græcæ initiis, quæ Grammaticalia in Scholis dicuntur, juventutem patriam imbuerem, ibidemque pro juniorum captu, Scriptores Romanos, Ciceronem, Terent. Virg. Horat. aliosque vernacula lingua exponerem, verum esse deprehendi quod vulgò dici solet: Nos docendo discere: Etenim cum crebrò dictio Romana in nostram, nostraque vicissim in Romanam vertenda esset, mox mira quædam linguæ maternæ ubertas & elegantia, antè mibi non observata, eluxit. Sumus enim plerumque eorum, quæ à natura ipsâ hausimus, incuriosiores: nec causas rerum rationesve scitamus, quæ ab ineunte etate, unâ cum lacte materno nobiscum quasi cœluere. Habet enim maximæ evidentiae instar insitum Naturæ dictamen. Hac verò occasione cum tam accuratas concinnasque vocum inflexiones, tam elegantes constructionum modos, tam exquisitos verborum delectus, tam miram sententiarum varietatem, tam denique insignem figurarum vim ac splendorem in lingua patria animadverterem, ut neutri illarum gravitate, neutri venustate cedere videretur, capî vehementius mirari, quî factum sit, quod è tot præstantibus ingenio & eruditione viris in hac lingua & natis & egregiè versatis, nemo de eâ quicquam insigne literis prodidisset: Cum & vastissimum hujus materiæ copia sufficiat oceanum, per quem judicii pariter ingenique velis latissimè vehi potuissent, & nihil commendatius habere debuissent, quàm ut linguam patriam illustrandam susciperent. At verò videre mibi videor tantis viris ab ingenio & arte paratis quid obstiterit, quo minus & cominodo patriæ hac in parte deseruierint & gloriæ. Nimirum prævidisse credo oleum operamque perditum iri. Paucos enim præsertim inter externos fore, qui ejusmodi lucubrationibus delectarentur; ac proinde famæ suæ nominisque celebritati haud parum derogaturam Lectorum paucitatem. Mibi verò diligentius rem pensitanti, ista excusatio ad negandum ornandæ patriæ officium haudquaquam sufficere videtur. Quamquam enim maximum fructum laborumque velut solatium ex eo capiant eruditi, quod sua scripta à multis & legi & probari intelligant; pœniteatque industriæ, quoties diversum evenerit; nihil tamen per æquè curandum existimavi, ac ne nostra culpa occidant, quibus æternitas debetur. Si quæ alia, certè hæc nostra lingua talis est, quæ sua Majestate meruit ab interitu vindicari. Nihil enim copiosius, nihil elegantius, nihil accuratius vidi. Quibus ego motus quod non solum in Hebræa, Græca, Latina dudum viri docti; sed recens etiam in Germanica, Italica, Gallica, Anglica, &c. præstiterunt, id in vernaculâ, licet impari successu, tentavi. Voces magno & indigesto numero in unum collectas sigillatim examinavi. Quæ similis erant inflexionis, ad unam Declinationem retuli, anomalias exceptionibus reservavi. Et quia quadruplicem inflexionum differentiam esse deprehendi, quatuor mibi natæ sunt Nominum Declinationes. Erant tamen hæc adhuc omnia, valdè imperfecta, rudia, inconcinna, ut solent præformari pictorum prima lineamenta. Verum hoc inceptum

AD LECTOREM.

ceptum variae occupationes interruperunt, & in primis necessitas quaedam, quae mihi tum forte injungebatur, Academiam hanc Regiam Hafnienſem, Athenas illas Danorum, reſiſſendi. Quae res meum institutum adeo perturbavit, ut omnes de eo cogitationes ante susceptas animo abjicerem. Interea loci non defuerunt magni nominis & auctoritatis viri, inter quos, quod honor & merita eorum postulant, primo loco mihi nominandi sunt Viri Admodum Reverendi, Clarissimi & Excellentissimi, DN. D. Olaus Wormius, Facultatis Medicae in alma Hafnienſium Academia P. P. & DN. M. Thomas Bangius Sanctae linguae ibidem P. P. Viri in omni antiquitate versatissimi, qui huic meo conatui album adicebant calculum, monebantque ut in proposito strenue progredere, quodque Studioſo animo inchoaviſſem, constanti & magno abſolverem. Quid facerem? Avolabant priores conceptus, eoque minus sui reliquerant, quo minores egerant in mente radices. Novum igitur & antea non tentatum aggressurus videbar. Sed quia tantis viris tam honesta jubentibus non parere summae inhumanitatis & inertiae videri poterat, suscepi tandem hanc provinciam, & ad recolligenda, quae ante in chartas dissolutas sparsim conjeceram, me applicui, adjectivorum motionibus, verborum conjugationibus auxi, reliquas etiam orationis partes strictim persecutus, ne quid Etymologiae ad sui integritatem deesset. Quae nunc omnia Tibi, Lector Candide, his pagellis exhibemus, illaborata quidem & impolita, utpote quibus ultimam limam adhibere festinatio non est passa; sed (ut spero) talia, quae alios longo hactenus otio indormientes excitare poterunt. Nec mihi metus est ne paucos aut forte nullos habiturus sim lectores. Nam hos forsitan aliquos, quanquam non materiae, tamen novitatis gratia dabit. Nunc quid in hac editione observari a Te velim, Lector humanissime, paucis accipe. Ad in primis quidem humanitatem Te latere non debet, quod litera Alphabeti nostri ultima, olim thusi hodie thorn appellata, * in Typographia, qua in hoc opusculo excudendo uti sumus, non extiterit, ideoque loco ejus Th Danicum vel Germanicum usurpare necesse habuerimus.

* In nostra Typographia Þ thorn majusculum extitit quo in initiis vocum hac in editione utimur, in mediis vero th minusculi vicem supplet.

Deinde cave heic expectes accuratam vocum Islandicarum interpretationem, quarum non exiguum numerum ideo passim inseruimus, ut in promptu essent exempla, in quibus inspicendis & ad regulas applicandis linguae nostrae studiosus se exerceret. Reperiuntur enim inter eas permultae, quae plurimas admittunt significationes. Quarum unam aliquam, plerumque tamen propriam & primariam adduxisse satis putavi. Neque enim Dictionarium scribere animus erat.

Ad extremum per candorem Tuum, mi Lector, perque Christianam, quam Tibi cordi esse nullus dubito, charitatem Te rogo, sicubi in hoc Proclamate a me peccatum esse deprehenderis, velis hoc non tam incuriae meae quam imbecillitati humanae imputare. Neque enim omnia ad hanc vel illam Regulam spectantia primo intuitu circumspicere potui, utpote nullis praeviis vestigiis adjutus, quorum ductu haec ardua & deserta confragosa elucider. Quod factum, ut divitibus, & saepe ea suggererent, quae priori loco fuissent ponenda. Quod si quis se hisce vilibus & imperfectis multo elaboratiora praestare posse aut potuisse contenderit, ei non multum refragabor, contentus, si his columbulis nostris inter Aquilas suas concesserit pennas. Bene Vale, Lector Candide, & mihi in spem gratiae Tuae omnia honesta aggredi parato, favere perge. Hafniae Pridie Nonas Decemb. An D. 1651.

RUNOLPHUS JONAS Islandus.

A D L E C T O R E M P R Æ F A T I O.

A Liquot abhinc annis (Lector benevole) dum Johannes Fellus ò Maxap^{ms}, Episcopus non ita pridem Oxoniensis, mecum de Veteribus Linguis Septentrionalibus sermones una sereret, maxime Gothica & Anglo-Saxonica fatum deplorabat, utpote quibus aditus tam difficilis & molestus esset, propterea quod è tot haud vulgaris ingenii & literaturæ viris, qui has Linguas excoluerant, nemo eatenus rudimenta tradiderat, quibus commode & expedite disci, & doceri possent. Interea etiam dum multos magni nominis, & authoritatis viros recenseret, qui dictis Linguis egregie operam navassent, non ultimo loco honorifice commemoravit Collegii Lincolnienfis Rectorem, Thomam Marefchallum, dolens illum Grammaticam Anglo-Saxonicam & Gothicam non reliquisse posteris, quam F. Junii Lexico quinque-Lingui, quod aliquandiu prælo destinarat, præmissam, publici juris faceret. Etenim ut in animo habuit, Junii sui tantum non compar, Marefchallus hujusmodi Grammaticam conscribere, ita Episcopus, de bonis literis optime meritus, conscriptam edere suis sumptibus statuit & promisit. Hoc non tacendum eorum gratia putavi, qui pene turpe ducunt Theologo, Grammaticis & Grammaticalibus se intermiscere; imo eorum ergo dictum maxime volui, quibus frustra reclamantibus, hoc, quicquid est operis, nescio quo impulsu ductus non potui non suscipere, susceptumque (Deo vires suppeditante) ad finem perducere. Quinimo Celeberrimus Vir Johannes Jocelinus (qui fuit ab Epistolis Matthæo Parkero Archiepiscopo Cantwarensi, & quasi pater omnium qui linguam majorum ex eo tempore coluerunt) Grammaticam Saxonica commentatus est, quod me rescire contigit ex Epigraphe Manuscripti, cujus pro humanitate sua mihi copiam fecit Vir doctissimus Johannes Batteleius Archidiaconus Cantwarensis. Epigraphe autem sic se habet: Dictionariolum, sive Index Alphabeticus Vocum Saxonicarum (ni fallor) omnium quas complectitur Grammatica Clarissimi Viri Domini Johannis Josselini. Item alius Index Alphabeticus -- ope-

P R Æ F A T I O.

ra Joh. P. collectus & dispositus uterque. *Monitus hujus libri inscriptione, à Viris eruditis, præsertim Bibliothecarum Præfectis, de Josselini Grammatica diligenter sciscitatus sum, hoc consilio, ut ipsam forte suis latebris ereptam, cum nostra Grammatica, jam tum Typographo tradita, conferrem.*

Quod si tanti viri auctoritas mihi non præsidio sit adversus eorum censuram, qui Grammaticas institutiones, ut docto & sapienti homine indignas aspernantur, advocandi mihi ad partes sunt Pallii Togæque principes viri, quos Grammaticam artem infra dignitatem & gloriam suam non habuisse certum est. Plato, Theologus inter Philosophos dici meritus, (salvo utriusque nominis honore) de Etymologia egit in Cratyllo, ut Alcinoüs memorat. Aristotelem Verba & Nomina, & Conjunctiones tradidisse testatur Quintilianus; imo illum tanquam patrem Grammaticæ & Criticæ à veteribus habitum fuisse refert Dio Chrysostomus Orat. LIII. Præterea, Theophrastum Θεοφράστου & Θεῶν ὁδοῦσιν libros scripsisse tradit Laertius; & apud Romanos curam artis Grammaticæ tantum increvisse ait Suetonius, ut ne clarissimi quidem viri abstinuerint, quo minus & ipsi de ea aliquid scriberent. Idem commemorat & ab ipso Julio Cæsare scriptos esse de Analogia libros. Ciceroni etiam Grammaticalia studia multum placuisse dicuntur, & ut alios præclaros viros mittam, qui Grammaticam suis calamis cohonestaverunt, M. Terentius Varro, Romanorum omnium citra controversiam doctissimus, de Romana lingua multa condidit volumina, quorum tres de Analogia libri supersunt.

Tot claris & illustribus exemplis munitus haud verebor dicere, & sibi tueri posse dignitatem gravitatemque sapientissimum quemque, & Grammaticam scribere; imo haud verebor affirmare tantum abesse, ut suo munere quid indignum agat Theologus, siquando Grammaticum opus contexat, ut tum maxime agat Theologum, cui par est, quatenus docti personam sustinet, Humaniores literas; quatenus vero Mystæ, Divinarum rerum scientiam quocunque ritu promovere. Imo etiam, quo quis dignior & excellentior, tanto magis laudandus est, quanto publici rationem habens, sese ad ea docenda demittit, quæ alii non possunt, aut, utilitatem publicam otio posthabentes, nolunt docere. Laudatur ab Eginharto, vitæ ejus scriptore, Carolus M. Imperator, quod patria lingua, scil. Franco-Theotisca, tantæ curæ illi fuit, ut istius sermonis Grammaticam exarare non dedignatus sit. Quanta etiam cum veneratione jam recolitur memoria inclyti illius Ælfrici

P R Æ F A T I O.

frici Prasulis, qui infra Archiepiscopalis insula decus non estimavit in gratiam juventutis Anglo-Saxonica præcepta Grammatica ex Prisciano, Donatoque collecta Saxonice transferre & Glossarium subnectere. Et ut à Veteribus ad recentiores transeam, quantam sibi gloriam comparavit nobilis ille Gallus, qui de arte Grammatica rationis principiis stabilita scripsit libellum Grammaire generale & raisonnee inscriptum, cui insuper annexit tres Grammaticas, quibus totidem linguæ, quas Provinciales docti vocant, optime addisci possunt? Quantam quoque nominis exultationem consecutus est Nobilis & Amplissimus ille Vir Georgius Schottelius, Serenissimo Brunsvicensium & Lüneburgensium Duci à Consiliis, & Aula, sacrique Consistorii Assessor, qui opus ex quinque libris constans de Germanica lingua condidit, in quo Theotiscum sermonem longe lateque diffusum, & regularum impatientem antea creditum, præceptis Grammaticis subjecit, & ad justæ artis formam redegit? Denique, ut alios taceam, quantum domi forisque celebratur consummatns ille Geometer ac Theologus Johannes Wallisius noster, qui infra gloriam suam non duxit Grammaticam linguæ Anglicanæ nova prorsus methodo scribere, in gratiam usumque Exterorum, qui ad Academiam Oxoniensem, tanquam ad Communem Matrem, solent confluere.

Ego ad tantorum virorum exemplum studiosis prodesse volens Grammaticas Linguarum Uiphila-Gothicæ & Anglo-Saxonicæ sine socio operis suscipere scribendas non gravatus sum, quippe quod hæ linguæ utut barbaræ à quibusdam sprete, sui Candidatos è quavis Schola, sive Theologos, sive Jurisperitos, sive denique Philologos, ad multarum rerum maximi momenti notitiam perduxerint, quæ illis nondum imbutos latuerunt.

Quantum in legendis Saxonice profecturus sit Theologus, ex versato tantum librorum Septentrionalium annexo Catalogo facile quis percipiat. Bone Deus! Quot in eo Sermones visuntur? quot etiam tractatus Polemici, Practici? Quot insuper Concilia, Canones, Pœnitentialia, Epistolæ, Versiones, Paraphrases, Precationes, Horæ, Vita Sanctorum, Passiones Martyrum, &c. in quibus Theologorum, præsertim nostrorum, est versari, ut quid docuit, quid decrevit Ecclesia Anglo-Saxonica suis oculis cernentes, felicius iniquas Pontificiorum calumnias in ipsos repellant, qui nobis falso intentant hoc criminis, quod à fide majorum defecimus, quum tamen eadem circa Fidem Catholicam & S. Eucharistiæ mysterium statuisse Majores nostros ex vernaculis illorum

P R Æ F A T I O.

scriptis constat, ac Ecclesia nostra etiamnum decernit. Multa quoque exstant in Saxoniciis membranis, quæ se curioso rerum indagatori quasi observanda offerunt de Monachismo indies crescente, de Clero Cœlibatui reluctante, de falsa Miraculorum opinione, de ingravescente superstitione; & ut verbo dicam, de adolescente pro more temporum Papismo, eousque dum sub Normannis Præsulibus pervenerit veluti in virum adultum, in mensuram plenitudinis Antichristi. Hæc & hujusmodi maxime ad Theologos spectant, præcipue nostros, quibus perjucundum non esse non potest cum Majoribus suis quasi sermocinari, iis præsertim qui sunt vel esse cupiunt scribæ docti in regno cœlorum, quos dixit Jesus similes esse homini patrifamilias, qui ex promptuario suo depromit & Vetera & Nova.

Quod nostrarum Legum studiosos attinet, eos quasi alloquitur Lingua Saxonica, & elata voce advocat ad Codices suos tam MSS. quam Impressos legendos. Nam præter libros de priscis Anglo-Sax. Legibus à Lambardo editos, quos Wheelocus recudit, aliæ, ut par est credere, in forulis Bibliothecarum Ben. & Cotton. delitescunt, quas operæ pretium erit, & curiosis gratum, in publicam lucem emittere. Penes me habeo descriptas LL. Æthelberti, Hlotharii, & Edrici Regum, Saxonice, & Textu Rossensi, quem Lambardus, utut diligens Legum investigator, ante editam Archaionomiam non vidit. Henricus autem Spelmanus qui librum tempestive inspexit, paucula quedam protulit ex Æthelberti decretis de Rebus Dei & Ecclesiæ non abstrahendis; cætera ad vitæ probitatem, & morum correctionem pertinentia, quasi à consilio suo aliena prætermisit, quæ tamen hic in gratiam studiosorum nostri juris apposueram, si per leges scribendæ præfationis licuisset. Cum aliquo non diffiteor fructu, Leges Regum Sax. Latine versæ in Libro Jornalensi evolvi possunt, si mox incomparabile istud Somneri Glossarium, in quo obscuriora vocabula explicantur, in subsidium vocetur; sed multo felicius in iis operam suam positurus est, quisquis Saxoniciis literis imbutus, sibi ipsi Glossarium est. Hæc dicere visum est in gratiam nobilis Juventutis, quæ Collegia Juris Londinensia suis studiis honestant, si forte, me autore, Saxoniciis studiis sese dare, & tot venerandæ antiquitatis monumenta in sermone & characteribus Saxoniciis scripta (peculiarem suæ Britannicæ Thesaurum) perlustrare, non gravati fuerint.

Quod ad Philologos, cujus nominis cunque sint, sive Grammaticos, sive Antiquarios, sive Historicos, eos mediocris peritia
Lingua-

P R Æ F A T I O.

Linguarum, quas nos docemus, ad fontes Linguarum quotquot fere Septentrionalem Europam jam nunc personant, certo veluti filo deducet. Nostri, Belgæ, & Frisii, veterem Gothicam & Saxonicam non nescientes, suæ singuli vernaculæ communem originem & progressum quasi in descripto stemmate cernent. Suecis & Danis eadem Gothica & vetus Cimbrica, quam Runicam vocant, (sui proxime Islandica accedit) suarum communem prosapiam ostendet, & ut à veteri denuo Gothica & Francica suus sermo derivatus sit, facile perspexerit Germanus quisquis has linguas non ignorat. Quid? quod Galli, Itali, Hispanique in his linguis qualitercunque versati, hi & illi Gothica, isti vero velint nolint Franco-Theotisci scil. & Norwegici sermonis, haud pauca † vestigia in suis singuli vernaculis deprehendent. Quem-
† Mignon, nam igitur, nisi bonarum literarum haud adeo cultorem, non mignonne à magnopere deleteret, tot vocum, imo tot linguarum origines à Francico veris fontibus petere? Me certe fateri minime pudet, quanto nimmon, a- pere gaudio gestiebam, cum primum linguas hasce qualitercun- mare, mins que affecutus vernacula nostra, ut & Scotica genus, quasi per na, amer. stirpes, & capita à primo stipite recensere poteram. Vehemen- prison, car- ter etiam gaudebam ulterius progressus, ut Linguarum Septen- cer, Isl. pris- trionalium propinquitatem rite edoctus essem, planeque perspi- sund, suit, cerem illas Gothicam communem parentem habentes solo inter consecutio, se dialecto discrepare. Isl. sueir, sire, Adhuc, si quis harum linguarum cultor dominus, Isl. advertat animum, ne is profecto vel invitus agnoscat operæ pre- sira. curtos, tium fore iis operam dare, ut tandem in earum studio mediocri- humanus, Isl. ter profectus cernat inter Septentrionales Linguas, ex qua qua- furt, morum que originem suam traxit. civilitas, fura-

Ex Gothica certe, quam nunc Mæso-Gothicam, nunc Ulphila-Gothicam vocamus orta sunt Anglo-Saxonica, vetus Francica, & Cimbrica, monumentis Runarum posteris tradita, & ab ea genus proxime ducunt. Anglo-Saxonica progenies sunt Anglica, soupe, forbil- Scotica, Belgica, præcipue tamen Frisica illa vetus, & moderna lum, juru- in qua Anglo-Saxonica vestigia in plurimorum vocabulorum Or- lentum, Isl. thographia, & Pronuntiatione in hunc diem supersunt. E Fran- ad supâ, for- cica, quam & Franco-Theotiscam voco, nata est superior bou- manica, sive Alamannica; & ex Cimbrica Islandica, Norwegi- clier, cly- ca, Suedica, Danica deductæ sunt, ut subjecto stemmate docemus. peus, Isl: buflare. Qui plura velit, adeat Gl. Goth. in sequentibus: AALLAINS. AZETIZX. BAKKRS. BIKANBXXAÐANN. FRÆITAN. AÐAÐGANAÐEI. ÐKRXGAN. FÐAK. MAKKRS. MANRFXK. TEKAN. FYAHAN. YAKAÐGAN. VINPISKAN. KX. SALLGAN.

Gothica,

P R Æ F A T I O.

Gothica,

† vel Cim-
bro-Go-
thica.

Anglosaxonica,

Francica,

† Cimbrica,

Belgica, Frisica, An-
glica, Scotica.

Germanica.

Islandica, Norwegica,
Suedica, Danica.

*Vides igitur, Lector benevole, quanta sit plurimarum Lingua-
rum affinitas, & quam levi negotio Septentrionalis Europæ præ-
cipuæ Linguae subsidio antiquiorum disci, vel saltem intelligi
possunt. Præterea non supervacaneum erit Te quoque monere,
ut quis earum vel mediocriter peritus, Gothica, & Teudisca vo-
cabula, quæ in legendis Historicis occurrunt, facile intellegendus
est. Id genus fere innumera sunt, præsertim nomina hominum,
gentium, fluminum, & locorum propria, qualia sunt †^a Phriti-
gernes; ^b Athanaricus; ^c Theodoricus, aliter Theudericus; ^d Atha-
laricus; ^e Alaricus. *^a Atilas; ^b Totilas; ^c Amalasuenta; ^d Anses;
Theod.*

^a Pacis cultor, à γῆνδ pax. & ΓΑΙΡΝΑΝ, Sax. gýnnan, desiderare. Fpud autem
unum est ex vocabulis, unde sexcenta nomina propria desumpserunt gentes Septentriona-
les, ut videre est in *Funis* observ. in Willeramum p. 289. ^b Commeatibus præfectus,
vel commeatibus pollens, ab ETAN, Sax. etan, Isl. etan comedere, & KEIKS, Sax.
pica princeps, dives, potens. ^c Populi princeps, vel populo potens. Nam Gothis ΦΙΝ-
ΔΑ est gens, Sax. Deod gens, Deoda gentes. ^d Nobilis rex, vel nobilitate pollens.
Nam Æpel est nobilis, egregius, unde Æpelbept nobilitate clarus, &c. ^e Omnium rex,
vel omnibus potens. * In Procop. *Jornandis*, &c. hist. ^a Nobilis. ^b Morte liber,
immortalis, à ΔΑΝΨ mortuus, S. dead, Alaman. dode, & ΛΑΝS, Sax. leaf,
Cimbrice MHL lûs, Germ. lea. vid. Gram. Cap. 4. R. 3. ^c Vel Amalasuntha, coelestis
forma, ex Theotisco himil, Cimbrice *HIMIN himin, Gothice HIMINS cælum, & alia voce
cujus vestigia extant in Franco-Theotisca seona pulchra, & Suedica skonheer pulchritudo.
Huc refer, Amali, coelestes, familiæ Gothicæ nomen, & Amalafridus, coelestis pax.
^d Gothi (inquit *Jornander*) proceres suos, quasi qui fortuna vincebant, non puros ho-
mines, sed semideos, id est, Anses vocavere. Me judice, ab ANSTS gratia, favor,
pro quo passim in monumentis Theotiscis, Anst, vel Ans, unde forsitan oppida Hanscatia
dicta, & tot composita, Ansfrid, Anshelm, &c.

* Gepida;

P R Æ F A T I O.

^a Gepidæ; ^b Filimer; ^c Mundus; ^d Ludovicus; ^e Carolus. * ^a Ario- e Græcis r-
^f istus; ^b Verdumarus; ^c Allobroges; ^d Ambiorix; ^e Induciomarus; ^f pi-
^g Dumnorix; ^h Rhenus; ⁱ Albis. † ^a Aurinia; ^b Herethus; ^c Si- gros inter-
^d camabri; ^e Ingævones; ^f Hermiones; ^g Istævones; ^h Hermunduri; ⁱ Procepius, &
^j Æstii; ^k Marfi, &c. Ex his Exemplis intelligere est & bono- Fornandes,
 rum auctorum lectionem jucundiorē reddi Linguarum, quas do- apud quem
 cemus, peritia, & memoriā etiā historicorum, & antiquario- malē Gepan-
 rum in iis legendis multum adjuvari. ta, pro Ge-

Porro in recentioribus legendis, quadam non raro occurrunt, paita nunc
 quæ ab harum Linguarum peritis multo majori cum fructu le- legitur. Est
 guntur. Huc non incommode referri possunt siue Gothica, siue enim Ges-
 Saxonica illa vocabula, quæ A. Busbequius ex ore Græci homi- pait Germa-
 nis prolata descripsit, qui frequenti commercio sermonem imbi- nis is, qui
 berat gentis ejusdem in Taurica Chersoneso, cujus Lingua moram facit,
 originem Gothicā prodit, ut sequentia demonstrant: & pæpa, vel
 gepepa An-

wintch, glossaxonibus
 veterinosus. f Valde celebris, vel multorum princeps ex **þiln**, pæala, pæla multus, mul-
 tum, & mæpe magnus, illustris, unde mer princeps Gregorio Turonensi, & aliis. g No-
 men ducis fortissimi, de quo oraculum Procop. hist. Goth. L. I. à mund protectio, patro-
 cinium, tutela, unde plurima nomina propria composita sunt tam virorum, quam femi-
 narum: licet plura istiusmodi nominum videri quoque possunt desumpta ex illo mund,
 Gothice **munns** os, oris significante. Unde ambigitur an Francorum rex Pharamund,
 à pæper pulcher, & mund os, vel à pæp, pæpe, iter, expeditio, & mund protector, no-
 men sumpsit. h Theotisce Lodowig, & Ludhuig. Apud Romanos Auctores Lutarvi-
 cus, Litavicus, Latine apud Francos Hlodovæus, Clodoveus, à hlud, canorus, & per me-
 taphoram celebris, & piza heros. i Fortis, à ceople vir, masculus. * In Julius Cæsa-
 ris Commentar. a Ab ape-pæp valde honorabilis. vid. Grammar. Cap. 4. R. 7. b Id
 est, peppiomæpe, vir late celebris, nam pïomæpe man est vir celeberrimus, Cædm. 36.
 25. 56. 19. vel à pepeb exercitus, & mæpe celebris, princeps. c Id est, Montani, vel
 montanorum cultores, nam Allbergs per metathesin Allbrox, unde Allobrox, est valde
 montanus, secundum Grammar. Cap. 5. R. 29. & Luc. 1. 39, 65. in thi ignis, & in vi
 ignis, redditur Gothice in **þalikrahein**. d Ministri, vel Ambactis dives, quasi
 per contractionem ex **andþalhts** embiht, & **þeiks**. e Quasi Saxonice diceret
 on dugupe mæpe, virtute celebris. f Judex regni, vel judicio potens, ex **ðxmgan**,
 boeman, deman, & **þeiks**. g A pýne, aquæ cursus, rivus. h Ab **halla**, **halla**-
þa, healf. Alam. halb, dimidium, quod mediam dividat Germaniam, secundum illud
 Claudiani, mediumque ingressa per Albim. † a Fornandi Alorumna, rectius Alruna:
 quasi mysteria omnia sciens, vel mysticorum valde sciens: ab **alla**s, S.all, & **knna**,
 pýne, mysterium. v. Wormii Literaturæ Runicæ Cap. III. p. 16. b **þikþa**, eorþe,
 terra. c Vel Sigambri, ex rige victoria, & cempa, Cimbrice **þyþbar** cempa, miles,
 quasi diceret victoriosi milites. d Interius habitantes, scilicet ad mare, ex in & gebuan,
 G. **þapan** habitare; vel forsan ex ing pascuum, pratum, G. **þinga**, & buan habitare,
 quasi pascua habitantes. e Sax. Depe-man est miles. f Ad occidentem & Est-Rhenum
 propius habitantes, p: vel w evanescente ut in **Isl. aan**, quod vide in dict. Islandico. g Exer-
 citus

PRÆFATIO.

citūs tutela, wintch, *ventus*: G. VINAS: S. pind. silver, *argentum*: G. SILAK. S. i. e. pars fortissima. reolsep. For, triticum: KANKN. thurn (forlan mendose pro thuru) porta: G. ΔANK: S. bup, dupu. oeghene, oculi: ANGRNA: eagan. b Ad Orientem habitantes. i Lo- schwalch, mors: Sax. rpealtan, rpektan, mori. brunna, fons: BKONNA: ca palustria bopn, bupna, bpruna. apel, pomum: S. æppel. comnen, venire: UIMAN: habitantes. i Lo- cuman. Sequuntur, quæ Busbequius non intelligebat: jeltch, sanus: Goth. hAIALS: Sax. hal. jel ubarr, sit sanum: G. hAIAL VAKT, erat sanum, hAIAL VAIKΨAI, sit sanum. apo, gallina: hANA: hæna, epicæni generis. gadelitha, pulchrum: ΓΑΤΙΑΛΑ. vid. ΓΑΤΙΑΣ in Glos- sario Gotbico. cadariou, miles: G. ΓΑΔΑΡΑΝΗΤS. ies warthata, ille fecit: iS VANKHTA vel iS VANKHTA ΨATA, raptim iS VANKΨATA. ich malthata, ego dico: iK MAΨAGA: ic maðle, vel potius, iK MAΨAGA ΨATA, pro quo raptim, liquecente Ψ (ut in Ill. maal, sermo.) iK MALLΨATA. ich malthata. fers, vir: Goth. VAIK: Sax. pep. tzo warthata, G. ΨN (ex sibilante ore Græco τζο vel τζο) VANKHTES ΨATA, pro quo raptim, eliso ES, VANKΨATA, tu fecisti, vel tu hoc fecisti. Reliqua partim ut peregrina, vel peregrini hominis ore distorta, partim etiam a nobis alibi + explicata prætermittenda duximus, ne ælum agere videremur.

+ in Gram. Cap. I. & dict. Island.

* Tract 8. of Lan- guages. + Ingulph. Hist. p. 26.

Huc quoque reducenda sunt Norfolciensia illa vocabula, quorum originationes ex Danico sermone certius, quam ex Saxonico eruendas autumat noster. * Tb. Brunus M.D. & Eques Auratus. Certe viri doctissimi conjecturæ fa- vet, quod Rex Aluredus Gurmundo regi Danorum, cum maxima multitudine suorum baptizato, Norfolciam incolendam dedisse + traditur. Quamobrem eve- nire sane non potuit, quin peculiare quædam voces Cimbricæ originis Norfol- ciensibus etiamnum in usu forent. En maximam partem earum, quas ille enu- merat, a nobis explicatas. Bunnyp, tumor ex accepta plaga in carne ex- tans: G. BANQA est ulcus: Isl. ban vulnus, ben vibex, inde forsan batwnd, tumens: ut his head is batwnd, caput illi tumet. thurk, vel thark ca- liginosus, plane a Sax. deopc. A. dark. Enemnis, ne ne forte: ut, spar the door Enemnis he come, pessulum ostio obde, ne ille intret: forsan ab eigenema, vel einema adverbio excludendi, vel excipiendi, nunc in usu apud Islandos. Sammodithu, formula salutandi primo congressu, signifi- cans, dic mihi quomodo vales, raptim forsan ex fæx me hu dert þu. Sic raptim dicimus muchgoditty pro much good do it you. Mauther, vir- go: G. MARGAΨ: S. mæxð, & mæxða, unde liquecente z secundum Gramm. primi Capitis R. 6. mautha, vel maurtha, r finalis, ut in aliis vocibus, Euphonie gratia accedente. Hæl, tempus, a ræl voce in Cæd- monie passim occurrente. v. p. 28. l. 6. p. 53. l. 3. p. 54. l. 22. Hinc reel op- portunitas, & adverbium sumne ræl, vel æt suman ræl, interdum: on na- num ræl, nunquam. strast, iratus, ira exclamans, objurgans, rixans: Islan- dis at strassa est objurgari, corripere, increpare. matchly, perfecte, bene: Isl. maetlega, magtlega: Sax. mihtlice, valde. to dere, nocere: ut, you dere me, mihi nocet: manifeste a Sax. deþian, nocere, lædere. Non ear, modo, Isl. numar. to camp, pila pedali contendere: Saxonice camp est certamen, & campian certare, ἀγωνίζεσθαι. Sibirit, sponfalium præco- nium,

P R Æ F A T I O.

nium, a sib, affinitas, & byphz, manifestus: Gothice **BAIKHTAN** est manifestare; *Anglice to bruht*, apud Salopenses *to brit*, divulgare. *Fran-
gast*, sic enim virginem viro jam nunc maturam & virum quasi expectentem
vocat Norfolkensis: forsan a *rengan* vel *rangian* capere, unde *rengan*
captus, (quibus similes proculdubio apud Cimbroz voces) & *aast* amor, quasi
amore capta, vel amoris capax virgo: Præterea *faung* apud Islandos significat
omnia requisita ad familiam, hinc *alfenga madur*, homo qui familiæ bene pro-
spicit, inde forsan a *fangast twench*, virgo quæ mater-familiæ esse potest.
vel cupit. *To bide olwe*, pœnas dare, unde constat *bide* profluxisse a Sax.
pite, quod pœnam, multam, supplicium significat. Cætera, nimirum *kedge*,
vegetus; *cleber*, cultus, elegans; *to mek*, suo quodque tempore agere;
stungy, parcus, morosus; *to feft*, persuadere, vel persuasum ire; *thepes*,
uvæ crispæ; *golgood*, flos cerevisiæ; *sap*, alburnum; *cothih*, morosus;
thokih, piger; *parwar*, Ebor. *fifax* nomen Cartilaginis, qua caput utrin-
que humeris alligatur: hæc, inquam, utpote nos prorsus latentia studiosis ve-
terum Linguarum explicanda relinquimus. Porro cum de Etymologiis res forte
agatur, non abs re erit doctos, quum è Nostris, tum è Scotis, Belgis & Frisii
eo nomine ad Gothicæ & Anglo-Saxonicæ studium provocare, quod earum ope
sue singuli vernaculæ Etymologica & Glossaria *u-voxx* evasuri sunt, chartaceis
istis multum potiora. Etenim Etymologistæ nostri quæquot hisce Linguis non
admodum versati scripserunt, in multis hallucinati sunt, ut Verstegeanus, Skin-
nerus, quorum ambo traduces Linguarum, hic Danicam, Suedicam & Belgicam,
ille Germanicam & Germanicæ parentem Franco-Theoticam, neuter vero ma-
trices Gothicam qualitercunque & Anglo-Saxonicam perite intellexerunt. Non
hæc dicta putes (Lector) quasi tantorum virorum famæ quid detractum ire ve-
limus, sed ut curiosi è popularibus meis ostendam excolendum sibi esse harum
Linguarum studium, si sue causas scire cupiunt. Certe egregium opus est
Skinneri Etymologicon, quamvis in quibus lapsus est Clarissimus auctor, hic il-
lic offenderint matricium periti, qui è scriniis Bibliothecæ Bodleianæ jam avi-
disime expectare cæperint Fr. Junii Etymologicon Anglicanum, quod tandem
aliquando editum, morositatem istorum plus satis redarguet, qui se suæque stu-
dia nimium mirantes (nescio sub qua gravitatis specie) Glossographos & Ety-
mologistas plane quasi Pædagogastros fastidiosè contemnunt.

Verum enimvero quamvis vocabulorum, quibus jam utimur
vim & emphasin ex propriis fontibus discere opere pretium sit,
& pulcrum scire, non ea tamen de causa Antiquitatum cultores
ad hæc studia invito, ut meras vocum derivationes sciant, sed ut
in rebus, quarum voces vehicula sunt, erudiantur. Scilicet, ut
instituta, mores, ritus, politiam, res pace belloque gestas, dogma-
ta, scita, leges, imo ut commenta, fabulas, & superstitiones ma-
jorum ex vernaculis ipsorum scriptis addiscant, præsertim ex
Monumentis Saxonice, pretiosissimo Angliæ nostræ thesauro. Con-
sulant modo Antiquitatum curiosi Catalogum Librorum, quem eo-
rum gratia contextam excusamus; in eo nihil non antiqui, &
quod

P R Æ F A T I O.

quod ipsos ad hæc studia provocet, reperturi sunt: Nempe antiquos Sermones, Versiones antiquas sacras & profanas, antiquas Historias, Epistolas, Concilia, Leges, Glossaria, & diversi generis Chartas antiquas, viz. Donationum terrarum, Emancipationum servorum, & descriptionum terrarum, quarum unam mihi describendam misit humanissimus & doctissimus Vir G. Thorp S.T.P. & Ecclesie matricis Cantwarensis Canonicus, quod in ea describuntur prædia, quæ ante Normannorum tempora ad Ecclesiam nostram Wigorniensensem spectabant, quarum haud exiguam partem etiamnum possidet Ecclesia, sub Divina & Regiæ Majestatis præsidio semper possessura. Penes me quoque habeo descripta ex membranæ Saxoniciæ alia nonnulla, quæ in Φιλαρχαίων gratiam peculiari volumine edenda reservo. Sed cum multi noviter multa commentati sunt de Sacramento, quo mos est Regibus nostris se in solemnî consecratione obstringere, en (Lector Benevole) Latine versus Sacramentum, id genus omnium, quæ mihi hætenus videre contigit, antiquissimum, ipsissimum nimirum Juramentum, quo conceptis verbis præscripto † R. Ethelredum (ut videtur) jam tum corona solemniter induendum adegit Archiepiscopus Cantwarensis S. Dunstanus.

† v. Math.
West. in
An. 979.

Apographum hoc descriptum fuit ad literam ex scripto illo, quod Dunstanus Archiepiscopus tradidit Domino nostro apud **Lingeston** eodem die quo in Regem consecratus fuit, & interdixit illi nequid aliud pignus daret, præter hoc, quod ipse in Christi altare posuerat, sic (autem) illi Episcopus dictabat: **IN NOMINE SS. TRINITATIS** Ego tria promitto populo Christiano, & subditis meis. Primum quod Ecclesia Dei, & populus Christianus omnis ditionis meæ vera pace perfruetur. Secundum est, quod Ego latrocinium, & injustitiam omnimodam omnibus hominum ordinibus prohibebo. Tertium autem, quod spondeo, & præcipio in judiciis omnibus justitiam, & misericordiam adhibendam esse, ut nobis etiam omnibus pro æterna sua clementia ignoscat benignus, & misericors Deus, qui vivit, & regnat, &c.

Rex Christianus, qui hæc custodit,

Dir geppit is geppiten ræf be
ræf be þam geppite þe Dunstan
apcb. realde upum hlaforde æt
Lingertune þa on dæge þa hine man
halgode to cinge. 7 forþeas him ælc
pedd to sylanne butan þýran pedde
þe he up on Epsiter peofod lede.
rpa re Birceop him dihte: On
þære halgan þýnnere naman ic
þreo þing behate Epsitenum folce.
7 me underðeodum. An æpert þ
Goder cýpice, and eall Epsiten folce
minpa gepealda soðe ribbe healde.
Oþer is þat ic peaslac 7 ealle un-
rihte þing eallum hadum forþeode.
Ðriðde þat ic behate and bebeode
on eallum domum rihte. and mil-
heoptnerre. þ 7r eallum apfære
and milðheopt God þurh þ þir
eccean milre forgyfe. se lypað
and rixað.

Se Epsitena cýng þe þar þing
gehealdeð.

P R Æ F A T I O.

gehealdeð. he geeapnað hým ryl-
fum popoldlicne peopðmýnt. and
him ece Gōb ægðer gemiltreð. ge
on andþerbum life ge eac on þam
eecean þe æfre ne ateopnað. Líf he
þonne þ æpæð þ gobe pær behaten.
þonne rceal hit rýððan pýprian
rpyðe rona on hir ðeobe. 7 eall hit
on enbe gehpýpfað on þ pýprie.
butan he on hir lif fæce ær hit ge-
bete. Cala leof hlaforð beoph hu-
pu þinga georne þe rylfum. gehenc
þ geloime. þ þu rcealt þa heopde
forð æt Godeþ dome ýpan and læ-
ðan. þe þu eapt to hynde gercýrft
on þýrum life. and þonne gecennan
hu þu geheolbe þ Crýst ær ge-
bohte rylf mib hir bloðe.

Lichalgodeþ cinger *piht 17 þ he
nænigne man ne forðeme. and þ he
pubupan and rceop-cild and ælþeo-
dige pepige and amundige. 7 rta-
forþeobe. and unpiht hæmedu ge-
bete and rbligepu to-tpæme. and
gþundlinga forþeobe. piccan 7 gal-
dopa abelige. mægmýrðran and man-
rþapan of eapde abpýre. þearþan
mib ælmyrþan febe. and eald 7 pýre
7 rýfre him to geþeahþepum hæb-
be. and pihtpýre men him to pic-
nepum rette. forþan rpa hpæt rpa
hiz to unpiht geðoð þuph hir aful.
he hir rceal ealler gercæad agýlban
on domeþ ðæg.

temporalem sibi ipsi honorem prome-
retur, atque Deus insuper se propi-
tium illi præbebit, & in præfenti vi-
ta, & in æterna etiam illa, quæ nun-
quam deficiet. Si quando autem vio-
laverit quod Deo promissum erat, re-
gni sui status quam citissime in pejor
ruet, & in fine omnia in exitium ver-
tentur, nisi dum vita suppetat, hæc
prius emendaverit. O dilecte domi-
ne! cave præ omnibus diligenter tibi
ipsi. Recogita hoc frequenter, quod
ipse gregem, cujus in hac vita pastor
creatus es, ad Dei iudicium produces,
atque præibis, & tunc cognosces te
illum (scil. gregem) gubernare, quem
olim Christus ipse suo sanguine re-
demit.

Consecrati regis officium est nemi-
nem injuste iudicare, viduas, & or-
phanos, & peregrinos protegere, ac
phanos, & peregrinos protegere, ac
tueri, furta prohibere, adulteria pa-
niri, incesta conjugia discindere, &
penitus impedire, sagas, & incanta-
tores delere, parricidas, & perjuros
exterminare, egenos eleemosynis pas-
cere, insuper senes, sapientes, & so-
brios à consiliis habere, & homines
justos in ministros constituere. Quan-
doquidem quæcunque ipsi inique fe-
cerint ejus culpa, eorundem omnium
ipse (Rex) rationem reddet in die
iudicii.

* De officio
Regis vid.
quæ tradun-
tur in Cod.
Can. & Con-
stit. Eccl.
Angl. Capit.
Canonicorum
II. be eopð-
licum cy-
ninge.

Quinimo politioris literatura viris, & vel ipsis eloquentia cul-
toribus ausim spondere, neque illos in libris nostris Septentriona-
libus, quod multum placebit, desideraturos. Imo nihil non ab
iis expectare illos jubeo, præsertim ab Ulphilana Versione, &
Saxonice Monumentis quod habita instituti ratione, à quovis
auctore fas sit expectare. Ex illa (crede mihi Lector) experie-
ris nullum Mæso-Gothis lumen, verborum vim nullam, nullumque
in dicendo florem defuisse. Etenim in illa res omnes admirabili
verborum selectissimorum splendore ac proprietate illustrantur.
Quod ubi animadverteris aliquo usque profectus invitus agnosces

P R Æ F A T I O.

singularem linguæ Gothicæ in dicendo facultatem, qua ad Sermonis Græci elegantiam, copiam & emphasin haud improspere ausa est aspirare. In promptu etiam habeo præstantissima Saxonica Eloquentiæ Specimina, quæ in omni dicendi genere, si præfationis præstituti limites sinerent, edere juvaret. In Sublimi, nihil Cædmonè vere sublimius, nihil augustius, sive apud Græcos, sive Latinos Poetas. In Humili, nihil Ælfrici Epistolis familiaribus, nihil Homilistis popularibus, nihil Sermonibus illorum vel ad captum vulgi, vel ad vulgus captandum à Numa vel Orptheo aptius dictum. Denique in Mediocri, me iudice, nihil Regiis Versionibus perfectius dici possit. Bone Deus! quam in illis natus, facilis & simplex sermo! præcipue in Ecclesiasticæ Historiæ Bedæ paraphrasi, cujus Augustissimum Auctorem, sive dictionis in ea puritatem, sive perspicuitatem styli, vel hypotyposin illam miram, qua res omnes, quasi ob oculos legentis ponit, spectes, Cæsari in dicendo æqualem censebis.

Hactenus Lectores cuiusvis fere nominis, Theologos, Jurisperitos, Philologos, Eloquentiæ quoque studiosos de Instituti nostri ratione, & operis utilitate paucis præfatus; superest, ut quo quisque ordine libros in suæ vernaculæ matrice conscriptos legat, breviter doceam.

Germanis, quibus Franco-Theotisca matrix est, à Willeramii Paraphrasi inchoandum est, qua perlecta, ad Otfridi Evangelicam Historiam, Tatiani Harmoniam Evangelicam, & demum ad libros rhythmicè scriptos pergant, quos Antiqui posteris reliquere. Suedi & Dani, quibus ab Islandica auspicandum est, evolutis veterum Islandorum scriptis, ad Runica monumenta se conferant, quæ Olaus Wormius, Arngrimus Jonas, Verelius, Stephanides, & plures alii clari Viri, una cum veteri Cimbrica Runistradita, quasi ab Orco revocarunt. Anglis & Belgis &c. quibus Saxonica matrix est, à quatuor Evangelis quæ Thomas Mareschallus edidit, inchoandum est, utpote Foxianis illis multo castigatioribus. His bis terve lectis ad Evangelia Gothica se accingant, quibus itidem pluries lectis, ad Psalmos à Joh. Spelmanno editos procedant, quibus explicitis, ad Chronologiam demum Saxonicam tendant, deinde Ælfricum de Veteri & Novo Testamento, & ejusdem homiliam Paschalem ordine legant. Hinc Aluredi Ecclesiasticæ Historiæ Bedæ versionem Paraphrasticam accedant, qua absoluta, Leges & Canones, quos in primo Conciliorum tomo Saxonice edidit H. Spelmannus, percurrant, inde ad Archaionomian Lambardi bonis avibus ascensuri. Postremo Ver-
sionem

P R Æ F A T I O.

sonem Geneleos Paraphrasticam Cædmoni adjudicatam, Gothicam prius edocti, aggrediantur: Gothicam inquam edocti, propter vocabula Gothica in Poetica hac Paraphrasi passim occurrentia, quæ sane in causa sunt ut illam Gothici Sermonis rudis, ut ut vulgarem Saxonicum accurate noverit, nullo cum fructu lecturus fuerit. Multa etiam alia in Saxoniciis occurrunt monumentis quæ Lectorem Gothicæ linguæ peritum desiderant. Hujusmodi sunt Epinicia & Panegyrica illa quæ in Chronologia Saxonica leguntur ad annos 939. 942. 975. Historia etiam Judithæ Paraphrastica, cujus fragmentum exstat in Bibliotheca Cottoniana: Historia Evangelica Dano-Saxonica ibidem quoque exstans, ut & Symboli Apostolici Paraphrasis in Officiis Diurn. & Noct. Horarum Codicis Canonum Wigorniensis; ex quibus videtur moris fuisse Anglo-Saxonibus sublime & grandiloquum quicquam scribentibus, Gothica vocabula, utpote quid grandius & gravius sonantia, vulgaribus prætulisse.

Præterea, si quis in his studiis alter Junius, hoc est, Magister esse velit, illi perfecte Gothicam, & suæ vernaculæ matricem edocto ad sorores linguas transeundum est. Anglo nimirum Gothicam & Anglo-Saxoniam affecuto Franco-Theotisca; & Germano, Gothica & Franco-Theotisca superatis, Anglo-Saxonica pariter excolenda est. Sic Islandicam Gothicam, & Danicam Suedisque Gothicam & Islandicam consecutis, Anglo-Saxonica & Franco-Theotisca discende sunt; & vicissim Anglicam Germanisque, illis Gothice & Anglo-Saxonice, his Gothice & Franco-Theotisce eruditis, Islandica & Cimbrica Runis exarata, quæ ab Islandica tantillum differt, discenda sunt. Eo consilio R. Fonæ Grammaticam Islandicam nostræ annectendam curavimus, propterea quod Islandicæ patrium suum sermonem, hoc est veterem Cimbricum, exterorum commercia non adulterarunt. Sed tam purus, ac incorruptus jam nunc fere exi-*

** vid. Rei-pub. Islandic. C.III.*

stitit ac in saxis incisus legitur Runicis characteribus exaratus: Quos quidem si hodiernis literis addas, Islandica Grammatica & Runica, vel si vis, Cimbrica haud injuria dici merebitur. Grammatica igitur Islandica Cimbrica locum supplente, En pro numero totidem veterum Linguarum tres Grammaticas, Lector benevole! utinam & quartæ gratia dicere possem, en Franco-Theotiscam! Verum enim vero non voluntas condendi id operis, sed facultas defuit, siquidem hisce studiis operam navanti nihil Francicæ scriptum præsto fuit, præter unam Willeramii Paraphrasin, quæ observationes scribendæ Grammaticæ requisitas, utpote curtum nimis opusculum, non præbebat. Sed quamvis Grammatica Fran-

cica

P R Æ F A T I O.

cica à nobis quasi operis suscepti complementum, & à Francica lingua studiosis, quasi institutio valde utilis desideratur, hoc tamen solatio utrinque sit, quod aliquis Philoteuton forsan exstiturus fuerit, cui volupe erit Nostras & Runolphi Grammaticas sua Francica coronare, & quod interea dum hoc præsinitum fuerit, Lingua Francica à Gothicam & Saxoniam edoctis nullo fere negotio disci potest.

Quinimo operosior multo est cum suo dialectorum famulatu una Græca lingua, quam quatuor Antiquæ Septentrionales quas Anglus vel Scotus quisquam, ut exteros taceam, pari saltem negotio superaturus est, ac quis Latine sciens tres Provinciales linguas. Exurgant ergo Septentrionis alumni Britanni, Germani, Belgæ, &c. neque patiantur suarum traducum matrices linguas in situ ac squallore diutius jacere. Exurgant præsertim Angli, & ex Angliis maxime Academiæ alumni exurgant, & mutuas in excolenda sua Anglo-Saxonica operas conferant, excussisque tandem Bibliothecarum forulis, Majorum suorum monumenta è tenebris eruant, Antiquitatesque Saxonicas, una cum sermone, quasi è postliminio restituant. Eo fine (Lector) quæ in proprium usum exercendi ingenii gratia hoc opusculo collegeram, jam publici, id est, tui juris feci, ut tibi mea opera posterisque sermonum quos tradimus, studiosis clarior & jucundior accessus pateret. Mea inquam opera, quam sane longe majorem expertus sum, quam Tu tam exigui voluminis primo conspectu credideris, atque ego in Exordio expectabam. Etenim quamvis instituto nostro subsecivas horas auspicatorum plus satis esse putabam, ulterius tamen progressus sensi, aut mihi ab incepto desistendum, aut totos dies in eo absolvendo esse ponendos.

Accipe igitur æquo animo mole quidem parvum opus, sed quod ego opera, atque unus & alter, non vulgaris ingenii Philoteutones usu quidem magnum ante experti sunt quam typis mandaretur. Tibi quoque, si hujusmodi studiis faves, magno usui erit hic qualiscunque liber, præsertim Grammatica utraque & Catalogus Librorum quorum hæ Linguas non antea traditas docent, & hic, ut discantur, operæ pretium esse ostendit.

Sed forsan extitisse dices multos claros viros, qui absque Grammaticis Institutionibus ad Saxonice linguæ notitiam pervenerunt. Ita vero, aliquam multi, sed annorum computatione facta, quibus claruerunt, heu quam exiguus numerus! Nam ab everis Monasteriis, ubi delituerant Canobitis prorsus ignoti Saxonici Codices, usque ad nostra tempora † duo tantum apud exteros, apud nos quasi

† Ger. Jo-
han. Vof-
sius. Joh.
Laet. An-
twerpens.

P R Æ F A T I O.

quasi viginti viri extitere, qui hujus linguæ scientiam suo Marte
asssecuti sunt.

Quod si quis à centum & quinquaginta retro annis, vel eo cir-
citer, Grammaticam Saxoniam edidisset, non dubitandum est quin,
tanto interjecto tempore, aliquot centenos illius cultores tum for-
ris, tum domi literatus orbis habuisset. Quantum ad me, inge-
nue fateor, ut ut, urgente quasi genio, ad Saxonica & Gothica stu-
dia ferebar, ea tamen bis tervè auspicatus abjeci, quod omnino
magistri orbus, de illis sine Grammatices præceptis tanto laboris
circuitu assequendis desperare cæperim. Videram mihi ab ipso me
cudendas esse claves, quibus janua utriusque linguæ foret referan-
da, quod sane causa fuit, cur statuerem tandem aliquando eas
quasi publicum beneficium literato orbi offerre. Ad hæc ex tantillo
eo numero doctorum, quos ad Saxonica notitiam absque Gramma-
tica peritia pervenisse dicis, pauci tamen ad accuratam ejus no-
titiam, quam Criticen dicunt, pervenere. Jocelinus, Somnerus,
Mareschallus, Junius, omnes pure & emendate libros Saxonicos
ediderunt, quippe qui Grammaticæ instituti erant: à cæteris au-
tem fere omnibus nihil Saxonicum non mendose prodiit, nomina-
tim à maximis illis viris J. Seldeno & H. Spelmanno, qui Saxo-
nica sua mendis referta in lucem emisserunt. Imo Clarissimus
Wheelocus * uno atque altero loco in suis Versionibus lapsus est, * Eccl. hist.
quod numerandi rationem Saxoniam per votem healf, quam Bed. p. 495.
† Grammatica tradit, non perspectam habuit; & ante eum H. Chr. Sax.
Spelmannus in eundem scopulum impegit, ut observat * Somnerus, p. 529. &
è cujus Dictionario aliquot observationes Grammaticas hic illic 540.
sparsas me collegisse grato animo recognosco. Nonnullas etiam † Cap. 6.
Mareschalli animadversionibus in utramque Evangeliorum ver- R. 3.
sionem acceptas refero, quas tanquam spicas lectissimas suis locis * in Glos-
dispositas nostræ segeti immiscuimus. far. voce

Quod superest, Lector, solus per Candorem tuum, & labores quos mapca.
tui gratia exantlavi, exorandus restas, pene dixerim jure postu-
landus, ne propter aliqua errata, vel minus proprie pureque dicta
totum opus damnes & rejicias. Opus sane in quo fruendo, neque
ducem quem sequerer, neque quem consulere socium habui, & cu-
jus sive materiam spectes, linguas, ut plurimis videntur, barbaras
& incultas disciplinæ regulis subjiciendas; sive formam & opifi-
cium, quo quodque in suo loco & ordine non sine maximo labore
disponitur, me tot rebus & tam diversis simul intentum, magis qui-
dem mireris non sæpius, quam tam sæpe errasse: imo mihi parcen-
dum maxime censebis, si tibi in via infrequenti erraverim, & no-
varum

P R Æ F A T I O.

varum cogitationum serie in novo opere se usque aggerentium tantum non perplexus sylum neglexerim, scripserimque identidem Latinitatis minus studiosus, quæ forsan severius Criticorum examen non ferant, & quæ, si ad incudem revocanda forent, jam Gothica & Saxonica non amplius animo volvens facile possem emendare.

* De hac
Epistol. vide
Præfationem Guil.
Listai ante
Homil. Pas-
chalem.

Auspicaturus hoc Proæmium in eo exhibere statui è libro Wigornienſi Canonum & Constitutionum Ecclesiæ Anglo-Saxonicae paginas, quas nefarius aliquis plagiarius abscidit à fine * Epistolæ Ælfrici ad Wulſſinum, quæ habetur in calce libri Catholicorum Sermonum in Bibliotheca C.C.C. Cantabrigiæ, verum eas inter Colledanea nostra Saxonica commodius posthac edendas esse, tarditas præli, & secunda consilia suaserunt. Hoc Te, Lector, monendum duxi, ne forte legens quæ p. 144. animadvertimus in hanc Epistolam, lacunæ supplementum hic frustra quæreret. Porro monendus ex nos p. 137. l. 23. nescio quo in errorem ducente fato, dictam Epistolam mendose posuisse, pro altera quam scripsit Ælfricus Ægneshamenſibus fratribus de Consuetudine Monachorum. Hunc errorem, forte schedas Catalogi revifens, jam nunc depre-
endi, Præfationi plus æquo exurgenti ultimam manum positurus.

INDEX CAPITUM HUIUS LIBRI.

Capita Grammaticæ Anglo-Saxonicæ & Mæso-Gothicæ.

Cap. 1. De Literis & Literarum Regulis.	Pag. 1.
Cap. 2. De Articulo.	7.
Cap. 3. De Nomine.	10.
Cap. 4. De Adjectivis.	19.
Cap. 5. De Pronominibus.	24.
Cap. 6. De Nominibus Numerorum.	40.
Cap. 7. De Verbo.	44.
Cap. 8. De Verbo Activo Regulari.	47.
Cap. 9. De Verbo Passivo.	59.
Cap. 10. De Verbo Impersonali.	65.
Cap. 11. De Verbis Anomalis.	66.
Cap. 12. De Adverbiis.	72.
Cap. 13. De Conjunctionibus.	78.
Cap. 14. De Præpositionibus.	79.
Cap. 15. De Interjectionibus.	89.
Cap. 16. Regulæ Syntaxeos.	90.
Cap. 17. Supplementum ad Grammat.	98.
Cap. 18. Parallelismi Linguarum Goth. & Sax. cum Island.	104.

Capita Grammaticæ Islandicæ.

Cap. 1. De Literis.	Pag. 1.
Cap. 2. De Declinationibus Nominum Simplicium.	3.
Cap. 3. De Declinationibus Nominum Compositorum.	33.

I N D E X.

Cap. 4. De motione Nominum Adjectivorum.	Pag. 37.
Cap. 5. De Heteroclytis, seu Anomalis, & Defectivis.	53.
Cap. 6. De Genere, Specie, Figura, Numero & Casu.	56.
Cap. 7. De Pronomine.	60.
Cap. 8. De Verbo.	63.
Cap. 9. De Participio.	91.
Cap. 10. De Adverbio.	92.
Cap. 11. de Conjunctione.	94.
Cap. 12. de Præpositione.	95.
Cap. 13. de Interjectione.	96.

*Dictionary of Icelandic. Gothice,
Saxonice, Anglice glossatum.* 97.

Catalogus Librorum Septentrionalium.

Libri MOESO-GOTHICI. Pag. 133.

Libri ANGLO-SAX. excusi. 134.

Libri ANGLO-SAXONICI MSS.

In Bibliotheca Bodleiana.	135.
Inter Codd. Junianos.	139.
Apographa Juniana.	144.
Inter Codd. Dugdal. in Musæo Ashmoleano.	147.
In Bibl. Coll. D. Johannis Bapt.	ibid.
In Bibl. publica Cantabrigiæ.	150.
In Bibl. Trin. Coll. Cant.	156.
In Bibl. Coll. Benedict. Cant.	157.
In Bibl. Regia.	166.
In Bibl. Lauderdaliana.	167.
In Ecclesia Roffensi.	ibid.
In Ecclesia Wigornienfi.	169.
In Bibl. Lambethana.	171.
In Bibl. Cortoniana.	172.
In Archivis Ecclesiæ Cant.	176.

Libri FRANCICI excusi. 177.

Libri FRANCICI MSS. inter Codd. Jun. ibid.

I N D E X.

Libri FRISICI inter Codd. *fun.*

Pag. 178.

Libri RUNICI, CIMBRO-GOTHICI, ISLANDICI, &c. 179.

Libri à domino *Gabriele de la Gardie* Academiæ Upsaliensi
& Collegio Antiquitatum donati. *ibid.*

d 2

ERRA-

ERRATA, & ADDENDA
serius deprehensa.

In Præfat. P. 8. l. 30. post *ne* add. comm. l. 37. leg. *maurhar.* l. ead. lege *finali.*

Pag. 138. lin. 33. leg. *YIGORA.* p. 155. l. 9. post *Saxonice* add. sequitur exhortatio ad lectionem scripturarum. p. 166. l. 24. post *Elfrici* add. & exhortatio ad lectionem Scripturarum.

C A P U T

CAPUT PRIMUM.

Cap. I.

De Literis, & Literarum Regulis.

ALPHABETUM ANGLO-SAX.

ALPHABETUM GOTHICUM,
Seu ULPHILA-GOTHICUM.

Literæ majusc. Literæ min.

fig.	pot.	fig.	pot.	fig.	potestas.
A	A	a	a	Λ	a
B	B	b	b	Β	b
L	C	c	c	Γ	g
D	D	d	d	Δ	d
E	E	e	e	Ε	e
F	F	f	f	Ϝ	f
G	G	g	g	Ϟ	g
H	H	h	h	Ϡ	h
I	I	i	i	ī & I	i
K	K	k	k	κ	k
L	L	l	l	λ	l
M	M	m	m	μ	m
N	N	n	n	ν	n
O	O	o	o	ξ	o
P	P	p	p	π	p
R	R	r	r	Ϟ	r
S	S	s	s	κ	s
T	T	t	t	ς	t
Ð	TH	þ	th	τ	th
U	U	u	u	ψ	u
V	W	w	w	ϛ	w
X	X	x	x	u	x
Y	Y	y	y	*v	y
Z	Z	z	z	x	z
				z	z

respondet Græco r figura, & potestate.

enuntiatur ut J consonum in Gall. jour, vel ut p in Ang. pour. Et aliquando ut tertium hujus Alphabeti elementum.

quandoque durius sonat ut q. vel cp.

Anglosax. quandoque lenius, ut hp

Anglosax. wh Anglorum, vel quh

Scotorum, in quhite, quhether,

quhat, quhe, quhick, &c.

Anglosaxonibus u initiale valebat cp.

in medio vero vocum persæpe

valebat c. Sed qui plura velit

de potestate Elementorum Go-

thicorum, adeat Alphabetum Go-

manuduct. ad Runograph. Scand.

* in mediis
vocibus vim
Gr. obtinet:
ut in
ΣΥΝΑΓΓ-
ΓΕΝ.ibicum Clarissimi Fr. Junii; & Verelii
cap. 3. & 13.

Reg. 1.

ALPHABETUM *Anglosaxonicum*, quod supra appo-
suimus, secundum *Henricum Spelmannum*, non est in-
tegrum illud vetus, cujus multi desiderantur chara-
cteres, sed id, quo *Latinis* intermixto Literis ipsi
Saxones nostri recentiores usi sunt, qui *ȝ* vel *ȝ* abbre-
viate scribebant pro *anð*, item *þ* pro *hæt* vel *hæt*.
Necnon *l* pro *vel*. Sensum adhuc imperfectum de-
notabant unico puncto, at perfectum tribus punctis
in triangularem formam hoc modo: dispositis; & haud raro hoc signo *ʀ* *Go-*
thi sensum imperfectum denotant unico puncto, perfectum verò duplici.

2.

H. Spelmannus in Alphabeto *Anglosaxónico*, quod primo Conciliorum to-
mo præmisit, hæc etiam notavit:

Ð } proprie reor pronuntianda ut *ð* in *ðis*, & *th* in *thing An-*
glico.

þ } tanquam *th* in *that* vel *this*: Sed confunduntur hi Chara-
þ } cteres à Scriptoribus. Notetur insuper, quod in *Anglosaxo-*

† v. g.
BΛΓMS.
ΛΙΓΚ.
* vide Olai
Wormii Li-
ter. Danic.
cap. 30.

3.

nica, haud secus ac in † *Ulpila-Gothica*, & * *Runica*, vocalis sæpe absorbetur
à consonante præsertim in fine dictionum, sed tum *vocalis*, quam consonans
includit, aut vocalis proxima subintelligitur: ut, in *Nemþe*, *cenð*, *geþ-*
pxl, *pyrl*, *Neorpxna*, *hæfþe*.

Præterea notandum, & monendum *Anglosaxones* nonnullas literas præfer-
tim vocales, & diphthongos sæpe confudisse, easque indifferenter usurpasse. v. g.

a, & æ: ut ac, & æc, *quercus*, *acer*, *æcep*, *ager*.

Item æ, & ea: ut æ, ea, *aqua*: æc, eac, *æternus*.

Item æ, & œ: ut æghþep, œghþæp, *ubique*: æghþilc, œghþilc, *unusquisque*.

Item æ, & ý: ut ælc, ýlc, *quisque*.

Item e, i, & ý: ut eglanb, iglanb, ýglanb, *insula*. eþel, ýþel, *malus*. el-
þan, ilþan, ýlþan, *cumlatari*. embe, imbe, ýmbe, *circa*, *circum*. Hinc compa-
rativa apud eos indifferenter exeunt in ap, æp, ep, ip, op, up, ýp, & super-
lativa in aþt, æþt, eþt, iþt, oþt, uþt, ýþt: participia præsentis temporis in
anb, end, ænb, ind, onb, unb, ýnb: præteriti vero in ab, æb, ib, ob, ub, ýb
pro varia scilicet, vel ævi, vel loci dialecto.

[Literarum *Ulpila-Gothicarum* ea est potestas, & pronuntiatio, quam in
Alphabeto per literas Latinas, Græcas, & *Anglo-Saxonicas* expressi. Sed
præterea. Notandum est *ΛΙ* legi ut *E*, ut in *ΙΛΙΣΝΣ*, *Iesus*. *ΛΛΙΥΙ*,
Levi. *ΕΙ*, ut *I*, ut in *ΔΛΥΕΙΔ*, *David*. *ΑΝ*, ut *O*, ut in *ΠΚΛΙΤΑΝ-*
ΚΙΑ, *prætorium*, *ΣΑΝΛΑΝΜΩΝ*, *Solomon*. *ΠΚΛΗΕΤΕΣ*, *propheta*,
ΠΑΝΚΠΑΝΚΑΙ, *πεφύες*, *purpura*. *ΑΓΓ*, sonat ut *ang*. ut in *ΑΓΓΙ-*
ΑΝΣ, *Angelus*, *ΑΙΥΑΓΓΑΙΛΙΩΝ*, *Evangelium*, *ΑΓΓΥΝ*, *angvu*,
angusta.]

Nec

4-

5.

6.

†G. ƐΛΓΚ.

A 2

vel

vel melepe. ring, annulus, hping. stirk, vel sterc, *buculus*, rētync vel rētync.
 shobel, ligo, pala, rucpel. Lapwing, upupa, Lepepinc. sty, bara, rēige.
 wæc, bebdomas, puca vel uca. thunn, pollex, puma. witch, lamia, picce.
 nether Eboracensis, coluber, næddpa. nauger, cerebrum, naucgar. wain,
 plaustum, vehiculum, pagen, vel pæn. tilt, tentorium, tabernaculum, telt.
 drossle, scoria, dþorna. Gander, Anser masculus, Gandra, vel Ganpa. ra-
 dish, raphanus, rædic. rufh, scirpus, pirc. agh, fraxinus, ab ærc. clock,
 horologium, clugga, campana. Pwe, Taxus, ab lp. Lobster, Locusta, Lop-
 perþe. ridge, dorsum, striga, tectum. hpicge. edge, acies, ab ecge. seal,
 phocas, roie. hoast Eboracensis, tussis, hþorta. marrow, medulla, mepg.
 sole, pullus, sola, G. ENLA. guilt, reatus, gilt. Priest, Sacerdos, Pþeoz.
 body, corpus, bobig, statura. halter, capistrum, hælfþe. chæc, mala, gena,
 ceac. bosome, finus, borme. hail, grando, hagol. snail, limax, rnaegol. spur,
 calcar, rþupa. Dunc, Monachus, Munuc. poke, jugum, geoc, G. RAGHK.
 honey, mel, hunig. Myne, serinium, rþin. gall, fel, gealla. Bishop,
 Episcopus, Bircop. laul, lex, laga. comb, pecten, camb. wheat, triticum,
 hþæte, G. OATS. swarm, examen, rþearm. worm, vermis, pþym, G.
 YLHKM. seed, semen, ræd. light, lux, leoht. G. LINTHA, vel LINT-
 HA. wound, vulnus, pund, G. YNHA. laughter, risus, hleator, G.
 HALHGAN, ridere. thigh, crus, þeoh. eben, vesper, ab æfen. father,
 pater, fæder. brother, frater, broþor, G. BRØFAK. sparrow, passer,
 rþearpa, G. SPARKA. hawk, accipiter, hafuc. mother, mater, modor.
 nephew, nepos, neþa. whetstone, cois, hþeþtan. well, fons, puteus, pþyl, vel
 pala. craft, ars, scientia, cþæft. nut, nux, hnutu. ar, ascia, ab æx, G. AUI-
 ZI. threshold, limen, þærþcald. head, caput, heafod, G. HANBI. lord,
 Scotice laird, dominus, hlapord. foot, pes, fot. ox, bos, ab oxa. ram, aries,
 rom. leafold, pascum, lærpe. whore, scortum, hupe, vide G. HØKKS.
 hew, species, hiepe, vel hipe. harvest, messis, hærfest. Pork, Eboracum
 urbs. Cæoppic. fish, piscis, fixa, G. FISK. fright, terror, fýþteo, G.
 FANKHTAN, timere. whey, serum lactis, hpæg. kettell, cacebus, cýtel.
 hite, alveare, hýpe. itch, pruritus, gicþa. gallows, crux, patibulum, galg,
 vel galga, G. GALLA. otter, lutra, ab oþor. boar, aper, bap, vel bape.
 cow, sus femina, pugu. bitch, canis femina, biege. cow, vacca, cu. bæ,
 apis, beo. broan, fucus, dþan. wasp, vesþis, pæpr. hornet, crabro, hþpnet.
 fly, musca, fleoge. flea, pulex, fleo. louse, pediculus, lura. toad, bufo, ta-
 dige. adder, coluber, ab ættor, vel ætþer. needle, acus, næðl, G. NETHAS.
 Lytte Wigorniensibus, uter, bytte; butte, dolium, ab eadem origine. Coun-
 ter, vox Londinensis pro carcere urbano, cþearþeþn, carcer. orchard, hortus,
 ab ærcþe, G. ANKTIRAKAS. Thirl, in Eboracensi nose thirl, naris,
 & * Turtle nomen angiportus in Oxoniâ, per quem itur ex urbe in pomeria
 borealia, & forsan per metathesin literarum drill instrumentum fabrilis, quo
 ferream transadiguntur a þýpel, vel þýpl, quod foramen significat. war,
 via, pæg. G. VIRS. wind, ventus, pund, G. YNHA. winter, hyems, pinter,
 G. YNTRKS. sic feudum, þeoh, G. FALIN. mist, nebula, murtar, tene-
 bræ. Embaþ, Gallice Ambassade, ab Ambýht-þegga, nuncius, vel Am-
 býht, legatus, vel Gl. Gorb. in ANÐBALHTS. Locus ille editus, Londi-

num meantibus remeantibusque conspicuus in agro *Middelfex*. una cum Ecclesia in ejus summitate posita, vulgo, *Harrow o'the Hill*. nomen sumit à voce *heapz*, seu *hæpaz*, quæ tam *lucus*, quam *fanum* vel *templum* significat. Si Ecclesia à loco, præferenda est prior vocis significatio, si vero locus à templo, vel Ecclesia denominatur, posterior. þa piʒbebe, and þa heapʒay deo-foʒylba: *Aræ, & Templâ idolorum*. *Bed. H. E. p. 143.* Australes Angli vocant Insulam flumineam *an Cight*, ab iʒgað quod *Insulam* significat. hi pluʒon oʒen Temeʒe on ænne iʒgað, *transvolaverunt Tamesin in Insulam*. *Chron. Sax. in Ann. dcccxciii.* Templum Sanctæ Mariæ in ripâ Tamesis *Sutbriçensi* positum vulgò vocatur *St. Mary Owers*, i. e. *Sancta Maria Ripensis*, ab oʒen, vel oʒne, *ripa*, in gen. oʒener, vel oʒner. ʒ heopa eal-ðop-buph nemned Lundēn-ceapʒe on oʒne ʒeʒetted þæʒ ʒoʒeʒpʒecenan ʒʒeameʒ, *illorum Metropolis, Londinensis urbs, est super ripam præfati fluminis posita*. *Bed. H. E. p. 116.* Sic Ecclesia *Omnium Sanctorum* in colle juxta turrem Londinensem (cujus non ita pridem Munificentia Gulielmi Archiepiscopi *Cantwarensis* Curatus eram) posita, vulgo vocatur *Alhallowes Berkin*, à beʒgen, quod est Denominativum vocis beʒz *collem* significantis. Hæc obiter captandi Lectoris gratia.

Exempla nominum Adjectivorum.

Þaked, *mudus*, à *nacod*, *Goth. NΛUΛPS*. *bright*, *clarus*, *beophtz*, *G. BΛIKHT*. *fain*, *lætus*, *ʒægen*, vide *G. FΛINGON*, *gaudere*. *smoeth*, *glaber*, *ʒmede*. *rough*, *asper*, *neoh*, *G. Kih*. *it*, *istud*, *hýt*, *G. ITΛ*. *quick*, *vivus*, *cuce*, vide *G. UIVΛIZE*. *worse*, *Eboracensibus warse*, *pejor*, *pypʒ*, *G. VΛIKS*. *best*, *optimus*, *beʒʒt*, *G. BΛTISTA*: vide gl. *G.* in voce *BΛTIZZ*. *fresh*, *recens*, *ʒeʒʒc*. *right*, *reclus*, *piht*, vide *G. FΛKΛIHTS*. *olwn*, *suus*, *proprius*, *Eboracensibus alwn*, ab *agen*, *ΛIGIN*, vel *ΛIHIN*: vide gl. *G.* in voce *ΛIGAN*, *habere*. *ought*, *aliquid*, ab *aht*. *nought*, *nihil*, *naht*. *all*, *omnis*, ab *eal*, *ΛΛAS*. *mickel* *Aquilonaribus Anglis*, *multus*, *mýcel*, *MIKIAS*. *little*, *parvus*, *lýtel*. *short*, *curtus*, *brevís*, *ʒceopt*. *long*, *Eboracens.* *lang*, *lang*. *any*, ab *æniz*. *glad*, *lætus*, *ʒlæð*. *grap*, *glaucus*, *ʒpæʒ*. *sharp*, *acutus*, *ʒceapp*. *more*, *Eboracens.* *mare*. *plus*, *amplius*, *mape*. *nash*, *Wigorniensibus mollis*, *delicatulus*, *neʒc*. *alware*, *unaware*, *paratus*, *imparratus*, *ʒeappe*, *ungeappe*. *whole*, *integer*, *palz*, *palhʒ*, *palh*, vel *palliz*. *em-pty*, *vacuus*, ab *æmtiz*.

Exempla Verborum.

To *kisse*, *ofculari*, à *cyrran*, *G. KHKGAN*. to *follow*, *sequi*, * *ʒolgian*. * *vel* *ʒili-to chide*, *objurgare*, *cidan*. to *lend*, *accommodare*, *mutuum dare*, *lænan*. to *gean*, *unde hasp*, *claudere*, *hæʒpian*. to *swallow*, *glutire*, *ʒpelgian*. to *dry*, *siccare*, vel *vox Cimbri- ca, que toties occurrit in Wormii Monumentis Danicis*, *ʒilaga*, *comes*, *socius*. *Anglice fellow*. vide *Stephan. Notas in Præfat. Sax. Gram. p. 4, 5.* & *Olai Wormii mon. Dan. l. 3. cap. 4.*

* Nam lingua Antiquorum Saxo-
num, & Anglorum, qui ducibus Hen-
gista, & Horfa circa an-
num Christi 450 Britan-
niam adve-
nerunt, ut
multo propior
accessit ad
Gothicam
veterem,
quod alibi
ostendimus,
quam poste-
riorum suorum
sequior ser-
mo; sic mul-
ta illius vo-
cabula e-
tiamnum au-
diuntur præ-
sertim in lo-
cis à Londino
longius dissi-
tis. Sic apud
Eboracenses olys, Ulpila-Gothice, & Cimbrice
ad leika, Mæso-Gothice **ΛΑΙΚΑΝ**, ludere, inde etiam apud Cimbro-
saur, ludus. Bar-
na-leifur, jocus puerilis. euhm, Mæso-Gothice **ΑΝΗΝ**, clibanus. To loup, saltare, Ul-
pila-Gothice **ΗΛΑΝΠΑΝ**. Hisce addas to lshwop, clamare, **ΥΡΠΓΑΝ**.

tergere, ab abpigan. to row, remigare, neopian. to ask, inquire, percontari,
ab axian, vel ahrian. to knoll, pulsare campanam, cnyllan. to ring, pulsare
campanas, hpingan. to æk, augmentare, ab ican, **ΑΝΚΑΝ**. to rain, pluere,
penian, **ΚΙΓΝΑΝ**: vide gl. G. in voce **ΚΙΓΝ**. to thresh, triturare, þepr-
can: vide **ΓΑΦΚΑΣΚ**, vel **ΦΚΑΣΚ**. to run, currere, ab apnian, vel
potius à * **ΚΙΝΝΑΝ**. to scrape, scalpere, fit à sceopan. to carve, reseca-
re, sculpere, ceorpan. to shove, detrudere, bercean. to live, vivere, liban,
vel leopan, **ΛΙΒΑΝ**. to cwell, or kill, occidere, cuellan. to buy, emere, bý-
gan, **ΒΗΓΓΑΝ**. to abide, manere, expectare, anbidian. to borrow, mutua-
ri, borþian. to reap, metere, ripan. to laugh, ridere, lilihan, **ΗΛΛΗΓΑΝ**.
to wax, crescere, peaxan, **ΥΛΗΣΓΑΝ**. to wake, vigilare, & expergescere,
pacian: **ΥΛΚΑΝ** vigilare, & **ΥΛΚΓΑΝ** expergescere. to weald, regere,
pealban, **ΥΛΛΑΝ**. to ward, custodire, peapþian, **ΥΛΑΔΓΑΝ**. to
wæn, opinari, penan, **ΥΕΝΓΑΝ**. to winnow, ventilare, pændþian. to wash,
lavare, pærjan.

Exempla Indeclinabilium.

When, quando, à hþæne, G. **ΘΑΝ**. enough, satis, genoh: vid. **ΓΑ-**
ΝΩΗ. so, sic, γπα, **ΣΥΕ**. then, tunc, þon, **ΦΑΝ**. whether, num, nunquid,
hþæþen, **ΘΑΦΑΚ**. hither, huc, hider, **ΗΙΔΑΚΕ**. thither, iluc, þider.
but, nisi, excepto, butan. if, Scotice gif, si, γιγ, **ΓΑΝ**, vel **ΓΑΒΕΙ**. there,
ibi, illic, þær, **ΦΑΚΝΗ**. at, apud, ad, ab æt. why, cur, hpi, **ΘΑ**. whither,
quo, hpyþen, **ΘΑΔΑΚΕ**. where, ubi, hþær, **ΘΑΚ**. after, post, ab æfter,
Gothis **ΑΕΤΚΑ**, significat idem quod after that apud Anglos, denuo, rur-
sus, iterum. from, à, abs, ex, fram. among, inter, gemang. betwixt, inter,
betpux. through, per, þuph, Goth. **ΦΑΙΚΗ**. over, super, ab oþer, **ΠΕΑΚ**.
oft, sæpe, ab oþer, **ΠΕΤΑ**. soon, illico, rona, **ΣΗΝΣ**. yea, etiam, gea, **ΓΑ**,
vel **ΓΑΙ**. yes, etiam, gye, quod occurrit Math. 17. 25. þa cpæð he. gye,
he deð. long, ab andlang, in longum, per: ut, for þe hepe up andlang Si-
gene, perrexit exercitus longo tractu per Sequanam. Chron. Saxon. Ann.
dcccclxxxvii. about, circum, circiter, ab onbutan. 7 flogon monige men
cis à Londino æt Hocnepatune. and þær onbutan. Anglice: And slew many men at
longius dissi-
tis. Sic apud
Hocnortum, and thereabouts.

Eboracenses olys, Ulpila-Gothice, & Cimbrice **ΑΝΗΣ**, ahus, est bos. To lake, Cimbrice
ad leika, Mæso-Gothice **ΛΑΙΚΑΝ**, ludere, inde etiam apud Cimbro-
saur, ludus. Bar-
na-leifur, jocus puerilis. euhm, Mæso-Gothice **ΑΝΗΝ**, clibanus. To loup, saltare, Ul-
pila-Gothice **ΗΛΑΝΠΑΝ**. Hisce addas to lshwop, clamare, **ΥΡΠΓΑΝ**.

CAPUT SECUNDUM.

Cap. 2.

De Articulo.

Linguae *Anglosaxonica*, & *Gothica*, vel *Mæso-Gothica* ejus mater, pro *Reg.* 1. genio suo, haud secus, ac *Græca*, Articulo præpositivo delectantur, qui variatus per casus in utroque numero nominibus præfigitur.

Articulus *Anglosax.* *re*, *reo*, *þæt*, *is*, *is*, *is* significat. *Se*, præponitur masculinis, *reo* foemininis, *þæt* neutris, & sic declinantur:

Numerus Singularis.		
nom. <i>re</i> . <i>is</i> .	n. <i>reo</i> . <i>is</i> .	n. * <i>þæt</i> . <i>is</i> .
gen. <i>þær</i> .	g. <i>þære</i> .	g. <i>þis</i> , & <i>þar</i> .
dat. <i>þam</i> .	d. <i>þære</i> .	d. <i>þam</i> .
acc. <i>þone</i> .	ac. <i>þa</i> .	ac. <i>þæt</i> .
abl. <i>þam</i> .	ab. <i>þære</i> .	ab. <i>þam</i> .

Numerus Pluralis.

nom. <i>þa</i> . <i>ei</i> . <i>ai</i> . <i>ta</i> .
gen. <i>þæra</i> .
dat. <i>þam</i> .
acc. <i>þa</i> .
abl. <i>þam</i> .

* *þæt* etiam
Masculinis,
& Foemini-
nis præponi-
tur ob mayo-
rem Empha-

Articulus apud *Anglosax.* non solum appellativis, sed & propriis nomini-
bus præmittitur prorsus ut *is*, *is*, apud *Græcos*, & *il*, & *la* apud *Italos*. Ete-
nim ut hi dicunt *Ἰσακίδης*, *il Tasso* &c: Sic illi dicunt *re Iohanne*, *Matth.* *þæt*
3.4. *for þæne Depodem*, *Matth.* 2.22. *þær Dælenber modop*, mater Jesu, cennende
qui vocatur *Dælenb* à *hælan*, *sanare*. *re Sibba mid ealle his folce*. *Sibba þis*, *si eni-*
cum omnibus suis. *Bed.* H. E. p. 251.

Pro *þone* legitur scriptum *þæne*, & *þene*. Exempla reperiet Lector *Marc. rem*, vel *pu-*
12.41. 14.27,71. 6.45. *þone*, & *þæne* ponuntur etiam aliquando pro *da-erperam*
tivo *þam*: ut, *ic Beda þende gnetan þone Jeofertan Lýninge*. *Ego Beda prohibea-*
salutem mitto dilectissimo Regi. *Beda* præfat. ad Hist. Eccles. Pro *þam* etiam *mus*, *Bed.*
non raro occurrit scriptum *þan*. E. H. p. 87.

Pro *reo*, secundum primi Capituli quartam regulam occurrit *rio*: at in *þæt þæt þis*
Otheri periplū frequenter. Pro *reo* etiam aliquando reperitur *þær*, ut *þonne þe þær þro-*
onginneð þær syn acenned beon. — *þonne bið ongyten þær syn gefre- piende*
med beon. *tunc peccatum incipit nasci*. — *tunc peccatum cognoscitur perfici*. *bloðes flog-*
Unde, ut opinor, genitivus *þære*, pro quo occurrit *þære*; & pro *þa* accusa- nýrre heo
tivo *is* *reo* legitur *þæne* *Marc.* 5.32. ubi, *circumspiciebat videre eam*, *quæ eadmodice*
hoc fecerat, sic redditur, *þa befeah hine*. *þæt he gefæpe þæne þe þæt þær cum-*
byde. ende æfter

Pro *re* masculino etiam legitur *reo*: ut *reo Papa*, *Papa*. *reo Biscop*, *Epi*. *þritnes*
scops. *reo Abbat*, *Abbas*. *Spelman*. Concil. p. 164, & 166. & alibi. Pro- bæce, p. 89.
nomen etiam aliquando præmittitur articulo, majoris Emphaseos & discre-
tionis causa: ut, *cwæð he re Biscop him to*. *Episcopus ei dixit*. *cwæð*
heo *reo Abbubyrre to him*. *dixit ei Abbatisa*. on þinum *þam halgum na-*
man *gebon me halne*, *in tuo sancto nomine*, &c. Cod. MS. de officiis Diurnal.
& nocturn.

7.

De etiam occurrit præfixum Nominibus per omnes casus, & in utroque Numero, haud secus, ac apud Nos monaptoton *Thē*: ut, *re heofenlica fæder, and þe sunu, and þe halga gart zeunne ur: pater celestis, & filius, & Spiritus sanctus concedat nobis.* Iohannes þe fulluhtepe cƿæð: *Johannes baptista ait.* þæt iƿ þe medeme ƿærtm þære dædbote: *Hic est fructus dignus pœnitentie.* Ðu mæz þe læce hælan þe pund: *qui poterit medicus sanare vulnus,* Bed. H. E. p. 343, 344. Sic in chartâ Henrici tertii, cujus clariss. Somnerus nobis copiam fecit in Dictionario suo, sub voce unnan, for þe freme of þe loande: *pro bono gentis.* and fchullen don in þe porþ-nerre of Gode: *& facturi sunt in honorem Dei.* Sic in *Spelm.* Concil. p. 165. And hƿilc Abbet þe beð þær copen of þe Munecan: *& quisquis Abbas ibi electus sit à Monachis.* Pro reo etiam occurrit þeo: ut, þeo foðe dædbote ne bið heo na æfter geara nune gefcƿifen: *vera pœnitentia non erit post anni curriculum adimpleta,* Bed. H. E. p. 344.

8.

Ðy etiam occurrit non raro usurpatum loco þam: ut, to fundener cilber forþe þy forþman gearpe gefyllle fix reall. þy æfteran gearpe tƿelfe. þy þriddan xxx. *ad puerum expositum enutriendum dabuntur anno primo solidi feni, secundo duddeni, tertio triginta.* Lufpæd gefeagt þy tƿelftan gearpe hiƿ ƿiceƿ ƿið Æþelbalð: *Anno Regni sui duodecimo contra Æthelbaldum pugnavit Cuthredus,* Chron. Sax. mid þy Birceope þone þe hi hiƿe fealdon: *cum Episcopo, quem ei dederant,* Bed. H. E. p. 76. Ðe ƿær mid þy manfullan ƿæpne acpealde: *qui sic nefanda peremptus erat,* p. 131. mid þy forƿerƿecenan Birceope he ƿæt æt hiƿ uadern-ƿrægenbum: *cum præfato Episcopo sedit ad prandium,* p. 174. Ðy ƿite Tuda ƿær of midðan-geapde genumen: *hac plaga Tuda raptus est è mundo.* Ðy upplcan dome ƿtitiƿende: *superno dispensante Judio,* p. 262.

9.

† *Exempla,*
in quibus Ar-

† *Articulus Gothicus* **SA**, ð; **SA**, ð; **ΨΑΤΑ**, π. Sic declinatur

viculus Græcus, & Mæso-Gothus perinde usurpantur. *Math. 5. 16. ΑΤΤΑΝ ΙΣΥΑ-ΚΑΝΑ ΦΑΝΑ ΙΝ ΗΙΜΙΝΑΜ:* τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν οὐρανοῖς. *U. 24. ΑΕΛΕΤ ΓΛΙΝΑΚ ΨΑ ΓΙΒΑ ΦΕΙΝΑ:* Ἄφες ἐκὶ τὸ δῶρόν σου. *Math. 6. 1. ΕΚΑΜ ΑΤΤΙΝ ΙΖΥΑΚΑΜΜΑ ΦΑΜΜΑ ΙΝ ΗΙΜΙΝΑΜ:* παρὰ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς. *U. 2. ΦΑΙ ΛΙΝΤΑΝΣ:* οἱ ὑποκαταί. *SA AKMAHAIKTIΦA ΦΕΙΝΑ:* ἡ σὺ ἐλεημοσύνη. *ΗΛΑΙΦΝΣΑΚΑΝΑ ΦΑΝΑ ΣΙΝΤΕΙΝΑΝ:* τὸν ἀρτεν ἡμῶν τὸν ἱπποῦστον. *ΛΙΝΗΛΦ ΨΑΤΑ ΙΝ ΦΝΣ ΚΙΩΙΣ. ΨΑΤΑ ΚΙΩΙΣ ΘΑΝ ΕΙΛΗ:* ὅ φως τὸ ἐν σὶ σκότῃ ἐστὶ, τὸ σκότῃ πρὸς; *ΑΤΤΙΝΣ ΜΕΙΝΙΣ ΦΙΣ ΙΝ ΗΙΜΙΝΑΜ:* τὰ πατρός με τὰ ἐν οὐρανοῖς. *ΨΑΤΑ ΦΚΝΤΣΕΙΛΛ ΙΣ:* ἀνθρώπῃ λέπρῃ. *ΓΛΗ ΑΛΛΑΝΣ ΦΑΝΣ ΝΒΙΛΗΛ-ΒΑΝΔΑΝΣ:* ἡ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας. *ΨΑΤΑ ΓΑΜΕΛΙΔΑ:* τὸ πρῶτον. *ΨΣ ΜΙΤΧΝΙΝΣ ΙΖΕ:* τοὶς ἰδυμένους αὐτῶν. *ΑΝ ΦΑΙΜ ΣΙΠΧΝΓΑΜ ΙΣ:* τοὶς μεθυσταῖς αὐτῶν. *SA ΛΑΙΣΑΚΕΙΣ ΙΖΥΑΚ:* ὁ διδάσκων αὐτῶν. *ΨΑ ΝΑΤΓΑ ΣΕΙΝΑ:* τὰ ὀκτυα αὐτῶν. *ΙΝ ΦΙΖΣ ΜΑΝΑΓΕΙΝΣ:* διὰ τὸν ὄχλον. *ΦΑΝ ΦΙΖΑΙ ΒΑΝΚΓ ΓΛΙΝΛΙ:* ἡ τῇ πόλει ἐκείνῃ, *Marc. 6. 11. ΠΝΤΕ ΦΙΖΕ ΙΣΤ ΦΙΝΔ ΑΝΓΑΚΑΙ ΓΧΨΣ:* τὸν γὰρ ἐστὶ ἡ βασιλεὺς τῆς θεῆς, *Marc. 10. 14.*

Numerus Sing.

nom. † **SA**.
gen. **ƿIS**.
dat. **ƿAMMA**.
acc. **ƿANA**.
abl. **ƿAMMA**.

Numer. Plural.

n. **ƿAI**, & **ƿA**.
g. **ƿIZƿ**.
d. **ƿAIM**.
ac. **ƿANS**, & **ƿA**.
ab. **ƿAIM**.

† & ni malè
memini, se-
mel occurrit
ƿANA.

Pro **SA**, legitur per-sæpe **SAh**, & **SAEI**. pro **ƿAMMA**. * **ƿAM-
mnh** *Job*. 10. 3. pro **ƿANA**, **ƿAN**; ut in *Marc*. 15. 44. & **ƿANnh** * fortasse ex
Job. 6. 27. & haud raro **ƿAMMA**. v. *Luc*. 6. 42. **ƿAMMnh** legitur e- **ƿAMMA**
tiam pro **ƿAMMA**, dativo. & **nh** Eu-

In plurali pro **ƿAIM** legitur **ƿAIMEI**, & pro **ƿANS**, **ƿANZEI**. *phonico*.

10.

Num. Sing.

nom. **SA**.
gen. **ƿIZƿS**.
dat. **ƿIZAI**.
acc. **ƿA**.
abl. **ƿIZAI**.

Num. Plur.

n. **ƿƿS**.
g. **ƿIZƿ**.
d. **ƿAIM**.
ac. **ƿƿS**.
ab. **ƿAIM**.

Pro **SA**, legitur **SAh** *Luc*. 2. 2. & **SI** * *Luc*. 1. 29. & **SAI**. Pro **ƿI-
ƿS**, **ƿIZƿZƿEI**, pro **ƿIZAI**, **ƿAMEI** *Marc*. 9. pro **ƿA**, **ƿANEI**. * & *Luc*. 7.
ƿATA incerti generis nominibus præponitur: ut, **ƿANnh** **ƿEI** 44. 45.
AAƿNS **NSAAƿEIDA** **ƿIBAN** **ƿATA** **ƿEIK**, τότε ὁ Πιλάτος *Marc*. 6. 24.
ἐκέλευσε ἀποδοῦναι τὸ σῆμα. **UEMƿN** **BIMƿITAN** **ƿATA** **ƿAKN**, 13.
ἡλδος πρεσβυτέρου τοῦ πατρίδος. **ƿATA** sic declinatur:

Num. Sing.

nom. **ƿATA**, & **ƿA**.
gen. **ƿIS**.
dat. **ƿAMMA**.
acc. **ƿATA**.
abl. **ƿAMMA**.

Num. Plur.

n. **ƿA**.
g. **ƿIZƿ**.
d. **ƿAIM**.
ac. **ƿA**.
ab. **ƿAIM**.

Præterea notandum est à discipulis, in linguis hisce cognatis, præsertim
in matrici, articulum præpositivum cum demonstrativi, tum relativi pro-
nominis vim & naturam obtinere, ut in Capite quinto fusiùs dicetur. Pro
ƿA legitur **ƿANIN** *Luc*. 10. 21. pro **ƿIS**, **ƿIZ**.

14.

CAPUT TERTIUM.

Cap. 3.

De Nomine.

Reg. 1.

Nomen est vel Substantivum, vel Adjectivum. Substantivum vel simplex est, vel compositum: Simplex, ut *þite*, *þana*. *huy*, *domus*. *hipe*, *domus* vel *familia*. *gebale*, *divisio*. Compositum: ut *þite-huy*, *domus suppliciorum*. *hipe-gebale*, *repudium*. *henne-æg*, *gallinae ovum*. (ex *henne* & *æg*) *butan an henne æg*, *nisi unum gallinae ovum*. *Bed. H. E. p. 226*. Et ut linguarum nulla magis gaudet, ita nulla (ne Græcâ quidem exceptâ) in componendis nominibus est felicior, quàm *Anglosaxonica*; utpote quæ res omnigenas rerumque affectiones, & respectus absque omni ambage suis *verborum* clarè, & eleganter solet exprimere. Quisquis vel primis labris *Ang. Saxonica* attigerit, hanc compositorum emphaticam elegantiam non sine magno sui delectamento percepturus est. En prælibamina quædam! nomina scilicet, quibus sua varietate ludens Cædmon *Arcam Noë* vocavit. *Mepe-huy*, *domus marina*. *pubu-færtten*, *lignum castrum*. *Mepe-cierce*, *Arca marina*. *Sund-þeced*, *Aula marina*. *þæg-bopd*, *tabernaculum in fluctibus*. *þæg-bele*, *tabernaculum in fluctibus*. *þrepeam-peall*, *fluctuum murus*. *hþof-geþop*, *tectum* *viam vocem mobile*. Quibus adde *hþe-þnea*, *vita dominus*. *gært-gebæl*, *Spiritus separatus in compositis ratio*, i. e. *mors*. *þel-þtol*, *patria*. *heolþten-þceabo*, *antrum tenebrosus*, *adjective po-* i. e. *chaos*. Hic observandum est priorem vocem in compositis Substantivis *sitam Cele-* & duas priores in *decompositis* + Adjectivi naturam habere, & per Adjectivum debere reddi Latine; aut ubi desunt Adjectiva, per suum genitivum, Wallisius in vel periphrasin Adjectivo æquipollentem. ex. gr. *þreþn-bend*, *vinculum ferreum Gram.* *reum*. *þirceop-þcipe*, *Paracia*. [hodie *Diaecsis*.] Verbum verbo, præfectum Angl. aptè *ra* Episcopalis. *þcipe-þirceop*, *Episcopus Diaecsanus*. *þilþenþe þær abþifen* *vocat Adje-* *of þir þirceoprettle*: *Wilfredus pulsus est à sede sua Episcopali*. *London-ctivum re-* *ceartþe þirceop*, *Londinensis Episcopus*. *Lantþanabunþcypicea*, *Ecclesia spectivum,* *Cantuariensis*. utpote quo Nomina apud *Anglosax.* variantur per casus, perinde ac apud Græcos, respectus alii & Latinos. Substantiva verò variantur (quatenus mihi hæcenus observare fere omnes licuit) sex modis, ac proinde dici possint declinationes apud *Anglosaxones* (præter eos, esse sex: qui adjectivo possessivo innuuntur) in- *er*, dativum in *e*, nominativum pluralem in *as*, genitivum in *a*, & dativum in *um*: ut,

2.

3.

Num.

<i>Num. Sing.</i>	<i>Num. Plur.</i>
nom. ꝛmīð, <i>faber.</i>	n. * ꝛmīðar.
gen. * ꝛmīðer.	g. ꝛmīða.
dat. ꝛmīðe.	d. ꝛmīðum.
acc. ꝛmīð.	ac. ꝛmīðar.
voc. eala þu ꝛmīð.	v. eala ge ꝛmīðar.
abl. ꝛmīðe.	ab. ꝛmīðum.

*** inde in nostrati sermone, nomen substantivorum genitivus singularis, &*

Secunda Declinatio est Nominum, quorum nominativus singularis exit in *nominativus pluralis exeunt regulares in s, vel* a, genitivus, dativus, accusativus, & ablativus in an; nominativus etiam pluralis in an, genitivus in a, & dativus in um: ut,

<i>Num. Sing.</i>	<i>Num. Plur.</i>
nom. pitega, <i>Propheta.</i>	n. pitegan.
gen. pitegan.	g. pitegona.
dat. pitegan.	d. pitegum.
acc. pitegan.	ac. pitegan.
voc. eala þu pitega.	v. eala ge pitegan.
abl. pitegan.	ab. pitegum.

stones, quod lapidis, & lapides significat.

4.

Propria exeuntia in a eodem modo declinantur: ut,

nom. Mapia.
gen. Mapian.
dat. Mapian.
acc. Mapian.
voc. eala þu Mapia.
abl. Mapian.

On þa ylcan tid he pær abyrgad mid hefigum geþeohtum pið Blæðlan, and Attilan Huna cýningum: *Gravissimus eo tempore bellus cum Blæðla, & Attila Hunnorum Regibus erat occupatus, Bed. H. E. lib. 1. c. 2.*

Tertia Declinatio est Nominum, quæ variantur ad exemplar primæ Declinationis, excepto nominativo plurali, qui terminatur in u: ut,

<i>Num. Sing.</i>	<i>Num. Plur.</i>
nom. andgit, <i>sensus.</i>	n. andgitu.
gen. andgiter.	g. andgita.
dat. andgite.	d. andgitum.
acc. andgit.	ac. andgitu.
voc. eala þu andgit.	v. eala ge andgitu.
abl. andgite.	ab. andgitum.

Terminatio pluralis u secundum 3. Reg. cap. I. non raro mutatur in o & a, ut gemæpo & gemæpa, pro gemæpu, *finis, termini.*

B 2

Quarta

6.

Quarta declinatio est nominum, quæ variantur prorsus ut in prima, nisi quod nominativus pluralis eandem sortiatur terminationem cum singularis ut,

<i>Num. Sing.</i>	<i>Num. Plur.</i>
nom. <i>poþb, verbum.</i>	n. <i>poþb.</i>
gen. <i>poþbeþ.</i>	g. <i>poþba.</i>
dat. <i>poþbe.</i>	d. <i>poþbum.</i>
acc. <i>poþb.</i>	ac. <i>poþb.</i>
voc. <i>eala þu poþb.</i>	v. <i>eala ge poþb.</i>
abl. <i>poþbe.</i>	ab. <i>poþbum.</i>

Sic *beapn, cilt, piþ, faciunt in plur. beapn, cilt, piþ.*

7.

Quinta declinatio est nominum, quæ inflectuntur per omnes casus, ut in prima, nisi quod genitivum singularem emittant in e, & nominativum pluralem in a: ut,

<i>Num. Sing.</i>	<i>Num. Plur.</i>
nom. <i>piln, ancilla.</i>	n. <i>pilna.</i>
gen. <i>pilne.</i>	g. <i>pilna.</i>
dat. <i>pilne.</i>	d. <i>pilnum.</i>
acc. <i>piln.</i>	ac. <i>pilna.</i>
voc. <i>eala þu piln.</i>	v. <i>eala ge pilna.</i>
abl. <i>pilne.</i>	ab. <i>pilnum.</i>

Sic *ƿƿurƿon, & ƿƿeorƿon soror, faciunt in plur. ƿƿurƿna, ƿƿeorƿna, ƿƿeorƿna, sorores.*

8.

Sexta declinatio est nominum, quorum nominativus singularis exit in u, genitivus in a, dativus, accusativus, & vocativus, etiam in u, & quæ in plurali numero formantur per omnes casus, ut in quinta. ex.gr.

<i>Num. Sing.</i>	<i>Num. Plur.</i>
nom. <i>ƿunu, filius.</i>	n. <i>ƿuna.</i>
gen. <i>ƿuna.</i>	g. <i>ƿuna.</i>
dat. <i>ƿunu.</i>	d. <i>ƿunum.</i>
acc. <i>ƿunu.</i>	ac. <i>ƿuna.</i>
voc. <i>eala þu ƿunu.</i>	v. <i>eala ge ƿuna.</i>
abl. <i>ƿunu.</i>	ab. <i>ƿunum.</i>

9.

Quædam tamen occurrunt irregularia, & planè Heteroclitia. Sic *ƿæþeþ*, * *buc refer* *pater* est monaptoton in singulari, in plurali vero sequitur formam primæ declinationis. Sic etiam *broþop, frater*, & *moþop, mater* sunt heteroclitia quæ faciunt in obliquis *sing. num. broþop, & bneþeþ, moþop & meþeþ.* *broþop*, in plurali sequitur formam tertiæ declinationis reddens *broþþu, & ƿæþþu.* Hisce addantur *ƿot, pes*, & *man, homo*, quæ faciunt in recto *plur. ƿet, men. Æg, ovum, cealf, vitulus*, quæ faciunt in plurali * *ægru, & cealfþu. þa þe on þis halgan tide magna cyre, and ægru, and þin, and*

and firc fopgan: qui vero, hoc sancto tempore, caſco, & ovu, & vino, & piſcibus abſtinere poſſint, Spelm. Concil. p. 614. ymbtþymdon me cealfru manige: circumdederunt me vituli multi, Pf. 21. 22.

Nota etiam, quod nomina propria Latina non raro immutata, & ſuo more finita inveniuntur apud A.Sax. tam in recto, quam in obliquis: ut, Gaur ſe Larepe opne naman Iuluſ. Claudioſ ſe Larepe ſe pær ſcopþa fþam Augurto. þone æþelan Albanum ſe perþmbepende Bpýton fopþþeþð. ſeo heþgung pær þuph Alapicum cýning gepoþþen. De ealþþlicneſſe on-þeng fþom Bonifatio þam papan. Excipe ab hãc regulã caſum genitivum, qui fere ſemper exit in er: ut, þa comon þa æþenþþacan to Albaner huſe. ſe pær acþeald fop Lpirtþer geleafan; & unum nominativum Lpirt, nam Lþpirtur, quatenus mihi obſervare contigit, haud legitur in avirã linguã.

Non raro etiam appellativa Latinorum leguntur in ſermone A.S. more Latino terminata: ut, þý tþelþtan dæge kalentþapum Augurþapum: die XII. Calendarum Auguſti, Bed. H.E. p. 130. ſe mæſſe-þþeoſt opatio-nem apæþþe: preſbyter orationem dabat. god hýþþe pær Petþur, and god hýþþe pær Paulur, and gode pæþon þa Apotþoli: bonus paſtor erat Petrus, bonusque paſtor Paulus, bonique erant Apoſtoli.

Terminationes Subſtantivorum in lingua Angloſ. plures ſunt, quàm quæ regulis ſubjici poſſunt, ne tamen hãc in re penitus deſim curioſis, ſequentes obſervationes ſubjungere placuit. Quædam exeunt in dom, vel dome, quod primò munus, & officiũ denotat cum diſtione, & dominio: ut in cýn-dome, vel cýning-dome, regnum. ealþop-dome, præſectura Comitũ. biſceop-dome, munus Episcopale. abbot-dome, Abbatia. &c. unde in hodierno ſermone Anglorum, popeþdome, Papatus. dukedome, Ducatus. Chriſtendome, Chriſtianismus. Secundò denotat ſtatum, conditionem, qualitatem, proprietatem: ut fþeodom, libertas. þeop-dom, ſervitus. dýrþgdom, ſtultitia. haligþom, ſanctimonía. huþe-dom, meretricium. piccungþom, magia. fþic-dom, fraus. þirþom, prudentia. þitþgþom, ſapientia. þiteþom, prophetia. Inde noſtratia thrailldome, wiſþdome, þþoreþdome, & ſimilia.

Quædam etiam munus, & dominium ſignificantia produciuntur in pice, vel pic: ut, cýnpic, regnum. biſceop-pic, Episcopatus, unde noſtrate Biſhop-ricþ. Sed hæc & huiusmodi potius pro compoſitis habenda ſunt, quia pice, vel pic dominium, diſtione, & imperium ſignificat.

Non pauca produciuntur in had, vel hæde, quod etiam ſtatum, conditionem, & qualitatem ſignificat: ut, * mæþð-hæde, vel mæþen-had virginitas, &c. hinc noſtratum terminatio in head, & hood: ut in maiden: head, childþood, kniþþþood, virginitas, pueritia, dignitas equeſtris. Sed virgo. ſi quis huiusmodi potius ad compoſitorum claſſem reducenda contenderit, eo quod had ordinem, ſexum, gradum, ſtatum, & qualitatem ſignificet, non reclamabo.

Nonnulla terminantur in fþýþ, vel fþýþe: ut geþep-fþýþe, ſodalitas. tun-fþýþe, villicatio, vel villici munus, niſi hæc, & huiusmodi quoque compoſita potius cenſenda ſunt, quia fþýþ, vel fþýþe præſecturam, curam, munus, negotium, & occupationem ſignificat.

Quædam

10.

11.

12.

13.

14

14.

Quædam desinunt in *rcȳp*, vel *rcȳpe*: ut *gefeþ-rcȳpe*, *societas*. *þeȳn-rcȳpe*, *Thani dignitas*. vel *munus*. *gebeor-rcȳpe*, *convivium*. *peoþð-rcȳpe*, *dignitas*, &c. hinc nostratium terminatio in *þip*: ut in *steward-þip*, *villici munus*. *Alderman-þip*, *munus Senatoris urbani*, &c.

15.

Multa terminantur in *a*: ut *cempa*, *miles*. *oxa*, *bos*. *geþeþa*, *comes*. *nama*, *nomen*, quorum non pauca fiunt *Anglica* abjiciendo *a* finalem, vel mutando in *e*.

16.

Alia finiuntur in *peþenne*, *peþenne*: ut *gefeþ-peþenne*, *societas*. *hip-peþenne*, *familia*. *gecipð-peþenne*, *pactum*.

17.

Plurima terminantur in *ange*, *inge*, *onge*, *ung*: ut, *biȳgange*, *cultus*. *on-þȳpðing*, *compunctio*. *þotopung*, *ploratus*. *biȳmepunge*, *illusio*. *hæftnung*, *captivitas*. *leapunge*, *mendacium*. quibus adde *onȳting*, *cujus sensum non satis assequutus clarissimus Spelmannus* tanquam inexplicabilem præterit in * epistolâ *Agathonis Papæ*, quâ certas quædam immunitates concessit monasterio *Medeshamstedenſi*, vel *Petroburgensi*, ubi hæc verba: þat ne *Kynning*, ne *Bycop*, ne *Eopl*. ne nan man have nan *onȳting*, sic vertit: *ut nec Rex aliquis, aut Episcopus, aut Comes, aut quisquam alius onȳting exigat, vel percipiat*: ex aduerso tamen in margine addit forte *hospitium*. *Somnerio*, *tributum*, *vedigal*. Certè **STIGUAN** apud *Gorboſ*, unde vox derivata videtur, significat cum magno comitatu & pompa procedere, unde forſan **ONSTING** significat *jus hospitii*, quod *Rex*, *Episcopus* vel alius aliquis dominus à vaſallis ſibi, & ſuis vendicat, vel ſumptum, & viaticum, quem miniſtrare ſolent vaſalli domino, cum magno ſtipatus comitatu proficiſcatur. Hæc obiter.

* Concil. p.

164.

18.

Haud pauca fœminina exeunt in *neȳ*, *neȳre*, vel *nȳre*: ut, *þȳrigneȳre*, *ſtultitia*. *þȳnerneȳre*, *Trinitas*. *gelicneȳre*, *ſimilitudo*. *roðfæteȳre*, *veritas*. Retinetur adhuc fœminina hæc terminatio apud noſtrates in *whitenelle*, *albedo*. *hardnelle*, *durities*. *newnelle*, *novitas*. *greatnelle*, *magnitudo*, & mille aliis. Apud *Gorboſ* multa fœminina terminantur in **NS**, quod per primi Capituli R. 2. valet **NGS**: ut, **ΓΑΛΛΗΒΕΙΝS**, *fides*. **ΓΑΜΕΛΕΙΝS**, *ſcriptura*. **ΓΑΡΛΗΤΕΙΝS**, *juſtitia*. **ΓΑΛΕΙΝS**, *ſalutatio*. Hinc, ni fallor, *neȳre* *Angloſaxonum*.

19.

Quædam exeunt in *þ* vel *þe*: ut, *mæȳð*, *potestas*. *mæȳðe*, *provincia*, *cognatio*. *þȳȳmðe*, *principium*. *þieȳðe*, *furtum*. *geȳiðe*, *viſio*. *geȳælðe*, vel *geȳȳlðe*, *ſollicitas*. *mȳpðe*, *bilaritas*. Hinc terminatio *Anglica* in *th*, vel *the*: ut in *drought*, vel *drought*, *ariditas*. *growth*, *incrementum*. *mouth*, *os*, *orũ*. *tithe*, *decimã*. *molwth*, *demeſſio*. *toth*, *dens*. *broth*, *juſculentum*. *oath*, *juramentum*. *þ death*, *mors*. * *heath*, *planities inculta*, *ericetum*. *breadth*, *latitudo*. *depth*, *profunditas*. Apud *Gorboſ* quoque **ψ**, & **ψA** eſt terminatio Nominum; ut in **ΓΑΨ**, *Deus*, *Angloſaxonice* *Gob*. *uiψ*, *uterus*. **ΜΑΓΑΨ**, *virgo*. **ΑΙΨΑ**, *artus*, *Angloſax. lið*. **ΑΙΚΨΑ**, *terra*, *Angloſax. eopð*, *Anglice* *earth*. **ΜΕΚΙΨΑ**, *rumor*. Et quis dubitare poteſt, quin *þ*, & *þe* *Angloſaxonum* orta ſit à *G. ψ*, & *ψA*.

† *Gorb.*

AΛN-

ΦNS.

* *Gorb.*

hΛIψGΛ

20.

Multa exeunt in *ep*, vel *epe*: ut, *Godbypeller*, *Evangelista*. *fulluþeþ*, *baptiſta*. *peþeþe*, *ſeminator*. Hic, ut alicubi obſervat *Thomas Maſchallus*, monendum eſt, particulam finalem *ep* forſan per *Aphæreſin* *Eupho-*

Euphonicam fieri à voce þ pep, quæ *virum* significat, ac si fulluhtep, † G. V. A. I. K. v. gr. contraheretur ex fulluht-pep. Equidem non video, quin *Baptista* dici possit fulluht-pep eodem sensu, ac *Agricola* dicitur Æcep-man: * ac * v. *Lexicon* apud veteres Cimbros *jurisperitus*, laga-madur. prædo, stiga-madur, an *Runicum Ol.* *high-waþ-man*. Viderint critici, quid de hâc re statuendum sit. Certè huic conjecturæ favet, quod Scoti in multis Saxonizantes *jurisperitus* dicunt a law-wer, ac si olim *Saxonice* scriberetur laḡ-pep, & in nostrâ etiamnum linguâ omne verbum format substantivum agentis in er: ut in *builder*, edificator. *pleader*, causidicus. *swearer*, dejurator. *drinker*, compotator, &c.

Haud pauca (quorum magna pars sunt diminutiva) etiam formantur in ling: ut, hæftling, *captivus*. helpling, *dupondium*. pæpling, *captivus*, *sediciosus*. cnæpling, *adolescens*, puellus. Æþeling, ut videtur, per crasin ab Æþel-ling, *princeps*, *nobilis juvenis*. Et lytling, pro lytel-ling, *parvulus*. Retinetur & hoc affixum finale apud *Anglos*: ut in *nestling* (à nest, *nidus*) pullus tenellulus postremo exclusus, & nido, postquam cæteri pulli avolarint, *adhærens*. hireling, *mercenarius*, ab hire, *merces*. suckling, *lactens*; nisi quis talia potius in *Adjectivorum* classe ponenda censeat.

Nomina masculina apud A.S. formant sua fœminina in eſtpe, iſtpe, 21. yſtpe, ut nomina masculina apud Latinos in or exeuntia formant fœminina in ix. Ex. gr. rýngertpe, cantrix. ræbyrtpe, *seminatrix*. ræbyrtpe, *le-ctrix*. læpyrtpe, doctrix. bæcertpe, *pistrix*. Reccertpe, *Rectrix*.

Patronymica desinunt in ing: ut, Elering, † *Elisides*, vel *filius Elise*. 23. Lenſuring, *Censufides*, vel *filius Censusi*. Iða pær Eopping. Eoppa pær † Haud dis-ſuring. Eſa Ingung. Ingun Angenpiting. Angenpit Aloching. Aloc *similiter a-*Beonocing. Beonoc Bpandbing. Bpand Bælbæxing. Bælbæx Fodening. pud Latinos: Foden Fpiþopulſing. Fpiþopulſ Finning. Finn Godpulſing. Godpulſ ut in Liber-ſreating. Iða fuis Eoppæ filius: Eoppa Eſæ: Eſu Ingini: Inginus Agen-tinus, Augu-witæ: Agemwita Aloci: Aloc Beonoci: Beonoc Brandi: Brandus Bealdæ-ſtinus, i. e. gi: Bealdægus Wodeni: Wodenus Friþowulſi: Friþowulſus Finni: Fin-filius liberti-nus Godulſi: Godulſus Geatæ. Chron. Sax. ad calcem Hiſtor. Eccleſ. Bedæ. Auguſti. p. 510. anno DCLVII. vid. quoque p. 514. an. DCXXVI. & p. 510. an. DLII, DLX. & p. 512. an. DCCVII. Bedæ Hiſt. Eccleſ. p. 6, 7.

Participia præſentis temporis abſolutè poſita ſubſtantivè ſignificant: ut, 24. Demende, *Judex*.

Si quis perpendat ſummam illam cognationem, quæ *Angloſaxonice* cum 25. *Mæſo-Gothicâ* eſt, dubium ei eſſe non poteſt, quin, ut illius, ſic & hujus linguæ ſubſtantiva regulariter per ſex caſus, & ſub diverſis inflectendi for-mulis varientur. Sed quum *Ulþila-Gothicæ* verſionis, quæ extant; reli-quæ ne ſatis quidem exemplorum ad colligendas regulas grammaticales ſup-peditent, rogandus eſt pro humanitate ſua curioſus Lector, ut quantillum in hâc re præſtitero, æquo animo accipiat. En, perluftratis iterùm atque iterùm *Gothicis* Evangeliiſ, unum atque alterum integrum exemplum; cæ-tera manca ſunt vel caſu, vel numero, vel utroque.

Exemplum integrum HIMINS, cælum.

	Num. Sing.	Num. Plur.	
Exempl. I.	nom. † HIMINS.	n. * HIMINANS.	* neutra terminantur in A: ut in ᚹANƿĀA. verba, ᚹANƿĀSTVA. opera.
† Cælum	gen. HIMINIS.	g. HIMING.	
Isl. Himen.	dat. HIMIN A.	d. HIMINAM.	
Succ. Himen.	acc. HIMIN.	ac. HIMINANS.	
mel.	voc. & HIMINS.	voc. ut nom.	
	abl. HIMIN A.	ab. HIMINAM.	

Exempl. II.	Num. Singul.
	nom. ƿALLANBEINS, fides.
	gen. ƿALLANBEIN AIS.
	dat. ƿALLANBEIN AI.
	acc. ƿALLANBEIN.
	voc. ut nom.
	abl. ƿALLANBEIN AI.

Exempl. III.	Num. Sing.
	nom. hHNSAASTAƿS, altare.
	gen. hHNSAASTAƿ AIS.
	dat. hHNSAASTAƿ AI.
	acc. hHNSAASTAƿ.
	abl. hHNSAASTAƿ AI.

ANƿAKNAASTAƿS facit in abl. ANƿAKNAASTAƿIN Math. 5. 15.

Exempl. IV.	Num. Sing.
	nom. ƿAN, dominus.
	gen. ƿANINS.
	dat. ƿANIN.
	acc. ƿAN.
	voc. ƿAN.
	abl. ƿANIN.

Exempl. V.	Num. Sing.	Num. Plur.	
	nom. hANANS, manus.	nom. † hANANNS.	† snHNS facit sn-
	gen. hANANNS.	gen. * hANANIƿS.	ngns in nom. Plur.
	dat. hANAN.	dat. hANANM.	* Sic leguntur ƿXTIƿS,
	acc. hANAN.		snNIƿS, ƿANƿNIƿS,
			[ƿINTƿAIƿS, & AIƿIƿS à AIƿA

Exempl. VI.	Num. Sing.
	nom. iAISNS.
	gen. iAISNIS.
	dat. iAISNA.
	acc. iAISN.
	voc. iAISN.
	abl. iAISNA.

Exempl. VII.	Num. Sing.	Num. Plur.
	nom. hAIKTƿ, cor.	n. hAIKTƿNA.
	gen. hAIKTINS.	
	dat. hAIKTIN.	d. hAIKTAM.

Num.

Exempl. VIII.
integrum.

Num. Sing.
nom. * **ΛΗΜΛ**, *Spiritus*.
gen. **ΛΗΜΙΝΣ**.
dat. **ΛΗΜΙΝ**.
acc. **ΛΗΜΛ**.
voc. **ΛΗΜΛ**.
abl. **ΛΗΜΙΝ**.

Num. Plur.
n. **ΛΗΜΛΝΣ**.
g. **ΛΗΜΛΝΣ**.
d. **ΛΗΜΛΜ**.
ac. **ΛΗΜΛΝΣ**.
v. **ΛΗΜΛΝΣ**.
ab. **ΛΗΜΛΜ**.

* huc refer,
nom. **ΕΛΗΚΛΓΛΓΓΛ**,
gen. **ΕΛΗΚΛΓΛΓΓΙΣ**.
dat. **ΕΛΗΚΛΓΛΓΓΙΝ**.
acc. **ΕΛΗΚΛΓΛΓΓΛΝ**.
voc. **ΕΛΗΚΛΓΛΓΓΛ**.
abl. **ΕΛΗΚΛΓΛΓΓΙΝ**.

villicus.

Num. Sing.
nom. **ΣΤΑΝΛ**, *judicium*.
gen. **ΣΤΑΝΣ**.
dat. **ΣΤΑΝΛΙ**.
acc. **ΣΤΑΝΛ**.
abl. **ΣΤΑΝΛΙ**.

Num. Plur.
nom. **ΣΤΑΝΣ**.

Exempl. IX.

Huc refer,
nom. **ΗΛΙΨΓΞ**, *ager*.
gen. **ΗΛΙΨΓΞΣ**.
dat. **ΗΛΙΨΓΛΙ**.

Num. Sing.
nom. **ΛΙΥΛΓΓΕΛΓΞ**, *Evangelium*.
gen. **ΛΙΥΛΓΓΕΛΓΞΝΣ**.
dat. **ΛΙΥΛΓΓΕΛΓΞΝ**.

Exempl. X.

Huc refer,
Num. Sing.
nom. **ΓΛΓΗΚΞ**, *parabola*.
gen. **ΓΛΓΗΚΞΝΣ**.
dat. **ΓΛΓΗΚΞΝ**.
acc. **ΓΛΓΗΚΞΝ**.

Num. Plur.
nom. **ΓΛΓΗΚΞΝΣ**.
dat. **ΓΛΓΗΚΞΜ**.

Num. Sing.
nom. **ΓΛΥΛΙΚΨΙ**, *pax*.
gen. **ΓΛΥΛΙΚΨΙΣ**.
dat. **ΓΛΥΛΙΚΨΛ**.
acc. & abl. **ΓΛΥΛΙΚΨΙ**.

Num. Plur.
gen. **ΓΛΥΛΙΚΨΣ**.
dat. **ΓΛΥΛΙΚΨΛΜ**.

Exempl. XI.

Num. Sing.
nom. **† ΨΙΝΔΛΝΓΛΚΔΙ**, *regnum*.
gen. **ΨΙΝΔΛΝΓΛΚΔΣ**.
dat. **ΨΙΝΔΛΝΓΛΚΔΓΛΙ**.
acc. **ΨΙΝΔΛΝΓΛΚΔΓΛ**.

† huc refer,
nom. **ΜΛΥΙ**, *puella*.
gen. **ΜΛΝΓΞΣ**.
dat. **ΜΛΝΓΛΙ**.

Exempl. XII.

Num. Sing.
nom. **ΣΙΠΞΝΕΙΣ**, *discipulus*.
gen. **ΣΙΠΞΝΕΙΣ**.
dat. **ΣΙΠΞΝΙ**.
acc. **ΣΙΠΞΝΙ**.

Num. Plur.
n. **ΣΙΠΞΝΓΞΣ**.
g. **ΣΙΠΞΝΓΣ**.
d. **ΣΙΠΞΝΓΛΜ**.
ac. **ΣΙΠΞΝΓΛΝΣ**.

Exempl. XIII
integrum.

voc. **SIPXNEIS.**
abl. **SIPXNI.**

v. **SIPXNGXS.**
ab. **SIPXNGAM.**

Exemp. XIV.

Num. Sing.
nom. **UINX.**

dat. **UINXN.**
acc. **UINGIN.**

Num. Plur.
n. **UINXNS.**
g. **UINXNX.**
d. **UINXM.**
ac. **UINXNS.**
ab. **UINXM.**

26.

Horum Exemplorum alia crescunt in genitivo, & faciunt declinationes imparisyllabicas, alia non crescunt, & faciunt parisyllabicas; & quatenus conicere liceat, haud multa occurrent, quæ ad aliquod XIV Exemplorum non reducantur. Ad primum inflectuntur **KAISAK, KAISA-KIS, KAISAKA, Caesar.** **ΛΙΗΛΦ, ΛΙΗΛΔΙΣ, ΛΙΗΛΔΑ, lux.** **ΓΞΦ, ΓΞΦΣ, pro ΓΞΦΙΣ, ΓΞΦΑ, Dens.** **ΔΑΓΣ, ΔΑΓΙΣ, ΔΑΓΑ, dies.** **ΦΙΝΔΑΝΣ, ΦΙΝΔΑΝΙΣ, ΦΙΝΔΑΝΑ, Rex.** **ΒΚΞΦΑΚ, frater,** à cuius nominativo plurali **ΒΚΞΦΚΑΗΑΝΣ** vel **ΒΚΞΦΚΗΝΣ** deducitur **brethren,** in nostro sermone. **ΣΚΑΛΚΣ, servus.** **ΑΗΦΙΔ, eremus, solitudo.** **ΒΑΓΜΣ, ΒΑΓΜΙΣ, ΒΑΓΜΑ, arbor.** **ΥΙΤΞΦ, ΥΙΤΞΔΙΣ, ΥΙΤΞΔΑ, lex, &c.** Secundum exemplum sequuntur omnia delinentia in **EINS**: ut **ΑΝΑΣΤΞΔΕΙΝΣ, principium.** **ΓΑΚΑΙΗΤΕΙΝΣ, justitia, &c.** Ad quartum variatur **ΕΞΝ, ΕΞΝΙΝΣ, ΕΞΝΙΝ, ignis.** Quintum sequuntur exeuntia in **NS**: ut **ΧΚΙΣΤΗΣ, Christus.** **ΣΗΝΝΣ, filius.** **ΠΚΑΗΕΤΗΣ, propheta.** **ΠΕΑΚΑΣΣΗΣ, abundantia.** **ΗΞΚΙΝΑΣΣΗΣ, meretricium.** **ΓΗΔΑΓΙΝΑΣΣΗΣ, Sacerdotium.** **ΦΙΝΔΑΝΑΣΣΗΣ, regnum.** **ΚΑΛΚΙΝΑΣΣΗΣ, adulterium.** Item **ΟΙΦ, uterus,** & **ΠΛΕΑΝΔ, camelus.** Ad septimum variatur **ΑΗΓΞ, oculus.** Ad octavum **ΑΤΤΑ, ΑΤΤΙΝΣ, ΑΤΤΙΝ, ΑΤΤΑΝ, pater.** **ΥΑΤΕ, ΥΑΤΙΝΣ, ΥΑΤΙΝ, aqua.** Ad nonum **ΑΙΚΦΑ, terra.** Ad undecimum **ΕΑΗΚΑΓΑΓΓΙ, villici munus.** **ΥΑΛΔΗΕΝΙ, potestas.** Ad XIV **ΒΚΙΝΝΞ, febris, &c.**

27.

Nomina diminutiva, & blandientia apud *Gothos* occurrunt formata in
* Sic apud * **ΑΑ, & ΑΞ**: sic à **ΜΑΓΗΣ** puer, fit **ΜΑΓΗΛΑ** puerulus, *Job. 6. Latinos* in la, 19. à **ΜΑΥΙ** puella, **ΜΑΥΙΑΞ, Marci 5. 41.** à **ΒΑΚΝ** infans, **ΒΑΚ- & illa. lus, & ΝΙΛΑΞ.** Et sic forsàn à **ΥΝΛΕΣ, lupus, ΥΝΛΕΙΛΑ** nomen Episcopi illus. lum, & *Mæso-Gothorum*, quod Græci scripsere *ὠνολίλας.*

llum. ut in

animula,

specula à

spes, puella,

lectulus, re-

gulus, li-

bellus, re-

gniculum, specillum, &c.

Diminutiva quædam apud Græcos terminantur in **ΛΟ**: ut

ΝΑΥΤΙΛΟ, Nautila.

Regula generalis.

Genitivus pluralis semper formatur in **E**: ut **ΜΑΝΝΕ, hominum.**

ΕΞΤΙΥΕ, pedum, à **ΕΞΤΗΣ, pes.** **ΣΙΠΧΝΓΕ, discipulorum.** **ΑΗΜΑΝΕ,**

Spirituum. Excipias tamen genitivos plurales Nominum exeuntium in **Ξ,**

vel **𐌺𐌹𐌺𐌰**: ut **𐌲𐌺𐌺𐌺𐌵𐌱𐌺𐌹**, *demoniorum*, ab **𐌲𐌺𐌺𐌺𐌵𐌱𐌺**. **𐌶𐌹𐌺𐌹**, *mulierum*, à **𐌶𐌹𐌺𐌹**. † Et **𐌴𐌶𐌵𐌺𐌺𐌹**, *fragmentorum*. **𐌲𐌶𐌶𐌺𐌹**, † *Hiscē ad-*
platearum, *Math. 6. 5.* *dantur*

De generibus Nominum, quæ per articulos, adjectiva, participia, & **𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹**, pronomina indicantur, hic nihil tradimus. Obiter tamen observet Lector, ulcerum. ut ut minuta res est, *Solem*, [*Sunna*, vel *Sunne*] in *A. Saxonica* esse fœmini- **𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹** *nini generis*, & *Lunam* [*Wona*] esse masculini. **𐌸𐌺𐌺** *Sunna* **𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹** *mic-*
upne **𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹** *Chriſt.* **𐌸𐌺𐌺** *Wona* **𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹** *pe* **𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹** *and* **𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹** *pana* **𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹** *getacna* **𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹** *par* **𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹** *and-*
rum. **𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹** *peapdan* **𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹** *gelapunge*. *Sol nostrum* *J. Chriſtum*, *Luna*, *quæ crescit*, & *de-*
crescit, *Ecclesiam præsentem designat*, *Bed. H. E. p. 144.* *𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹*, gen-

tium: quo-
ru nom. Pl.

𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹.
𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹
𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹.
𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹.
𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹.
nom. Sing.

𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹.
Inde forsan
in 𐌶 desinen-

tia, ad exem-
pli noni for-
matam faciunt
genit. Plur.

in 𐌹. M𐌶-
𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹
𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹
turba, facit
etiam in ge-
nit. Pl. M𐌶-
𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹
𐌶𐌹𐌺𐌹𐌺𐌹
Luc. 2.
31.

CAPUT QUARTUM.

De Adjectivis.

Adjectivum vel est Simplex, ut *eadig*, *dives*. *æfen*, *æqualis*. vel Compositivum, ut *tip-eadig*, *dominatu excellens*. *efen-ece*, *coater-*
nus. *efen-ſpebelic*, *confubstantialis*.

Omnia Adjectiva secundum subiectum exemplum declinantur:

	Num. Sing.		Num. Plur.
nom. 𐌴𐌺𐌺 , <i>bonus, um.</i>	𐌴𐌺𐌺 , <i>bona.</i>	n. 𐌴𐌺𐌺 , <i>boni, æ, a.</i>	
gen. 𐌴𐌺𐌺𐌹 .	𐌴𐌺𐌺𐌹 .	g. 𐌴𐌺𐌺𐌹 .	
dat. 𐌴𐌺𐌺𐌹 .	𐌴𐌺𐌺𐌹 .	d. 𐌴𐌺𐌺𐌹 .	
acc. 𐌴𐌺𐌺𐌹 , 𐌴𐌺𐌺 .	𐌴𐌺𐌺 .	ac. 𐌴𐌺𐌺 .	
voc. * 𐌴𐌺𐌺 .	𐌴𐌺𐌺 .	v. 𐌴𐌺𐌺 , <i>an.</i>	
abl. 𐌴𐌺𐌺𐌹 .	𐌴𐌺𐌺𐌹 .	ab. 𐌴𐌺𐌺𐌹 .	

Hic observandum est, primò accusativum singularem masculini generis *Cap. 4.*
formari à nominativo addendo *ne*. Secundò gen. dat. & abl. sing. adje- *Reg. 1.*
ctivorum fœminini generis terminari in *pe*. Tertiò dat. & abl. singul. * *v. Math.*
adjectivorum mascul. & neutrius generis terminari in *um*, ut dativum & *25. 21. 23.*
ablativum pluralem. Quartò genitivum pluralem terminari in *pa*. *No- 26. 19. 32.*
tetur insuper, quod adjectiva, pronomina, & participia cujuscvis generis non *Marc. 10. 7.*
rarò terminantur in *a* prostheticum, aut finalem suam vocalem in *a* mutant, † *excipe Gen.*
& tum declinantur † ut substantiva secundæ declinationis exeuntia in *a*. Sic plur. *qui*
à *𐌶𐌺𐌺𐌺𐌺𐌺𐌺* fit *𐌶𐌺𐌺𐌺𐌺𐌺𐌺*: ut *𐌶𐌺𐌺𐌺𐌺𐌺𐌺* *Lýning*. *præfatus semper exit*
Rex. Sic à *𐌴𐌺𐌺𐌺𐌺𐌺* *divinus*, fit *𐌴𐌺𐌺𐌺𐌺𐌺*: ut *𐌴𐌺𐌺 𐌶𐌺𐌺𐌺𐌺𐌺* *ful-*
tume *𐌶𐌺𐌺𐌺𐌺𐌺* *𐌶𐌺𐌺*, *Divino auxilio destitutus erat*. Hiscē addas, *𐌶𐌺𐌺*
𐌴𐌺𐌺, *idem comes*. *men* *𐌶𐌺𐌺𐌺𐌺𐌺* *heopa* *𐌴𐌺𐌺𐌺𐌺𐌺* *to* *𐌴𐌺𐌺𐌺𐌺𐌺* *𐌶𐌺𐌺*
lican *𐌶𐌺𐌺𐌺𐌺𐌺*, *filias suas sponso cælesti desponsandas mittebant*. On *𐌶𐌺𐌺*
𐌶𐌺𐌺𐌺𐌺𐌺 *𐌴𐌺𐌺*, *in ultimâ parte*. *𐌶𐌺𐌺* *leoh𐌺* *𐌶𐌺* *hal𐌺𐌺* *𐌶𐌺𐌺* *𐌶𐌺𐌺* *𐌶𐌺𐌺*
𐌶𐌺𐌺

bendum þær lichoman onlȳrðe, *lux illa Sanctam illam animam a carnis vinculis absoluit.* se lichoma þære appurþan fæmnan, *corpus venerabilis virginis.* on þam ylcan mȳnſtre, in eodem monasterio. on ð. Stephaner cȳpicean þær æperþan, and þær eadigan martȳner, in Ecclesia beati protomartyris Stephani. Maximè tenet hæc regula in adjectivis demonstrativè, Emphaticè, & vocandi casu positis: ut in sequentibus. Oþpald se Cþirtenesta cȳning Nopþan-hymbra rice, *Oswaldus Christianissimus Rex Northanhymbrorum.* þat se cynelica hab þær halgan peper ece gemȳnd hæfðe, ut regia viri sancti persona memoriam haberet æternam. Acca se appȳrþa Bircœop, *Acca reverendissimus Antistes.* t̅pægen pæpon Bircopar. and t̅pægen Mærre-ppeoſtar. ealle þa seleſtan, *duo erant Episcopi, & duo Presbyteri, omnes præclari.*

Adjectiva Gentilia desinunt in ȳc: ut Cȳpenȳc, *Cyrenæus.* Judeȳc, *Judeus.* Engleȳc, *Anglus.* Nazepenȳc, *Nazarenus.* Romanȳc, *Romanus.* Ipeȳc, *Græcus.* Lebenȳc, *Latinus.* Londenȳc, *Londinensis.* Hinc Gentilia nostra in iſþ: ut Ðaniſþ, *Danus.* Suediſþ, *Suedus.* Scottiſþ, (contractim Scotch) *Scotus.* Legitur SANK AIFYNISK A, *Syro-phanissa,* Marc. 7. 26. & ab h AIFG A, *ager,* h AIFIVISK *agreste,* Marc. 1. 6. Et huic terminationi in iſks, iſka, iſk, respondet Gentilium terminationi apud Iſlandos in æfer: ut in Ðanæfer, *Danicus,* à Ðan.

Reg. 3.

† apud veteres Cimbros a dād, virtus. dādleise, virtutum, improbitas; a logleise, actio, que nullus innititur legibus; a sáf, causa, crimen, sáf laus, innocentia.

Multi formantur ex Substantivis addendo affixum negativum, vel privativum † lear, vel leare: ut pecc-lear, *negligens.* fcomleat, *impudens.* ege-dad, *imparvidus.* fac-lear, *sine culpa, insons.* Hinc nobis careleſſe, *supinus.* fatherleſſe, *patre orbis.* motherleſſe, *matre orbis.* friendleſſe, *amicis destitutus.* Hameleſſe, *impudens.* ſacleſſe, *innocens,* & ſimilia. Sciendum verò est lear Angloſax. deduci à M.G. A A N S, quod ſignificat liber, ſolutus, vacuus, & in compositione privationem, vel defectum denotat: ut in AKK A N A A A N S, *fructuum expers.* A A N S U I F K A N S, *jejuni.* A A N S H A N A G A N, *inanem,* Marc. 12. 3. v. funi gl. G. in voce A A N S. Sic apud Iſlandos maallaus, *mutus.*

Denominativa terminantur in lic, vel lice: ut peþlic, *virilis.* ælic, *legitimus.* fælic, *marinus.* þiflic, *muliebris.* cild-lic, *puerilis.* heoþonlic, *cælestis.* copðlic, *terreſtris.* Hanc terminationem hodie mutavimus in like, vel ly: ut in Godlike, vel godly. Heavenlike, vel heavenly. Fatherlike, vel fatherly. Denom. materialia producuntur in * en: ut, ab ærc, *fraxinus,* ærcen, *fraxineus.* à beoþce, *tilia,* beoþcen, *tiliaceus.* à ſtan vel ſtæn lapis, ſtænen lapideus, *Petræus.* Auguſtinuſ tractavit, quod Petruſ in figura ſignificat Eccleſiam quia Chriſtuſ petra, petruſ populuſ Chriſtianuſ. Aþ þan fȳpſe þær hiſ nama Simon. ac oþihten him geſette þȳne naman Petruſ. þat iſ STÆNEN. to þi þat he hæfðe geſetacunge Cþiſter geſaþunge. Cþiſt iſ cþæden PETRA, þat iſ ſtan. and oþ þam naman iſ geſcæden Petruſ eal Cþiſten folc: Cþiſt cþæð þu iſ Cedrinuſ, þu nu andetteſt. ic geſetimbuge mine cȳpcean. Auguſtinuſ tractavit, quod Petruſ in figura ſignificat Eccleſiam, quia Chriſtuſ petra, Petruſ autem populuſ Chriſtianuſ. Ante hoc tempuſ nomen illi Simon fuit, ſed Dominuſ hoc nomen Petruſ

4.

* Sic quædam materialia apud Latinos & Græcos formantur in inus & en: caput STÆNEN, and oþer þȳne ſtænan. þat iſ oþer þam geſeafan þe iſ Cedrinuſ, þu nu andetteſt. ic geſetimbuge mine cȳpcean. Auguſtinuſ tractavit, quod Petruſ in figura ſignificat Eccleſiam, quia Chriſtuſ petra, Petruſ autem populuſ Chriſtianuſ.

Petrus illi imposuit, id est, Petrus, in hoc scilicet, ut Christi Ecclesie typum haberet. Christus dicitur petra, hoc est lapis, & de hoc nomine dicitur Petrus, scil. populus Christianus. Christus dixit, tu es * Petrus, & super hanc * Sax. Petram, hoc est super fidem illam, quam tu nunc confessus es, ædificabo Ecclesiam meam. Sumpsi hoc exemplum ex pag. 237. E. H. Bedæ, à clarissimo Wheloco edit. In hac & sequenti pagina, alia haud pauca occurrunt lectu digna, quæ facile evincunt Romano-Saxonicam Ecclesiam idem docuisse de Petro, ac Nos etiam nunc docemus. Utinam studio partium seposito, aurea ista analecta consulere dignetur Pontificius Lector. A τρεορ arbor, τρεοπεν lignus, &c.

Multa exeunt in 13: ut, *þreppig, mæstus, rýlbíg, reus, mýpíg, bilaris*. 5.
ænnig, quíppiam, & numeralia *þrennig, þrattig, þreppentig, fíftig, sextig*.
 Hæc terminatio apud nos hodie vertitur in *p*: ut in *drepp, lugubris, any,*
ullent, twenty, viginti, &c.

Multa exeunt in rum : ut à lang *longus*, formatur langrum *valde*, vel *nimis longus*. Hæc terminatio retinetur apud nos in hodiernis fulsum, *valde turpis*. toilsum, *valde laboriosum*. troublesum, *valde molestus*. whole-
sum, *salubris*, & multis aliis.

Adjectiva positivi gradūs formant sua comparativa in † ep vel epe, ap, 7.
æpe, ip, op, up, yp, & superlativa in * apt, vel apte, æpt, ept, ipte, opt, uppt, † *Emphaticē*
ypte, ut antea observatum erat in regulā tertiā capituli primi: Sic à pihptire, in epa, apa,
justus, fit pihptirepe, justior, pihptirapt, ept, ipte, justissimus. Nota quod &c.
Adjectivum pæpt mutat substantivum cui adjungitur per modum affixi Epi- * & *Empha-*
tatici in Adjectivum, & illius significationem auget, ut valde apud Latinos. ticē in apta,
Sic apud Cædm. Deus dicitur poð-pæpt 7 ppið pepom, i. e. valde verax, æpta, &c.
& valde præstans, vel veracissimus, & præstantissimus, p. i. L. 6. Sic cæl-
um dicitur pildop-pæpt pic. valde gloriosa, vel gloriosissimum arx.

Adjectiva in lingua *U.Gothica* sic declinantur :

Num. Sing.
nom. ΓΑΝΚΣ, hic trifis. ΓΑΝΚ. trifle.
gen. ΓΑΝΚΙΣ.
dat. ΓΑΝΚΑΜΜΑ.
acc. † ΓΑΝΚΑΝΑ, ΓΑΝΚ.
voc. * ΓΑΝΚΑ, ΓΑΝΚ.
abl. ΓΑΝΚΑΜΜΑ.

nom. ԴԱՌԿԱ, *baec tristis.*
gen. ԴԱՌԿԱԻԶՋՏ.
dat. ԴԱՌԿԱԻ.
acc. ԴԱՌԿԱ.
voc. ԴԱՌԿԱ.
abl. ԴԱՌԿԱԻ.

Num. Plur.
n. ΓΑΝΚΑΙ, *bi tristes*. ΓΑΝ.
g. ΓΑΝΚΑΙΖΕ. [ΚΑ, *tristitia*. + Α finale a-
d. ΓΑΝΚΑΙΜ. *liquando ab-*
ac. ΓΑΝΚΑΝΣ, ΓΑΝΚΑ. *ficitur: ut*
v. ΓΑΝΚΑΙ, ΓΑΝΚΑ. ΨΑΝ,
ab. ΓΑΝΚΑΙΜ. ΛΑΝΣ-
hΑΝΔ-
n. ΓΑΝΚΞΣ. ΓΑΝ, *pro*
g. ΓΑΝΚΑΙΖΧ. ΨΑΝΑ,
d. ΓΑΝΚΑΙΜ. &c.
ac. ΓΑΝΚΞΣ. * ΛΑΙΣΛ-
v. ΓΑΝΚΞΣ. ΚΙ ΨΙΠ-
ab. ΓΑΝΚΑΙΜ. ΨΕΙΓΑ,
Marc. 10 17.

Num.

<i>Num. Sing.</i>	<i>Num. Plur.</i>
nom. ƿƿΛΛΛƿƿƿ , peccator.	n. ƿƿΛΛΛƿƿƿΛ .
gen. ƿƿΛΛΛƿƿƿIS .	g. ƿƿΛΛΛƿƿƿΛISƿ .
dat. ƿƿΛΛΛƿƿƿΛMMΛ .	d. ƿƿΛΛΛƿƿƿΛIM .
acc. ƿƿΛΛΛƿƿƿΛNΛ .	ac. ƿƿΛΛΛƿƿƿΛNS .
ƿƿΛΛΛƿƿƿΛ , peccatrix, <i>Luc. 7. 37.</i>	

9. Hæc est (ni fallor) sola, saltem maximè communis forma variandi Adjectiva simpliciter, & absque notabili aliqua Emphasi posita. Ast Adjectiva & Participia Emphaticè & demonstrativè posita aliter terminantur, & flexuntur. Nam primò Adjectiva masc. gen. (quod de *A.Saxonicis* antea observavimus) Emphaticè & demonstrativè posita, **Λ** prostheticum sibi adsciscunt: sic, quamvis legitur **ƿΛƿMS ƿƿIAS**, δέντροι σιπών, *Mat. 7. 28.* cum Articulo legitur **SA ƿƿIΛΛ ƿΛƿMS**, τὰ ὅ δέντροι σιπών, *verf. 17.* Item, **ƿIS SA ƿƿIƿΓΛNΔΛ**, ἡ ὄψις ἡ ἀπαύγασσις, *v. 13. 14.* **ƿIƿƿIΔΛ SA ƿIΛNΔS IN NΛMIN ƿΛNINS**, ἐυλογούμενὸν ὁ ἱερχόμενον ἐν οὐρανῷ κυρίῳ, *Marc. 11. 9.*

Declinantur autem Emphatica Demonstrativa, in **Λ** finita, secundum Exemplum VIII. ut,

nom. ƿΛIƿNGΛ , ὁ πτελέος.	Plur. nom. ƿΛIƿNGΛNS , οἱ πτελέοι.
gen. ƿΛIƿNGIS , τῆς πτελέως.	
dat. ƿΛIƿNGIN , τῇ πτελεῖ.	

Sic nom. NIƿNGΛ , ὁ νέος.
gen. NIƿNGIS , τῆς νέας.
dat. NIƿNGIN , τῇ νέῃ.

Huc refer **ƿSLIƿIN**, τῶ πνευματικῷ, *Mat. 9. 2. Marc. 2. 5.*

Multa etiam Pluralia nom. cas. ut, **ΓƿƿΔΛƿΛ**, πινῶντες, *Luc. 6. 25.* **ƿNΛƿΔΛ**, πτωχοί, *Mat. 11. 5.* **ƿƿΛΛΛƿƿƿΛ**, ἀμαρτωλοί, *Luc. 6. 34.* emphaticè posita terminantur in **ANS**; ut, **ƿΛI ΓƿƿΔΛƿΛNS**, οἱ πινῶντες, *Luc. 6. 21.* **ƿNS ƿNΛƿΔΛNS**, οἱ πτωχοί, *Luc. 6. 20.* **ƿΛI ƿƿΛΛΛƿƿƿΛNS**, οἱ ἀμαρτωλοί, *Luc. 6. 33.*

10. Adjectiva Fœm. Emphaticè & Demonstrativè posita, terminantur in **ƿ**; ut, **ƿIƿƿIΔƿ ƿI IN ƿIƿƿM**, ἐυλογούμενη σὺ ἐν γυναιξίν, *Luc. 1. 28.* **ƿƿΛΛIƿƿIƿƿ ƿƿ NIƿƿƿ**, τίς ἡ διδασχὴ ἡ καινὴ αὕτη. Declinantur autem ad Exemplum X. ut, **ΛIƿƿIƿƿ ΛIƿΛINS**, ἡ ζωὴ αἰώνιος, *Job. 17. 3.* **ƿƿΛΛΛƿƿƿƿ**, τῶ ἀμαρτωλῷ, *Marc. 8. 38.* **ΓΛƿΛIƿƿƿ**, τῷ δικαίῳ, *Job. 7. 24.* **ΛΛI ƿƿ hΛNΔƿΛΛΛƿƿƿƿ**, τὸν καὶ τῶν τῶν χειροποιήτων, *Marc. 14. 58.* **ΛIƿƿIƿƿS hΛƿIƿƿƿS**, τὰς αἰωνίους συνουσίας, *Luc. 16. 9.*

11. Neutra etiam Emphaticè & Demonstrativè posita terminantur in **ƿ**; ut, *Luc. 5. 37.* ubi οὖν νῆος redditur **ƿƿIN NIƿƿƿΛƿΛ**, per Reg. 12. ὁ νῆος redditur **ƿΛƿΛ NIƿƿƿ ƿƿIN**. Sic, **ΛΛMƿ MƿIN ƿΛƿΛ ƿƿΛΛN**.

ΕΚΛΗΣΙΑΝ, τὸ πρεσβύτερον καὶ τὸ ἀπὸ πλῆθος. ΨΑΤΑ ΠΝΜΛΗΤΕΙΡΑ
 ΑΤ ΜΑΝΝΑΜ. ΜΛΗΤΕΙΡ ΙΣΤ ΑΤ ΓΡΦΑ, τὰ ἀδύνατα πρὸς ἀν-
 θρώπους, δυνατὰ ἐστὶ πρὸς τοὺς θεοὺς, Luc. 18. 27. Vide etiam Marc. 9. 43. &
 5. 40. Luc. 18. 14, 35.

Ex prædictis constat Adjectiva, & Participia apud Mæso-Gothos bifa-
 riam terminari, vel ut supra docuimus in exemplo ΓΑΝΚΣ, scilicet quan-
 do simpliciter usurpantur; vel in Α, & Ξ, quando Emphaticè, & demon-
 strativè ponuntur, nempe masculina in Α, fœminina, & neutra in Ξ.
 Exemp.

ψινψιδς	} Emph. & demonstr.	ψινψιδ Α.	} † v. cap. 17. coll. 11.
ψινψιδ Α.		ψινψιδ Ξ.	
ψινψιδ		ψινψιδ Ξ.	

Adjectiva neutra apud Mæso-Gothos non rarò producuntur in ΑΤΑ:
 ut in ΜΕΙΝΑΤΑ, ΦΕΙΝΑΤΑ, ΓΑΝΑΤΑ, ΣΕΙΝΑΤΑ, ΝΙΝ- 12.
 ΓΑΤΑ, ΑΛΛΑΤΑ, &c. *meum, tuum, iuxta, suum, novum, omne.*
 ΓΑΒΛΙΚΗΤΙΔΑ ΦΕΙΝΑΤΑ ΝΑΜΞ. *Manifestavi nomen tuum,*
Joh. 17. 6. vide Marc. 14. 15. Math. 5. 29, 30. c. 6. 22, 23. c. 9. 8, 17.
c. 11. 7. Luc. 4. 5.

Nota, quod per neutra singularia producta in ΑΤΑ Græca pluralia
 redduntur in Ulpbilanâ versione: ut videre est Luc. 18. 21, 28. & 14. 17.
 & 5. 11.

Comparativa formantur à positivis in ΙΖΞ, vel ΞΖΑ: ut ΜΑΝΑ- 13.
 ΓΙΖΞ à ΜΑΝΑΓΣ, *multus*. ΕΚΞΔΙΖΞ à ΕΚΞΔΑ, *sapiens*.
 ΣΥΙΝΨΞΖΑ à ΣΥΙΝΨΑ, *fortis*. Superlativa verò formantur à com-
 parativis in ΙΣΤΣ & Emphaticè in *ΙΣΤΑ: ut ΒΑΤΙΣΤΣ, ΒΑ- *Rum. BRA-
 ΤΙΣΤΑ, *optimus*, à ΒΑΤΙΖΞ. ΕΚΝΜΙΣΤΣ, ΕΚΝΜΙΣΤΑ, pri- 411ΤΑ, bra-
 mus. ΜΑΝΑΓΙΣΤΣ, ΜΑΝΑΓΙΣΤΑ, à ΜΑΝΑΓΙΖΞ. ΗΑΝ- dista, latissi-
 ΗΙΣΤΣ, *altissimus*, ΗΑΝΗΙΖΞ, *altior*, ΗΑΝΗ, *altus*. ΜΑΙΣΤΣ, *mus*, planè
maximus, ΜΑΙΖΞ, *major*. Leguntur etiam ΑΝΗΝΜΙΣΤΣ, & ΑΝ- ad formam
 ΗΝΜΙΣΤΑ, *altissimus*. ΣΠΕΔΙΣΤΑ, *novissimus*. ΗΙΝΔΗΝΜΙΣΤΑ, Græcorum
extremus. ΜΙΝΙΣΤΑ, *minimus*. ΑΨΤΝΜΙΣΤΣ, & ΙΣΤΑ, ul- in 150, ut in
timus, quorum comparativa non extant in pretiosis argentei Codicis reli- 1500, Κάλ-
 quibus. 1500, &c.

CAPUT QUINTUM.

Cap. 5.

De Pronominibus.

Reg. 1.

Pronomen primum primæ personæ sic declinatur:

	Num. Sing.	Num. Plur.	Num. Dualis.
* G. YIT.	nom. Ic, Ego.	n. pe, nos.	* pit , nos duo. Nāi, wā.
	gen. min.	g. upe.	uncep.
+ G. nr-	dat. me.	d. up.	+ unc , unge, & uncpum.
rkis.	acc. me, * mec a G.	ac. up.	pit .
* Mec ropg	MIK.		
þpecað , me	abl. me.	ab. up.	unc, unge, & uncpum.
<i>dolor vexat,</i>			
<i>Cædm. p. 47.</i>			
<i>l. 24.</i>			

Hic libet subijcere unum, & alterum exemplum Pronominis primæ personæ in duali numero. *Luc. 23. 41.* alter latronum ad alterum, **þ pit** *pitoblice bi uncep æp-ðædum onfoð, & nos quidem secundum quod fecimus, recipimus.* *uncep* *pilepa* *rið*, *inquit Adamus ad Evam*, *Cædm. p. 19. l. 23.* *Matb. 3. 5.* Jesus ad Baptistam sic loquitur: *Læt nu. þur unc* *gedaþenað ealle* *pihtþirnyre gefyllan*, *sine modo, sic enim nos decet implere omnem iustitiam.* *Matb. 20. 31.* duo cæci clamant ad Christum, *gemilþa unc David* *runu*, *miserere nostri, fili David.* *Marc. 10. 37.* Jacobus & Johannes sic Christum affantur, *þylle unc. þat pit* *ritton on þinum pulþpe, da nobis*, &c. *Luc. 2. 48.* Sic alloquitur Maria Christum, *runu hpi* *ðibert þu unc þur. þin fæðep*, *and ic rapigende þe rohton, fili! quid fecisti nobis* *sic, ecce pater tuus, & ego dolentes quærebamus te.* *Luc. 12. 13.* *rege minum* *þneðep. þat he* *dæle uncep æhta* *pið me*, *dic fratri meo, ut dividat mecum nostram hæreditatem.* *þuph uncep* *þpoðep-þædenne* *ic* *rege* *roð*, *per fraternitatem nostram verum loquor.* Nota e-

+ **riðban þu** *tiam, quod a Goth.* **NNSIS**, legitur + **uric**, **urich**, **urih**, pro **nos**, & **uric** **under** *nobis.*

æhta læd-
bert þu uric
polbert fæc-

ne becyp-
pan, Cædm.
p. 57. l. 24.

Pronomina possessiva primæ personæ sic declinantur:

	Num. Sing.	Num. Plur.
nom. Min , <i>meus, um.</i>	a. mine, <i>mea.</i>	nom. mine, <i>mei, æ, a.</i>
gen. miner.	g. minpe.	gen. minpa.
dat. minum.	d. minpe.	dat. minum.
acc. minne , <i>min.</i>	ac. mine.	acc. mine.
voc. min.	v. mine.	voc. mine.
abl. minum.	ab. minpe.	abl. minum.

Num.

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. upe, <i>noſter, um.</i>	nom. upe, <i>noſtra.</i>
gen. uper.	gen. uppe.
dat. upum.	dat. uppe.
acc. upne.	acc. upe.
voc. upe.	voc. upe.
abl. upum.	abl. uppe.

Pro upe, legitur uper, upren, *noſter; noſtras*, à Goth. **NNSAK**: ut, Nep-
genb uper, *Redemptor noſter*, *Cædmon*. p. 13. l. 21. hylbleare iſ uper lipe,
p. 82. 21. pro upum occurrit ſcriptum uprum, *Bed. H. E.* p. 81. & pro
uper, uprer. p. 86. in margine uprum etiam occurrit, p. 122. & upre pro
upne. ſe liſbe oð upre tibe, *qui ad noſtra uſque tempora vixit*, p. 149. Ric-
riendum uprum þam æſertan hlaſonþum, p. 300.

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. unceþ, * <i>noſter</i> , de duobus.	nom. unceþe, <i>noſtra.</i>
gen. unceþer, pro unceþer.	gen. unceþper.
dat. uncupum.	dat. unceþpe.
acc. unceþne.	acc. unceþe.
voc. unceþ.	voc. unceþe.
abl. uncupum.	abl. unceþpe.

* *Nwinge*.

Math. 20. 33. reclamant ad Chriſtum duo cæci, ðrihten. þæt unceþe
eagen ſyn Ʒeoponeb; *Domine, ut aperiatur oculi*, v. *Luc.* 12. 13. Ʒereō
þat he iſ æpend-ƷecƷ unceþer heapnan, *percipio illum eſſe nuncium noſtri do-
mini*, inquit Eva ad Adamum, *Cædm.* p. 16. l. 19, 25. Ʒemuna þu þirre
tibe, and unceþer Ʒerppæceþ, *memento huius temporis, ac loquelæ noſtræ*,
Angelus ad Edwinum, *Bed. H. E.* p. 139.

Pronomen primitivum primæ perſonæ Gothicum, ſic declinatur :

3.

Num. Sing.	Num. Plur.	Num. Dual.	
nom. İK , Ego.	nom. † VEIS , <i>nos.</i>	nom. YIT , <i>nāi, nā.</i>	† R. ƷHIR ,
gen. MEINΛ .	gen. NNSAKΛ .	gen. NRKIS , vel NRKIS .	<i>weir.</i>
dat. MIS .	dat. NNS , & NNSIS .	dat. NRKIS .	<i>Germ. Wir.</i>
acc. MIK .	acc. NNS , & NNSIS .	acc. YIT .	gen. <i>unſer.</i>
abl. MIS .	abl. NNS , & NNSIS .	abl. NRKIS .	dat. <i>uns.</i>
			acc. <i>uns.</i>
			abl. <i>uns.</i>

Exempla dualis numeri petantur à *Job.* 17. 22. *Marc.* 10. 37. *Math.*
9. 27. *Luc.* 7. 20.

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. MEINS , <i>meus.</i>	nom. MEINAI , <i>mei.</i>
gen. MEINIS .	gen. MEINAIZE .

D

dat.

† *legitur* dat. MEINAMMA.
acc. † MEINANA. MEIN.
MEINNA. voc. ut nom.
Math. II. 10. abl. MEINAMMA.

6 MEI-
NAMA.

Num. Sing.

Luc. 20. 13. nom. MEINA. mea.
tam in codice gen. MEINAIZXS.
impresso, dat. MEINAI.
quam apo- acc. MEINA.
grapho Ju- voc. ut nom.
niano, quod abl. MEINAI.
extat in B.
Bodl.

nom. UNSAK. *noſter, noſtrum.*
gen. PNSAKIS.
dat. PNSAKAMMA.
acc. PNSAKANA. PNSAK.
voc. ut nom.
abl. PNSAKAMMA.

nom. PNSAKA. *noſtra.*
gen. PNSAKAIZXS.
dat. PNSAKAI.
acc. PNSAKA.
voc. ut nom.
abl. PNSAKAI.

dat. MEINAIM.
acc. MEINANS. MEINLA.
voc. ut nom.
abl. MEINAIM.

Num. Plur.

nom. MEINXS.
gen. MEINAIZXS.
dat. MEINAIM.
acc. MEINXS.
voc. ut nom.
abl. MEINAIM.

nom. PNSAKAI. *noſtri.* PNSAKA.
gen. PNSAKAIZXS.
dat. PNSAKAIM.
acc. PNSAKANS. PNSAKA.
voc. ut nom.
abl. PNSAKAIM.

nom. PNSAKXS. *noſtre.*
gen. PNSAKAIZXS.
dat. PNSAKAIM.
acc. PNSAKXS.
voc. ut nom.
abl. PNSAKAIM.

Ab **HTTKIS** procudubid est poſſeſſivum **HTTUAK**, *Niſtaſ*, ſed
deſt exemplum in lacunoſo Argenteo Codice.

4. Pronomen primitivum ſecundæ perſonæ ſic declinatur:

	Num. Sing.	Num. Plur.	Num. Dual.
* & incit,	nom. Ðu, tu.	nom. ȝe, vos	nom. * ȝyt, ȝfwi, ȝfó.
<i>Cædm. p. 62.</i>	gen. þin.	gen. eoep.	gen. inceþ.
<i>l. 2.</i>	dat. þe.	dat. eop.	dat. incpum, & inc.
	acc. þe, þec.	acc. eop.	acc. inc.
	voc. eala þu.	voc. eala ȝe.	voc. eala inc.
	abl. þe.	abl. eop.	abl. incpum, & inc.

Exempla Dualis numeri in pronomine ſecundæ perſonæ: *Cædm. p. 5.* Sic
affatur Deus Adamum, & Evam: Inc ȝceal ȝealt pæteþ punian on ȝepealde,
ſub veſtrâ ditione erat ſalum. inc hýpað eall, *vobis omnia obedient.* þapniað
inc pið þone pæteþ, *cavete vobis ab illo fructu,* p. 6. l. 4. *Math. 9. 28.*
ait Chriſtus ad duos cæcos: ȝelýre ȝyt þat ic inc mæȝ ȝehælan, *creditif-*
ne, quod ego poſſum vos ſanare. v. 29. ȝy inc æfteþ eoppum ȝeleaþum,
ſecundum

secundum vestram fidem fiat vobis. Secundum aliquot Codd. *ry inc æfter* incipum gelearum. *Math. 4. 19.* Christus ad Petrum, & Andræam: *cumað æfter me, 7 ic bo þat gýt beoð manna fiskepar, venite post me, & faciam vos fieri pisces hominum.* *Math. 20. 22.* Christus ait ad Zebedæi filios: *Gýt nýton hpæt gýt bibbað. Mæge gýt þpincan þone calic þe ic to þpincenne hæbbe, nescitis quid petatis: potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum.* denuò v. 23. *Fitoblice gýt minne calic þpıncað, calicem quidem meum bibetis.* to *ryttanne* on mine *rypppan* healfe. oððe on *pýn-rtan*. nýr me inc to *ryllene*, *sedere autem ad dextram meam, vel sinistram, non est meum dare vobis.* Confule etiam *Marc. 10. 39, 40.* & *Luc. 2. 49.* bið gemæne incpum opleg nið, *inter vos* (inquit Deus ad Serpentem & Evam loquens) *erit perpetua inimicitia.* *Cædm. p. 22. l. 16.* Occurrit þec pro þe, quod proculdubio fit à G. *φνκ*. Pro cop non raro occurrit *geop*; ut in præfatione *Ælfredi Regis ad Wulfgeum*, quam præmisit pastorali sancti Gregorii, *for þi me þingað betepe. Gýr geop sra þıncað, Quapropter mihi optimum visum est, si tu quoque ita existimas.* Legitur etiam aliquando *gep*: ut, *pe renden gep, mittimus vobis*, chart. *Hen. III.* quam publici juris fecit *Sommerus* in Lexico sub voce *unnan*:

Pronomina possessiva secundæ personæ sunt *þin*, *tuus*, *tuum*, *þine*, *tua*, quæ declinantur ut *min*, & *mine*. *Eoper*, *vester*, *um*, *copepe*, *vestra*, quæ sic declinantur:

5.

Num. Sing.		Num. Plur.	
nom. <i>Eoper</i> , <i>vester</i> , <i>um</i> .	nom. * <i>copepe</i> .	nom. <i>copepe</i> .	* vel <i>copepe</i> .
gen. <i>copeper</i> .	gen. <i>copeppa</i> .	gen. <i>copeppa</i> .	
dat. <i>copepum</i> .	dat. <i>copeppe</i> .	dat. <i>copeppum</i> .	
acc. <i>copepne</i> , &c.	acc. <i>copepe</i> , &c.	acc. <i>copepe</i> , &c.	

Denique *incep*, *φειπε*, or. *incepe* vel *incepe*, *φειρις*, quæ declinantur ut *uncep*, & *uncepe*. *Incepe cýnne*, *Cædm. p. 5. l. 8.*

Pronomen primitivum secundæ personæ Gothicum:

6.

Num. Sing.		Num. Plur.		Num. Dual.	
nom. <i>φν</i> , <i>tu</i> .	nom. <i>izvis</i> , <i>vos</i> .	nom. <i>izvis</i> , <i>vos</i> .		nom. <i>rit</i> , <i>φwi</i> , <i>φw</i> .	
gen. <i>φεινλ</i> .	gen. <i>izvarkl</i> , <i>Luc. 14. 33.</i>	gen. <i>izvarkl</i> , <i>Luc. 14. 33.</i>		gen. † <i>iruis</i> , & <i>irruis</i> .	† <i>legitur</i>
dat. <i>φns</i> .	dat. <i>izvis</i> .	dat. <i>izvis</i> .		dat. <i>iruis</i> .	<i>irvis</i> ,
acc. <i>φnk</i> .	acc. <i>izvis</i> .	acc. <i>izvis</i> .		acc. <i>rit</i> .	<i>Marc. 1. 17.</i>
voc. ut nom.	voc. ut nom.	voc. ut nom.		voc. ut nom.	
abl. <i>φns</i> .	abl. <i>izvis</i> .	abl. <i>izvis</i> .		abl. <i>iruis</i> .	

Exempla Dualis numeri in cas. obliquis occurrunt *Marc. 10. 36. & 11. 2. Luc. 19. 31.* In recto vero non reperitur exemplum in argenteo Codice, quod tamen conjecturâ supplevi, ut enim *vit* respondet *pit* in persona primâ; ita suadet analogia ut *izvis* responderet *rit*.

Pro *φν* occurrit *φnzei*, item pro *φns* occurrit *φnzei* *Luc. 3. 22. Marc.*

7.

† **GNZEI**, *Marc. 1. 11.* Pro **İZVIS** etiam non raro occurrit **GNs**, & † **GNZEI**, & qui, *ei*, *Luc. 6. 25.* **İZVIS GNs** reperitur *Luc. 6. 25.*

16. 15.

8.

Pronomina possessiva secundæ personæ sunt **ΨEINS**, *tuum*, **ΨEINΛ**, *tua*, **ΨEIN**, *tuum*, quæ declinantur ut **MEINS**, **MEINΛ**, **MEIN**. **İZVAK**, *vester*, **İZVAKΛ**, *vestra*, **İZVAK**, *vestrum*, quæ declinantur ut **PNsAK**, **PNsAKΛ**, **PNsAK**. Et **İTTUAK**, *vester duorum*, quod occurrit *Math. 9. 29.* Huic **İTTUAK** proculdubio respondet **İTTVΛKΛ**, *vestra duorum*, & declinantur ut **İZVAK**, & **İZVAKΛ**.

9.

Pronomen primitivum tertiæ personæ sic declinatnr :

* **𐌺𐌹**, *hin*,
in *Runicâ*
significat ille.

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. he. <i>ille</i> .	nom. hi, <i>illi</i> .
gen. hȳr.	gen. hīpa.
dat. him.	dat. him.
acc. * hine.	acc. hi.
abl. him.	abl. himi.

Pro hi in nom. & accusat. *plurali* occurrit non raro hȳg. Hio etiam scriptum occurrit pro hi, *illi*, & hīpa pro hīpa: ut, ælþeodige men gīf hio hīpa hæmed pihtan nýllað, *alienigenæ verò, qui de suo adulterio non volunt respicere*, *Spelm. Conc. p. 194.* Hio etiam reperitur pro hi, *illi*: ut pe haten ealle upe tpeope in þe tpeoppe þæt heo uƿ agen, *præcipimus fidelibus nostris per fidem, quam nobis debent*, *Chart. H. III. supra citat.* Unde heom quoque pro dat. *plur.* him: ut, dem þu heom Gōð, *judica illos, Deus*, *Pf. 5. 11.* Sic in chartâ modò citatâ, oƿ heom, *illorum*, vel *ex illis*: ubi etiam heom videtur poni pro hi, *illos*: ut, þæt ealle upe tpeope heom healðan deablicheƿtan, *ut omnes fideles nostri eos habeant infensissimos*. Occurrit etiam hi-heom, *illi ipsi*, & ab hoc heom pro hi, *illos*, forsan deducitur **hem**, quod in veteribus nostris autoribus semper occurrit pro **them**.

10.

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. heo, <i>illa</i> .	nom. hi, <i>illa</i> .
gen. hīpe.	gen. heopa.
dat. hīpe.	dat. him.
acc. hi.	acc. hi.
abl. hīpe.	abl. him.

Pro hi, *illam*, non raro occurrit hīg, quod à **G. İGA** deducitur. Exempla videat Lector *Math. 9. 18. 22. 28. Marc. 5. 33.* A gen. *plur.* hīpa & heopa pervetustum illud **her**, quod in antiquis autoribus nostris significat ut hodiernum **their**: Sic in libro cui titulus *The vision of Piers plowman*, **Cokes**, and **her knabes cryden hote pƿes**, **hote**, ubi obiter notetur, quòd **knabe** ab *A. Sax.* cnapa, proveniens, *puerum*, vel *servum* significat. A gen. *sing.* hīpe, venit **her** in moderno sensu.

Pronomen primitivum tertiæ personæ in linguâ A.S. non habet possessivum declinabile, sed sensus possessivus semper exprimitur per genitivos primitivi in utroque genere, & numero, viz. per *hiȝ*, *hiȝa*, *hiȝe*; *heopa*, quæ etiam reciprocè usurpantur, uti videre est *Math.* 3. 17. *Luc.* 3. 17. 4. 16. 5. 25. *Math.* 6. 29. 7. 24, 26. 8. 22. Sensus tamen reciprocus non rard exprimitur per *sin*, & *sine*, *suus*, *a*, *um*: ut in *Spelm.* Conc. p. 196. *ȝif* *esne* *deð* *hiȝ* *pade* *þær* *dages* *VI* *scill*. *pið* *þȝȝhten* *gebet* *oððe* *sine* *hȝð*, *si* *sewus* *hæc* *die* *itineraverit*, *domino* *sex* *solidos* *pendat*; *aut* *suum* *corium*. *þȝȝæc* *healic* *poþð* *bollice* *pið* *þȝȝhten* *rinne*, *locutus* *est* *temere* *verbum* *superbum* *contra* *Dominum* *suum*, *Cædm.* p. 7. l. 20. *þȝȝego* *engla* *bepeah* *eazum* *sinum*, *Angelorum* *princeps* *oculis* *suis* *intuebatur*, p. 23. 20. Hæc vox *sin* manifestè derivatur à G. *SEINS* *suus*, ut & *Gallorum* *sin*, *sienne*, cum articulo *le* *sin*, *la* *sienne*.

Ut Articulus *SAh*, vel *SA* *Gothorum* induens pronominis naturam significat *oȝros*, *hic*, *aȝrðs*, *ipse*, *inȝið*, *ille*: Sic re articulus A.S. usurpatur pro pronomine tertiæ personæ: ut, *re* *þe* *þeow* *oȝrlihð*. *re* *mot* *ȝecȝþan* *pið* *að*. *qui* *furem* *occidit*, *is* *iuramento* *debet* *affirmare*, &c. *LL.* *Inæ* c. 16. *re* *þe* *hloð* *becogen* *ȝȝ*. *ȝeȝpicne* *re* *hine*, *qui* *turmæ* *accusatur*, *is* *se* *culpâ* *purgato*, *LL.* *Inæ* c. 14. Sic *Marc.* 12. 3. 5. *þa* *ȝpunġon* *hi* *þæne*, *tum* *eum* *cecciderunt*; *and* *hi* *þæne* *oȝflogon*, & *illum* *occiderunt*.

Pronomina primitiva tertiæ personæ apud *Gothos* sunt tria, *is*, *aȝið*, *ille*, *ġAINS*, *inȝið*, *ille*, & *SIS*, *sui*. *is* sic declinatur:

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. <i>is</i> , <i>ille</i> .	nom. <i>ġIS</i> , <i>illi</i> .
gen. <i>is</i> .	gen. <i>izē</i> .
dat. <i>imma</i> .	dat. <i>im</i> .
acc. <i>ina</i> .	acc. <i>ins</i> .
abl. <i>imma</i> .	abl. <i>im</i> .

Pro *ġIS* legitur *igā* *Luc.* 2. 50. unde *A.Saxonum* *hȝȝ*, pro *hi*, *illi*. Pro *im* frequenter occurrit *in*: ut *Luc.* 6. 13, 39.

nom. <i>Si</i> , <i>illā</i> .	nom. <i>igxs</i> , <i>illæ</i> .
gen. <i>izxs</i> .	gen. <i>izx</i> .
dat. <i>izai</i> .	dat. <i>im</i> .
acc. <i>igā</i> .	acc. <i>igxs</i> .
abl. <i>izai</i> .	abl. <i>im</i> .

Ab accusativo *igā*, *hȝȝ* *A.Saxonum* pro *hi*, *illam*: pro dat. *izai* occurrit *izaize*.

nom. ĠAINS, <i>ille</i> .	nom. ĠAINAI.
gen. ĠAINIS.	gen. ĠAINAIZE.
dat. ĠAINAMMA.	dat. ĠAINAIM.

acc.

acc. ĠAINANA.	acc. ĠAINANS.
abl. ĠAINAMMA.	abl. ĠAINAIM.

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. ĠAINA illa.	nom. ĠAINXS.
gen. ĠAINAIZXS.	gen. ĠAINAIZX.
dat. ĠAINAI.	dat. ĠAINAIM.
acc. ĠAINA.	acc. ĠAINXS.
abl. ĠAINAI.	abl. ĠAINAIM.
nom. caret.	

† Occurrit
hoc prono-
men in Runi-
cā, (ut vete-
rem Norre-
no-Gothi-
cam vocant.)

† gen. dat. **SIS**, *sui, sibi.* **SEINXS**, *autē, Luc. 18. 13.*
accusat. **SIK**, *se.*
ablativ. **SIS**, *se.*

A Pronomine reciproco **SIS** fit possessivum * **SEINS**, **SEINA**, *suus*,
sua, quod declinatur ut **MEINS**, **MEINA**.
A **SVES**, substantia, opes, facultates, bona alicui propria, fit pronomen
* Runicē vel adjectivum **SVES**, **SVESA**, quod in versione *Ulphila-Gothica* reddi-
enim **SIS** est tur *ἑῷ, ἰα, οῖ*, quod cuique peculiare, *suus, a, um*, vel proprius, *a, um*, An-
hik sin: *glosaxonice* *hīr agen*, & sic declinatur:

ut **ENNFR**:
NF: **NNFR**:
RINFR:
NTIKA: **H**:
NI: **NFTIR**:
ANFTNT: **N**:
BA: **FINA**:
FA: **HIK**.

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. † SVES.	nom. SVESAI.
gen. SVESIS.	gen. SVESAIZE.
dat. SVESAMMA.	dat. SVESAIM.
acc. SVESANA.	acc. SVESANS.
abl. SVESAMMA.	abl. SVESAIM.

Dulfr ug
Ulfr risdu
stino diſi uf-
ter Osmut li-
ba filaga sin:

SVESA, uti ego censeo, declinatur ut **MEINA**.

i. e. Dulfer, &
Ulfer lapi-
dem hunc e-
rexerunt Of-
muto dilecto
suo socio, Ol.

Pronomen **Dij**, **þeor**, **þat**, *Hic, hæc, hoc*, sic declinatur:

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. Dij , <i>Hic, & hicc.</i>	nom. þeor , <i>hæc.</i>
gen. þerþ.	gen. þirreþe.
dat. þirum.	dat. þirum.
acc. þirne.	acc. þær , & þir.
abl. þirum.	abl. þirreþe.

Worm. mon. Dan. l. 3. c. 4. **TANPA**: **RINEI**: **NTIKA**: **NI**: **NFTIR**: **PAFPA**: **BNTA**:
HIK. Taufa risdi stino diſi uſtir Gamai buta sin: *Taufa lapidem hunc posuit in memo-*
riam Gamai cognati sui. Sic passim **BRNFR** **HIK**, *brudur* sin, & **PAFR** **HIK**, *fa-*
dur sin, &c. **HIKA** **BRATFR**, *ſua* brothur, *ſuum* fratrem, Ol. Worm reg. Dan. serie altera.
† hinc ad v. A. Sax. *ppælice*, vel *ppælice*, *proprie*. *pe andettað æfter haligum fæderum*
ppælice, 7 *poplice*, *confitemur*, *ſecundum ſanctos Patres*, *proprie*, & *veraciter patrem*, &
ſilium, & *Spiritum ſanctum*, &c. Bed. H. E. p. 301.

Num.

Num. Sing.

nom. Dat. <i>hoc</i> .	nom. <i>þa</i> , <i>hæc</i> .
gen. <i>þir</i> , & <i>þar</i> .	gen. <i>þæra</i> .
dat. <i>þam</i> .	dat. <i>þam</i> .
acc. <i>þat</i> .	acc. <i>þa</i> .
abl. <i>þam</i> .	abl. <i>þam</i> .

Pro *Dij* occurrit *þer*, quod significat *iste*, æquè ac *hic*, & *þeor ista*, æquè ac *hæc*; pro *þirre* reperitur *þirre*, & pro *þirrepa*, * *þirra*, *Math. 13. 22.* * *þor þirra* 7 *þonne ȝeornfulnes þirre populde*, 7 *leasung þirra peopulþ-pelena þorð-tiða þre-nyrmað þat popþ*, & *tunc sollicitudo sæculi hujus*, & *fallacia divitiarum cennyrre*, suffocat verbum. Sic in præfat. *Elfr. ad Wulf.* *þirra* (errore typogr. pro *Bed. H. E.* *þirre*) *populþ þinga*, *hujus mundi res.* pro *þat*, *þæt*, pro *þir*, gen. *ra þata*, p. 158. occurrit *þar*, & *þær*, & pro *þyrum*, *þýron*. *Dat vel þat* significat etiam *id*, *illum*, *istud*, perinde ac *hoc*. Quinimo *þir*, *þeor*, *þat*, Emphaticè signifi- cant *istuc*, *istac*, *istoc*.

Apud *A. Saxones* *re*, *reo*, *þat*, & apud *Gothos* + *SA. SX.* * *ΨΑΤΑ*, de- monstrativè significant, ut *þir*, *þeor*, *þat*, *hic*, *hæc*, *hoc*, & ut *is*, *ea*, *id*, vel + pro *SA* *ille*, *illa*, *illud*, apud Latinos. Nota etiam quod ablativo *þære* postponitur occurrit aliquando præpositio *on*: ut *Łpirt ȝerett þir ȝebed*. 7 *þpa beleac mid SAn*, *Job.* *þearum popþum*. *þæt ealle upe neoda aȝþen ȝe ȝartilce ȝe lichamlice* 9. 19. *ÐÆRON* *ȝynþ belocene*, *Christus hanc orationem præscripsit*, & *tam paucis* * Nota quod *verbis conclusit*, ut *omnia nobis necessaria tam corporalia, quàm spiritualia in ΨΑΤΑ ob ea comprehenderentur*, *Cod. MS.* *pe pillað eop ȝecȝan rume ȝputelunge nu majorem*, ut *be þam halgum tidum þe pe healbað*. *þæt ȝe rum andȝyt ÐÆRON to opinor*, *Em- cnapan maȝon*, *Cod. MS.* in *Serm. ad pop.* in octav. Pentecost. Non di- phasin, etiam citur tamen *þænon pro on þære*, vel *þamon pro on þam*. cum masculini- nis & fami-

hýt, vel *hit* (a quo, rejecta aspiratione, nostrum *it*) est pronomen neu- tris & fami- trius generis, *id* significans: ut *Math. 1. 20.* *Dat on hipe acenned is*. *hýt ninis ȝungi- is of þam halgum ȝarte*, quod ex *ed natum est*, *id ex Spiritu sancto est*. v. *tur*, ut *þat Math. 6. 19.* *Marc. 10. 21.* 11. 24. huic *hýt* respondet apud *Mæso-Gothos* *A. Sax.* v. *ITA*: exempla videat studiosus *Lector Marc. 4. 16.* 9. 36. 15. 46. 4. 37. *Marg. p. 7.*

Pronomen Relativum *hpilc*, *hpilce*, *qui*, *quæ*, *quod*, a *G. OELIKS*, 17. vel *OILIKS*, sic declinatur: 18.

Num. Sing.

nom. <i>hpilc</i> , <i>qui</i> , <i>quod</i> .	nom. <i>hpilce</i> .
gen. <i>hpilcer</i> .	gen. <i>hpilcpe</i> .
dat. <i>hpilcum</i> .	dat. <i>hpilcpe</i> .
acc. <i>hpilcne</i> .	acc. <i>hpilce</i> .
abl. <i>hpilcum</i> .	abl. <i>hpilcum</i> .

Num. Plur.

nom. <i>hpilce</i> , <i>qui</i> , <i>quæ</i> , <i>quod</i> .	nom. <i>hpilce</i> .
gen. <i>hpilcra</i> .	gen. <i>hpilcra</i> .
dat. <i>hpilcum</i> .	dat. <i>hpilcum</i> .
acc. <i>hpilce</i> .	acc. <i>hpilce</i> .
abl. <i>hpilcum</i> .	abl. <i>hpilcum</i> .

Hpilc etiam significat, *quis*, *qualis*, *quispiam*. *Spa hpilc ȝpa*, *quisquis*: ut *ȝpa hpilcne ȝpa hu bædon*, *quemcumque rogaverint*, *Marc. 15. 6.* A *hpilc*, *eliso l*, est *Anglicum which*, in veteribus *while*.

Præ-

Præterea, re, reo, þat, apud *Anglosax.* induit naturam pronominis relativi qui, quæ, quod, ex. gr. Æneaz re ouerþrþe Turnum, *Æneas, qui uicit Turnum.* 7 ȝyt þap rona ȝemetað aþran þolan ofen ÐÆNE nan man ȝyt ne ƿat, *inuenietis pullum ligatum super quem nemo hominum adhuc seddit.* re ƿær, qui erat, Luc. 1. 23. re iſ ȝenemmed Zeloteſ, qui uocatur Zelotes, Luc. 6. 15. re ƿær læpa, qui erat proditor, v. 16.

+ Nota, quòd. Se þe, is qui. re man + re þe hir 7eþealner mannan ofþrea, is qui vo-
pro re þe oc- lens hominem occiderit. re þe hine neber ofþloge, is qui eum coactus occide-
currit þe þe: rit, Spelm. Conc. p. 356. 13. re þe deð apeʒ nubbān-eapþer rinne, qui
ut þe þe on tollit peccata mundi. Alia exempla in plurali numero quærat Lector
me beþyʒð, Marc. 10. 39, 42. Math. 2. 16. 3. & passim in Evangeliiis. Inde for-
qui credit in þam þe, eð quod, quoniam. De etiam qui significat, postpositus aliis prono-
me De þe minibus: ut, þu þe, tu qui; ut, Faþer upe þu þe eapt on heofenum, Pa-
tris deallum ter noster, qui es in cælis. Sic 7e þe, vos qui, ælc þe, omnis qui, Math.
mode on 19. 29.

Εἰπε γὰρ ὁ Μακρογόργιος pariter Articulus per omnes casus, in omni genere, *qui* & utroque Numero vicem pronominis relativi gerit, syllabicâ particulâ *ΕΙ* cum totâ productus: ut,

mente in
Christum

Num. Sing.

Num. Plur.

confidit, Bed. nom. **SAEI**, & **SAIZG**, qui. nom. **ΦΑΙΕΙ**, & **ΦΑΙΜΙΖΕΙ**, *Math.* 7. 5.
H. E. p. 344. gen. **ΦΙΖΕΙ**, pro quo **ΦΙΖΕ**, gen. **ΦΙΖΕΙ**. [**ΦΑΙΖΕ**, *Marc.* 9. 1.
v. cap. 2. dat. **ΦΑΙΜΜΕΙ**. [*Luc.* 8. 41. dat. **ΦΑΙΜΕΙ**, & **ΦΑΙ**, *Math.* 9. 15.
R. 7. acc. **ΦΑΙΝΕΙ**. acc. **ΦΑΙΝΖΕΙ**.

* *occurrit*
SEI, per cra-
sin pro SX-
EI, Luc. 2. 5.
♂ 8. 2.

nom. * SŖEI.
gen. ϕIZŖZEI.
dat. ϕIZΛIEI.
acc. SŖEI.

nom. $\Psi\mathfrak{X}\mathfrak{S}\mathfrak{E}\mathfrak{I}$, $\Psi\mathfrak{X}\mathfrak{Z}\mathfrak{E}\mathfrak{I}$, & $\Psi\mathfrak{X}\mathfrak{Z}\mathfrak{E}$, *Marc.* 15.41.
gen. $\Psi\mathfrak{I}\mathfrak{Z}\mathfrak{X}\mathfrak{E}\mathfrak{I}$.
dat. $\Psi\mathfrak{I}\mathfrak{M}\mathfrak{E}\mathfrak{I}$.
acc. $\Psi\mathfrak{X}\mathfrak{S}\mathfrak{E}\mathfrak{I}$, $\Psi\mathfrak{X}\mathfrak{Z}\mathfrak{E}\mathfrak{I}$.

† ΨΛΤΕΙ nom.	} ΨΛΤΕΙ, ΨΧΕΙ, quod.	} nom.	† ΨΛΤΕΙ, ΨΧΕΕΙ, ΨΧΕΙ, quæ.	
<i>etiam signifi-</i> acc.				} acc.
<i>cat qui</i>				

quæ plur. Nota quod **ΨΑΜΜΕΙ**, **ΨΑΝΕΙ**, **ΨΑΤΕΙ**, contrahuntur ex **ΨΑΜ-**
Luc. 20. 35. **ΜΑΕΙ**, **ΨΑΝΑΕΙ**, **ΨΑΤΑΕΙ**. **ΙΖΕΙ** etiam significat *quis* apud Go-
7. 22. vide *ibos* in singulari, *Job. 8. 40. 12. 4. 19. 12.* & **ΙΖΕ** in plurali, *Luc. 8. 13.*
Marg. p. 31.

19.

Sylt, *idem, ipse, ipsemet, ipsummet*, rylt, *eadem, ipsa, ipsamet*, sic declinatur:

* R. WILSON.
Sialf.

Num. Sing.
nom. * Sýlf.
gen. rýlfes.
dat. rýlfum.
acc. rýlfne.
abl. rýlfum.

Num. Plur.
nom. rýlfe.
gen. rýlfpa.
dat. rýlfum.
acc. rýlfe.
abl. rýlfum.

nom.

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. Sýlfe.	nom. rýlfe.
gen. rýlfe.	gen. rýlfe.
dat. rýlfe.	dat. rýlfum.
acc. rýlfe.	acc. rýlfe.
abl. rýlfe.	abl. rýlfum.

Sýlfe, & rýlfe, componuntur cum aliis pronominibus: ut icrýlfe, *ego-met.* munrýlfe, *meimet.* perýlfe, *nosmet.* uperýlfe, *nostrammes.* herýlfe, *ille ipse.* hyrrýlfe, *illius ipsius.* hirýlfe, *illi ipsi.* hiraýlfe, *illorum ipsorum.* heorýlfe, *illa ipsa.* hiperýlfe, *illius ipsius.* heoraýlfe, *illarum ipsarum.* hýtrýlfe, *Luc. 11. 17.* Componitur etiam cum nominibus: ut, Petrus-rýlfe, *ipse Petrus.*

Sýlfe, & rýlfe, oriuntur à G. **SILBA**, & **SILBQ**, *ipse, ipsa*, quæ sic declinantur:

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. SILBA , <i>ipse.</i>	nom. SILBANS .
gen. SILBINS .	gen. SILBANQ .
dat. SILBIN .	dat. SILBAM .
acc. SILBAN .	acc. SILBANS .
abl. SILBIN .	abl. SILBAM .

Genitivum singularem, & pluralem, unà cum dativo plurali, non ex certâ scientiâ, sed quatenus liceret per analogiæ regulas, me hic posuisse monendus est Lector, & **SILBQ** nullos extare obliquos casus, saltem quos animadverti, in *Ulfphilanæ* versionis reliquiis, sed credo variari ad formam Exemp. 10, vel 14. in cap. III.

Componuntur etiam **SILBA**, & **SILBQ**, cum aliis pronominibus: ut **SI SILBQ**, *ipsa, Luc. 7. 12.* **AF MISSILBIN**, *à me ipso, Job. 8. 28.* **PNKSILBAN**, *seipsum, Job. 7. 4.* **IZVIS SILBANS**, *vos ipsos, Luc. 16. 15.* Præterea **MISSQ** vox pronominalis immediatè postposita pronominibus pluralibus eundem valorem obtinet apud Gothos ac particula *met* apud Latinos in *nosmet*, *vosmet*, & pariter significat, ac **SILBA**, & **SILBQ**: ut **AN SIS MISSQ ANAKINNHN**, *inter semet disputaverunt.* **MIQ IZVIS MISSQ**, *inter vosmet, vel vos ipsos.* Legitur * **PNK MISSAN**, * *ni fallor* *Luc. 10. 27.* **SAMQ** etiam apud Gothos significat idem ac rýlfe, pro **PNK** & ylca apud Anglofax. & *αὐτοῖς* apud Græcos: ut **ΦΑΤΑ SAMQ**, *idem, Gr. αὐτοῖς.* vel id ipsum, *Math. 5. 46, 47.* **IN SAMMA SAMIN LANDA**, *in illâ ipsa regione, Luc. 2. 8.* **PIZAI SAMEN MITADQEN PIZAI** **GI MITAD**, *eâdem mensurâ, quâ mensi fueritis, Luc. 6. 38.* Ab hoc **SAMQ**, & forsan **SAMA**, est Anglicum *same*.

Masculina etiam ylca, *Emphaticè* ylca, & fœm. ylce eandem habent significationem, ac eodem modo usurpantur apud *A. Saxones*, & sic declinantur:

Num. Sing.		Num. Plur.
nom. Ylc.	nom. ylce.	nom. ylce.
gen. ylcer.	gen. ylcre.	gen. ylcra.
dat. ylcum.	dat. ylcre.	dat. ylcum.
acc. ylcne.	acc. ylce.	acc. ylce.
abl. ylcum.	abl. ylcre.	abl. ylcum.

Num. Sing.		Num. Plur.
nom. ylca.	nom. ylcan.	nom. ylcan.
gen. ylcan.	gen. ylcan.	gen. ylcan.
dat. ylcan.	dat. ylcan.	dat. ylcan.
acc. ylcan.	acc. ylcan.	acc. ylcan.
abl. ylcan.	abl. ylcan.	abl. ylcan.

Se ylca, ille ipse, seo ylce, illa ipsa, þar ylcan, illius ipsius, þære ylcan, illius ipsius, &c.

20. Hpilc, *qualis*, declinatur ut hpilc, & rþilce, ut hpilce. Hpilc, rþilc, *talis*, *qualis*. Ðplic etiam *talís* significat.

SVΛΛEIKS, *hic talis*, **SVΛΛEIKΛ**, *hæc talis*, **SVΛΛEIK**, *tale*, apud *Gothos* sic declinantur :

Num. Sing.		Num. Plur.
nom. SVΛΛEIKS .	nom. SVΛΛEIKΛI .	nom. SVΛΛEIKΛI .
gen. SVΛΛEIKIS .	gen. SVΛΛEIKΛIZE .	gen. SVΛΛEIKΛIZE .
dat. SVΛΛEIKΛIMMΛ .	dat. SVΛΛEIKΛIM .	dat. SVΛΛEIKΛIM .
acc. SVΛΛEIKΛNΛ .	acc. SVΛΛEIKΛNS .	acc. SVΛΛEIKΛNS .
nom. SVΛΛEIKΛ .	nom. SVΛΛEIKXS .	nom. SVΛΛEIKXS .
gen. SVΛΛEIKΛIZXS .	gen. SVΛΛEIKΛIZΞ .	gen. SVΛΛEIKΛIZΞ .
dat. SVΛΛEIKΛI .	dat. SVΛΛEIKΛIM .	dat. SVΛΛEIKΛIM .
acc. SVΛΛEIKΛ .	acc. SVΛΛEIKXS .	acc. SVΛΛEIKXS .

Ad hujus exemplum declinatur **ΘEΛEIKS**, **ΘEΛEIKΛ**, *hic*, & *hæc qualis*. Ðyllic & þylc, þyllice & þylce, *hic*, & *hæc talis*, declinantur etiam ut hpilc & hpilce. *Matth. 8. 5.* Ðpa hpilc rpa anne þylicne onfehð, *quisquis unum talem accipit*, *Luc. 9. 9.* nærpe pe þylicne Ʒerapon, *nunquam talem vidimus*, *Marc. 2. 12. v. Luc. 9. 9.*

21.

Ðpa, *qui*, *quis*, *quæ*, sic declinatur :

nom. Ðpa.	
gen. hpær.	
dat. hpam.	
acc. hpæne, <i>vel</i> hpone.	
abl. hpam.	

hƿæne ſece ge, *quem queritis*, Job. 8. 4. 7. hi geseah on hƿæne hig on-
fært nobon, *videbunt in quem transfixerunt*. Eri hƿa þurh lape, and þurh
bobunge ƿober beboda hƿone fram hir ƿo gecýrpeð, *si quis per doctri-
nam & prædicationem divini mandati quem ab errore suo convertat*, Spelm.
Conc. p. 612. hƿæt, *quid*: hƿæt yfeles dið he? *Quid mali fecit*, Marc.
15. 4. Item, *aliquid*, paululum: ut, hƿæt mape, *aliquid amplius*. 7 þær
man lýrþær hƿæt geðo, & si quis illic aliquod damnum intulerit, Spelm.
Conc. p. 128. gif þýrfer hƿæt gelimp, si tale aliquod accadat, id. p. 370.
Item, *quis, quæ, quid, qualis, quale, quantum*: 7 hlotu purpon. hƿæt gehƿa
name, & sortem mittebant, *quid, vel quantum, quisque tolleret*. 7 þohte hƿæt
reo gneting þære, & cogitabat, *qualis ista salutatio esset*. penſt þu hƿæt
byð þiſ cnapa, *Quis putas, erit iste puer?* 7 hi þa rƿýneðan hƿæt, 7 hƿo-
nan he þær, & tum inquirebant, *quis, & unde esset*, Bed. H. E. pag. 103.
Æghƿæt, *quodcumque*: 7 þý he ſceal on æghƿæt hine teon, & propterea
ipse se ad quodcumque duxerit.

ⒶS, *quis, aliquis*, ⒶR, *quæ, aliqua*, apud Gothos, & Ⓐ, *quid, ali-
quid*. ⒶS, & ni fallor ⒶR & Ⓐ lic declinatur:

nom.	ⒶS.
gen.	ⒶIS.
dat.	ⒶMMA.
acc.	ⒶNA.
abl.	ⒶMMA.

ΓΑΒΛΙ ΟΙΣ ΟΛ ΑΕΗΡΛΙΔΑ, *ei nris n
ιονκορτηου, Math. 19. 8.*

Legitur OE pro *quid*. ⒶKGA, & ⒶKGR, *quis, quæ, quid, vel
quod, unde* gen. ⒶKGIS, dat. ⒶKGA MMA, & acc. plur. ⒶK-
GANS, *quos*. Significant etiam *unusquisque, unaquæque, unumquod-
que*. Pro ⒶR etiam legitur ⒶRNR Marc. 6. 2. AINOAKGANS, *in
iuxta, singulos, unumquemque*, Luc. 16. 5. à nom. AINOAKGA.

Gehƿa, *quisque*, gehƿilce, *quæque*, gehƿilc, *quodque*.

Spahƿa, *quisquis*, rƿahƿilce, *quæque*, rƿahƿilc, *quicquid*.

Ænug, *quispiam, quodpiam, xniſge, quæpiam*:

22.

23.

24.

Num. Sing.		Num. Plur.
nom. Ænug.	nom. xniſge.	nom. xniſge.
gen. xniſge.	gen. xniſge.	gen. xniſga.
dat. xniſgum.	dat. xniſge.	dat. xniſgum.
acc. xniſge.	acc. xniſge.	acc. xniſge.
abl. xniſgum.	abl. xniſge.	abl. xniſgum.

Pro xniſ legitur * xni Spelm. Coac. p. 469. 7. ne mæg xni lece, non po- * inde Acc.
teſt medicus quispiam. Ex ne & xniſ fit xniſ, *nullus, nemo*: xniſ Albeſ- Æaine.
manna, *nullus Senatorum*, Spelm. Conc. p. 183.

Ænliſic, vel xniſiſ. *ſinguli, ſingularis*, & xniſiſge, *ſingula, ſingula-
riſ*:

Num. Sing.

nom. Ænliþig.	ænliþige.
gen. ænliþiger.	ænliþigne.
dat. ænliþigum.	ænliþigne.
acc. ænliþigne.	ænliþige.
abl. ænliþigum.	ænliþigne.

26.

* Sum, aliquis, quidam, aliquid, quoddam, & rume, aliqua, quædam, sic

* Nota quoddam declinantur:

rum denotat
incertam ali-
quam perso-
nam; rōi dīna
Matb. 26.
19. & incertum
quem-
dam nume-
rum: ut,
rume hund
rcipa, cen-
tum circiter
naves.

Num. Sing.

nom. Sum.	nom. rume.
gen. rumer.	gen. rumpe.
dat. rumum.	dat. rumpe.
acc. rumne.	acc. rume.
abl. rumum.	abl. rumpe.

Num. Plur.

nom. rume.
gen. rumþa.
dat. rumum.
acc. rume.
abl. rumum.

Aliquis etiam apud *Anglosax.* exprimitur indefinitè per *Man*: ut, *gýr cýning æt manner ham ðpincæð*, si rex in domo alicujus compotaverit, *Spelm. Conc. p. 127, 128.* *Aliquid, aliquantum, vel paululum*, exprimitur etiam per *hpæthugu, hpæthpugu, hpæthþega, hpæthþigu*: ut, *Breotene hpæthpugu fæc ribbe hæfde*, Britannia per aliquod tempus pacem habuit, *Bed. H. E. p. 8.* ubi pro *hpæthpugu* legit Codex B. *SUM*. *þpilce hugu* etiam idem valet, ac *SUM*: ut, *hafað þat mod hpilce hugu rcýlbo*, habet iste animus aliquem reatum, p. 95. *Æthpæg* etiam significat *aliquid, æthþega, gu, aliquantum.*

Sum, & rume A.Saxon. respondent *SNMS, & SNMΛ* apud *Gothos*, quæ declinantur hoc modo:

Num. Sing.

nom. <i>SNMS, quidam, quoddam.</i>	nom. <i>SNMΛ.</i>
gen. <i>SNMIS.</i>	gen. <i>SNMΛIZXS.</i>
dat. <i>SNMΛMMA.</i>	dat. <i>SNMΛI.</i>
acc. <i>SNMΛNA.</i>	acc. <i>SNMΛ.</i>
abl. <i>SNMΛMMA.</i>	abl. <i>SNMΛI.</i>

SNMS, & SNMΛ. significant etiam *unus, a, um.*

27.

An, æn, unus, unum, & ane, una, sic declinantur:

Num. Sing.

nom. <i>An, æn.</i>	nom. <i>ane.</i>
gen. <i>aner.</i>	gen. <i>anpe.</i>
dat. <i>anum.</i>	dat. <i>anpe.</i>
acc. <i>anne.</i>	acc. <i>ane.</i>
abl. <i>anum.</i>	abl. <i>anpe.</i>

Eodem modo *nan, nullus*, pro quo occurrit aliquando *noan*: ut in *char-tā Hen. III.* suprâ citatâ. Ab *an, unus*, venit etiam *ana, anef, anum, solus.*

An,

An, ane, deducitur à G. **AINS, AINA, AIN**, quæ sic declinantur :

Num. Sing.

nom. AINS, AIN.	nom. AINA.
gen. AINIS.	gen. AINAIZXS.
dat. AINAMMA.	dat. AINAI.
acc. AINANA, AIN.	acc. AINA.
abl. AINAMMA.	abl. AINAI.

Notandum, quòd **AINS, AINA, AIN**, non tantum significat *unus, una, unum*, sed etiam *solus, sola, solum* : & quòd ab eo fiunt alia pronomina : ut, **AINAHA**, *unicus*, **AINQHA**, *unica*. **NIAINSHON**, *nemo*. **AINHNMMEHNM**, *nemini*, *Job. 18. 9.* **AIN@AKCANGH**, *uniquique*, *Luc. 4. 10.*

Agen, & **agene**, *proprius, a, um*, à G. **AIGIN**, vel **AIHAN**, *propria*, vel *peculiaris possessio*, sic declinantur :

nom. Agen.	nom. agene.
gen. agener.	gen. agenpe.
dat. agenum.	dat. agenpe.
acc. agenne.	acc. agene.
abl. agenum.	abl. agenpe.

Eall, & **calle**, *omnis, omne, totus, a, um*, sic declinantur :

29.

Num. Sing.

nom. * Eall.	nom. ealle.
gen. ealler.	gen. ealpe.
dat. eallum.	dat. ealpe.
acc. ealne.	acc. ealle.
abl. eallum.	abl. ealpe.

Num. Plur.

nom. ealle.
gen. ealpa.
dat. eallum.
acc. ealle.
abl. eallum.

* *ab eall, vel all, fit allic, Catholicus.*
pone allican
geleapan, fi-
dem Catbo-
licam, Bed.
H. E. p. 302.
pax allican
geleapan, fi-
dei Catholi-
cæ, ibid. in
marg. ealli-
can.

Eall, æll vel **all**, in compositione *præstantiam, perfectionem, & plenitudinem* denotat : ut in ællmihtiz, *allpalba, omnipotens*, Dei Epitheta, apud *Cædm. p. 7. l. 18.* hinc apud *Anglos Allmighty, allsufficient, allsee- ing, &c.*

In lingua Gothica matrici **AAAS, AAAA, AAA**, *totus, a, um, omnis, omne*, sic declinantur :

Num. Sing.

nom. AAAS.	nom. AAAA.
gen. AAAS.	gen. AAAAIZXS.
dat. AAAAMMA.	dat. AAAAI.
acc. AAAANA.	acc. AAAA.
abl. AAAAMMA.	abl. AAAAI.

Num. Plur.

nom. AAAAI, AAAXS.
gen. AAAAIZE, AAAAI.
dat. AAAAIM.
acc. AAAANS, AAAXS.
abl. AAAAIM.

Cum

Cum **ALLAI** legitur conjunctim **ALLAKG**, majoris Emphaseos gratiā, ac si *Latine* diceretur *omnes omnino*, *Marc. 11. 32.* Vide etiam *Luc. 4. 22.*

30. **Ælc, ælce, omnis, omne, quisque, quæque, quodque.**

Num. Sing.

nom. Ælc.	nom. ælce.
gen. ælcer.	gen. ælce.
dat. ælcum.	dat. ælce.
acc. ælce.	acc. ælce.
abl. ælcum.	abl. ælce.

31. **Æghpīlc, æghpīlce, unusquisque, unaquæque, unumquodque,** declin. ut **hpīlc, hpīlce.**

Lehpæþene, uterque, promiscuus. þær þær mycel pæl geþlægen on ge-
hpæþene honds, *ex utraque parte strages magna erat*, *Chron. Sax.*

32. **Oþer, oþene, alter, a, um, alius, a, um,** declinantur secundum communem formam, ut & **Næþer, napþer, naþor, neuter.**

Oþer, & oþene, respondent in *Gothica* **ANÞAK, & ANÞAKA,** quæ sic declinantur:

Num. Sing.

nom. ANÞAK.
gen. ANÞAKIS.
dat. ANÞAKAMMA.
acc. * ANÞAKANA.
abl. ANÞAKAMMA.

* **ANÞAKANA,**

Luc. 7. 19,

20.

Num. Plur.

nom. ANÞAKAI.
gen. ANÞAKAIZG.
dat. ANÞAKAIM.
acc. ANÞAKANS.
abl. ANÞAKAIM.

nom. ANÞAKA.
gen. ANÞAKAIZGS.
dat. ANÞAKAI.
acc. ANÞAKA.
abl. ANÞAKAI.

nom. ANÞAKRS.
gen. ANÞAKAIZG.
dat. ANÞAKAIM.
acc. ANÞAKRS.
abl. ANÞAKAIM.

33. † *inde Ang-
licum ei
ther.*

† **Æghþer, uterque, heora æghþer, alteruter.** **Æghþer ge, ge, tam, quam:** ut, æghþer ge mid pīge. ge mid pīrdome, *tam sapientiā, quam prudentiā*, *Præfat. Ælfred. ad Wulfīg.* Declinatur secundum communem formam **æghþæþer, idem:** ut, æghþæþene þara þæron on bpohtnunge munuc-līfer geornlice, 7 pæl geþeneþ, *Utrique monachicæ vitæ disciplinā studiose, & probe erant instructi*, *Bed. H. E. p. 276.* 7 þa munecar þær gertapelob. þe he of æghþæþenan cýnne geromnode. 7 mid him bpohte, *& monachos imbi collocavit, quos de utraque natione collectos adduxerat*, *ibid.* Nohþæþer, *ne aliquid, nihil:* þat beþeneþe þat nohþæþer þýrra beon ne rceolbe, *pro-*
bibuit, ne aliquid eorum fieret.

34. * **TIA** for-
san significat
aliquid, *Luc.*
6. 7.

Aþiht, vel aþiht, & per contractionem
aht, & uht, significat * aliquid: ut, forþam ic ne duþst gebýrþelæcan
þæra

þæra minna apuhtþeala on Ʒepputa Ʒettan, *quoniam non audebam præsumere meorum aliquid scripto committere.* Hinc *napiht, nopiht, vel naht, *legitur & nihil: ut, nage heo Ʒfper napiht, *nihil habeat hæreditatis, Spelm. Conc. nænig puht:* p. 367. Ʒ hƷ nanon men naht ne Ʒæbon, *Marc. 16. 18. DeoƷol mot ælceƷ ut, þæp næmanner aƷanbian hƷæþen he Ʒ aht ƷƷ oððe naht, Diabolo licet unum quemque probare, an aliquid sit, vel nihil.* Hinc etiam ælc-uhƷ, quicquid, ƷƷ Ʒeppin- & nan-uhƷ nihil. Ad aht & naht proximè accedunt *Anglica ought, nought.* ƷeƷ on Ʒe- AƷiht *Anglofax.* proximè etiam accedit ad suam originem **ƷAHT**, Ʒepen beon miht, *ibi nihil putei fontani sperandum erat.* Ʒ Eadem phrasís apud Latinos, — namque tu solebas meas esse aliquid putare nugas, *Catull.* n iua apud Græcos significat etiam esse alicujus pretii.

Num. Sing.
nom. **ƷAHT.**
gen. **ƷAHTAIS.**
dat. **ƷAHTAI.**
acc. **ƷAHT.**

Num. Plur.
nom. **ƷAHTINS.**
gen. **ƷAHTE.**
dat. **ƷAHTIM.**
acc. **ƷAHTINS.**

Ex **NI** & **ƷAHT** fit **NIƷAHT**, *nihil, Marc. 7. 12. Luc. 3. 13. Job. 15. 5.*

Alia Pronomina Gothica.

⊙Ašhnn, *quisquam.* NI⊙Ašhnn, *nemo, nullus.* ⊙Aznh, *omnis.* ⊙Ašnh sAei, & sA ⊙Ašnh sAei, *quicumque.* ⊙AƷgiznh, *omnis, unusquisque, singuli.* ⊙AƷeAƷ, *omnis.* ƷIS ⊙AMMEh sAei, *quicumque.* ƷIS⊙AMMEh Ʒei, *cuicumque.* ƷIS⊙ANƷh sAei, *quicumque.* ƷIS⊙AƷAƷei, *quodcumque.* ƷIS⊙Aznhei, *quicumque.* ƷIS⊙Orznhei, *quodcumque.* ƷIS⊙Ašhei, *quicquid, quæcumque.* ƷAƷA⊙Ašei, *quodcumque.* NIMANN Ašhnn, *nemo.* MANhnn, *nemo.* MANnhnn, *nemo.* ⊙AšAƷ, *quis? & quid?* Interrogativè de duobus. NI⊙ANNnn, *nemo, Job. 7. 46.*

Regule.

In lingua Goth. quando nominativus masculinus Adjectivi vel Pronominis, adjectivi naturam habentis, definit in **S** post aliam consonantem, formatur neutrum singulare abjiciendo **S** finale: ut, à **MEINS**, *meus*, **MEIN**, *meum.*

Neutrum plurale fit à singulari addendo **A**: ut à **MEIN**, *meum*, **MEIN A**, *mea.*

Neutrum singulare, & plurale in obliquis formatur ut masculinum, excepto accusativo, qui semper similis est nominativo: ut in *Exemplis* **FANKS**, & **MEINS**. In aliis *Exemplis* ubi Neutrum non exprimitur, brevitatis gratiâ, semper subintelligitur.

Quando masculinum singulare definit in simplicem consonantem, neutrum etiam in eadem terminatur: sic **PNSAK** significat *noſter*, & *noſtrum.*

Cap. 6.

CAPUT SEXTUM.

De nominibus Numerorum.

QUum ad facilius addiscendam Linguam *Anglosax.* maximè *Philo-*
saxonis interfit scire Numeralia, quæ proximè ad pronominum Na-
 turam accedunt, rem non ingratam discipulis me facturum spe-
 ro, si ea hic apposuerim.

Cardinalia.

Reg. 1.

* **TYEIH-****NXS,****TYEIH-****NAIM**e-
tiam legun-
tur.

† Numer-

lia à IV ad

C sunt om-

nium gene-

rum.

* **AKAK-****MANS****TAIHNN-****GA,**

drach-

mas decem,

Luc. 15. 8.

† Beljan,

vel lijan a-

pud A.S. si-

gnificat reli-

quum esse,

superesse, in-

de laface,

LAIBXS,

ab

AELE-**NAN,**

vel

AELE-

NAN,

refare, su-

peresse.

An, ane, an, unus, a, um. G. **AINS, AINJA, AIN.** Ang. one. Run.**ATT, att.**Tpegen, duo, tpa, duæ. G. **TYAI, TYXS, TYA,** duo, æ, o. **TYA-****ALGE,** duorum. **TYAIM,** duobus. * **TYANS,** duos. Ang. two. R. **TH, tu.****Dry,** pteo, tres, tria. G. **FKINS.** Ang. three. R. **TKRE, thry.**† Feopep, quatuor. G. **FEAYK, FEAK.** Ang. folwer. R. **FINAKR,**

fiubur.

Fif, quinque. G. **FIMF.** Ang. fife. R. **FIF, fem.**Six, sex. G. **SAHS.** Ang. six. R. **WAKK, siabs.**Seofon, septem. G. **SIBON.** Ang. seaven. R. **WIAH, siaw.**Cahta, octo. G. **AHTAN.** Ang. eight. R. **ATTA, att.**Nigon, novem. G. **NINN.** Ang. nine. R. **MIN, niu.**Tyn, decem. G. * **TAIHNN,** de quo *Junius*: primitus forte fuerit**ALIKJA,** & mutato **K** in aspiratam, **ALIHJA, TAIHJA, TAIHNN,****GA,** & contractè tyn. Ac fortassè quoque ex *duum* non modò **TAIHNN,** sed& **TIF** olim dixerint *Gothi*, quod postea videri possunt observasse in Car-dinalibus minoribus: ut, **TYAIMTIF,** viginti, q. d. bis decem, &c. Inmajoribus verò numeris Cardinalibus **TAIHNNJA,** vel **TEHNNJA,** post-ponebant loco **TIF,** ut in **AHTANTSEHNNJA,** octoginta. **NINNTSE-****HHNNJA,** nonaginta. **TAIHNNNTAIHNNJA,** vel **TAIHNNNTSEHNNJA,**

centum. quæ tantundem significant, ac si dicas. octies dena, novies dena, de-

cies dena. *Anglosax.* tyn. Ang. ten. R. **TI, TIN, ti, tiu.**Enblujan, endlejan, undecim. Ang. eleven. R. **ANWEN, allivn.**Tpelf, duodecim. G. **TYALLIB,** vel **TYALLIF.** Numerus (inquit *Ju-*reliquitum. G. *nins*) in quo unitates duæ † relinquuntur supra denarium, unde tota nume-

randi ratio de novo subindè resumitur, ac veluti redintegratur. Pari mo-

do enblujan, vel anlujan *Anglosaxonibus* sunt undecim. Tpelf, Ang.**NAN,** vel **twelve.** R. **TANF, tolf.****AELE-** **AELE-** **NAN,** Dpeotyne, tredecim. Ang. thirteen. R. **TKRITTAK, tbrettan.**Feopeptyne, quatuordecim. Ang. fourteen. R. **FINRTAK, fiurtan.**Fiftyne, quindecim. Ang. fifteen. R. **FIFTAK, femtan.**

Sixtyne,

Sixtyne, *sexdecim*. Ang. sixteen. R. ШИШТИКЪ, *siixtan*.

Seokontyne, septemdecim. Ang. seventeen. R. ЧИЛНТЛК, *siantan*.

Саҥатыне, oōtodecim. Ang. eighteen. R. 1↑R↑1K. aytan.

Nigortýne, novemdecim. Ang. nineteen. R. KINKTAK, niuntan.

Trpentig, viginti. Ang. twenty. R. 𐌹𐌺𐌿𐌸𐌰, tiuhu.

An, 7 τρεντις, viginti, & unum.

Druterg, triginta. G. Ψ KINSTIGONS. Ang. thirty. R. \dagger KRIATI-
*I. thriatibi.

Feoπετήγ, *quadraginta*. G. **ἑιδυξκτιρνns**. *Ang.* forty. *Rum.*
ϕιαυρατιχι, *fiauratibi*.

FIFTY, quinquaginta. G. FIFTYIONS. Ang. fifty. R. FIFTI. femtibi.

Sixty, sexaginta. Ang. sixty. R. ИЛЛЮТИИ, shabstibi.

* **ἑβδομήκοντα**, *septuaginta*. **Γ. ΣΙΒΗΝΤΙΩΝΟΣ**. *Ang. seventy*. * *Hic notandum quidd ab*
Ρ. ΜΑΝΑΤΙΣ. *fiat ab*

BUNDeahatig, octoginta. G. AHT ANTEHNA. Ang. eighty. hoc Numero
R. ATTITIKI. attitibi. 70, BUND

HUNDnigontig, nonaginta. G. NINNTehnda. Ang. ninety. in apud Anglo-
NINNTehnda AS GA NINNE rAK LIHT AIZE, super Nona-
ginta novem iustis, Luc. 15. 7. R. KINTI&I, niutibi. ponitur usque

hUNDteontig, centum. G. hōnā, Joh. 6. 7. Luc. 7. 41. Marc. 14. 5. ad hUND-
Item TAlihōNTAlihōnā, vel TAlihōNTēhōnā, q. d. decem tēpeltig,

decies, Luc. 16. 6, 7. 15. 4. Sed (inquit *Glossographus* sagacissimus) quoti- 120.
diani sermonis usus difficilem polysyllabicae vocis pronuntiationem averfatus,

postremam longioris appellationis partem retinuit. Valdè quoque suspicor posterioris ævi scribas, non observatâ hujus reduplicationis caulâ, corruptè

scripſiſſe **T**ΛΙΗΝΤΑΙ ΗΝΝΑ, vel **T**ΛΙΗΝΤΕ ΗΝΝΑ, pro **T**ΛΙ-
ΗΝΤΑΙΗΝΝΑ, vel **T**ΛΙΗΝΤΕΗΝΝΑ. Ac ſimiliter **ΛΗΤΑΝ-**

TEHNŃ, vel NINNTEHNŃ *divisim* scripsisse **ΛΗΤΛΗΤΕ**
HNŃ, & NINNTE HNŃ, atque adeo ex hac *Gothicorum* librario-

rum depravatâ scripturâ credo etiam *Anglosaxones* [quum non viderint quor-
um *Gothi* postponerent **hñna** perperam ab integrâ Cardinalis Numeri

denominazione refectum] illud **hñna** potius præposuisse maioribus numeris Cardinalibus, necnon ipsi quoque Centenario **hñna** teontiz. Nam

ut ut teontig per se denotet *denadecies*, i. e. *centum*, præposuerunt tamen ei veluti ex supervacuo illud **hōna**, quod per *Gothicorum Amanuensium* of-

citantiam à numeris Cardinalibus avulsum postponebatur. *Centum*, Ang. *an Hundred*. R. 𐌺𐌹𐌸𐌹𐌲𐌰𐌿𐌸. *Hundrata*.

HUNDenlufontig, centum, & decem.
HUNDereit, centum, & viginti.

Tpahund, ducentum. Ang. twohundred.
Dneohund, tercentum. Ang. threehundred.

Durand, mille. G. **ϕnsnna**, per multiplicem contractionem, ut conjecturat Glossator, factum ex **Taihnns**, vel **Tircs hnna**. Aug. a

Thouſand. R. †**ἑκατὸν**, *Thufinti*. Tpa þurendo, bis mille, Marc. 5. 13.
G. **ΤΥΣ ἑκατόντες ταίηον ἑκατόντες ΤΥΑΜ.**

9. ΤΥΧΣ ΦΙΣΗΝΑΕΥΣ. ΤΑΙΗΗΝ ΦΙΣΗΝΑΕΥΗ. ΤΥΛΗ-
F TΙΓΗΝ

TIRNM ƿNSNNAƿM, *decem millibus, Viginti millibus, Luc. 14. 31.*

Ordinalia.

2. Se ƿopma, *primus. Goth. FERNIST, FERNISTS, FERNISTA.*
Ang. the first. R. FERNIT, Fyrst.
 Se oƿer, *secundus. G. ANƿAK, ANƿAKA. Ang. the second.*
 Se þriƿða, *tertius. G. ƿKIDAƿA, ƿKIDAƿA. Ang. the third.*
 Se ƿeoƿða, *quartus. Ang. the fourth.*
 Se fiƿta, *quintus. Ang. the fifth.*
 Se sihta, *sextus. G. SAHSTA, &. Ang. the sixth.*
 Se ƿeoƿða, *septimus. Ang. the seadenth.*
 Se eahteoða, *oſtavius. G. INDAƿA AHTNAIM.*
in die oſtavo, Luc. 1. 59.
 Se niƿoða, *nonus. G. NINNDA, &. Ang. the ninth.*
 Se teoða, *decimus. Ang. the tenth.*
 * *varie scribitur, end-*
 Se *enbluhta, *undecimus. Ang. the eleventh.*
 Se tpehta, *duodecimus. Ang. the twelfth.*
 Se þreoteða, *decimus tertius. Ang. the thirteenth.*
 Se ƿeoƿenteoða, *decimus quartus. Ang. the fourteenth.*
 Se fihteoða, *decimus quintus. Goth. FIMFT AHTNDA. Ang. the*
fifteenth.
 Se sihteoða, *decimus sextus. Ang. the sixteenth.*
 Se ƿeoƿenteoða, *decimus septimus. Ang. the seventeenth.*
 Se eahtateoða, *decimus oſtavius. Ang. the eighteenth.*
 Se niƿonteoða, *decimus nonus. Ang. the nineteenth.*
 Se tƿenteoða, *viceſimus. Ang. the twentieth.*
 An, and tƿenteoða, *viceſimus primus.*
 Se þrittiƿoða, *triceſimus. Ang. the thirtieth.*
 Se ƿeoƿenteoða, *quadrageſimus. Ang. the fortieth.*
 Se fihteoða, *quinquageſimus. Ang. the fiftieth.*
 Se sihteoða, *sexageſimus. Ang. the ſixtieth.*
 Se þUNDeoƿontiƿoða, *ſeptuageſimus. Ang. the ſeventieth.*
 Se þUNDeahtatiƿoða, *oſtogeſimus. Ang. the eightieth.*
 Se þUNDniƿonteoða, *nonageſimus. Ang. the ninetieth.*
 Se þundteonteoða, *centeſimus. Ang. the hundredth.*

His adde.

3. Ba, beƿen, þ batra, butu, butƿu, ambo. G. ƿAI, ƿA. ƿAƿƿS,
 † ex ƿAI Luc. 5. 38. ƿAƿƿM, *Matth. 9. 17. Anglice both.*
 TƿAI. & gen. beƿna.
 ƿA TƿA. dat. bam. G. ƿAIM.
 vel ba tƿa. accus. ut nom.
 abl. ut dat.

Nu iſ heoƿa beƿna luſu him bam æƿne ƿemæne, *nunc bonum amborum*

amor (Patris, scilicet, & Filii) utrique est communis, *Ælfric*. de veteri Testamentam. pag. 3.

Anſealb, simplex. G. **ΛΙΝΕΑΛΦ**. τριſealb, duplex. þriſealb, triplex. ƿeoepſealb, quadruplex. G. **ΕΙΔΗΚΕΑΛΦ**. manizealb, multiplex. G. **ΜΑΝΑΓΕΑΛΦ**. Ang. twofold, threſfold, fourfold, manpfold. hundſealb. G. **ΤΑΙΗΝΝΤΑΙΗΝΝΔΕΑΛΦ**. Ang. an hundred-fold.

Notandum etiam est vocem Numeralem **DEALFE**, *dimidium*, non augere numerum cui apponitur, vel postponitur apud *Anglosaxones*, sed tantum de eo demendum docet *dimidium*. ex. gr. oþer healf, *unum*, cum *dimidio*, vel *sesquialterum*. þreo healf, vel þriððe healf, valet 2 cum *dimidio*: ut, of þriððan healfre hyðe, ex duobus coriis, & *dimidio*. ƿeoþþe healf, Latine valet 3, & *dimidium*: ut, ƿeoþþe healfre gýrð, tres *virgata*, & *dimidium*. ƿeoþþe healfre hund ƿeipe, *naves trecenta*, & *quingenta*. oþer healf hund Biſcopa, 150 *Episcopi*. Ita Græci τετραν ημισελιον, dicebant pro duobus *obolis*, & *semis*, ἑξήμισι ημισελιον pro sex *talentiis*, cum *dimidio*. Nullus dubito, quin hanc numerandi rationem *Anglosaxones* à *Gothis*, & *Gothi*. vel *Geta*, à Græcis acceperint. * Veteribus etiam *Cimbris* hæc numerandi ratio

in usu erat: ut, **ΛΙΡ ΧΑΙΠΤΡΙΒΙΝΥ ΤΗΝΑΒΑ ΠΤΕΡΑΥ ΧΙΠΙ ΨΙΕ** Worm. Monument. num sinum, Anno bis Millesimo quingentesimo exiit Helgo cum Gothis suis. Danic. Lib. † Hodierni quoque Islandi hanc numerandi rationem observant: ut, i thein V. p. 451. Bisſeopsdom halſt fiorda hundrad Byrkna, in hac Diœcesi CCCL. Parochiæ. † Ex veteri Scoti etiam *Anglosaxonica* à majoribus nostris tempore CONQUESTORIS edo- MS Islandi-cti, quærentibus quota est bora? Amant etiamnum respondere, it is half ten, co ad calcem quod Latine valet, *sesquinona est*. it is half twelbe, quod valet, *semibora* libri Olai post undecimam. it is half one, hoc est, *duodecima est*, & *dimidia*. Worm. qui

Hu micel, quantus? ƿpa micel, tantus. hu ƿela, quot? ƿpa ƿela, tot. G. gerit titulum Regum Daniæ series

ΘΑΝ ΕΙΛΗ. ΣΥΛ ΕΙΛΗ ΣΥΕ. ΘΑΝ ΜΑΝΑΓΑΝΣ. ΣΥΛ ΜΑΝΑΓΑΝΣ ΣΥΕ.

Gothi notas Arithmeticas, more Græcorum, Alphabeti literis exprimunt, nisi quodd carentes literâ z, pro quâ utuntur **KS**, **LX**. per **G** designant. Sic Marc. IV. 8. **ΛΙΝ. Α. ΓΑΗ ΛΙΝ. Γ. ΓΑΗ ΛΙΝ. Κ.** unum XXX, & unum LX, & unum C. Sic δώδεκα ἴτη sunt Gothice **IB VINTKONNS**, duodecem *hyemes*, quodd cum *A-Saxonibus*, annorum numerum per *hyemes* computabant. τετρακισμύνη ἡμερῶν, T. SKATTE, Job. 12. 5. πέντε ἀγρὺς καὶ δύο ὀφείρια, Ε. ΗΛΛΑΝΣ. ΓΑΗ. Β. ΕΙΣΚΑΝΣ, Job. 6. 9. ὡς εὐδίας ἱκανὴ πέντε, ἢ τετράκοντι, ΣΥΕ ΣΠΛΗΚΔΕ. Κ. ΓΑΗ. Ε. ΛΙΦΑΗ. Α.

Gothi notas Arithmeticas, more Græcorum, Alphabeti literis exprimunt, nisi quodd carentes literâ z, pro quâ utuntur **KS**, **LX**. per **G** designant. Sic Marc. IV. 8. **ΛΙΝ. Α. ΓΑΗ ΛΙΝ. Γ. ΓΑΗ ΛΙΝ. Κ.** unum XXX, & unum LX, & unum C. Sic δώδεκα ἴτη sunt Gothice **IB VINTKONNS**, duodecem *hyemes*, quodd cum *A-Saxonibus*, annorum numerum per *hyemes* computabant. τετρακισμύνη ἡμερῶν, T. SKATTE, Job. 12. 5. πέντε ἀγρὺς καὶ δύο ὀφείρια, Ε. ΗΛΛΑΝΣ. ΓΑΗ. Β. ΕΙΣΚΑΝΣ, Job. 6. 9. ὡς εὐδίας ἱκανὴ πέντε, ἢ τετράκοντι, ΣΥΕ ΣΠΛΗΚΔΕ. Κ. ΓΑΗ. Ε. ΛΙΦΑΗ. Α.

XXX. Λ. λ.

C. Κ. ς.

XII. ΙΒ. ιβ.

CCC. Τ. τ.

II. Β. β.

V. Ε. ε.

XX. Κ. κ.

LX. Γ. ξ.

ΓΑΝΙΜΑΝΔΣ ΦΑΝ ΦΑΝΣ. ΙΒ.
[assumens autem duodecim, Luc. 18. 31.]

Cap. 7.

CAPUT SEPTIMUM.

De Verbo.

V Erbum Substantivum, cujus ope formatur vox passiva apud *A.Saxones*, est BEON, *esse*.

Modus Indicativus.

Reg. 1.	Temp. Præf.	Num. Sing.	Num. Plur.
		Eom, <i>sum</i> .	rynb, <i>sumus</i> .
†† R. IR, IRN, <i>er, eru</i> .		capt.	rynb.
		† capt.	† rymb.

2. Pro eom, legitur eam, & am, *Spelm. Conc.* p. 167. & pro rymb; rymbt, rymbon, & rym. v. *Math.* 6. 1, 2, 25.

Temp. præf. Imp. pær, <i>eram</i> .	pærnon, <i>eramus</i> .
pærpe.	pærnon.
pær, R. WAR , <i>war</i> .	pærnon, R. WARN , <i>waru</i> .

Nota, quod in Verbis *Anglofax.* præteritum, & plusquam perfect. idem sunt cum imperfecto, adeo ut pær etiam significat *fui*, & *fueram*. Nota etiam quod pærnon quandoque scribitur pærnum, & quod pro pær & pærnon, occurrunt pærþ, pærþe, & pærþon, à pærþan vel pærþan, *fieri, fore*, G. *VAIKÞAN*. *Math.* 8. 24. þa pærþ mycel rtyrnunþ geporþen on þære sæ. rpa þat þæt rþyp pærþ ouerþoten, *tunc motus magnus factus est in mari*, &c. ealpa beapna betrt þe ærþe gebopen pærþe, *omnium infantium, qui unquam natus fuit, optimus*, Cod. MS. *Jun.* 7 hi þær aþlymede pærþon. 7 þær pærþ feala ofþlegonþa, *Chron. Sax. in an. MI.* pær etiam videtur deductum à pærþan, *esse*, G. *VISAN*.

3. * and þat rþynþ þære þeobe call to unþearþe, & iþtud erit (vel fiet) om- nino genti prejudiciam, Cod. MS Canonum.	Temp. Futur.	Beo, <i>ero</i> .	beoþ, <i>erimus</i> .
		býrt.	beoþ.
		byþ, & * rþynþ.	beoþ.

Modus Imperativus.

Si þu,	} sis, esto.	beon þe, <i>simus</i> .
vel		
rið þu,		
ri he,		beon ge.
		beon hi.

Pro ꝑi þu, occurrit ꝑer þu Luc. 1. 28. Math. 27. 29. Marc. 15. 18. Sic, ꝑær aꝑꝑæꝛt, esto pius, Cædm. p. 60. l. 22. ꝑær þinum ꝑcealcum ꝑel eað-mobe, esto deprecabilus super servos tuos, Cod. MS Can. Pro ꝑi he; riende he; ne gyt riende Mættepe, neque etiam sit Mercator, ib. Pro beon ge, ꝑere ge Math. 28. 9. & beo ge Math. 6. 34. c. 24. 44. Pro beon hi, rýn hi Math. 20. 33. & riē: ut, of cýpican aꝛcabene riē, ab Ecclesiā ar-ceantur, Spelm. Conc. p. 195. & rion, Spelm. Conc. p. 196.

Modus Opt. Pot. Subj.

	Num. Sing.	Num. Plur.
Temp. Præs.	beo. <i>sim.</i> byrt. byð, & * pýꝛðe.	beoð, <i>simus.</i> beoð. beoð, & † peopþan.

4.

Pro byð, occurrit beo. Pro beoð; rýnð & beon: ut, þat he on ur ri-
kte. ꝑ ꝑe him mid ealþe gehýrumnýꝛe underþeode SYND, ut ille regnet
in nobis, & nos cum omni obedientia simus illi subiecti, Cod. MS. Riht iꝛ
þat Munecar beon, æquum est, ut Monachi sint.

* ꝑ þat ænuz
man to-
lange un-
biꝑcopað ne
pýꝛðe, ut
nemo confir-
matione E-
piſcopali ni-
míum diu de-
ſtitutus ſit.
† þat hi an-
ræbe peop-
þan. ꝑ Godeꝛ
riht lufian,
ut concordet

Temp. Imperf.	ꝑæpe, <i>essem.</i> ꝑæpe. ꝑæpe, R. ꝑ AR, war.	ꝑæpon, <i>essemus.</i> ꝑæpon. ꝑæpon.
---------------	---	--

Perfectum, & plusquam perfectum, idem sunt cum imperfecto.

Modus Infinitivus.

Beon, *esse, existere.* To beonne, *existendi, existendo, existendum.* futurus: *sint* (vel fi-
e.g. hýt iꝛ tima to beonne, *tempus est existendi.* ur iꝛ hepe to beonne, ant) & Dei
existendum, vel manendum est nobis hic. ꝑe þe ꝑceal beonne, *futurus, vel to-*
peapn, *futurus.* v. cap. VIII. R. 13. A poþþan, gepoþþan, *vel peopþan, ment,* Cod.
gepeopþan ſit participium paſſivum * poþþen, gepoþþen: ut, þeah þe he ꝑiꝛ MS Cano-
gepoþþen ꝑæpe, *tametsi certus eſſet factus.* Ða ꝑær rumpre nihte gepoþþen num.
þrim rtoþm, *facta est nocte quoddam ſæva tempeſtas,* Bed. H.E. p. 402. 403.

5.
* factus, a,
um.

Duo sunt Verba Substantiva apud Mæſo-Gothos:

6.

VISAN, *esse.*

VΛIKΦAN, *feri, esse.*

Modus Indicativus.

	N. Sing.	N. Plur.
Temp. <i>sum.</i>	im.	signm, <i>sumus.</i>
præs.	is.	signþ, na.
	ist.	sina.

Modus Indicativus.

	N. Sing.	N. Dual.	N. Plur.
T. <i>ſo.</i>	VΛIKΦA, <i>ſo.</i>	VΛIKΦS.	VΛIKΦAM.
pr.	ΦAIS, <i>vel IS.</i>	ΦATS.	VΛIKΦAIΦ.
	ΦEIΦ, <i>vel IΦ.</i>		VΛIKΦANA.

Pro

Pro **IST** occurrit **SIGN**, *Marc.*
 13. 29. pro **SINΔ**; **SINΔXN**, *Luc.*
 8. 21. **SIGN**, **SIGNM**, **SIGNΦ**, &
 istiusmodi videntur deduci ab obsole-
 to **SIGAN**, siquidem apud *Alaman-*
nos **Sein**, esse significat.

	N. Sing.	N. Plur.
Temp.	VAS , <i>eram.</i>	VESNM.
præt.	VAST.	VESNΦ.
	VAS.	VESNN.

Pro **VAST** legitur **VAKST**,
Job. 9. 34. pro **VAS** occurrit **VAK-**
ΦI. pro **VESNN**; **VEKNN**.

	N. Sing.	N. Plur.
Temp.	SIGAN , <i>ero</i>	SIGAIMA.
fut.	SIGAIS.	SIGAIΦ.
	SIGAI.	SIGAINA.

Pro **SIGAIS** occurrit **SINΔ**,
Luc. 5. 10.

Modus Imperativus.

SIGAIS, *sis, esto.* **SIGAIMA**, *simus.*
SIGAIΦ.
SIGAI, *fit, esto.* **SIGAINA.**

* *Luc.* 20.
 16. & **SIG**,
Matth. 5. 37.

Modus Opt. Pot. Subj.

	N. Sing.	N. Plur.
Temp.	SIGAN , <i>sim.</i>	SIGAIMA.
præt.	SIGAIS.	SIGAIΦ.
	SIGAI.	SIGAINA.

Pro **SIGAI**, **SIAI**, *Luc.* 8. 25. &
SIGAN, *Luc.* 14. 31.

	N. Sing.	N. Plur.
Temp.	VESEAN , <i>esse.</i>	VESEIMA.
præt.	VESEIS.	VESEIΦ.
	VESEI.	VESEINA.

Pro **VESEIS** occurrit **VEISEIS**,
 & pro **VESEI**; **VEISI.**

Modus Infinit.

Abolutus: **VISAN**, *esse.*
 Cum præpos. **AN VISAN**, *ad exi-*
stendum.

Pro **VAIKΦEIΦ**, aliter scribitur
VAIKΦIΦ, & pro **VAIKΦAIΦ**,
ΦAIKΦAIA. De numero Duali
 consulat *Lector* Cap. VIII. Reg. 17.

	N. Sing.	N. Plur.
Temp.	VAKΦ , <i>fie-</i>	VANKΦNM.
præt.	VAKΦ , <i>bam.</i>	VANKΦNΦ.
	VAKT.	VANKΦNN.

	N. Sing.	N. Plur.
T.	VAIKΦAN.	VAIKΦAIMA.
fut.	VAIKΦAIS.	VAIKΦIΦ.
	VAIKΦAI.	VAIKΦAINA.

Modus Imperativus.

VAIKΦAIS, *sis, esto.* **VAIKΦAIMA.**
esto factus. **VAIKΦIΦ.**
VAIKΦAI. **VAIKΦAINA.**

Modus Opt. Pot. Subj.

	N. Sing.	N. Plur.
T.	VAIKΦAN.	VAIKΦAIMA.
pr.	VAIKΦAIS.	VAIKΦIΦ.
	VAIKΦAI.	VAIKΦAINA.

	N. Sing.	N. Plur.
T.	VANKΦAN.	VANKΦEIMA.
pr.	VANKΦEIS.	VANKΦEIΦ.
	VANKΦEI.	VANKΦEINA.

Pro **VANKΦEI** legitur **VANK-**
ΦI.

Modus Infinit.

Abolutus: **VAIKΦAN**, *fieri, esse.*
 Cum præpos. **AN VAIKΦAN**, *ad*
existendum.

Parti-

Participium.

Particip. pass.

VISANDS, *existens, cūm sim, &c.*
Ital. *essendo.*

𐌿𐌱𐌰𐌺𐌱𐌰𐌽, *ζαίνων*. 𐌿𐌱𐌰-
𐌺𐌰𐌽, *ζαίνων*. 𐌿𐌱𐌰𐌺𐌱𐌰𐌽 [Em-
phaticè 𐌿𐌱𐌰𐌺𐌱𐌰𐌽] *ζαίνων*.

CAPUT OCTAVUM.

Cap. 8.

De Verbo Activo regulari.

Verbum Activum est personale, vel impersonale; personale autem Reg. 1. est regulare, vel irregulare.

Paradigma verbi Activi Regularis LUFIAN, *Amate.*

	Num. Sing.	Num. Plur.
Temp. præf.	Ic Lufige, <i>amo.</i> þu lufart, <i>ert, rt.</i> he lufaþ, <i>eþ, þ.</i>	pe lufiaþ, <i>amamus.</i> ge lufiaþ. hi lufiaþ.

Cūm Infinitivus exit in an purum, *personæ plurales* desinunt in iaþ: ut, hinfriaþ, þyriaþ, þoliaþ, &c. Quod si exeat in eon, tum formantur in eoþ: ut, geþeoþ, à geþeon. Cūm verò consonans præcedit an, exeunt in aþ: ut, þynþeaþ, þepaþ, ælaþ, biþbaþ, &c. *g* ante an in formandis temporibus liquefcit plerumque in h: ut in þæhþ, *trutinat*, à þægan.

Præf. imp.	Ic lufobe, <i>ebe, amabam.</i> þu lufoberþ. he lufobe.	pe lufobon, <i>amabamus.</i> ge lufobon. hi lufobon.
------------	--	--

Verba habentia *p. l. m. n. p. r. t.* ante terminationem infinitivi, sæpè contrahunt sua præterita: ut, abþæran, geþþynan, quæ faciunt abþæþbe, geþþynþbe. Eadem Synæresis accidit Participiis præteriti temporis.

Perfectum, & plusquam perfectum, declinantur ut imperfectum. Formantur etiam per participium *præs. temp.* & hæbbe, & hæþob, quorum illud est *præsens* indicat. hoc *præteritum* auxiliaris verbi hæbban, *habere*. & sic declinantur:

Ic hæbbe.	pe hæbbaþ.
þu hæbbeþ.	ge hæbbaþ.
he hæbbaþ.	hi hæbbaþ.

Pro

Pro hæbbe occurrit *hafa*, & *haue*; *pro* hæbbeſt; *hafaſt* & *haueſt*; *pro* hæbbað; *hafað* & *haueð*; *pro* hæbbað plur. *hafaſan*, & *hauen*. Et nota quod *noſtrum* *habe* deducitur ab hæbbe, *hafa*, vel *haue*.

Exempla formandi tempus præteritum per auxiliare hæbbe, & participium præteriti temporis: Sume þar þiæce þe habbað geſpahnob. *partem hujus narrationis traſclavinuſ*. ic heþ geſet hæbbe, *hic poſui*. ic haue geheopð, *audivi*. ſpa ge hit ſpæcene hauen, *sicut locuti eſtiſ*. ſoplice ſela ic hæbbe geþolod to dæg, *multa quidem paſſa ſum hodiè*, *Matb. 27. 19.* Me God hafað gehæfteð be þam healfe, *Deus me collo ſtriſtum vinxit*, *Cædm. p. 9. l. 24.* Nu ic miner þeobener hafa hylbo ſoppophſt.

Num. Sing.	Num. Plur.
ic hæfob.	pe hæfbon.
þu hæfobert.	ge hæfbon.
he hæfob.	hi hæfbon.

Pro hæfbon legitur hearfbon.

Exempla formandi tempus pluſquàm perfectum per auxiliare hæfob (*Anglice* *had*) & perfectum præteriti temporis: Ða hi ge hæfbon hýpa loſſang geſungenne, *poſtquam hymnum ſuum cantaveſſent*, *Matb. 26. 30.* Ðu hiſ bneþpe hearfbon pnoht an mynſtpe, *ut fratres ejus monaſterium condidiſſent*. 7 þeþ hi hit hearfbon geſneob, *illudque immune conſtituiſſent*, *Spelm. Conc. p. 164.* he on geat. þæt he þa þeode to Epiſteſ geleafaſan geſcýpneð hæfðe, *Comperit, quod gentem ad Chriſti fidem convertiſſet*, *Bed. Hiſt. Eccleſ. p. 223.*

3. Futurum formatur ut præſens: *Matb. 1. 21.* 7 itodlice heo cenð ſunu. 7 þu nemſt hiſ naman Ðælend. Ðe ſodlice hiſ ſolc hal geðeð ſpam hpa ſinnu, *Pariet autem filium, & vocabit nomen ejus Jeſum; ipſe enim ſalvum faciet populum ſuum a peccatiſ eorum.* vide etiam *Marc. 16. 17, 18.* *Luc. 1. 13, 14, 15, 16, 17, 32, 33, 34.* þu naſt nu hpæt ic Ðo, ac þu paſt 7ýþþan, *quod ego facio, tu nesciſ modò, ſciſ autem poſtea*, *Joh. 13. 7.*

Formatur etiam futurum per auxiliare *ſceal*, (unde *Noſtrum* *ſhall*) quod eſt præſens Indicat. verbi *ſceoldan* debere, uti conſtat ex *Luc. 16. 5.* & ſic declinatur:

ic ſceal, <i>debeo</i> .	pe ſceolon, un, an.
þu ſcealt.	ge ſceolon.
he ſceal.	hi ſceolon.

Nota, quod *pro* ſceolon legitur ſchullen.

Exempla formandi futurum Indicat. per auxiliare ſceal: þeah þe ic ſceal ealle pucan fæſtan, *quamvis integram ſeptimanam jejunavero*. Ðæden ſceal geacnian, *virgo concipiet*. eaþt þu þe to cumenne eaþt oððe þe oðþeſ ſceolan abiban, *an tu iſ, qui venturus eſ, an alium expectabimus?* ſceal ic hon eoþeþne cýninge, *regem veſtrum crucifigam?* *Joh. 19. 15.* Sic in charta *Hen. III.* þæt loandef ſolc on upe Kýnpice hebbeð ðon, 7 ſchullen

len bon, quod populus regni nostri fecerint, vel facturi sint. Formatur etiam per **VILLE** præfens Indicat. verbi **VILLAN** velle: ut, ic pille lufjan, *amabo, vel amaturus sum*. ic pille to bæz on þinum hure þunian, *hodie in domo tua manebo, vel mansurus sum*.

Futuri formati per **VILLE** non extat exemplum in literaturâ Gothicâ, utpote quod videtur *Anglosaxonibus* peculiare, sed futurum per **SEAL** formatum, manifestè sumitur à cognatâ phrasi, quâ *Gothi* futuri temporis adiacentiam, vel rei alicujus futuræ necessitatem sive naturalem, sive moralem significant: ut, *Luc.* 17. 25. *Νῦν αὐτὴν πολλὰ παθεῖν*, **SKAL MANAGAI ƿNLAN**. *Luc.* 19. 5. *ἰν τῷ οἴκῳ σου δὲ με μένου*, **AND GAKA ƿSEI NAMMA SKAL IK ƿISAN**. *Joh.* 19. 7. *καὶ τὸ εἶμα ἐμὸν δεῖται ἀποδύειν*, **BI ƿAMMA ƿITƿA ƿHNSAKAMMA SKAL FASƿIL-TAN**. ὁ γὰρ ἰδεῖ τὴν ἀνδραγαθίαν μέλλει παθεῖν δεῖται, **SHHNS MANS SKNLA ƿST ATTIBAN**. ὁ μέλλων ἔρχεται, **SƿEI SKNLA ƿUIMAN**. τί ἔγωγ το σκεδόν τῷτο ἔσται, **ƿA SKNLI ƿATA BAKN ƿLIKƿAN**. πῶ οὐδὲν μέλλει πορεύεσθαι; **ƿLAKS SA SKNLI GARGAN**. αὐτὸς ἰσχυρὸς ὁ μέλλων ἔρχεται, **SA ƿST HElias SƿEI SKNLA ƿUIMAN**, *hic est Elias qui venturus est*. Lector his non contentus adeat Glossarium in **SKAL**, & **SKNLA**.

Modus Imperativus.

Lufa þu, <i>Ama.</i>	lufion pe.
lufige he.	lufige ge.
	lufion hi.

4.

Multi sunt anomala secundæ personæ, quæ desinunt in consonantem: ut, *alýr, libera. ƿæc, doce. ƿorþig, condona. ƿrupp, abijce. acƿorþ, abscinde. læt, relinque. cum, veni. þring, adfer. &c.* Et in e, ut, *ƿýle, da. brec, ora. þpean* facit *þheah*.

Modus Optativus.

Temp. præf. eala gýf ic nu lufige, <i>utinam amem.</i>	eala gýf pe nu lufion, an.
eala gýf þu nu lufige.	eala gýf ge nu lufion, an.
eala gýf he nu lufige.	eala gýf hi nu lufion, an.

5.

Temp. Im- eala gýf ic nu lufode, <i>utinam ama-</i>	eala gýf pe nu lufodon.
perfect. perf. eala gýf þu nu lufodegt.	eala gýf ge nu lufodon.
plusq. perfect. eala gýf he nu lufode.	eala gýf hi nu lufodon.

Temp. futur. eala þat ic lufige gýt, &c.

Modus Subjunctivus.

Temp. præf. þonne ic nu lufige, <i>cum amem.</i>	þonne pe nu lufiað.
þonne þu nu lufagt.	þonne ge nu lufiað.
þonne he nu lufað.	þonne hi nu lufiað.

G

Temp.

Temp. Im-	þonne,	} ic lufoðe.	þonne pe lufoðon.
perfect. perf.	vel		
plusq. perfect.	þa þa		
	þonne þu lufoðeſt.		þonne ge lufoðon.
	þonne he lufoðe.		þonne hi lufoðon.

Temp. futur. | þonne ic lufige gýt, &c.

Modus Potentialis.

7. Modus Potentialis formatur per *auxiliaria* MÆL, MHT, FOLD, NOLD, SCEOLD, quibus respondent apud Nos *may, might, would, should*; & per MOT, quod adhuc retinetur in sermone rustico occidentaliū *Anglorum*.
8. MÆL est præsens, & MHT imperfectum indicativum verbi MÆLAN, *posse*, & sic formantur:

Ic Mæg.	pe maðon, un, an.
þu mægert.	ge maðon.
he mæg.	hi maðon.

Ic miht.	pe mihton.
þu mihtert.	ge mihton.
he miht.	hi mihton.

Exempla formandi modum potentialem ope horum auxiliarium: Man ne mæg spile þing forðbringan, *nemo tale proferat*, *Spelm. Conc. p. 578.* swa pe secgan ne maðon, *ad id ut exprimere non possimus*, *Ælfr. de vet. Test. p. 14.*

Ða þu mihtert næban be þyrrene nace, *ubi legeres, vel posses legere*, de bdc re. hi mihton þa pel habban rið on þam dagum, *bene tamen sub iis seculis uxore fruerentur*, *Spelm. Conc. p. 574.* þa hæfde he nan fettle hpan he sittan miht, *tum nullam sedem habuit in qua sederet*, *Ælfr. de vet. Test. p. 4.* hið set ðe mihton fupðon ahpæri standan, *ibid.* on þære cýpicean Augustinus lic. and ealra Cantpapa Birceopa romod and heora cýnunga gesette beon mihten, *in bdc Ecclesia, Augustini, & omnium Episcoporum Cantuariensium simul & Regum Cantii corpora condi possent*, *Bed. Eccl. Hist. p. 102.* Ita loquuntur etiam Gorbí, **SVL SVS NI MÆHTA MÆNNA NSLGIÐAN ÐLKH ÐANA VIÐ GAINANA.** swa þat nan man ne mýhte fapan þupl þone pex.

9. FOLD est imperfectum indicativum verbi fyllan, *velle*, & formatur sic:

Ic folb.	pe polðon.
þu polðert.	ge polðon.
he polb.	hi polðon.

Exempla: re cuning anſpapebe. þat he ægþen ge polbe ge ſceolbe þam geleafan onfon þe he læpbe, *Rex reſpondebat quidd & vellet, & deberet fidem, quam docebat, amplecti*, Bed. H. E. p. 141. ſoþa Goo þa ge-ſceafta geſceop þe he geſcippan polbe, *certe ſum Deus, quæ crearet, creavit*, *Elfr. vet. Teſt. p. 4.* He nolbe þa habban hiſ ſcippens him to hla-ſonbe, ne he nolbe þuþh-punian on þære roðſærtnyrre þæs roðſærtan Grober runu, ac polbe mid picceteþe him pice gepinnan, *ibid.* *ſum creato-rem ſuum dominum habere noluit, [vel non haberet] neque manere in veri- tate veri filii Dei, ſed per proditionem regnum ſibi querere voluit.*

NOLD fit per cratin, ex ne, & FOLD, & secundum illius Exemp. declinatur: ut, unc pearð Fro yppe forþon pte him nolbon on heofen-
 nce hrigan mæ heafum, *Cædm.* p. 18. l. 18.

SCEOLDE est *imperfectum verbi Sceolban, *debere*, & sic declinatur:

Ic ſceolb.	pe ſceolbon.
þu ſceolbeſt.	ge ſceolbon.
he ſceolb.	hi ſceolbon.

10.
* ut constat
Luc. 7. 41.

Exempla: Ðat se bema sceolde forgyfan þam folce ænne forgyrht-
ne mannan swilcne hig habban soðan, † *ut iudex populo dimitteret unum † Consuetudo*
vinctum, quem uellent, Matb. 27. 15. þat hig ealle leoda læran sceolbon, *erat —*
ut omnes gentes docerent. þa sohte him to huxlic þat he hyran sceolds æni-
gum hlaforðe, *tum turpe illi uidebatur ut alicui domino obediret, Ælfr. de*
vet. Test. p. 4. he wirt hpa hyne sceolde belæpan, *sciebat quisnam esset, qui*
traderet eum, Job. 13. 11. wirt þat hie Gobeŷ yppe habban sceolbon,
Cadm. p. 17. l. 17. Non assimilis est locutio apud *Gothos: ut. ΦΑΤ*
ΟΛΨ ΕΛΑΝΔΥΓΑΝΔΣ ΟΙΛΕΙΚΑΜΜΑ ΔΑΝΨΑΝ ΣΚΗΛ-
ΔΑ ΓΛΣΥΙΤΑΝ, hoc dixit significans quā morie esset moriturus,
Job. 18. 32.

MOT², *possum*, vel *licet*, sic declinatur:

Ic Mot, <i>possum</i> , vel <i>mibi licet</i> .	pe moton.
þu moterɛt.	ge moton.
he mot.	hi moton.

II.

Exempla: Ne nan Pnceort mot leon æt þam bryðlacum, *nullus Sacerdos interfit Nuptiarum solemnitatibus*. nu þe hit habban ne moton, *quum jam illud habere nos non possimus*, Cædm. p. 10. l. 16.

Verum quavis modus Potentialis sæpe circumscribitur in *Anglosax.* sermone per antedicta auxiliaria & infinitum verbi cui inserviunt, tamen sciendum est ipsum habere peculiare præteritum, quo sensus potentialis exprimitur: ut *Marc. 16. 1.* Bohton pynt-gemang þat hi comon, and hine rmyðedon, *emerunt aromata, ut venientes ungerent illum.* þat þu oncnape þara popða þoðfærtnerre of þam þe þu gælanest eall, *ut cognoscas eorum verborum, quibus eruditus es, veritatem.* *Luc. 1. 4.* De com to Ræspolde Eart Engla cýninge. 7 hine bæð þat he hir life gercilde pið sƿa miccler

12.

ehtepet petningum, 7 hým peoph hýpde pæpe, venit ad Rædwaldum East-Anglorum regem, & ipsum obsecrabat, ut se defenderet à tanti persecutoris insidiis, & animam suam servaret, Bed. H. E. p. 136. bæð hinc þæt he hýt þnam lande tuge, rogavit illum, ut ipsam paululum à ripa reduceret. ppæcon betpux him hpæt hig þam hælenðe byðon, colloquebantur ad invicem quidnam facerent Jesu. þa comon þæt hi hine gehýpdon, 7 pæson of hýpa ablum gehælebe, qui venerant, ut audirent eum, & sanarentur à languoribus suis. þæt he 7r hæle-hopn apæpbe --- 7 7r alýred of upum peondum, ut erigeret nobis cornu salutis, & eriperet nos ex inimicis nostris, Luc. i. 69, 70. þæt pe hým peopian, ut illi serviamus, v. 74.

Notetur, quodd MÆL & MOT formant tempus præsens modi potentialis, & MBLT, & SLEOLD tempus præter. & quod futurum fit addendo gýt ad tempus præsens: ut, ic mæg gýt lufian, Anglice, I may love hereafter.

Modus Infinitivus.

13.

Duo sunt Infinitivi in lingua A-Saxonica, quorum alter reddendus est per præsens Infinitivi Latini, alter verò per Supina, vel Gerundia, vel Participia finita in *rus*, & *rus*. Quamobrem ille potest dici infinitivus primitivus, hic derivativus; ille purus, vel simplex, hic supinalis, gerundivus, vel participialis.

* Quædam
exerunt in

Infinitivus primitivus, * Lufian, vel lufgean, amare.

Infinitivus derivativus, To lufienne, vel to lufigenne, amatum, amatu, con: ut, be-

on, beonne. amandi, amando, amandum, amaturus, amandus. *Exempla:* Com þu 7r to forspallanne, venisti nos perdition? Marc. i. gereon, ge- 24. Luc. 4. 34. hýt 7r eapelic to cpeþanne, facile est dictu. hýt 7r tima reonne. ate- to lufienne, tempus est amandi. me 7r to lufienne, amandum est mihi. 7r on, atæonne. 7r to pædenne, legendum est nobis. hæpft þu æcepar to epigenne, habes In Runica ne agros, ad arandum? Math. 3. 15. 7 he hým anpealb þealb untrþym- & Islandica neyre to hælanne, 7 deopol-peocnerfa ut to abþifanne, & dedit illis potestatem curandi infirmitates, & ejiciendi demonia. Depoder pecað þæt cild modus Infinitivus exit to forspallanne, Herodes querit puerum ad perdendum eum. ne elca þu to in A, a: ut, gecýpþanne to Gode, ne sis tardus in convertendo ad Deum. for þeop he Aþþar- byð to þrospþanne, oððe to alýþanne, fur mortis tradendus, aut redit- TKA adwar- mendus est. to þyllenne hýr þoke hæle-gepft, ad dandam scientiam salutis tha, esse. Aþ- plebi sue. Luc. i. 72, 77. eapft þu þe to cumenne eapft, an tu is, qui ven- FRIBA, ad- turns es. pitodlice manneþunnu 7r to culmenne on hýr fæðþr pulþne, filius drepa, occi- enim hominis venturus est in gloria patris, Math. 17. 27.

Quinimò manifestè distinguuntur hi duo infinitivi in Luc. cap. i. v. 72, 73, 76, 77. ubi infinitivus, quem dico, primitivus, usque respondet præfenti infinitivi Latini in vulgata versione, & infinitivus, quem dico, derivativus gerundiis, vel participiis in *rus*.

14.

Attamen hic notandum est Gerundia in *dum*, & participia in *rus* finita reddi

reddi etiam *A.Saxonice* per *MOST, *debeo*, & verbum infinitum. Mort * No-
verò sic declinatur:

Ic Mort, <i>debeo</i> .	pe morton.
þu mortert.	ge morton.
he mortē.	hi morton.

strum must
manife-
stē dedu-
citur ab
Anglo-
Saxo-

Exempla: 7 þær nan þing belýpan ne morte oþer niht, & *nihil re-* nico Mort,
linquendum est ultra noctem, *Elfr.* Serm. Pasch. p. 12. þa gemettan ne *cujus vesti-*
morton þær lambeþ ban fceanan. ne þa cempaþ ne morton to bpæcan hý *gium depre-*
halgan fceancan, *comestoribus non frangenda erant agni ossa, neque militibus bendere mihi*
frangenda erant sancta illius crura, p. 14. on þære caldan æ mort je Býr- *videor in*
cop niman him ane clæne mæden, *in lege veteri Pontifici sumenda erat pu-* **AMX-**
ra virgo. **STE-**

Participium futurum in *rus* etiam circumscribitur per SCEAL, & VILLE, **ANN,**
& infinitum verbi principalis: ut, ic sceal lufian, ic pille lufian, *amaturus* *Marc. 2. 2.*
sum. Item per verba motus fapan, & gan: ut, ic gan bpuncan, *bibiturus non possent*.
sum; ic fape huntian, *venaturus sum*. Eodem modo redduntur etiam fu- *Inde mort-*
turum infinitivi Latini, & prius supinum: ut, pilt þu gan leopnian, *vis in Cædmo-*
tu doctum ire? pilt þu fapan lufian, *vis amatum ire*, vel *te amaturum esse*? nianâ para-
ic gan bpuncan, *bibitum pergo*; ic fape huntian, *venatum pergo*; he gæð pbrasi signi-
fæban, *lectum pergit*.

Perfectum, & plusquam perfectum infinitivi Latini redduntur per con- *que possem.*
junctionem þat, & perfectum indicativi: ut, scio te amavisse Deum, ic pirt Mortert,
þat þu lufodest Iob: *posses, &c.*

Participium præsentis temporis Lufigende. *Amans.*

Hoc Participium fit nomen Substantivum dempto e finale.

Aliquando etiam vim obtinet Gerundii in *do*: ut, læbende ic tæce, *le-* mort *sæpo-*
gendo doceo. lufigende fegenodon, *amando gaudebant*. Ab hoc etiam Par- *numero usur-*
ticipio, & verbo Substantivo EOM, formantur tempora verborum, præfer- *patum pro*
tim verborum motus: ut, he fær fyligende, *secutus est*. þeof rpeortep þa possem: *ut,*
hit dagian ongan fær utgangende of hipe cleoþan, *hæc soror, incipiente* *De geopn-*
crepusculo, egressa est de cubiculo suo. 7 þær caller nophit him fylfum fær lice pilnabe
þat he pop

hine þpopian morte, *multum cupiebat, ut pro illo pati posset*, *Bed. H. E. p. 34.* fongear
him agenne cýpe. þat hi MOSTON þupþunian an ecepe geræðe þupþ gehýppum-
nyfre, 7 MOSTON eac þa geræða fopleoþan, *proprium illas arbitrium dedit, ut in*
æternâ felicitate per obedientiam permanere potuissent, possentque etiam felicitatem illam
perdere, *Bed. H. E. p. 65.* þat gýf hi fþom pifum clæne pæpon, þat hi morton on-
þon, 7 þicgean þa fonefetenýfre hlapeþ, *ut si a mulieribus mundi essent, pones propo-*
tionis acciperent, vel accipere possent, p. 93. he fongear him þa lýfnerre þat he morte
mud fæo hune alýran gýf he mihite, *Bed. H. E. p. 317.*

15.

16.

geheal-

gehealþende, *nihil horum omnium sibi reservavit.* cƿæð he þat hƿr ƿapul mid mýcele beophhtneƿre ƿæpe utgangeþe of lichoman, *dixit, quod anima eius cum magno splendore esset egressura de corpore.* ƿe ƿrimmetta hunƿor þat folce ƿæƿ æcende, *fames acerbissima plebem oppressit.* he mid him ƿƿecende and gleopienþe ƿæƿ, *cum illis loquebatur, & iocabatur.* on æƿenne þæpe niht þe he of ƿopulþe gangeþe ƿæƿ. *vespere noctis, quæ de seculo exiit.* nu þu þuƿ ƿlæþlice to uƿ ƿƿæcende eapƿ, *nunc nobis tam hilariter loqueris.* 7 þa ƿylƿan hƿægel mid ƿondoplicum lufan cýƿrende ƿæƿ, & iƿsum indumentum miro deoſculabatur affectu. hƿæþen ƿen ƿæpe þat ƿe þat ealond ƿeƿcean mihton þe ƿe æƿ ut ofgangeþe ƿæƿon, *si fortè ipsam, de quâ egressi eramus, insulam repetere possemus.* he ƿæƿ biðþende ƿop upe hælo, *pro nostrâ salute precabatur.* ƿeo ƿeðner þæƿ ƿtopmer ƿæƿ blinnende, *sævitia tempestatis cessabat.* on me ƿylƿum ic ƿæƿ onƿitende, *in meipso expertus sum.* Exprimitur etiã per hoc participium, & infinitum verbi substantivi BEON, participium futurum in *rus*: ut, Ðone ƿylƿan num ƿintƿa hine hæbþende beon ofƿ he æƿ hƿr monnum ƿoneƿæþe þat he mid onƿƿueneƿre hƿr ƿƿeƿner onƿeat, *Quem se numerum annorum fuisse habiturum ipse jamdudum somnii revelatione doctus, suis prædicere solebat.* Bed. de Theodoro Archiepisc. Cantw. l. 5. c. 8.

17.

Augmenta illa initialia, five præpositiones, quas vocant inseparabiles, a, be, ƿop, ƿe, to, ƿæƿiguntur verbis, verbalibus, & participiis; quamobrem sæpè evenit, ut simplicia, quæ pura, & per se non extant, cum his augmentis composita, & incipientia occurrunt: ut, Ienýþerian, *cujus augmentum initiale ƿe, venit à Gothorum augmento ƿA, quibus tamen ƿE aliquando usurpatum loco augmenti syllabici ƿA: ut in ƿESEƿYNN, videant, Luc. 19. 37.* Nota, quod a vel be augmenta quandoque, sed rariùs, participiis præteritis præponuntur: & quod augmentum syllabicum ƿA reduplicatur Marc. 7. 23. in ƿAƿAMALINGANA, *coinquant.*

* In Runica terminatur prima pluralis in ƿƿ, um: ut in ƿAMNƿ, kollum, vocamus. *I-ƿINƿ, hígium, putamus. G. hn-ƿGAN est putare, arbitrari.

De verbo Activo apud Gothos.

Paradigma SƿKƿAN, *querere, Zen.*

Modus Indicativus.

	Num. Sing.	Num. Dual.	Num. Plural.
Temp. pr.	SƿKƿA.	SƿKƿRS, ζετατον.	* SƿKƿAM.
	SƿKƿAIS, vel IS.	SƿKƿATS. ζ.	SƿKƿEƿ, vel Iƿ.
	† SƿKƿEƿ, vel Iƿ.		[πίτοι.] SƿKƿANA.

Exempla dualium primæ personæ occurrunt Marc. 10. 35. ubi ƿNƿK

† Nota quod ƿIDƿRS, *rogamus te nos duo.* Job. 14. 23. ubi Christus loquens de se, in tertiâ ƿer-

sonâ aliquando retinetur ƿ: ut in ƿANƿEƿ, à ƿANƿAN. STƿEƿEƿ, à STƿ-ƿAN: aliquando non; ut in SƿKƿEƿ, à SƿKƿAN. ƿXƿEƿEƿ, à ƿXƿAƿAN. v. Job. 7. 4, 18, 19. c. 8. 50. Hæc regula etiã valet in secundâ plurali præsent. indic. & imperat.

&

& suo patre, dicit, **GAH AN IMMA GALGEIΦXS. GAH SALLIΦXS AT IMMA GATANGXS**, & ad eum veniemus nos duo, & mansionem apud eum faciemus.

Dualia secundæ personæ terminata occurrunt [ut observavit acutissimus Thom. Mareschallus] I. in **ATS**: ut, **ΓΑΓΓΑΤS**, ite vos duo, Marc. 14. 13. II. in **ITS**: ut, **ΑΤΤΙΝΗΤS**, adducite vos duo, Marc. 11. 2. III. in **NTS**: ut, **ΓΑΣΕΥNTS**, vidistis vos duo, Luc. 7. 22. IV. in **PHS**: ut, **ΥΠΗPHS**, scitis vos duo, Marc. 10. 38. V. in **LITS**: ut, **ΛΙΦΛΙΤS**, dicite vos duo, Marc. 11. 3. & dicetis vos duo, Luc. 19. 31. VI. in **ETS**: ut, **ΥΛΕΙΤS**, vultis vos duo, Marc. 10. 36. Aliquoties tamen verba pluralia de duobus usurpata reperiuntur, ut, **ΑΝΔΕΙΝΔΙΦ**, solvite, Job. 11. 44. Observet etiam curiosus Lector verba secundæ personæ singularis sæpe terminari in **IS**, & **AIS**: ut, **ΗΛΕΑΙS**, **ΓΑΝΙΜΙS**, **ΓΑΒΑΙΚΙS**, **ΕΚΑΜΒΙS**, & secundæ personæ pluralis sæpissimè terminari in **IPH**, **IA**, **ΛIPH**, **ΛIA**.

Notetur insuper, quòd tertia persona pluralis producit in **Λ**: ut in **ΠΕΚΗΝΝΑΝΔΛ**, Job. 13. 35. **ΤΡΗΝΔΑΝΔΛ**, Luc. 6. 44. **ΛΙSΑΝΔΛ**, Math. 7. 16. Aliquando etiam, per paragogen τῷ * n, in * v. Gloss. **AN**: ut in **ΣΤΡΩΛΙΝΔΑΝ**, Luc. 6. 37. Atque ita producta passivè accipitur. v. cap. 9. R. 15. Goth. in **n**, vel **nh**.

	Num. Sing.	Num. Plur.
Tempus præteritum,	ΣΧΚΙΑ Λ.	ΣΧΚΙΑΕΑΝΜ.
imperf. perfect. plusquam perfect.	ΣΧΚΙΑΕS, ΕΙS.	ΣΧΚΙΑΕΑΝΦ.
	† ΣΧΚΙΑ Λ.	ΣΧΚΙΑΕΑΝΜ.

19.

† Legitur
ΜΛΗ-

Duo dualia secundæ personæ, & pluralis numeri occurrunt Luc. 7. 22. scilicet **ΓΑΣΕΟΝΤS**, **ΓΑΗΑΝSΙΔΕΑΝΤS**. **ΤΙΔΕ**, potuit, Luc.

Præteritum etiam formatur à Gothiis per reduplicationem, vel augmentum syllabicum, more Græcorum: sic ab **ΑΝΚΑΝ**, augere, occurrit **ΑΝΚ**. ex **ΒΙΛΑΙΚΑΝ**, illudere, **ΒΙΛΑΙΛΑΙΚΟΝ**. ex **ΓΚΕΙΤΑΝ**, flectere, **ΓΑΙΓΚΥΤΟΝ**. ex **ΕΛΗΑΝ**, capere, **ΕΛΙΕΛΗ**. ex **ΕΛΛΑΑΝ**, suspicere, **ΕΛΙΕΛΛΦ**. ex **ΗΛΙΤΑΝ**, jubere, **ΗΛΙΗΛΙΤ**. ex **ΗΛΗΑΝ**, suspendere, **ΗΛΙΗΛΗ**. ex **ΜΑΙΤΑΝ**, concidere, **ΜΑΙΜΑΙΤ**. ex **ΤΕΚΑΝ**, tangere, **ΤΑΙΤΥΚ**. ex **ΛΕΤΑΝ**, finire, **ΛΑΙΛΥΤ**. ex **ΣΑΙΑΝ**, serere, **ΣΑΙSΥ**. ex **ΣΛΕΠΑΝ**, dormire, **ΣΑΙSΛΕΠ**, & cum augmenti in **Ε**: ut mento **ΓΑΣΑΙSΛΕΠ**. Sed forsitan quæret grammaticalibus intentus Lector cur ex gr. non dicendum est Gothice **ΣΕSΛΕΠ**, & **ΤΕΤΥΚ** potius **ΠΛΑΕ**, quàm **ΣΑΙSΛΕΠ**, & **ΤΑΙΤΥΚ**. Ratio est, ut observavit egregius ille creavit. Litterator Mareschallus, quòd Gothiis exprimere solebant valorem **Ε** Græcorum per **ΛΙ**: ut in **ΖΑΙΒΑΙΔΑΙΝS**, **ΒΛΙΑΙΛΖΑΙΒΗS**. inde pro **ΤΛΑΕ**, more suo reduplicatio præteriti ad exemplum Græcorum non facienda erat subjugavit,

vel tributarium fecit, (Anglosax. enim *ſceat*, vel *ſceot*, & Gothiis **SKAT** est pecunia, census) Nec non hodierni Islandi: ut in *Elofæde*, amavit. *Giarde* fecit, à *giara* facere, unde *gar Eboracenſium*.

per

per **E**, sed **AI**. Præterea notet Lector in *Ulphila-Gothicæ* versionis reliquiis occurrere ne quidem unum exemplum præteriti formati per auxiliaria **HAËA**, & **HAËAIDA**, & participium passivum verbi principalis. Unde mihi suspicio oritur apud *Mæso-Gothos* id genus præteritum in usu non fuisse, quamvis *Scandia-Gothi*, & ab iis *Anglo-Saxones* eo maxime gaudebant.

Notet denique Lector quòd præteritum formatur in **AIDA**, & non in **IDA**, quoties consonans, & non **G**, præcedit terminationem infinitivi **AN**, ut in **HAËAN**, **ΓΑΛΕΙΚΑΝ**, quæ faciunt **HAËAIDA**, **ΓΑΛΕΙΚΑIDA**, &c.

	Num. Sing.	Num. Plur.
Temp. futur.	SXKGAH.	SXKGAIMA.
	SXKGAIS.	SXKGAIF.
	SXKGA.	SXKGAINA.

A VXRHGAN, accusare, **VXRHIDEAGAN**, accusabo, & **VXRHIDA** accusavit, *Job. 5. 45.* contra reg. & analog. grammat.

Sed quamvis futurum indicativi, perindè, ac præteritum habet peculiarem formam apud *Mæso-Gothos*, nihilominus affectant designare futurum tempus, per verba auxiliaria **SKALLAN**, **MINNAN**, **HAËAN**.

Primò per **SKALLAN**: ut, **SKAL FHS OLA UIFAN**, aliquid tibi dicturus sum, *Luc. 7. 40.* **NANH GANXH SKAL UIFAN IZVIS**, *Job. 16. 12.* **OLA SKNLI FATA BAKN VALIKFAN**, ὁ ἄρα τὸ παιδίον τῆτο ἴσχυ, *Luc. 1. 66.* **SLEI SKNLA UIMAN**, ὁ μέλλων ἱρ-χεῖσθαι, *Math. 11. 14.* Plura exempla ponuntur suprà in Reg. 3.

Secundò per **MINNAN**: ut, **PN SIS MINNAIS ΓΑΒΛΙΚΗΓΑΝ ΦΗΚ ΣΙΛΕΑΝ**, nobis manifestaturus es teipsum, ὅτις μέλλεις ἰμφοῦσθαι ἐν σπαι-τῶν, *Job. 14. 22.* **ANA FATA MINNAIDA FALIKHGAGGAN**, illæ cogitabat transire, vel illæ erat transiturus, δι' ἑαυτῆς ἡμελλε διερχεῖσθαι. **KINNANAS FATEI MINNAIDEANN NSGAGGAN**, γινῆς ἐν μέλλων ἱρχεῖσθαι, cognoscens quod venturi erant, *Job. 6. 15.*

Tertiò **HAËAN**. verbo infinitivo adjunctum, inservit futuro tempori, ac denotat quid adhuc fieri debet: ut, **SILBA VISSA FATEI HAËAIDA TANGAN**, ipse sciebat, quid esset facturus. **FAKEI IMIK. FAKNH SA ANABAHTS MEINS VISAN HAËAIF**, *A. Sax. Min þen byð þær þær ic eom.* Qui plura desiderat exempla adeat instauratorem *Mæso-Gothicæ* in Gl. Notetur etiam, quòd verba Græca futuri temporis redduntur sæpe in versione *Gothicâ* per verba præsentis: ut, *Luc. 19. 40, 43, 44. & 29. 13, 16, 18. Job. 6. 45. & 10. 16. & 11. 23, 24, 25.*

Modus Imperativus.

SẼKGEI ƿH.	* SẼKGAṀ ƳEIS, & * SẼKGAṀA.	** <i>Math.</i>
SẼKGAṀ IIS.	† SẼKGEIƿ. Iƿ. IZƳIS.	6. 31.
	SẼKGAṀA EIS.	† <i>Exemp.</i>
		cum n ^o

Secundum formam τῃ SẼKGEI occurrunt NI ƿAN̄K̄HTEI, noli ti- *Emph.* VI-
mere. ΓΑΛΑΝΒΕΙ, crede, *Luc.* 8. 50. NSΛANSEI, NSSATEI, TAI-
Luc. 17. 6. M̄ANƳEI. v. 8. Exit etiam aliquando in AI: ut in AKMAI, AN̄H. a Ƴe-
c. At Anomala formant secundam personam singularem imperativi in ro mutuo
consonantem: ut, AƿELET, relinque. ATBAIK, adfer. ƳAIKPI, ab- in leno.
jice. AƿMAIT, abscinde. Ait ẼGAN, timere, facit ẼGS. Exeuntia in
ẼN in imperativo formant secundam personam sing. in Ẽ: ut, SALLBẼ,
unge, *Math.* 6. 17. ΓΑΣΠΙΛΛẼ, annuntia, *Luc.* 9. 6.

Secundum formam τῃ SẼKGAṀ, occurrunt ΓIBAI, det, *Math.* 6. 31.
IN̄ƳIA AI, NIMAI, AΛISTGAṀ, *Marc.* 8. 34. ΓAHANSGAI, *Math.*
11. 15. *Marc.* 4. 9.

At leguntur ATSTEIGAAṀ, descendat, *Math.* 27. 42. AANSG-
AAṀ, liberet, v. 43. de quibus confulas Cap. IX. R. 15.

Notetur etiam, quod modus imperativus habet dualem numerum: nam
Math. 9. 30. inquit Jesus ad duos cæcos, SAIOATS EI M̄ANNA NI
ƳITI, videte ne quis sciat. Sic ΓAΓGATS, ite, de duobus, *Luc.* 19.
30. v. Reg. 18.

Modus Optativus, Potentialis, & Subjunctivus.

Tempus præsens non differt à futuro Indicativi.

21.

Præteritum imperfect.
perfectum, plusquam
perfect.

SẼKIDEDI.	SẼKIDEDAIMA.
SẼKIDEDEIS.	SẼKIDEDEIF.
SẼKIDEDI.	SẼKIDEDAINA.

22.

à DISTAHIDA, dispergebat, DISTAHIDANAṀ, *Luc.* 16. 1.

Apud Gothos Modus Infinitivus, ut antea observatum, vel est absolute
dictus, vel cum præpositione.

23.

Absolute dictus. SẼKAN, quærere; cum præpositione, AN SẼK-
GAN, ad quærendum. Infinitivus, quem dixi, derivativus, vel gerundi-
vus *Anglosaxonum*, ab hoc posteriore infinitivo deducitur, ut sequentia
exempla docent: τῷ καλῶνι enim *Marc.* 10. 40. redditur AN SITAN.
AN ΓIBAN ibid. in *Anglosaxonica* versione τῷ ῥύλλεννι. πῶς το διαβῆναι,
Math. 6. 1. AN SAIOAN. τῷ πικρῷ, AN BAIKAN, *Luc.* 2. 6. ƿ τ
heo cende, in *A S. vers.* AZGETIZẼ AN UIƳAN, e Ƴpe τῷ recgenne,
Mirc. 2. 9. τῷ Ƴεπιμῶνι, AN BIMAITAN, *Luc.* 2. 21. HAAṀ
ƳAAṀENI AN HAṀGAN, habere potestatem sanandi, anpealde τῷ
hælaune, *Marc.* 3. 15. *Luc.* 8. 5.

24.

Participium præsentis.

* *Marc. 5.*

25. 30. 31.

33.

SXKQANAS, *hic quærens.** **SXKQANAEI**, *hæc quærens.* acc. **SXKQANAEIN.****SXKQANA**, *hoc quærens*; & Emphaticè **SXKQANAR.**

Num. Sing.

nom. **SXKQANAS.**gen. **SXKQANAINS.**dat. **SXKQANAIN.**acc. **SXKQANAN.**

Num. Plural.

nom. **SXKQANANS.**gen. **SXKQANANÆ.**dat. **SXKQANANAM.**acc. **SXKQANANS.**nom. **SXKQANAR.**nom. **SXKQANARNA.**

Participium præsentis temporis masculini generis in **ANAS**, Emphaticè positus, mutat suam terminationem in **ALA**: ut, *Joh. 11. 27. 6. 14. ψη is xristns snns rαψs σα in φανα ειλον ui- MANA*, v. *Marc. 11. 9.* Idem accidit Adjectivis masculinis in recto singulari, præsertim Emphaticè, & demonstrativè positis: ut, *Joh. 10. 11. hλικαεις σα ραδ α*, *bonus Pastor.*

Curioso Lectori me rem non ingratam facturum spero, si hic ostendero, quàm conformis est flexio verborum in lingua *Mæso-Goth.* & *Lat.* planè quasi una eademque esset utriusque parentela. Conformitas hæc flexionum patebit, si *Ulphila-Gothicum* exemplar *Latinis* literis expressero hoc modo:

Præsens Indicat.

Haba, *habeo.*habais, *habes.*habaith, *habet.*habam, *habemus.*habaith, *habetis.*haband, *habent.*Particip. Habands, *habens.*habandis, *habentis.*habandin, *habenti.*habandan, *habentem.*habandans, *habentes.*Præterit. habaida, *habuit.*

25.

Notandum est haud pauca infinitiva linguæ *Gothicæ* terminari in **AN**: ut, *hαKINAN*, *mæchari.* *ΓΑΣΙΕCQAN*, *reconciliari.* *SPILLAN*, *narrare.* *ψινδANAN*, *regnare.* *KEIKINAN*, *principari.* *ΛΙΗΤKAN*, *mendicare.* *ΣΑΛEAN*, *ungere.* *ΕΑΓΙΝAN*, *gaudere.* *ΛΕΗCAN*, *defraudare.* *hATIZAN*, *indignari.* *ΓNACINAN*, *Sacerdotali officio fungi,* & similia, quæ per omnia tempora, & modos suum **AN** servant: ut, *ΣΑΛEAN*, *ΣΑΛEAS*, *ΣΑΛEAF.* *ΣΑΛEADA*, *ΣΑΛEADAS.* plur. *ΣΑΛEADAAN.* Imperat. *ΣΑΛEAN*, *unge.*

CAPUT NONUM.

Cap. 9.

De Verbo Passivo.

Verbum Passivum formatur apud A.S. per verbum substantivum, *Reg. 1.*
 & participium præteriti temporis, quod parum differt à præteri-
 to tempore *Indicativi*, vocis activæ, nisi quod ei, discriminis causâ,
 plerumque præfigitur *augmentum* *ge*: sic à *lufobe*, *amabam*, fit *gelufob*,
eb, ubi, *amatus*. Excipe participia præterita *anomalorum*, quorum magna
 pars exeunt in *an*, *vel en*: ut, *gebunden*, *vinctus*. *funben*, & *gefunben*,
inventus. Alia servant præteriti terminationem: ut, *beot*, & *gebeot*, *ver-*
beratus, à *beot* (quod à *beotan*) *verberabam*. *oƿepproh*, *tectus*, ab *oƿe-*
pproh, (quod ab *oƿepprehan*) *tegebam*.

Paradigma Verbi Passivi.

Modus Indicativus.

Temp. præsens.	Ic eom gelufob.	2.
Temp. præterit.		3.
imperf. perf.	ic ƿær gelufob.	
plusq. perf.		
Tempus futurum.	ic beo gelufob, <i>vel</i> ic ƿceal pille } beon gelufob.	4.

Modus Imperativus.

Si þu gelufob.	5.
----------------	----

Modus Optativus.

Temp. præsens.	eala gif ic eom gelufob.	6.
Temp. præter. imperf.		
perfect. plusq. perfect.	eala gif ic ƿære gelufob.	
Tempus futurum.	eala gif ic beo gelufob.	

Modus Subjunctivus.

Tempus præsens.	þonne ic nu eom gelufob.	7.
Temp. præter. imperf.	þonne, <i>vel</i> }	
perfect. plusq. perfect.	þa þa } ic ƿær gelufob.	

Tempus futurum. þonne ic beo gelufob.

Modus Potentialis.

8. Tempus praesens. ic mæg beon gelufob.
 Temp. praeterit. imperf. } ic miht, polb, sceolb, mot beon gelufob.
 perfect. plusq. perfect. }
 Tempus futurum. ic mæg gyt beon gelufob.

Modus Infinitivus.

Quo melius dignoscat Lector ingenium linguæ A.S. hic operæ pretium erit ostendere quomodo Infinitivus Latinus passivæ vocis in omnibus suis temporibus *Anglosaxonice* vertendus est.

Amari, beon gelufob.

9. Exemp. Ic pille nu beon gelufob, *volo amari*. ic polb nu beon gelufob, *vellem amari*. polbon hi 7 pilnebon æt heopa fæder lice oððe lioðe lipian. oððe forðfærende þær bebyrigebe beon, *volebant*, & *cupiebant* *ad corpus sui patrū, Deo vivere, aut morientes ibi sepeliri*, Bed. E. H. p. 227.

Amatum esse, vel *fuisse*.

10. Exemp. Ic polb þat þu pæpe gelufob, *volui te amatum esse*, vel *fuisse*. ic gehyrb þat pæpe gelufob, *accepi te amatum esse*, vel *fuisse*.

Amatum iri.

11. Exemp. Filt þu beon gelufob gyt, *visne amatum iri*. ic pille beon gelufob, *volo amatum iri*.

12. *Amatus*, gelufob.

Amandus.

13. Exemp. *Ille est amandus*, he is to lufenne. *hic liber est legendus*, þis boc sceal beon gepæd. *ille, qui vapulandus est*, se þe sceal beon bespungen.

De Verbo Passivo Gothorum.

- R. 14. Verbum Passivum apud *Mæso-Gothos* formatur variis modis:

Primò per verbum substantivum, & participium passivum praeteriti temporis, quod undecem habet terminationes: *ψS*, vel *ΔS*, & *NS* masculini generis; *ψ*, & *N*, vel majoris Emphaseos, & demonstrationis ergò, *ΔZ*,

Exempla illustrata.

MEINATA MEL NINANH NSEILLIPH IST, *meum tempus nondum impletum est, Job. 7. 18.* VAS NEAKMELI NEAKMELIPH, *inscriptio superscripta erat, Marc. 15. 26.* Legitur participium desinens in ψ masculini generis, scil. KAHNIPH, *reputatus.* GAH MIΦ NNSIB-
GAIM KAHNIPH VAS, *cum iniquis reputatus est, Marc. 15. 28.* Sed non incredibile est aut transcriptorem argentei codicis, aut typographum *Funianum* S finale præ incuriâ, aut casu omisisse. Exemp. plur. Num, ANA
ΨAIM ΨXEI KXΔIAA YESHN BI IMA, *super his, quæ diceban-
tur de illo.*

ΦΑΤΑ ΟΙΦΑΝΞ ΦΑΙΧΗ ΙΛΙΚΑΙΜΙΑΝ ΠΚΛΗΓΕΤΗ, quod NX
dictum est per Jeremiam Prophetam. ΓΛΣΛΙΘΛΝΔΛΝΣ ΨΞ ΥΛΗΚ-
ΦΛΗΞ,

ΦΑΝΩ, quod factum est videntes, *Math. 27. 9. 54.* ΑΚΚΑ ΗΛΒΑΙ-
ΔΑ ΓΑΗ ΦΑΤΑ ΙΝΥΑΝΚΠΑΝΩ ΒΑΚ, *loculum habebat, &*
quod immittebatur, portabat. ΥΑΝΚΑ ΦΑΤΑ ΙΝΣΙΑΝΩ, *verbum,*
quod seminatum est, Marc. 4. 15.

ΔΑ.

ΔΑ, masc. ΝΗ ΣΑ ΚΕΙΚΣ ΦΙΣ ΕΛΙΚΘΑΝΣ ΝΣΥΛΙΚΠΑΔΑ,
princeps hujus mundi ejicitur foras. fœmin. ΕΙ ΕΛΗΕΦΣ ΙΖΥΑΚΑ ΣΙ-
ΓΑΙ ΝΣΕΝΑΛΙΑΔΑ, ut gaudium vestrum sit plenum. neut. ΑΛΛ
ΒΑΓΜΕ ΝΣΜΑΙΤΑΔΑ ΓΑΗ ΙΝ ΕΞΝ ΑΤΛΑΓΑΔΑ, omnis
arbor exciderit, & in ignem mittetur, Math. 7. 19. ΦΑΚΕΙ ΣΑΙΑΔΑ
ΦΑΤΑ ΥΑΝΚΑ, ubi seminatur verbum, Marc. 4. 15. fœmin. iterum,
ΣΥΛΙΗΚΩ ΣΕΙΜΩΝΙΣ ΥΑΣ ΑΝΑΗΛΒΑΙΑΔΑ ΕΚΙΝΝΩΝ ΜΙ-
ΚΙΑΛΙ, joerus Simonis tenebatur magna febrī. ΓΑΗ ΣΤΑΙΝΑ ΝΕΑΚ-
ΑΛΓΙΑΔΑ ΥΑΣ ΝΕΑΚΩ, & lapis superpositus erat. Plur. fœmin. ΑΠ-
*ΓΑΔΩΣ ΥΕΣΗΝ, dabantur (scilicet fœminæ) ad nuptias. * Notetur,*

* v. R. 18.

quod ΔΑ purè fœmin. formatur à suo masculino ΔΣ, vel ΨΣ secundum
Regulam 8. cap. IV. & in hoc videtur discrepare à ΔΑ mascul. & neut.
quod cum eo semper expresse ponitur verbum substantivum in eadem ora-
tione. Notetur etiam quod ΔΑ mascul. fit à suo masculino ΔΣ, vel
ΨΣ mutando S finale (& leniendo asperam Ψ) in Α suffixum, quod omni-
um temporum, & personarum verbi substantivi instar videtur habere (ut in-
frà clarius patebit) quamobrem semper legitur sine verbo substantivo, cui
æquipollet in eadem oratione. ΔΑ neutrum pariter formatur à Δ, ad-
dendo suffixum Α, & haud secus ac ΔΑ masc. legitur sine verbo substan-
tivo, cujus instar habet, in eadem oratione. Non abs re forsan fuerit hanc
observationem de Α suffixo pluribus exemplis illustrare: ΓΑΗ ΑΗΜΙΝΣ
ΥΕΙΗΙΣ ΓΑΕΝΑΛΓΑΔΑ, & Spiritu sancto replebitur, *Luc. 1. 15.*
ΑΕΝΙΜΑΔΑ ΑΕ ΙΜ ΣΑ ΕΚΝΦΕΛΨΣ, auferetur ab eis sponsus,
Math. 9. 15. ΑΝΔΑΓΣ ΙΣΤ ΘΑΖΝΗ ΣΑΕΙ ΝΙ ΓΑΜΑΚΖΓΑ-
ΔΑ ΙΝ ΜΙΣ, beatus est, qui non fuerit scandalizatus in me. ΨΙΝΦΙΑΔΑ
ΣΑ ΟΙΜΑΝΔΑ, benedictus, qui venit. ΣΑΕΙ ΗΛΙΤΑΔΑ ΧΚΙΣ-
ΤΗΣ, qui vocatur Christus, Math. 27. 17. in quibus omnibus Α est suf-
fixum vices gerens verbi substantivi.

ΖΑ.

ΖΑ fit mutando terminationem masculinam ΔΣ in suum æquipollens
Ζ, & ei adjiciendo Α suffixum passivum: ΠΚΑΝΦΕΤΕΣ ΗΛΗΗΙΣ-
ΤΙΝΣ ΗΛΙΤΑΖΑ, *Propheta altissimi vocaberis, Luc. 1. 76. ΙΝ ΚΑΚ-*
ΚΑΚΑ ΓΑΛΑΓΓΑΖΑ, in carcerem mittaris, Math. 5. 15.

ΔΑΝ, &
ΖΑΝ.

ΔΑΝ, & ΖΑΝ, fiunt ex ΔΑ, & ΖΑ, per additionem Ν paragogi-
ci, ut supra notatum: ΑΝΑ ΑΝΚΑΚΝΑΣΤΑΨΙΝ ΣΑΤΓΑΙΑΔΑΝ,
super candelabrum ponatur, Marc. 4. 21. ΝΙ ΕΝΑΓΙΝ ΦΑΤΕΙ ΝΙ ΓΑ-
ΚΝΗΝΑΙΑΔΑΝ, nec occultum, quod non cognoscatur, Luc. 8. 17. ΝΙ-
ΥΛΙΗΤ ΑΝΚ ΙΣΤ ΓΑΗΝΛΙΨ ΦΑΤΕΙ ΝΙ ΑΝΔΗΝΑΓΑΙ-
ΔΑΝ, nihil autem est apertum, quod non revelabitur. ΦΑΤΕΙ ΝΙ ΓΑ-
ΒΑΙΚΗΤΟΓΑΙΑΔΑΝ, quod non manifestetur, Marc. 4. 22.

Hactenus de formatione verbi passivi apud *Mæso-Gothos* per participium
passivum, & verbum substantivum, vel verbi substantivi vicarium suffixum Α,
vel ΑΝ, quorum illud suffixum purnm, hoc paragogicum, sive Euphonicum
dici potest.

Secun-

Secundò igitur formatur verbum passivum apud *Mæso-Gothos* adijciendo suffixum purum, vel paragogicum personis verbi activi in utroque numero: sic à *hAITAIS*, *vocas, sit*, mutato *S* in *Z*, Euphoniæ gratiâ, *hAITAIZAN*; *AK ΦAN hAITAIZAN*, cum vocatus fueris. A *ΓΑΣΑΙΟΛΙΣ*, *vides, vel videas*, fit *ΓΑΣΑΙΟΛΙΖAN*, *videaris*: *EI NI ΓΑΣΑΙΟΛΙΖAN*, *ne videaris*. Huc refer, † *NI LINΓANΔ. NI LINΓANΔA*, *neque nubent, neque nubentur*, *Marc. 12. 25. AFE-TANΔA ΦNS EKAYANKHTEIS ΦEINXS*, *remittuntur tibi peccata tua*, *Luc. 5. 20. GAH BARGΦS ΓAEASTANΔA*, & *ambo confervantur*, *Luc. 5. 38. ΦKHTSEIALLAI ΓAHK AINGANΔA*, *leprosi mundantur. PNΛEΔAI VAIΛAMEKCANΔA*, *pauperes Evangelizantur*, *Luc. 7. 22. TYAI SPARKVANS ASSAKGAN BNGANΔA*, *duo passeres asse vaneunt*, *Matb. 10. 29*. Hisce addas, * *EI ΓANMG-ΛINΔAN*, *ut videantur*, *Matb. 6. 5. EI ANΔHANSGAINΔAN*, *ut audiantur*, *v. 7. ΓΑΣΑΙΟΛINΔAN*, *videantur*; † quæ videntur formari à *ΓANMGANΔA*, &c. interponendo *I*, quasi characteristicum modi Potentialis. Terminatio tamen verborum pluralis numeri in *ANΔA*, vel *AINΔA*, occurrit promiscuè usitata in *Ulphila-Gothicâ* versione, tam in secundâ, quàm tertiâ personâ: ut, *NI STXGID. EI NI STX-GLINΔAN*: *NI AFXMGAIΔ. GAH NI AFXMGANΔA*: *EKALLETAIΔ GAH EKALLETANΔA*, *Μη κριντι, κη ου μη κριντι* μη καταδικάζετι, κη ου μη καταδικαζῃτι* απολοιτι κη απολυθησιν*, *Luc. 6. 37*. quibus adde, *EI ΔANPGAINΔAN*, *Marc. 10. 38*.

Nescio an ad rem hic fuerit ex * *Glossario Georgii Stiernhielmi* observare, quod *A* est monosyllaba *Gothica* *EST* significans. Hanc inter abstrusas, & multis ignoratas radices numerat, in quibus eruendis multum se laboris, & ætatis insumpsisse gloriatur doctus senex. Certe facile inducor ut credam, suffixum purum *A*, vel paragogicum *AN* non solum *EST* præcisè significare, sed etiam in se implicite complecti nihil non, quod verbum substantivum in toto suo ambitu temporum, & personarum, per omnes modos significat. Hoc præter alia, suadent † *Exempla* supra allata. Viderint tamen Critici, quid de hac re statuendum judicent: ego enim de re tam obscurâ nihil præcipio.

Vox *NEHLXHGANΔA*, *zelaisti, videbitis*, *Luc. 6. 21*. non est integra, sed pars integræ *NEHLXHGANΔANS*. Ego (inquit *Junius* in *Glossario*) suppleveram *NEHLXHGANΔA VAIRΦIΦ*. At doctissimus *Marescallus* suspicatur scriptum fuisse *NEHLXHGAN ΔNΓINNID*, prout ejusdem capituli paragrapho 25. legimus, *ΓANNGN GAH FKETAN ΔNΓINNID*, *πιδεσιν, κη κλασιν*. Si vero locus per *VAIRΦIΦ* supplendus est, ut opinatur *Junius*, non *NEHLXHGANΔA*, sed *NEHLXHGANΔANS*, vel *NEHLXHGANΔANS VAIRΦIΦ* scribi debet.

At intactum præterit *Junius* locum illum perplexum *Math. 27. 42. 43.*

* ubi pro *ATSTEIGAI*, & *ΛANSGAI* in passivi formâ, legatur, * *v. cap.*

ATSTEIGADAN, *descendat*, *ΛANSGADAN*, *liberet*. *ATSTEI-ΓADAN* *VIII. R. 19.*

15.

† v. *Marc.*13. 25. *Luc.*

1. 20.

* *Matb. 6. 2.*† v. *AFL-**TAIN-**ΔAN.**Marc. 4. 12.*v. *Luc. 2. 35.*

* in voce

HAEBAN.

† quibus ad-

de *ΓA-**BAIKA-**ΔA, hAI-**TADAN,**Luc. 1. 35.*

ΓΑΔΑΝ ΝΗ ΑΕ ΦΑΜΜΑ ΓΑΛΓΙΝ, *descendat nunc de cruce.*
 ΛΑΝΣΓΑΔΑΝ ΝΗ ΙΝΑ, *liberet nunc illum.* Græcè κατέβη, à κα-
 τέβη, vel κατέβη, & πέσεν à πέσιν, quod ab ἰβντισμῷ à πέσιν, quæ in pas-
 sivâ formâ ideo reddenda duxit interpretès, ut Ego opinor, quodd, activa
 quum sint, passivorum tamen formam lequantur.

16. Tertiò formatur verbum passivum in *Mæso-Gothicâ* ab activo mutando
 terminationes Infinitivi ΓΑΝ, vel ΑΝ in ΝΑΝ, vel interponendo Ν an-
 te ΑΝ. Sic à ΔΚΧΒΓΑΝ, *turbare*, sit ΔΚΧΒΝΑΝ, *turbari*; ab
 ΝΣΕΝΛΛΓΑΝ, *adimplere* ΝΣΕΝΛΛΝΑΝ, *adimpleri*; ab ΝΣΛΠΚΑΝ,
aperire, ΝΣΛΠΚΝΑΝ, *aperiri*; à ΥΕΙΗΑΝ, *sanctificare*, ΥΕΙΗΝΑΝ,
sanctificari; à ΓΑΗΛΙΛΓΑΝ, *sanare*, ΓΑΗΛΙΛΝΑΝ, *sanari*; ab
 ΑΕΘΛΠΓΑΝ, *suffocare*, ΑΕΘΛΠΝΑΝ, *suffocari*; à ΕΚΛΙΣΤ-
 ΓΑΝ, *perdere*, ΕΚΛΙΣΤΝΑΝ.

Exempla quædam illustrata.

ΝΙ ΙΝΔΚΧΒΝΑΙ ΙΖΥΑΚ ΗΛΙΚΤΧ, *non turbetur cor vestrum,*
Joh. 14. 1. ΝΣΛΠΚΝΧΔΕΔΗΝ ΙΜ ΑΠΓΧΝΑ, *aperti sunt eorum*
oculi, Math. 9. 30. ΕΙ ΝΣΕΝΛΛΝΑΙ ΓΑΚΔΣ ΜΕΙΝΣ, *ut impleatur*
domus mea, Luc. 14. 23. ΥΕΙΗΝΑΙ ΝΑΜΧ ΨΕΙΝ, *sanctificetur nomen*
tuum. ΑΕΘΛΠΝΧΔΕΔΗΝ ΙΝ ΜΑΚΕΙΝ, *suffocabantur in mari,*
Marc. 5. 13. ΨΕΙ ΥΑΙΗΤΑΙ ΝΙ ΕΚΛΙΣΤΝΑΙ, *ne aliquid pereat,*
Joh. 6. 12.

Præterea, notandum est istiusmodi passiva formare sua præterita, & par-
 ticipia, ut infinitiva exeuntia in ΝΧΝ, vel ΧΝ. Sic à ΓΑΔΚΧΒΝΑΝ,
 formatur ΓΑΔΚΧΒΝΧΔΑ, *Luc. 1. 12.* Plura si quis exempla velit, con-
 sultat *Luc. 1. 29, 80. Math. 5. 29. Luc. 2. 47. & 1. 64. Math. 6. 9. Marc.*
7. 11, 35. Joh. 18. 28. Luc. 8. 47. 14. 23. 8. 14. & 5. 6.

17. Quartò etiam verba activa immutata non rarò passivè à *Mæso-Gothis*
 usurpantur: ut, ΑΝΑΜΕΛΓΑΝ, *Luc. 2. 5.* ΝΣΥΙΜΑΝ, ΝΚΚΕΙ-
 ΣΑΝ, *Luc. 9. 22.* ΓΑΚΚΧΤΑΝ, *Luc. 20. 18.* ΔΑΠΠΓΑΝ, *Luc.*
3. 7. ΓΑΣΥΙΚΗΝΨΓΑΝ, *Luc. 19. 11.* ΑΤΤΙΒΑΝ, *Luc. 9. 44.*
 ΥΑΣΓΑΝ, *Math. 6. 25, 31.* ΓΑΛΕΙΚΧΝ, *Math. 6. 8.* ΕΚΛΕΝ-
 ΓΑΝ, *Marc. 14. 15.* ΝΣΚΙΝΣΑΝ, *Marc. 8. 31. Luc. 20. 17.* Sed
 quando verba activa, cujuscunque lingue sint, passivè usurpantur, hoc iis
 accidit aut vi significationis, ut in *labeo, putreo, insanio*, apud *Latinos*,
 vel per *Elleipsis*, ut in *vapulo, væneo*, quæ implicant † reciprocum loquen-
 di modum quo passio in plerisque linguis significatur, ut apud *Gallos* in *le*
m'etonne, attonitus sum. ce livre se vend à Paris, liber iste vænnet (i. e. *se*
vænnet) *Parisius.* Sic ΝΚΚΑΝ ΦΑΝ ΙΧΣΕΕ ΝΣ ΓΑΛΙΛΑΙΑ Α-
 ΝΑΜΕΛΓΑΝ ΜΙΦ ΜΑΚΕΙΝ, i. e. ΑΝΑΜΕΛΓΑΝ ΣΙΚ ΜΙΣ-
 ΣΧ. *Græcè, ἀπεγαψάσθαι, Luc. 2. 4, 5.*

† v. cap.
 XVI. R. 6.

Corollarium.

Supra observatum est in R. 14. de finitis in **ΔΛ**, quod participium passivum finitum in **Λ** purè *fœmininum* secundum R. 8. Cap. IV. in hoc distinguitur à masculinis, & neutris in **Λ** *suffixum* finitis, quod cum illo verbum substantivum semper expressè conjungitur in eadem oratione, hæc vero semper leguntur sine verbo substantivo, quippe quod **Λ** *suffixum* ejus vices gerat. Tenet hæc Regula etiam in participiis *fœmininis* in **Λ** *suffixum* finitis, quæ distinguuntur à participiis in **Λ** purè *fœmininum* terminatis, in eo, quod illa sine, hæc cum verbo substantivo leguntur in oratione: ut *Luc. 2. 4. ἸΝ ΒΛΗΚΗ ΔΑΥΕΙΔΙΣ ΣΕΙ ΗΛΙΤΑΔΑ ΒΕΦΛΛΗΛΙΜ*, in civitate David, quæ vocatur Bethlehem.

Notetur etiam, quòd finitis in **Λ** *suffixum* I aliquando adjicitur, me iudice, Euphoniæ gratiâ: ut in *ΓΛΑΚΑΝΣΓΑΖΑΙ. Luc. 10. 15. ΨΗ ΚΑΕΛΚΝΑΝΜ. ΨΗ ΠΝΔ ΗΙΜΙΝ ΝΣΗΛΝΗΙΔΑ. ΠΝΔ ΗΛΛΓΑ ΓΛΑΚΑΝΣΓΑΖΑΙ*, Tu Capharnaum, tu usque ad cælum exaltata, usque ad infernum demergeris.

Haecenus non sine maximo tædio in re prorsus intentatâ sudavi, ut *Mæso-Gothorum* verbum passivum suâ nocte obvolutum in lucem proferrem, nè quod mihi diù crux erat, & tantum non à discendâ *Ulfphila-Gothicâ* deterruerat, foret offendiculo tyronibus, quibus intricatoria, & inventu difficilia non rarò causa sunt, ut incæptis præproperè valedicant.

CAPUT DECIMUM.

Cap. 10.

De Verbo Impersonali.

HAecenus de verbo personali, quod certis personis distinguitur. Jam *Reg. 1.* de impersonali agendum est, quod nulli certæ personæ astricuum indefinitè, & incertè significat. Exprimitur autem vel per *Man*, homo: vel per pronomen plurale, *hi*, *illi*: vel per pronomen *hýt*, *id*, & verbum substantivum: vel per verbum tertiæ personæ absolute positum.

Primò per *man*: ut, *man bpohte þa hýt heayod on anum dýce, allatum est caput ejus in disco, Math. 4. 10. 7 man ofploh mæxt ealne hýt hepe, & exercitus ejus pendè totus deletus fuit. nýt hýt na god þæt man nime beapna hlaf, non est bonum sumere panem liberorum, Math. 15. 28. man hýmde, clamatur, vel clamor factus est, Math. 25. 6. 7 heom man þær ýfel gedo, & his illic injuria inferatur, Spelm. Concil. p. 127. Ita majores Gallorum, ut scribit H. Stephan. dixerunt Hom court, ac si Latine dicere-*

diceretur *homo currit*: unde *b* ablato, & *m* verso in *n* factum est, ut ille putat, hodiernum *on*. Sed si quis pace tanti viri dixerit *on* potius fieri ab Italico *uno*, non refragabor. Certè nos dicimus, *One told me, mihi dictum est: One ought not to do so, non sic fieri debet: One had better keep awake, then sleep after dinner, à prandio salubrius est vigilare, quàm dormire.*

2. Secundò impersonalis significatio exprimitur per *HI*, illi: ut, Ne hi ne ælað hýpa leoht-ƿæt, 7 hýt under cýfe ƿettað, *neque accendunt lucernam, & ponunt illam sub modio, Matth. 5. 15.* Gothi vero exprimunt impersonalem sensum per verbum passivum: ut ubi versio *A.Saxon.* habet, *Epist þu ƿadepað man ƿin-beƿian of þorppum. oððe ƿic-æppla of þýnn-cýnnum, nunquid colligunt de spinis uvas, aut de tribulis ficus: Ulphila-Gothica* habet, *IB AI AISAND A Aƿ ƿANKNIM ƿEIN A-BASGA. AIƿƿAN Aƿ ƿIG AÐEINAM SMARKANS, Matth. 7. 16.*

3. Tertiò per pronomen hýt, & verbum substantivum: ut, hýt þunpobe, *tonabat*: hýt ƿær cealb, *G. KALLA ƿAS, frigescebat, Job. 18. 18.* Hoc modo exprimuntur verba, quorum actio extra nos, & nostram potestatem est: ut, *ningit, pluit, vesperscit, tonat.*

4. Quartò per verbum tertiæ personæ absolutè positum: ut, þur unc ƿe-ƿænað ealle ƿihtƿýrnerre ƿeƿillan, *sic decet nos adimplere omnem justitiam, Matth. 3. 15.* ƿeƿeden ƿær, *dictum erat, Matth. 5. 21.*

Cap. II.

C A P. XI.

De Verbis anomalis, sive irregularibus.

Reg. I.

Multa sunt verba in lingüa Majorum, quæ à normâ dati paradigmatis deflectunt: ut, *ƿanƿan*, vel *ƿan*, *ire*, quod in præterito facit *eode*, vel *ƿeode*. Hinc *aƿeƿ-eode*, *abiit*: *ƿopð-eode*, *processit*: *in-eode*, *intravit*: *of-eode*, *exiit*: *þuph-eode*, *pertransiit*: *uƿ-eode*, *ascendit*. Sic apud *Mæso-Gothos* *ƿAƿƿAN* cum suis compositis, ut *nsƿAƿƿAN*, faciunt in præterito *idaða*, & *nsidaða*. *ƿanƿan*, facit in imperativo *ƿa*, *ito*, *Luc. 5. 14.*

2. *ƿebindan*, *vincire*, & huiusmodi, ut, *ƿeƿpingan*, *flagellare*: *aƿindan*, *intexere*: *bipindan*, *involvere*: *ƿindan*, *invenire*: formant præteritum in *AND*, & participium passivum in *UNDEN*: sic à *bipindan*, legimus *bipand*, *involvit, Matth. 27. 59.* & à cæteris *ƿebunden*, *ƿeƿpingen*, *aƿunden*, *ƿunden*. Sic apud *Mæso-Gothos* *BIƿINDAN*, facit *BIƿAND*, *Matth. 27. 59.* & *ƿABINDAN*, *ƿABINDANS*, *Marc. 15. 7.*

Tæcan, *docere*, facit in præt. *tæhte*, *docebat*, (*Ang. taught*) in imperat. *tæc*, *doce*.

Teon,

Teon, *ducere*, in præt. facit tuge, (veteribus *Cimbris* toga est attrahe-
re) in Imperat. teoh, vel teo (inde nautarum *tolu*) *Luc.* 6. 42. Et sim-
plices formam composita, ut atcon, sequuntur.

Geſcean, *videre*, in præt. facit geſap, *Luc.* 9. 32. geſepen, *visus*, *Spelm.*
Concil. p. 573. Sic apud *Gothos*, ΓΑΣΙΘΙΑΝ facit ΓΑΣΑΘ, *Marc.*
1. 10.

Belgan, gebelgan, *irasci*, facit in præt. bealh, gebealh, *Luc.* 13. 14.
& 15. 28.

A ſapan, *ferere*, formatur in præt. ſep, *Marc.* 4. 4. in part. ſapen. G.
SAIANANS, à **SAIAN**.

Speſian facit ſpoſ, *Luc.* 1. 73. ubi **SVAKAN** etiam facit **SVAK**.

hnigan, *inclinare se*, à **HNALIGAN**, vel **HNELIVAN**, facit in præt.
hnah, & hnag, ut in underphnag, *subii*.

Steigan, in præſenti ſtah, *Luc.* 17. 31. in præterito ſtah, ut in compo-
ſitis aſtah, geſtah. Sic **STEIGAN** facit in præt. **STALIG**, *Joh.* 7. 14.

Bpučan, *fungi officio*, in præt. bpeac, *Luc.* 1. 8.

Forpýpcean, vel forpýpcan, *perdere, destruere*, part. forpophſte.

Beatan, *verberare*, in præt. beot, *Luc.* 18. 13.

Ůlihan, *ridere*; hloh, *viſit*. G. **HALHGAN**, **HALH**.

Beorſgan, *cavere, defendere*, facit beoph in præt. *Cædm.* p. 56. l. 22.

Ab abugan, *incurvare*, ſit abeah præt. *Joh.* 8. 6. & à buſgan, bugean, vel
biſgean, beah, *Spelm.* *Conc.* p. 574. & biſge, *Bed.* *Eccl. Hiſt.* p. 162. ge-
bugan, vel gebugean, facit in præt. gebiſge, in part. gebeſge, gebegiſge.

Abſeoſgan, *pati, ducere*, in præt. abſuſgon, *Elfr.* de vet. Teſt. p. 1.

Apacean, *expergeſacere*; apeahſte, *expergeſecit*.

Stanban, *ſtare*, in præt. ſtod, & ſimplicis anomaliam composita ſequun-
tur. Sic **STANBAN**, cum comp. facit **STAP**.

Fengan, *capere*, in præt. feng, Præf. *Elfr.* ad *Wulf*.

Geſlagan, *percutere*; geſloh, *percuffi*.

Oſepſſean, *tegere*, facit præt. paſſ. oſepſſroh, *teclius*.

Spipan, *ſpuere*, facit in præt. ſpap; ut, **SPELIVAN**, **SPALIV**, *Joh.* 9. 6.

Grinban, ad formam gebinban, in præt. grnab. *Pl.* grunbon, *Pſ.* 34. 19.

Denčan, *cogitare*, in præt. pohte vel puhte, *Luc.* 1. 3. *Pſ.* 40. 7. Sic

PAKGAN facit **PAHTA**. *Luc.* 1. 29.

Georcan, *operari*, in præt. poſhte, *Pſ.* 43. 2. Sic **VALPKKAN**, in
præt. facit **VALPKHTA**, *Joh.* 9. 6.

Bebýcſgean, *vendere, bebohte*, *Pſ.* 43. 13. Sic **BNPGAN**, facit in
præt. **BNHTA**.

Deſſan, *ſodere*; dulſe, *Pſ.* 56. 8. part. dolſen.

Gehelpan, *auxiliari*; gehulpe.

Scinan, *lucere*; ſcean, *Luc.* 2. 9.

Bpungan, *ferre*; bpohte, *Matth.* 2. 11. Sic **BKPTGAN** facit **BKHTA**.

Beſæcan, *fallere*; beſæhte, *Matth.* 2. 16.

Secan, *querere*; rohte.

Beſſinan, *interrogare*; beſſnan, *Matth.* 2. 7.

Bibban, *orare*; bæd, & bad. Sic **BIDGAN** facit **BAP**.

Æt-hpīnan, *tangere*; in præt. æt-hpan.

Līpan, *navigare*; lað. Sic **LEIƿAN** facit **LEIƿ**, ut in **NEAR-LEIƿ**, *transfretavit*, *Matth. 9. 1.*

Onġinnan, *incipere*; onġan, *Luc. 7. 15.* Sic **ANġINNAN** facit **AN-ĠAN**.

Niman, *capere*; nam. Sic **ĠANIMAN** facit **ĠANAM**. Part. numen, *genumen*.

Līpan, *dare*; ġaf. ut, **ĠIBAN** facit **ĠAF**.

Sittan, *sedere*; ġæt, *sedis*. Sic **ĠASITAN**, **ĠASAT**.

Magan, *posse*, in inperf. miht. Sic **MAGAN** facit **MAHTA**.

Appēan, *lavare*, in præt. appoh, *lavabat*. Sic **ƿYLAHAN** facit **ƿYLAH**, *Job. 13. 12.*

Dealban, *tenere*; heolb, *tenebat*.

Hangen, ahangen, *suspendere*; hoh, ahoh, ab **HALHAN**, quod à **HALH**, *alius*, unde etiam **HĠN**, *suspendere*.

Geotan, *effundere*; ġut. Pl. ġutan, *effuderunt*.

Fengan, beƿengan, *capere*, in præt. ƿeh, à **FAHAN**, unde etiam ƿon, *capere*.

Dýppan, *audere*, in præt. doƿpte, *Matth. 22. 46.* Gothice **ĠAĠANĠ**; **STĠ**, *Marc. 12. 34.*

Appēah, *revelavit*, fit ab appēon, *revelare*, *Elfr. de nov. Test. p. 25.*

Arpanan, *allicere*; arpon. Part. ƿass. arponnen.

Reccan, *curare*; poht. Pl. pohton.

Dreccan, *vexare*; bpoht. Pl. bpohton.

Acƿencan, *extinguere*; part. acƿent, acƿanc, acƿinen, *extinctus*.

ƿēban, *insanire*, præt. ƿēbbe, *insanivit*. þa ƿendon hi þat he ƿēbbe, *astimabant cum insanire*, *Bed. H. E. p. 143.*

* ƿa þam þe **Ġelæcan**, *appropinquare*; ġelihte, *ibid.*

ġobcundne **Hisce addas:** **AGAN**, *possidere*, quod in *plurali* præsents Indic. reddit
heorbe **agun**, *vel agan*, *habemus*, *tu, ent*, in præt. aht. Pl. ahton. Don, *age-*
ƿehð 7 na- *re, facere*, sic formatur: in præt. Indic. do, deƿt, deð. Pl. doð, *faci-*
þer ġeheal- *mus, itū, iunt*. præt. dið. præt. potent. do, do, do. Pl. don, *faciamus, atis,*
ðan ne can. *ant. can, scio, * scit. pille, à pillan, volo, vult. nelle, nolo, & nonvult;*
ne hi ƿylþne. *nellen, nolite.*

ne þa heorbe

þe he heal-

ðan ƿeolbe.

7 ƿýr þam

þe can 7

nele.

3.

4.

† iðð-

ġnġ, *Luc.*

7. 6.

5.

ĠELAƿAĠƿ, *arripiebat*, *Luc. 8. 29.*

ĠAĠĠAN, *ire*. cum compositis: ut, **NSĠAĠĠAN**, facit in præter.

† iððġA, **NSIððġA**, **ATIððġA**, **ĠLIððġA** Pl. iððġA-
ġEANM. iððġEANƿ, iððġEANM.

ANABINDAN, *solvere*, in præt. **ANABANA**. Pl. **ANABENN-**
ANM. **ANABENNANƿ**. **ANABENNANM.**

NIMAN, *capere*, præt. **NAM**. Pl. **NEMNM**, **NEMNƿ**, **NEMNM.**

ĠIBAN, *dare*; **ĠAF**. Pl. **ĠEĠNM**, **ĠEĠNƿ**, **ĠEĠNM.**

UIMAN,

Verba anomala apud Gothos.

UIMAN, *venire*, in præt. UAM, UAMT pro UAMST, UAM.
Plur. UEMNM, UEMNΦ, UEMNN.

ΓΑΣITAN, *sedere*; ΓΑΣAT. *Pl.* ΓΑΣETNM, nψ, NN.

ΓANISAN, *sanari*; ΓANAS. *Pl.* ΓANESNM, nψ, NN.

ANAEIALLAN, *custodiæ tradere*; ANAEALLH.

FAHKSNIYAN, *prævenire*; FAHKSNAH.

BIGITAN, *invvenire*; BIGAT. *Pl.* BIGETNM, nψ, NN.

FINΦAN, *scire*; FANΦ. *Pl.* FNNΦNM, nψ, NN.

NKKINNAN, (Euphonice pro NTKINNAN) *exire*; NKKAN.

ΓASVIATAN, *mori*; ΓASVAAAT.

ΓALLISAN, *colligere*; ΓALLAS. *Pl.* ΓALLESNM, nψ, NN.

NSSIGGYAN, *legere*; NSSAGG. *Pl.* NSSNGGYNM, nψ, NN.

ΔKIGGKAN, *bibere*; ΔKAGK. *Pl.* ΔKNGKNM, nψ, NN.

ΓAVIΦAN, *conjungere*; ΓAVAF.

BISTIGUAN, *irruere*; BISTAGG. *Pl.* BISTAGNM, & BISTNGNM, nψ, NN. Sic NSEΛIGGYAN, *cadere*, facit in præt. NSEΛAGG. *Pl.* NSEΛNGGYNM, *caederunt*.

ΛIGAN, *jacere*; ΛAG.

ΓABKIKAN, *rumpere*; ΓABKAK. *Pl.* ΓABKEKNM, nψ, NN.

UIΦAN, *dicere*; UAF. *Pl.* UEFNM, nψ, NN.

NKKINNAN, *exire*; NKKAN. *Pl.* NKKENNM, nψ, NN.

SIGUAN, *mergere*, vel *mergi*; SNGUNN, *mergebantur*.

Anomalia hæc in præterito Indicativi causat similem anomaliam in præterito potentialis, vel optativi: ut,

ΓANEMI, ΓANEMEIS, ΓANEMI. *Pl.* ΓANEMEINΛ, ΓANEMEIΦ, ΓANEMEINΛ. à ΓANAM, ΓANAMST, ΓANAM. *Pl.* ΓANEMNM, nψ, NN.

Ex superpositis exemplis hanc regulam statuere forsan non temerarium erit, *viz.* habentia I breve in penultimâ infinitivi formant præteritum mutando I in Λ, & abjiciendo ultimam; sic à ΛIGAN, abjecto AN, fit ΛAG: & in *Plur.* Λ mutatur in Γ; sic à NΛAM formatur *Pl.* NEMNM, nψ, NN.

Et ex suppositis forsan statuenda est hæc regula: Habentia EI, vel I longum in penultimâ infinitivi faciunt præteritum mutando EI, vel I longum in ΛI, & abjiciendo ultimam. Sic ANΔBEITAN, *increpare*, facit in præterito ANΔBALIT.

ΓKEIPAN, *prehendere*; ΓKAIH.

INVIATAN, *adorare*; INVAIAT.

NEFSNEIΦAN, *occidere*; NEFSNAIΦ, NEFSNAIST, NEFSNAIΦ.

STEIGAN, *ire*, *vadere*; STAIH. *Pl.* STIGNM, nψ, NN.

BISKGINAN, *fulgere*; BISKAIN.

NKKGISAN, *resurgere*; NKKAIS.

NEAKΛEIΦAN, *transfretare*. ΓALLAIΦAN, *ire*. ΔEΛEIΦAN, *discedere*; NEAKΛAIΦ, ΓALLAIΦ, ΔEΛAIΦ. At VΛITAN, *circumspicere*, non facit in præt. VΛAIT, sed VΛAITXΔA. *Marc. 5. 32.*

VΛHSGAN,

7.

VALHSGAN, *creſcere*, facit in præſ. **VALHS**.
WYLAHAN, *lavare*, facit **WYXH**. Pl. **WYXHONN**, *laverunt*.
SALAHAN, *percutere*; **SALH**.
HALAHGAN, *videre*. **BIHALAHGAN**, *irridere*, faciunt **HALXH**, **BIHALXH**. Pl. **BIHALXHONN**, *irriſerunt*.
HALFEGAN, *tollere*. **ANðHALFEGAN**, *reſpondere*, faciunt **HXF**, **ANðHXF**. Aſt **HALFEGAN**, *lamentari*, facit **HNF**, *Matth.* 11. 17.
SWAKAN, *jurare*; **SWAK**.
ΓΑΣΚΑΠΑΝ, *facere*; **ΓΑΣΚΑΠ**.
ΓΑΣΑΚΑΝ, *arguere*; **ΓΑΣΑΚ**.

8.

BITINHAN, *circumire*, in præſ. **BITANH**. **ATTINHAN**, *adducere*; **ATTANH**. Pl. **ATTANHONN**, **NUF**, **NN**.
ΓΑΤINHAN, *nuntiare*; **ΓΑΤΑΙH**. Pl. **ΓΑΤΑΙHONN**, **NUF**, **NN**.
NSKINSAN, *ejicere*; **NSKANNS**. Pl. **NSKNSONN**, **NUF**, **NN**.
ΓΑΦΛINHAN, *fugere*; **ΓΑΦΛΑΝH**. Pl. **ΓΑΦΛΑΝHONN**, **NUF**, **NN**.
ΓΑΛNKAN, in præſ. **ΓΑΛΑΝK**. Pl. **ΓΑΛNKNONN**, **NUF**, **NN**.
AKINSAN, *cadere*; **AKANNS**. Pl. **AKNSONN**, **NUF**, **NN**.
WINðAN, *jubere*; **WANð**, *juſſit*.
ΓΑΝNPTAN, *capere*; **ΓΑΝNPTONN**, *ceperunt*.
ΓΑΣΑΙΘΑΝ, *uidere*; **ΓΑΣΑΘ**. Pl. **ΓΑΣΕΘONN**, **NUF**, **NN**.

9.

STANðAN ſimplex, *ſtare*; & compoſita, ut **NSSTANðAN**, *reſurgere*, in præſ. **STXH**, **NSSTXH**.

10.

VALNKKGAN, *operari*. **ΓΑΥΑΝKKGAN**, *facere*, in præſ. **VALNKH-TA**, **ΓΑΥΑΝKH-TA**. Inde præteritum noſtrate *wrought*, ab Infini-
 tivo *to work*.
MAΓAN, *poſſe*; **MAHTA**.
XGAN, *timere*; **XHTA**. Pl. **XHTEðANM**, **NUF**, **NN**. Legitur
NHTEðANM, *Marc.* 11. 32.
AIΓAN, *habere*, præſ. **AIHIDA**. & **AIH-TA**. præſ. Ind. **AIH**, *ba-
 beo*. Pl. **AIHONM**, *habemus*, **AIGNON**, *habent*.
BKIGGAN, *ferre*; **BKALHTA**. Pl. **BKALHTEðANM**, **NUF**, **NN**.
WAGKGAN, *cogitare*; **WALHTA**.
WNGGAN, *emere*; **WANHTA**.
KNNAN, *noſcere*; **KNNFAL**, & **KANN**, *novi*.
EKALLINSAN, *perdere*; **EKALLANSA**.
MNNAN, *cogitare*; **MNNðA**, & **MNNAIðA**. Pl. **MNNAG-
 ANM**, & **MNNAIðANM**.

NSYΛIKPΛAN, *ejicere*, in præter. **NSYΛIKP**, & **NSYΛHKP**. *Plur.*
NSYΛHKPNN, **NP**, **NN**.

11.

ΛTBΛIKAN, *offerre*; **ΛTBΛK**. *Pl.* **ΛTBEBKNN**, **NP**, **NN**.

EKΛHAN, *refciscere*, & **EKΛIHNAAN**, *interrogare*, in præter. **EKΛH**,
& **EKXH**. *Pl.* **EKEBHNN**, **NP**, **NN**.
EKETAN, *comedere*; **EKAT**. *Pl.* **EKETNN**, **NP**, **NN**.

12.

Et forsan habentia **Σ** breve in penultimâ Infinitivi formantur in præter.
ut habentia **I** breve, de quibus præceptum est R. 5.

13.

Huc refer omnia formata in præterito per reduplicationem; de quibus
Cap. VIII. R. 19. quibus adde **YΛIYXNN**, *flaverunt*, à **YΛIAN**, *flare*,
Matth. 7. 25. & 27.

14.

Ex supradictis forsan haud temerè statui possunt duæ conjugationes ver-
borum apud *Gothos*: una eorum qui formant præteritum Indicativi mutan-
do ultimam præsentis in **IAA**, **ΛIAA**, **ΔA**, quomodo à **SXKGA**, **HA**-
BA, **SΛΛBΞ**, formantur **SXKIAA**, **HAβIAA**, **SΛΛBΞAA**.

15.

Altera eorum, quæ formant præteritum abjiciendo ultimam præsentis,
& mutando vocalem, vel diphthongum penultimæ in aliam vocalem vel
diphthongum, quo modo formantur à **NIMΛ**, **NAM**; à **ΓKEIMΛ**,
ΓKΛIP; à **ΓASAKΛ**, **ΓASXK**; **ΔKIMSA**, **ΔKANSA**; **BAIKΛ**,
BAK; **EKETΛ**, **EKAT**; **STANΔA**, **STXΨ**; **N** abjecto, & tenui
Δ in aspiratam **Ψ** mutato Euphoniæ gratiâ. Et Nota, quod omnia secun-
dæ conjugationis faciunt præteritum passivum in **NS**: ut, **BNNAANS**,
ΓABANKANS, *natus*.

Notetur etiam quod ad priorem conjugationem reducenda sunt omnia
decimæ regulæ exempla, utpote quæ anomala tantum fiunt per contractio-
nem Euphonicam: ut in **MPNNA**, à **MPNNAIAA**: at in contractis
præteritis solvuntur radicales **K**, & **Γ** in **H**, & media **T** mutatur in tenui
T ulterioris Euphoniæ causâ: ut in **YΛHKHTA**, pro **YΛHKK**-
ΔA, à **YΛHKKIAA**, &c. At in **KNNΨA**, à **KNNNA**, **Δ** muta-
tur in aspiratam **Ψ**.

Quædam etiam & contrahuntur, & mutant vocalem vel diphthongum
penultimæ præsentis: sic à **BKIGΓA** formatur **BKΛHTA**, pro **BKΛΓΓ**-
ΔA, à **BKΛΓΓIAA**.

Denique coronidis loco notetur, quod à quibusdam verbis formantur alia,
quæ vim obtinent verborum *Hebræorum* in Hiphel. Sic à **EΛGINXN**,
gaudere, formatur **EΛHGAN**, *gaudio afficere, oblectare*; à **KNNNAAN**,
noscere, **ΓAKNNGAN**, *notum facere*.

16.

Cap. 12.

C A P. XII.

De Adverbiis.

Reg. 1.

ADverbia temporis: *Geſſyn, pridem. nūpan, nuper. iu, vel geoh, olim. geapa, olim. iugepa, olim. betpih þar þing, interea. æp, antea. næpne, nunquam. æpandæg, nudiustertius. * gýrftandæg, ſterday. & geoprtendæg. heri. æt ſumum cýppe, aliquando. offt and gelome, Gothus tamen ſæpe. to dæg, hodie. to mepiſen, crās. nu, nunc. þýdæg, vel idæg, eodem die. æt nextan, æt nýhrtan, tandem, demum. þa þa, quando. þon-
ΔARIS *eſt ne, tunc, quando. hpænne, & ahpenne, quando. hpilon, aliquando, olim. þær cras: unde þe, ex quo. of þir, huc uſque. gýr æpne, ſi aliquando. rýmbel, & rýmle, vero Gothi ſemper. á, & áá, ſemper. rýngallice, ſemper. abutan ende, ſine fine. nuge-
 cras dixerint na, adhuc. hpæbincgo, brevi, citò. on á populd, in ſeculum, Luc. 5. 55.
ΔARIS *æpenga, vel æplice, ſubitò. ſemninga, ſemnunga, ſubitò, continuò. þe ſer hpenne, ne quando. rpa rpiðe, tantifſer. on hpæpðnerre, brevi. rpa nulla (inquit micelum, tantifſer. ecelice, æternum. rona, ſtatim. inſtæpe, immediatè, il-
 Junius) *con- lico. rona inſtæpe, citò. Nota, quòd rona regit genitivum: ut, rona þær geſlurá potui pintpeſ, ineunte hyeme. 7 he þær þopþpepde rona þær pintpeſ, & ille ibi obiit ineunte hyeme, Suppl. MS. ad Chron. Sax. Hinc rona þær þe, quàm primum: ut, þa þær rona þær þe hi eoban, & factum eſt quàm pri-
 mum intraverunt, Bed. E. H. c. 16. pelhpær, gepelhpær, ubique, paſſim. late, tardè. lang, diu. get, modò. gelome, ſæpe. med mycel hpil, pau-
 liſſer. an lært, è veſtigio. ſelden, rarò. þa hpile, dum. ne lær æfter, non multò poſt. mid þý þe, quàm primum, quando. þenden, dum, quoad. æpne, illico, confeſtim. him þa æpne Giod anſpapede, tum illi Deus confeſtim re-
 ſpondet, Cædm. p. 21. l. 20. on lærte, è veſtigio, tandem. apa to alþpe, in ævum, Cædm. p. 23. 71.****

Loci: *hider, huc. þider, illuc. hpider, quo. her, hic. þær, illic. hpær, ubi. tohpær, ubique. nohpær, nuſquam. æghpanon, undique. heonon, hinc. þanon, illinc. hpanon, unde. Suþan, ab aſtro. Noþan, ab aquilone. ge-
 hend, prope. þopnean, propè. þopneah, prope. on þir healfe, hác. on þa healfe, illdc. piþuþan, ſupra. nýþeþ, & piðýþan, infra. piþutan, extra. binnan, intus. begeondan, ultra. beheonon, citra. upp, ſurſum. niþeþ, de-
 orſum. adun, adune, deorſum. on þa rpyþþan healfe, dextrorſum. on þa pynrtþan healfe, ſiniftrorſum. elleþhpider, aliorſum. uþan, ſupra, ſurſum, deſurſum. neoþan, deorſum. ellon, allibi. beneoð, beneoþan, infra. ge-
 hpæpe, undique. rpa hpær rpa, ubicunque. rpa hpider rpa, quocunque. æghpider, quaquaverſum.*

Hortandi: *uþon, age, agite, agedum.*Dehortandi: *papna þat, cave ne.*

Exci-

Excipiendi: buton, *nisi*. butan, *absque*. elles, *aliter, aliàs*. ælcop, *aliàs*. þý lær, *nē*. nýmðe, *nisi, præter*. nýmðe pen pæpe, *ni forsan*. nemne (*Islandis nema*) *nisi*. þopan, *tantum*. naleþ, *nilominus*. noht þon lær, *nilominus*. 7 þeah þe he rpa anhaþen pæpe. noht þon lær he þeapfum rýmble eaðmod pær.

Negandi: ne, *non*. no, noht, noht, *non*. ne, ne, *non*, inde forsan *Gal-
lorum nenny*. nateþpon, *minime, haud*. næfpe, *nunquam*. on nan þifum,
nullo modo. nere, vel nær, *non*. na, *non*. nalleþ, *non*. na lær, *ne*. nohpæ-
þep, *nec, nulla ex parte*. Hic notandum est, Ne, per aphæresin æ e, coa-
lescere in unam vocem cum Nominibus, & Verbis: ut in Nænigum, pro
ne ænigum. næþdon pro ne hæþdon. * nýr, vel nýr, pro ne ȝr. nulle, pro
ne pille. nabbað, pro ne habbað. Quod turpiter ignorans Editor Chau-
ceri ita præfatur Lectorem: *Chaucer many times understands his NIST pro*
Verb, as I ÞOE what men him call: for I is ÞO WH ÞOE. NI IST, vel
Cum tamen not, vel nat, veterum coalescit ex Ne pat, I know not, NIH IST,
or wot not. *Luc. 9. 13.*

Notandum etiam est, quod in *Anglosaxonica* Negatio enuntiatur per duo
Negativa: ut, *Math. 22. 23.* gecgað ða bucei þat nan æpir ne ȝig. Ne
om ic na Lpirt, *non sum ego Christus*, *Job. 1. 20.* hýpa nan nær ac lænryb,
Luc. 4. 27. Addam etiam & alterum exemplum ex *Ælfrici* epistolâ ad
Wulfstanum Archiepiscopum *Eboracensem*, lectoris *Pontificii* gratiâ: Ne bið
re lþlica hlaf LICHAMLICE rpa þeah ne re YLCA LICAMA DE
LRIST ON DROFODE. ne þæt halig þin NÆS þær hælenþer blōð
DE FOR US AGOTEN VÆS on LICHAMLICAN ÐINGE. ACON
LASTLICUM ANDGYTE, *Nilominus panis ille vitæ non est COR-
PORALITER idem corpus IN QUO PASSUS EST CHRISTUS, neque*
*sanctum illud vinum est Jesu sanguis, qui pro nobis effusus erat, IN COR-
PORALI STATU (vel conditione) sed IN SPIRITUALI SENSU.* Hoc,
& quæ deinceps sequuntur in *Gulielmi de Insulâ* excerpto impresso vel Co-
dice MS. qui extat *Oxonie* inter libros *Junianos*, hoc, inquam, & sequen-
tia, quam repugnantia sunt doctrinæ *Concilii Tridentini* de S. Eucharistiâ
penes Lectorem esto judicare. Sed, ut eð redeam unde eram digressus,
Editor *Chauceri*, nihil antiqui sapiens, dicit ipsum imitatum fuisse *Græcos* in
vehementius Negando per duo Negativa, tametsi *Chaucerus Græcarum* li-
terarum ignarus, more sui temporis, in quo *Saxonismus* penitus non exoleve-
rat, duobus Negativis usus est: ut, I þe said þone ill. Occurrunt
persæpe tria Negativa *Job. 1. 18.* Ne geceah næfpe nan man ȝod. Lpirt
ȝr gecpeþen hlaf þuph ȝetacnunge. 7 lamb. 7 leo. --- ac rpa þeah ærþep
roþum gecýnde nýr Lpirt naþon ne hlaf. ne lamb. ne leo. Occurrunt
etiam quatuor: Ne nan ne doþrte of þam bæge hýne nan þing mape axi-
gean, *Math. 22. 46.* Sed, ut Editorem *Chauceri* denuò perstringam, quàm
insulse etiam Lectorem docet *Chaucerum* suum scripsisse gon pro begon,
lebe pro belebe, lobeden pro did love, woneden pro did won, quo
nihil putidius. Certè non possum non dolere vicem Nostratis *Enni*, ut-
pote, cui contigit habere Editorem *Anglosaxonicarum* literarum prorsus im-
peritum. Præterea monendus est *Philosax*. Lector regulam hanc de modo

Negandi per duo, vel plura negativa, non adeo generalem esse, quin exceptionem admittat. Nam in *Chronologia Saxonica* rarius occurrunt duo Negativa; in *Regia Hist. Eccles. Bed paraphrasi* multò crebrius negatur per solitarium negativum, quàm per duo, vel plura, etiam in dictis vehementissimè Negantibus; ut, ubi describens, quàm pertinaciter Britanni hærebant suis traditionibus contra preces, & increpationes *Augustini*, Interpres

*** Imò sanè* sic scribit Rex: * hi him hýpan ne polban. ne hi polbon pihthe Eartpan hic vehe-
mentissime
Negatur. healbā --- ac paulò post, * Ne hi Auguriner lapum. ne hý benum. ne
Negatur. hý hpeam and hý gefepena ænige þinga gefarizean polbon, p. 110. Et
Nam, ut scri- pagina sequenti, cpebon hi þat hi nænig þýrfa don polban. ne hine for
bit Histori- Apcebyrceope habban polbon. Dicentes ad invicem: gif he nu for ur
cus, l. 2. cap. apýran ne polbe. mýcel ma gif pe him undenþeodbe beoð. he ur for
20. --- usque nopiht fophýgeð, Bed. H. E. l. 2. c. 2. In *Cædmonianâ* paraphrasi (ni
hodiè moris *paragraphe Chronologiæ Saxonice* ad annum DCCCXXXVIII. quem, cum
fit Brito- duobus aliis ad annos, scil. DCCCXLII. & DCCCCLXXV. author, quisquis
num fidem, fuit, *Cædmonis* non infusus imitator, *Cædmonianis* + verbis, & *Cædmonia-*
religionem- *nâ* verborum * pompâ grandiloquus composuit. Proferamus exemplum:
que Anglo- Ne peapð pæl mape on þýr Eýglānde æpep gýta folcer gefýlled, In *hac*
rum pro ni- *Insulâ band unquam major populi strages facta est.*
hilo habere, Denique *Ulphila-Gothica*, ad quam proxime accedit vetustissima dictio

neque in ali- *Cædmoniana*, semper utitur simplici negativo, quamvis in multis aliis Græ-
quo eis ma- cissat. Hæc adnotare Lectorum gratiâ visum est mihi relinquenti iis liber-
gis commu- tatem judicandi, an modus iste negandi per duo, plurave Negativa ab an-
nicare, quam tiquo sit, & primò advenientium Saxonum, & Anglorum temporibus coë-
paganis. Re- vus, an potius, interjecto tempore, ortus sit, prout casus voluit, quem pe-
gius inter- gius arbitrium est, & jus, & norma loquendi.

pres: Bpýt- Affirmandi: la, etiam. gýre, etiam. pitodlice, profectò, quippe, nempe.
ta þeap ír buton tpeon, proculdubio. gefýrlice, scilicet. roðlice, certè. hpæt þonne,
þat hi An- tum certè. gegnunþa, omnino, planè, certò, prorsus. Ðær ap recgað þat
gel-cýnner hit gegnunþa fþom Lode come, Nuncius hic dicit hoc à Deo esse, *Cædm.*
gelearan. 7 p. 17. l. 10. fupþon, etiam, quidem. oplæg, omnino, plane. oplæg recge,
æfepnýrre planè dicam, *Cædm.* p. 91. l. 2.

for nopiht Optandi: eala gif, utinam.
habbað. ne

him an ænigum gemænþumian pillað þon ma þe hæpenum mannum. *Noluit scilicet*
Ecclesia Britannica, per D. circiter annos libera, quia non licebat salva libertate, cum Roma-
no-Saxonica communicare.

+ *Qualia sunt*, gumā—hondþlega, bpegu, beopnþinc, plitæg, þinþum, þlance, tþþ,
hæleð, &c.

* Copla dþihten. mæpe tungell. Lodes candel beopht ecer dþýhtner. nægled
cneappum. bþada bþýmþream. eopþan dþeamaf. tþþfært hæleð, &c. Non borri-
da hec [quamvis perantiqua] ut Whelocus autumat, sed Poëtica, sed *Cædmoniana*.
At excusandus erat vir Clarissimus, utpote cui nondum in manus inciderat ineditus liber
Poëticus, quem F. Junius F.F. meritò vocat recondite antiquitatis Theſaurum.

Dubitandi: penunge, *forſan*. pen, *fortè, forſan*. *epinigenblice, forſitan, fortaiſſis*. þelær, ſeu þyleſ, *ne fortè*. nimþe pen pæpe, *ni forſan*.

Intentionis, & comparationis: Spiðe, *valde*. pel, *valde ſatis*: ut, pel manega, *valde multa*, LL. Inæ c. 43. ma, *magis*. ma þonne, *magis quàm*. Nu monige on Nopþan-hýmþa þeode ge æpele ge un-æpele hy rylfe. 7 heopa heapn MA gýpnað on Mýnſteþ 7 on Godeþ þeopdom-hað to rýllanne. **DONNE** hi rýnd bi-gongende populðlicne camp-hað. þeo pîre **BYLENE ENDE HÆBBENDE SY SEO ÆFTRE YLDO** geryð 7 rceapað. Hæc contra creſcentem indies exceſſum Monafteriorum, & Monachorum ipſe Beda Monachus H. E. lib. 5. cap. 24. Eodem tendit, quod valetudinarius ſcripſit paulo ante obitum in Epiſtolâ ad Egbertum Antiſtitem, quam edidit clariffimus J. Waræus Eques auratus A. D. MDCLXIV. In hæc Ep. graviter taxat prævalentem condendi monaſteria conſuetudinem, quæ per incuriam Regum, ut ipſe ſcribit, *precedentium, donationeſque ſtultiſſimas* ad longè majorem numerum, illo vivente, excreverant, quàm quem Reſpublica ſive *civilis*, ſive *Eccleſiaſtica* pati aut poſſet, aut deberet. þeaple, *nimis vehementer*. micclum, *multum nimium*. eallunge, *proſuſ*. ræpinga, *ſubitò, illico*. bet, *melius*. pýpre, *pejus*. mid ealle, *omnino*. hpæðlice, *acutum*. genoh, *ſat, ſatis*. rpiðop, & hpaðop, *magis*. pecene, *cito, ſtatim, conſeſtim*. ealleſ, *plenariè*. ealleſ to rpiðe, *ultra modum*. ealleſ to gelange, *nimum diu*. ealleſ to fæpte, *nimum tenaciter*. eallum gemettum, *omnimodè*. heapmælum, *acervatim*. ma, *magis*. þe ma þe, *magis quàm*. to þan, *tam*, *adeò*. ne rý nan man to þan aplear. þat he Adam pýpige, *ne quiſ tam improbus ſit, ut Adamum excretur*. Bed. H. E. p. 67. lýterrne, *pene*: ut, lýterrne eall hiſ peopod, *omnis pene ejus exercitus*.

Remiſſionis: lýtlum, *paulatim*. rþund-mælum, *ſenſim*. rþicce-mælum, *paulatim*. roſte, *ſuaviter*. rægepe, *gradatim, pedetentim*. hpon, *paululum*. hpæt-hpega, hpæt-hugu, hpæt-hpugu, hpæt-hpýgu, *pauliſſer, pene*. hpon-licop, *minus*. pona, pana, *minus*. aner pana, *uno minus*.

Congregandi: ramob, *ſimul*. ætgeþepe, *ſimul*.

Qualitatis, & modi: pel, *bene*. geapa, *benè, valdè, ſatis*. ýþele, *malè*. rægeþe, *pulchrè*. unceaþunga, *gratis*. appunga, à G. **AKNGA**, *gratis*. æninga, *neceſſario*. rputolice, *expreſſè*. eaþunga, vel eaþunge, *coram, palam, publice*. deapnenga, deapnunga, *clam, ſurtim, occultè*. rundpon, *ſecreto*. ælcop, *alias*. holinga, holunga, *nequicquam*. toðæledlice, *ſeorſim, diſiſim*. biðellice, *ſecreterè*. rnoteþlice, *prudenter*, à rnotop, *prudens*. heapðlice, *duriter*, à heapð, *durus*. pihtlice, *rectè*, à piht, *rectus*. Hic notandum omnia adjectiva poſitivi gradûs qualitatem, vel modum rei ſignificantia adverbiaſcere in LICE, quod apud Nos vertitur in **ly**: ut in **rightly**, *rectè*. Præterea notandum eſt, Adverbia qualitatis, quia qualitates ipſæ intenduntur, & remittuntur, per gradus etiam comparari: ut, à rnotoplice, *prudenter*; rnotoplicop, *prudenter*; rnotoplicorþ, *prudentiſſime*. A pihtlice, *rectè*; pihtlicop, *rectius*; pihtlicorþ, *rectiſſime*.

Similitudinis: rpa, *ſic*. þur, *ſic, ita*. þur gepað, *ſaliſ, huiusmodi*. rpa rpa, *ſicut, quaſi, uti*. eacrpilce, *conſimiliter*. rpa gelice, *ſimiliter, ſic*. rameýlca rpa, *ita, ſaliſter*. rpilce, *quaſi, ac ſi*. Spilce God hi neaðrige to ýþel

ðæbum, quasi illos Deus ad malefacta cogeret, Bed. Hist. Eccl. p. 64. enbemer, pariter, similiter. ac bugon ealle endemer to Iob, sed omnes pariter ad Deum convertebantur.

Ordinis: þær pih̄t, confestim, recta. riððan, deinceps, postea. æt nextan, tandem. on bæc, retro. eft, iterum. oð þis, hætenus. uþor, superius. uþemeft, supremo. æt nextan, postremo, nouissime, tandem. 7 gehu-eller, & cætera, vel & similia. of þam, inde. hpyrftum, vicissim. hýndan, retro. behindan, id. on bæc, on bæcling, à tergo, pone. þæræfter, postea. and 7pa forð, &c. deinceps. ac cpýð upe fæðer. and 7pa forð ealle þa forð þe þæræfter fýliað, sed dicit Pater noster, & deinceps omnia verba, quæ postea sequuntur, Cod. MS. Jun.

Demonstrandi: efne, hæp is, þer is, nu her, eallenge, en, ecce. heonu, en, ecce. loca, loca nu, vide sis.

Interrogandi: hpy, cur? forhpý, forhpýg, forhpon, quamobrem? tohpý, quare? humeta, quomodo? cpyrt þu, vel cpyrtula, an, num? la hu oft, quoties? to hpan, to hpon, quorsum? quousque?

Numeralia: æne, semel. tuua, bis. þripa, ter. feoper riþon, quater, &c. on tpa piran, bisariam. on þreo piran, trisariam. on ælcef piran, omnifariam. **SIBÞNSINÞAM**, septies, Luc. 17. 4. 7ien, iterum. fupþon, fupþum, quinetiam, præterea. 7et ma, præterea. tofopan þam, præterea.

R. 2.

Adverbia Gothica.

Loci: hek, hic. ǵainak, illic. ǵainayaikeþs, illuc. þak, & þaknih, ibi, illic. þakei, ubi. þaðei, ubi, quo. þisoðanh þaðei, quocunque. flikka, longe, procul. inþ, sursum. aþlaþ, deorsum. alǵaþ, aliorsum. and aþla, ubique, undique. oþ, vel oþa, quo. þnsaðanh, ubicunque. oþake, quo. hiðake, huc. ǵaina, illuc. nt, nta, extra, foras. þisoðanh þei, quocunque. þisoðaknih þei, quocunque, ubicunque. ǵainþke, inde. oþþke, unde. inþaþke, à summo. flikkaþke, à longè. alǵaþke, aliunde. aþlaþke, de deorsum. Quibus addi possunt adverbia verbalia vocantis simul, & accersentis: hiki, huc, in hunc locum, diþo. hikciþ ad plures, diþi, huc agite. hikǵats ad duos, huc agite. iþnka, & iþnkaþa, retro. biþnǵang, in proximo, in circuitu. aþlaþke, undique. þaþke, hinc, alǵaþ, alið, aliorsum.

Temporis: snns, & snnsaiþ, confestim, statim. ǵn, & ǵnþan, jam, nunc. anaks, statim, subito. ekamvisis, semper. þan, cum, quando. þanda, dum. aþǵoanǵh, * aþǵa oþameth, quotidie. hita, vel himma aþǵa, hodie. ristkaðagis, cras. aikisþan, olim. ninanþh, nondum. oþanhon, unquam, quo. ni oþanhon, nunquam. an aiþa, in aiþin, pna aiþ, iðianus, semper, in seculum, in æternum. ni aiþ, nunquam. þan, tum, tunc. Math. 6. 11. nþ, nunc. sinteinǵ, semper. eknmist, primum. nhtvǵ, mane. pna þatei, donec. sva alǵǵa oþila sve, quamdiu. nþta,

* Inde vox
Anglosaxoni-
ca dag-

hþamlic, quo-

idianus,

Math. 6. 11.

NEȦA, *sepe*. NKKIƿE, *semper, quum*. FANƿIƿIZEI, *priusquam*. FANƿIƿIS, *prius*.

Adverbia Qualitatis apud Gothos, magnâ ex parte, formantur ab adjectivis Neutris, in AƿA, vel BƿA: ut à FƿƿAƿA *sapiens*, FƿƿAƿAƿA *sapienter*. à ƿATIA *opportunitum*, ƿATIAƿAƿA *opportune*. à TKIƿƿA *fidele*, TKIƿƿAƿA *fideliter*. à ƿAIHT, ƿAIHTAƿA. ab Aƿƿ *validum, vehemens*, AƿƿAƿA *valde, vehementer*. ab AƿAƿ *difficile*, AƿAƿA *difficiliter*. ab ANAƿAƿAƿA *occultum*, ANAƿAƿAƿA *occultè*. à SƿIKƿƿAƿA *manifestum*, SƿIKƿƿAƿAƿA *palam*. ab NƿIA *malum*, NƿIAƿAƿA *male*. Huc refer, ƿAƿAƿAƿA *libenter*. AƿNIAƿA, *caute*. ƿAƿAƿAƿA, *diligenter, accurate*. BƿAƿAƿA, *aperte, libere*, Job. 7. 13. NSSTIƿƿIAƿA, *luxuriose*. ANAƿAƿAƿA, *manifeste, palam*. BƿAIƿAƿA, *amare*; quorum adjectiva non occurrunt. SNIƿNƿIƿAƿA, *cum festinatione*. ANAƿAƿA, *manifeste*. ƿIƿAƿA, *clanculum*. NSAƿAƿA, *solicite*. SPƿAƿA, *cito*. NƿAƿAƿA, *sine timore*. MƿISƿA, *multo*. MƿIS, *magis*.

Reliqua ponuntur promiscue: SƿAƿA, *temere, abs re*. Aƿ-
TKA, *denuo*. AƿAƿA, *omnino*. BISIƿAƿA, *vere*. NƿAƿA,
NƿAƿAƿA, NƿAƿAƿAƿA, *aduc*. NIƿAƿA, *necdum*.
hAƿAƿA, *superius, altius*. ƿAƿAƿA, *aduc, amplius*. ƿNƿA-
NƿAƿA, *aduc*. † SAƿA, *ecce*. ƿAƿAƿAƿA, *ultra, amplius*. † SAƿA-
NIƿAƿA, NIƿAƿA, *non*. NIƿAƿA, *non, neque*. NIƿAƿAƿA, *vi-*
NƿAƿA, *nondum*. AƿTAƿA, *retro*. FƿAƿAƿAƿA, *pusillum, dere*.
SAƿAƿAƿA, *similiter*. ƿAƿAƿA, *deinceps*. ƿAƿAƿA,
santum. SPƿAƿA, *segregatim*. AƿTAƿA, *retro*. FANƿIƿIS, &
FANƿIƿIZEI, *priusquam*. SAƿA, SAƿAƿA, *simul*. AIƿA, NI-
AIƿA, NI IƿA AIƿA, *nunquam*. ƿAƿAƿA, *forſan, forſitan*. BƿAƿA-
TA, *ſi forte*. IƿAƿA ƿA, & IƿAƿA AƿTA, *alioquin, ne forte, num-*
quid. NIƿA AƿTA, *ne forte*. SƿA, *sic*. SƿAƿA, *sicut, prout, ita*.
SƿAƿA, *ita ut, itaque*. ƿAƿA, *etiam, certe*. NE, *non*. NI, vel NIƿA,
ne, ni. NIƿA, *nequaquam*. ƿAƿA, *ibi*. NIƿA, *non*. AƿA, &
AƿAƿA, *quare*. NIƿA, *non, ne*.

C A P. XIII.

De Conjunctionibus.

COpulativæ: and, &. eac, etiam, item. eft, porro, iterum.
 Discretivæ, & disjunctivæ: oððe, vel, aut, fivē. ne, nec, neque.
 aþop oððe, fivē, aut. oððon, aþop oððon, id. ægþer, ouþer,
 vel, fivē. hpæþer, fivē, utrum. nehþæþer, neque. rpa hpæþer rpa hýt rý,
 fivē. nana, neque. ac, fed. ram, fivē: ram hi færtē. ram hi ne færtē,
 fivē jejurent, fivē non jejurent.

Interrogativæ: hpi, cur? fopþý, fopþýg, fopþon, quare? la, ne,
 necne, anne, nonne. Exemp. undeſtandest þu la, ſentis ne? pilt þu la,
 viſne? cpýðrt þu. cpýrt þu, cpýrt þu la, num, anne, nonne. *penrt þu,
 num, anne, nonne. *cpæðe ge, num, anne, nonne. hpæþer þe, num? hu, hu-
 Marc. 2. 19. meta, quomodo? hunu, nonne: ut, hunu bpiht, nonne dominus? Pf. 38. 11.
 ſed, etiam, ſimiliter, utpote.

Completivæ: and, ſed, autem. foðlice, pitoblice, autem, vero, quidem,
 equidem, utique. hpæt þa, verum. rpilce. rpa hit pæf, utpote. uton, uton
 nu, ſed, præterea, porro, denique, nunc demum. rpilce eac, quin &, etiam,
 præterea.

Adverſativæ: þeler, ne. þeah, quamvis, tametiſi. hpæþere, tamen, ve-
 runtamen. þeah hpæþere, ne vero, veruntamen. naler -- ac, non ſolum -- ſed.
 fupþon, etiam. rpilce, etiam, quidem. ac, ſed. pið þon þat, dummodo. to
 þon þat, adeo ut. þeah þe, quamvis, ac, etiam. and, at, aſt. ſed. ægþer
 ge, ge. cum, tum, tam, quam. þa pænon ægþer ge rpiſtþan. ge unpeal-
 tþan, erant autem cum velocioreſ, tum minus mutanteſ, Chron. Sax. þær
 geſleambe ge þa fealay ge þa Deniſcan, ibi cum Britannoſ, tum Danos fu-
 gabat, Chron. Sax. an. dcccxxxv. Na læf þat an -- ac, non ſolum, verum e-
 tiam: ut, rpa þat na læf þat an ealle þine ealbþan. ac ealle Cýningaſ oſer-
 rtigert, ita ut non ſolum omneſ tuos progenitoreſ, ſed omne� Reges tranſcen-
 diſ. na læf þat an hpilce dæg. ac eac rpilce hpilce comper, non ſolum qua
 die, verum etiam quo genere certaminis.

Conditionaleſ: gif, ſi.

Exceptivæ: buton, niſi. nymðe, nemne, niſi. nýmðeþ, niſi quod.

Illativæ: fopþan, fopþam, fopþanþe, quia, quoniam. fopþe, quia.

† FARI † fopþi, fopþi þe, propterea, idcirco. eopnoſtlice, pitoblice, ergo, igitur.
 † þær, propterea quod. þý, propterea ideo, quia, quamobrem, quoniam.

Diminuentēſ: hupu, ſaltem, & hupupinga, Matb. 14. 36. hpæga, ſal-
 tem, pag. ult. Oþberi periplúſ.

Cauſaleſ: þý, propterea, quia, ideo. þat, ut. fopþam, quoniam. mýð þý,
 quum. mid þýþe, ſimulac. þý þe, quoniam. pið þone þat, ita ut, dummodo.
 þatte,

† FARI
 † þær, fore
 thy, in Rumi-
 cā.

þatte, quod. to þon, ut, eo fine: to þon þat unlænebe rýn zelænebe, ut indocti doceantur. þorþiz, quamobrem: þorþiz ne býð nan bot naht. butan þær beo ƷerpicneƷe, quamobrem nulla pœnitentia valet, sine cessatione, Cod. MS. Jun. þorþi, idem.

Conjunctiones Gothicæ, promiscuè positæ.

ΛΨΦΑΝ, autem, enim, verò. ΑΝΕΤΡ, utique. ΪΨ, autem, verò, &, si, ergo. ƆΛΗ, &. ΑΚΕΙ, sed. ΪΒΛ, numquid? ΪΒΛΙ, numquid. ΪΒΛΙ-ΕΙ, numquid. ΦΑΝ, ƆΛΦΑΝ, forsitan. ΦΑΝΗƆΛΒΛ, quanquam. ΦΑΝ, an? quàm. ΦΕΕΙ, ΦΙ, quia, ut. ΒΙ ΦΕ, quum. ΔΝ ΦΕ, ΔΝΗ-ΦΕ, ΔΝ ΦΕΗ, ΔΝ ΦΕΕΙ, ΔΝ Φ ΦΕ, ideo, quamobrem. ΠΝΤΕ, quod, quia, quoniam. ΝΨΦΑΝ, quidem. ƆΛΒΛΙ, si. ΛΙΨΦΑΝ, autem. ΛΙΨΦΑΝ, vel ΝΨΦΑΝ, aut. ƆΛΒΛΙ, si. ΣΥΕΨΑΝ, tamen, verumta-
men. ΝΙΒΛ, nisi. ΝΙΒΛ ΦΑΝ, nisi forte. ΑΛΛΙΣ, enim, quidem. ΑΚ, Α-ΚΕΙ, sed. ƆΑΝ, ƆΑΝ, si. ΦΑΝ, cum, autem. ΦΑΝΔΕ, ΦΑΝΔΕΙ, quia, quod. ΝΝ, ΝΝΗ, ergo, igitur. ΑΛƆΑ, sed. ΦΑΝΝΗ, ergò, igitur, cum, tunc. ΦΑΚΝΗ, ergo, autem. ΕΙ, ut, quòd. ΑΝΚ, enim, etenim, etiam, quip-
pe. ΝΚΚΙΦΕ, quum. ΝΑΝΗ, adhuc. ΝΙΝ, nonne? ΠΝΤΕ, donec. ΚΛΙΗΤΙΣ, igitur. ΦΑΝΔΕ, si autem. ΦΑΝΔΕΙ, quia. ΝΣƆΑ, nisi, excepto. ΦΑΜΜΕΙ, ΔΝ ΦΑΜΜΕΙ, quòd. ΠΝΤΕ, quòd, quia, quo-
niam. ΦΑΝΕΙ, ut. ΜΙΨ ΦΑΝΕΙ, dum. ΝΙΝ ΑΝΕΤΡ, nè fortè. ΝΙΗ-ΦΑΝ, neque. ƆΛΗ ΦΑΝ ΑΝΚ, etenim. ΪΝΝΗ, &, Job. 7. 32. ƆΛΙ-ΥΛ, quomodo. ΦΑΤΕΙ, quòd. ΝΗΦΑΝ, enim, ergo. ΑΤΝΗ, vero. ΝΑΝΗΦΑΝΝΗ, adhuc. ΑΝ, aliquando præponitur interrogationibus:
ut, ΑΝ ƆΑΣ ΜΑƆ ƆΑΝΙΣΑΝ, quis potest salvus fieri, Luc. 18. 26.
v. Job. 9. 36. 18. 37.

C. A P. XIV.

Cap. 14.

De Præpositionibus.

Præpositiones considerantur vel in constructione, vel in composi- Reg. 1.
tione.

In constructione, vel regimine, Præpositionum, quædam regunt ac- 2.
cusativum; quædam ablativum vel dativum, & quædam utrumque.

Præpositiones, quæ regunt accusativum, sunt, quæ sequuntur: 3.

ToƷeaner, contra, erga, adversus: ut, toƷeaner hýne, Ps. 12. 4. to-
Ʒeaner hir rýnd he Ʒæð.

Teh, contra: teh hinc þa Ʒerþon, tum contra illum venerunt.

Emb,

Emb, vel ýmb, *circum, circa, super, de*: ut, emb hýne, *Luc. 11. 54.*
emb eal þat rice.

Fop, *pro*: ut, gehýbde eoƿer ælc ƿop oþerne, *alter vestrum pro altero*
oret, Bed. E. H. p. 342. On æfen timan upe ƿuhten offeƿode. æt æfen-
geƿeoƿde 7 ðælbe hir ƿiscipulum þuƿh ÐALIG GERINE hlaƿ, and ƿin
FOR hir ƿylƿer lichaman. 7 FOR hir agen bloð, *In vespertino tempore Do-*
minus noster immolabat: in convivio suo vespertino distribuit discipulis suis per
sanctum mysterium panem; & vinum pro sui ipsius corpore, & pro proprio
sanguine, Cod. Can. MS. sub Rubricâ de officiis diurn. & noct. cap. xxxi.
Et ne fortuitò hoc dictum videatur, idem in iisdem verbis sæpiùs occurrit
quasi consultò: ut fol. MSpti 37. a. Cƿiƿt ƿær PRESBYTER. þa þa he
nam hlaƿ. 7 heolb betƿeoƿ hir handum. 7 þone calic eac ƿƿa. 7 to heo-
ƿonum beƿeah. 7 to hir ƿæðer clýƿode. 7 þanciende bletƿode to ÐUSLE.
7 ƿyþþan hit hir ƿiscipulum ƿealbe to þicƿanne FOR ÐYS SYLFES LI-
CHAMAN. AND FOR ÐIS AGEN BLOD. Iterum fol. 38. b. *Et si*
Dominus panem pro sui ipsius corpore, & vinum pro proprio sanguine distri-
buit, dicant Papistæ, qui potuit dare sui ipsius ipsummet naturale corpus, &
corporis ipsummet naturalem sanguinem discipulis edendum, & bibendum. Huc
spectat etiã quod legitur MSpti fol. 39. a. Se mæƿre-ƿeoƿt GETAC-
NAD Cƿýrtrýllene. 7 þæt altape GETACNAD Cƿiƿter ƿode. 7 ƿeo
oƿlete GETACNAD Cƿiƿter lichaman. 7 ƿin. 7 ƿæƿer on þam calice
GESƿUTELAD þa halizneƿra þe of Cƿiƿter ƿiðan ut-ƿleoƿan. þæt ƿær
bloð. 7 ƿæƿer, *Sacerdos significat Christum ipsum, & altare significat Chri-*
sti crucem, & panis Eucharisticus significat corpus Christi, & vinum cum
quâ in calice indicat sanctum illud, quod ex Christi latere fluxit, id erat san-
guis, & aqua.

Beƿopan, *coram*: ut, beƿopan þine anƿýne, *Luc. 7. 27.*

ƿiþæƿtan, *post, pone*: ut, ƿiþæƿtan hir ƿet, *Luc. 7. 38.* ƿiþæƿtan þa
meniƿu, *Marc. 5. 27.*

Ðuƿh, *per, trans, ultra*: ut, þuƿh þa ceapƿe, and þat caƿtel. þuƿh
gebeoƿƿeƿar ƿæteƿum, *Luc. 9. 14.*

On, *in, vel motum ad locum, & ut inter, super*, significat: sic, on þa
þopnar, *Luc. 8. 7.* on læcaƿ, *Luc. 8. 43.* on þa ƿceapþan, *Luc. 10. 30.* on
þone heoƿen beƿeah, *Luc. 9. 16.* on anne munt, *v. 28.*

Oƿer, *super, supra, trans, ultra*: ut, oƿer þýne mepe, *Luc. 8. 28.*
oƿer mine mýran, *Luc. 22. 30.* oƿer þone muþan, *Marc. 5. 21.* oƿer þa
ƿoðan, and oƿer þa ýfelan. oƿer tyn ceapƿra, *Luc. 19. 17.*

Ongean, *in, contra, aduersus*: ut, ongean Galileam, *Luc. 8. 26.* on-
gean halizne ƿaƿt, *Luc. 12. 10.* ongean þone bƿýðƿuman, *Matb. 25. 1.*

Nean, *neh, fere, prope, juxta*: nean tƿelf ƿintƿe, *Luc. 8. 42.* nean eah-
ta ðagaƿ, *Luc. 9. 28.* Ita ƿop nean: ut, ƿop nean þneo þuƿenð. ƿop nean
þƿittig ƿeapna. neh cƿyncean þaƿa Eaðizna Apl'a, *juxta Ecclesiam Beato-*
rum Apostolorum.

Buton, butan, *præter, ultra, extra*: ut, buton Petrum and Iohannem,
Luc. 8. 51. buton ƿiƿ hlaƿar, and tƿegen ƿiaƿar, *Luc. 9. 13.*

Oð, *usque ad, tenus*: ut, oð þa bopna, *usque ad facies*. oð æren, *usque ad vesperum*. oð enbe. oð cniht-hade. oð þa hylta, *capulo tenus*. oð beað. oð þone rþupan. oð þa rceancan. oð þa ancleop.

Gemanġ, *inter*: ut, rpa rceap gemanġ pulfar, *Math. 10. 16.*

Betpux, betpeox, betpox, betpŷh: ut, rpa rpa lamb betpux polfar, *Luc. 10. 3.* betpux eop ealk, *Luc. 9. 48.* and Mellitux betpŷh hi æt þam rŷnoðe ræt, & *Mellitus inter eos in Synodo assedit.*

Utan, *circum, circa*: ut, þa berzobon þa ludear hine utan, *Job. 10. 24.*

Agen, *contra, adversus*: ut, agen mannes runu, *Luc. 12. 12.* agen oþerne cýning, *Luc. 14. 21.* agen hýne apn, *Luc. 15. 20.*

Geond, begeond, Begeondan, *per, ultra*: ut, geond rþopa. geond baġar. begeondan Humbre, *Præf. Elfr ad Wulfŷig.* begeondan ræt he iŷ.

Fiðgeondan, *circa*: ut, piðgeondan loþbanem, *Math. 3. 5.*

Fið, *juxta, cum, contra, adversus, pro, circa, circiter, erga, a, ab*: ut, ġeribŷuma pið þinne bpoþen, *Math. 5. 24.* ġoð ġercýlð uŷ pið deoþol. pið haue-cpæð, *circa gallcantum*. pið þa ceap-rþæt, *circa forum*. pið hiġ, *juxta illos*. pið þa ræt, *juxta mare*. rþapiend pið heoþenar, *cælum aspectans*. tpeġen pepar pið hine, *Luc. 9. 30.* pið þone peġ, *Math. 21. 30.* pið feoh ryllan, *pretio vendere*. pið þone þæt, *ita ut, dummodo*. rpa rpa pe rþoġiŷað þam þe pið uŷ aġýltað. ġýmað, ġ papniað pið ælce ġýt-runge, *videte, & cavete ab omni avaritia, Luc. 12. 25.*

Hiŷce addas, anblong, anblang, onblong, *per, in longum*: ut, anblang ræt, *per mare*. anblang riġne, *per sequenæ flumen*. rþoþ re hepe up onblong Mæŷe, *exercitus per flumen Mæŷe perrexit*, *Chron. Saxon.* anblang dic þæt on Þopra-bþoc, *in longum fossæ usque ad rivulum Equorum dictum*, *Chart. MS. Edgari Regis.*

Præpositiones, quæ regunt ablativum vel dativum, sunt, quæ infrâ ordine ponuntur.

Be, *de, super, secundum, pro, propter, juxta*: ut, be þam Hælenbe, *Luc. 7. 3.* be eallum þýrum þingum, *v. 18.* be ġeŷeohte. be midþe nihte. be þæpe apoŷtolican lape. be tameŷe. be þam menn ic rþpece. be rce Martineŷ Mærran, *LL. Inæ, c. 4.* Occurrit etiam Bi, & aliquando Biġ, quæ significant *juxta, prope, circum*: Biġ rþandað me rþpange ġeneatar, *mibi adŷtent ŷtrenui ŷervi, Cædm. p. 7. l. 12.* re Biŷceop þe him biġ ræt, *Episcopos qui juxta eum ŷedebat.* biġ þæt halġan ġaŷteŷ cýme, *de advenu Spiritus ŷancti.*

To, *ad, in, usque*: ut, to hým, *Luc. 7. 3.* to þam Hælenbe comun, *v. 4.* to þe, *Luc. 7. 7.* to þinum huŷe, *Luc. 8. 39.* TIL, *til, vox Cimbrica, ad, usque, significans, aliquoties occurrit*: ut, ġeapþian til etanne, *parare ad edendum*. cpæð til him Hælenð, *dixit ei Christus*: at til in vet. *Norrena & hodierna Islandica Regit gen.*

Mid, *cum, apud, penes, inter*: ut, mid him, *Luc. 7. 16.* mid hýne, *v. 12.* mid hinercum peapum ġeŷepiðne, *v. 25.* mid hýne teapum, *v. 38.* mid ġoðum peoþcum. mid deumum, *penes Judices.*

Gemang, inter, apud: ut, þa ne for se ðælend na openlice gemang þam Iudeon, *Iesus ergo jam non in palam ambulabat apud Judæos, Job. 11. 54. gemang broþrum, Job. 21. 23.*

Under, sub, subter, infra: ut, under anwealde. under me, *Luc. 7. 8. under pelesum heopa, Ps. 13. 5. under mine þecene, Luc. 7. 6. under þam fectpeope, Job. 1. 48. under þam rylfum portum.*

Of, a, ab, abs, de, ex, extra: ut, tpegen of his leorning-cnihtum, *Luc. 7. 19. manega of ædolum, v. 21. of pitum. and of yfelum gartum, ibid. sum of þam runder-halgum, v. 36. an pep of þære manegu, Luc. 9. 30. of apyrgebum gartum. and untrumneffum, Luc. 8. 2. Legitur tamen apud Spelm. Conc. p. 165. of Lpist. and of S. Petep. and of þone Abbot. and of þone Muneca.*

On, sine motu significans, in: ut, on perþenne, *Luc. 7. 24. on beop-purpum peafe. and estum, v. 25. on bigypellum, Luc. 8. 10, 27. on hymrylfum, Luc. 7. 30. on þære ceastre, v. 37. Pro On aliquando occurrit An, à G. ANA, in.*

† *Nota, quod particula to non raro ponitur inter foran, & casum nominis, quem regit: ut, hep on þyrrum* Ætforan, † toforan, onforan, *ante, coram, præ:* ut, ætforan þære runnan. ætforan þam ðælende. toforan eallum þyrum, *Luc. 21. 11. þæt cop toforan aret is, Luc. 19. 8. hpæt ic hym toforan lecge, Luc. 11. 6. toforan eallum Galileiscum, Luc. 13. 2. ætforan þære duna he stent. foran, & ætforan cop he stent. onforan pinteste, ante hyemem.*

Betpux, inter: ut, betpux þiþa beapnum, *Luc. 7. 28. betpux him, v. 32. betpux þam altape. and þam temple, Luc. 11. 51. betpux þam temple. git: ut, hep and þam peofode, Math. 23. 35. betpyh him hæfðon sibbe. and lufan, on þyrrum Bed. H. E. p. 110.*

Geapforan Fpa, fram, a, ab, abs, de, ex: fram þam ðælende gefullob. beo apof-to midbum pen fram ealdpum. ⁊ ealdopmannum. ⁊ fram boccpum, *Luc. 9. 22.*

Be-æftan, pone, post, retro: ut, be-æftan þære manigco, *Luc. 22. 5. per crastin bæftan, bæfton:* ut, gang bæftan me Satanar, *vade post me, Satana, Math. 6. 22.*

Snottingham, Hic, anno hoc, ante mediam Æt, apud, ad, a, sub, pro: ut, æt his fotum, *Luc. 8. 35. æt Cepdicer opar, Elfr. fragm. hist. Reg. Westsax. æt anum hpyþepe, pro una vaecð. æt me. æt þinum hufe. æt us, Elfr. de vet. testam.*

Fop, præ, ob, propter, ex, ab, pro, ultra, præter, contra: ut, for hpylcum þinge, *Luc. 8. 47. for Gode. and for populde, Elfric. ibid. for man-num ic gebide. for eage ic ne deapp, præ timore non audeo.*

Beþopan, coram: ut, beþopan eallum folce, *Luc. 8. 47. beþopan Gode, Luc. 12. 6. beþopan Godes Englum, v. 8. beþopan hpilcum scip-men, LL. Inæ c. 8.*

Binnon, binnan, intus, ad: ut, binnan pagum, *Spelm. Conc. p. 391. binnon peallum. binnon þam gemæpum ufer picer, LL. Inæ c. 10. binnan Londonþyng tobrohton, Londinum adducebant, Chron. Sax.*

Butan, buton, sine, absque: ut, butan beapnum, *Luc. 26. 28. butan beapne, v. 30. butan oppum mannum, Spelm. Conc. p. 598. buton anigpe hæfe, sine quolibet jussu. butan anum Bpyttircum gyle, unico obfide Bri-tanno excepto, Chron. Sax. p. 522. an. dccxviii.*

Betpeonan, betpýnan, *inter*: ut, þa cƿædon hīf leorning-cnihtas hým betpýnan, *Joh. 16. 17.*

Innan, *intus, intra*: ut, innan hufe. innan Samaritanas ceastre, *Math. 10. 5.* innan east-Engle, *Chron. Sax.*

Buƿan, buƿon, *super, supra*: ut, hæƿ me ƿan þe buƿan þam ƿætepe, *jube me adire te super aquam, Bed. H. E. p. 236.*

Uppan, up, uppe, *super, desuper*: uppān hƿoƿum, *Math. 10. 27.* uppan tampe aƿrene. 7 hƿe ƿolan, *Math. 21. 5.*

Oƿer, *super*: ut, ma þonne oƿer niƿon. 7 hnnb-niƿontigum ƿiht-ƿiƿra, *Luc. 15. 7.* oƿer ƿnenum boƿe, *super fronde viridis.*

Æfter, *post, infra, pro*: ut, æfter þiƿrum þingum, *Luc. 17. 30.* æfter þam bitan, *Joh. 13. 27.* æfter upum haƿum, *Spelm. Conc. p. 586.* æfter miccelpe mild-heortnyrre þinne, *Pf. 50. 1.*

Ær, *ante*: ut, ær þam Eastƿon.

Oð, *usque, ad, tenuis*: oð dāniele þam ƿiteƿan, *Ælfric. de vet. Test. p. 13.* oð anum, *Pf. 13. 2.*

Unƿeop, *propè, non longè*: ut, unƿeop þam hufe, *non longè à domo, Luc. 7. 6.* ƿeop proculdubio regit eundem casum.

Into, *in*: ut, into þam bane, *Ælfr. de vet. Test. p. 32.* ic ƿang into þæpe býrge. ic ƿang into þinum hufe drihten. into Godes hufe, *Luc. 6. 4.*

ƿið, *cum, contra, juxta, erga, pro, circa, circiter, adversus, pone*: ut, ƿið hīf bæƿer ƿorce, *Math. 20. 2.* ne recge þu leaƿ ƿepitnerre ƿið þinum nehƿtan. ƿið þam dom-ƿetl ic ƿitte, *pone tribunal sedeo.* ƿið þam monað, *circiter Calendis.* ƿið þam þat, *ita ut, dummodo.* þat hīf Engol on-ƿan ahebban ƿið hīf heappan, *quod Angelus suus cepit librare se contra dominum suum. Cædm. p. 7. l. 19.* ƿið þam hungre andlȳfen ƿecan, *contra famem alimentum quærere. Bed. E. H. p. 89.* 7 com mid unmaete ƿeopode ƿið hine to ƿeƿehte.

Beheonan, *cu, citra*: ut, beheonan Rome. beheonan muntan. beheonan þæpe ƿƿæƿ.

Lehend, *propè*: ut, gehend þam eh-þȳple ic ƿƿite, *propè fenestram scribo.*

Toeapn, *versus, ad*: ut, on undepn timan Epiƿt ƿæƿ to beaðe ƿop-bemed. 7 toeapn þæpe node ƿeled, * *tempore ante meridiano condemnatus erat Christus, & ad crucem ductus, Cod. MS. Canonum, & Constitutionum Ecclesiasticarum in Rubricâ de officiis Diurn. & Nocturn. horarum, cap. XXVIII.* * *hora nona.*

Ex his Præpositionibus, quædam, ut observet Lector, utrumque casum regunt: ut, beƿonan, on, oƿer, butan, oð, betƿux, ƿið, ƿemang, ƿop.

Notandum etiam est Præpositiones *Anglosaxonicas* perinde ac *Latinas, & Græcas* absolutè positas adverbialcere, & postponi haud rarò nominibus, quæ regunt: ut, ic ƿtande on þaƿ healƿe. 7 þu onƿean, *ego ex hac parte sto, tu contra.* ƿe Angel hƿe ƿƿam ƿeƿat, *Luc. 1. 38.*

De Præpositionibus in Compositione.

7. Præterea notandum est Præpositionum alias componi cum Nominibus, & Verbis, alias non. Præpositiones quæ componuntur, sunt; emb, vel ýmb, þuph, ongean, oð, betpux, agen, geond, pið, to, be, mid, undep, of, tofopan, fram, æt, for, uppe, ofen, æfter, ær.
8. Emb, & ýmb, componuntur cum Nominibus, & Verbis, & idem valent in compositione, ac *circum* apud *Latinos*: ut, emb-hpýrret, vel ýmb-hpýrret, *circuitus*, vel *orbis terrarum*, ab emb-hpýrretan, vel ýmb-hpýrretan, *ambire*, *circuire*.
9. Duph, componitur cum Nominibus, & Verbis. Nominibus junctum excellentiam significat, & *Latinè* redditur *per*, *præ*, *valde*: ut, þuph-beopht, *perspicuus*, *perillustris*, *prænobilis*. Verbis vero præpositum exponitur *per*, *trans*, *ultra*: ut, þuph-holian, *perforare*: þuphpunian, *permanere*: þuph-japan, *transire*: þuphpundian, *transigere*.
10. On, in compositis significat ut *in* Latinorum, & quandoque ut *un* particula Negativa, vel privativa, quæ extra compositionem non invenitur: ut on-ageotan, *infundere*: on-alæðan, *inducere*: on-æhte, *inops*: on-geapo, *imparatus*: on-gepyrre, *incertus*.
11. Ongean, in compositis idem valet, ac *iterum*, & redditur plerunque in compositione *per* *re*: ut, ongean-bþingian, *referre*: ongean-þendan, *remittere*: ongean-þanden, *resistere*.
12. Oð, in compositione significat *de*, *ab*, *ex*, *à*: ut, oð-þeallen, *desiccare*: oð-hæbban, *extollere*: oð-þlean, *aufugere*: oð-þpeþian, *abjurare*.
13. Betpux, & betpy, vel betpyh, pro betpux, & betþeonan, in compositis significat ut *inter* Latinorum: ut, betpyx-apoppennýrre, *interjectio*: betpux-cuman, *intervenire*: betpy-geþittan, *interponere*.
14. Agen, in compositione vini habet Latinorum *adversus*, & *iterum*: ut, agen-coman, *occurrere*, & *revertere*: agen-hpýrretan, *redire*: agen-þanden, *obstare*, *opponere*. Sed composita ab agen Præpositione, & agen Pronomine *suum*, cuique *proprium* significante, à discipulis distinguenda sunt.
15. Geond, in compositis redditur per Præpositionem *per*: ut, geond-þapan, *pertransire*: geond-geotan, *perfundere*: geond-þcinan, *perlustrare*, *perluccere*.
16. Pið, in compositione nunc significat idem, ac *cum*: ut in pið-metan, *conferre*, *comparare*. Nunc ut *contra*, & *adversus*: ut, pið-þtandian, *adversari*, *resistere*. Nunc autem ut *in* in Latino *injustus*: ut, pið-copen, *improbus*: pið-þecgan, *inficiari*. Aliquando ut *de*: ut in pið-teon, *distrabere*: pið-læðan, *deducere*. Plerunque verò adversatricem significationem habet: ut in pið-þinnan, *oppugnare*: pið-þcuyan, *repellere*: pið-þacan, *contradicere*, *abrenuntiare*: pið-cþedan, *contradicere*.
17. To, in compositis quandoque excessum denotat: ut in to-þecelear, *nimis incivilius*: to-læc, *sed nimis*: to-anþillic, *nimum pertinax*. Inde nostrum *too*: ut, too careleste, *too studiosus*. Quandoque significat ut apud Latinos *de*, & *dis* in compositione: ut in to-cnapen, *discernere*: to-goten,

goten, *diffusus*: to-lyran, *dissolvere*. Ut plurimum autem exponitur per *ad*: ut, to-cuman, *advenire*: to-bæpan, *adportare*: to-fealben, *applicare*: to-begýman, *attendere*: to-gecygan, *advocare*. Non raro etiam ut a, & ge, est merum augmentum syllabicum nihil significans.

Be, in compositione est merum præfixum, quod verbis, verbalibus, & præteriti temporis participiis præponitur.

Mib, in compositione exprimitur per *co, con, com, cor*, in compositis Latinis: ut in mid-þolian, *compati*: mid-pununþe, *consortium*: mid-ŕpeþian, *consonare*. Sed hic à discipulis cautè distinguenda sunt composita cum mid Præpositione à compositis cum mid, pro midbel, *medius, a, um*. Observandum etiam est adverbium SACMOD, *simul*, vel *una* significans, eundem usum habere in compositis ac mid: ut in ŕamod-aþiþan, *consurgere*: ŕamod-cýman, *convenire*: ŕamod-geþlet, *concertatio*: ŕamod-ŕpeþen, *consonans*.

Oþ, valet in compositione à, *abs, de, ex*: ut, oþ-ceoþþan, *abscondere*: oþ-aþiþan, *abigere*: oþ-animan, *auferre*. Aliquando tamen ut merum affixum simplicis significationem non variat: ut in oþ-topþian, *lapidare*: oþ-þlean, *occidere*.

Topoþan, in compositis significat *ante, præ*: ut in toþoþan-beon, *præesse*: toþoþan-þapan, *præire*.

Æt, in compositione plerumque exponitur per *ab, è, ex, de*: ut in æt-þæþan, *auferre, eripere*: æt-beþþan, *aufugere, evadere*. Interdum redditur per *ad*: ut in æt-beon, *adesse*: æt-þandan, *adstare*.

Fop. Quando fop non est merum augmentum initiale redditur per Præpositiones *per, re, de, dis, ex, ab, con, ultra, præter, contra*, & sæpe dat composito significationem, quæ simplicis significationem pessundat, & in malum sensum vertit: ut, à doen *facere*, fopdoen *interficere*: à niman *capere, sumere*, fopniman *consumere*: à liggan *jacere, cubare*, fopliggan *formicari, adulterari*. In compositis etiam sæpe fope, *præ, pro, ante*, significans, confunditur cum fop: ut, fope-geþitnýþre, *falsum testimonium*.

Up, vel uppe in compositis exponitur per *ad, ex, & voces*, quæ significant motum lursum, locum superiorem, & res supernas: ut, up-abþoden, *elatus*: up-abþýcan, *erumpere, effringere*: up-ahebban, *extollere*: up-þleþing, *cenaculum*: up-aþiþan, *assurgere*: up-land, *regio montosa*: up-papa, *superi*.

Oþen, in compositis plerumque denotat excessum: ut in oþen-þþincan, *plus æquo bibere*: gýr hþyle Birceop oðþe mæþre-þþeoþt hine ŕýþne þæþlice oþenþþince. oðþe he þær geþþice. oðþe hyr haðer þolige, Cod. Can. MS. Hisce addas oþen-æt, *nimia ingluviæ*: oþen-blit, *supra modum letus*: oþen-mobian, *superbire*: oþen-hogian, *contemnere*. Quando non excessum significat reddendum est per *trans, in, super, per, præter, præ, de*: ut in oþen-climan, *transcendere*: oþen-þapan, *transire*: oþen-þlean, *supervolare*: oþen-gilban, *inaurare*: oþen-hlinan, *incumbere*: oþen-hþeoþan, *irruere*: oþen-þæþan, *perlegere*: oþen-beon, *præstare*: oþen-penan, *præsumere*.

Æþteþ, in compositis redditur per *ante, prius, præ, primum*: ut in æþþoben, *primogenitus*: æþþeþon, *anteactus*: æþþ-leoht, *primum-mane*: æþþ-genemned, *prænominatus*.

Præter

27. Præter has Præpositiones, quæ tam in constructione, quàm in compositione usurpantur, aliæ sunt, quæ inseparabiles vocant, utpote quæ extra compositionem non occurrunt, & disjunctæ à vocibus, cum quibus coalescunt, di, dis, cunct, nihil significant: ut, cò, em, un, op, mir: quibus adde pòpe, re, se, an, con. quæ rard extra compositionem occurrunt, & Æ.

28. Ed, in compositione idem valet ac *re* apud Latinos: ut in ebenneth,
renatus: ebniplan, *renovare*.

29. Em, scribitur per Apocopen pro embe, & per Syncopen pro efen, vel efn, *æquus, equalis*. Quando stat pro embe redditur ut supra in R. 8. Quando autem pro efen ponitur, valet *par, æquus, a, um* : ut in emniht, *æquinoctium* : emlang, *paris longitudinis*. Emne etiam significat *æqualis, æquus, par*, unde composita cum emn : ut, emn-ſcolepe, *con-discipulus* : emn-beop, *conſervus*.

30. † Un, in vocum compositione negativè, privativè, & contrariò signifi-
 † α, ο, & Π, cat, & exponitur per in, de, dis, ex, a, & per voces simplici in significa-
 u, apud ve- tione contrariò, vel privativè oppositas: ut, unacenneb, *ingenstratus*: un-
 zeres Cimbros acumendlic, *impossibilis*: uncyttan, *dissolvere*: unfræð, *discordia*: unfræ-
 eundem in da, *paupertas*: unheappa, *servus*: un-þryppð, *falsitas*: un-bræð, *angu-*
 compositione stus, *parvus*: unlytel, *magnus*: un-menn, i. e. un-menig, vel unmenni,
 obtinent va- pauci. Sic Scoti dicunt unwell. *agrotus*; Angli uneben, *scaber*, asper,
 lorem: ut in salebrosus: unsound, *insincerus*: unstable, *vacillans*: unskilfull, *impe-*
 d&ABB, o- ritus: unrighteous, *injustus*. Quod tanè loquendi genus primitus venit à
 happ, infor- Gotbis in quorum linguâ occurrunt istiulnodi non pauca: nnlægin,
 tunium: a- imperterritè: nnblak ands, *sterilis*: nnblaknahlS, ἀτίκτο, qui
 PHBIU, o- non habet liberos: nnþinþ, *malum*: nnsegl, *nequam*: nnlæas,
 keipis gratis, pauper, &c.

sine emptio- Op, in compositione signum est plerunque privationis (inquit *Somnerus*)
ne: ΑΝΗΡΑ, vel Negandi particula: ut in op-pup^{de}, *ignominia*: op-py^{te}, *impune*: op-
 olucka, in-τρupian, *diffidere*: op-ma^t, *immensus*: op-leaht^{pe}, *inculpatus*: op-ge-
felicitas: Α-ponden, *increatus*, *Cædmon*. p. 1.

*AHPA, o- Oð, in compositione significat *d, ab, de, ex*: ut in oðpenðan, *aufu-*
hæfa, *nefas*: gere: oðgrýpan. *eripere*: oðrcýtan, *despectere*.

ΜΙΣ, à G. **MISSA**, in compositione insinuat defectum, errorem, corruptelam, dissimilitudinem, &c: ut in **μις-βάς**, *maleficium*: **μις-βοπεν**, *abortus*: **μις-πεδαν**, *maledicere*: **μις-λιαν**, *displicere*: **μις-ήνπαν**, *inobedire*: **μις-lic**, vel **μίσσην-lic**, *diversus*. Ita Gothis **MISSALAIKS**, *varius*: **MISSADEINS**, *offensa*, *delicta*: **MISSAUSS**, *dissensio*. Inde Nostrata **misdēd**, *delictum*: **to misbecome**, *dedecere*: **to miscarry**, *peperire*, non assequi, quod quis intenderat: **to mistrust**, *diffidere*. Hisce addas **Ψιψλιν**, *mismale*, vocem Cimbricam, quæ errorem linguæ significat à **Ψιλ**, *mis*, & **Ψαλιν**, *maal*, *sermo*. G. **Μάψαλ**. & **Ψιψρδικα**, *misgruna*, *diffidere*. Inde etiam à veteri Francicâ, quæ soror erat Anglofaxonice, Gallorum *mes*, & per Apocopen *mé*, in *méconnoître*, *mécontent*, *médifanee*, & similibus.

Fope, redditur per *præ, pro, ante*: ut in fope-cpæban, *prædicere*: fope-cyn, *antecessores*: fope-niman, *præoccupare*: fope-pitunz, *præsagium*: fope-gehal, *promissum*.

Æ privationem, vel negationem denotat: ut in ægylb, æmeane, æmelle, æmode. Aliquando tamen præteriti temporis participiis præponitur more a, be, fop. ge: ut in æceleb, apýpp.

Præter Præpositiones separabiles, & inseparabiles, quæ compositionem ingrediuntur, sunt & aliæ voces, quæ in compositione, Præpositionum Naturam induunt, & per Præpositiones *Latine* exponuntur: ut, efen, eft, piþen, and.

Efen, à G. **ΙΒΝ**, est adjectivum significans, *æquus, æqualis, par*, & in compositione idem valet, ac *co, com, con* Latinorum: Exemp. gr. efen-birceop, *coëpiscopus*: efen-þropian, *compati*: efen-pýphhta, *cooperator*: efen-þeopa, *conservus*.

Eft est adverbium, quod *postea, porro, iterum* significat, & in compositione idem plerunque significat, ac *re, & retro*: ut in eftcuman, *revertere*: eft-cýppan, *recurrere*: eft-þecýgan, *revocare*.

Fiþen, à G. **ΥΙΦΚΛ**, est vox adverbialis significans *adversum, contra*, & facit simplex male semper significare, & maximâ ex parte oppositionem implicat: ut. à copen *electus, dilectus*, piþen-copen *reprobis, maledictus*: à fectgan *dicere*, piþen-fectgan *contradicere*: à faca *causa*, piþen-faca *causæ adversarius, à causâ profugus, Apostata*.

And. Tametsi hæc vox apud *Anglosaxones* solum obtinet Naturam conjunctionis copulativæ, apud *Gothos* tamen est Præpositio *in, coram, contra, adversus* significans. Quod quamprimum didiceram, mirari amplius desii, quod tot Nomina, & Verba in *Anglosaxonica* occurrerent, quibus AND præfixum erat: ut in andþeapb, *præsens*, à G. * **ΛΝΔ**, *anti, contra*, &

ΥΛΙΚΨΑΝ, unde þeopþan esse, quod nimirum præsentem coram adstent, & *contra* se sistant veluti ex adverso. Hinc **ΛΝΔΥΛΙΚΨΙΣ**, *contra, & à Λ.*

ΛΝΔΥΛΙΚΨΙ, *facies, præsentia*. Sic andþypb est responsum à G. **ΛΝΔ-ΥΛΗΚΔ**, vel **ΛΝΔΛΥΛΗΚΔ**, quod fit ex **ΛΝΔ**; vel **ΛΝΔΛ**, *adversum, contra*. & **ΥΛΗΚΔ**, *verbum*, ut andþypb proprie est sermo, quem respondens regeat percontanti. Sic **ΛΝΔΗΛΕΓΑΝ**, est respondere ab **ΛΝΔ**, *contra*, & **ΗΛΕΓΑΝ**, *tollere*, quasi dicas vocem ad respondendum contra tollere. In eadem significatione occurrunt veteres

Cimbricæ voces: **ΛΠΨΙΡΕ**, *andvidere, ventus contrarius*: **ΛΠΤΑΨ**, *andtof, Worm*. *remigatio in adversum*: **ΛΠΗΛΗΠΗ**, *andfælis, contra solem*: **ΛΠΕΠΙΡΙΠ**, *andhæris, adverso crine*. Quibus adde, *Ang. to Answer, respondere*, ex And, & *Cimbricâ* **ΠΠΑΡΛ** suara, *respondere, compositum*.

Præpositiones Gothicæ.

İN. **ΕΛΗΚ**, vel **ΕΛΗΚΛ**. **ΔΠ**. **ΠΝΔ**, vel **ΠΝΤΕ**. **ΕΚΛΜ**. **ΕΛΙΚΚΛ**. **ΒΙ**. **ΛΕ**. **ΛΕΛΚ**. **ΠΣ**. **ΑΝΛ**. **ΜΙΨ**. **ΑΝΔ**. **ΑΤ**. **ΗΝΔ**. **ΑΛΛ**, vel **ΗΙΝΔΛΚ**. **ΠΕ**. **ΠΝΔΛΚ**, vel **ΠΝΔΛΚΣ**. **ΥΙΦΚΛ**. **ΗΕΘΛ**. **ΥΙΦΚΛΥΛΙΚΨ**. **ΠΕΛΚ**. **ΠΕΛΚΣ**. **ΕΚΝΜΑΝ**. **ΠΖΛ**. **ΨΚΣ**. **ΠΤ**, vel **ΠΤΛ**. **ΠΤΑΝΛ**. **ΙΠΠΗ**. **ΨΛΙΚΗ**.

İN.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

† v. *Lexicon Runicum Ol.*

38.

IN, significans *in, in*. Reg. ablat. aliquando accusat. significans autem *in, in, ad, inter*. R. accus. aliquando ablativum: significans verò *dià, inquit, per, propter, ergò*. R. genitivum, *Marc. 2. 27. 3. 9. 6. 26. & 8. 35.*

ƆANƆ, vel **ƆANƆA**, quando significat *peri, ante*, vel *perià, juxta, secus*, R. accusat. & ablativum: quando significat *uperi, pro*, R. abl. quando verò *uperi, ante*, R. genit. Significat etiam *uperi, à, ab, & dià, prae, & tum* R. ablativum, *Luc. 3. 7.*

AN, significat *peri, in, vel in, ad, in, & R. dativum. dià n* etiam redditur **AN ƆE**, & *dià tūto, AN ƆE*.

PNNA, vel **PNNTG**, *in, usque, usque ad*, R. accusat. Legitur tamen **PNNA iƆhANNG**, *Math. 11. 13.* At **PNNA iƆhANNGN**, *Luc. 16. 16.*

ƆKAM, *uperi, upi, perià, upi, peri, in, à, ab, apud, pro, de, ex*, R. ablativum.

ƆAIKKA, *uperi, upi, longè, à, ab*, R. ablativum.

BI, significans *in, in; mi, cum; in, per; nam, secundum*; R. ablativum. Significans autem *uperi, pro; peri, circum, circa; nam, ad-versum; dià, post*; R. accusat. Significans verò *peri, de*, regit quum accusat. tum genitivum. Denique significans *uperi, super*, R. nunc accusat. nunc ablativum.

AE, & **ABN**, *uperi, à, ab, abs*, R. semper ablativum.

AEAK, *mi, post* significans, R. accusativum. **AEAK**, autem *uperi, post vel retro, & in, in* significans, R. dativ. vel ablativum. Legitur **AEAKNH**, *Luc. 1. 24.*

NS, *in, i, ex, de, ab, & i, extra* significans, semper R. ablativum. Pro **NS**, per prosthesin Euphonicam legitur sæpe **nznh**; v. *Luc. 20. 4.*

ANA, *uperi, in, in, in, upi, in, super, de* significans, R. ablativum. Significans verò *in, ad, & peri, circum*, gaudet accusativo.

MIƆ, & aliquando **MIÀ**, *mi, cum* significans, etiam *in, & peri, inter*, requirit semper ablativum.

ANA, *in, in, catà, dià, in, per* significans R. semper accusativum. Significans verò *uperi, super, in, in*, R. ablativum, *Luc. 6. 48. & c. 19. 5.* In compositione respondet *A.Saxonico* un: ut in **ANÀHNLGÀN**, *detextere: ANÀBINÀ AN* solvere.

AT, *perià, peri, secus, apud, ad* significans gaudet dativo.

HINÀANA, vel **HINÀAK**, *peri, upi, trans, à, ab. in ita pone*, R. accusativum.

NE, & **PNNAAK**, *uperi, sub*, R. ablativum: & quandoque accusativum. **PNNAAK**, *uperi, upi, R. etiam ablativum.* Pro **NE**, occurrit **nbn**, *Luc. 18. 38.*

VIƆKA, *peri, ad; perià, secus, juxta; catà, ad-versum, & upi, oc-cursum* significans gaudet accusativo.

NEƆA, *juxta, prope, secus*. Quemnam casum regat hæc Præpositio non docent *Gothicæ* linguæ pretiosæ reliquæ.

VIƆKALVIƆ, *uperi, contra*, R. accusativum.

NEAK.

NEAK significans *πέραν*, *trans*, gaudet accusativo. Quum vero significat *ὑπὲρ*, vel *ὑπὲρ*, *super*, gaudet dativo; & aliquando accus. ut *Luc. 6.40.*

NEAK LAISAKI: at *Matth. 10.24.* **NEAK LAISAKGA. NEAKGA**, *ὑπὲρ*, *supra*, R. etiam accusativum, & genitivum *Luc. 10.19.*

NEZAFKGA, *ἔξωθεν*, *extra*, regit genitivum.

NT, NTA, NTANA, NTNN, *ἔξω*, *extra*, R. tam genitivum, quàm accusativum.

INNH, *ἀντὶ*, *propter*, *sine*, R. ablat. & quandoque accusativum.

FLIKH, *διὰ*, *per*, R. accusativum.

Hicce adde **MIÞ TVEIHNAIM**, *ἀνὰ μέσσω*, *Anglosaxonibus* *betpeonan*, *betpýnan*, *betpeoh*, *betpīh*, *betpuh*, *betpux*, *betpīx*, *Angli* *between*, *betwixt*, *inter* *duo*, vel *in medio duorum*, quæ R. dativum. *Marc. 7.31.*

MIÞ TVEIHNAIM MARKGM, *inter medios fines*. Nota quod Præpositio **DIS** occurrit in compositione: ut in **DISAKANSKAN**, **DIS-TAKGAN**, &c.

C A P. XV.

Cap. 15.

De Interjectionibus.

Interjectiones dolentis, *pa*: ut, *pa* *if* *me*, *væ* *mibi*: *pam* *me*, *heu* *mibi*! *pala* *pa*, *heu*! *proh dolor*! *cop*, *heu*! *cop* *me*, *væ* *mibi*.

Gaudentis, & Exultantis: *pel* *me*.

Abominantis: *pala* *re*, *vab*! *Marc. 15.29.* *on* *peʒ*, *apage*.

Vocantis: *eala* *þu*, *ô*! *hyrrt* *þu*, *heus*!

Optantis: *eala* *ʒif*, *ô* *fi*! *pala*, *utinam*, *ô* *fi*! *pa* *la* *ahze* *ic* *minja* *handa* *ʒepealb*, inquit *Satanas* *in barathro* *vinctus* *jacens*, *Cædm. p.9. l.15.*

Hortantis, vel Laudantis: *pella* *pel*, *age*, *age*: *uton*, *age*, *agite*, *agedum*: *bo*, *age*, *agedum*.

Admirantis: *eala* *hu*, *ô* *quam*!

Interjectiones Gothicæ.

Vocantis, & admirantis: **ʒ**, *ô*, *vab*:

Dolentis, & execrantis: **VΛ**, *væ*.

C A P. XVI.

Cap. 16.

Continens Regulas quasdam Syntaxeos, promiscue positas, cum miscellaneis quibusdam observationibus.

Reg. 1.

A Blativus absolute ponitur apud *A. Saxones*: ut, *gebigeðum cneopum him to cƿæð, & genu flexo dixit illi, Marc. 1. 40.* Sic v. 31. *hƿe hanta gęgripenne, apprehensā manu ejus. ƿe eac adƿærcetum ƿeondum ƿinum on ƿoðe cýnerice gehateð, te Regem futurum extindis hostibus in veritate promittit, Bed. H. E. p. 138.* Plura occurrunt Exemplā *Matb. 16. 4. 17. 5. 10. 1. 9. 43. Marc. 14. 52. Matb. 6. 6. 13. 6. Marc. 16. 2.* Sic apud *Gothos Matb. 8. 16. ATANA ANAHTGA ƿAN ƿANƿK ƿANAMMA, vespere autem factō. GAUINMANAIM ƿAN IM, Matb. 27. 17. v. & comma 19. & Marc. 5. 35. etiam Marc. 10. 17. 46. Luc. 6. 48. 7. 24.*

2.

Verba acquisitivę posita R. Dativum: ut, *gif hƿa him ƿihter biðde, si quis sibi æquum postulaverit, LL. In. e. c. 6. Cýninges hopƿ-pealh ƿe ƿe him mæg ge-ƿenbian, equisō Regis, qui potest ejus mandata deferre. Forðgif ur ƿpe giltas ƿƿa ƿƿa ƿe forðgimad þam ƿe ur agýltað. nel-len ge goldhordian eop goldhordas on eopðan; ita apud Gothos: Aƿ-LET DNS--- SƿA SƿE GAH ƿEIS AƿLETAM ƿAIM SKN-AM NNSAKAIM, & NI hnsaGaiƿ izƿis hnza A ANA AIKƿAI. doð ƿel þam ƿe eop ƿƿel doð, ast Gothi Græcissantes dicunt, ƿinƿGaiƿ ƿANS ƿRIKANA ANS izƿis, καλώς ποιῶντι τὰς μισθώ-τας ὑμῶν, Matb. 5. 44. buton ƿe gan. 7 ur mæte biegon and callum ƿy- rum ƿenebe, G. ƿATEI ƿEIS GAƿGAN ANS BNGAIMA AL-ALI ƿIZAI MANAƿEIN MATINS, Luc. 9. 13.*

3.

Verba imperandi, & obsequendi R. Dativum: ut, he bebeað þam unclænan garte, *Marc. 8. ƿa beað he þam unclænan garte, Luc. 8. 29. unclænum gartum bebyt. 7 hi hƿƿrumiað him, Marc. 1. 27. ic bebeode eal-lum minum geƿerum, Spelm. Conc. p. 396. ƿat hi 7ode hƿpan. ib. p. 514. ƿindas. and ƿæ him hƿƿrumiað, Marc. 1. 27. Valet hæc regula apud Gothos: ut Marc. 1. 27. AHMAM ƿAIM DNHK AINGAM ANAƿIN-aiƿ. GAH NƿHANSGANA IMMA.*

4.

Verbum ƿyltan, vel ƿylgean, sequi, gaudet Dativo: ut, þas tacnu ƿý-hað þam ƿe gelyfað. *Marc. 16. 17. ƿa ƿceap him ƿýlgeað --- ne ƿýl-geað huð uncƿum, Job. 10. 4. 5. Petrus ƿýlgeð þam Dælende, Job. 18. 15. ƿe ƿe ƿolgoðe þam Aƿortolum, Elfr. de vet. Test. p. 25.*

Verba 1 dandi, 2 ministrandi, 3 reddendi, 4 ferviendi, 5 objurandi, 6 vetandi, 7 favendi, 8 nuntiandi, 9 respondendi, 10 commodandi, 11 cre-
dendi,

dendi, 12 judicandi, 13 gratias agendi, & 14 regendi, requirunt Dativum :
 1. Nellan ge rýllan þat halige hundum, *Math.* 7. 6. Sic apud *Gothos* :
 ut, *riþ hánheín gǫþa*, *Job.* 9. 24. 2. 7 heo þenode him, *Marc.* 1. 31.
 Sic apud *G.* *gah andǫhtida im*. 3. 7 brohte þa þritiz
 rýllingaz to þæra ðacepða ealdrum, *Math.* 27. 3. *G. galyandida
 þans þkinstighns silnþkinlize gndǫm, gah
 sinistam*. 4. Ne mæz nan þeop tþam hlaforðum þeopian, *Luc.* 16. 13.
*G. niainshon þive mǫg tþaim ƿkandǫm skalki-
 nǫn*. 5. þa ciddon hiþ leorning-cnihtaz þam þe hi brohton, *Marc.*
 10. 13. *G. iþ þai sipǫncz is sǫknon þaim bǫkan-
 ðam*, vide *Luc.* 19. 39. 6. 7 ne forþeode ge hým, *Marc.* 10. 14. vide
 & 38. 39. ubi in versione *G.* *gah ƿakidaþon imma --- ni
 ƿakgih imma*. 7. Pilatur polde þa þam folce geþerman, *Marc.*
 15. 15. *G. iþ þeilaþns ƿilǫandz ƿizai manlgein
 ƿnallaþahǫan*. 8. gpa fæder me fæde, *Job.* 12. 50. gpa he gþræc
 to unum fæderum, *Luc.* 1. 55. ic fæz þýrrum, *Luc.* 7. 8. *G. sƿa sƿe
 kǫðida ðan attam onsaþaim gah ƿiþa ðan þam-
 ma*. 9. Anþþarþ þu gpa þam Biþceope, *Job.* 18. 22. *G. sƿah and-
 hǫgis þam ma keikistin gndǫin*. 10. þeof boc miht ƿre-
 mian iungum cildum, *Ælfr.* in Præf. ad Gramm. Ne mæz hýt him gehel-
 pan, *Spelm.* Conc. p. 607. Sic apud *Gothos* : *ða anþ bǫtziþ man-
 nan*, hpæt ƿremað men, *Marc.* 8. 36. 11. Forþam þu minum forðum
 ne gelyþbert, *Luc.* 1. 20. *G. ðan ƿeþi ni gallaþnides ƿanþ-
 ðam meinaim*. 12. þu ne ƿcealt næfre gelice ðeman þam ƿican,
 and þam heanan. þam ƿreoni, and þam þeopin. þam ealdan, and þam ge-
 ongan. þam halan, and þam unhalan. ðemað him be eoppe æ. *Job.* 18.
 31. Legitur tamen *Joh.* 7. 51. cþyrt þu ðemð ƿne ænigne man, forþan
 mendose. 13. on hiþ heoþtan he Gode þancie ealles þæz þe he him for-
 geaf, *Spelm.* Conc. p. 605. Sic *Gothis* : *þƿilindz þns*, *Luc.* 18. 11.
 14. þat hiþ eller ne mihton manegum ge-ƿteopan, *Spelm.* Conc. p. 390.
 Recan tamen, & geþæccan R. accusativum : ut videre est *Matth.* 2. 6.
Psal. 66. 4.

Quædam verba regunt duplicem accusativum : ut, 7 geðo hine ƿihtez
 ƿýpðe, & *ius ei faciat*, *LL. Inæ*, c. 8.

Multæ sunt reciprocz locutiones in veteri *Anglosaxonum* idiomate : ut,
 þat hiþ hiþ geþædun, ut *orarent*, *Luc.* 18. 10. hiþ æteopdon hiþ manegum,
apparuerunt multis, *Matth.* 27. 53. læpe ƿf ƿf geþiddan, *doce nos orare*, *Luc.*
 11. 2. ne aþræde ge eop, *nolite timere*, *Luc.* 12. 7, 31. þa bealh he hýne,
tum indignatus est, *ib.* 15. 28. þa he hýne beþeah, *cum circumspiceret*, *Luc.*
 21. 1. Eþiþ hýne geþerf, *Christus conquevit*, *Spelm.* Conc. p. 355. ic me
 hýngþede. ic me þýrpte, *esurivi, sitivi*, *Matth.* 25. 35. ƿe comon ƿf him
 geæðmedenne, *venimus adorare eum*, *ib.* 2. 2. he ætþýde hine, *apparuit*,
Marc. 16. 14. gýf ƿite þeop Engliþ mon hine forþtalige, *si Anglus ser-
 vus forisfacius fuerit*, *LL. Inæ* c. 23. gýf hþam ofþe rýpe hime beftæle,
si quis in alienâ provinciâ lateat, *LL. Inæ* c. 39. Hoc sane loquendi genus
 a *Gothis* deduxere majores nostri, ut constat paucis hiſce exemplis quæ li-

teraturæ Gothicæ studiosi gratiâ, hic subjeci: **ΦΚΛΕΣΤΕΙ ΦΗΚ**, *Θάρσι*, *Math. 9. 1. Job. 16. 33. ΓΛΥΑΝΔΩΑΙΝΑ ΣΙΚ*, *ἐπιστρέψασαι*, *Marc. 4. 12. ΓΛΥΕΜΗΝ ΣΙΚ*, *ἐνέχονται*, *Marc. 7. 1. ΕΛΙΚΚΑ ΗΛΒΛΙΦ ΣΙΚ*, *πορὸν ἀπὲς*, *Marc. 7. 6. ΣΚΑΜΛΙΦ ΣΙΚ ΜΕΙΝΑ*, *ἐπασχυνθὲ με*, *ibid. 8. 38. ΗΙ ΕΛΗΚΗΤΕΙΦ ΙΖΥΙΣ*, *μὲ ἐκδραμίσθαι*. **ΥΕΜΗΝ ΗΛΙΛΩΑΝ ΣΙΚ**, *venerunt, ut sanarentur*, *Luc. 6. 18. ΑΤΝΕΘΙΔΑ ΣΙΚ*, *ἔρχονται*, *ibid. 10. 11. ΕΚΛΥΑΝΚΗΤΑ ΜΙΣ*, *ἤκουτοι*, *Luc. 15. 18. ΙΔΚΕΙΓΧ ΜΙΚ*, *μετανοῶ*, *ibid. 17. 4. ΗΙ ΧΓΕΙΦ ΙΖΥΙΣ*, *μὲ φοβέσθαι*, *Job. 6. 20. & 12. 15. ΑΤΛΗΓΙΔΑ ΣΙΚ ΗΕΛΙΑΣ*, *ἡλίας ἐφάνη*, *Luc. 9. 8.* Præter reciproca jam observata sunt & alia hujus generis in versione *Ulfbi-land*, & istiusmodi etiamnum sunt multa in hodiernâ Gallorum linguâ; ut, *je me repens*, pœnitet me: *il se trompe*, fallitur: *je me réjouis*, lætor: *vous vous égarez*, vagamini: *il se vêt*, amicitur: *ils se promènent*, ambulant, ubi notandum est, verba passivâ, & neutro-passivâ Græcorum, & Latino- rum phrasibus reciprocis quandoque verti posse apud Gallos, haud secus, ac apud Gothos: ut *Math. 6. 29. NIH SÂLLANMËN IN AALLAMMA YNΛPHN SEINAMMA ΓΛΥΑΣΙΔΑ ΣΙΚ ΣΥΕ ΛΙΝΣ ΦΙΖΕ*, *Nec Solomon in omni gloriâ suâ coopertus est, sicut unum ex istis. Marc. 4. 12. ΝΙΒΛΙ ΘΑΝ ΓΛΥΑΝΔΩΑΙΝΑ ΣΙΚ*, *nequando convertantur*. Ex quibus constat reciprocas locutiones linguæ Gallicæ esse planè Gothicismos, vel Theoticismos, quos Galli avitam linguam jam diu dediscere conati, quasi inviti adhuc retinent manifesta originis suæ indicia.

7.

Verbum *Dolian*, *þolgean*, *pati*, *luere*, regit genitivum: ut, *oððe he rceal þer hæber þolian*, *aut grada privabitur*, *Spelm. Conc. p. 593. þolge* *hif hyder*. *oððe hif hyð-gilðer*, *corio [i. e. corpore] luat, vel corium redimat*: scil. *nè vapulet*. *rpygea þolge hif rpeoter*. *oððe firtiz reillingez*, *liber libertate suâ privetur, aut 60 solidos dependito*. Sed hæc locutio proculdubio est elleiptica, suppresso accusativo Nominis *ÆFFYRDLAN*, quod *damnum*, *detrimentum*, *multam*, *supplicium* significat, vel *pize*, quod *pænam*, *multam*, *supplicium* etiam significat. Sic *helpan*, *auxiliari*, *adjuvare*, reg. *gent.* ut, *helpað MËN rpa ic mycele þearpe ah*. *God ælmihtiz helpe URE, i. e. MËN UNTRUMNESSE. URE UNTRUMNESSE*, *Cod. MS. Can. cap. XIX.* Sunt multæ id genus constructiones, ut in *Græcâ*, & *Latina*, sic in *Anglosaxonica*: ut *Math. 11. 3. eapz þu he þe to cumenne eapz*. *oððe pe oþþer rceolon abidan*, ubi mihi videtur subintelligi *EYMC*, vel *TO-EYMC*, *adventus*, ac si diceretur, *oððe pe oþþer TO-EYMC rceolon abidan*, *an tu is, qui venturus es, an alterius adventum expectabimus*. Sic verba *Rogandi* & *Appetendi* *Græco* more requirunt genitivum rei *Rogatz*: ut *Math. 7. 9. 15. gyz hif ruu hine bit hlazef*, *oððe gyz he bit fprez*, *si petierit filius suus panem, aut si petierit piscem*. *gyz hpa him pihtez bidde*, *si quis sibi æquum fieri petierit*, in quibus exemplis, vox *gyze*, *donum*, *gratia*, ut opinor, subauditur. Sic apud Gothos: ut, *Math. 27. 58. ΒΛΦ ΦΙΣ ΛΕΙΚΙΣ*, *petuit corpus*. *ΕΛΑΝ ΦΙΣ ΓΛΙΚΝΕΙΦ*, *dominus hunc desiderat*, *Luc. 19. 31. ΕΚΕΗΝ ΙΝΑ ΦΙΖΧΣ ΓΑΓΝΚΧΝΣ*, *interrogaverunt eum parabolam*, *Marc. 4. 10. ΑΝ ΑΝΣΤΧΝ ΙΖΧΣ*, *ad concupiscendum eam*, *Math. 5. 28.* Sic *onbitan*, *delibare*, *deguſtare*, *pollulat*

* Subaud.
operam.

† Subaud.
sentum,
mentem.

geni-

genitivum per elleipsis *ra* dæl, *pars, partio*, hpæt, *quid*, hpon, vel hpon-dæl, *paululum*, vel istiusmodi: ut, þat nænig man naner meter onbite, *ut nemo cibum degustet*. þær * pincer onbýrge, *gustabat vinum*, Job. 2. 9. * Subaud. Sic apud Goth. ut Marc. 9. 1. **ΦΛΙΖΕ ΝΙ ΚΑΝΣΓΑΝΔ ΔΑΝ-ΦΛΗΣ**, *qui non gustabunt mortem*. Sic quoque verbum Gemiltrian, *misfereri*, quandoque regit genitivum per Elleipsis alicujus Nominis, quod *ærumnam*, vel *conditionem* significat: ut Marc. 9. 22. upe gemiltrod, *nostris misertus*, i. e. *conditionem*, vel *ærumnam nostri misertus*: aliàs autem R. dativum, ut Math. 18. 33. hu ne gehýpebe þe gemiltrian þinum efenþeopuin. God ælmihtiz ur callum gemiltrege, *Spelm. Conc. pag. 560.* gemiltre me finkullum, *id. p. 599.* Hisce addas, Týþigean, *concedere*: ut, piht is þat Pweorta gehpile fulluhter 7 reþifter tyþige. sona sra man gýpne, i. e. *fulluhter 7 reþifter gepyne*. Sic etiam Æt-hpnan, *tangere*, quandoque regit genitivum per Elleipsis: ut Job. 20. 17. Ne æt-hpnan þu min, ubi subintelligi videtur *lacc*, vel *lichama, corpus*. Math. 9. 21. gýf ic hir peafe æt-hpine, ubi videtur subintelligi *fnæð, simbria*, alibi autem regulariter, ut verbum transitivum, regit accusativum: ut in Marc. 30. 31. Luc. 7. 14. & 5. 13. Sic etiam cepan, *curare*, per Elleipsis *ra* þinge, vel id genus nominis, quod *περιμεν, rem*, vel *negotium* significat, regit genitivum: ut, he fleamer cept, *meditabatur sugam*. he cept populdhepe heþunge, *curavit mundanam gloriam*. þe æniger Eþirtendome cepað on heopa lfe, *Ælfric. de nov. Test.* Sic quoque ætracan, *negare*, R. genitivum per Elleipsis *ra* lape, vel istiusmodi nominis in Luc. 20. 27. þa ætracað þær ærifter, *qui negant esse resurrectionem*. Sic in Math. 26. 34. 35. þripa þu piðræcrt min. Marc. 14. 31. ne ætrace ic þin; in quibus exemplis, subintelligi videtur aliquod Nomen *causam*, vel *notitiam* significans, ut mihi suggerit locus iste Luc. 22. 57. þa ætroc he, and cpað. eala þif. ne LAN ic hine. Ast ubi sensus non est Ellepticus, hæc verba, utpote verè transitiva, requirunt accusativum, uti videre est Math. 10. 33. & 16. 24. vide R. 14.

Verba infinitivi modi accusativum ante se statuunt: ut Luc. 24. 39. gart næfð flearc, and ban. sra ge geseoð me habban, *Spiritus carnem, & ossa non habet, sicut me habere videtis*. vers. 23. þa recgað hyne libban, *qui dicunt eum vivere*.

Apud Gothos Nomina partitiva, aut partitivè posita, & certa Numeralia postulant genitivum: ut, **SNMΛI FAKGISAIE**, Luc. 19. 39. **ΘΛΚΓΑΜΜΗ ΗΛΒΑΝΔΛΝΕ ΓΙΒΛΔΛ**, v. 26. **ΙΝ ΣΝΜΑΜΜΑ ΔΑΓΕ ΓΛΙΝΑΙΖΕ**, Luc. 20. 1. **ΘΛΚΓΙΣΦΙΖΕ ΥΛΙΚΨΙΦ** UENS, vers. 33. **ΔΑΓΕ ΕΙΔΥΡΚΤΙΓΝΗΣ**, Marc. 1. 13. **ΜΑΝΑΓΛΙ ΦΙΖΕ ΣΙΠΧΝΓΕ ΙΣ**, Job. 6. 60. **ΑΝΨΑΚ ΣΙΠΧΝΓΕ**, Math. 8. 21. **ΛΙΝΙΗΝ ΛΕΙΚΕ**, Marc. 13. 20. **ΝΙΛΙΝΣΗΝ ΙΣΤ ΦΙΖΕ ΑΕΛΕΤΑΝΔΛΝΕ**, Luc. 18. 29. **ΓΑΗ ΙΝ ΨΧΕΙ ΒΑΝΚΓΕ ΓΑΓΓΛΙΦ**, ib. 10. 8. **ΝΙ ΥΛΙΗΤΕ ΛΙΝΙΗΝ**, ib. v. 19. **ΑΛΛ ΒΑΓΜΕ ΓΩΔΑΙΖΕ**, Math. 7. 17. **ΘΛΚΓΙΖΗΝ ΒΑΓΜΕ**, Luc. 6. 44. **ΘΛΖΗ ΓΗΝΑΚΗΝΔΑΙΖΕ**, ib. 2. 23. v. ulterè Job. 18. 29. Marc.

9. 49. *Luc.* 7. 41. *Job.* 15. 2. *Luc.* 16. 19. & 5. 12, 17. & 6. 30. **TYΛNS SIFXNGE SEINΛIZE**, *Luc.* 7. 19. Non raro occurrunt similes locutiones apud *Cædm.* ut, engla sum ufan cýðbe, p. 62. l. 16. eadryra gehpam, p. 63. l. 8.

10. Superlativa cum *Latine* exponuntur per *è*, *ex*, aut *inter* genitivum sibi adfiscunt: ut, **ΛΛΛΛIZE ΓΚΛΣΕ ΜΛΙΣΤ**, *omnium olerum maximum*, *Marc.* 4. 32. **ΜΙΝΝΙΣΤ ΛΛΛΛIZE ΕΚΛΙΥΕ**, *omnium seminum minimum*, v. 31. vid. *Marc.* 9. 35. & 12. 28. Sic apud *Anglosaxones*, calpa pýrta mæp̃t, calpa pæba læp̃t.

11. Comparativa cum *Latine* exponuntur per *Quàm*, & *Anglosaxonice* per **DONNE** ablativum adfiscunt: ut, **ΜΑΝΑΓΛΙΜ ΣΠΑΚΥΑΜ ΒΛΤΙΖΑΝΣ ΣΙΘΗΦ ΓΗΣ**, *multis passeribus meliores estis vos*, *Math.* 10. 31. **ΜΑΝΑΓΙΖΑ ΠΚΛΗΕΓΤΛΗ**, *major Prophetâ*. **ΜΑΝΑΓΙΖΩ ΙΣΤ ΛΛΛΛΙΜ ΦΛΙΜ ΑΛΛΕΚΚΟΝΣΤΙΜ**, *major est omnibus holocaustis*, *Marc.* 12. 33. *Anglosaxones* hunc sensum nunc per conjunctionem þonne & nominativum exprimunt, nunc verò per ablativum: ut, pýnt þelpan þonne mianega ppeappan. 17 mape callum onpæðonýrrum, *Luc.* 7. 28. **ΜΛΙΖΑ ΙΧΗΛΑΝΝΕ ΦΛΜΜΑ ΔΑΠΠΟΓΑΝΔΑΙΝ --- ΜΙΝΝΙΖΑ ΙΜΜΑ --- ΜΛΙΖΑ ΙΜΜΑ**.

12. Interrogativum **ΘΛ** genitivum postulat: ut, **ΘΛ ΠΒΙΛΙΣ**, *quid mali?* *Marc.* 15. 14. **ΘΛ ΔΛΗΚΔΕ**, *quid est hoc verbum*, *Luc.* 4. 36. **ΘΛ ΑΛΠΝΕ**, *quid mercedis*, *ibid.* 6. 32, 33. **ΘΛ ΤΛΙΚΝΕ**, *Job.* 6. 30.

13. Legitur Nominativus absolute positus: **ΓΛΗ ΥΛΗΚΦΛΑΝΣ ΔΑΓΣ ΓΑΤΙΑΣ**, *etiam venientes huiusmodi iudicetis*, *Marc.* 6. 21. Post ablativum absolute positum occurrit immediate Nominativus absolute positus, *Luc.* 3. 1. **ΚΛΓΙΝΧΝΔΑΙΝ ΠΗΝΤΙΑΝ ΠΕΙΛΑΤΑΝ ΙΝΔΑΙΑ**. **ΓΛΗ ΕΙΔΗΚΚΛΓΙΝΓΛ ΦΙΣ ΓΑΛΕΙΛΑΙΑΣ ΗΕΚΧΔΕΣ**. **ΕΙΛΙΠΠΑΝΖΗ ΦΛΗ ΒΚΧΦΚΣ ΙΣ ΕΙΔΗΚΚΛΓΙΝΓΛ ΦΙΣ ΙΤΗΚΑΙΑΣ**, *Tetrarchâ autem Galilææ Herode, Philippo autem fratre ejus Tetrarchâ Iturææ*. Legitur etiam accusativus absolute positus *Math.* 6. 3. **ΙΦ ΦΗΚ ΤΑΠΟΓΑΝΔΑΝ ΑΚΜΑΙΧΝ**, *etiam dei pueri*, *ibid.* 6. 22. **ΓΛΗ ΑΤΓΑΓΓΑΝΔΕΙΝ ΙΝΝ ΔΑΠΗΤΑΚ ΗΕΚΧΔΑΙΔΙΝΣ**. **ΓΛΗ ΠΛΙΝΣΓΑΝΔΕΙΝ**. **ΓΛΗ ΓΑΛΕΙΚΑΝΔΕΙΝ ΗΕΚΧΔΑ**.

14. Multa etiam verba apud *Gothos* per Elleipsis genitivo gaudent: ut, **ΗΙΛΠΑΝ**, *adjuvare*, *Marc.* 9. 22, 24. **ΗΛΒΑΝ**, *ib.* 4. 5. **ΒΙΛΕΙΦΑΝ**, *relinquere*, *Luc.* 20. 31. **ΒΕΙΔΑΝ**, *expectare*, *Math.* 11. 3. *Marc.* 15. 43. **ΕΚΛΙΗΝΑΝ**, *interrogare*, requirit gen. rei quæsitæ: ut **ΕΚΛΙΗΝΑ ΙΖΥΙΣ ΑΙΝΙΣ ΥΛΗΚΑΙΣ**, *Luc.* 20. 3. **ΦΛΗΚΒΑΝ**, *indigere*, *Math.* 9. 12. *Marc.* 14. 63. *Luc.* 9. 11. **ΓΑΜΠΝΑΝ**, *meminisse*, *Luc.* 1. 72. **ΠΣΛΕΙΦΑΝ**, *transire*, *Marc.* 4. 35. **ΓΑΕΛΑΝ**, *capere*, *Luc.* 20. 20. **ΝΙΜΑΝ**, *capere*, *Marc.* 12. 2. **ΓΚΕΙΠΑΝ**, *prehendere*, *ib.* 14. 51. **ΠΣΥΕΝΓΑΝ**, *sperare*, *Luc.* 6. 35. Simplex tamen **ΥΕΝΓΑΝ** regit accusat. *Luc.* 7. 19, 20. Item verba sensus: ut, **ΚΑΝΣΓΑΝ**, *gustare*, *Luc.*

Luc. 14. 24. Marc. 9. 1. **SIÐA ALGEIKGAN**, admirari, Luc. 20. 26.

Verba hæc sequentia regunt dativum vel ablativum: **BIÐGAN**, orare, Matth. 6. 6. **ΓΑΛΠΚΑΝ**, claudere, ib. **ΓΙΕΑΝ**, dare, ib. v. 12. **ΛΕΛΕΤΑΝ**, remittere, ibid. **ΑΤΤΕΚΑΝ**, tangere, cap. 8. 3, 15. **ΠΕΗΛΑΝΣΓΑΝ**, obedire. **ΑΝΔΗΛΑΝΣΓΑΝ**, ibidem. **ΓΑΜΥΤΣΑΝ**, obviā ire. **ΠΣΥΜΑΝ**, occidere. **ΕΚΛΩΙΣΤΣΑΝ**, perdere. Sic **ΠΣΩΙΣΤΣΑΝ**, Marc. 11. 18. **ΑΝΔΗΛΙΤΑΝ**, confiteri. **ΑΝΛΕΙΠΔΑΝ**, præcipere. **ΕΑΝΚΕΙΠΔΑΝ**, præcipere. **ΑΤΥΛΙΚΠΑΝ**, proijcere. **ΓΛΟΧΤΣΑΝ**, obijurgare. **ΥΙΤΑΝ**, observare, custodire. **ΓΑΣΑΚΑΝ**, corripere. **ΠΕΒΚΙΚΑΝ**, irritum facere, spernere. **ΥΑΚΣΑΝ**, prohibere. **ΒΙΛΕΙΦΑΝ**, relinquere. **ΣΚΑΙΔΑΝ**, separare. **ΣΑΚΑΝ**, arguere, increpare. **ΕΚΛΩΣΑΝ**, scire, cognoscere. **ΓΛΕΚΑΝΣΑΝ**, dominari. **ΓΑΥΛΑΔΑΝ**, dominari, habere, vel exercere potestatem. **ΚΗΚΣΑΝ**, osculari. **ΙΔΥΕΙΤΣΑΝ**, exprobrare. **ΓΑΣΚΑΦΣΑΝ**, nocere. **ΓΑΗΧΚΙΝΧΝ**, machari. **ΓΑΗΧΚΙΝΧΔΑ ΙΖΑΙ ΙΝ ΗΛΙΚΤΙΝ ΣΕΙΝΑΜΜΑ**, sed hic ante **ΙΖΑΙ**, **ΜΙΦ** videtur subintelligi. **ΗΛΑΝΣΓΑΝ**, audire, **ΕΠΑΛΛΕΛΗΓΑΝ**. Marc. 15. 15. **ΠΣΑΛΠΕΣΓΑΝ**, permittere, licentiam dare. **ΕΚΛΩΙΜΑΝ**, consumere. **ΛΕΥΙΦΑΝ**, renuntiare. **ΕΚΑΛΙΝΣΑΝ**, perdere. **ΕΚΑΛΕΤΑΝ**, remittere. **ΛΥΛΙΝΔΑΧΝ**, gratias agere. **ΠΣΑΓΛΑΝ**, suffigillare. **ΓΑΛΑΠΕΣΓΑΝ**, credere. **ΠΣΥΛΙΚΠΑΝ**, ejicere. **ΠΣΦΚΙΝΤΑΝ**, molestum esse. * **ΠΣΑΚΕΙΒΑΝ**, ejicere. **ΠΕΑΚΣΚΑΔΣΑΝ**, obumbrare. **ΠΒΙΛΥΑΝΚΑΔΣΑΝ**, maledicere. **ΓΑΦΛΑΙΗΑΝ**, amplecti. **ΦΙΠΦΣΑΝ**, benedicere. **ΚΕΙΚΙΝΧΝ**, gubernare. **ΛΕΥΛΙΚΠΑΝ**, abijcere. **ΣΤΡΑΥΑΝ**, sternere. **ΥΑΙΛΑΤΑΝΣΓΑΝ**, benefacere.

15.

* reg. acc.
Marc. 9. 28.

Cum adjectivum vel pronomen refertur ad duas personas, quarum altera est masculini, altera foemini generis, & singularis Numeri, adjectivum istud, vel pronomen apud Gothos ponitur in neutro genere, & plurali Numero: ut, Luc. 1. 5, 6. **ΖΑΚΑΚΙΑΣ, ΓΑΗ ΟΕΙΝΣ ΙΣ ΑΙΛΕΙΣΑΒΑΙΦ -- ΥΕΣΠΗΝΗ ΦΑΝ ΓΑΚΑΙΗΤΑΒΑ -- ΓΑΓΓΑΝΔΑΧΝΑ ΙΝ ΑΛΛΑΙΜ ΑΝΑΒΗΣΝΙΜ ΕΑΝΙΝΣ ΠΝΥΛΗΑ**. verbum verbo: *Zacharias, & uxor ejus Elizabeth -- erant autem juxta ambo, & incedentia in omnibus mandatis Domini inculpate*. Sic Luc. 2. v. 43, 44. **ΝΙ ΒΙΣΣΕΔΗΝ ΙΧΣΕΕ, ΓΑΗ ΑΙΦΕΙ ΙΣ ΗΠΓΑΝΔΑΧΝΑ ΙΝ ΓΑΣΙΝΦΣΑΜ ΙΝΑ ΥΙΣΑΝ**, non cognoverunt *Joseph & mater ejus*, existimantia illum esse in comitatu. Sic v. 45. **ΓΑΗ ΝΙ ΒΙΓΙΤΑΝΔΑΧΝΑ, & non invenientia**. v. 48. **ΣΑΙ ΣΑ ΑΤΤΑ ΦΕΙΝΣ** (inquit mater Jesu) **ΓΑΗ ΙΚ ΥΙΝΝΑΝΔΑΧΝΑ ΣΧΚΙΔΕΔΗΜ ΦΗΚ**, ecce pater tuus, & ego dolentia quærebamus te. v. 50. **ΓΑΗ ΙΓΑ ΝΙ ΕΚΧΦΗΝ ΦΑΜΜΑ ΥΑΝΚΑΔΑ, & ipsa non intellexerunt verbum istud**.

16.

ΓΑΗ, conjunctio copulativa in Lucæ cap. 7. v. 21. copulat dissimiles casus: **ΓΑΗΑΙΛΙΔΑ ΜΑΝΑΓΑΝΣ ΑΕ ΣΑΠΗΤΙΜ ΓΑΗ ΣΑΛΗΙΜ ΓΑΗ ΑΗΜΑΝΕ ΠΒΙΛΑΙΖΕ**. v. Luc. 8. 2. **ΥΕΣΠΗ ΓΑΛΕΙΚΙΝΧΔΕ ΑΗΜΑΝΕ ΠΒΙΛΑΙΖΕ ΓΑΗ ΣΑΠΗΤΑΙΜ**. Sed ambæ hæ locutiones pro *Elleptics* potius sunt habendæ, utpote in quibus

17.

quibus subintelligi videtur vox aliqua in ablativo casu *Enigra* significante, unde regi **ΛΗΜΛΑΝΕ** videtur.

18. Verba composita regunt casus suarum præpositionum in utrâque linguâ: **7** callum *hij* *populi* *piðcædon*, and *piþpunnon*, & *cunctis*, *quæ dicebat*, *contradicebant*, & *oppugnabant*. *Da æfterfylligðe þam drihtner* *pepe* *Lufþerhte* *re* *anpupþa* *pepe* *Æþelpoþ*, *successit autem viro domini Cuthberto vir venerabilis Ethelwoldus*. *Bed. H. E. p. 367.*
19. Amant *A. Saxones* substantivum ponere inter duo Adjectiva cum eo concordantia in casu, genere, & numero: ut, *na lær on eorðlice fæt- pædnýrre*, and *geþitendpe*, *non in terrenis*, & *caducis ornamentis*. *þær* *forpelopenan* *manne*, and *geniþepedan*, *perditi illius*, & *damnati hominis*, *Bed. H. E. p. 222, 224.* *Oþrio* *re* *cýning* *þrimme* *heþgunge* and *una- pæfneþlice* *þropade*, *Rex Oswio acerbas*, & *intolerabiles irruptiones passus est*, *p. 229.* *þær* *he* *re* *cýning* *in þa tid* *becumen on rpa mýcle* *lufan þære* *Romaniscan* *cýpicean* *gefeþnýrre*, and *þære* *Apoftolican*, *Rex eo tempore tantum tenebatur amore institutionis Romanæ, & Apostolicæ Ecclesiæ.*
20. Affectant *A. Saxones* istiusmodi phrasen, in quibus retrahitur præpositio à nomine vel pronomine, cui præponi debet per ordinem constructionis, verbo in fine orationis adjungere: ut, *oþer ealle þa rpe DE he ON rcpure*, *pro oþer ealle þa rpe ON DE he rcpure*, *per totam diæcesim, in qua pænitentias injungit*. *Goð* *rpa* *geþemað* *ur*. *rpa* *pe* *hepe* *þemað* *þam DE* *pe on* *eorþan* *dom* *OFER* *aþan*, *pro þam OFER DE pe on* *eorþan* *dom* *aþan*, *Cod. Canonum MS.* Sic, **7** *ealle* *hipe* *men þe* *ÞIRE* *MIÐ* *poþon*, *pro 7 ealle hipe men þe* *MIÐ* *ÞIRE* *poþon*, *Supplem. MS. ad Chron. Sax.*
21. **IST** non raro apud *Mæso-Gothos* subintelligitur: ut, **ΘΑΝ ΛΓΓΥΝ** **ΨΑΤΑ ΔΑΝΚ**, *quam angusta (est) porta*, *Matth. 7. 14.* **ΨΑΤΑ ΚΙ-** **ΩΙΖ ΚΙΩΙΖ** **ΘΑΝ** **ΕΙΛΗ**, *quantæ (sunt) illæ tenebræ?* *ib. 6. 23.*
22. *Mæso-Gothi* modum subjunctivum eleganter reddunt per participium: ut, **ΜΑΝΝΑ** **ΥΙΣΑΝΔΣ**, *homo cum sis*, *Italicè, essendo buomo*, *Joh. 10. 33.* **ΥΙΣΑΝΔΣ** **ΙΝ** **ΒΛΛΥΕΙΝΙΜ**, *cum esset in tormentis*, *Italicè, essendo in tormenti*, *Luc. 16. 33.*
23. Verbum sæpe ab **AT** præpositione divellitur: **AT** **IST** **ΑΣΑΝΣ**, *adeft messis*. **ΑΕΤΚΑ** **AT** **ΕΙΛΗ** **ΜΑΝΑΓΑΙ** **ΜΑΝΑΓΕΙΝ** **ΥΙ-** **ΣΑΝΔΕΙΝ**, *iterum cum multa turba adeffet*. Tmesios istius, quâ particula **AT** à verbo suo avellitur innumera passim exempla occurrunt in argenteo codice, quæ attentus Lector per se facillime poterit observare: ut in *Matth. 8. 16.* ubi **AT** debet separari ab **ΑΝΔ** **ΑΝΑΗΤΘΑ**.

• **λλην** postpositum adverbis aut nominibus videtur (ut observat *Ju-
nius*) comparationem insinuare: ut in **συλλλην**, *Joh. 14. 9. Math.*
8. 10. *Luc. 7. 9. Σαμλλλην*, *Luc. 6. 34. γηγγλλλην*, *Luc. 14.*
51. *Marc. 16. 15.*

ελψς, vel **ελδς**, in compositione nominibus postpositum significat
summam rei totius dispositionem, procurationem, curam: ut in **ηηνδλ-
ελδς**, *centurio. ψηςηηδλελψς*, *tribunus. βκηηελψς*, *spon-*
sus. συνλγρηελδς, *Archisynagogus.*

γλκψ, vel **γλκψς** vocibus, in compositione postpositum respon-
det Latino *versus*, *contra*. Hinc *A. Saxonibus eastpeard, westpeard, ori-*
entem, occidentem versus. Angli similiter eastward, westward dicunt, ut
& forward, backward, upward, downward.

CAP. XVII.

Cap. 17.

In hoc Capite, tanquam in Appendice, continentur supplementa quædam haud ab instituto nostro aliena, quæ, ut majorem a studioso Lectore inirent gratiam, hic adjungere visum est.

Supplementum ad Cap. I.

R UNICARUM Literarum, juxta Romani Alphabeti seriem dispositarum, Nomen, Figura, Potestas:

Nomen.	Figura.	Potestas.
Aar.	A.	A.
Biarkan.	B.	B.
Knefol.	I.	C.
Dufs.	þ vel 4.	D.
Stungen Jis.	f.	E.
Fie.	ƿ.	F.
Stungen Kaun.	ƿ.	G.
Hagl.	*.	H.
Jis.	I.	I.
Kaun.	ƿ.	K.
Lagur.	ƿ.	L.
Madur.	ƿ.	M.
Naud.	ƿ.	N.
Oys.	A.	O.
Stungen Birk.	B.	P.

Kaun aliquando supplet locum *Latini* Q: sed sæpius adhibetur *ƿ* in ejus loco.

Ridhr. R vel 4. R.

Sed hic notetur, quod prior figura habet locum in principio, & medio, & quandoque in fine dictionum, posterior vero in fine tantum.

Sol. ʒ. S.

Tyr. ʒ vel 4. T.

Ur. ʒ. U.

Stungen Fie. ƿ. V consonum, & W.

..... *Runica* monumenta usurpant * ʒ pro X.

Stungen Ur. ʒ. Y.

Stungen Dufs. ʒ. Th.

Supple-

Supplementum ad Cap. II.

Nota, quodd in hujus Capituli *Reg. 12.* poni debet $\Psi\Lambda\tau\Lambda$ ante $\Psi\chi$ in numero plurali. Nam *Marc. 6. 2.* $\mu\acute{o}\tau\tau\iota$ redditur per $\Psi\Lambda\tau\Lambda$.

Supplem. ad Cap. III.

Quædam substantiva apud *Anglosaxones* sunt dubii generis. Nota quod in *Reg. 25.* Exempl. V. $h\Lambda n\delta ns$ facit gen. plur. in ive : ut, $h\Lambda n\delta ive$. Ita conjicio, quia leguntur $\epsilon\chi\tau ive$ à $\epsilon\chi\tau ns$. $snni ve$ à $snnns$. $\psi\Lambda n\kappa ni ve$ à $\psi\Lambda n\kappa ns$. $\psi int\kappa ai ve$ à $\psi int\kappa ns$. Leguntur etiam $\lambda i\psi i ve$ à $\lambda i\psi\Lambda$, & $\tau in\psi i ve$ à $\tau in\psi s$, quæ forsan sunt heteroclitæ. Nota etiam quod $h\Lambda n\delta ns$ facit in voc. sing. $h\Lambda n\delta\Lambda n$. Sed quamvis facit in nom. pl. $h\Lambda n\delta nns$; $snnns$ tamen facit $snn\kappa ns$, & $\Lambda r\gamma i\Lambda ns$. $\Lambda r\gamma i\Lambda\kappa ns$, *Marc. 12. 25.* & $\Lambda r\gamma i\Lambda eis$, *ib. 1. 13.*

Notetur insuper, quodd prima tria Exempla, scilicet, $himins$, $\gamma\Lambda\Lambda n\beta eins$, $hnnsl\Lambda st\Lambda\psi s$, me iudice, considerata sunt tanquam unum idemque paradigma ejusdem declinationis, quæ facit gen. sing. in is , & Λis ; dat. sing. in Λ , & Λi . Nom. plur. in Λns , χs , & eis ; dat. plur. in Λm , & im ; acc. plur. in Λns , & ins .

Exempla genitivorum sing. exeuntium in Λis : $m\Lambda ht\Lambda is$, *Marc. 14. 62.* $\delta n\lambda\psi\Lambda is$, *Luc. 2. 42.* $\Lambda nst\Lambda is$, *ib. 4. 22.* $\Lambda n\delta\Lambda n\eta m\epsilon t\Lambda is$, *Luc. 9. 51.* $\Lambda\epsilon\kappa$, *medicus*, facit $\Lambda\epsilon\kappa eis$, *Matth. 9. 12.* & pro $\delta n\lambda\psi is$ vel $\delta n\lambda\psi\Lambda is$, occurrit $\delta n\lambda\psi ns$, *Job. 7. 14.* Quædam in genitivo singulari occurrunt Syncopen passa: ut, $\beta\Lambda n\kappa\gamma s$ pro $\beta\Lambda n\kappa\gamma is$, *Luc. 7. 12.* $n\Lambda ht s$ pro $n\Lambda ht is$, *ib. 2. 8.* $\psi in\delta\Lambda ns$ pro $\psi in\delta\Lambda is$, *Luc. 1. 5.* $\gamma\Lambda\beta eins$ pro $\gamma\Lambda\beta ein\Lambda is$ vel $\gamma\Lambda\beta ein is$, *Marc. 4. 19.*

Exempla dativorum singular. exeuntium in Λi : $\Lambda nst\Lambda i$, *Luc. 2. 52.* $\tau\Lambda i\kappa n\Lambda i$, *ib. 2. 34.* $m\Lambda ht\Lambda i$, *ib. 4. 14.* $\Lambda n\psi i\delta\Lambda i$, *ibid. 3. 16.* Λ finale aliquando abjicitur à dativo singulari: ut in $mit\Lambda\delta$, $\beta\Lambda n\kappa\gamma$, $\epsilon\kappa\Lambda i\psi$, pro $mit\Lambda\delta\Lambda$, $\beta\Lambda n\kappa\gamma\Lambda$, $\epsilon\kappa\Lambda i\psi\Lambda$.

Exempla Nominativorum plur. exeuntium in χs , & eis : $\psi in\delta\Lambda n\chi s$, $\gamma\Lambda i\kappa\chi s$, $\beta\chi\kappa\chi s$, $hnn\delta\chi s$, $st\Lambda in\chi s$, $\psi in\delta\chi s$, $h\Lambda im\chi s$, $m\Lambda ht eis$, $\beta\Lambda\Lambda\gamma eis$, $\epsilon\kappa\Lambda\gamma\Lambda n\kappa ht eis$.

Exempla dativorum plur. exeuntium in im : $\gamma\Lambda\kappa\delta im$, $\beta\Lambda n\kappa\gamma im$, $\gamma\Lambda n\kappa\tau im$, $s\Lambda n\eta\tau im$, $\epsilon\kappa\Lambda\gamma\Lambda n\kappa ht im$, $st\Lambda\delta im$, $\Lambda h\Lambda\kappa im$, $\Lambda\Lambda\Lambda\beta\kappa nns\tau im$, $\Lambda n\Lambda\beta ns\eta im$.

Exempla accusativ. pluralium desinentium in ins : $\tau\Lambda i\kappa nins$, *Job. 7. 31.* $\gamma\Lambda i\eta\tau ins$, *Luc. 1. 1.* $\Lambda\kappa mins$, *ib. 2. 28.* $m\Lambda ht ins$, *ib. 3. 11.* $mit\chi nins$, *Luc. 5. 22.* Sic, pro *Lingua Mæso-Gothica* genio vocales facile mutantur in aliis declinationibus: ut in $h\Lambda n\delta\Lambda ns$ pro $h\Lambda n\delta nns$, *Marc. 14. 46.* $h\Lambda n\delta\Lambda m$ pro $h\Lambda n\delta n m$, *Luc.*

1. 71. **SANÐGANDIN** pro **SANÐGANDAN**, *Joh. 15. 21. ΨΙ-
ΖΑ*, *ibid. 10. 16. & 18. 13.* ni fallor pro **ΨΙΖΗ**.

Appendix Exemplorum.

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. MANΛGEINS , <i>turba.</i>	nom.
gen. MANΛGEINS .	gen. MANΛGEINȴ .
dat. MANΛGEIN .	dat.

Hinc constat non omnia exeuntia in **EINS** declinari ut **ΓΑΛΛΗ-
BGINS**, uti præcepimus in Reg. 26. quod notet Lector.

nom. ΛAISAKIS , <i>magister.</i>	nom. ΛAISAKȴS .
gen. ΛAISAKIS .	gen. ΛAISAKȴE .
dat. ΛAISAKȴA .	dat. ΛAISAKȴAM .
acc. ΛAISAKI .	acc. ΛAISAKȴANS .
voc. ΛAISAKI .	voc. ΛAISAKȴS .
abl. ΛAISAKȴA .	abl. ΛAISAKȴAM .

Declinatur **ΛAISAKIS** ut **SINȴNGEIS**, excepto dat. & abl. singu-
lari. **HAIKADEIS**, *pastor*, facit **HAIKADEȴS** *Luc. 2. 8.* & **HAIK-
ADEȴNAS**, *v. 20.*

Num. Sing.	
nom. IXHANNES , <i>Johannes.</i>	
gen. { IXHANNES , <i>Math. 9. 14. Luc. 5. 33.</i>	
{ IXHANNIS , <i>Marc. 2. 18. Math. 11. 12.</i>	
dat. { IXHANNȴE , <i>Math. 11. 4. 13.</i>	
{ IXHANNEN , <i>Luc. 7. 18, 22.</i>	
acc. { IXHANNEN .	
{ IXHANNAN , <i>Luc. 9. 4.</i>	

Num. Sing.	Num. Plur.
nom. MANNA , <i>homo.</i>	nom. MANȴS .
gen. MANȴS .	gen. MANȴȴE .
dat. MANN .	dat. MANNANȴM .
acc. MANNAN .	acc. MANȴS .

Occurrit **MANNA** in dat. singulari.

nom. VALISTȴȴ , <i>vestis.</i>	nom. VALISTȴȴS .
gen. VALISTȴȴS .	gen.
dat. VALISTȴȴAI .	dat. VALISTȴȴȴM .
acc. VALISTȴȴAN .	acc.

Supplem. ad Cap. IV.

Nota in Reg. 6. hujus Capitis, quòd adjectiva non sunt omnia *materia-
lia*, quæ formantur in en: ut docent miblen, *medioxumus*: Suðearþepen,
Euro-australis, cum multis aliis. Quod animadvertendum est à Lectore.

Nota etiam in Reg. 7. quòd Ʒob, mýcel, & lýtel irregulariter compa-
rantur: ut, Ʒob, betepe, betƷe, & ƷeloƷe; micel, mape, mæƷe; lýtel,
læƷƷe, læƷe. Quibus addas, eaðlic, eaðpe, eaðeƷe. Adverbium tamen
regulariter comparatur: ut, eaðlice, eaðlicop, eaðlicopƷe.

Regula adjectitia.

Adjectiva *A.Saxonica* in E desinentia, in masculino genere, servant ean-
dem terminationem in fœminino, & neutro, & sunt communis generis:
ut, þeƷ, þeop, & þiƷ piƷe, *hic*, *hæc*, & *hoc sapiens*. Sic Ʒe Ʒelige est *hic*,
hæc, & *hoc felix*.

Supplem. ad Cap. V.

Nota in Reg. 6. quòd pronomen Ʒon significat *ei, qui*, *Anglosaxonice* þu
þe. Et plur. ƷnƷei, *ei, qui*, *A.Saxonice* Ʒe þe significat, scilicet *qui*
in utroque numero, sed solum quatenus refertur ad *secundam personam* sin-
gularem vel pluralem præcedentem in eâdem oratione.

Nota de pronome *SILBA* sub Reg. 19. hujus Capitis, quòd, quam-
vis facit accus. sing. in *AN*, ut videre est *Marc. 3. 26. Luc. 4. 23. c. 9. 23.*
Job. 8. 54. c. 10. 33. c. 14. 41. & alibi, occurrit tamen accus. singularis
terminatus in *A* *Luc. 14. 11.* & bis in commate *14. cap. 18.* quod librarii er-
rore factum puto.

Supplement. ad Cap. VI.

Inter numeralia reponas Ʒetpinne, *bini*, quæ vox occurrit in *Ælfrici*
Grammaticâ Romano-Saxonica.

Supplem. ad Cap. VII.

A *VISAN*, *esse*, formatur, ut ego existimo, præsens temp. modi Opt.
hoc modo:

Num. Sing.	Num. Plur.
VISAN, <i>sim.</i>	VISAIMA.
VISAIS.	VISAIF.
VISAI.	VISAINA.

Inde in imperativo *VISAM*, *Luc. 15. 23.*

Nota

Nota etiam, quod, ut *κατηγορητω* redditur per *ΥΚΧΗΙΔΕΔΓΛΗ*, à *ΥΚΧΗΓΛΗ*, contra reg. & analog. Grammaticæ: sic *ιδάσσει* redditur per *ΚΧΔΙΔΕΔΓΛΗ*, à *ΚΧΔΓΛΗ* æque irregulariter *Joh. 18. 21.*

Nota denique in Reg. 24. quod pro *ΕΚΙΘΧΝΔΛΝΣ* legitur *ΕΚΙΘΧΝΔΣ*, *Luc. 7. 6.* pro *ΕΙΓΑΝΔΛΝΣ*, *ΕΙΓΑΝΔΣ*; pro *ΠΣΥΕΠΓΑΝΔΛΝΣ*, *ΠΣΥΕΝΑΝΣ*, *Luc. 6. 35.* & pro *ΒΙΣΙΤΑΝΔΛΝΣ*, *ΒΙΣΙΤΑΝΔΣ*, *Luc. 7. 17.* Et participia ita Syncopata in plurali, ni male auguror, fiunt nomina.

Observationes Generales.

I. **Λ** finale ab accus. singulari adjectivorum masculini generis aliquando per *† v. Cap. IV. Reg. 8. in margine.* apocopen Euphoniæ gratiâ aufertur: *†* ut in *ΗΛΙΤΑΝΑΝ* pro *ΗΛΙΤΑΝΑΛ*, *Luc. 6. 15.* *ΨΑΝΑ ΣΥΝΨΑΝ* pro *ΣΥΝΨΑΝΑ*, &c. Hinc forsân *ΜΕΙΝΝΑ*, *Matth. 11. 10.* per errorem scribæ literas transponentis scriptum erat in argenteo Codice pro *ΜΕΙΝΑΝ*. Idem etiam accidit substantivis in acc. singulari terminatis in **Λ**: ut in *ΣΕΙΜΩΝ*, *Luc. 6. 15.* pro *ΣΕΙΜΩΝΑ*, *Marc. 5. 18.*

II. **Μ**, & **Ν**, in motione nominum tam *substant.* quàm *adject.* facîle invicem mutantur: ut in *ΓΛΩΗΜΨΙΜ*, *Luc. 4. 15.* *ΓΛΩΗΜΨΙΝ*, *Matth. 9. 35.* Sic leguntur *ΜΑΝΑΓΛΙΜ*, & *ΜΑΝΑΓΛΙΝ*; *ΜΕΙΝΑΝΑ*, & *ΜΕΙΝΑΜΑ*; *ΙΜ*, & *ΙΝ* *Luc. 6. 13.* *Marc. 10. 24.* *ΜΑΝΑΓΕΙΝ*, & *ΜΑΝΑΓΕΙΜ*; *ΔΚΙΝΣΑΝΔΑΜ* pro -- *ΔΑΝ*; *ΜΑΗΤΕΔΗΝ* pro -- *ΔΗΜ*; *ΓΑΘΗΚΩΜ*, & *ΓΑΘΗΚΩΝ*; *ΑΛΛΑΜΑ*, & *ΑΛΛΑΝΑ*, vid. *Joh. 7. 23.* *Luc. 3. 7.* & 4. 11.

III. **η**, & **nh**, non solum verbis, atque adverbis (ut observat *Junius* in *Glossario* sed & nominibus, & pronominibus adjicitur Euphoniæ gratiâ: sic legitur *ΣΕΙΜΩΝΗ*, *Simona*, ex *ΣΕΙΜΩΝ*, & **η**, vel per crasin ex *ΣΕΙΜΩΝΑ*, & **η**. Inde etiam *ΣΕΙΜΩΝΑΝ*, *Luc. 5. 4.* Sic leguntur *ΑΗΗΘΧΔΑΝ* pro *ΑΗΗΘΧΔΑ*, *seditione*, & *ΑΗΗΘΧΔΗ* pro *ΑΗΗΘΧΔ*, *seditionem*. Quibus adde *ΣΚΗΔΑΝ*, *ΨΑΤΗΗ*, *ΨΙΖΗΗ*, &c.

Nota etiam, quodd ex **nh**, vel **η**, & finali syllabâ vocis cui adjicitur, aliquando fit synæresis: ut in *ΣΗΜΑΙΗ*, *Marc. 8. 28.* *Joh. 7. 41.* pro *ΣΗΜΑΙ--ηη*. *ΙΔΔΩΗΗ* pro *ΙΔΔΩΑ--ηη*. *Luc. 7. 6.* *ΑΝΨΑΚΑ--ηη* pro *ΑΝΨΑΚΑΝΑ--ηη*. v. Cap. XI. Reg. 4. in Margine, & Cap. V. R. 32. in Marg.

IV. **Λ**, & **Χ**, facîle mutantur in linguâ Gothicâ: ut, *ΓΑΚΑΖΝΑΝΣ*, *Luc. 15. 6.* *ΓΑΚΑΖΝΩΝΣ*, v. 9. *ΛΙΥΕΙΝΑΝ* pro *ΛΙΥΕΙΝΩΝ*, *Joh. 6. 27.*

V. Occurrunt etiam in *Ulfhilanâ* versione irregularia nonnulla, & quasi *extravagantia*, de quibus ratio parùm reddi potest, & quæ regulas, & præcepta Grammatica prorsus respuunt. Sic *is 2ægei* redditur (regulariter) *ΙΗΚΙΛΨΕΙΝ*, *Luc. 1. 31.* *ΙΗΝ ΚΙΛΨΩ*, v. 24. & *ΙΗΝ ΚΙΛΨΩΝ*, c. 2. 5. *is 2æce*, *ΑΗ ΔΚΗΣΑΓΕΙ*, *Luc. 2. 34.* forsân pro *ΑΗ ΔΚΗΣΑΙ*, vel *ΔΚΑΝΣΑΙ*. *ΙΖΥΑΚΑΙΖΩΣ ΓΑΚΑΙΗΤΕΙΝΣ*, pro *ΙΖΥΑΚΑ*, *ΗΚΑΙΗΓΑΙ*

hK AINGAI cum G, à hK AINS, forsan quia hK AINS est à hK AINGAN. Hæc, & hujusmodi *irregularia* dicenda sunt, nisi potius numeranda quis censeat inter errores *librarii*, quorum haud exiguum numerum en tibi, Lector candide! exhibeo, ut totidem exemplis discas nullâ curâ studiove præveniri posse, quo minus in correctissimis, & maxime venerabilibus Manuscriptis, perinde ac præstantissimis, & virtutis nomine reverentissimis hominibus sui defectus contingant.

Luc. 10. 1. ANΨAKANA pro ANΨAKANS. Luc. 10. 2. ÌMMA pro ÌM. *ibid.* 4. 27. HAIΛEISANA pro HAIΛEISAIΛ. Marc. 8. 6. ΦΙΖΕ pro ΦΙΖΑΙ. *ibid.* v. 12. ΓΙΒΛΙΔΙ pro ΓΙΒΛΙΔΑ. *ibid.* v. 38. VEIHΛM pro VEIHΛIM. Marc. 9. 3. ΓΛΙΤΜΗΝΓΑΝΔΕ pro ---ΔANS. *ibid.* 10. 8. ΔΗ ΛΕΙΚΑΣ ΑΙΝ pro ΔΗ ΛΕΙΚΑ ΑΙΝΑΜΜΑ. Luc. 10. 6. ΦΑΜΜΕΙ VESINΔ pro ΦΑΙΜΕΙ VISAΔAM. Marc. 10. 13. ÌNΛ pro ÌMMA. Job. 10. 14. ΚΗΝΝΩΝ pro ΚΗΝΝΑΝΔ. Marc. 16. 7. ΔΗ ÌNΛ pro ΔΗ ΠNS. Luc. 9. 26. VEIHΛME pro VEIHΛIZE. v. 48. ΑΛΛΑΝ pro ΑΛΛΑΙΜ. cap. 15. 22. SEINΛME pro SEINΛIM. Luc. 17. 6. ΑΝΔΗΑΝΣΕΙΔΕΙ pro ΑΝΔΗΑΝΣΕΙΔΕΔΙ. Marc. 11. 1. VEMHN pro VESHN. Luc. 1. 86. ΔΑΓNS pro ΔΑΓANS. Marc. 11. 17. ΥΛΙΔΕΔΓINS pro ---ΓING, & ΒΙΔΩ (ut & in Luc. 19. 46.) forsan pro ΒΙΔΩS, nisi potius sit genitivus pluralis à ΒΙΔΑ secundum observationem in margine ad finem Cap. III. ac si legeretur in Codice, quem transtulit *Ulfphilas* non οἱκτιροσεν, sed οἱκτιροσεν. Marc. 11. 23. ΨNS pro ΨNK. *ibid.* 16. 1. ÌNVISANΔAIN pro ---ΔIS. cap. 12. 22. ΣΛ pro ΣΩ. cap. 15. 1. ΓΝΩΓΑΝΔS pro ΓΝΩΓANS. Luc. 15. 10. ΑΓΓΙΛΗM pro ΑΓΓΙΛIVE. cap. 4. 18. ΕΚΛΗΠΗΨΑΝΑΙS pro ---NΛIM. v. 40. ΣΛΓN pro ΣΤΑΙΓN. Luc. 8. 42. ΓΑΛΕΙΨΑΝΤΙ pro ---ΝΔΑΝ. cap. 7. 35. SEINΛMA pro SEINΛIM. cap. 5. 34. ΜΑΓΝΔ pro ΜΑΓΝΗ. v. 17. ΗΛΙΜΩ pro ΗΛΙΜΑ, dat. sing. vel ΗΛΙΜΕ gen. plur. Luc. 8. 29. ΕΙΣΑΚΝΑ pro ΕΙΣΑΚΝΑΙΜ. v. 49. ΦΕΙΝ pro ΦΕΙΝΑ. Luc. 6. 26. ΔΗ ΣΙΝΩΝΓΕ SEINΛI pro ---ΓΑΜ ---NΛIM. cap. 15. 23. VISAM pro VISAIM.

His, cum paucis aliis, inter legendum observatis, existimavi subinde in aliis quidem fortè latere figuras dictionis, scilicet, *Syncopen*, *Epenthesis*, *Apocopen*, *Paragogen*, *Metaplasum*, *Metathesis*, &c. in aliis verò unam figuram constructionis, *Antiptosis*. Sed cum considerarem istiusmodi figuras rariùs locum habere in solutâ, & simplici oratione pro *Sphalmatis* habenda duxi, quæ ex *argenteo* Codice in suum *apographum* transcripsit clarissimus *furnius*; partim quòd minutias Grammaticas nondum excusserat *Glossario* intentus, partim quòd, pro more suo, religio illi erat in tam vetusto, & venerabili Codice vel unum apicem mutare.

CAP. XVIII.

Cap. 18.

In quo, institutis quibusdam parallelismis, Linguae Anglo-Saxonica, & Mæso-Gothica cum Islandica, sive Scandia-Gothica conferuntur.

ATQUE hic quidem tantum non lassato, & suscepto operi finem imponere volenti ecce mihi allata est multum desiderata Grammatica ISLANDICA Runolphi *Fonæ*, quam *Hafnid* petitam pro humanitate sua mihi transmisit Reverendus & Ornatissimus Vir *Johan. Meckenus*. Illustrissimo *Georgio, Daniæ & Norvegiæ* Principi hæreditario, à sacris domesticis. Avidè perlegi *Islandicæ* linguæ rudimenta, utpote in quibus, & quæ erudirent, & delectarent curiosos Lectores me inventurum sperarem. Neque res multum aliter, atque expectavi, evenit. Nam aurea multa & quæ præsertim ostendunt propinquitatem *Anglo-Saxonicæ*, & *Mæso-Gothicæ*, cum veteri *Cimbri-Gothicæ* inter legendum se obtulere, quam institutis certis quibusdam parallelismis, sive collationibus, linguarum & antiquitatum Arctoarum studiosis non gravabor in peculiari Capite ob oculos ponere.

Collatio prima, quæ est Articulorum.

I.

Art. *Anglofax.* Se, reo, þæ.

Art. *Mæso-Goth.* SA, SX, ƿATA.

Art. *Islandicus*, Sa, sit, thad.

Num. Sing.			Num. Plur.		
nom. Sa.	Su.	Thad.	nom. Their.	Thair.	Thaug.
gen. thes.	theirar.	thes.	gen. theirra.	theirra.	theirra.
dat. theim.	theirre.	thui.	dat. theim.	theim.	theim.
acc. thann.	tha.	thad.	acc. thaa.	thær.	thaug.
abl. theim.	theirre.	thui.	abl. theim.	theim.	theim.

Docet *Runolphus* Articulos *Islandicos* (inter quos enumerat pronomen secundæ personæ, quod præponitur vocativis) ex pronominum promptuario esse sumptos. Nos vero observavimus Articulos *Anglofax.* & *Mæso-Goth.* quum Demonstrativi, tum Relativi pronominis vim, & usum obtinere, & discentibus in idem redit utraque præceptio.

Collatio

Collatio secunda, quæ est Adjectivorum.

Runolphi in Cap. IV. docet apud *Islandos* omnia Adjectiva in omni genere *bifariam* terminari, vel secundum certas quasdam regulas, quas ibi tradit, vel in *e*, & *a*, si Articulus præponatur. Exemp. grat. docet dissyllaba, & polysyllaba in *ur* in fœminino abjicere *ur*, & in neutro ad terminationem fœmininam adjicere *t*. Sic à *goodur bonus*, fit *good bona*, & *goodt bonum*. A *blydur blandus*, fit *blyd blanda*, & *blydt blandum*. Præmissis vero articulis Adjectivum masculinum terminatur in *e*, fœmininum, & neutrum in *a*: ut à *blydur* fit *sa*, & *thu blyde*, *sit* & *thad blyda*. Sic participia in *ande*, sub unâ terminatione omnis generis sunt, sed præeunte articulo, terminatio ista mutatur in *e*, & *a*: sic ab *elsfande*, *bic*, *hæc*, & *hoc amans*, fit *sa*, & *thu elsfande*, *sit*, & *thad elsfanda*. His non absimile quid notavimus in Reg. 10. Cap. IV. nostræ Grammaticæ, ubi observavimus adjectiva & participia *Gothica* Emphaticè, demonstrativè, & vocandi casu posita, terminari si sint masculini generis in *þ*; si fœminini vel neutrius in *ð*; quod etiam in idem ferè redit cum regulâ *Runolphi*, quum neque demonstretur, neque Emphaticè quid dicatur sine præmissis articulis, neque quis quem vocare vel invocare potest in *Anglosaxonica* non præposito pronomine *þu*, quod inter articulos numerat Auctor noster.

De comparatione Adjectivorum in *Islandicâ* hæc est regula generalis, quod ab adjectivo fœminino in *a* formatur comparativum, & superlativum illud addito *re*, hoc addito *stur*: ut ab *baala* fit *baalare*, *baalastur*. Quod quàm consonum sit iis, quæ tradidimus in R. 7, & 9, Cap. IV. penes Lectorem sit judicare.

Porro docet Grammaticus noster adjectivorum quædam terminari in *lingar*, *ingar*, & *ungar*; quædam in *leg*, & *legur*; quædam in *æfer*, præsertim *Gentilia*, quæ exorandus est curiosus Lector, ut conferre dignetur cum iis, quæ observavimus in Cap. III. R. 20. & in Cap. IV. R. 2, 3, 4.

Tradit etiam diminutiva definire in *ull*: ut à *bagge*, per diminutionem fit **boggull*, quod quàm prope accedit ad morem formandi diminutiva apud *Mæso-Gothos* viderit Lector Cap. III. R. 28.

Denique tradit Adjectiva, cujuscunque terminationis fuerint in nominativo, vocativum singularem semper facere in *e*, ut nos docuimus adjectiva *Anglosaxonica*, & *Mæso-Gothica* semper facere vocativum in *A*, & *þ*.

II.

* In motione
nominum a
breve muta-
tur in o bre-
vissimum a-
pud Islandos:
sic Fanna,
cantharus,
facit in gen.
& dat. sing.
Fonnu, in
nom. plur.
Fonnur, in
dat. Fonnrum.
III.
þ lc, ik.
acc. mig.

Collatio tertia, quæ est Pronominum.

Cognatio Pronominum patebit conferentibus ea, quæ tradidimus Cap. V. cum iis, quæ infra sequuntur:

Num. Sing.
nom. þ Eg, ego.
gen. myn.
dat. miær.

Num. Plur.
n. Wier, vel war, G. VEIS.
g. worra.
d. ofþ.

Num. Dual.
n. Wid, þit, VIT.
g. ostar.
d. ostar.

acc. mig.
abl. mter.

acc. ofð.
abl. ofð.

acc. ocfur.
abl. ocfur.

Num. Sing.
* þu, þu. nom. * Thu, tu.
† izva- gen. thijn.
KA. dat. thier.
acc. thig.
voc. thui.
abl. thier.

Num. Plur.
n. thier.
g. † yðar.
d. yður.
a. yður.
v. thier.
a. yður.

Num. Dual.
n. thid.
g. ycfar.
d. ycfur.
a. ycfur.
v. thid.
a. ycfur.

{ *Sing.*
Plur. }

nom. caret. gen. syn, sui. dat. sier. acc. sig. abl.
sier.

* GAINS, nom. * Gann, ille.
GAINA. gen. hanna.
dat. bonum.
acc. hann.
abl. bonum.

Singulariter

hinn, illa. thad, illud.
hennar. theß.
henne. thui.
hana. thad.
henne. thui.

Pluraliter

nom. Theyr, illi.
gen. theirra.
dat. theim.

thar, illæ. thaug, illa.
theirra. rheirra.
theim. rheim.
thar. thaug.
theim. rheim.

† ITA.

hyt. þinn acc. thaa.
(quod non ob- abl. theim.
servavit Ru-
nolph.) tran-

fit in natu- nom. þinn, iste.
ram articuli gen. hins.
præpositivi: dat. hinum.
ut, til hins acc. hinn.
thridia dags, abl. hinum.

Singulariter

hin, ista. † hirt, vel hid, istud.
hins. hins.
hinum. hinum.
hina. hirt, vel hid.
hinum. hinum.

Pluraliter

hinar. hin.
hinna. hinna.
hinam. hinum.
hinar. hin.

Goth. INNA

ΨANA nom. Þiner.

ΨRIDA GIN gen. þinna.

ΔΑΓ, Mat. dat. þinum.

27. 64. acc. þina.

þiner þindu.

ΨAI

BAIN. nom. * Quor, quis.

ΔANS, gen. huers.

Matb. 9. 28. dat. huorum.

v. Mat. 5. 24. acc. huoren.

* OAS. & abl. huorum.

OARGIS.

Singulariter

huor, quæ. huort, quid.
huorror. huers.
huorre. huorn.
huorror. huert.
huorre. huorn.

Plurali-

	<i>Pluraliter</i>	
nom. <i>huorier, qui.</i>	huoriar.	huor.
gen. huorra.	huorra.	huorra.
dat. huorium.	huorium.	huorium.
acc. huoria.	huoriar.	huor.
abl. huorium.	huorium.	huorium.

	<i>Singulariter</i>	
nom. * <i>Siaalfur, ipse.</i>	siaalf.	siaalf.
gen. sialfs.	sialfrar.	sialfs.
dat. sialfum.	sialfre.	sialfu.
acc. sialfann.	sialfa.	sialfr.

* Sylf,
SIALFA.

	<i>Pluraliter</i>	
nom. Sialfer.	sialfar.	sialf.
gen. sialfra.	sialfra.	sialfra.
dat. & abl. sialfum.	sialfum.	sialfum.
acc. sialfer.	sialfar.	sialf.

Pronomina possessiva.

	<i>Singulariter</i>	
nom. † <i>Minn, mens.</i>	myn, mea.	mitt, meum.
gen. myns.	minnar.	myns.
dat. mynum.	minne.	mynu.
acc. minn.	mina.	mitt.
abl. mynum.	minne.	mynu.

† Min,
MEINS.

	<i>Pluraliter</i>	
nom. Miner.	mynar.	myn.
gen. minna.	minna.	minna.
dat. mynum.	mynum.	mynum.
acc. myna.	mynar.	myn.

Eodem modo declinatur *thinn, tuus*: syn, vel sijn, suus.

* *Oskar, noster, tra*: oskart, nostrum, de duobus.

* Unceþ,
nr-
raþk.
† Uþe.

	<i>Singulariter</i>	
nom. † <i>Wor, noster.</i>	wor, nostra.	wort, nostrum.
gen. wora.	worra.	wors.
dat. worum.	worre.	woru.
acc. worn.	wora.	wort.
abl. worum.	worre.	woru.

	<i>Pluraliter</i>	
nom. Worer.	wora.	wor.
gen. worra.	worra.	worra.
dat. worum.	worum.	worum.

acc. <i>wora.</i>	<i>wora:</i>	<i>wor.</i>
abl. <i>worum.</i>	<i>worum.</i>	<i>worum.</i>

Singulariter

nom. <i>ycfar, vester, de duobus.</i>	<i>ycfar.</i>	<i>ycfart.</i>
gen. <i>ycfara.</i>	<i>ycfar.</i>	<i>ycfara.</i>
dat. <i>ycfrum.</i>	<i>ycfare.</i>	<i>ycfru.</i>
acc. <i>ycfarn.</i>	<i>ycfra.</i>	<i>ycfart.</i>
abl. <i>ycfrum.</i>	<i>ycfare.</i>	<i>ycfru.</i>

Pluraliter

nom. <i>ycfrec.</i>	<i>ycfar.</i>	<i>ycfar.</i>
gen. <i>ycfara.</i>	<i>ycfara.</i>	<i>ycfara.</i>
dat. <i>ycfrum.</i>	<i>ycfrum.</i>	<i>ycfrum.</i>
acc. <i>ycfra.</i>	<i>ycfar.</i>	<i>ycfar.</i>

Eodem modo declinatur *ydar, vester, izvax.*

Singulariter

* <i>Dij, pat,</i>	nom. * <i>Thesse, bicce.</i>	<i>Thesse, bæcce.</i>	<i>Thetta, bocce.</i>
ΨΑΤΑ.	gen. <i>theß, thessa.</i>	<i>thessarar.</i>	<i>theß, thessa.</i>
	dat. <i>theim.</i>	<i>theirre.</i>	<i>thui.</i>
	acc. <i>thann.</i>	<i>thaa.</i>	<i>thad.</i>
	abl. <i>theim.</i>	<i>theirre.</i>	<i>thui.</i>

Pluraliter

nom. <i>Thesse:</i>	<i>Thessar.</i>	<i>Thesse.</i>
gen. <i>thessara.</i>	<i>thessara.</i>	<i>thessara.</i>
dat. <i>thessum.</i>	<i>thessum.</i>	<i>thessum.</i>
acc. <i>thessa.</i>	<i>thessar.</i>	<i>thesse.</i>
abl. <i>thessum.</i>	<i>thessum.</i>	<i>thessum.</i>

IV.

Collatio quarta, quæ est Numeralium.

Cognatio Numeralium Cardinalium patebit, si quæ tradidimus Cap. VI. cum his quæ sequuntur conferantur.

nom. <i>Eyn, unus.</i>	<i>cyn, una.</i>	<i>eitt, unum.</i>
gen. <i>cyns.</i>	<i>cynra:</i>	<i>cyns.</i>
dat. <i>cynum.</i>	<i>cynre.</i>	<i>cynu.</i>
acc. <i>cinn.</i>	<i>cyna.</i>	<i>eitt.</i>
abl. <i>cynum.</i>	<i>cynre.</i>	<i>cynu.</i>

nom. <i>Tueiz, duo.</i>	<i>tuar.</i>	<i>tuo.</i>
gen. <i>tueggia.</i>	<i>tueggia.</i>	<i>tueggia.</i>
dat. <i>tueimur.</i>	<i>tueimur.</i>	<i>tueimur.</i>
acc. <i>tuo.</i>	<i>tuar.</i>	<i>tuo.</i>

nom.

nom. <i>Thryz, tres.</i>	thriar.	thriu.
gen. <i>thriggia.</i>	thriggia.	thriggia.
dat. <i>thremur.</i>	thremur.	thremur.
acc. <i>thriaa.</i>	thriaar.	thriu.
abl. <i>thremur.</i>	thremur.	thremur.

nom. <i>fioorez, quatuor.</i>	fioorar.	fiogur.
gen. <i>siegra.</i>	siegra.	siegra.
dat. <i>fioorum.</i>	fioorum.	fioorum.
acc. <i>fioora.</i>	fioorar.	fiogur.

Reliqua usque ad *centum* sunt indeclinabilia: ut, *fimm, sex, fio, aatta, nyu, rpu, ellefu, toolf, threetan, fioortan, &c.* *Tuttugu, viginti.* *thriaryu, fioruryu, fimmtyu, fertyu, sioryu, attaryu, nyuryu, riuryu, [G. TAIHNN-TAIHNNÄ]* vel *hundrad*: quod sic declinatur:

Num. Sing.	nom. <i>hundrad.</i>	Num. Plur.	n. <i>hundrud.</i>
	gen. <i>hundrade.</i>		g. <i>hundrada.</i>
	dat. <i>hundrade.</i>		d. <i>hundrudum.</i>
	acc. <i>hundrad.</i>		ac. <i>hundrud.</i>
	abl. <i>hundrade.</i>		abl. <i>hundrudum.</i>

Sic composita cum declinabilibus: *tuo hundrud, tueggia hundrada, tui-mur hundrudum, &c.* in quibus utrumque declinatur. At in reliquis so-lum posterius, cum prius suâ naturâ sit indeclinabile: ut, *fimm hundrud, fimm hundrada, &c.* Sic *sex hundrud, fio hundrud, aatta hundrud, nyu hundrud, Thusund*, quod sic declinatur:

Num. Sing.	nom. <i>Thusund.</i>	Num. Plur.	n. <i>Thusunder.</i>
	gen. <i>thusundar.</i>		g. <i>thusunda.</i>
	dat. <i>thusund.</i>		d. <i>thusundum.</i>
	acc. <i>thusund.</i>		ac. <i>thusunder.</i>
	abl. <i>thusund.</i>		abl. <i>thusundum.</i>

Propinquitas *Ordinalium* ex subjectis ostenditur

Firstur, vel *firste, primus*: *firft*, vel *firfta, prima*: *firft*, vel *firfta, primum*.

Plural. firfter, primi: *firftar, primæ*: *firft, prima*.

Annar, secundus: *onnur, secunda*: *annad, secundum*. *Plural. Adrer, se-cundi*: *adraz, secundæ*: *onnur, secunda*.

Thridie, tertius: *thridia, tertium*. gen. dat. acc. abl. *Thridia, thridiu, thridia*. *Plural. Thridiu*, per omnes casus. Sic decli-nantur *fioorde, fimrre, siorte, siounde, aartunde, nyunde, tiunde, elleffre, toolffe, threettande, fioortande, fimtande, fertande, &c.* *Tuttugaste, thritugaste, fer-tugaste, fimtugaste, fertugaste, siotugaste, attarugaste, nyrugaste, hundra-daste, &c.*

Idem etiam *Multiplicativa* demonstrant, ut,

Einfall

Einfalldur, vel eynfalld: einfelld, vel eynfallda: eynfallr, vel einfallda. Simplex: Tvefalldur, þrefalldur, &c.

V. Quinta Collatio, quæ est Verborum, & imprimis Verbi Substantivi, cujus auxilio formantur Verba Passiva apud Islandos.

Modus Indicativus.

Temp. præf.	Er, sum.	erum.
	ere.	erud.
	er.	eru.

Eg er Elokadur, Amor, vel amatus.

Perfect.	Var, G. VAS, eram.	vorum.
	warst, VAKST.	vorud.
	war. VAS.	voru.

Eg var Elokadur, Amabar, vel amatus eram.

Imperativi Præsens.

Were eg.	verum vid, wier.
wer thu.	were thid, thier.
were hann.	were theyr.

Were, vel sic eg Elokadur, sim amatus.

Conjunctivus, vel Potentialis.

Temp. præf.	Sie, G. SIGAN.	sicim, G. SIGAIMA.
	siet.	sieud. SIGAIΦ.
	sie.	sieu. SIGAINA.

Ad eg sic Elokadur, ut sim amatus.

Temp. Imp.	Ware, pæpe.	warum, pæpon.
	wæter.	wæud.
	wære.	wære.

Ad eg wære Elokadur, ut essem amatus.

Infinitivus.

* Werande
ad Eloka
idem quod
Elofande,
KITTANIS.

Præf. Ad wera, VISAN.

Particip. præf. * Werande, pærande, VISANDS, &c.

Particip. præf. Passiv. Wered, wæred.

Vox Passiva.

Modus Indicativus.

Temp. præf.	Werd, <i>fio</i> , VAIKΨA . werdur. werdur.	Werdum, VAIKΨAM . werdid. werda.
Imperfect.	Ward, VAIKΨ . wardst. ward.	werdum, VAIKΨNM . werdud. werdu.

Imperativi Præsens.

Werde eg, VAIKΨ .	werdum wid, wier.
werder thu.	werde thid, thier.
werde hann.	werde their.

Conjunctivus.

Temp. præf.	Werde. werder. werde.	werdum. werded. werde.
Ad eg werde, <i>ut fiam</i> .		
Imperfect.	yrde. yrder. yrde.	yrdum. yrdud. yrde.

Ad eg yrde, *ut fierem*.Infinitivus præsens: * Ad werda, **VAIKΨAN**, *peophian*.Particip. præf. Werdenn, **VAIKΨANS**, *popden*.

* Ad werda,
vel wera
Elskadur,
amari.

Præterea Lingua Islandica sequentia auxiliaria habet communia cum Anglo-Saxonica, *Beffe*, *Wil*, *Skal*, *Maa*, quæ conjugantur, ut infra ordine ponuntur:

Modus Indicativus.

Temp. præf.	Beffe, <i>habeo</i> . heffur. heffur.	+ heffum. heffed. heffa.
Eg heffe Elskad, <i>amavi</i> . Eg heffe wered Elskadur, <i>amatus fui</i> .		
Præteritum	haffde. hafder. haffde.	hoddum. hoddud. hoddur.
Eg haffde Elskad, <i>amaveram</i> . Eg haffde wered Elskadur, <i>amatus eram</i> .		

† Sic apud
Mæso-Gothos
vocales
sæpe mutantur
in motionem
verborum:
ut in
EKΛΨ,
Plur. **EKΛ-
ΨNM**.
NAM, Pl.
NEMNM,
&c.

Conjun-

Conjunctivus.

Temp. præf.	hæfe.	hofum.
	hæfer.	hæfed.
	hæffe.	hæffe.

Ad eg hæfe Elokad, *amaverim*. Ad eg hæfe wered Elokadur, *amatus fuerim*.

Præterit.	hæfde.	hæfdum.
	hæfder.	hæfdud.
	hæfde.	hæfde.

Ad'eg hæfde Elokad, *amaviffem*. Ad eg hæfde wered Elokadur, *amatus fuiffem*.

Infinitivus præfens: Ad hæfa.

Ad hæfa Elokad, *amaviffe*.

Ad hæfa wered Elokadur, *amatum fuiffe*.

Modus Indicativus.

Temp. præf.	Wil.	wilum.
	willt.	wilied.
	will.	wilia.

Eg wil Elofa, *amabo*.

Temp. præf.	Willde.	willdum.
	willder.	willdud.
	willde.	willdu.

Modus Indicativus.

Temp. præf.	Skal.	skulum.
	skallt.	skulud.
	skal.	skulu.

Conjunctivus.

Temp. præf. vel futur.	Skule.	skulum.
	skuler.	skuled.
	skule.	skule.

Temp. præf.	Skilde.	skildum.
	skillder.	skildud.
	skilde.	skilde.

Eg skal Elofa, *amabo*. Ad eg skule Elofa, *amavero*. Ad eg skule werda Elokadur, *amatus fuero*.

Mun etiam apud *Islandos*, ut apud *Mæso-Gothos* **MINNA**, in constructione cum aliis Verbis futuri temporis adjacentiam indicat, &, haud secus ac *skal*, efficit orationis structuram non abfimilem illi, quam habet Græcorum *μέλλω*: ut, *eg skal giora*, *eg mun giora*, *faciam*, vel *facturus sum*. Sic autem conjugatur.

Indicativi præsens.

* <i>Mun.</i>	<i>munum.</i>
<i>muntt.</i>	<i>munud.</i>
<i>mun.</i>	<i>munu.</i>

* v. Gloss. in
**MINNAI-
ðEðNN.**
C. Reg. 19.
Cap. VIII.

Eg mun Elosa, *amabo*. *Eg mun werða Elosaður*, *amatus ero*.

Coniunctivi præsens.

<i>Mune.</i>	<i>munum.</i>
<i>muner.</i>	<i>muned.</i>
<i>mune.</i>	<i>munu.</i>

Ad eg mune Elosa, *amavero*. *Ad eg mune werða Elosaður*, *amatus fuero*.

Nota etiam quod *skal*, & *mun* sola nihil significant apud *Islandos*, & quod *mun* apud Septentrionales *Anglos*, & *Scotos* gerundivam vim etiam habet conjunctum cum aliis verbis: ut, *I mun go*, *abeundum est mihi*.

Indicativi præsens.

<i>Maa.</i>	<i>meigum.</i>
<i>maatt.</i>	<i>meigud.</i>
<i>maa.</i>	<i>meiga.</i>

Coniunctivi præsens.

<i>Meige.</i>	<i>meigum.</i>
<i>meiger.</i>	<i>meiged.</i>
<i>meige.</i>	<i>meige.</i>

Eg maa Elosa: *Ad eg meige Elosa*.

Islandi etiam circumscribunt tempus futurum per *Eg aa*, *debeo*, ab *ad* † *eiga*, *habere*: & *eg atla*, *destino*, *statuo*, *certum mihi est*: ut, *Eg aa giora* † v. Cap. VII. R. 19. *thad*, *eg atla giora thad*, *ego faciam*, vel *facturus sum hoc*, *certum est mihi hoc facere*. Hujus vocis *atla* manifesta sunt vestigia in sermone *Eboracensi*: ut, *I neber etled that*, *nunquam hoc intendi*: *I neber etled þout*, *nunquam hoc tibi destinavi*.

Denique Collatio indeclinabilium ostendit Linguas *Anglosaxonicam*, & VI. *Mæso-Gothicam*, *Islandicæ* esse propinquas: ut Adverbia *þær*, *þær*, *þær*.
P

þær. Þiōdra, hīþer. thādra, hīþer. niðre, nýþor. huadan, ①Aþ, vel ①Að. idag, iðæger. iia, gea, 9Ah, &c.

Præpositiones: Til, til. innan, innan. af, of, Aþ. wmm, ýmb. ofann, uppan, &c.

Conjunctiones: Og, eac. edur, aþor, &c.

Grammaticam A.Saxonicam & Mælo-Gothicam, jam tandem, Deo favente, ad umbilicum perductam ecce sequitur Runolphi Jonæ Grammatica Illandica, Hafniæ impressa anno MDCLI. Non opus est ut quicquam de opere aut Auctore dicam, siquidem ipse & sui & operis rationem reddit in Præfatione ad quam remitto Lectorem.

F I N I S.

A. D.

GRAMMATICÆ
ISLANDICÆ
RUDIMENTA.

CAP. I.

De Literis.

ITERAS Lingua *Islandica* duplices habet: Veteres & Novas. Veteres *Runer* dictas felici successu ac immortalis cum nominis sui gloria ab interitu & oblivione jamdudum vindicavit Celeberrimus *Wormius*, opere, cui titulum fecit, *LITERATURA RUNICA*. Quod lectorem *Runarum* curiosum in præsentis amandamus. Novæ cum tota ferè Europa *Islandis* communes sunt: multorum tamen seculorum decursu ab iisdem usurpatæ; adeò ut non satis constet, quando earum usus primùm invaluerit. Numerantur autem XXII. *A, b, c, d, e, f, g, h, i, k, l, m, n, o, p, r, s, t, u, v, z, þ*.

Ex his XVII sunt consonantes, *B, c, d, f, g, h, k, l, m, n, p, r, s, t, v, z, þ*. Quarum enuntiatio *Islandis* eadem est, quæ cæteris Europæ populis: excepta ultima *þ*, quam ex *Runico* Alphabeto in hodiernum transtulerunt. Hæc enim duplicem habet sonum. Nam in fine dictionis posita, vel post vocalem in eadem Syllaba, valet *d*, Ex. gr. *Vlaath naad, gratia: marður madur, homo*. In initio autem dictionum collocata valere videtur Hebræorum *Thau*. Sonat enim non prorsus *Tb*, sed quiddam crassius cum sibilo quodam quasi *Tsh*. Quæ pronunciandi ratio *Britannus* & *Gallus* hodieque non infrequens est. Nomen olim habuit *Thus*/ nunc *rhom* appellatur.

De litera seu potius aspiratione *h* notandum, quod eo nusquam nisi in dictionum initiis *Islandis* utantur: nisi vox sit composita, ut *upphaf, principium*, vel *initium*. Inveniuntur quidem in quibusdam manuscriptis *Norvegici* consonæ in medio vocum aspiratæ. Ex. gr. in *L. Parent. þath er vpphaf Lagba Þarrha*/ id est, *hoc est initium Legum nostrarum*. Verum hanc scribendi rationem corruptius seculum introduxisse videtur. Cujus-

modi citato L. plura leguntur à puriore Antiquitate aliena. Veteres, more Græcorum, tantum vocales aspirarunt, ut *haugur*, *tumulus*, *hugur*, *animus*, &c. Moderni autem præterea consonis l, n, r, præponunt h, ut, *hlaatur*, *risus*; *hnottur*, *globus*; *hroosun*, *commendatio*. Sic *lutur*, *res*; *rutur*, *aries*, item proprium Viri, veteribus absque aspiratione pingebantur: at modernis cum aspiratione, *hlutur* & *hrutur*. Quarta consonans apud *Islandos* biformis est, f, b. Posterior figura ubique in antiquissimis Codicibus obvia est: prior novitatem sapit. Variant etiam, in pingendo, aliarum formas; sed more, ut existimo, ab exteris desumpto.

Duplas r & z aliundè in *Literaturam Islandorum* irrepsisse existimo: Earum enim potestatem distinctis literis g & þ, fuisse expressam notatamque ex vetustissimis nostratum manuscriptis colligere licet.

Vocales sunt quinque: a, e, i, o, u.

Ex his, e, simplicem unicùmque habet sonum, qualem e *Germanorum Danorumque*. A, i, u, duplicem; longum & brevem. A longum prorsus ac Latinorum dyphthongus au effertur, ut *haad*, *irrisio*. Breve ut *Latinorum* vel etiam *Danorum* & *Germanorum* a, ut *matur*, *cibus*. Sic i longum est in voce *fridur*, *elegans*: Breve in *fridur*, *pax*. u longo constat vox *sue*, *putredo*: Brevi *hlutur*, *res* vel *portio*, & hoc mixtum quendam ex u communi & y sonum obtinet. O triplex est: longum, breve, & brevissimum. O longum in vocula *goodur*, *bonus* legendum: Breve in *for*, *vetustus*: Brevissimum medio quodam tenore inter a & u enunciandum, ut *önd*, *anima*.

Quamvis autem in pingendo, nullum inter vocalem longam & brevem discrimen vulgò faciant, cum natura & constructio vocum suoapte ingenio id suppeditet; nos tamen, vitandæ confusionis ergò, in tradendis Linguae *Islandicæ* rudimentis, longam à brevi geminata vocali distinguemus, hoc modo: Aa, ä, oo, uu, longas denotabunt: a, i, o, u, breves. Verum o brevissimum virgula transversa (ø) à reliquis secernet. Obiter heic notandum, quod vocales longæ nunquam in fine vocum ponantur, nisi voces sint monosyllabæ, aut ex monosyllabis compositæ.

Ex vocalibus inter se junctis fiunt Dyphthongi.

Dyphthongos *Islandi* proprias agnoscunt tres: a, au, & ei. Impropriam unam y. a & au ita efferunt, ut utriusque vocalis dyphthongum constituentis sonus audiri possit: Ex. gr. *adur*, *vena*, secus quam faciunt hodiè *Dani*, qui dyphthongum æ per e exprimunt. Sic au non ut *Latini*, sed ut *Danorum* modernorum ø *Islandi* efferunt, ut *naud*, *calamitas*. Ei vero & y communem consuetudinem sequuntur, ut *neid*, *calamitas*, *ydur*, *viscera*.

C A P. II.

De Declinationibus Nominum Simplicium.

P Artes Orationis apud *Islandos* sunt octo. Quatuor Declinabiles: Nomen, Pronomen, Verbum Participium. Indeclinabiles itidem quatuor: Adverbium, Conjunctio, Præpositio & Interjectio.

Nomen est duplex: Adjectivum & Substantivum.

Circa utrumque considerata veniunt: Declinatio, genus, species, figura, numerus & casus.

De Nominibus autem tam Adjectivis, quam Substantivis notandum, quod pro sententiarum diversitate, diversimode declinentur. Nam cum certam & singularem aliquam rem quasi digito demonstratam volumus, vocem simpliciter inflectimus, præposito articulo vel Pronomine demonstrativo, ut, *Sa madur, iste homo, Þessi mans, illius hominis.* Quoties autem de re aliqua in Communi sermo est, non præmisso, sed postposito Articulo voces declinamus, & quidem ita, ut Articulus cum ipsa voce, cui postponitur, in unam dictionem coalescat, ut, *madurem et Skilnings hluttakare, homo est rationis particeps.* Hæc ad Nominativi Simplicis terminationem, *madur/* adjicitur Pronomen demonstrativum *hann/* *madurem* quasi *madur hann.* Sic genit. *mansens* quasi *mans Þess/* vel *mans hans.*

Hinc duplex nascitur Nominum Declinatio:

Simplex five Nominum Simplicium, & Composita seu Nominum Compositorum.

Declinationem Simplicem voco, juxta quam voces non adjecto in fine articulo declinantur, ut, *sa penne/ calamus, Þessi penna/ calami.* Compositam dico, ad cujus leges inflectuntur voces Articulo in fine auctæ, ut, *Pennenn/ pennans/ Madurem/ mansens.*

De Declinationibus autem Nominum Simplicium, notanda sunt: 1. Articulus præponendus. 2. Ipsa Nominum inflexio.

Articulos, quibus *Islandi* partim ad designanda Nominum genera, partim ad certitudinem aliquam rei, excellentiamque denotandam utuntur, è copiosissimis, quod postea patebit, Pronominum penuario mutuuntur. Unde nos hic unum depromemus, quod in sequentibus Nominum Declinationibus nostro inserviturum est usui. Estque *sa/ su/ þad/ ur, ea, id.* Declinatur autem hunc in modum:

<i>Singulariter</i>						
	Nom.	gen.	dat.	acc.	voc.	abl.
M.	Sa.	Þess.	Þeim.	Þann.		Þeim.
F.	Su.	Þeirrar.	Þeirre.	Þaa.	Þu.	Þeirre.
N.	Þad.	Þess.	Þui.	Þad.		Þui.

	N.	g.	d.	Pluraliter		
				ac.	v.	abl.
M.	Peir.			Paa.		
F.	Pair.	Peirra.	Peim.	Pæ.	Pier.	Peim.
N.	Paug.			Paug.		

Declinationes Nominum sunt quatuor.

PRIMA DECLINATIO SIMP.

Est Nominum Fœmininorum in *a* exeuntium, exceptis Monosyllabis in *a* longum finitis; Cujus genitivus singularis semper terminatur in *u* breve, ut, *Ruina, fœmina*, genit. *Ruinu, fœminæ*.

Paradigma Primæ Declinationis.

Singulariter		Pluraliter	
nom.	Su Ruina.	n.	Pæ Ruinnur.
gen.	Peirrar Ruinnu.	g.	Peirra Ruenna.
dat.	Peirre Ruinnu.	d.	Peim Ruinnum.
acc.	Paa Ruinnu.	a.	Pæ Ruinnur.
voc.	Pu Ruinna.	v.	Pier Ruinnur.
abl.	Æf Peirre Ruinnu.	abl.	Æf Peim Ruinnum.

Sic declinantur reliqua fœminina omnia in *a*.

Aefa	Cinis.	flæfa	lagena.
Bida	vas oblongum,	frilla	concubina.
	superne acuminatum.	friffa	lana pratensis.
biffa	Sclopetum bellicum.	Gnyppa	summitas rupis,
bladra	tenuis membranula,		vel montis.
	Spiritu incluso tumida.	giæsta	benignitas.
boola	furunculus,	græsta	malignitas.
	item bulla.	giara	pellis ovilla.
bringa	pectus.	giara	scrobs.
Quinga	acervus.	græfa	ancilla.
dufa	columba.	gaara	ænigma.
dryfa	nivis descensus.	gara	via.
duræfa	audacia.	gidia	dea.
Ælefa	amor.	grenlægia	vulpes.
enga	possessio.	geimela	custodia.
elia	pellex.	grima	capistrum.
ensa	Cinis scintillans,	ghma	lucta.
	sive ignitus.	giæfa	bona fortuna.
emumpra	idem.	Bæmunga	idem.
fara	hydria.	bæfa	mentum.
freva	rana.	hellæ	petra.

petra

betta	capitis tegmen.	plaaga	calamitas.
belia	interitus.	* puta	scortum.
hilla	abacus.	penſa	indutium.
hoora	meretrix.	Reſa	ligo.
hana	gallina.	rectia	lectus.
hara	cani.	rena	ratio.
hunda	impetus.	reinola	experientia.
hola	specus.	riſa	rima.
hryſa	raſtrum.	riupa	perdix.
Ibia	labor, ſedulitas.	reſſa	iter.
ida	vortex aquæ.	rada	oratio.
Baapa	pallium.	rooa	cauda.
fucifa	febris.	Sooloſyſa	Horologium ſolare
ſalda	idem.	ſkirra	interula.
ſertaphya	candelabrum.	ſtulſa	puella.
fiſta	ciſta.	ſtada	ſtatio.
fuorra	alea.	ſteffina	dica.
ſuedia	ſalutis nuncium.	ſtiarna	ſtella.
fiſa	felis.	ſtooffa	vulpes.
fiiana	navicula.	threya	thorax.
fiara	ſæmina.	Dinaarta	amicitia.
Ledia	lutum.	veitela	convivium.
ligna	ſtagnans aqua.	villa	error.
Migla	ſitus.	vgla	noctua.
myla	milliare.	veria	armamentum.
Niegla	ſtipamen navis.	verola	aqua quæ non congela-
Orſa	vires.		tur.
Prypa	ſiſtula.	yſtra	abdomen.
pitla	abenum exiguum.	poſa	caligo.
pyſa	ſarcimen.	pootta	tranſtrum.
pyla	jacula.	Puffa	tumor terræ.

Et id genus alia.

* Cimbris
PNT, fut,
erat vulva,
matrix. In-
de puta, à
quo Ital.put-
tana, Gall.
putain.

Observationes in primam Declinationem.

Si in penultima Nominativi Singularis Syllaba fuerit a breve, mutatur Obſ. I.
in o brevissimum in omnibus obliquis singularis Numeri, & tam in obli-
quis quam rectis Pl. Num. excepto genit. qui a nominativi Sing. retinet,
ut, Banna, cantbarus, gen. fennu, dat. fennu, &c. nom. Plur. Bonnur,
g. fanna, d. fennum, &c. Sic Anna, avia, g. Omnu. Aliter se res ha-
bet cum aa longo in penult. quippè quod invariatur in reliquis Casibus ubi-
que manet, ut Gaara, ænigma, g. gaaru.

Genitivus Pluralis in nonnullis interſerit n ante a finale Nominativi Sing.
ut, Duſa, columba, gen. Pl. duſna. Excipiuntur deſinentia in na, ut,
tinnna, Virgo veſtalis, gen. Pl. tinnna. Lina, linea, g. P. lina. Et quædam in
ia, ut, Gryſia, fovea, gen. Plur. Peirra gryſia. ſeria, navis veſtoria, gen.
Plur.

II.

Plur. seria: quædam autem pro i recipiunt n, ut, Bilgia, procella, gen. bilgna. Gilgia, ornamentum muliebre, filgna.

III.

Peculiare hoc habet nomen *Buina*, quod i penultimum nom. *Singul.* in gen. *Plur.* mutet in e, velut ex præmissis paradigmatis liquet. Quam mutationem in reliquis nusquam observavimus. Non enim dicimus *Bestina* à nom. *Singul. fista, arca*; Sed, retenta eadem vocali, *fistna*. Sic *Skridna* non *skredna*, à *skrida. ruina montis, vel rupis*. *Rona*, quod idem est ac *fuinna*, in utroque Num. regulariter flectitur, nisi quod genit. *Pl.* à cognato nomine *Buina*, mutuetur *fuenna*.

SECUNDA DECLINATIO SIMP.

Est Nominum foemininorum genitivum Singularem in ar formantium: Complectiturque quindecim literas terminales: B, d, f, g, k, l, m, n, o, p, r, s, t, u, v, & monosyllaba in a cum compositis; ut, *Vomb, venter, vamb* in genit. *Sing. Naad, gratia, naadar. Toff, mora, tassar. Borg, civitas, borgar. Staaf, lusus latronum, skaafar. Saal, anima, saalar. Stomn, ignominia, skammar. Baun, faba, baumar. Bloo, unguis, flooar. Greip, sinus digitorum, greipar. Vor, labrum, varar. Droos, femina, droosar. Ambaart, ancilla, ambattar. Tru, fides, truar. Mey, virgo, meyar; & Aa, amnis, aar.*

Paradigmata secundæ Declinationis.

I. in b.

<i>Singulariter</i>	<i>Pluraliter</i>
nom. <i>Su Vomb.</i>	nom. <i>Þar Vamber.</i>
gen. <i>Þeirrar vambar.</i>	gen. <i>Þeirra vamba.</i>
dat. <i>Þeirre vomb.</i>	dat. <i>Þeim vombum.</i>
acc. <i>Þaa vomb.</i>	acc. <i>Þar vamber.</i>
voc. <i>Þu vomb.</i>	voc. <i>Þer vamber.</i>
abl. <i>Þf Þeirre vomb.</i>	abl. <i>Þf Þeim vombum.</i>

Sic declinatur *Vomb* alicujus rei extensio, &c.

II. in d.

<i>Singulariter</i>	<i>Pluraliter</i>
nom. <i>Su Naad.</i>	n. <i>Þar Naader.</i>
gen. <i>Þeirrar naadar.</i>	g. <i>Þeirra naada.</i>
dat. <i>Þeirre naad.</i>	d. <i>Þeim naadum.</i>
acc. <i>Þaa naad.</i>	ac. <i>Þar naader.</i>
voc. <i>Þu naad.</i>	v. <i>Þer naader.</i>
abl. <i>Þf Þeirre naad.</i>	abl. <i>Þf Þeim naadum.</i>

Sic declinantur reliqua in d, ut *Asynd, aspectus,*

<i>Agyrd</i>	<i>Avaritia.</i>	<i>Dygd</i>	<i>virtus.</i>
<i>anaud</i>	<i>erumna.</i>	<i>deilld</i>	<i>læs.</i>
<i>Bygd</i>	<i>habitatio.</i>	<i>daad</i>	<i>virtus.</i>
<i>bidlund</i>	<i>expectatio.</i>	<i>dalld</i>	<i>terra subsidens.</i>
<i>Dyrd</i>	<i>gloria.</i>	<i>digurd</i>	<i>crassities.</i>

Êind	<i>miseria.</i>
Êlard	<i>falsitas.</i>
Êrygd	<i>libido.</i>
Êrægd	<i>heroica virtus.</i>
Êramfæumð	<i>executio.</i>
Êerd	<i>iter.</i>
Êrænd	<i>res laude digna.</i>
Êollð	<i>Poët. terra.</i>
Êylgd	<i>comitatus.</i>
Êegurd	<i>amœnitas.</i>
Êiord	<i>opus, item cingulum.</i>
Êrund	<i>terra, fundus.</i>
Êrimð	<i>cupido.</i>
Êrimð	<i>furor.</i>
Êrigð	<i>tristitia.</i>
Êurd	<i>janua.</i>
Êað	<i>altitudo.</i>
Êægd	<i>facilitas.</i>
Êind	<i>cerva.</i>
Êird	<i>tranquillitas.</i>
Êygd	<i>mendacium.</i>
Êeyð	<i>via.</i>
Êind	<i>Aqua fontana scaturiens.</i>
Êinkind	<i>commiseratio.</i>
Êood	<i>Proprietaria soli possessio.</i>
Êlard	<i>eloquentia.</i>
Êmynd	<i>imago.</i>
Êmolld	<i>pulvis.</i>

Êmergd	<i>multitudo.</i>
Êmegurd	<i>macies.</i>
Êrægd	<i>copia.</i>
Êneid	<i>angustia.</i>
Ênaud	<i>malum.</i>
Êöfund	<i>invidia.</i>
Êollð	<i>seculum.</i>
Êeyd	<i>equitandi ætus.</i>
Êryffð	<i>liberalitas.</i>
Êæað	<i>granum.</i>
Êsigð	<i>falx.</i>
Êlood	<i>via in nive trita.</i>
Êskaid	<i>coctare.</i>
Ênyllð	<i>elegantia.</i>
Êstund	<i>bora.</i>
Êyllð	<i>balec.</i>
Êstrond	<i>ora maris.</i>
Êtod	<i>columna.</i>
Êskaud	<i>res nihili.</i>
Êstigd	<i>offensio.</i>
Êtrigd	<i>virtus, fidelitas.</i>
Êvillð	<i>voluntas.</i>
Êvareigd	<i>cautio, prudentia.</i>
Êvæd	<i>jucunda quies.</i>
Êvegðend	<i>honor.</i>
Êvesollð	<i>miseria, calamitas.</i>
Êvæfar	
Êgiord	<i>gratiarum ætio.</i>
Êvingð	<i>gravitas.</i>
Êvægd	<i>beneplacitum.</i>

Singulariter

nom. Su Tôff.
gen. Þeirrar tæffar.
dat. Þeirre töff.
acc. Þaa töff.
voc. Þu töff.
abl. Af Þeirre töff.

Pluraliter

n. Þær Tæffer.
g. Þeirra tæffa.
d. Þeim töffum.
ac. Þær tæffer.
v. Þær tæffer.
abl. Af Þeim töffum.

Parad. III.
in f.

Sic declinantur Gioff, donatio: grof, sepulcrum: groof, lacuna terra: leyf, reliquum: slepf, coctare.

Singulariter

nom. Su Borg.
gen. Þeirrar borgar.
dat. Þeirre borg.
acc. Þaa borg.

Pluraliter

n. Þær Borger.
g. Þeirra borga.
d. Þeim borgum.
ac. Þær borger.

IV. in g.

voc. Þu borg.

abl. Af Þeirre berg.

v. Þier borger.

ab. Af Þeim borgum.

Sic declinantur *Þiorg*, *adjumentum*: *dogg*, *pluvia*: *laug*, *balneum*: *las*
æg, *vallus*: *taug*, *funiculus*: *taag*, *vimen*.

Singulariter

V. in f.

nom. Su Skaaf.

gen. Þeirrar skaafar.

dat. Þeirre skaaf.

acc. Þaa skaaf.

voc. Þu skaaf.

abl. Af Þeirre skaaf.

Pluraliter

n. Þær skaafar.

g. Þeirra skaafa.

d. Þeim skaafum.

ac. Þær skaafar.

v. Þier skaafar.

ab. Af Þeim skaafum.

Sic declinantur *Block*, *truncus ligneus*: *hauf*, *funiculus in formam circuli colligatus*: *fuef*, *prima cerevisiæ materia*: *doef*, *votum*, &c.

Singulariter

VI. in l.

nom. Su Saal.

gen. Þeirrar saalar.

dat. Þeirre sal, vel saalu.

acc. Þaa saal.

voc. Þu saal.

abl. Af Þeirre saal, vel saalu.

Pluraliter

n. Þær Saaler.

g. Þeirra saalna.

d. Þeim saalum.

ac. Þær saaler.

v. Þier saaler.

ab. Af Þeim saalum.

Sic declinantur *Quol*, *mora*: *fiol*, *asser*: *holl*, *aula*: *fuol*, *particula fluvii*, vel *ammis scaturiens*: *mol*, *spatium soli lapillis*, & *scrupulis obstitum*: *mioll*, *candida*, & *recens nix nondum condensata*: *pyol*, *passio*: *skaal*, *phyla*: *vll*, *lana*, &c.

Singulariter

VII. in m.

nom. Su Skommu

gen. Þeirrar skammar.

dat. Þeirre skommu.

acc. Þaa skommu.

voc. Þu skommu.

abl. Af Þeirre skommu.

Pluraliter

n. Þær Skammer.

g. Þeirra skamma.

d. Þeim skommum.

ac. Þær skammer.

v. Þier skammer.

ab. Af Þeim skommum.

Sic fleſtuntur *Domu*, *nævus*, *dedecus*: *skalm*, *genus enfis*, &c.

Singulariter

VIII. in n.

nom. Su Baum.

gen. Þeirrar baunar.

dat. Þeirre baum.

acc. Þaa baum.

voc. Þu baum.

abl. Af Þeirre baum.

Pluraliter

n. Þær Baumer.

g. Þeirra bauma.

d. Þeim baumum.

ac. Þær baumer.

v. Þier baumer.

ab. Af Þeim baumum.

Sic declinantur *Boon* & *batn*, *oratio*, *preces*: *brun*, *extremitas alicujus rei*: *eign*, *possessio*: *fenn*, *nix condensata*: *grein*, *ramus*, *item sententia*: *gren*, *labrum bovis superius*: *huon*, *flos Anglicæ*: *hoffn*, *portus*: *lausn*, *redemptio*:

demptio, solutio: oogn, terror vehementissimus: onn, occupatio: ogn, mica: orn, aquila: faun, experientia, item adversitas: sogn, fama, & rumor vulgi: spenn, spithama: tonn, dens: tiorn, stagnum, seu lacus: von, spes: vorn, defensio, munitio: Run, Runa.

Singulariter

nom. Su Bloo.
gen. Peirrar flooar.
dat. Peirre floo.
acc. Paa floo.
voc. Pu floo.
abl. Af Peirre floo.

Pluraliter

n. Par Klar.
g. Peirra flooa.
d. Peim floom.
ac. Par Klar.
v. Pier Klar.
abl. Af Peim floom.

Parad. IX.
in o.

Sic flectuntur floe, pulex: loo, tormentum, &c.

Sing.

nom. Su Greip.
gen. Peirrar greipar.
dat. Peirre greip.
acc. Paa greip.
voc. Pu greip.
abl. Af Peirre greip.

Plur.

n. Par Greipar.
g. Peirra greipa.
d. Peim greipum.
ac. Par greipar.
v. Pier greipar.
abl. Af Peim greipum.

X. in p.

nom. Su Ver.
gen. Peirrar varar.
dat. Peirre ver.
acc. Paa ver.
voc. Pu ver.
abl. Af Peirre ver.

n. Par varer.
g. Peirra vara.
d. Peim vorum.
ac. Par varer.
v. Pier varer.
ab. Af Peim vorum.

XI. in r.

Sic declinantur fer, iter: cor, decubatio: ofor, scabellum: stor, juncus.

Sing.

nom. Su Droos.
gen. Peirrar droosar.
dat. Peirre droos.
acc. Paa droos.
voc. Pu droos.
abl. Af Peirre dros.

Plur.

n. Par Drooser.
g. Peirra droosa.
d. Peim droosum.
ac. Par drooser.
v. Pier drooser.
ab. Af Peim droosum.

XII. in f.

Sic declinantur Gaas, anser: fraas, epulum delicatum: fruns, culullus, vel fidelia: nos, nasus: raas, discursatio: roos, rosa: pioos, portio, vel ceti, vel alterius cadaveris partiti.

Sing.

nom. Su Ambaart
gen. Peirrar ambaartar.
dat. Peirre ambaart.
acc. Paa ambaart.

Plur.

n. Par Ambaatter.
g. Peirra ambaarta.
d. Peim ambattum.
ac. Par ambaatter.

XIII. in t.

voc. Þu ambaatt.

abl. Af þeirre ambaatt.

v. Þier ambaatter.

ab. Af þeim ambattum.

Sic declinantur *Aast*, amor: *braut*, via: *drott*, populus: *magt*, potentia: *naundpinfft*, necessitas: *rist*, crater: *soott*, morbus: *suoott*, mulier: *sueit*, populus, item provincia: *att*, *stemma*.

XIV. in u.

Singulariter

nom. Su Truu.

gen. Þeirrar truar.

dat. Þeirre truu.

acc. Þaa truu.

voc. Þu truu.

abl. Af þeirre truu.

Pluraliter

n. Þar Truur.

g. Þeirra truaa.

d. Þeirre trum.

ac. Þaa trum.

v. Þier trum.

ab. Af þeim truum.

Sic declinantur *Bruu*, pons: *fruu*, matrona.

XV. in y.

Sing.

nom. Su Mey.

gen. Þeirrar meyar.

dat. Þeirre mey.

acc. Þaa mey.

voc. Þu mey.

abl. Af þeirre mey.

Plur.

n. Þar meyar.

g. Þeirra meyia.

d. Þeim meyium.

ac. Þar meyar.

v. Þier meyar.

ab. Af þeim meyium.

Sic declinantur *Ey*, Insula: *eyar* in G. &c.

Paradigma monosyllaborum in a.

Sing.

nom. Su Aa.

gen. Þeirrar aar.

dat. Þeirre aa.

acc. Þaa aa.

voc. Þu aa.

abl. Af þeirre aa.

Plur.

n. Þar Aar.

g. simplici caret.

d. Þeim aam.

ac. Þar aar.

v. Þier aar.

ab. Af þeim aam.

Sic declinantur *Giaa*, hiatus terræ: *flaa*, mephytis: *raa*, antenna, item locus hypocausti, tela textoriae destinatus.

Observationes in Secundam Declinationem.

Obs. I.

Quoties o breviss. in ultima Nom. Sing. occurrerit, mutatur in Genit. Sing. & Nom. Gen. Ac. & Vocat. Plur. N. in a breve, id quod è Parad. hujus Declin. III. liquidum evadit: nom. Sing. *Toff*/ g. *tafar*. nom. Plur. *Taffer*/ g. *tafa*/ ac. *taffer* & v. *taser*. Sic *Önd*, anima, *andar* in g. Sing. & *ander* in nom. Pl. Excipe *or*, *telum*, quæ o in omnibus utriusque num. Casib. retinet. Sed de hac vocula vide plura Observatione VII. *fiodar*, *calamus*, præter hanc mutationem o penultimi in a, etiam r anteponit terminationibus, *ar*, *er*, *a*, & *nn*, ut g. Sing. *fiadrar* non *fiadar*/ (habet etiam invariati *fiodar*) nom. Plur. *fiadre*/ g. *fiadra*/ d. *fiodrum*, &c.

Quoties Dyphthongus *au* præcedit terminationem *ng*/ mutatur in *aa* longum in gen. tam Sing. quàm Plur. ut, *Staung/ basta*, gen. S. *staangar/* gen. Pl. *staanga*. *Spaung/ lamina*, *spaangar/ spaanga*. *Taung/ forceps*, *raangar/ raanga*. Eadem in nom. acc. & voc. Plur. mutatur vel in *aa* ut *spaanger/* vel in *ei* ut *speingur/ teingur/ steingar*. Utrumque enim in usu est. Vide de his plura Observat. VIII.

Æ ante *l* mutatur in genit. Sing. & nom. gen. & voc. Plur. in *a* breve, ut, *Biel/ lima*, *Bialar: Bialer/ Biala/ Bialer*.

Oo longum ante *f*, *t*, transit in dyphthongum *æ* in nom. acc. voc. Plur. ut, *Boof, liber*, *bæfur*. *Brook, bracca*, *bræfur*. *Roor, radix*, *ratur*. *Noor, rete*, *natur*. His adde *glood, favilla*, *glædur*. Item *Mooder, mater*, & *Dootter, filia*, quæ dyphthongum *æ* etiam in genit. Pl. retinent. *Mædra/ Dætra*. Excipe definentia in *geminum t*, ut, *foott, morbus*, *droott, populus*, in quibus oo invariatur in omnibus utriusque numeri tam rectis quàm obliquis manet. Idem eandem in fine, nulla sequente consona, mutationem ibidem sustinet, ut, *floo, pulex*, *flæx*. *floo, unguis*, *flæx*. Excipe *froo, taberna cerevisiaria*, & *floo, focus*, quæ nom. acc. voc. Pl. formant adjiciendo ad oo finale nominativi singularis *r*: ut, *Kroor/ stoor*. Id quod etiam monosyllabis in *aa* longum solemne est, ut, *flaa, mephysus*, *flaar*. *giaa, hiatus terræ*, *giaar*. *raa, locus*, vel *angulus hypocausti telæ textoriæ destinatur*, *raar*. *loo, floccus*, & *roo, quies*, carent Plurali Num.

Tria hæc: *Ønd, anis*, *Ørn, aquila*, & *hond, manus*, mutant *o* in *e* in nom. acc. & voc. Plur. ut *Øndur/ Ørnur/ hendur*/ quamquam etiam *hondur* in usu est. In reliquis primæ observationis ductum sequuntur. Ørn antiquis masculini generis habebatur.

Definentia in *an* breve, terminationem *un b*. etiam admittunt, & vice versâ, ut, *Andvarpan/ vel andvoerpun/ suspirium*, (ubi nota quoque mutationem à penult. in *o*) *bodan/ nuncius*, vel *bodun*. *predifan* vel *predifun*, *concio*. *saurgan* vel *saurgun*, *inquinatio*. *ylffran* vel *ylffrun*, *ejulatio*. *vinsgan* vel *vingun*, *amicitia*, *favor*. *skientan* vel *skentun*, *oblectamentum*. A priorie terminatione, *an*, formantur nom. gen. acc. & voc. Plur. ut, *Andvarpaner/ andvarpana/ andvarpaner/ andvarpaner*. A posteriore, *un*, dativus & abl. Plur. ut *andvoerpunum*. Ab utraque omnes obliqui singulares, ut gen. *andvarpanar* vel *andvoerpunar*, dat. *andvarpan* vel *andvoerpun*, acc. voc. & abl. idem. Genitivus tamen Singularis elegantius in *una*: finitur.

Finita in *ing*, *ung*, & *y* formant nom. acc. & voc. Plur. in *ar*, breve, ut, *freisting/ tentatio*, *freistingar*; *hormung/ ærumna*, *hormungar*: *Mey/ Virgo*, *Meyar*. His adde *reim/ ligula*, *reimar*: *naal/ acus*, *naalar*: *dol/ funiculus coreaceus*, *dolar*: *aar/ remus*, *aarar*. *Egg/ acies*, *dregg/ fex*, *naudsyn, necessitas*, præterquam quod eisdem tres casus in *ar* faciunt, etiam i anteponunt terminationibus *ar*, *a*, & *un*, ut genit. Sing. & nom. acc. & voc. Plur. *Eggjar/ gen. Pl. eggja/ dat. & ab. Pl. eggjum*. Sic *dreggiar/ dreggia/ dreggium*: *Naudsinar/ naudsinia/ naudsinium*. De *jaculum*, ibidem *v* ponit *Orva/ orva*. *Lifur/ jecur*, heic *r* interferit, *lifrar/ lifra/ liffrun*. Sic *Mædra/ mætrum*: *Dætra/ dætrum*: *Sysstra/ systrium/ à nom. Sing. Mooder/ Dooter/ Sysstr*. De quarum vocum gen. S. ut & nom. Pl. vide Observat. ad num. 4.

II.

III.

IV.

V.

VI.

VII.

Sequentia formant Nom. Acc. Voc. Plurales in u:

VIII.

1. Quæ dypthongos *æ* & *au* ante terminationem *ng* habent, ut, *Sang*, *leclus*, *sangur*: *staung*, *steingur*: *spaug*, *speingur*: *taung*, *teingur*.

2. Habentia *oo* longum antè finales *nd*, *f*, & *t*, ut, *hend*, *hondur*, vel *hendur*: *ond*, *anas*, *endur*: *find*, *creatura*, *findur*: *boof*, *bafur*: *brook*, *bracca*, *brafur*: *root*, *ratur*: *noot*, *natur*. *Noot*, *nox*, habet in genit. Sing. *natur*, vel *naattar*: dat. *noott* vel *noottu*, vel *naatt*: acc. *noott*, voc. *noott*, abl. *noott*, *noottu*, vel *naatt*. Nom. Pl. *natur*, gen. *naatta*, dat. *noottum*, acc. *natur*, voc. *natur*, abl. *noottum*. *Noot*, *rete*, habet nom. acc. & voc. Plur. communes cum *noott*: alias regulariter formatur. Ab hac Regula iterum excipiuntur in *t* *geminum* terminata, ut, *Droott/foott/iproott/* quæ analogiam sequuntur.

3. Quæ Dypthongum *ei* vel *ii* longum habent ante *f*, finale, ut *Eit*, *arbor*, *eifur*: *steif*, *assum*, *steifur*: *Bryk*, *sponda*, *brykur*: *tyk*, *canicula*, *tykur*: *byk*, *sinus terræ*, *bykur*: *flyk*, *lacera vestis*, *flykur*. His adde *Seir*, *capra*, *seitur*.

4. Cognationis Vocabula: *Moodez/Doorter/Syftez: Madur/Ortur/Syftur*. Et hæc gen. Sing. etiam in *ur* anomalæ faciunt, *Dootur/Moodur/Syftur*. Id quod etiam in *Moolk*, *lac*, *moolfur* in gen. Sing. usus approbavit. Sed hæc vox uti apud Latinos, ita *Islandos* caret Plurali numero.

IX.

Anomala sunt: *æz*, *agna*: *fyz*, *vacca*, quæ sic declinantur: nom. *æz*, gen. *arennaz* vel *aannaz*, quod utrumque compositionem sapit. Cæteros casus Sing. à vocula *aa* amnis mutuatur, ut dat. acc. & abl. *aa*, nom. & acc. Pl. *æz*, gen. *aanna*, dat. & abl. *aam*, itidem compositè. Sic *Ryr*, gen. *fiar*, dat. acc. & ab. *fiu*. Nom. ac. & voc. Plur. *fyz*, gen. *fiua*, dat. & abl. *fiu*.

X.

Monosyllaba in *u* nom. ac. & voc. Plur. formant adjiciendo ad terminationem nom. Sing. *z*. *fruu*, *matrona*, facit *fruu*: *bruu*, *pons*, *bruu*: *truu*, *fides*, *truu*.

XI.

Muus, *mus*, & *Lus*, *pediculus*, nom. acc. & voc. Plur. formant in *ns*, *Mns*, *Lns*. *Bruu*, *palpebra*, ibidem facit *bryz*. Reliqua quæ his Observationibus non comprehenduntur, præmissorum Paradeigmatum amissim sequuntur.

TERTIA DECLINATIO SIMP.

Est Nominum Masculinorum & Neutorum in *d*, *l*, *n*, *r*, *f*, *r*, & Neutorum saltem in *b*, *c*, *f*, *g*, *i*, *k*, *m*, *s*, *p*, *t*, *u* finitorum. Hujus Genitivus Singularis regulariter terminatur in *f*, ut, *Sa GDS*, *DEUS*, *GDS*: *pad* *blad*, *folium*, *blade*: *sa* *fugl*, *avis*, *fugla*: *pad* *hiol*, *rota*, *hiols*: *sa* *brassin*, *corvus*, *brassin*: *pad* *bein*, *os*, *beins*: *sa* *hestur*, *equus*, *hests*: *pad* *haar*, *crinis*, *haars*: *sa* *bas*, *stabulum boum*, *bâs*: *pad* *glas*, *vitrum*, *glas*: *sa* *lar*, *salmo*, *lars*: *pad* *sar*, *juba*, *sars*. Sic *pad* *lamb*, *agnus*, *lamb*: *sade*, *semen*,

semen, sædis : bæss, pelagus, bæss : trog, linter, trogs : heh, sænum, hehs :
baf, tergum, bafs : faam, macula, faams : broo, lacera res. broos : skip,
navis, skips : spiot, hasta, spiotß : bu, res familiaris, buß.

Paradigmata Tertiæ Declinationis.

Singulariter
nom. Sa Gud.
gen. Þess Guds.
dat. Þeim Gude.
acc. Þann Gud.
voc. Þu Gud.
abl. Af Þeim Gude.

Pluraliter
n. Þeir Guder.
g. Þeirra Guda.
d. Þeim Gudum.
ac. Þaa Gude.
v. Þeir Guder.
ab. Af Þeim Gudum.

I. in d Mas-
culum.

nom. Það Blað.
gen. Þess blads.
dat. Þui blade.
acc. Það blad.
voc. Þu blad.
abl. Af Þui blade.

n. Þang Blöð.
g. Þeirra blada.
d. Þeim blöðum.
ac. Þang blöð.
v. Þeir blöð.
ab. Af Þeim blöðum.

II. in d Neu-
trum.

Ad hunc fermè modum declinantur reliqua Neutra in d.

Bað Balneum.
band ligamen.
bard extremitas rei.
blood sanguis.
böd nuncius.
bragd deceptio.
braud panus.
flagd monstrum.
flood mulier Poët.
flood Aquarum inundatio,
accessus maris.
Graad maculæ.
Gaad irrisio.
hafalld filum grossum.
halld manubrium.
blad platea.
hlood vox, sonus.
hoffud caput.
foob fætus.
Keralld vas.
Land terra.

laad solum.
lood glans.
Mord cædes clandestina.
Mhd Rejctanea, contume-
lia.
Ord verbum.
Röd cuticula piscium.
Skaalld Poëta.
spad opsonium.
spialld tabula.
sprund fæmina.
söd jus culinare.
stöd Equi admissarii, & e-
quæ quæ ad facien-
dum genus aluntur.
stryd bellum.
scred ensis.
Tad Excrementum ari-
dum.
Vad vadum.

III. in I
Mascul.

Singulariter
 nom. Sa fugl.
 gen. Þess fugls.
 dat. Þeim fugle.
 acc. Þann fugl.
 voc. Þu fugl.
 abl. Af þeim fugle.

Pluraliter
 n. Þeir fuglar.
 g. Þeirra fugla.
 d. Þeim fuglum.
 ac. Þaa fugla.
 v. Þeir fuglar.
 ab. Af þeim fuglum.

Sic declinantur *ast*, *fornax*: *gabli*, *terminus*: *iaxi*, *dens molaris*: *vagi*, *trabs*, &c.

IV. in I
Neutrum.

Sing.
 nom. Það hiool.
 gen. Þess hiools.
 dat. Þui hioole.
 acc. Það hiool.
 voc. Þu hiool.
 abl. Af þui hioole.

Plur.
 n. Þang hiool.
 g. Þeirra hioola.
 d. Þeim hioolum.
 ac. Þang hiool.
 v. Þeir hiool.
 ab. Af þeim hioolum.

Sic declinantur:

Baal	<i>Incensum.</i>
beisl	<i>frænum.</i>
briial	<i>affectatio.</i>
briyl	<i>exprobratio.</i>
Drægel	<i>novitia.</i>
fall	<i>casus.</i>
fiial	<i>mons.</i>
fisl	<i>demens.</i>
fool	<i>iracundus.</i>
fell	<i>acclivitas.</i>
Gall	<i>fel.</i>
gagl	<i>mulier nauci & nibili.</i>
gil	<i>hiatus montium.</i>
gool	<i>ululatus.</i>
Þagl	<i>grando.</i>
bel	<i>letbum.</i>
Þel	<i>nimbus.</i>
Þall	<i>vocatio, clamor.</i>

Þol	<i>carbo.</i>
Miøl	<i>far.</i>
maal	<i>sermo, loquela.</i>
Ol	<i>cerevisia.</i>
Ragl	<i>lentum iter.</i>
Stil	<i>distinctio, cognitio.</i>
skrimel	<i>monstrum.</i>
sel	<i>mappalia.</i>
svingl	<i>vertigo.</i>
spil	<i>lusus.</i>
Tagl	<i>cauda equina.</i>
taal	<i>deceptio.</i>
troll	<i>gigas.</i>
tungl	<i>luna.</i>
Diel	<i>cauda avis.</i>
Þil	<i>sponda.</i>
Þol	<i>patientia, tolerantia.</i>

V. in Mas-
cul.

Singulariter
 nom. Sa Þrasn.
 gen. Þess þrasns.
 dat. Þeim þrasne.
 acc. Þann þrasn.
 voc. Þu þrasn.
 abl. Af þeim þrasne.

Pluraliter
 n. Þeir Þrasnar.
 g. Þeirra þrasna.
 d. Þeim þrasnum.
 ac. Þaa þrasna.
 v. Þeir þrasnar.
 ab. Af þeim þrasnum.

Sic declinantur :

ðan	<i>Defectus.</i>
ðann	<i>odor.</i>
ðaan	<i>servus.</i>
ðompaan	<i>sodalis.</i>
Ofin	<i>fornax.</i>
Þveinn	<i>puer, minister.</i>
stein	<i>lapis.</i>

Þveffn	<i>somnus.</i>
stafr	<i>prora, vel puppis.</i>
Teim	<i>lamina.</i>
turm	<i>turris.</i>
Þagn	<i>curvus.</i>
Þorn	<i>fibula.</i>

Singulariter

nom. Það Þein.
gen. Þess þeins.
dat. Þui þeine.
acc. Það þein.
voc. Þu þein.
abl. Af Þui þeine.

Pluraliter

n. Þang Þein.
g. Þeirra þeina.
d. Þeim þeinum.
ac. Þang þein.
v. Þeir þein.
ab. Af Þeim þeinum.

VI. in n
Neutrum.

Sic declinantur :

Þakarn	<i>Acus aceris.</i>
Þann	<i>damnum, excommuni-</i> <i>catio.</i>
þarn	<i>infans puer, vel puella.</i>
þen	<i>puseus.</i>
Þagn	<i>utilitas.</i>
Þorn	<i>cornu, angulus.</i>
Þaarn	<i>ferrum.</i>
Þaun	<i>ulcus.</i>
Þorn	<i>fruges.</i>
Þotun	<i>gossypium.</i>
Þaan	<i>mutuum, fortuna.</i>

laatum	<i>es.</i>
loon	<i>flagnum.</i>
Þlagn	<i>vires, robur.</i>
Þlagn	<i>nomen.</i>
Raan	<i>spolium.</i>
ragn	<i>maledicentia.</i>
regn	<i>pluvia.</i>
Safr	<i>collectio.</i>
skinn	<i>pellis.</i>
skryn	<i>scrinium.</i>
Talkn	<i>branchia cetorum.</i>
Þopn	<i>arma.</i>

Sing.

nom. Þa Þestur.
gen. Þess þests.
dat. Þeim þeste.
acc. Þann þest.
voc. Þu þestur.
abl. Af Þeim þeste.

Plur.

n. Þeir Þestar.
g. Þeirra þesta.
d. Þeim þestum.
ac. Þaa þesta.
v. Þeir þestar.
ab. Af Þeim þestum.

VII. in r
Mascul.

Sic declinantur :

Þruggur	<i>Lancea.</i>
astur	<i>vasculum.</i>
arður	<i>hereditas.</i>
attungur	<i>Species mensuræ.</i>
Þaklingur	<i>libellus.</i>
brandur	<i>titio, item gladius,</i> <i>Poët.</i>
baufur	<i>lagena.</i>

Þagur	<i>dies.</i>
dalur	<i>valis.</i>
domur	<i>judicium.</i>
duergur	<i>pumilio, nanus.</i>
draugur	<i>spectrum.</i>
dreingur	<i>famulus.</i>
draumur	<i>somnium.</i>
duktur	<i>fragor.</i>

Þindur

Elldur	ignis.	Kroppur	corpus.
Fisfur	piscis.	Fidlingur	hædus.
floor	cloaca.	Folffur	crotalus.
fauksfur	lignum aridum.	Fiaffur	os, de bestiis dicitur.
fontur	baptisterium.	Fueifur	lychnus.
fiordingur	quadrans, vel quarta pars.	Latungur	homo superbiens.
faafur	equus Poët.	laupur	scrinnium, quo lanifices lanam servant.
farleifur	jumentum.	leifur	ludus.
fróðleifur	eruditio.	liufingur	dæmon subterraneus mitis.
fleigur	cuneus.	Maagur	affinis.
Gridingur	taurus.	munur	os, ris.
gomur	palatum.	madfur	vermis.
gripur	amentum.	Ulfingur	rex Poët.
gieftur	hospes.	nidur	sufurrus.
glerungur	solum glacia rigens.	Oddur	micro.
glapur	scelus.	Pilltur	puer.
gickur	scurra.	pittur	puteus.
gardur	agger.	prestur	pastor.
glopur	stultus.	peningur	pecunia.
gamunur	draco.	punctur	punctum.
gaddur	clavus ingens.	psalmur	psalmus.
Galmur	paleæ.	Riffur	lignum transversum, cui telam textores appendunt.
hattur	pileus.	roftungur	aper marinus.
bagur	conditio.	reffur	vulpes.
hvalur	balæna, cetus.	reidingur	ephippium, dorsuale.
hundur	canis.	reitur	fumus.
hamur	exuvie.	reiffaffur	fornax.
hrutur	aries.	reitningur	rationes.
hvolpur	parvulus canis.	reitur	spatium soli.
hnyffur	culter.	raffur	lupus, furiosus.
hialmur	galea.	Strypur	nudus homo.
haaleiftur	soccus.	skutur	puppis.
hoffringur	delphinus.	sylingur	trutta.
briggur	dorsum.	sloppur	album.
hangur	tumulus.	stomur	tempestat.
hooffur	ungula equina.	Tarffur	taurus.
Jalfur	quod grossum est.	titlingur	avicula.
Kuedlingur	ritibus.	Vargur	furiosus.
kalfsur	vitulus, vel vitula.	Olffur	lupus.
kambur	peccen.	Pioffur	fur.
flectur	rupes, cautes.	Proskulldur	limen, &c.
kaleifur	calix.		
koppur	matula.		
kongur	rex.		

Quibus tamen si qua inest varietas, observationibus monebitur.

Singu-

RUDIMENTA.

17

Parad. VIII.
in r Neu-
trum.

Singulariter
nom. Pad Haar.
gen. Peß haars.
dat. Pui haare.
acc. Pad haar.
voc. Pu haar.
abl. Af Pui haare.

Pluraliter
n. Pang Haar.
g. Peitra haara.
d. Peim haarum.
ac. Pang haar.
v. Pang haar.
ab. Af Peim haarum.

Sic declinantur :

Aar	Annus.
Ber	bacca.
bur	promptuarium.
Dyr	animal brutum.
faar	periculum, insania.
far	itio, item navis Poët.
flaustur	navis Poët.
Gler	vitrum.
Haar	crinus.
breidur	nidus.
Ilffur	ejulatio.

Bier	vas.
fuer	libellus.
Lær	femur.
ledur	corium.
Molldur	murmur.
Par	par.
Skier	scopulus.
svor	vestigium.
sumar	æstus.
Vor	ver.
vor	audacia.

Sing.

nom. Saa Baas.
gen. Peß baas.
dat. Peim baas.
acc. Pann baas.
voc. Pu baas.
abl. Af Peim baas.

Plur.

n. Peir Baasar.
g. Peitra baasa.
d. Peim baasum.
ac. Paa baasa.
v. Pier baasar.
ab. Af Peim baasum.

Sic declinantur :

Aas	Lignum oblongum.
Dans	chorea.
dans	clunis.
fans	impedimenta.
föß	cataracta.
Grys	lucula.
glans	splendor.
Gaus	caput.
hnaus	cepes.
hals	collum.

Brans	corolla.
föß	osculum.
froß	crux.
Laas	sera.
Meis	instrumentum ligneum quo fœnum portatur.
Os	ostium fluviorum.
Raß	culus.
Ze	glacies.
Puß	gigas.

Sing.

nom. Pad Glas.
gen. Peß glas.
dat. Pui glase.
acc. Pad glas.
voc. Pu glas.
abl. Af Pui glase.

Plur.

n. Pang Glas.
g. Peitra glasa.
d. Peim glosum.
ac. Pang glos.
v. Pier glos.
ab. Af Peim glosum.

IX. in f Mas-
cul.

X. in f Neu-
trum.

Sic declinantur :

Æð	Veredus Poët.	gras	gramen.
fiös	bovile.	Guus	domus.
flangs	insultatio.	Lioos	lux.
flas	præcipitatio.	Pills	vestis muliebris.
flis	cachinnatio.	Stag	mulier impudica.
Glis	levis.	Dos	pustula.

Singulariter

Pluraliter

Parad. XI. in r Mascul.	nom. Sa Lax. gen. Þess laxs. dat. Þeim laxe. acc. Þann lax. voc. Þu lax. abl. Af þeim laxe.	n. Þeir Laxar. g. Þeirra laxa. d. Þeim laxum. ac. Þaa laxa. v. Þier laxar. ab. Af þeim laxum.
----------------------------	--	--

XII. in r Neutrum.	nom. Það fax. gen. Þess fars. dat. Þui faxe. acc. Það fax. voc. Þu fax. abl. Af þui faxe.	n. Þaug fox. g. Þeirra fara. d. Þeim forum. ac. Þaug fox. v. Þier fox. ab. Af þeim forum.
-----------------------	--	--

Sic declinantur : fox, vulpes : Vax, cera, &c.

XIII. in b Neutrum.	Sing. nom. Það Lamb. gen. Þess lambe. dat. Þui lambe. acc. Það lamb. voc. Þu lamb. abl. Af þui lambe.	Plur. n. Þaug Lomh. g. Þeirra lamba. d. Þeim lombum. ac. Þaug lomb. v. Þier lomb. ab. Af þeim lombum.
------------------------	---	---

Sic declinantur : Drabb, nux : dramb, superbia : Brabb, frequens & radiosâ petitio : Rabb, nocumentum : þamb, tentigo, &c.

XIV. in e Neut.	Sing. nom. Það Sæde. gen. Þess sædis. dat. Þui sæde. acc. Það sæde. voc. Þu sæde. abl. Af þui sæde.	Plur. n. Þaug Sæde. g. Þeirra sæda. d. Þeim sædum. ac. Þaug sæde. v. Þier sæde. ab. Af þeim sædum.
--------------------	---	--

Sic declinantur :

æde	Mus.	Öxle	vallis.
Þæle	lectus, recubatio.	Æfne	materia.
bræde	furor.	eple	potum.
bræne	cos.	enne	frons.

erende

erende	negotium, item <i>versus</i> .	Sate	<i>sedes</i> .
cinge	<i>pratum</i> .	spie	<i>ludibrium</i> .
fæde	<i>pabulum</i> .	snare	<i>restis</i> .
fære	<i>funis</i> .	skiade	<i>materia calcei</i> .
fræde	<i>informatio</i> .	sinne	<i>affectus</i> .
Gillde	<i>convivium, pretium</i> .	Erie	<i>lignum</i> .
Bneppe	<i>quantum brachiorum am-</i> <i>plexu includi potest.</i>	trine	<i>rostrum</i> .
Innsigle	<i>sigillum</i> .	trippe	<i>equula</i> .
Reyre	<i>lorum</i> .	Die	<i>sacramentum, justitium</i> .
Flæde	<i>vestis</i> .	Bann Giordist Vargu: i Dies-Dm/ Bialnesinga Saga/ Violavit, seu exiit sacramentum.	
Fnie	<i>genu</i> .	vielinde	<i>gula</i> .
Fuæde	<i>cantilena</i> .	vige	<i>munimentum</i> .
Liene	<i>lamina</i> .	vecke	<i>scrinium, pixis</i> .
Mitte	<i>medium hominis</i> .	virke	<i>vallum</i> .
milltre	<i>spen</i> .	vellde	<i>potentia</i> .
merke	<i>signum</i> .	bise	<i>furtum</i> .
Viste	<i>ornatus muliebris</i> .	buatte	<i>lotio</i> .
Riste	<i>fama</i> .		
ræse	<i>cuniculus, seu incile</i> .		

Singulariter	Pluraliter
nom. Þad þaf.	n. Þaug þof.
gen. Þeß þafa.	g. Þeirra þafa.
dat. Þui þafe.	d. Þeim þofum.
acc. Þad þaf.	ac. Þaug þof.
voc. Þu þaf.	v. Þier þoß.
abl. Af þui þafe.	ab. Af þeim þoßum.

Sic declinantur:

Bref	<i>Literæ.</i>	Þlef	<i>nasus</i> .
Æf	<i>dubium</i> .	Rif	<i>costa</i> .
Golf	<i>pavimentum</i> .	Stref	<i>passus</i> .
Bvolff	<i>lacunar</i> .	skrof	<i>glacies rara & tenuis</i> .
Rif	<i>contentio</i> .	stef	<i>versus intercalaris</i> .
Flof	<i>corpus</i> .	Dis	<i>femina</i> .
Flof	<i>femorum intercapedo</i> .	vaf	<i>involutio</i> .
Laf	<i>ora vestis</i> .	þooff	<i>condensatio</i> .
lof	<i>lans</i> .	Þrif	<i>nutritio</i> .

Sing.	Plur.
nom. Þad Trog.	n. Þaug Trog.
gen. Þeß troga.	g. Þeirra troga.
dat. Þui troge.	d. Þeim trogum.
acc. Þad trog.	ac. Þaug trog.
voc. Þu trog.	v. Þier trog.
abl. Af þui troge.	ab. Af þeim trogum.

XV. in f
Neutrum.

XVI. in g
Neutrum.

Sic declinantur:

Biarg	saxum.	Lag	modus, tonus.
berg	idem.	leg	cubatio.
Egg	ovum.	Nagg	rixa.
saang	sinus.	Plagg	supellex.
farg	pressura.	Sigg	callus.
flagg	vexillum navium.	Dyg	cædes.
Grugg	fex.	Pang	alga.
Bregg	imber.	Ping	forum, res.

XVII. in y
Neutrum.Singulariter
nom. Það Hey.
gen. Þess heys.
dat. Þui heye.
acc. Það hey.
voc. Þu hey.
abl. Af Þui heye.

Pluraliter

n. Þang Hey.
g. Þeirra heya.
d. Þeim heyum.
ac. Þang hey.
v. Þier hey.
ab. Af Þeim heyum.Sic declinantur: By, apis: bly, plumbum: Dy, puteus: Grey, canis:
My, muscæ: Ny, novilunium: Sly, stuppa: sty, nubes: Þy, mancipium:
Brai, cadaver, &c.XVIII. in þ
Neutrum.Sing.
nom. Það Baf.
gen. Þess bafs.
dat. Þui bafe.
acc. Það baf.
voc. Þu baf.
abl. Af Þui bafe.

Plur.

n. Þang Bof.
g. Þeirra bafa.
d. Þeim bofum.
ac. Þang bof.
v. Þier bof.
ab. Af Þeim bofum.

Sic declinantur:

Bif	pix.
Dit	curfus.
fiut	tempestas nivosa.
folf	populus.
Lat	uncinnus.
hnauf	labor.
brat	res contempta.
hvit	inconstantia.
Juck	jus.
Ruak	garritus.
Lot	operculum.
lyf	funus.
Uaf	maceratio, tranquillitas.

Inde Omat molestia.

mauf	mixtio.
Øt	jugum.
Rat	ellyphnium.
rit	pulvis.
Sparlat	aulæum.
suact	tumultus, susurrus.
suct	lucta.
elot	helvatio.
Tat	ictus.
tact	clamor opilionum.
Inde ad Vext	tacta clamoribus gregem
vif	opus. [pellere.
bat	sinus.
	teclum.

Singula.

Singulariter
nom. Pad Baam.
gen. Peß kaams.
dat. Pui kaame.
acc. Pad kam.
voc. Pu kaam.
abl. Af Pui kaame.

Pluraliter
n. Paug Baam.
g. Peirra kaama.
d. Peim kaamum.
ac. Paug kaam.
v. Pier kaam.
ab. Af Peim kaamum.

XIX. in m
Neutrum.

Sic declinantur: *fum*, *festinatio*: *Exym*, *pruina*, *arugo*: *Prym*, *novinium*: *Blaam*, *obscaenus sermo*: *Rym*, *calendarium*: *rum*, *leilus*: *Strum*, *jaclantia*: *stium*, *spuma*: *stam*, *balbuties*, &c.

Sing.
nom. Pad Broo.
gen. Peß broos.
dat. Pui brooe.
acc. Pad broo.
voc. Pu broo.
abl. Af Pui brooe.

Plur.
n. Paug Broo.
g. Peirra brooa.
d. Peim brooom.
ac. Paug broo.
v. Pier broo.
ab. Af Peim brooom.

XX. in o
Neut.

Sic declinantur *Pioo*, *femur*, &c.

Sing.
nom. Pad Skip.
gen. Peß skips.
dat. Pui skipe.
acc. Pad skip.
voc. Pu skip.
abl. Af Pui skipe.

Plur.
n. Paug Skip.
g. Peirra skipa.
d. Peim skipum.
ac. Paug skip.
v. Pier skip.
ab. Af Peim skipum.

Parad. XXI.
in p Neut.

Sic declinantur:

Draap
Geip
grip
Brip
blaup

broop
Dop

Nex.
jaclatio, *exaggeratio*.
rapina.
dolium.
curfus, *salsus*, *coagulum*.
clamor, *probrum*.
ejulatio.

Brap
Reip
raup
Saup
staup
sorp
Darp
Brep

aqua nive mixta.
restu.
jaclantia.
sorbillum.
poculum.
quisquilia.
ora calcei, *pullatio*.
pars parietis prominens.

Sing.
nom. Pad Spioot.
gen. Peß spioots.
dat. Pui spioote.
acc. Pad spioot.
voc. Pu spioot.
abl. Af Pui spioote.

Plur.
n. Paug Spioot.
g. Peirra spioota.
d. Peim spiootum.
ac. Paug spioot.
v. Pier spioot.
ab. Af Peim spiootum.

XXII. in e
Neut.

Sic

Sic declinantur:

Laar	<i>Efus, comestio.</i>	laat	<i>gestus, obitus.</i>	
andlit	}	Maar	<i>exitum, exitus.</i>	
auglit		malle	<i>polenta.</i>	
aflaat		munngaar	<i>xythus.</i>	
Bit		Naar	<i>bos.</i>	
bror		naust	<i>statio navium.</i>	
Drir		nolle	<i>curfatio.</i>	
far		Plunt	<i>supellex.</i>	
fet		Rit	<i>scriptio, niestatio.</i>	
flet		rot	<i>ictus, putredo.</i>	
flor		rollt	<i>vagatio.</i>	
frost		rost	<i>cerevisia.</i>	
Gar		Stor	<i>arx.</i>	
Gaffr		sport	<i>ludibrium.</i>	
holt		stafft	<i>manubrium, scapus.</i>	
haust		starr	}	<i>ornamentum, mun-</i>
hret		straut		<i>us.</i>
Kast		staut		<i>peplum, sinus.</i>
		stot		<i>jaculatio, angulus.</i>
fior	<i>caro.</i>	Prot		<i>defectus, item vocula ju-</i>
For	<i>thorax, prædiolum.</i>			<i>ris mendicis egenisque ap-</i>
Last	<i>vituperatio.</i>			<i>plicari solita, qui proxi-</i>
licrept	<i>linum.</i>			<i>morum bonis alendi sunt.</i>
lofft	<i>aër, camera.</i>	Dir		<i>ratio, scientia.</i>

XXIII. in u

Sing.	nom. Það Þun.
Neut.	gen. Þess þungs.
	dat. Þui þue.
	acc. Það þu.
	voc. Þu þuu.
	abl. Af þui þue.

Plur.

n. Þang Þuu.
g. Þeirra þuuu.
d. Þeim þuunn.
ac. Þang þuu.
v. Þeir þuu.
ab. Af þeim þuunn.

Sic declinantur: *Þiun, famulitium: Rinn, Casaries, &c.**Observationes in Tertiam Declinationem.*

Inflexio nominum Masculinorum Neutorumque præsertim in ur exeun-
tium immane quantas habeat difficultates. Quamquam enim Regula illa ge-
neralis de terminatione *Secundi Casus* frequentissima in s initio tradita non
usque adeo incerta est; tanti tamen tamque perplexi variationum labyrin-
thi hæc occurrunt, ut quid certò statuendum sit, præceptionum multitudine
vix decerni queat. Sunt enim alia, quæ rejecta terminatione, Nominati-
vi ut Genitivum formant, additâ ad penult. Syllabam literâ s, ut *hestur*,
equus, *bestie* in Gen. *bestie* in dat. &c. Alia quæ ad Nominativi termina-
tionem adiciunt s, nulla rejectâ, quæ in recto casu fuit, literâ, verbi causâ
foodur,

foodur, pabulum, foodurs; GDS, Deus, GDES; svar, *responsum*, suars; hno, domus, huf; gar, foramen, gars, &c. Sunt denique haud pauca, quæ in formando secundo Casu ut in ar mutant contra hujus Declinationis Analogiam; adeoque in Naturam Nominum Fæmininorum Secundæ Declinationis degenerare videntur. Quæ res eo minus mira cuiquam accidere debet, quo pluribus perspectum est, ne Latinos quidem hanc *irregularitatem* ignorare. Quippe qui easdem voces nunc ad formam primæ, nunc secundæ, nunc etiam secundæ & tertiæ Declinationis variare vitio sibi haud vertunt. Porro in Plurali hujus Declinationis Nominativo nihilo faciliores dissimilium formationum ac observationum Mæandri sese offerunt. Quædam enim in ar Analogas exeunt, ut *hestar*: quædam in er, ut *guder*. Nec desunt quæ terminationem Nominat. Pluralis ut è primâ Declinatione mutentur, ut, *fatur* à *foodur*, *pes*. Ut ad stupendas illas variationes in præsentī conniveam, quæ penultimæ syllabæ in hoc Casu haud rarò contingunt: Veluti cum ponitur a pro o, a pro u. Item e & o loco a &c. Hæc & hoc genus difficultates, si non in solidum tollere, saltem lectori Linguae nostræ curiosi aperire summâ ope nitemur. Quo conatu si non aliud obtinuerimus, certè aliis qualemcunque occasionem elaboratiora in hac materia tentandi edendique præbebitur, qui fracta cortice ad nucleum faciliiori negotio penetrare poterunt. Esto igitur de Genitivo Singulari.

Definentia in b, d, e, f, g, i, k, m, n, o, p, ar, aar, ar, aur, er, cir, yr/or, oor, & Reg. 1. monosyllaba in ur cum compositis, sic in f Simplex, r, & u, Genitivum formant adjecta ad Nominativi terminationem literâ s, ut, *Lamb Lambs/ haad haads/ flade flades/ haf hafs/ bregg breggs/ ny nyß/ paf pafs/ faam faams/ dun duns/ broo broos/ skip skips/ far, ponto, fars/ haar haars/ lar lars/ aur aurs/ ciner, juniperus, ciners/ reir, arundo, reirs/ pappyr pappys/ hor hore/ foot foots/ skur skurs/ bus bus/ fat fars/ bui buis*. Hæc autem Regula ut multa continet membra, ita exceptiones admittit plurimas. Nos, quod poterimus, adferemus veniam præfati, si minus voto omne punctum feramus, qui primi fragilem ingenii ratem huic tam vasto turbulentoque oceano committimus.

Excipiuntur:

1. Dissyllaba in e, quæ ut duplicem habent Nominativum in e, & i breve, ut *ade* & *adi*; Ita duplicem etiam admittunt Genitivum in *es* & *is/ ades* & *adis*. Posterior tamen Genitivi terminatio in *is* frequentior est. Verum Monosyllaba unam tantum terminationem Nom. in e agnoscunt, ac proinde in *es* solummodo Genitivum formant, ut, *spie spies/ tric trics/ blie blies*. Sic habet *saar*.

2. *Liaar, fals*; *naar, cadaveris pallor*; *stiaar, fenestra*; *saar, v. n.* in quibus r finale in Genit. Sing. mutatur in s, ut, *liaas/ naas/ stiaas/ saas* non *saars*/ ut distinguatur à neutro *saar, vulnus*, quod Regulariter flectitur, *saars*.

3. *Bær, habitaculum vel villa*, quod facit *bærar* in Gen. Sing. Estque partim Heteroclytum: Genitivum enim Sing. format more fæmininorum Secundæ Decl. ut jam liquet: partim Anomalum, quia Dativum, Accus. & Ablat.

Ablat. Sing. facit in *æ*, ut dat. þeim bæ, acc. þann bæ, abl. Af þeim bæ. Blar, *aura*, facit blæs.

4. Fader, pater, fœdur : broder, frater, brodur, quorum peculiaris motio inter Heteroclyta tradetur.

5. Freir, Deus Ethnicorum, freis in Gen. non freirs.

6. Byr, urbs, byßi : synr, susurrus, synßi : Tyr, Deus Asianorum, Tyßi.

7. Boor, climacter, hoos in Genitivo : sfoor, calcens, sfoos : noor, instrumentum fabrilis, in quo aqua ad indurandum ferrum candens servatur, noos : moor, loca terræ muscosa, moos : Þoor, bos castratus, Þioos : sfoor, mare, sfoos : snioor, nix, snioos. Sed postremæ duæ voces multiformes sunt, de quibus videantur Heteroclyta.

Reg. 2.

Masculina in ll rejiciunt posterius l in obliquis Singularis Num. & omnibus Plur. Num. ut Nom. Prall/ *servus*, gen. Prals/ dat. Præle/ acc. Pral/ voc. Prall/ abl. Præle. Nom. Plur. Pralar/ gen. Prala/ dat. Pralum/ acc. Prala/ voc. Pralar/ abl. Pralum. Sic fyll/ *elephas*, fylls : fyll/ *puteus*, fylls : Paall/ *viri nomen*, Paalls/ &c. Excipe fall/ *senex*, fälle/ cum compositis ut staf fall/ *senex qui baculo nititur*; fot fall/ *pauperculus senex, qui rus colit*; raf fall/ *vetus Calumniator*, usurpatur pro Sathana; jaarn fall/ *vestis ferreus*, & fall/ *Baro*, Jalls in Genit. quod tamen ut & prius fall/ re-ctius per rl scribitur, farl/ Jarl. Neutra vero in geminum l desinentia nusquam l rejiciunt, ut, gull/ *aurum*, gulls; troll/ *gigas*, trolls; fiall/ *mons*, fialls/ &c.

3. Desinentia in ir breve, Genitivum formant in iar, ut, bir/ *ventus secundus*, birias (hodie etiam birs/) stir/ *bellum*, stiriar; hir/ *ignis*, hiriar/ &c.

4. Omnia Neutra disyllaba & Polysyllaba in ur Genitivum formant in urs, ut, fidur/ *pluma*, fidurs; breidur/ *nidus*, breidurs; ledur/ *corium*, ledurs; vedur/ *aer*, ventus, vedurs/ &c. Sic Njordur/ Sudur/ Austur/ Vestur/ id est, Septentrio, Meridies, Oriens, Occidens.

Horum genium imitantur hæc Masculina:

Alldur	ætas.	Basur	caper.
afur	ager.	beidur	honor.
affur	fastus, odium.	blaatur	risus.
ardur	aratrum.	Þessur	rex Poët.
Balldur	Prop. nomen Dei cujusdam Ethnicorum.	Legur	castra.
bakstur	panificium.	lestur	lectio, lectura.
bisur	appetitus.	ludur	tuba.
Þingur	digitus.	Mogur	filius.
Galldur	magia.	Þiadur	coluber.
gollur	abdomen.	nifur	bellua aquatica.
gusur	Prop. nom. viri.	Þgur	fretum.
		Þssur	Prop. nom. viri.

otur	lutra.	Toffur	magia.
Sigur	victoria.	Digur	ensis.
saalldur	cribrum.		

Quatuor hæc: *Broodur*, *viriditas*: *broodur*, *versificatio*, *carmen*: *roodur*, *remigium*: *retur*, *hiems*, præter id; quod Genitivum more jam recensitorum in *urs* faciunt, etiam eundem in *rar* aliquando formant ut *grootdurs* vel *grootdrar*, *broodurs* vel *broodrar*, *roodurs* vel *roodrar*, *returs* vel *rettrar*.

Disyllaba & Polysyllaba *Masculina* in *ur* Genitivum formant, mutando *Reg. 5.* Nominativi terminationem *ur* in *s*, ut, *Baatur*, *Cymba*, *Baats*: *backlingsur*, *libellus*, *backlings*: *dagur*, *dies*, *dags*: *eidur*, *juramentum*, *eids*: *lydur*, *populus*, *lyds*: *lidur*, *articulus*, *lids*, &c.

Excipiuntur:

1. Finita in *adur*, *vdur*, *skapur*, quibus Genitivum Singularem in *ar* formare solemne est, more *fœmininorum*, ut, *hagnadur*, *commoditas*, *hagnasdar* in genit. *lagnadur*, *fatum*, *lagnadar*: *rofnadur*, *sumptus*, *rofnadar*: *jafnadur*, *æqualitas*, *jafnadar*: *safnadur*, *cæsus* vel *congregatio*, *safnadar*: *fagnadur*, *letitia*, *fagnadar*: *Maanadur*, *Mensis*, *Maanadar*: *stadur*, *urbs*, *stadar*. Excipe *madur*, *homo*, quod *anomales* inflectitur *mans* in genit. Sic *arburdur*, *eventus*, *arburdar*: *vidburdur* idem, *vidburdar*: *urburdur*, *expositum* quid, *urburdar*: *vitnisburdur*, *testimonium*, *vitnisburdar*: *vrefurdur*, *cenfura*, *judicium*, *sententia lata*, *vrefurdar*. Sic *floofkapur*, *calliditas*, *straafkapur*, *nequitia*, *dvinskapur*, *inimicitia*, *vinskapur*, *amicitia*, *floofkapar*, *straafkapar*, *dvinskapar*, *vinskapar*. His & alia sed pauca veniunt annumeranda, ut, *sonur*, *filius*, *sonar*: *vinur*, *amicus*, *vinar*, &c.

2. Quæ o breviff. habent in penult. Hæc enim o penultimæ in a breve & *ur finale* in *ar* mutant, ut, *fiordur*, *sinus maris*, *fiardar* in genit. *hiortur*, *cervus*, *hiartar*: *hnoettur*, *globus*, *hnattar*: *riolur*, *carina*, *rialar*: *logur*, *humor*, *lagar*: *vondur*, *virga*, *vandar*. His adde *Monosyllaba* cum compositis, quæ o constant, ut, *biorn*, *ursus*, *biarnar*: *stirbiorn*, *bellicosus* *ursus*, *stirbiarnar*: *Örn*, *aquila*, *arnar*. Excipe *jofur* & *tofur* de quibus supra. *Siotur* habet *fiartar*, *vinculum*, *compes*.

Quædam utrumque Genitivum admittunt, tam in *s* quam in *ar* finitum, *Reg. 6.* cujus generis hæc fere sunt:

Audur	opulentia.	oddu:	mucro.
Blundur	somnus.	Saudur	ovus.
bragur	rithmus.	sfoogu:	sylva.
fridur	pax.	Tugur	numerus vicenarius.
fundur	inventum.	Tegur	via.
Gaufur	cuculus.	vindur	ventus.
Gaufur	accipiter.	rogur	fretum.
Rundur	filius.	verdur	prandium.
frastur	virtus.	vidur	arbor, lignum.
Lavardur	dominus.	Proskulldur	limen.
Oedur	Poëma.		

Notetur autem quod horum genitivus in *ar* antiquis in usu fuerit; in *a* autem à modernis additus.

Reg. 7.

Quæ vel geminum, *g*, vel *ct* habent ante terminationem *ur*, præterquam quod duplicem admittunt Genitivum in *a* & *ar* etiam terminationi *ar*, i præponunt, ut, *beckur*, *scannum*, *becka* *beckiar* : *drickur*, *potus*, *dricka* *drickiar* : *flectur*, *macula*, *flecta* *flectiar* : *gliggur*, *flatus*, *gligga* *gliggjar* : *briggur*, *dorsum*, *briggs* *briggjar* : *iggur*, *metus*, *igga* *iggjar* : *leggur*, *crus*, *legga* *leggjar* : *flectur*, *caula*, *flecta* *flectiar* : *veggur*, *paries*, *vegga* *veggjar*. His adnumera *lafrur*, *torrens* : *reifrur*, *fumus* : *rifrur*, *liciatorium* : *vefur*, *tela textoria*.

8.

Definentia vel in duplum vel in geminum & Genitivum similem Nominativo habent, ut *lax*, *salmo*, *lax* in Genit. quanquam nos distinctionis gratia & adjecimus in paradigmatis. *fax*, *juba* *fax* in Gen. *blaß*, *onus*, *blaß* : *traaß*, *obstinatio*, *traaß*, &c. Hactenus Genitivus fuit : Sequuntur de Dativo observanda.

De Dativo.

Reg. 1.

Dativus Singularis formatur à Nominativo Sing. addendo ad Nominativi terminationem *e*. Quam Analogiam sequuntur :

1. Omnia Neutra, ut, *Lamb* *Lambe* / *baad* *baade* / *haf* *hase* / *hregg* *hregge*. Excipiuntur quæ in Nominat. in *e* desinunt ut *flæde*, *vestur* vel *pannus*, *fræde*, *doctrina*, *informatio* : Hæc enim Dativum faciunt Similem Nominativo, *flæde* / *fræde*.

2. Masculina (exceptis disyllabis & polysyllabis in *ur*) ita tamen ut abscue finali *e* in Dativo proferri etiam soleant, ut, *Gude* vel *gud* / *fugle* vel *fugl* / *brafne* vel *brafn* / *reire* vel *reir* / *geyre* vel *geyr* / *baafe* vel *baas* / *aafe* vel *aas* / *laye* vel *lay*.

2.

Disyllaba & Polysyllaba in *ur* Dativum formant mutando Nominativi terminationem *ur* in *e*, ut, *hestur* *heste* / *prestur* *preste* / *gestur* *geste* :

Excipiuntur :

Quædam finita in *dur* / *fur* / *gur* / *kur* / *lur* / *tur* / & *skapur* / *e* finale Dativi non admittentia, ut, *stadur*, *urbs* : *vadur*, *funis* : *sidur*, *mos* : *bugur*, *animus* : *bugur*, *curvatura* : *dugur*, *audacia* : *veggur*, *paries* : *dufur*, *mappa* : *straafur*, *nebulo* : *Munkur*, *Monachus* : *beckur*, *scannum* : *rectur*, *homo* : *refur*, *vulpes* : *vefur*, *tela* : *profur*, *fur* : *pefur*, *odor* : *alur*, *terebellum* : *felur*, *phoca* : *melur*, *salebræ* : *manur*, *cibus* : *grautur*, *puls* : *vinokapur*, *amicitia* : *strafekapur*, &c. In Dat. *stad* / *vad* / *sid* / *bug* / *bug* / *dug* / *vegg* / *duf* / *vef* / *bef* / *bioof* / &c.

Ab hac exceptione iterum excipiuntur, quæ consonantem habent ante finale *dur*, ut, *lundur*, *lucus* : *blundur*, *somnus* : *fundur*, *inventum* : *brandur*, *ritio* vel *ensis* : *sandur*, *arena* : *bundur*, *nativitas*, *portatio* : *skurdur*, *sestio*. Hæc enim instar superiorum duplicem admittunt Dativum, *Lunde* vel *lund*,
blunde

blunde vel blund, funde vel fund, brande vel brand, &c. His & alia complura veniunt adnumeranda ut *libur*, *articulus*: *vidur*, *frutex* vel *arbor*: *ðodur*, *Poëma*: *fridur*, *pax*, &c.

quæ D habent five in penultima five ultima Nominativi mutant illud in e in Dativo, ut, *vondur vende*, *ðen erne*, *hnoztur hnette*, *rottur rette*, *vollur velle*. Quod si ante o fuerit i consonans, saltem abjicitur o in Dativo, ut, *biörn birne*, *hiörtur hirte*, *fiördur firde*, *miöldur mide*, &c.

Masculina in aar, ar, oor & iir, formant Dativum abjiciendo r Nominativi, ut, *skiaar*, *transenna*, *skiaa*: *bær*, *habitaculum*, *bæ*: *glær*, *mare*, *glæ*: *fiöor* idem, *fiöo*: *snioor*, *nix*, *snioo*: *joor*, *equus*, *joo*: *Tyr*, *Mars* vel *Mercurius*, *Ty*: *freyr*, *Liber pater*, *frey*.

Finita in or, v consonans Dativo inferunt, ut, *fiör*, *vita*, *fiörve*: *hiör*, *gladius*, *hiörve*: *hör*, *linum rude*, *hörve*: *Þör*, Prop. nom. viri, *Þörve*.

Habentia a longum ante terminationem ttur mutant illud in Dat. Sing. in æ, ut, *haattur*, *modus*, *hætte*: *maattur*, *vires*, *mætte*: *draattur*, *tractio*, *drætte*, &c. Sic *Spoönn*, *Coclear*, *spæne*.

quotquot Genitivum Sing. formant in urs, Dativum vel Nominativo Similem faciunt, ut, *alldur*/ *galldur*/ *roodur*/ *broodur*; vel in e, ita tamen ut ante e inferant r, ut, *alldre*/ *galldre*/ *roodre*/ *broodre*. *Sagur* habet *deige*/ *sonur sine*.

Finita in geminum l vocales relictum l (vide Reg. 2. Gen.) præcedentes abjiciunt in Dativo & Ablativo singularibus & omnibus Plural. Numeri, ut, *speigell*, *speculum*, dat. & abl. Sing. *speigle* non *speigle*: Nom. Plur. *speiz glar*, g. *speigla*, d. *speiglum*, ac. *speigla*, v. *speiglar*, ab. *speiglum*. Sic *adall*, *nobilitas*, adle: *skurull*, *missile telum*, *skurle*, *skurlar*, *skurla*, *skurlum*. *Þeins gell*, *Rex Poëtice*. Hæc imitantur definitia in an, en & un, ut, *drottenn*, *dominus*, *drottne*/ *drottmar* *drottma* *drottnum*: *himenn*, *calum*, *himne*, *himnar* *himna* *himnum*: *morgun*, *mane diei*, *morgne*, *morgnat* *morgna* *morgnum*: *jotun*, *gigas*, *jotne*, *jotnar* *jorna* *jotnum*. Sic *gaman*, *jocur*, *gamme*.

De Accusativo.

Omnia Neutra hujus declinationis, ut & Masculina in d, l simplex, n, Reg. 1. r monosyllabum, s & r Accusativum similem faciunt Nominativo, nom. *þad naur*, acc. *þad naur*. n. *sa gud*, ac. *þann gud*. n. *sa fugl*, ac. *þann fugl*. n. *sa himen*, ac. *þann himen*. n. *sa geir*, ac. *þann geir*. nom. *sa aas*, acc. *þann aas*. n. *sa lax*, ac. *þann lax*.

Excipiuntur:

Masculina in aar, ar, oor & iir, quæ Accusativum cum Dativo unum & eundem habent, *skiaa*/ *bæ*/ *fiöo*/ *snioo*/ *Ty*/ *frey*. Vide Regulam de formando Dativo casu quartam.

2. Masculina in geminum I finita, rejecto altero I formant Accusativum, ut, *Æingell, Angelus, Æingel* : Þeingill Þeingil, &c. Id quod Reg. 2. Genit. supra monuimus.
3. Disyllaba & Polysyllaba in *ur*, rejecto finali *ur* formant Accusativum, ut *hestur* in nom. *hest* acc. Excipe quæ *urs* in genit. habent, ut, *alldur/ groodur/ roodur/ broodur/* hæc enim Nominativi terminationem invariata in Accus. retinent, nom. *alldur/* acc. Þann *alldur* : n. *groodur/* ac. itidem *groodur*. Sic *Roodur & broodur*.

Hæc de tribus Singularis Numeri Casibus Obliquis, quibus variatio inesse deprehensa est, observanda notavimus. Cæterorum admodum facilis est formatio. Vocativus enim Nominativo ubique similis est, ut & Ablativus Dativo. Nunc igitur ad Nominativum Pluralem pedem promovemus.

De Nominativo Plurali.

Reg. 1.

A Genitivo Singulari in *s* formatur Nominativus Pluralis in *ar*, ut, *hestur* *hests* *hestar/* *Þrestur* *Þrests* *Þrestar/* *armur* *arms* *armar/* *dagur* *dags* *dagar/* *lifill* *lifils* *liflar/* *hinur* *hinnis* *hinmar/* &c. *Saungur* facit *saunguar* in nom. Plur. à dat. Sing. *saungue*.

Excipiuntur :

1. Finita in *dur/* quæ Nominativum Pluralem in *er* finiunt, ut, *lydur* *lyds* *lyder/* *sidur* *sids* *sider/* *lidur* *lids* *lider*. His adde, *Gud* *guds* *guder/* *Þangur/* *Þisus* *genus*, *Þanger/* *gestur* *gests* *gester/* *liaar* *liaas* *liaaer/* & Adjectiva in *aar*, ut, *Þaar*, *altur*, *Þaaer/* *sinaar*, *parvus*, *sinaaer/* de quibus infra.

2. Omnia in *lur*, ut, *Dalur* *dals* *daler/* *salur* *sals* *saler/* *alur* *als* *aler/* *valur* *vals* *valer/* *halur* *hals* *haler/* *hualur* *huals* *hualer/* *bolur* *bols* *boler*. Duo inferunt i ante *er* finale nom. Pl. *bilur*, *gírges*, *híls* *hílier* : *bilur*, *turbo* vel *tempestas* *repentina*, *bíls* *bílier*.

2. A Genitivo Singulari in *ar* vel *iar* fit Nominativus Pluralis in *er*, ut, *vidur* *vidar* *vider/* *fundur* *fundar* *funder/* *veggur* *veggjar* *vegger/* *leggur* *leggjar* *legger/* *bir* *birjar* *bírer/* *Þær* *Þæjar* *Þæier*. Excipe *Gratur*, cujus nominativus Plur. cum genit. Sing. planè coincidit *gratur*. A *footur* *footar* est *fatur*.

3. A genitivo Sing. in *urs* formatur nominativus Plur. in *rar*. Idque quia dativus Sing. definit in *re*, ad quem etiam in formando nom. Plur. attendendum est : ut ab *alldurs* in genit. & *alldre* in dat. fit *alldrar* in nom. Plur. Sic *galldur* *galldurs/* *galldre* *galldrar* : *afur* *afurs/* *afre* *afrar*. Excipe *vetur* & *singur* quæ non per *verrar* aut *singrar*, sed *vetur* & *singur*, hic ut in Singulari efferuntur. A *Þader* est *Þedur*, à *Brooder* *Þradur*.

Disyllaba in ar & er nominativum Pluralem formant in rar, ut, *hamar hamrar/ kamar kamrar/ heller hellrar/ hilder hïdrar*.

4.

Vocalis quæ in penultima dativi Singularis fuit, in nom. Pl. invariata retinetur, ut ab *harte hatter/ matre mættir/ etne etner/ vende vender/ birne birner/ gellre gellter/ hirte hirtir/ sine siner/ vine viner/ à fate fatur*. At à *deige dagar* in usu est. Atque hæc in Masculinis locum habent, nunc quæ de Neutris animadvertenda sunt, breviter indicabimus.

5.

Neutra habent nominativum Pluralem similem Singulari, ut *raad*, nom. Pl. *Pang raad: bliood/ Pang bliood*.

6.

Excipiuntur:

1. quæ a longum habent ante terminationem ng; quippe quod heic in dyphthongum au mutatur, ut, *saang, acquistio*, item *sinus brachiorum*, faang in nom. Pl. *paang, alga, paang*.

2. quæ a breve habent ante quamlibet terminationem. Hæc enim id ipsum in o breviss. mutant, ut, *nafn nefn/ land lond/ &c.*

De Genitivo Plurali.

Genitivus Pluralis formatur à Nominativo Plurali, mutando nominativi terminaciones ar, er & ur in a, ut, *bestar besta/ alldrar alldra/ galldrar galldra/ saunguar saungua/ gester gesta/ viner vina/ bæjer bæja*. A vola tur fit *vallna*.

Reg. 1.

quoties geminum g vel cf præcedit nom. Plur. terminationem er, ante a: finale gen. ponitur i, ut, *vegger veggia/ legger leggja/ segger seggia/ becker bectia/ stecker stectia*. Horum naturam sequuntur finita in *eingur & angur*, ut, *streingur streingia/ pueingur pueingia/ vangur vangia/ hangur hangia*. Quibus adde *ber, bacca: bed, lectus: egg, ovum: fen, puteus: gil, fissura montis: her, exercitus: fœn, genus: lif, colustrum: nef, nasus: sel, mappalia: efegg, barba: stef, versus intercalaris: rif, costa: efcer, saxum: þil, sponda*. Item *belgur & fucifur, follis, elychnium: hogg facit hoggua*. Aliter se habent, quæ nominativum in ar terminant, ut, *Reckar recta/ seckar secta/ stockar stocka*.

2.

Vocalis penultimæ Syllabæ, quæ in genitivo Singulari fuit, in gen. Plurali refumitur, ut, *haattar haatta/ lands landa/ vander vanda/ footar foota/ &c.* Exceptis *broodura bradra, & fodura fedra*.

3.

Quorum nominativus Plur. definit in ur, ea r anteponunt terminationi genitivi a, ut, *vetur vetra/ ledur ledra*. Excipe *fatur foota*.

4.

De Dativo Plur.

Dativus Pluralis formatur à genitivo Plurali, mutando a finale in um, Reg. 1. ut, *Alfa aalfum, laarra laarrum, bectia bectum, recta rectum, foota footum, saungua*

saungua saunguun, haatta haattum, bradra bráðrum, sora sonum, fedra fedrum.

2. Quæ habent a breve five in ultima, five penultima nominativi Singularis, mutant illud in o in dativo Plurali, ut, *Ástur osum, datur dolum, barn bornum, feraldr feröldum*. Quod si o fuerit in nominativo Singulari, heic non mutatur, quamvis in aliis Casibus mutetur, ut *vollur völlum*. Excepe *ern ernum, biörn bírnum*.

De Accusativo Plurali.

Reg. 1. Omnia Neutra, ut in Singulari, ita in Plurali Num. Accusativum similem formant nominativo, ut, nom. *Þaug raad*, acc. *Þaug raad*. Sic *nostr, fieröld, &c.*

2. Accusativus Pluralis Masculinorum formatur à nominativo Plurali, rejecto r finali, ut ab *hestar* est *hesta*, ab *himnar* *hinna*, ab *alldrar* *alldra*. Sic à *daler dale, hvaler hvale, saler sale, veller velle, &c.*

3. Quæ in ur faciunt nom. Plur. invariata manent in acc. Plur. ut, *fingur, vetur, fatur, fedur, bráður*.

Atque ita, Deo Beneficente, Tertiæ Declinationis difficultates, si non omnes, certe quam plurimas expedivimus. Nunc ut ad IV. Nominum declinationem tandem deveniamus, tempus monet.

QUARTA DECLINATIO SIMP.

Est Nominum Masculinorum & Fœmininorum in e, & Neutorum in a breve; cujus genitivus in Masculinis & Neutris definit in a, ut, *Saa krabbe, Þess krabba: Það auga, Þess auga*. In Fœmininis in e, ut, *Su bráðe, Þeirrar bráðe*. Fœminina vero ut & Neutra hujus Declinationis, eandem cum nominativo terminationem obtinent in omnibus casibus Singularis Numeri, qui ideo solis Articulis vel Augmento finali dignoscuntur.

Paradigmata Quartæ Declinationis.

Parad. I. in e Masculin.

Sing.
nom. *Saa Krabbe.*
gen. *Þess Krabba.*
dat. *Þeim Krabba.*
acc. *Þann Krabba.*
voc. *Þu Krabbe.*
abl. *Áf Þeim Krabba.*

Sic declinantur:

Áste avus.
andé spiritus.
andeforc adversarius.
ape simus.
almuge vulgus.

Plur.

n. *Þeir Krabbar.*
g. *Þeirra Krabba.*
d. *Þeim Kröbbum.*
ac. *Þaa Krabba.*
v. *Þier Krabbar.*
ab. *Áf Þeim Kröbbum.*

asne asinus.
Þage damnum.
bagge sarcina.
banc cades.
backe ripa.

bafare

bakare	<i>pistor.</i>	fofe	<i>domuncula.</i>
barfe	<i>guttur.</i>	fodde	<i>pulvillus.</i>
befre	<i>aries.</i>	fufe	<i>vitulus.</i>
bialfe	<i>trabs.</i>	fulde	<i>frigus.</i>
bite	<i>bolus.</i>	fuarde	<i>ulna menfura.</i>
blome	<i>floſculus.</i>	Lampe	<i>lampas.</i>
boge	<i>arcus.</i>	lauſnare	<i>redemptor.</i>
brite	<i>partitor.</i>	laſnare	<i>medicus.</i>
breiofleife	<i>imbecillitas.</i>	linde	<i>lemniscus.</i>
brudgume	<i>ſponſus.</i>	loge	<i>flamma.</i>
bruggare	<i>creviſarius.</i>	lunde	<i>avis ſpecies.</i>
brune	<i>aſtus, uſtio.</i>	Mage	<i>venter.</i>
buste	<i>muſcarium ſetaceum.</i>	moſe	<i>muſcus.</i>
bure	<i>colonus.</i>	moſkue	<i>plaga.</i>
Daare	<i>temerarius.</i>	tiagle	<i>clavus.</i>
daude	<i>mors.</i>	nable	<i>umbilicus.</i>
doomare	<i>judex.</i>	naunge	<i>proximus.</i>
Ende	<i>ſinis.</i>	naare	<i>femorum ſinus.</i>
ſaalkfe	<i>circus.</i>	nebbe	<i>naſus.</i>
ſiande	<i>hoſtis.</i>	nioole	<i>flos angelicæ.</i>
ſielage	<i>ſocius.</i>	Ofle	<i>talſi.</i>
ſlooe	<i>ſolum uliginofum, ſeu paluſtre.</i>	Penne	<i>calamus.</i>
frame	<i>promotio.</i>	poſe	<i>faccus.</i>
fue	<i>putredo.</i>	praffare	<i>mendicus.</i>
Galle	<i>vitium, nævus.</i>	puſe	<i>ſpiritus malus.</i>
galge	<i>patibulum.</i>	Racke	<i>vulpes.</i>
gallte	<i>porcus.</i>	ramballde	<i>roſa campanæ.</i>
gante	<i>ſcurra.</i>	raudmage	<i>piſculi ſpecies.</i>
glugge	<i>fenestra.</i>	raupare	<i>jaſtator.</i>
granne	<i>vicinus.</i>	rauningie	<i>latro.</i>
Bage	<i>paſcuum.</i>	regnoge	<i>iris.</i>
hale	<i>cauda.</i>	riddare	<i>eques.</i>
begre	<i>ardea.</i>	riſe	<i>gigas.</i>
beile	<i>cerebrum.</i>	rope	<i>ructus.</i>
bire	<i>calor.</i>	rooſleife	<i>fortitudo.</i>
birre	<i>ſingultus.</i>	rinne	<i>ſaltus Silv.</i>
bnacke	<i>occiput.</i>	Sioole	<i>rex.</i>
boofte	<i>tuffis.</i>	ſmale	<i>upilio.</i>
braake	<i>ſputum.</i>	ſoome	<i>honor.</i>
Jonſiare	<i>juvenis.</i>	ſfade	<i>damnum.</i>
Kappe	<i>athleta.</i>	ſtrifare	<i>ſcriba.</i>
Kierleife	<i>charitas.</i>	ſtuule	<i>Prop. Nom. viri.</i>
ſleſe	<i>conclave.</i>	ſtugge	<i>umbra.</i>
ſlif bere	<i>clitellum.</i>	ſtiiootleife	<i>celeritas.</i>
ſloſe	<i>ſiſſura.</i>	ſtiindugleke	<i>dulcedo.</i>
		ſtriſleife	

spade	linguicula.	vase	funda.
spode	avis species.	ude	imber.
spore	calcar.	unge	pullus.
söpe	haustus.	vode	periculum.
stabbe	aceruus.	vodve	coxa.
stedie	ingus.	ure	bos castratus.
stiafe	contus.	pare	alga.
Tappe	stipamen.	boofe	dorsuale.
tuinne	filum lineum.	Puerfare	ascia.
Varne	calor.		

Singulariter

Parad. II. in nom. Su Brade.	acc. Paa brade.
e Fæminin. gen. Þeirrar brade.	voc. Þu brade.
dat. Þeirre brade.	abl. Af Þeirre brade.

Sic declinantur:

Algirne	avaritia.	Þdne	diligentia.
Þeidne	petitio.	Þiare	hilaritas.
Elle	senium.	Leſte	segnities.
Þiolkinge	artes magicæ.	loſtafeme	libido.
Þeſtriſne	hospitas.	Þillde	clementia.
Þiærne	attentio.	Þioſkunfeme	misericordia.
Þoodgime	benevolentia.	Þeide	ira.
Þaðne	ludibrium.	Þnille	elegantia.
Þæſe	raucitas.	Þyſe	morbis.
Þulle	favor.	Þillaatfeme	indulgentia.
Þlidne	obedientia.	Þræne	contentio.

Sing.

Parad. III. in nom. Það Auga.
a Neutrum. gen. Þeſſ auga.
dar. Þui auga.
acc. Það auga.
voc. Þu auga.
abl. Af Þui auga.

Plur.

n. Þang Augu.
g. Þeirra augna.
d. Þeim augum.
ac. Þang augu.
v. Þier augu.
ab. Af Þeim augum.

Sic declinantur: *Þyra, auris: eiſka, testiculus: Þiarta, cor: Lunga, pulmo: Þyra, ren, &c.*

Observationes in Quartam Declinationem.

Oſf. I.

Nominativus Pluralis Masculinorum quartæ Declinationis semper terminatur in *ar*, ut è præmissis Paradigmatibus liquet: Exceptis *frande, cognatus, frændur franda frændum frændur, & fiande, hoſtu, fianda fiendum fiendur, &c.*

II.

A penult. nominat. Singul. heic ut in III. Declinatione mutatur in *o* in dativo & ablativo Plur, ut, *Þrabbar frobbum, aſnar ofnum.* In Neutris etiam

etiam in nominativo & accusativo, ut *hiarta hiorttu*, in nom. & acc. Plur. & *hiorttum* in dat. & abl. Unum Neutrum Monosyllabum in *a* longum Tertie Declinationis est, *straa straa* in genit. Reliqua omnia Analogica sunt.

Fœminina hujus Declinationis carent Plurali Numero: exceptis tribus *oye*, *mere* & *myre*, quæ (forte quia antiquitus aliter terminabantur) in utroque numero juxta tertiam Declinationem variantur hunc in modum:

<i>Singulariter</i>		
nom. <i>Oye</i> .	<i>Mere</i>	<i>Myre</i>
gen. <i>ayar</i> .	<i>merar</i>	<i>myrar</i>
dat. <i>oye</i> .	<i>mere</i>	<i>myre</i>
acc. <i>oye</i> .	<i>mere</i>	<i>myre</i>
voc. <i>oye</i> .	<i>mere</i>	<i>myre</i>
abl. <i>oye</i> .	<i>mere</i> .	<i>myre</i> .
<i>Pluraliter</i>		
nom. <i>Ayer</i>	<i>Merar</i>	<i>Myrar</i>
gen. <i>aya</i>	<i>mera</i>	<i>myra</i>
dat. <i>orum</i>	<i>merum</i>	<i>myrum</i>
acc. <i>ayer</i>	<i>merar</i>	<i>myrar</i>
voc. <i>ayer</i>	<i>merar</i>	<i>myrar</i>
abl. <i>As orum</i> .	<i>merum</i> .	<i>myrum</i> .

Atque ita Declinationes Simples absolvimus, sequuntur Compositæ.

C A P. III.

De Declinationibus Compositis, seu Nominum Compositorum.

Diximus supra unumquodque Nomen bifariam efferri & variari; vel *Cap. 3.* absque Articulo in fine affixo, quod in quatuor Superioribus Declinationibus jam demonstratum dedimus; vel cum affixo in fine Articulo, quod nunc ostensum ibimus. Sunt igitur Compositorum Nominum totidem, quot simplicium, id est, *QUATUOR* Declinationes, quarum Genitivi Plurales communiter exeunt in *na*, Dativi & Abl. Plur. in *num*. Vocativi autem in utroque numero omnem in fine respuunt Compositionem.

PRIMA DECLINATIO COMP.

Est Nominum Fœmininorum in *a* exeuntium, exceptis Monosyllabis in *a* longum

longum finitis, quæ ad rectum Singularem adjiciunt *nn*, ad genit. *nnar*, ad dat. & ablat. *nne*, ad acc. *na*. Ad nom. & acc. Plur. *nar*, ut *Ruinnann/Ruinnunnar/ &c.*

Paradigma Prima Declinationis.

<i>Singulariter</i>	<i>Pluraliter</i>
nom. <i>Ruinnann.</i>	n. <i>Ruinnunnar.</i>
gen. <i>Ruinnunnar.</i>	g. <i>Ruennanna.</i>
dat. <i>Ruinnunne.</i>	d. <i>Ruinnunnum.</i>
acc. <i>Ruinnuna.</i>	ac. <i>Ruinnunnar.</i>
voc. <i>Ruinna.</i>	v. <i>Ruinnur.</i>
abl. <i>2f Ruinnunne.</i>	ab. <i>2f Ruinnunnum.</i>

Sic declinantur: *2fann 2funnar/ 2idann 2idunnar/ 2issann 2issunnar/ 2ingjann 2ingjunnar/ &c.*

SECUNDA DECLINATIO COMP.

Est Nominum Fœmininorum in *b, d, f, g, f, l, m, n, o, p, r, s, t, u, v, &* Monosyllaborum in *a* finitorum; quæ ad nominat. Singularis terminationem addunt *enn*, ad genit. *ennar*, ad dat. & ablat. *enne*, ad accusat. *ena*. Nominativum vero & accusativum Plurales, cum prima Declinatione habet communes in *nar*, ut *Vombenn vambarennar/ &c.*

Paradigma Secundæ Declinationis.

<i>Sing.</i>	<i>Plur.</i>
nom. <i>Vombenn.</i>	n. <i>Vambarnar.</i>
gen. <i>vambarennar.</i>	g. <i>vambanna.</i>
dat. <i>vombenne.</i>	d. <i>vombunnum.</i>
acc. <i>vombena.</i>	ac. <i>vambarnar.</i>
voc. <i>vomb.</i>	v. <i>vamber.</i>
abl. <i>2f vombenne.</i>	ab. <i>2f vombunnum.</i>

Sic declinantur: *2laðenn 2laðarennar/ 2ofenn 2ofarennar/ 2orgenn 2orgarennar/ 2skaðenn 2skaðarennar/ 2saalenn 2saalarennar/ 2skommenn 2skommarennar/ 2baunenn 2baunarennar/ 2floðenn 2floðarennar/ 2greipenn 2greiparennar/ 2voren 2vararennar/ 2droofenn 2droofarennar/ 2ambaattenn 2ambaattarennar/ 2truaðenn 2truaðarennar/ 2meyenn 2meyarennar/ 2aænn 2aænnar/ &c.*

TERTIA DECLINATIO COMP.

Est Nominum Masculinorum & Neutorum in *d, l, n, r, s, g, &* Neutorum saltem in *b, c, f, g, i, k, m, o, p, r, u* finitorum, quæ ad nominativum Singularem Masculinorum adjiciunt in fine *enn*, Neutorum *ed*, ad genit. utrorumque *ens*, ad dativ. & abl. Masc. *num*, Neut. *ni*, ad acc. Masc. *enn*, Neut. *ed*. Ad nom. Plur. Masc. *ner*, Neut. *enn*, acc. Masc. *na*, Neutrum *enn* ut in nom. ut, *2uðenn 2uðsene/ 2laðed 2laðsene.*

Para-

Paradigmata Tertiæ Declinationis.

Sing.
nom. Gudemn.
gen. gudsens.
dat. gudenum.
acc. gudenn.
voc. gud.
abl. 2f gudenum.

Plur.
n. Gudernex.
g. gudanna.
d. gudanom.
ac. gudena.
v. guder.
ab. 2f gudanom.

I. Masculinum.

Sic declinantur : fuglenn fugsens/ hrafnenn hrafsens/ bestirenn bests
sens/ basenn baassens/ laxenn laxsens/ &c.

Sing.
nom. Bladed.
gen. bladsens.
dat. bladenn.
acc. bladed.
voc. blad.
abl. 2f bladenn.

Plur.
n. Blodenn.
g. bladanna.
d. blodanum.
ac. blodenn.
v. blod.
ab. 2f blodanum.

II. Neutrum.

Sic declinantur : Biooled bioolsens/ beined beinsens/ haared haarsens/
glased glassens/ faxid farsens/ lambed lambfins/ sadid sadisfins/ basid bas-
sens/ troged trogsens/ beyed heysens/ baled balfsens/ faamed faamsens/
brooded broofsens/ skipid skipfens/ spioored spiootsens/ buved bufsens/ &c.

QUARTA DECLINATIO COMP.

Est Nominum Masculinorum & Fœmininorum in e, & Neutorum in a
breve. Quæ ad terminationem nominativi Sing. Masculini affigunt *nn*,
Neutri *d*, ad genit. utriusque *ns*, ad dat. & abl. Masc. *num*, Neut. *nu*, ad
acc. Masc. *nn*, Neut. *d*. Nominativus & accus. Plurales Masculinorum ea-
dem cum Masculinis tertiæ Declinationis recipiunt in fine augmenta, *ner* &
na. Neutra vero heic *n* affigunt fini. At fœminina hujus Declinationis
idem recipiunt Augmentum cum Nominibus primæ Declinationis. Subji-
ciemus Singulorum Paradigma.

Paradigmata Quartæ Declinationis.

Sing.
nom. Krabbenn.
gen. frabbans.
dat. frabbanum.
acc. frabbann.
voc. frabbe.
abl. 2f frabbanum.

Plur.
n. Krabbarnex.
g. frabbanna.
d. frobbanum.
ac. frabbana.
v. frabbar.
ab. 2f frobbanum.

I. Masculin.

Sic declinantur : 2fenn afans/ andenn andans/ barkenn barkans/ dau-
denn daudans/ &c.

II. Faminin.

Singulariter

nom. Bræðenn.	acc. bræðena.
gen. bræðennar.	voc. bræde.
dat. bræðenne.	abl. Af bræðenne.

In Plurali non usurpatur.

III. Neutrum.

<i>Sing.</i>	<i>Plur.</i>
nom. Augað.	n. Augun.
gen. augans.	g. auganna.
dat. auganu.	d. augunum.
acc. augað.	ac. augun.
voc. auga.	v. augu.
abl. Af auganu.	ab. Af augunum.

Sic declinantur: Eirad eyrans/ hiartad hiartans/ nyrad nyrans/ lungad lungans/ &c.

Atque hæc est variatio Affixarum in omnibus Nominum Declinationibus: quibus, cum de re aliqua in communi sermo est, uti *Islandi* solent, ut supra dictum. Alias eodem plane modo, ac in superioribus Declinationibus monitum est, voces declinantur: Id quod è jam datis paradigmatis nequit non patere. Quomodo autem augmenta illa finalia in singulis Declinationibus se habeant, subiecta exhibebit Tabella.

S C H E M A

Literarum affixarum, seu Augmentorum finalium in quatuor Nominum Declinationibus Declinatio.

		I.	II.	III.	IV.		
		<i>Singulariter</i>					
Affigit ad terminationem				Masc.	Neut. Masc.	Neut.	
	nom.	nn	enn	enn	ed	nn d	
	gen.	nnar	ennar		su	su	
	dat. & abl.	nne	enne	num	nu	num nu	
	acc.	na	ena	enn	ed	nn d	
	<i>Pluraliter</i>						
	nom.	nar		ner	enn	ner	n
	gen.				tu		
	dat. & abl.			nu	ante m finale communiter.		
	acc.	nar		na	enn	na	n.

Fœmina hujus Declinationis idem recipiunt Augmentum cum Nominibus I. D.

C A P. IV.

Cap. 4.

De motione Nominum Adjectivorum.

Adjectivorum terminationes sunt quatuor, l, n, r, s: ut, *baall, lubricus: seinn, tardus: blydur, blandus: vns, sapiens.*
In l finita trium sunt terminationum. In Masculino terminantur in geminum l, ut *hvikull, instabilis, fallax*, in foeminino in l simplex, ut *hvikul*, in Neutro in lt, ut *hvikult*. Duo Adjectiva in l, *litell & mikell, parvus & magnus*, formant Neutrum in d, *lited, miked*.

Finita in n itidem trium sunt terminationum. Nam in Masculino terminantur in geminum n, ut *galenn, synn*, in Foeminino in n simplex, ut *galen, syn*, in Neutro vel in d, ut *disyllaba, galed, valed, broted*, vel in r, ut *Monosyllaba synr, seynr, &c.* Eynn, *unus, ein* in Foeminino, facit eitt in Neutro. Sic *neym, aliquis, nein, neitt*. At *eingem*, (olim einge communiter) *ingen, ecferit*. Excipe in gn communia, quæ dant Neutrum per nt, ut *megn, validus & valida, megnr*. Agiam, *avarus, agiorn, agiarnr*.

In r finita in duplici sunt differentia. Alia namque sunt *disyllaba & polysyllaba* in ur, eaque plurima, ut, *blydur, blandus: goodur, bonus: feitur, pinguis*: alia *monosyllaba* tam in ur, quam ar, er, ir, or, ut, *triar, fidus: flaar, clarus: ber, nudus: skyr, perspicuus: stoor, magnus*.

Disyllaba & Polysyllaba in ur, ut *goodur*, in Foeminino abijciunt ur, ut *good*, in Neutro ad terminationem Foeminini adjiciunt r, ut *godr*. Sic *blydur blyd blydr/ frydur fryd frydr/ feitur feit feitr/ &c.*

Excipiuntur:

1. Habentia a breve ante terminationem gur, quæ in Masculino & Foeminino eandem obtinent terminationem, a penult. in o mutato, sed in Neutro ad finem addunt r, ut, *fagur fogur fagurr, amœnus, na, num: magur, macer, megur magurr*: Horum naturam imitantur duo in pur, dapur, *extreme affectus, depur dapurr, apur, acrus, opur apurr*. Item *digur, crassus & crassa, digurr*. Bagur, *artifex, regulare est, hog bagr*.

2. In rtur terminata Foemininum habent simile Neutro, ut, *rettur, rectus, rett rett: stuttur, brevis, stutt sturr: skioottur, discolor, skioott skioott: sinellitur, colliguatus, sinellet sinellet, &c.*

3. *Polysyllaba* in adur, abjecta terminatione Masculini ur, formant Foemininum & Neutrum; sed inter Foemininum & Neutrum hoc interest, quod in Foeminino tam penultimum quam antepenultimum a mutetur in e vel u, in Neutro non mutetur, ut, *blessadur, benedictus, bleffed vel blefsud blefsad: alldradur elldrud alldrad: ropnadur ropnud ropnad*. Ejusdem indolis est *annar, secundus, ennur annad*.

Monosyllaba in *ar*, *or* & *ur*, formant Fœmininum abjecto finali *r*. Neutrum vero additis ad Fœminini terminationem *tt*, *ut*, *smaar*, *parvus*, *sinaa* *smaatt*: *baar*, *altus*, *haa* *haatt*: *blaar*, *flavus*, *blaa* *blaatt*: *mioor*, *tenuis*, *mioo* *mioott*: *slioor*, *hebes*, *slioo* *slioott*: *trur*, *fidus*, *truu* *truutt*. Excipe *flaar* & *stoor* communia, *hann* & *hun* *flaar*, *Það* *flaart*: *hann* & *hun* *stoor*, *Það* *stoort*.

Reliqua monosyllaba in *r* duarum sunt terminationum: *ut*, *hann* & *hun* *skiar*, *Það* *skiaart*: *hann* & *hun* *dyr*, *Það* *dyyrt*: *hann* & *hun* *kyrr*, *Það* *kyrt*: *hann* & *hun* *ber*, *Það* *berr*: *hann* & *hun* *var*, *Það* *vart*. Excipe *nyr*, *novus*, *ny* *nytt*, & *þlyr* *þlyt* *þlytt*.

Notanda de Adjectivis.

- I. Ubique a breve in masculinis fuerit, in fœmininis mutatur in *o*, *ut* *halltur*, *claudus*, *holltt* *hallett*/ *þakadur* *þokod* *þakad*/ *gamall* *gomul* *ga-malltt*/ *smiall* *smioll* *smiallitt*.

Excipiuntur:

1. Si in penultima masculini non fuerit *a*, quod est in antepenultima non mutatur, *ut* *digdarytur*, *virtutibus instructus*, *digdaryt* *digdarytt*/ *skiallegur*, *disertus*, *skialleg* *skiallegt*.
2. Terminata in *samur* a antepenultimum non mutant, *ut* *digdasamur*, *virtutibus cumulatus*, *digdasom* *digdasamt*/ *þefndarsamur*, *ultionis avidus*, *þefndarsom* *þefndarsamt*.
3. Finita in *enn* a penult. non mutant, *ut*, *galenn*, *insann*: *valenn*, *electus*: *nakenn*, *nudus*: *vasenn*, *implicatus*.

- II. A longum præcedens terminationem *ngur*, mutatur in diphthongum *au* in fœminino, *ut*, *laangur*, *longus*, *laung* *langt*/ *straangur*, *durus*, *asþer*, *straung* *straangt*.

- III. Omnia Adjectiva in omni genere bifariam terminantur, vel *ut* jam recensuimus; vel in *e* & *a*; in *e* masculina, in *a* fœminina & neutra. De his terminationibus formandis sequentes observandæ regulæ.

1. A Disyllabis & Polysyllabis in *ur* fit masculinum in *e*, mutata terminatione *ur* in *e*, *ut* *þlydur* fit *þlyde*: fœmininum vero & neutrum, eâdem mutata in *a*, *ut* *su* & *Það* *þlyða*.

2. Quædam, exempto *u*. ad finem addunt *e* & *a*, *ut*, *saa* *magre*/ *su* & *Það* *magra* *a* *magur*/ *fagre* *fagra* *a* *fagur*/ *snorre* *snotra* *a* *snotur* *velox*, *dapre* *dapra* *a* *dapur*/ *digre* *digra* *a* *digur*.

3. In *ggur* & *skur* finita *r* finale in *e* & *a* mutant, & *u* præcedens in *vau*, *ut*, *sa* *Þickue*/ *su* & *Það* *Þickva* *a* *Þickur*/ *doekve* & *doekva* *a* *doekur*. *Gloggue* & *gloggua* *a* *gloggur*.

4. Monosyllaba in *aar*, *oor* & *ur* fœmininis adjiciunt *e* & *a* terminales; *ut* ab *hun* *sinaa* fit *saa* *sinae*/ *sinu* vel *Það* *sinaa*: ab *hun* *baa* fit *saa* *baae*/ *sinu* vel *Það* *baaa*: ab *hun* *mioo* fit *saa* *miooe*/ *su* vel *Það* *miooa*: ab *hun* *truu* fit *saa* *truae*/ *hun* vel *Það* *trua*. Sic *a* *ny*/ *sa* *nye*/ *su* vel *Það* *nya*.

5. Reliqua

5. Reliqua Adjectiva in *r*, terminationi *r*, addunt *e* & *a*, ut à *stiar*/ *saa stiare*/ *su* & *pad stiaa*: à *ber*/ *sa bere*/ *su* & *pad bera*: à *llur* & *anar* uniformia sunt, neque hanc variationem suscipiunt.

6. Monosyllaba in *ll* & *nn* posterius *l* & *n* in *e* & *a* mutant, ut à *sall* fit *saa sale*/ *su* & *pad sela*: ab *haall*/ *sa haale*/ *su* & *pad haala*.

7. Disyllaba vero & Polysyll. in *ll* & *nn*, præter hanc posterioris *l* & *n* mutationem in *e* vel *a*, etiam vocalem *l* & *n* finalia præcedentem abjiciunt, ut, *gamle* & *gamla* à *gamall*/ *mikle* & *mifla* à *mikell*/ *lirle* & *lirila* à *lirell*.

Excipe desinentia in *aall*, *all* & *ull*, ut, *forsiall*/ *odell*/ *soifull*/ ab his enim fiunt: *forsiaale* *forsiaala*/ *odæle* *odæla*/ *soifule* *soifula*. Antiqui tamen *Pogle* dixerunt, quod à *Pogull*, *taciturnus*. *Eingem* uniforme est: neque enim *eingne* aut *eingene* dicimus.

8. Quæ consonantem aliam quam *n* ante *n* finale habent, sive monosyllaba sive disyllaba aut polysyllaba fuerint, saltem ad finem adjiciunt *e* & *a*, ut, *ern*, *annosus*, *sa erne* & *su* & *pad erna*: *agiarn*, *avarn*, *saa agiarne*/ *su* & *pad agiarna*.

9. E diphthongo ei præcedente terminationem *genn* rejicitur *i*, in formando fœminino primæ, & masculino & neutro quartæ declinationis, ut à *feigenn* fit *seigne* *seigna*, *letus*: à *Pueigenn*, *lotus*, *Puegne* *Pueгна*, &c.

10. Adjectiva in *s* fini saltem adjiciunt *e* & *a*, ut, *vysse* & *vysa* à *vysse*/ *fusse* & *fusa* à *fus*/ *lioosse* & *lioosa* à *liooss*/ &c.

Hæc Adjectivorum in omni genere duplex terminatio, duplicem cujusvis generis producit Declinationem. Nam masculina in *l*, *n*, *r*, *s* finita Declinationem masculinorum Substantivorum ita finitorum, id est, tertiam Simplicium imitantur: In *e* vero quartam. Sic fœminina à variis masculinorum terminationibus varie formata, secundam Declin. Simplicium sequuntur; at omnia in *a* finita primam. Eadem neutrorum ratio est. Quotquot enim in *r* desinunt, juxta tertie Declinationis regulas flectuntur, cum talis neutrorum terminatio eò spectet. Cum vero in *a* formata fuerint, ea ad quartam pertinere terminatio indicat. Omnia vero Adjectiva, cum juxta quartam Declinationem inflectuntur, in Plur. in *u* desinunt, ibidemque invariata in omnibus generibus manent, ut è sequentibus Paradigmatibus patebit.

IV.

Adjectiva in secunda & tertia Declinatione absque Articulo variantur, ut *goodur* *goda*/ *good* *goodrar*/ *godr* *godra*/ in prima vero & quarta cum Articulo, ut *saa goode* *besi* *gooda*/ *suu goda* *beirrar* *goodu*/ *pad gooda* *besi* *goda*. Ita ut prior motio sit Adjectivis instar Compolitæ Declinationis; posterior Simplicis. Exemplis Singula declarabimus.

V.

Adjectivo-

*Adjectiva Monosyllaba in ll.**Paradigma*

I.

nom. Sall
 gen. sals
 dat. & abl. salum
 acc. salann

nom. Sælar
 gen.
 dat. & abl.
 acc. sála

Vel sic

Singulariter

sál sálte
 sállrar sáls
 sállre sálu
 sála sálte.

Pluraliter

sálar sál
 {sállra}
 {salum}
 sálar sál.

nom. Saa Sæle
 gen. þessi sála
 dat. þeim sála
 acc. þann sála
 voc. þu sále
 abl. Af þeim sála

nom. þeir Sælu
 gen.
 dat. & abl.
 acc. þaa sálu
 voc.

Singulariter

Su Sæla þad Sæla
 þeirrar sálu þessi sála
 þeirre sálu þui sála
 þaa sálu þad sála
 þaa sálu þad sála
 þeirre sálu þui sála.

Pluraliter

þar Sælu þaug sálu
 {þeirra sálu}
 {þeim sálu}
 þar sálu þaug sálu.
 þær sálu

Sic declinantur: *Þaall* haal haalt/ veill veil veilt/ heill heil heilt/ &c.
Saa haale/ *su* haala/ *þad* haala: veile veila: heile heila.

*Disyllaba in ll.**Parad. II.*

nom. Gamall
 gen. gamalls
 dat. & abl. gomlum
 acc. gamlann

nom. Gamler
 gen.
 dat. & abl.
 acc. gamla.

Singulariter

Gomul Gamallte
 gamallrar gamalls
 gamallre gomlu
 gamla gamallte.

Pluraliter

Gamlar Gomul
 {gamallra}
 {gomlum}
 gamlar gomul

Sic declinantur: *Mífell*, magnus: lítill, parvus, &c.

Vel sic

Singulariter				
nom. voc. Sa & þu Gamle	Su Gamla	Þad	} gamla.	
gen. Þess gamla	Þeirrar	Þess		
dat. & abl. Þeim gamla	Þeirre	Þui		
acc. Þann gamla	Þaa	Þad		

Pluraliter

nom. gen. dat. acc. &c. Þeir Þær Þaug. Gomlu/ &c.

Sic declinantur & reliqua in ll. ut, *Vinsall, amicitia pollens, saa vine*
sale/ su & Þad vinsala: rofull, sternax, rosule rosula: sannsögull, verax,
sannsögule sannsögula: þuifull, inconstans, fallax, þuifule þuifula: vopðo-
rull, qui passim peregrinatur: forðiaall, prudens: spurull, avidus querendi:
vopðofofull, saldu animi.

Monosyllaba in nn.

Parad. III.

Singulariter		
nom. Vann	van	vane
gen. vans	vannrar	vans
dat. & abl. vanum	vannre	vanu
acc. vanann	vana	vane.

Pluraliter

nom. Vanner	vannar	van
gen.	{ vannra }	
dat. & abl.	{ vanum }	
acc. vana	vannar	van.

Vel sic

Singulariter				
nom. voc. Sa & þu Dane	Su vana	Þad	} vana.	
gen. Þess	Þeirrar	Þess		
dat. & abl. Þeim	Þeirre	Þui		
acc. Þann	Þaa	Þad		

Pluraliter

nom. gen. dat. acc. &c. Þeir Þær Þaug. Vanu.

Sic declinantur: *Þeinn, rectus: grann, viridu: þreinn, purus: þinn,*
calidus: feinn, tardus: fin, bonus: sic Þen/ erne ena.

Disyllaba in nn.

Parad. IV.

Singulariter		
nom. Druckenn	Drucken	Drucked
gen. druckens	drucknar	druckens
dat. & abl. drucknum	druckne	drucknu
acc. druckenn	druckna	drucked.

	<i>Pluraliter</i>	
nom. Druckner	Drucknar	Druckten
gen.	{druckna}	
dat. & abl.	{drucknum}	
acc. druckna	drucknar	druckten.
Vel sic		

	<i>Singulariter</i>	
nom. voc. Sa & Pu Druckne	Su Druckna	Pad
gen. Þess	Þeirrar	Þess
dat. & abl. Þeim	Þeirre	Þui
acc. Þann	Þaa	Þad
	druckna	drucknu }
		druckna.

	<i>Pluraliter</i>	
nom. gen. dat. acc. &c. Þeir	Þar	Þaug
	Drucknu,	&c.

Sic declinantur: *Barenn, cæsus*: *bogenn, curvus*: *valenn, lectus*: *gaslenn, vesanus*: *fredenn, gelu perustus*: *fuinn, putrefactus*: *luenn, fessus*, &c. Item *Agiam agiorn agiarn/ & sa agiame su agiarna, Þad agiama*. Sic *framngiam/ deilugiam/ &c.*

Notandum etiam quod finita in *eigenn/ i* penultimum subtrahunt, cum in quarta Declinatione formantur, ut *feigenn fegne/ sleigenn elegne*.

Parad. V.

Monosyllaba in aar.

	<i>Singulariter</i>	
nom. Þaar	Þaa	Þaatt
gen. þaas	þaarrar	þaas
dat. & abl. þaaum	þaarre	þaau
acc. þaaam	þaaa	þaatt.

	<i>Pluraliter</i>	
nom. Þaaer	Þaaar	Þaa
gen.	{þaarra}	
dat. & abl.	{þaaum}	
acc. þaaa	þaaar	þaa.

Vel sic

	<i>Singulariter</i>	
nom. voc. Sa & Pu Þaae	Su Þaaa	Þad
gen. Þess	Þeirrar	Þess
dat. & abl. Þeim	Þeirre	Þui
acc. Þann	Þaa	Þad
	þaaa	þaau }
		þaaa

	<i>Pluraliter</i>	
nom. gen. acc. &c. Þeir	Þar	Þaug
	Þaan,	&c.

Sic declinantur: *Mioor mioo mioot/ truur truui truuft/ &c.*

Parad. VI.

Monosyllaba reliqua in r.

	<i>Singulariter</i>	
nom. Skiar	skiar	skiar

gen

gen. <i>skíra</i>	<i>skírtar</i>	<i>skíra</i>
dat. & abl. <i>skírum</i>	<i>skírre</i>	<i>skíru</i>
acc. <i>skíran</i>	<i>skíra</i>	<i>skírt.</i>
<i>Pluraliter</i>		
nom. <i>skírar</i>	<i>skírar</i>	<i>skíar</i>
gen.	<i>skírra</i>	
dat. & abl.	<i>skírnum</i>	
acc. <i>skíra</i>	<i>skírar</i>	<i>skíar.</i>
Vel sic		

<i>Singulariter</i>		
nom. voc. <i>Sa & þu skíre</i>	<i>Su skíra</i>	<i>Það</i>
gen. <i>Þess</i>	<i>Þeirrar</i>	<i>Þess</i>
dat. & abl. <i>Þeim</i>	<i>Þeirre</i>	<i>Þeim</i>
acc. <i>Þann</i>	<i>Þaa</i>	<i>Það</i>
<i>Pluraliter</i>		

nom. gen. dat. acc. &c. *Þeir Þær Þang skíru, &c.*

Sic declinantur: *Klaar/ ar/ stóor/ ryr/ dyr/ fyrr/ far/ skyr/ kiar/ ber/ var/ id est, clarus, demens, magnus, rarus, pretiosus, tranquillus, fortis, perspicuus, charus, nudus, cautus.*

Disyllaba in r.

Parad. VII.

<i>Singulariter</i>		
nom. <i>Blydur</i>	<i>blyd</i>	<i>blyde</i>
gen. <i>blyds</i>	<i>blydrar</i>	<i>blydes</i>
dat. & abl. <i>blydum</i>	<i>blydre</i>	<i>blydu</i>
acc. <i>blydann</i>	<i>blyda</i>	<i>blyde.</i>

<i>Pluraliter</i>		
nom. <i>blyder</i>	<i>blydar</i>	<i>blyd</i>
gen.	<i>blydra</i>	
dat. & abl.	<i>blydum</i>	
acc. <i>blyda</i>	<i>blydar</i>	<i>blyd.</i>

Vel sic

<i>Singulariter</i>		
nom. voc. <i>Sa & þu blyde</i>	<i>Su blyda</i>	<i>Það</i>
gen. <i>Þess</i>	<i>Þeirrar</i>	<i>Þess</i>
d. & ab. <i>Þeim</i>	<i>Þeirre</i>	<i>Þeim</i>
acc. <i>Þann</i>	<i>Þaa</i>	<i>Það</i>
<i>Pluraliter</i>		

nom. gen. dat. &c. *Þeir Þær Þang blydu, &c.*

Sic declinantur:

<i>Agíatur</i>	<i>Benignus.</i>	<i>audur</i>	<i>vacuus.</i>
<i>alldradur</i>	<i>senex.</i>	<i>Braadur</i>	<i>festinus.</i>
<i>amur</i>	<i>piger.</i>	<i>bagur</i>	<i>malevolus.</i>
<i>argur</i>	<i>idem.</i>	<i>beiofur</i>	<i>acerbus.</i>
<i>aumur</i>	<i>miser.</i>	<i>blandur</i>	<i>famineus.</i>

blindur	cæcus.	giæddur	ornatus, donatus.
biartur	clarus.	gryttur	[ur lapidibus oblitus.
brattur	arduus.	gleimofufur	obliviosus.
breidur	latus.	grimmur	ferox.
blautur	mollis.	gulur	fulvus, buxus.
breittur	mutatus, variatus.	Þardradur	durus.
Þæstur	ambelus, cursu consumptus.	Þamingufur	fortunatus.
diartur	audax.	Þalltur	[mur claudus.
daudur	mortuus.	Þæfur	aptus.
dramblaatur	superbus.	Þagur	artifex.
digur	crassus.	Þattur	periculosus.
dapur	ægre affectus.	Þærdur	canus.
ðæstur	qui magna sibi pollicetur ab aliquo.	Þimneofur	caelestis.
daufur	surdus.	Þimdur	cornutus.
doctur	subniger.	Þelvisfur	infernalis.
dimmur	obscurus.	Þeitur	calidus.
duglegur	valens.	Þeidryfur	serenus.
Einfalldur	simplex.	Þeidrydur	sanctitatem præferens.
einvaadur	qui aliorum consilia respicit.	Þeilagur	sanctus.
Þalæfur	astutus.	Þoffmodugur	fastuosus.
Þalur	venalis.	Þolur	cavus.
Þallegur	pulcher.	Þollur	utilis, oportunus.
Þatafur	pauper.	Þoefur	eximius.
Þeitur	pinguis.	Þofugur	præceptus.
Þerofeitur	quadratus.	Þraflegur	vitiøs.
Þeigur	moribundus.	Þrectioettur	fallax.
Þatur	planus.	Þræddur	timidus.
Þeigur	volatilis.	Þriggur	tristis.
Þiotur	velox.	Þrumur	viribus confectus.
Þolur	pallidus.	Þunofur	sordidus.
Þimur	alacer.	Þuatur	Masculini sexus Epitheton.
Þrydur	venustus.	Þuomleidur	ingratus.
Þroodur	eruditus.	Þillur	[gur malus.
Þroomur	probus.	Þallmannes	virilis.
Þramur	audaculus, nasutus.	Þalldur	frigidus.
Þullur	plenus.	Þirlatur	modestus.
Þalladur	vitiøs.	Þloofur	callidus.
Þellidur	castratus.	Þlunnalegur	crassus, inconcinuus.
Þloggur	attentus.	Þolloettur	qui caret cornibus.
Þreidur	celer.	Þoruglegur	purus.
Þilldur	æquivalens.	Þramur	mollis, colliquatus.
Þrettur	homo rugosæ frontis.	Þringloottur	rotundus.
Þrædugur	esuriens.	Þuensfur	} mulerosus, effeminatus.
		Þuennæfur	
		Þatur	piger.

lagur humilis.
 langur longus.
 langsamur tardus, lentus.
 listugur hilaris, facetus.
 lipfur humanus, humilis.
 leidur res cuius satiata est.
 litelatur humilis.
 lietur levis.
 loslegur laudabilis.
 lostugur pronus.
 Maadur obliterated.
 mattugur potens.
 margur multus.
 markadur signatus.
 maddur defatigatus.
 mettur satur.
 meinlegur incommodus.
 Madugur ingratiosus.
 naumur parvus.
 nydlegur abjectus.
 noturlegur pannus oblitus.
 Oarllegur improbus.
 odur infans, celer.
 oflugur robustus.
 ordugur arduus.
 oruggur viribus & diligentia
 pollens.
 Ramur robustus.
 rammur acerbus.
 raudur ruber.
 rafur humidus.
 rpfur liberalis.
 rpfur dives.
 rofur fortis.
 rambiggile bene munitus.
 riectur [gur] rectus.
 Sannur } verus, indubitatus.
 sannarlegur
 saddur saturatus.
 sivalur teres.
 satfur dulcis.
 siufur agere habens.
 skcifur valgis.
 skiallegur disertus, distinctus.
 skoruglegur serius.
 skendur depravatus.

slatur remissus.
 slamur malus.
 sliettur planus.
 slingur versutus.
 snotur alacer.
 snoggur celer.
 snaudur vacuus.
 sodulbatadur qui dorso curvato & ve-
 lus adunco est: dicitur
 de equis.
 stefnlegur modestus.
 stertur fortis.
 stifur } validus.
 stifarlegur
 stiggur qui se capi non patitur.
 stodugur stabilis.
 stollitur superbus, elegans.
 stralkootur nequiosus.
 straangur rigidus, rigorosus.
 streittur arduus, rebellis.
 strypur intensus.
 sturtur brevis.
 suangur esuriens.
 suartur niger.
 suanhvitur candidus instar cigni.
 suefnugur somnolentus.
 suinnur prudens, honestus; item,
 parvus, attentus ad rem.
 siergodur philautus.
 sierlegur sui sensus, singularis.
 Tamur assuetus.
 tidugur tempestivus.
 tyndur perditus.
 tolgur loquax, disertus.
 tomur vacuus.
 traudur invidus.
 Darordur prudens & parvus.
 valltur verborum vacillans, fal-
 lax.
 valennitur perspicua fidei & inte-
 nur gritatu homo.
 vanmegnigur imbecillus.
 veglegur } insignis, gloriosus.
 vefsamlegur
 veitur infirmus, languidus.

rydur

vǫdur	amplus.	Þagmálestur	taciturnus.
villtur	errore captus.	Þagur	gratus.
vindur	curvus.	Þicfur	crassus.
ritur	sapiens.	Þyður	egeliðus.
vndarlegur	mirus, alienus.	Þiettur	densus.
vngur	juvenilis.	Þraungur	angustus.
vpphriggia=	qui est tumentis gibboso	Þralslegur	servilis.
dur	dorso, instar Elephanti.	Þreittur	fessilis.
vondur	malus.	Þunnur	tenuis.
vopnadur	armatus.	Þungur	gravis.
ypparleður	præstans.		

Paulo aliter quod sequitur:

	Singulariter	
nom. Magur	megur	magurt
gen. magurs	magra:	magurs
dat. & abl. megrum	magre	mogru
acc. magrann	magra	magurt.

	Pluraliter	
nom. magrer	magrar	mogur
gen.	{ magra }	
dat. & abl.	{ megrum }	
acc. magra	magrar	mogur.

Et sic

	Singulariter	
nom. Sa & Þu Magre	su magra	Það }
gen. Þess	Þeirra	Þess }
dat. & abl. Þeim	{ magra Þeirre }	Þui }
acc. Þann	Þaa	Það }

magra.

	Pluraliter	
nom. gen. dat. acc. &c. Þeir	Þær	Þaug &c. mogru.

Sic declinantur: fagur fognur fagurt/ apur opur apurt/ digur digur digurt.

Parad. VIII.

in s.

	Singulariter	
nom. Vps	vps	vps
gen. vps	vpsra:	vps
dat. & abl. vpsum	vpsre	vpsu
acc. vpsann	vpsa	vps.

	Pluraliter	
nom. vpsir	vpsar	vps
gen.	{ vpsra }	
dat. & abl.	{ vpsum }	
acc. vpsa	vpsa:	vps.

Vel sic

Singulariter

nom. voc.	En & Pu	Dyfe	fu	vyfa	bad	} vyfa.
gen. peß	}	vyfa	beirra:	peß	peß	
dat. & abl. Peim		vyfa	beirre	vyfu	pu	
acc. Pann			baa	bad	bad	

Pluraliter

nom. gen. dat. acc.	Ec. Peir	Par	Pang &c.	vyfu.
---------------------	-----------------	------------	---------------------	--------------

Sic declinantur etiam Composita, ut **hæctois & prettois fallax, dolosus: rettoys, justus: sundoyß, qui perdita facile invenit.** Item reliqua in **s**, ut, **haas, rancus: laus, solutus, liber: lios, lucidus, clarus: fims, libens, &c.**

Vocativum è quarta Declinatione Adjectiva desumunt, ut **Pu Blyde/ Pu segne/ &c.**

VI.

Hoc præ Substantivis singulare habent Adjectiva, quod per gradus Comparationis pleraque variari possint. *Est autem Comparatio vel Regularis vel Irregularis.*

VII.

Regularis est, quæ ab Adjectivo foeminino primæ Declinationis format Comparativum & Superlativum, illum, addito **re**, hunc, **stur**, ut ab **haala** fit **haalare** **haalastur:** ab **huikula/ huikulare** **huikulastur:** à **beina/ beinare** **beinastur:** à **druckna/ drucknare** **drucknastur:** à **vara/ varare** **varastur:** à **truaz/ truare** **truastur:** à **blyda/ blydare** **blydastur:** à **vyfa/ vyfare** **vyfastur.**

Notandum tamen est, quod quædam Adjectiva, licet Regulariter sua Natura comparantur, frequentius tamen Syncopaticas usurpentur. Cujus generis in primis sunt Monosyllaba in **it**, & tam Monosyllaba quam Disyllaba in **i**, item omnia in **gu:** finita, ut, **Beim beinre & beinne beinstur/** pro **beinare beinastur:** **vann vanre vel vanne vanstur/** pro **vanare vanastur:** Sic **haall hallre vel haalle haalastur/ huikull huikullre vel huikulle/ suikull suikullre vel suikulle/** pro **haalare/ suikulare/ huikulare.** Item **fallegu: fallegre** in Comp. **skiallegu: skiallegre/** pro **falleigare skiallegare.** Sed in **i** & **gu:** in Comparativo saltem Syncopam admittunt. Ejusdem indolis sunt **Mioor mioorre mioostur/** pro **mioare miooastur:** **slicor slicorre slicoastur/** pro **slicoffre/ &c.**

Irregularis est, quæ in Comparativo & Superlativo radicalem Positivi vocalem amittit, ut, **Stoos starre stastur/ haaz hære hæstur/ noogu: nægre nægstur/ gamall elldre/ lytill minne minstur/ &c.**

Paradigmata Comparationis Regularis.

Singulariter

nom.	Baall vel baale/	Baalare vel baallre/	Baalastur vel baalastie/
	haaf vel haala/	haalare vel haallre/	haastur vel haalasta/
	baalr vel haala/	baalara vel baalla/	baalast vel haalasta/
gen.	baals vel haala/	baalara vel baalla/	baalasta vel haalasta/
	baallra: vel haallr/	baalare vel baallre/	baalastra: vel baalastur/
	baals vel haala/	baalara vel baallra/	baalasta vel haalasta/

Parad. I. in l.

dat.

dat.	baalum vel baala/	baalara vel baallra/	baalustum vel baalasta/
& ab.	baallre vel baalu/	baalare vel baalle/	baalastre vel baalustu/
	baalu vel baala/	baalara vel baallra/	baalustu vel baalasta/
	baalanni vel baala/	baalara vel balla/	baalastanni vel baalasta/
acc.	baala vel balu/	baalare vel baallre/	baalasta vel baalustu/
	baallit vel baala/	baalara vel baallra/	baalast vel baalasta.
	baale/	baalare vel baallre/	baalaste/
voc.	baala/	baalare vel baallre/	baalasta/
	baala/	baalara vel baallra/	baalasta.

Pluraliter

nom.	Baal	Baalaster
	baalar	baalastar
	baal	baalust
gen.	baallra	baalastra
d. ab.	baalum	baalustum
	baala	baalasta
acc.	baal	baalastar
	baal	baal
voc.	baalu	baalustu

Sic comparantur: Sall vel sale/ salare vel sälle/ salastu: vel salaste: hvífull vel hvífulle/ hvífulare vel hvífulle/ hvífulastu: vel hvífulaste: súa full vel súfulle/ súfulare vel súfulle/ súfulastu: vel súfulaste. Sic Monosyllaba in n: Beinm vel beine/ beinare vel beinne/ beinastu: beinaste/ vel beinstu: beinste: vörn vel vörne/ vörnare vel vörne/ vörnastu: vörnaste/ vel vörnstu: vörnste/ &c. Hæc enim tam in Comparativo, quam Superlativo Syncopam admittunt.

Parad. II. in n Disyllabum.

		Singulariser			
Parad. II.	nom.	Druckenn	druckne/ Drucknare/	Drucknastu:	drucknaste/
		drucken	druckne/ drucknare/	drucknust	drucknasta/
		drucked	druckna/ drucknara/	drucknast	drucknasta/
		druckens	druckna	drucknasts	drucknasta/
	gen.	drucknara:	drucknu	drucknastara:	drucknustu/
		druckens	druckna	drucknasts	drucknasta/
		drucknum	druckna	drucknustom	drucknasta/
	d. ab.	drucknre	drucknu	drucknastre	drucknustu/
		drucknu	druckna	drucknara	drucknasta/
		druckenn	druckna	drucknastann	drucknasta/
	acc.	druckna	drucknu	drucknasta	drucknustu/
		drucked	druckna	drucknast	drucknasta.
	voc.	druckne	drucknare	drucknaste	
		druckna	drucknare	drucknasta	
		druckna	drucknara	drucknasta.	

Plu-

Pluraliter

nom.	Drucknes		Drucknaste:
	drucknaz		drucknastaz
	drucken		drucknust
gen.	drucknra		drucknastra
d. ab.	drucknum	drucknu, Drucknare/	drucknustum
	druckna		drucknasta
acc.	drucknar		drucknastaz
	drucken		drucknust
voc.	drucknu		drucknustu

Sic Comparantur Bogenn vel bogne/ bogmare/ bogmastuz vel bogmaste:
valenn vel valde/ valdare/ valdastuz vel valdaste: galenn vel galde/ gal-
dare/ galdastuz vel galdaste: licet hæc duo & similia in alen anomaliã
quãdam præ se ferant, fredenn vel fredne/ fredmare/ fredmastuz vel fred-
naste: fuenn vel fune/ funare/ funastuz vel funaste/ &c. Item feigenn vel
fegne/ fegmare/ fegmastuz vel fegmaste/ &c.

Parad. III. in v Monosyllab.

Singulariter

Parad. III.

nom.	ſtiar	ſtiare	ſtiare vel	ſtiarastuz	ſtiarasta/
	ſtiar	ſtiara	ſtiarre	ſtiarust	ſtiarasta/
	ſtiart	ſtiara	ſtiarara vel	ſtiarast	ſtiarasta/
gen.	ſtiars	ſtiara	ſtiarra	ſtiaraste	ſtiarasta/
	ſtiarra:	ſtiaru		ſtiarastaz	ſtiarustu/
	ſtiars	ſtiara	ſtiarara vel	ſtiarasta	ſtiarasta/
d. ab.	ſtiarium	ſtiara	ſtiarra	ſtiarustum	ſtiarasta/
	ſtiarre	ſtiaru	ſtiarare vel	ſtiaraste	ſtiarustu/
	ſtiaru	ſtiara	ſtiarre	ſtiarustu	ſtiarasta/
acc.	ſtiarann	ſtiara	ſtiarara vel	ſtiarastann	ſtiarasta/
	ſtiara	ſtiaru	ſtiarra	ſtiarasta	ſtiarustu/
	ſtiart	ſtiara		ſtiarast	ſtiarasta.
voc.	ſtiare	ſtiarare vel ſtiarre		ſtiaraste	
	ſtiara	ſtiarara vel ſtiarra		ſtiarasta	
	ſtiara			ſtiarasta.	

Pluraliter

nom.	ſtiare:		ſtiaraste:
	ſtiarra:		ſtiarastaz
	ſtiar:		ſtiarust
gen.	ſtiarra		ſtiarastra
d. ab.	ſtiarium	ſtiaru, ſtiarare	ſtiarustum
acc.	ſtiara	vel	ſtiarasta
	ſtiarra:	ſtiarre,	ſtiarasta:
	ſtiar:		ſtiarust
voc.	ſtiaru		ſtiarustu

Sic comparantur reliqua Monosyllaba in *r*, ut, *Syr* vel *dyre*, *dyrare* vel *dyrr*, *dyrastur* vel *dyraste*, item *dyrstur* vel *dyrste*. *Skr* vel *skyr*, *skyrare* vel *skyrre*, *skyrastur* vel *skyraste*, &c.

Parad. IV. in r Disyllabum.

Parad. IV.

		<i>Singulariter</i>			
nom.	Blydur	blyde	Blydare	Blydastur	blydaste
	blyð	blyda	blydara	blydust	blydasta
gen.	blyðr	blyða	blyðara	blyðast	blyðasta
	blyðs	blyða		blyðasts	blyðasta
d. ab.	blyðra:	blyðu		blyðastrar	blyðustu
	blyðs	blyða		blyðasts	blyðasta
acc.	blyðum	blyða	blyðara	blyðustum	blyðasta
	blyðre	blyðu	blyðare	blyðastre	blyðustu
voc.	blyðu	blyða	blyðara	blyðustu	blyðasta
	blyðann	blyða		blyðastann	blyðasta
acc.	blyða	blyðu		blyðasta	blyðustu
	blyðr	blyða		blyðast	blyðasta.
voc.	blyde	blydare		blydaste	
	blyða			blydasta	
voc.	blyða	blyðara		blyðasta.	
		<i>Pluraliter</i>			
nom.	Blyðer			Blyðaster	
	blyðar			blyðastar	
gen.	blyð			blyðust	
	blyðra			blyðastra	
d. ab.	blyðum	blyðu, Blyðare,		blyðustum	blyðustu.
	blyða			blyðasta	
acc.	blyðar			blyðastar	
	blyð			blyðust	
voc.	blyðu			blyðustu	

Sic Comparantur *Agjatur agjattare agjastur/ armur armare armastur/ braadur braadare braadastur/ baagur baagare baagastur/ &c.*

Paradigma V. in s.

Parad. V.

		<i>Singulariter</i>			
nom.	Dis	vise	visare	visastur	visaste
	vis	visa	visare	visust	visasta
gen.	rist	visa	visara	visast	visasta
	vis	visa		visasts	visasta
d. ab.	visrar	visu		visastrar	visustu
	vis	visa		visasts	visasta
acc.	visum	visa	visara	visustum	visasta
	visre	visu	visare	visastre	visustu

	visu	visa	visara	visustu	visasta
acc.	visann	visa		visastann	visasta
	visa	visu		visasta	visustu
	vist	visa		visast	visasta.
voc.	vise		visare	visaste	
	visa		visare	visasta	
	visa		visara	visasta.	

Plurimliter

nom.	Diser		Disaster	
	visar		visastar	
	vis		visust	
gen.	visra		visastra	
d. ab.	visum	2A visu,	visustum	4 visustu.
acc.	visa		visasta	
	visar		visastar	
	vis		visust	
voc.	visu		visustu	

Sic Comparantur Haas vel haase/ haasare/ haasastur vel haasaste: laas vel lause/ lausare/ lausastur vel lausaste: loos vel loose/ loosare/ loosastur vel loosaste: fuus vel fuuse/ fuusare/ fuusastur vel fuusaste/ &c.

IRREGULARITER Comparantur sequentia.

1.	Mikell vel mikle/	Meire/	Mestur vel meste
	mikel vel mikla/	meire/	mest vel mesta
	miked vel mikla/	meira/	mest vel mesta/ &c.
2.	Litill vel litle/	Minne/	Minstur vel minste
	litil vel litla/	minne/	minst vel minsta
	litid vel litla/	minna/	minst vel minsta &c.
3.	Gamall vel gamle/	Elldre/	Ellstur vel ellste
	gomul vel gamla/	elldre/	ellst vel ellsta
	gamalt vel gamla/	elldra/	ellst vel ellsta/ &c.
4.	Goodur vel goode/	Berre/	Bestur vel beste
	good vel gooda/	betre/	best vel besta
	gott vel goda/	betra/	best vel besta/ &c.
5.	Illu:	Verre/	Destur
	ill	verre/	vest
	illit	verra/	vest/ &c.
6.	Langur	Leingre/	Leingstur
	laung	leingre/	leingst
	langt	leingra/	leingst/ &c.
7.	Praungur	Preingre vel Praungvare/	Preingstur vel Praungvastur:
	Praung	Preingre vel Praungvare/	vel Praungust
	Praungt	Preingra vel Praungvara/	vel Praungvast/ &c.
8.	Laagu:	Lagre/	Lagstur
	laag	lagre/	lagst
	lagr	lagra/	lagst/ &c.

9.	fagur	fegre	fegurstur
	fegur	fegre	fegurft
	fagurt	fegra	fegurft/ &c.
10.	Magur	megre	megurstur
	mogur	megre	megurst
	magurt	megra	megurst/ &c.
11.	Stoor	starre	starstur
	stoor	starre	starft
	stoort	starra	starft/ &c.
12.	Baar	barre	bastur
	baa	barre	bast
	baatt	barra	bast/ &c.
13.	Smaar	smarre	sinastur
	smaa	smarre	sinast
	smaatt	smarra	sinast
Sic	Dngur	ingre	ingstur
	struttur	stytire	stytstur/ &c.

14. His adde quæ vel *r* vel *u* anteponunt terminationibus Comparativi, & Superlativi, ut, *Vitur vitrare vitrastur/ friggur friggware friggvastur/ dapur draprare drapastur/* & si quæ sunt alia, ab amulsi Analogorum declinantia, quæ rectius usus docebit.

Deficiunt sequentia Positivo.

1.	Effre	Effstur	Superior	Supremus
	effre	effet	superior	suprema
	effra	effet	superius	supremum.
2.	Nedre	Niedstur	Inferior	Infinus
	nedre	nedst	inferior	infima
	nedra	nedst	inferius	infimum.
3.	Ytre	Yrstur	Exterior	Extremus
	ytre	yest	exterior	extrema
	yra	yest	exterior	extremum.
4.	Innre	Instur	Interior	Intimus
	innre	inst	interior	intima
	innra	inst	interius	intimum.
5.	Sydre	Sydstur	Posterior	Postremus
	sydre	sydst	posterior	postrema
	sydra	sydst	posterior	postremum.
	vel	vel sy		
	sydare	daftur, &c.		

Comparativo & Superlativo in Masculino & Fæminino Singul. deficit

Margur			Multus
morg			multa
margt	feyra	flest	multum, plus, plurimum.

Non

Non Comparantur.

2(ffradur/ finnadur/ audur/ dandur/ &c. quæ usus & Lexicorum diligens lectio rectius docebunt.

C A P. V.

Cap. 5.

*De Heteroclytis seu Anomalis,
item Defectivis.*

Heteroclyta Declinatione sunt, I. quæ partim juxta tertiam, partim primam Declinationem variantur, ut:

Singulariter

nom. voc.	fader	Broder	footur	Detur	fingur
gen.	fodurs	broodurs	footax	vetrar	fingurs
dat. & ab.	fodur	broodur	fate	vetre	fingre
acc.	fodur	broodur	foot	vetur	fingur.

Pluraliter

nom. voc.	feder	Bradur	fatur	Detur	fingur
gen.	fedra	bradra	foota	vetra	fingra
dat. & ab.	fedrum	bradrum	footum	vetrum	fingrum
acc.	fedur	bradur	fatur	vetur	fingur.

Hæc enim in singulari in tertia Declinatione, licet non sine quadam anomalia, flectuntur; At in Plurali, primæ Declinationis genium sequuntur, cujus proprium est, nom. & acc. Plur. in *ur* formare, ut *fuinur*.

II. Quæ partim juxta secundam Nominum Declinationem, partim primam variantur, cujus census sunt omnia, quæ Observat. VIII. ad secundam Simpl. commemoravimus, quibus addatur *tonn*, *dens*, *tennur* in nom. Plur. & si quæ sunt ejus generis alia.

Heteroclyta genere sunt, I. quæ in diversis numeris diversis etiam generibus Declinantur, ut, *Saa* *Goode* in Singulari, *Paug* *gade* in Plur. *Það* *Einge*, *pratum*, *Þar* *cingiar*.

II. Quæ in eodem etiam numero diversa sumunt genera ut *Bulle*, & *su* *bulltan*, *Þessi* *bullta* vel *Þeirrar* *bulltanar*. *Saa* *Gaangur* vel *su* *gaanga*, *Þaug* *gaung* vel *Þar* *gaungur*/ &c.

Heteroclyta genere & Declinatione sunt, quæ tam generibus, quam declinationibus diversis variantur, ut *Það* *gaat*/ *Þar* *giatur*/ &c.

Anomala sunt, quæ in formandis quibusdam casibus à communi aliorum usu & indole in solidum distant: qualia sunt *floo* & *floo*/ quæ Nominativum & Accus. Pluralem non in *er* aut *ar*, sicut Regularia, sed in *rr* finiunt,

Flar/

flar/ flar. Sic taa tar/ &c. Sic à communi consuetudine multum abeunt
sioor siooffar vel siaasar/ vel safar vel sioos/ & siooor siooar vel sioos.
Sed de his & similibus Lexica consulantur.

Defectiva sunt quæ vel numerorum aliquo vel casuum deficiunt.

Deficiunt Plurals

Masculina.

2ismur	Amor.	duun	pluma.
affran	vesper.	daun	odor.
almuge	populus.	dunur	fremitus.
audur	divitiæ.	Einer	juniperus.
arffur	hereditas.	fuæ	putredo.
aggreiningur	dissensio.	frame	promotio.
adgangur	accessus.	silfer	rex.
almenningur	communitas.	feingur	res parva.
adall	nobilitas.	fridur	pax.
Bane	exitium.	fognudur	gaudium.
blome	flos.	Glaunur	letitia.
bicor	cerevisia.	graatur	tristitia.
blær	aura.	gramur	rex.
bakstur	panisium.	Birte	singultus.
blundur	somnus.	booste	tussis.
burdur	portatio.	bor	mucor.
Daude	mors, quanquam hoc e- tiam abl. seu dat. plura- lem habet daudum.	boor	adulterium.
doffe	stupor.	bilmer	rex.
		Zaffne	herba lutea.
		Darme	calor, &c.

His addantur desinentia in leitur/ skapur & adur/ ut, samlskitur/ straak-
skapur/ skilnadur. Et similia quæ solo usu & exercitio dignosci pote-
runt.

Fæminina.

Quæ aliquid virtutis vel vitii, vel aliquem animi affectum significant, ut,
æra, bonos: blyða, blandities: dyrfoka, audacia: elefa, amor: effterlangan,
desiderium: flard, versutia: graefa, benignitas: ligd, mendacium: rana,
ratio: roo, quies: suinna, probitas, prudentia: sneipa, ignominia: vinatta,
amicitia. Addantur quæ IV. Declinatione Simplicium ad Parad. II. recen-
suimus. Quibus & alia complura veniunt adnumeranda, ut, Aefa, cinus:
digurd, crassities: eysa, favilla ignea: fyfa, lana pratensis: siafa, fortuna:
graefa, malignitas: ilcinging, laborum tolerantia: linfund, commiseratio:
mugla, situs: micolf, lac: mar, fæmina: porfnun, abstinentia, &c.

Neutra.

Neutra.

Aaform	Propositum.	fior	caro.
afl	vires, robur.	fuabb	frequens postulatio.
aat	comestio.	fuaf	murmur, ut avium.
at	maculatio.	fuaf	catarrus.
ade	mores.	fuol	cruciatu.
Babb	murmuratio inconcinna & vana.	Laad	solum.
bar	frons (du.)	laan	fortuna.
bit	morsus.	last	visuperatio.
bol	adversitas.	lyse	garum.
bolff	maledictum.	linde	animus, mem.
blaß	verber.	lym	gluten.
bleß	atramentum.	lyf	vita.
bloot	maledictum.	lof	laus.
braß	fremitus.	Maas	garritus, superfluum quid.
briaal	afflatio.	maas	anbelorum respiratio.
Drabb	gestus incuriosus & in- concinnus.	mallt	Polenta, Byne.
dramb	fastus.	megn	vires, potentia.
draap	internecio.	my	musca.
Eitux	venenum.	miol	far.
farg	pressura.	miaalm	felim vox.
faalm	palpitatio.	Priaal	ornatus.
fargan	vite institutio.	Omaß	molestia.
fas	conspectus.	Dngl	insomnia, patientium eju- latus.
fic	pecunia.	Di	cerevisia.
forraad	res quæ in promptu est.	Rabb	garritus.
foolt	populus.	raf	erratio.
fum	festinatio.	ragl	idem.
Garn	filum.	raup	jactantia.
gool	ululatus.	raus	verborum prodigalitas.
grioot	lapides.	regn	pluvia.
Laad	irrisio.	rot	deliquium animi.
bial	vaniloquentia.	rit	scriptio.
bland	lorium.	rool	evagatio.
bool	commendatio.	rugl	nugæ.
brim	uredo.	Sallt	sal.
broop	clamor.	saffn	congregatio.
Inde	delectatio.	spad	jusculum.
jafnrade	æqualis.	sod	idem.
Kaal	olus.	synde	fabricatio.
kalk	calx.	spie	illusio.
kapp	sedulitas.	straff	garritus.
		stry	stria.

striaal	rarum quid.	Taal	deceptio.
stnum	jaclatio.	tal	numerus.
stain	stercus.	torff	cesses.
stym	colluctatio.	Dyngl	vertigo.
stin	fulgor.	vyn	vinum.
stkaalldur	garrulus.	vit	scientia, ratio.
stvellt	vagatio.	þamb	extensio.
soot	fulgo.	þaang	alga.
spott	ludibrium.	þy	famulitium.

Numero Singulari deficiunt.

Masculina.

Seðgar dicitur de patre & filio, & langfedgar, *majorum series*, qui sunt in linea recta descendente, mioolkar, *lactes*. Huc referantur Poëtica bragnar, itar, firdar, &c.

Feminina.

Slanter, *lacticiniorum genus*, quod fit coacto lacte, & deinceps ventilato, aaer, lac quod segregato Butyro reliquum est: abrister, *colustra*: þerðar, *umeri*: þyfur, *pedes*: erjur, *lites*: fretter, *rumores*: dyr, *fores*, &c.

Neutra.

Bid, *expectatio, mora*: grid, *induciae*: gricon, *fruges*: late, *gestus*: ris, *vinde, rumores*: skipte, *divisiones*: lif, *coagulum*: leg, *leges*: suif, *insidiae*: suil, *lactes*: moif, *conversatio*: Jol, *Saturnalia*: sol, *alga esculenta*: spjoll, *vitium*: spenel, *fibula*: laun, *praemia*: skop, *pudenda*: tior, *conditiones*: þoot, *gestus*: not, *usus*: skol, *vappa*: skil, *redditio*: viel, *fallacia*, &c.

Cap. 6.

C A P. VI.

*De Genere, Specie, Figura, Numero
& Casu.*

Genera sunt Tria: Masculinum, Foemininum & Neutrum. Masculinum, ut fader/ Foemininum ut Moder/ Neutrum, ut Barn/ Zood.

Masculina sunt, Desinentia in ur & e, ut þestur & þeile.

Foeminina, in a & ur seu or natura brevius, ceu Græca in α, Foeminina. Item an, un, gd, fd, rd, &c.

Neutra, quæ in t & r (urs in Genit.) exeunt, & pleraque Monosyllaba. Sed de his omnibus consulantur Dictionaria. Omnia enim & singula, quæ ed faciunt, præceptis comprehendere, nimis non tam longum quam arduum foret.

Regu-

Regulariter etiam omnia virorum & officiorum virilium nomina Masculina sunt, ut, *Bogne/ helge snorre/ asmundur ogmundur/ erlendur*: Sic *Lognadar/ sielumadar/ foovite/ logrettumadar/ prestur/ paaffe/ &c.*

Mulierum autem & muliebrum Offic. Fœminina, ut, *Gudrun/ þorgersdur/ ornþ. Radosona/ vinnufona/ vestarfona/ &c.*

Notandum tamen, quod dentur quædam Neutra, viros significantia, ut, *brak/ gerpe/ hra grey.* Inveniantur etiam, Neutra & Masculina, Fœminas denotantia, ut, *Dyf/ spracke/ suanne/ suarre.*

Masculini & Fœminini generis sunt, quæ communia vulgo appellant, *vor/ fiar/ far/ &c.*

Trium generum, adjectiva, quæ tribus gaudent terminationibus, ut *Lardur lard larde/* vulgo omnis generis.

Multa quoque sunt animantium nomina, in primis avium & piscium, quæ sub uno genere utrumque sexum comprehendunt; eoque nomine ab authoribus *immarè* vocantur: ut, *Grafni/ loa/ þoskur/ &c.*

Species est duplex.

Primitiva ut *fader/ jorð/ ged.*

Derivativa ut *faderne/ jardan/ gedian.*

Patronymica sunt.

Quæ à patris, avi vel atavi nomine descendunt, ut *Doglingar/ à dag:* *skiolldungar à skiolld/ &c.*

Genilia.

Quæ gentem denotant, ut *Gudingar*, corruptè *Gidingar à Gud:* *Dansker à Dan:* *Roomversker & Romveriar à Rom.* Sic *Pisler, Spanster, færeysker, Gudureysker* ab *ey:* Item *Ensker, Lingelsker. Austroeriar, A veriar, Austfirsker, Vassdaler, Laydaler, Ruumdaler, Nammdaler, Jams tar, Þrandur, &c.*

Possessiva.

Quæ possessionem significant: Sed hæc apud Islandos non dantur. Nam loco possessivorum ponitur Genitivus cum nomine, ut *Grettistak, Baldursbraa, Tyhreiste, &c.*

Denominativa.

Quæ rem denominant, ut *Drottenlegur & drottenleg à drotten, nadugur & naadug à naad, sinnadar & sinnud à sinne, &c.*

Diminutiva.

Quæ diminutionem sui primitivi significant. Eaque vel in ull desinunt, ut à *Bagge* per diminutionem fit *baggull.* Vel ad primitivum nomen addunt in fine *forð*, ut *bagge baggaforð, hey heyforð, &c.*

Verbalia.

Quæ à verbis descendunt, ut *Burður, þorur, þere, þæte à þet:* *rog, vitt, vatt, vvg, rogun à veg, &c.*

Numeralia vel sunt Cardinalia

ut,

nom. *Eyn eyn eitt,*

Tveir tveir tveir

Z

gen.

gen. <i>eyns</i>	<i>eyrnar</i>	<i>eins</i> .		<i>tueggja</i>
dat.ab. <i>eynum</i>	<i>eynre</i>	<i>e. nu.</i>		<i>tueimur</i>
acc. <i>eim</i>	<i>eyna</i>	<i>estt.</i>	<i>tuo</i>	<i>tutur</i> <i>tuo.</i>

Sic

nom. <i>Pyr</i>	<i>Priar</i>	<i>Prin.</i>	<i>fiorez</i>	<i>fioraz</i>	<i>fiogur</i>
gen.	<i>Priggia</i>			<i>siegra</i>	
dat. abl.	<i>Premur</i>			<i>fiorum</i>	
acc. <i>Priaa</i>	<i>Priaar</i>	<i>Prin.</i>	<i>fiorea</i>	<i>fioraz</i>	<i>fiogur.</i>

Reliqua usque ad centum sunt indeclinabilia, ut, *finn*, *sex*, *sio*, *aatta*, *nyu*, *ryu*, *ellesu*, *toolf*, *Pretran*, *fiortan*, &c. *Tutrugur*, *Priatru*, *fiortru*, *finntru*, *sextu*, *siotru*, *attatru*, *nyutru*, *Tutru* vel *hundrad*, gen. *hundrada*, dat. *hundrade*, acc. *hundrad*, voc. *hundrad*, abl. *hundrade*: *Plur. nom.* *hundrud*, gen. *hundrada*, dat. & ab. *hundrudum*, acc. *hundrud*. Sic Composita *tuo hundrud*, *tueggja hundrada*, &c. *Prin hundrad*, *Priggia hundrada*, &c. *fiogur hundrud*, *siegra hundrada*, &c. Hic enim utrumque declinatur. At in reliquis saltem posterius, cum prius sua natura sit indeclinabile, ut *finn hundrud*, *finn hundrada*, &c. Sic *sex hundrud*, *sio hundrud*, *aatta hundrud*, *nyu hundrud* / *sex hundrada*, *sio hundrada*, &c. *Pusfund*, gen. *Pusfundar*, dat. ab. *Pusfund*, acc. *Pusfund*: *Plur. nom.* *Pusfunder*, gen. *Pusfunda*, dat. *Pusfundum*, &c. Sic *eyn Pusfund*, *eyrnar Pusfundar*, *tutur Pusfunder*, *tueggja Pusfunda*, &c. planè ut de *hundrade* dictum est.

Vel ORDINALIA.

ut Singulariter

nom. <i>Firstu</i> vel <i>firste</i>	<i>Firft</i> vel <i>firfta</i>	<i>Firft</i> vel <i>firfta</i>
gen. <i>firfta</i>	<i>firftar</i> vel <i>firftu</i>	<i>firfta</i>
d. ab. <i>firftum</i> vel <i>firfta</i>	<i>firftre</i> vel <i>firftu</i>	<i>firftu</i> vel <i>firfta</i>
acc. <i>firftam</i> vel <i>firfta</i>	<i>firfta</i> vel <i>firftu</i>	<i>firft</i> vel <i>firfta</i>
voc. <i>firfte</i>	<i>firfta</i>	<i>firfta</i> .

Pluraliter

nom. voc. <i>Firfter</i>	<i>Firftar</i>	<i>Firft</i>
gen. <i>firftu</i>	<i>firfta</i>	<i>firftu</i>
dat. abl. <i>firftu</i>	<i>firftum</i>	<i>firftu</i>
acc. <i>firfta</i>	<i>firftar</i>	<i>firft</i>

Annar.

Singulariter

nom. <i>Annar</i>	<i>Annur</i>	<i>Annad</i>	<i>Adre</i>	<i>Adraz</i>	<i>Annur</i>
gen. <i>annars</i>	<i>annara</i>	<i>annars</i>		<i>annara</i>	
d. ab. <i>odrum</i>	<i>annare</i>	<i>odru</i>		<i>odrum</i>	
acc. <i>annann</i>	<i>adra</i>	<i>annad</i>	<i>adra</i>	<i>adraz</i>	<i>onnur.</i>

Þridic.

Singulariter

nom. <i>Þridic</i>	<i>Þridia</i>	<i>Þridia</i>	nom.	
gen. <i>Þridia</i>	<i>Þridiu</i>	<i>Þridia</i>	gen.	<i>Þridiu.</i>
d. ab. <i>Þridia</i>	<i>Þridiu</i>	<i>Þridia</i>	d. ab.	
acc. <i>Þridia</i>	<i>Þridiu</i>	<i>Þridia</i>	acc.	

Pluraliter

Sic declinantur *fiorde*, *fiorte*, *fiunde*, *aatunde*, *nyunde*, *tiunde*, *ellesfte*, *toolffte*, *Pretrande*, *fiortande*, *finntande*, *sextande*, &c. Item *Tutrugaste*,

tugaste, britugaste, fertugaste, sintugaste, sextugaste, siotugaste, attatugaste, nrtugaste, Qundradaste, &c.

Vel *MULTIPLICATIVA.*

ut Singulariter

nom. Einfalldur vel einfalldi, einfolld vel einfallda, einfalt vel einfallda,
gen. Einfalldis vel einfallda, einfalldra vel einfalldu, einfallda vel einfallda,
d. ab. Einfalldum vel einfallda, einfalldre vel einfalldu, einfalldu vel einfallda,
acc. Einfalldann vel einfallda, einfallda vel einfalldu, einfaldr vel einfallda,
voc. Einfalldi, einfallda, einfallda.

Pluraliter

n. v. Einfallder } Einfalldar Einfolld }
gen. { einfoll einfalldra } { einfoll } { eins
d. ab. { du, einfalldum } { du, } { foll
acc. einfallda } einfalldar } einfolld } { du.

Sic variantur Tufalldur, Prefalldur, Fiorfalldur, Simmfalldur, Serfalldur, siofalldur, Qundradfalldur, &c.

Vel *DISTRIBUTIVA.*

nom. voc.	Einer	Tuener	Prenner	Serner
gen.	einnra	tuennra	Prennra	sernra
dat. abl.	einum	tuennum	Prennum	sernum
acc.	eina	tuenna	Prenna	serna.

Numerus

Duplex est, Singularis cum de uno agitur, ut *Gud*, *Deus*: Pluralis cum de pluribus, ut *Gudez*, *Dii*. Pronomina tamen primæ & secundæ personæ etiam Dualem habent, ut mox patebit.

Casus

Ut apud Græcos, ita apud Islandos tantum quinque sunt; Nominativus, Genitivus, Dativus, Accusativus, Vocativus. Ablativus enim cum Dativo in utroque numero semper coincidit: quanquam nos Latinos secuti in Declinationibus Ablativum posuimus, ut loquendi consuetudinem apud nos ostenderemus. Sed & Vocativus idem est cum Nominativo, si Adjectiva excipias, quæ cujuscunque in Nominativo terminationis fuerint, Vocativum tamen semper faciunt in e, ut è præmissis Paradigmatibus constat: licet & hic cum Nominativo quartæ Declinationis convéniat.

Cap. 7.

C A P. VII.

De Pronomine.

P Ronomina numero & significatione Latinis ferè respondentia hæc sunt :

	nom.	gen.	dat. ab.	acc.	voc.
Ego	<i>Singul.</i> Eg	myn	mier	mig	caret.
	<i>Dual.</i> Vid	ocfa:	ocfuz	ocfuz	
	<i>Plural.</i> Dier vel vø:	vorra	oß	oß.	
Tu	<i>Sing.</i> Þu	þijn	þier	þig	Þu
	<i>Dual.</i> Þid	ycfa:	ycfuz	ycfuz	Þid
	<i>Plur.</i> Þier	yðar	yðuz	yðuz	Þier.
Sui	<i>Sing.</i> caret	syn	sier	sig	
	<i>Plur.</i>	syn	sier	sig	caret.
Ille	<i>Sing.</i> Hann	hannas	honum	hann	
	hun	hennas	henne	hana	
	Það	Þeß	Þui	Það	
	<i>Plur.</i> Þey:			Þaa	caret.
	Þø:	{ Þeirra }	Þeim	Þar	
	Þaug			Þaug	
Iste	<i>Sing.</i> Þinn			þinn	
	þin	{ þins }	þinum	þina	
	þitt vel þid			þitt vel þid	
	<i>Plur.</i> Þiner			þina	caret.
	þinar	{ þinna }	þinum	þinar	
Ipse	<i>Sing.</i> Sjaalfur	sjaalfs	sjaalfum	sjaalfann	
	sjaalf	sjaalfraz	sjaalfre	sjaalfa	
	sjaalf	sjaalfs	sjaalfu	sjaalf	
	<i>Plur.</i> Sjaalfer			sjaalfer	
	sjaalfar	{ sjaalfra }	sjaalfum	sjaalfar	
	sjaalf			sjaalf.	

Sa, su, Það, þic, bæc, þoc, vel u, ea, id superius declinatum heic scientes prætermittimus.

	nom.	gen.	dat. ab.	acc.
Quis	<i>Sing.</i> Þuer	þuers	þuorium	þuorn
	þuer	þuorra:	þuorte	þuoria
	þuort	þuers	þuorui	þuert
<i>Plur.</i>	Þuortez			þuoria
	þuoriaz	{ þuorra }	þuorium	þuoriar
	þuez			þuor.

A Pronominibus primæ & secundæ Personæ formantur Adjectiva pronominalia :

<i>A Genit. Singul. Myn formatur</i>					<i>Mens.</i>
	nom. voc.	gen.	dat. ab.	acc.	
<i>Sing.</i>	<i>Minn</i>	<i>myns</i>	<i>mynum</i>	<i>minn</i>	
	<i>myn</i>	<i>minnaz</i>	<i>minne</i>	<i>myna</i>	
	<i>mitt</i>	<i>myns</i>	<i>mynu</i>	<i>mitt</i>	
<i>Plur.</i>	<i>Minez</i>	{ <i>minna</i> }	{ <i>mynum</i> }	<i>myna</i>	
	<i>mynaz</i>			<i>mynaz</i>	
	<i>myn</i>			<i>myn.</i>	

A Genit. Dual. Ocfaz fit,
Hic & hæc Ocfaz & hoc ocfart/ *nofter* de duobus, aliàs vix declinabile.

<i>A Plur. Dorra descendit</i>					<i>Nofter.</i>
	nom.	gen.	dat. ab.	acc.	
<i>Sing.</i>	<i>Dor</i>	<i>vors</i>	<i>vorum</i>	<i>vorn</i>	
	<i>vor</i>	<i>vortaz</i>	<i>vorre</i>	<i>vora</i>	
	<i>vort</i>	<i>vors</i>	<i>voru</i>	<i>vort</i>	
<i>Plur.</i>	<i>Dorez</i>	{ <i>vorra</i> }	{ <i>vorum</i> }	<i>vora</i>	
	<i>voraz</i>			<i>vorar</i>	
	<i>vor</i>			<i>vor.</i>	

<i>A Genitivo Singul. Pyn derivatur</i>					<i>Tunt.</i>
	nom.	gen.	dat. ab.	acc.	
<i>Sing.</i>	<i>Pinn</i>	<i>pyns</i>	<i>pynum</i>	<i>pinn</i>	
	<i>pyn</i>	<i>pinnaz</i>	<i>pinne</i>	<i>pyna</i>	
	<i>pitt</i>	<i>pyns</i>	<i>pynu</i>	<i>pitt</i>	
<i>Plur.</i>	<i>Pynet</i>	{ <i>pinna</i> }	{ <i>pynum</i> }	<i>pyna</i>	
	<i>pynar</i>			<i>pynar</i>	
	<i>pyn</i>			<i>pyn.</i>	

<i>A Duali yctar</i>					<i>Vester de duobus.</i>
	nom.	gen.	dat. ab.	acc.	
<i>Sing.</i>	<i>yctar</i>	<i>yctars</i>	<i>yctrum</i>	<i>yctarn</i>	
	<i>yctar</i>	<i>yctrar</i>	<i>yctare</i>	<i>yctra</i>	
	<i>yctart</i>	<i>yctars</i>	<i>yctru</i>	<i>yctart</i>	
<i>Plur.</i>	<i>yctret</i>	{ <i>yctara</i> }	{ <i>yctrum</i> }	<i>yctra</i>	
	<i>yctar</i>			<i>yctar</i>	
	<i>yctar</i>			<i>yctar.</i>	

<i>A Plurali ydar</i>					<i>Vester.</i>
	nom.	gen.	dat. ab.	acc.	
<i>Sing.</i>	<i>ydar</i>	<i>ydars</i>	<i>ydur</i>	<i>ydarn</i>	
	<i>ydar</i>	<i>ydarr</i>	<i>ydare</i>	<i>ydra</i>	
	<i>ydart</i>	<i>ydars</i>	<i>ydru</i>	<i>ydart</i>	
<i>Plur.</i>	<i>ydrer</i>	{ <i>ydara</i> }	{ <i>ydrum</i> }	<i>ydra</i>	
	<i>ydarr</i>			<i>ydarr</i>	
	<i>ydur</i>			<i>ydur.</i>	

Magna etiam Compositorum Pronominum Copia est, è quorum numero sunt :

Saa em/ su en/ qui relativum, vel saa er/ su er/ had er. *Boet* er vel

vel hver ed/ huor er vel huor ed/ hvad er vel hvad ed. Item Sa sem/ sin sem/ Það sem declinantur ut Saa/ si/ Það/ particula postposita immota manente. Aliquando ex utraque particula Componuntur: ut þann sem er/ þun sem er/ Það sem er. Sic hver sem er vel ed/ huor sem er vel ed/ hvad sem er vel ed/ sic saa sem er/ þinn sem er/ &c. Horum naturam sequuntur huor þellst/ *ecquus*, huor sem þellst/ *quicunque*: in his enim saltem Pronomen movetur, particula manente.

Aliter vero se habent huereym/ *unusquisque*, & hvortueggie/ *uterque*, in his enim utrumque variatur: ut,

Huereym*Singulariter*

nom.	Huereym	huoreym	huorteytt
gen.	huereymns	huorareymar	huoreymns
dat.ab.	huorumeynum	huorteyme	huorueymns
acc.	huomeym	huoriaeyna	huorteytt/

Pluraliter

nom.	Huoriereymer	huoriaeymar	huoreym
gen.	huortaeymna	Junctim ut divisim supra.	

• **Hvortueggie***Singulariter*

nom.	Hvortueggie	hvortueggia	hvortueggia
gen.	hvortueggia	hvortueggju	hvortueggia
dat.ab.	hvortueggjum	hvortueggju	hvortueggju
acc.	hvortueggia	hvortueggju	hvortueggja/

Pluraliter

nom.	Hvortueggju	hvortueggju	hvortueggju
gen.		hvortueggja	
dat.ab.		hvortueggjum	
acc.	hvortueggju	hvortueggju	hvortueggju.

Nonnunquam nomina in Compositione præponuntur Pronominibus, ut Einhuor/ *aliquis*, eythvort/ *aliquid*, & annarhuor/ *alteruter*, annaðhvort/ *alterutrum*: declinantur conjuncta, ut, superius disjuncta.

Ipsa etiam Pronomina inter se quandoque componuntur, ut Eg Sialfur/ *ego ipse*, mei *ipsius*, Þu sialfur/ *tu ipse*, Þyn sial/ *tui ipsius*, þann sialfur/ *hans sialfs*/ *ille ipse* &c. Sic sinn huor/ *syn huor*/ *sitt hvort*/ *diversus*, syns huors/ *sinnar hvortar*/ *synum huors*/ &c.

Non declinantur:

Huors fynd vel huors fonnar

Cujusmodi

Þess fynd vel Þess fonnar

*Ejusmodi.***Þesse,***Hicce.**Singulariter*

nom.	Þesse	Þesse	Þetta
gen.	Þess/ Þessa	Þessarar	Þess/ Þessa
dat.ab.	Þeim	Þeirre	Þui
acc.	Þann	Þaa	Það.

Plu-

		<i>Pluraliter</i>	
nom.	Þesser	Þessar	Þesse
gen.		Þessara	
dat. ab.		Þessum	
acc.	Þessa	Þessar	Þesse.
		<i>Singulariter</i>	
nom.	Noctur	noctur	noctur
gen.	nocturs	noctrar	nocturs
dat. ab.	noctrum	noctre	noctru
acc.	nocturn	noctra	nocturt.
		<i>Pluraliter</i>	
nom.	Noctrer	noctrar	noctur
gen.		noctra	
dat. ab.		noctrum	
acc.	noctra	noctrar	noctur.

Noctur,
Quidam.

C A P. VIII

Cap. 8.

De Verbo

Verbum est duplex, Personale, ut *eg elösa/ þu elösar/ hann elösar*: Et Impersonale, ut *það vinnst/ það teckst/ &c.*
 Verbis accidunt, Genus, Species, Figura, Numerus, Persona, Modus, Tempus, Conjugatio.

Genera Personalium sunt IV. Activum, ut *eg dæme/ judico*; Passivum, ut *eg dæmest/ judicor*; Neutrum, ut *eg grát/ ploro, sef/ dormio*; Deponens, ut *eg andast/ morior, afnastr/ serviliser laboro, aulast/ staulast/ &c.*

Alia verborum sunt Primitivæ speciei, ut *eg nyr/ bryr*: alia Derivatæ, ut *eg nyrka/ brotna*.

Alia Simplicis figuræ *eg eyf/ vyf*; alia Compositæ, ut *eg videyf/ hiaa- vyf*.

Numerus triplex est, Singularis ut *eg elösa/ Dualis ut vid elösum/ Pluralis ut vör elösum*. Dualis autem à Plurali solo pronomine distinguitur.

Personæ tres: *eg elösa/ þu elösar/ hann elösar*.

Modi quatuor: Indicativus, ut *eg elösa*: Imperativus, ut *elösa þu*: Coniunctivus, ut *ad eg elösa*: Infinitivus, *ad elösa*.

Temporum alia peculiarem habent formam; alia circumscriptam.

Peculiarem habent formam Præsens & Præteritum Indicativi, Præsens Imperativi, Præsens & Præteritum Imperfectum Coniunctivi, Præsens Infinitivi, Participium præsens Activum & Participium præteritum Passivum.

Circum-

Circumscribuntur reliqua omnia omnium modorum tempora, idque præcipue per sequentia verba Anomala: *Eg er, sum, eg þefe* (quod verbum quanquam habendi significationem obtinet, ut *eg þef boofena*, id est, *habeo librum*; In verborum tamen modis & temporibus circumscribendis quoties adhibetur, nihil aliud, quam Præteriti temporis circumstantiam designat) *eg vil, volo; eg aa, debeo, incumbit mihi; eg maa, licet mihi*: Item duo defectiva *eg skal & eg mun*, quæ sola nihil significant; sed in constructione cum aliis verbis futuri temporis adjacentiam indicant, efficiuntque orationis structuram non abfimilem illi, quam habet Græcorum *μελλω*, ut *eg skal giora vel eg mun giora/ faciam vel fallurus sum*, cum ipsa verba, sine eorum ope, futuro tempore denotando inidonea sint. Horum igitur anomalas inflexiones præmittendas censuimus, cum sequentibus Verborum Analogorum conjugationibus necessario inserviant.

Conjugatio Verbi Eg er vel em.

		<i>Indicativus Præsens.</i>	
Sing.	<i>Eg er</i>	<i>Pu er</i>	<i>Hann er</i>
Pl. & Dual.	<i>Vier, vid erum,</i>	<i>Pier, þid erud,</i>	<i>Þeir eru.</i>
		<i>Perfectus.</i>	
Sing.	<i>Eg var</i>	<i>Pu varst</i>	<i>hann var</i>
Pl. & Dual.	<i>vier, vid vorum,</i>	<i>Pier, þid vorud,</i>	<i>Þeir voru.</i>
		<i>Imperativus Præsens.</i>	
Sing.	<i>Vere eg,</i>	<i>ver þu (per Syncopen vertu)</i>	<i>vere hann</i>
Dual. Plur.	<i>verum vid, vier,</i>	<i>vere þid, Pier,</i>	<i>vere Þeyr.</i>
		<i>Conjunctivus Præsens.</i>	
Sing.	<i>Ad eg Sic</i>	<i>ad þu siert,</i>	<i>ad hann sic</i>
Dual. Plur.	<i>ad vid, vier sicum,</i>	<i>ad þid þier sieud,</i>	<i>ad Þeir sicu.</i>
		<i>Imperfectus.</i>	
Sing.	<i>Ad eg vate</i>	<i>þu vater</i>	<i>hann vate</i>
Dual. Plur.	<i>vid, vier vatum</i>	<i>þid, þier vatud,</i>	<i>Þeir vate.</i>
		<i>Infinitivum Præsens Ad vera.</i>	
		<i>Participium Præsens Verande.</i>	
		<i>Vocis Passivæ</i>	
		<i>Indicativus Præsens.</i>	
Sing.	<i>Eg Verð, fo,</i>	<i>þu verður,</i>	<i>Hann verður</i>
Dual. Plur.	<i>vid, vier verðum,</i>	<i>þid, þier verðid,</i>	<i>Þeir verða.</i>
		<i>Præteritus.</i>	
Sing.	<i>Eg vard</i>	<i>þu vardst</i>	<i>hann vard</i>
Dual. Plur.	<i>vid, vier vrdum,</i>	<i>þid þier vrdud,</i>	<i>Þeir vrdu.</i>
		<i>Imperativus Præsens.</i>	
Sing.	<i>Verde eg</i>	<i>verder þu</i>	<i>verde hann</i>
Dual. Plur.	<i>verðum, vid, vier,</i>	<i>verde þid, þier,</i>	<i>verde Þeir.</i>
		<i>Conjunctivus Præsens.</i>	
Sing.	<i>Ad eg verde</i>	<i>ad þu verder</i>	<i>ad hann verde</i>
Dual. Plur.	<i>ad vid, vier verðum,</i>	<i>ad þid, þier verðed,</i>	<i>ad Þeir verde.</i>

Imper-

Sing.	Id eg yrde	<i>Imperfectus.</i> Du yrder	hann yrde
Dual.Plur.	vier, vid yrdum,	Pier þid yrdud,	þeir yrde.

Infinitivum Præsens Id Verda.
Participium Præteritum Vorden.

Conjugatio Verbi Eg Þeffe.

Sing.	Eg Þeffe	<i>Indicativum Præsens.</i> Du þeffur	hann þeffur
Dual.Plur.	vier vid þoffum,	Pier þid þaffed,	þeir þaffa.

Sing.	Eg þaffde	<i>Perfectus.</i> Du þafder	hann þaffde
Dual.Plur.	vier, vid þofdum,	Pier, þid þofdud,	þeir þoffdu.

Sing.	Þaffe eg	<i>Imperativum Præsens.</i> þaf þu, vel þafdu cont.	þafe hann
Dual.Plur.	þofum vid, vier,	þafe þid, Pier,	þafe þeir.

Sing.	Id eg þafe	<i>Conjunctivum Præsens.</i> ad þu þafer	ad hann þaffe
Dual.Plur.	ad vid, vier þofum,	ad þid, Pier þafed,	ad þeir þaffe.

Sing.	Þeg þefde	<i>Imperfectus.</i> Du þefder	hann þefde
Dual.Plur.	vier, vid þefdum,	Pier þid þefdud,	þeir þefde.

Infinitivum Præsens Id þafa.
Participium Præsens Þafande.

Passivæ vocis solum Participium præteritum *Þaffdur* in usu est.

Conjugatio Verbi Eg Vil.

Sing.	Eg Vil	<i>Indicativum Præsens.</i> Du villur	hann vill
Dual.Plur.	vier, vid vilum,	Pier, þid vilied,	þeir villa.

Sing.	Eg villde	<i>Præteritum.</i> Du villder	hann villde
Dual.Plur.	vier vid villdum,	Pier þid villdud,	þeir villdu.

Sing.	Id eg vilie	<i>Imperativo caret.</i> <i>Conjunctivum Præsens.</i> ad þu viller	ad hann vilie
Dual.Plur.	ad vid, vier vilum,	ad þid Pier vilied,	ad þeir vilie.

Sing.	Eg Villde	<i>Imperfectus.</i> Du villder	hann villde
Dual.Plur.	vier, vid villdum,	Pier, þid villdud,	þeir villde.

Infinitivum Præsens Id Villia.
Participium Præsens Villiande.

Conjugatio Verbi *Eg Maa*.

<i>Indicativus Præsens.</i>			
Sing.	<i>Eg Maa</i>	<i>Du maatt</i>	<i>hann maa</i>
Dual.Plur.	vier, vid meigum,	<i>Pier, Þid meigid,</i>	<i>Þeir meiga.</i>
<i>Præteritus.</i>			
S.	<i>Eg maatte</i>	<i>Du maatter</i>	<i>hann maatte</i>
d. pl.	vier, vid mattum,	<i>Pier Þid mattud,</i>	<i>Þeir maattu.</i>
<i>Imperativo caret.</i>			
<i>Conjunctivus Præsens.</i>			
S.	<i>Ad eg meige</i>	<i>Du meiger</i>	<i>hann meige</i>
d. pl.	ad vier, vid meigum,	<i>Pier Þid meiged,</i>	<i>Þeir meige.</i>
<i>Imperfectus.</i>			
S.	<i>Eg matte</i>	<i>Du matter</i>	<i>hann matte</i>
d. pl.	vier mattum,	<i>Pier mattud,</i>	<i>Þeir matte.</i>
<i>Infinitivus Præsens Ad Meiga.</i>			
<i>Participium Præsens Meigande.</i>			

Conjugatio Verbi *Eg Aa*.

<i>Indicativus Præsens.</i>			
Sing.	<i>Eg Aa</i>	<i>Du aatt</i>	<i>hann aa</i>
Dual.Plur.	vier vid eigum,	<i>Pier Þid eiged,</i>	<i>Þeir eiga.</i>
<i>Præteritus.</i>			
S.	<i>Eg aatte</i>	<i>Du aatter</i>	<i>hann aatte</i>
d. pl.	vier vid aattum,	<i>Pier Þid attud,</i>	<i>Þeir aattu.</i>
<i>Imperativus præsens.</i>			
S.	<i>Eige eg</i>	<i>eig Du vel eigdu,</i>	<i>eige hann</i>
d. pl.	eigum vier, vid,	<i>eige Þier Þid,</i>	<i>eige Þeyr.</i>
<i>Conjunctivus præsens.</i>			
S.	<i>Ad eg eige</i>	<i>Du eiger</i>	<i>hann eige</i>
d. pl.	ad vier eigum,	<i>Pier, Þid eigid,</i>	<i>Þeir eige.</i>
<i>Imperfectus.</i>			
S.	<i>Eg atte</i>	<i>Du atter</i>	<i>hann atte</i>
d. pl.	vier, vid attum,	<i>Pier Þid attud.</i>	<i>Þeir atte.</i>
<i>Infinitivus præsens Ad eiga.</i>			
<i>Participium præsens eigande.</i>			

Conjugatio Verbi *Eg Skál*.

<i>Indicativus præsens.</i>			
Sing.	<i>Eg Skál</i>	<i>Du skallt</i>	<i>hann skál</i>
Dual.Plur.	vier, vid skulum,	<i>Pier Þid skulud,</i>	<i>Þeir skulu.</i>
<i>Conjunctivi præsens vel futurum.</i>			
S.	<i>Ad eg skule</i>	<i>ad Du skuler</i>	<i>ad hann skule</i>
d. pl.	ad vier, vid skulum,	<i>Pier Þid skuled,</i>	<i>Þeir skule.</i>
<i>Imper-</i>			

Imperfectum.

Sing.	Eg skilde	Du skildest	hann skilde
Dual.Plur.	vier, vid skildum,	Pier þid skildud,	Þeir skilde.

Conjugatio Verbi Eg Mun.

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg Mun	Du munet	hann mun
Dual.Plur.	vier, vid munum,	Pier, þid munud,	Þeir munur

Conjunctivi Præsens.

Sing.	Ad eg mune	Du munet	hann mune
Dual.Plur.	vier, vid munum,	Pier þid muned,	Þeir mune.

Imperfectum.

Sing.	Eg munde	Du munder	hann munde
Dual.Plur.	vier, vid mundum,	Pier þid mundud,	Þeir mundu.

Infinitivus futurus Ad Mune.

His non immerito accenseri posset *Eg atla, destino, certum mihi est*, quo ad exprimendam futuri temporis circumstantiam haud raro utimur, ut *eg atla ad giora þad, ego faciam vel facturus sum hoc, vel certum mihi est hoc facere*. Sed hoc verbum juxta primam conjugationem Analogorum variatur, ut non sit opus ejus motionem sigillatim tradere. Sunt & aliæ temporum descriptiones, quibus enumerandis non superfedemus.

Exempli causa has Poëticas Præteriti Periphrases apponere libuit:

Eg Nam/	Du namst/	hann nam	} Giora, id est, feci, &c.
eg Ried/	Du riedst/	hann ried	
eg Vann/	Du vanst/	hann vann	

Et hæc est officiosa illa Anomalorum cohors ad famulandum reliquis verbis nata. Nam IMPERFECTUM Indicativi circumscribitur per *Eg var*, & vel Infinitivum ipsius verbi, ut in activa voce, *Eg var ad elösa*; vel Participium passivum, ut in passiva, *eg var elöskadur*. Sic *eg var ad brenna/ eg var brendur*: *eg var ad snua/ eg var snuenn*: *eg var ad gefa/ eg var gefenn*: *eg var ad lesa/ eg var lesenn* &c.

PLUSQUAMPERFECTUM per *Eg þaffde*, & vel Participium pass. Neutrum, ut in activo; vel Masculinum, ut in passivo, interjecta voce Vered: ut *eg þafde elöskad/ eg þafde vered elöskadur*: *eg þaffde brendt/ eg þaffde vered brendur*: *eg þaffde snued/ eg þaffde vered snuenn*: *eg þafde gefed/ eg þaffde vered gefenn*: *eg þafde lesed/ eg þafde vered lesenn*.

FUTURUM ACTIVUM per unum verborum: *eg skal/ mun/ maas/ vil/ aa/ atla/ & infinitivum verbi, exempta particula, ad, ut, eg skal elösa/ brenna/ snua/ gefa/ lesa/ &c.* Passivum autem per eadem verba, prætereaque particulam verda, & Participium passivum, ut *eg skal verda elöskadur/ brendur/ snuenn/ gefenn/ lesenn*,

PERFECTUM & PLUSQUAMPERFECTUM. Coniunctivi circumscribuntur per verbum *Eg hefse* ejusdem modi & temporis, & Particip. pass. Neut. in Activa voce; Masculinum autem in passiva, semper inserta vocula *vered*, ut, *Eg hafse elskad/ brent/ snued/ gefed/ lesed*; *eg hafse vered elskadur brendur/ snuenn/ gefenn/ lesenn*: Sic *eg hefse elskad/ brent/ &c.* Et *eg hefse vered elskadur/ brendur/ &c.*

FUTURUM circumscribitur per Verbum *Eg skal* vel *mun* ejusdem modi & temporis, & vel Infinitivum præsentem, adempto pronomine, ut, *eg skule* vel *munne elska/ brenna/ snua/ gefa/ lesa*; vel Participium passivum, præposito verda, ut, *eg munne vel skule verda elskadur/ brendur/ snuenn/ gefenn/ lesenn*.

PRÆTERITUM Infinitivi per Infinitivum Verbi *eg hef* circumscribitur, & vel particip. pass. Neutrum, in Activa voce, ut *2d hafa elskad/ brennt/ snued/ gefed/ lesed*; Vel particip. itidem passivum, sed Masculinum in voce passiva, inserta, suo more, vocula *vered*: ut *ad hafa vered elskadur. brendur, snuenn, gefenn, lesenn*.

FUTURUM tandem exprimitur beneficio horum verborum, *eg mun, eg skal, eg aa, eg maa*, assumpto, vel ipsius verbi Infinitivo & dempta Præpositione, ut in Activa voce, *ad munne vel skule elska, brenna, snua, gefa, lesa*; vel Participio passivo, vocula *verda* interposita; *ad munne verda elskadur, brendur, snuenn, lesenn, gefenn, &c.*

Præmonenda hæc duo: I. Quorundam verborum hanc esse naturam, ut in præsentis & perfecti passivo non circumscriptis, diversam suscipiant significationem ab ea, quam in Activa voce habuerunt: ideoque & hæc circumscribenda esse, ne mutetur significatio: Exemp. gr. *Eg elskast, vel vici elskustum* & *eg elskadest*, non tantum significat *me amari*; sed aliquid infert amplius, nimirum me ita ab aliquo *amari*, ut eum vicissim pari studio *amem*. Adeoque nova quædam significatio ex utraque voce conflata hæc oriri videtur, eaque haud absimilis illi, quam *Mediam* Græci appellant. Sed cum dico: *Eg er vel var elskadur*, id solum dico, quod Activæ vocis significatui passivæ correspondet, me videlicet *amari* & *amatum esse*. Simile iudicium est de verbo *Eg Renne, & eg Rennest, &c.*

II. In Interrogando postponi Verbis pronomina, ut *Elskar þu? Villstu? Stríffar þu? &c.*

CONJUGATIONES VERBORUM SUNT QUINQUE.

PRIMA CONJUGATIO

Est Verborum in *a* desinentium, quæ personas Singularis Numeri secundæ & tertiam Indicativi præsentis Activi terminant in *ar*, ut *Eg elska, þu elskar, hann elskar, amo, amas, amat.*

Paradigma Primæ Conjugationis.

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg elösa	Þu elöstar	hann elöstar
Dual.Plur.	vier, vid elösum,	Þier þid elösed,	Þeir elösa.

Præteritum Imperfectum.

Sing.	Eg var ad elösa	Þu varst ad elösa	hann var ad elösa
dual. plur.	vier, vid vorum ad elösa,	Þier þid vorud ad elösa,	Þeir voru ad elösa.

Præteritum perfectum.

S.	Eg elöskade	Þu elöskader	hann elöskade
d. pl.	vier, vid elöskudum,	Þier, þid elöskudud,	Þeir elöskudu.

Circumscribitur per hese, ut eg hese elöskad, þu þesur elöskad, þan þesur elöskad, vier þofum elöskad, &c.

Præteritum plusquamperfectum.

S.	Eg hafde elöskad	Þu hafder elöskad	hann hafde elöskad
d. pl.	vier, vid þofdum elöskad,	Þier þid þofdud elöskad,	Þeir þofdu elöskad.

Futurum.

S.	Eg skal elösa	Þu skalt elösa	hann skal elösa
d. pl.	vier, vid skulum elösa,	Þier þid skulud elösa,	Þeir skulu elösa.

Sic eg mun elösa, eg vil elösa, eg aa ad elösa, eg maa elösa, eg atla ad elösa, &c.

Imperativus Præsens.

S.	Elöse eg	elösa þu, elöskadn per Syncop.	elöse hann
d. pl.	elösum vier, vid,	elöse þier þid,	elöse þeir.

Futurum Imperativi cum Futuro Coniunctivi coincidit, nisi quod pronomen postponatur hoc modo:

S.	Elösa skal eg	elösa skaltu	elösa skal hann
d. pl.	elösa skulum vid, vier,	elösa skulu þid þier,	elösa skulu þeir.

Sic Elösa muntu, elösa villtu, elösa aattu, elösa maaattu, &c.

Coniunctivus Præsens.

S.	Ad eg elöse	Þu elöser	hann elöse
d. pl.	vier vid elösum,	Þier þid elösed,	Þeir elöse.

Imperfectum.

S.	Ad eg elöskade	Þu elöskader	hann elöskade
d. pl.	ad vier vid elöskudum,	Þier, þid elöskudud,	Þeir elöskudu.

Perfectum.

S.	Ad eg hafe elöskad	Þu hafer elöskad	hann haffe elöskad
d. pl.	ad vid, vier þofum elöskad,	Þid, þier hafed elöskad,	Þeir hafe elöskad.

Plusquamperfectum.

S.	Ad eg hefde elöskad	Þu hefder elöskad	hann hefde elöskad
d. pl.	vier vid þefdum elöskad,	Þier, þid þefdud elöskad,	Þeir hefde elöskad.

Futurum.

S.	Ad eg skule elösa	Þu skuler elösa	hann skule elösa
d. pl.	vier, vid skulum elösa,	Þier, þid skulud elösa,	Þeir skule elösa.

Sic Ad eg munc elösa, ad eg eige vel meige elösa, &c.

Infiniti-

*Infinitivus.**Præsens, Ad elösa.**Præteritum, Ad hafa elöskad.**Futurum, Ad mune vel öfule elösa.**Participium.**Præsens, Elökande: Circumscript. Verande ad elösa.**Vocis Passivæ**Indicativus Præsens.*

Sing.	Eg elökast	Pu elökast	hann elökast
Dual.Plur.	vier vid elökunfi,	Pier þid elökæfi,	Þeir elökast.

Sed in hac forma verbum *eg elökast* potius deponentialis significationis est, quam passivæ, dicimus enim, *Þeir elökast*, non pro eo, quod Latini, *amantur*; sed pro, *amant se invicem*, veluti supra monuimus. Nos tamen analogiam inflexionis ostendendam censuimus. Alias hoc tempus ita circumscribunt Illandi: *Eg er elökadur/ Pu ert elökadur/ hann er elökadur/ vier vel vid erum elökader/ Pier vel þid eruð elökader/ Þeir eru elökader.*

Imperfectum.

Sing.	Eg var elökadur	Pu varst elökadur	hann var elökadur
Dual.Plur.	vier, vid vorum elökader,	Pier, þid voruð elökader,	Þeir voru elökader.

Perfectum.

S.	Eg elökadest	Pu elökadest	hann elökadest
d. pl.	vier, vid elökudustum,	Pier þid elökudust,	Þeir elökudust.

Sed & hoc tempus cum præsentis significatione concurret. Rectius enim in passiva significatione dicimus;

S.	Eg hefe vered	Pu hefur vered	hann hefur vered	} elökadur elökader.
d. pl.	vier, vid þofum vered,	Pier, þid þafed vered,	Þeir þafa vered	

*Plusquam perfectum.**Singul.*

1. Perf.	Eg hafðe vered
2.	Pu hafðer vered
3.	hann hafðe vered

elökadu:

Dual. Plural.

Vier vel vid þofdum vered
Pier vel þid þofduð vered
Þeir þofðu vered

elökader

*Futurum.**Sing.*

1.	Eg mun verda
2.	eg nune verda
3.	hann mun verda

elökadur

Dual. Plur.

vier vel vid munum verda
Pier vel þid munuð verda
Þeir munu verda

elökader.

*Imperativus Præsens.**Sing.*

1.	vere vel sic eg
2.	veru vel siertu
3.	vere vel sic hann

elökadur

Dual. Plur.

verum vel sicu Þid vel vier
verde vel sicu Pier vel þid
varde vel sicu Þeir

elökadu:

Futurum.

1.	Eg öfall verda
2.	Pu öfallit verda
3.	hann öfal verda

elökadur

vier, vid öfulum verda
Pier, þid öfuluð verda
Þeir öfulu verda

elökadu:

Conjunctivum Præsens.

Sing. Ald eg eløkest ad þu eløkest ad hann eløkest
Dual.Plur. ad vier, vid eløkestum, þier, þid eløkest, þeir eløkest.

Circumscribitur autem usitatus ita:

Sing.		Dual. Plur.
1. Ald eg sie	eløkadur	vier vel vid sicum
2. ad þu siert		þier vel þid sicud
3. ad hann sie		þeir sien

Imperfectum.

Sing.		Dual. Plur.
1. Ald eg vøre	eløkadur	vier vel vid vørum
2. ad þu vører		þier vel þid vørnd
3. ad hann vøre		þeir vøre

Perfectum.

Sing.		Dual. Plur.
1. Ald eg hafe vered	eløkadur	vier vel vid hofum vered
2. ad þu haser vered		þier vel þid hased vered
3. ad hann hafe vered		þeir hafe vered

Plusquam perfectum.

Sing.		Dual. Plur.
1. Ald eg hefde vered	eløkadur	vier vel vid hefðum vered
2. ad þu hefder vered		þier vel þid hefðud vered
3. ad hann hefde vered		þeir hefðu vered

Futurum.

Sing.		Dual. Plur.
1. Ald eg mune vel økule	eløkadur	vier vel vid munum vel økulum
2. ad þu muner vel økuler		þier, þid munud, økulud
3. ad hann mune vel økule		þeir mune vel økule

Infinitivus.

Præsens, Ald eløkast: rectius ad verda vel vera eløkadur.

Præteritus, Ald hafa vered eløkadur.

Futurus, Ald mune verda eløkadur.

Participium præteritum, eløkadur.

Et hæc est inflexio Verborum primæ Conjugationis. Ad hunc modum conjugantur reliqua omnia in a, ut, Eg Afla, lucrør vel venør, þu aflar, hann aflar, aflade in præterito: Eg baka, pinso, bakade: Eg dyrka, glorifico, dyrkade: Eg eða, dubito, eðade: eg grunda, meditor, grundade: eg bugga, consolor, buggade: eg jaata, confiteor, jaatade: eg flaga, accuso, flagade: eg losa, promitto, permitto, laudo, losade: eg marfa, signo, marfade: eg naga, rodo, nakade: eg offra, offero, offrade: eg prenta, typus excudo, eg prentade: eg rata, viam teneo, item incurro, ratade: eg syndga, pecco, syndgade: eg tala, loquor, talade: eg vinna, testor, vittnade: eg yfia, exaggero, yfiade: eg þacka, gratias ago, þackade: eg atla, opinor, atlade, &c infinita alia.

Regula de præteritis Verborum primæ Conjugationis.

Omnia Verba primæ Conjugationis formant Præteritum adjecta ad primam personam præsentis Indicativi syllaba de, ut eg eløsa in præsentis, in præterito eg eløsaðe: eg hata, odi, eg hataðe. Excipiuntur pauca, ut eg tapa tapte, eg skapa sköop vel skapte; eg geyja eg goo, &c.

SECUNDA CONJUGATIO

Est Verborum in e desinentium, quæ Personas Singularis Numeri, secundam & tertiam Præsentis Indicativi Activi terminant in er, ut **Eg Brenne**, Du brenner, hann brenner, uro, uru, urit.

*Paradigma Secundæ Conjugationis.**Indicativus Præsens.*

Sing.	Eg Brenne	Du brenner	hann brenner
Dual.Plur. vid.	vier brennum,	Þið, Þeir brenned,	Þeir brenna.

Præteritum Imperfectum.

Circumsc. **Eg var** ad brenna, &c. ut in 1. Conj.

Præteritum perfectum.

Sing.	Eg brende	Du brender	hann brende
dual.plur. vid.	vier brendum,	Þið, Þeir brenduð,	Þeir brendu.

Circumsc. per Hefe, ut eg hefe brent, Du hefur brent, &c.

Præteritum plusquam perfectum, **Eg haffde** brent, &c.

Futurum, **Eg skal** brenna, &c. Sic eg mun brenna, eg vil brenna, eg aa ad brenna, &c. omnia ut in 1. Conj.

Imperativus Præsens.

S.	Brenne eg	brenn Du, brendu,	brenne hann
d. pl.	brennum vid, vier, var,	brene Þið, Þeir,	brenne Þeir.

Futurum, brenna skal eg, skaltu, skal hann, &c.
Sic Brenna muntu, villtu, aattu, maattu, &c.

Conjunctivus Præsens.

S.	Ad eg brenne	Du brenner	hann brenne
d. pl.	ad vid, vier brennum,	Þið, Þeir brenned,	Þeir brenne.

Imperfectum.

S.	Ad eg Brende	Du brender	hann brende
d. pl.	ad vier, vid brendum,	Þeir, Þið brenduð,	Þeir brendu.

Perfectum, **Ad** eg haffe brent, &c.

Plusquam perfectum, **Ad** eg hefde brent, &c.

Futurum, **Ad** eg skule vel mune, vel eige vel meige brenna, &c.

Infinitivus præsens, **Ad** brenna.

Præteritum, **Ad** haffa brent.

Futurum, **Ad** mune vel skule brenna.

Participium præsens, brennande: Circumsc. verande ad brenna.

Vocis Passivæ

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg Brennest	Þu brennest	hann brennest
Dual.Plur. vid.	vier brennustum,	Þið þier brennest,	Þeir brennast.
Circumsc. usit. Eg er brendur, vel verð brendur, &c.			
Imperfectum Circumsc. Eg var brendur.			

Perfectum.

Sing.	Eg brendest	Þu brendest	hann brendest
Dual.Plur. vid.	vier brendust,	Þið þier brendust,	Þeir brendust.
Usitatus ita Eg hefe vered brendur, &c.			
Plusquamperfect. Circumsc. Eg hafðe vered brendur, &c.			
Futurum Circumscript. Eg mun verða brendur, &c.			

Imperativus Præsens.

S.	Brennest eg	brennest þu	brennest hann
d. pl.	brennust vid, vier,	brennist þið, þier,	brennist þeir.
Usitat. Sic vel vere eg brendur, sic vel vere hann brendur, &c.			
Futurum Circumsc. Eg skal verða brendur, &c.			

Conjunctivus Præsens.

S.	Ad eg brennest	ad þu brennest	ad hann brennest
d. pl.	ad vid, vier brennustum,	ad þið þier brennest,	ad þeir brennest.
Circumsc. Ad eg sic vel verðe brendur, &c.			

Imperfectum Circumsc. Ad eg være brendur, &c. Vel sic,

S.	Ad eg brendest	ad þu brendist	ad hann brendist
d. pl.	ad vid, vier brennustum,	ad þið þier brendust,	ad þeir brendest.

Perfectum Circumsc. Ad eg hafe vered

Plusquamperfectum Circumsc. Ad eg hefðe vered } brendur.

Futurum Circ. Ad eg mune vel skule vera

Infinitivus.

Præsens, Ad brennast, Circ. ad verða brendur.

Præteritum, Ad hafða verid

Futurum, Ad mune vel skule verða } brendur.

Participium præteritum, brendur.

Sic Conjugantur Eg Bende, Vico, þu bender, hann bender, bendre in præterito: eg deidde, occido, deidde: eg eide, absumo, eidde: eg silge, comitor, silgde: eg gaæ, attendo vel animadverto, gaæde: eg hefne, ulciscor, heffnde: eg irtie, carmen facio, item colo, sc. terram, irtie: eg kaupe, emo, kaupre: eg leife, permitto, leifde: eg male, metior, mallite: eg nefne, nomino, nefnde: eg olle, in causa sum, olle: eg pyne, crucio, pynde: eg ryfte, regno, ryfte: eg saæ, sero, saæde: eg tyne, perdo, tynde: eg veide, venor, veidde: eg yle, ejulo, ylde: eg æde, furo, ædde, &c.

Regula de præteritis Verborum Secundæ Conjugationis.

Verba omnia, quæ unam harum literarum a, b, d, f, g, l, m, n, r, Reg. 1. (quas doctrinæ causâ Characteristicas nuncupamus) ante finale e habent, formant sua Præterita, interférendo, inter Characteristicam & e terminale,

B b

literam

literam d, ut, eg gaac, *animadverto*, eg gaade in præt. saae, *fero*, saade: eg kembe, *pecco*, kembe: eg blyde, *obedio*, blydde: eg kiasé, *suffoco*, kiasde: eg leinge, *prolongo*, leingde: eg hale, *commendo*, hælde: eg hremme, *unquibus rapio*, hremde: eg syne, *monstro*, synde: eg fare, *loco moveo*, farde.

Excipiuntur:

1. Si Characteristicam d aliæ præcedant consonæ, non interferitur d sed t, ut, eg bende, *vico*, flecto, aut innuo, eg bendte: eg ellde, *igni coquo*, eg elldre: eg gellde, *exseco*, eg gelldre: herde, *induro*, herdre. Hinc tamen excipe eg vende, *verto*, eg sende, *mitto*, quæ præteritum simile habent cum præsentī, eg vende *verti*, eg sende *missi*. Singularis formæ est eg brinde, *pecco*, eg brant in præt. þu brattst/ hann bratt/ vier/ vid brandum/ þier/ þid brundud/ þeir brindu. Millde/ *mitigo*, facit eg milldade.

2. Geminum l, præcedens terminationem e, adsciscit t, ut, eg gille, *inauro*, gillte: eg helle, *fundo*, hellte: eg stille, *tempero*, stillte: eg spille, *corrumpo*, eg spillte, &c. Tria tamen inveni quæ Analogiam servant, eg hrelle, *maiorē affero*, hrellde: eg tolle, *hæreo*, tollde (eg trille, trillde). At eg olle simile præsentī facit præteritum olle.

3. Ad eundem modum formantur, quæ geminum n pro Characteristica sortita sunt, ut eg brynne, *adaquo*, bryntte: eg kinne, *notum facio*, kymntte, &c.

4. Quæ habent geminum r ante e finale, etiam in Præterito desinunt in te, eg fyrre, *privo*, frustror, fyrtte: eg sperre, *exporrigo*, eg sperre.

5. Nonnulla alia sed pauca, quæ suo modo formant præterita, ut, eg male, *metior*, eg mællte: eg stæle, *animum addo*, eg stællte: eg þeige, *taceo*, eg þagde: eg seige/ eg sagde/ dico: eg kypde/ *ægre habeo*, eg kucid: eg fiore/ *eligo*, eg fiore: eg bale/ *vigeo*, facit balade: eg gale, *vociferor*, galade: eg þaange, *pendeo*, duplex facit præteritum unum Analogum eg þaangde; alterum anomalum sed usitatius eg hieft.

Reg. 2.

Habentia f, p, s, t ante e finale in Indic. Præsentī, assumunt in Præt. literam Characteristicam t, ut, eg kucite, *accendo*, kucitte: eg gape, *hio*, eg gapte: eg lyse, *lucernam præfero*, eg lystte: eg reyte, *deglubo*, eg reyrtte. Hic tamen notabis, si vel t geminetur in præsentī ante e, vel etiam aliam consonam immediate præcedentem habeat, idem erit præteritum cum præsentī indicativo; ut, eg friette, *fama accepi*, in præt. eg friette: eg giste, *divertor*, giste: eg hellte, *claudum facio*, hellte: eg slette, *explano*, slette: eg sætte, *adfero*, facit eg sooktte: eg heite quando significat *voceor* vel *voceo*, facit præter. eg hiet/ þu hieft/ hann hiet; sed quando denotat *calefacio* Analogice formatur eg heyrtte.

Reg. 3.

Desinentia in ye faciunt ude in præterito, eg blye blude/ kme knude/ eg rye rude: At þrepe facit þreide vel þraade: eg soctne/ *mergo*, facit softe: eg æe eg aade.

TERTIA CONJUGATIO.

Est Verborum in i exeuntium quorum personæ singulares secunda & tertia præsentis Indicativi Activi desinunt in ir, ut, eg snyr/ þu snyr/ hann snyr/ vertu, vertu, vertit.

Paradigma Tertia Conjugationis.

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg Snn	Du snyr	hann snyr
Dual.Plur.	vier, vid snnum,	Þier, þid snued,	Þeir snua.
<i>Imperfectum, Eg var ad snua, &c.</i>			

Perfectum.

S.	Eg Snere	Du snerez	hann snere
d. pl.	vier vid snerum/	Þier þid snerud/	Þeir sneru.
<i>Plusquam perfectum, Eg hafðe snued/ &c.</i>			
<i>Futurum, Eg skal/ mun/ vil/ &c. snua.</i>			

Imperativus Præsens.

S.	Snue eg	Snu þu/ snundu/	Snue hann
d. pl.	snnum vid/ vier/	snued þid þier/	snue þeir.
<i>Futurum, Snua skalstu/ Snua skal hann/ &c.</i>			

Conjunctivus Præsens.

S.	Ad eg snue	ad þu snuver	ad hann snue
d. pl.	ad vid vier snnum/	ad þid/ þier snued/	ad þeir snue.

Imperfectum.

S.	Ad eg snere	Du snerez	hann snere
d. pl.	ad vid/ vier snerum/	þid þier snerud/	Þeir snere.
<i>Perfectum, Ad eg hafðe snued/ &c.</i>			
<i>Plusquam perfectum, Ad eg hefðe snued/ &c.</i>			
<i>Futurum, Ad eg munde/ skilðe snua/ &c.</i>			

Infinitivus.

Præsens, Ad Snua.

Præteritum, Ad hafða Snued.

Futurum, Ad mune Snua.

Participium præsens, Snuande.

Vocis Passivæ

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg Snyst	Du snyst	hann snyst
Dual.Plur.	vier vid snuustum/	Þier þid snuest/	Þeir snuast.
<i>Imperfectum, Eg var snuen vel var ad snuast/</i>			
<i>item Mier var snued.</i>			

Perfectum.

S.	Eg snereft	Du snereft	hann snereft
d. pl.	vier vid snrustum/	Þier þid snrust/	Þeir snrust.
<i>Plusquam perfectum, Eg hafðe snuest vel verð snuenn/ &c.</i>			

Futurum, Eg skall snuast, mun verða snuenn, &c.

Imperativus Præsens.

Sing.

Dual. & Plur.

1. Sie vel vere eg	} <i>Snuenn</i>	Sieum vel verum vier	} <i>Snuumer.</i>
2. siertu vel vertu		sieud vel vered þid þier	
3. sic vel vere hann		sic vel vere þeir	

Futurum, Snuast skaltu, þu skalt verða snuenn, &c.

Conjunctivus Præsens.

<i>Sing.</i>	Að eg Snuest	þu snuest	hann snuest
<i>Dual. Plur.</i>	ad, vid, vier snuust,	þid þier snuest.	þeir snuest.

Imperfectum.

<i>Sing.</i>	Að eg Snerest	þu snerest	hann snerest
<i>Dual. Plur.</i>	ad vid vier snerust,	þid þier snerust.	þeir snerest.

Perfectum, Ad eg hafe vered snuenn.

Plusquam perfectum, ad eg hefde vered snuenn.

Futurum, ad eg munde vel skilde verða snuenn.

Infinitivus.

Præsens, Ad Snuvast vel verða snuenn Circ.

Præteritum, ad haffa vered snuenn.

Futurum, ad munde verða snuenn.

Participium Præteritum, Snuenn.

Sic Conjugantur Eg Þy/ þu þyr/ hann þyr/ &c. bioo in præter. Eg fly/ fugio, flunde: eg ny/ urgeo, eg nere/ &c.

Regula de præteritis Verborum Tertiæ Conjugationis.

Verba hujus Conjugationis pauca sunt: præter illud, quod Paradigmati loco positum est, hæc saltem occurrunt:

Eg	Þy/ habito,	In Præterito	bioo.
	Þy/ quaeso,		dude.
	fly/ fugio,		flunde.
	ny/ urgeo,		nere.
	Þey/ morior,		do.
	Þey/ vomo,		spioo.

QUARTA CONJUGATIO

Est Verborum in b, d, f, g, k, l, m, n, p, t. desinentium, quorum personæ singulares secunda & tertia præsentis Indicativi Activi terminantur in ur, ut, eg hverb/ evanesco, þu hverbur/ hann hverbur: eg bið/ precor, þu biður/ hann biður: eg gef/ dono, þu gefur/ hann gefur: eg ligg/ cubo, þu liggur/ hann liggur: eg víst/ cedo, þu vístur/ hann vístur: eg sel/ occulto, þu selur/ hann selur: eg tem/ domo, þu temur/ hann temur: eg finn/ invenio, þu finnur/ hann finnur: eg frys/ curvus incedo, þu frys/ hann frys: eg et/ comedo, þu etur/ hann etur.

Para-

Paradigmata Quarta Conjugationis.

<i>Indicativus Præsens.</i>			<i>I. in b.</i>
Sing. Eg Hverb	Du hverbur	hann hverbur	
Dual.Plur. vier vid hverbom,	Pier þid hverbed,	Þeir hverba.	
<i>Perfæctum.</i>			
S. Eg hvarb	Du hvarbist	hann hvarb	
d. pl. vier vid hverbum,	Pier þid hverbud,	Þeir hvorbui.	
<i>Imperativus præsens.</i>			
S. Hverbe eg	hverb Du	hverbe hann	
d. pl. hverbum vier, vid,	hverbe Þier þid,	hverbe Þeir.	
<i>Conjunctivus præsens.</i>			
S. Ad eg hverbe	Du hverber	hann hverbe	
d. pl. ad vier vid hverbum,	Pier þid hverbed,	Þeir hverbe.	
<i>Imperfæctum.</i>			
S. Ad eg hvirbe	Du hvirber	hann hvirbe	
d. pl. ad vier, vid hvirbum,	Pier, þid hvirbud,	Þeir hvirbe.	
<i>Infinitivus præsens, Ad hverba.</i>			
<i>Participium</i> { <i>præsens, Hverbande.</i>			
{ <i>præteritum, Hverfenn.</i>			
Reliqua tempora omnium modorum, more superiorum, Circumscribuntur.			

<i>Indicativus Præsens.</i>			<i>Parad. II.</i>
Sing. Eg Þid	Du þidur	hann þidur	<i>in d.</i>
Dual.Plur. vier, vid þidum,	Pier, þid þidied,	Þeir þidia.	
<i>Perfæctum.</i>			
S. Eg það	Du þaðist	hann það	
d. pl. vier vid þaðum,	Þid þier þaðud,	Þeir þaðu.	
<i>Imperativus Præsens.</i>			
S. Þidie eg	þid Du, þittu,	þidie hann	
d. pl. þidum vid vier,	þidie Þid þier,	þidie Þeir.	
<i>Conjunctivus Præsens.</i>			
S. Ad eg þidie	Du þidier	hann þidie	
d. pl. ad vid vier þidum,	Þid þier þidied,	Þeir þidie.	
<i>Imperfæctum.</i>			
S. Ad eg þæde	Du þæder	hann þæde	
d. pl. ad vid vier þaðum,	Þid, þier, þædud,	Þeir þæde.	
<i>Infinitivus.</i>			
<i>Præsens, Ad Þidia.</i>			
<i>Participium</i> { <i>præsens, Þidiande.</i>			
{ <i>præteritum, þedenn.</i>			

Ab hoc verbo descendit deponens, *Eg Þidist*, quod per se nihil significat, sed postposita præpositione *syrer*, in adverbium mutata, ut *eg Þidist syrer* significat, precationibus invigilo & insto, preces coram numine fundo, in præterito *Eg Þadist syrer*, Infinitiv. *Ad Þidiast syrer*.

Passiva

Passiva vox Verbi *Eg* *Bid* omnia omnium modorum tempora habet Circumscripta, per verba *Eg* *er*/ *verð*/ *mun*/ *skal*/ *hefe*/ & participium præteritum *bedenn*.

Parad. III.
in f.

Sing.	<i>Eg</i> <i>Gef</i>	<i>Indicativus Præsens.</i>	
		<i>Du</i> <i>gefur</i>	<i>hann</i> <i>gefur</i>
Dual.Plur. vid, vier	<i>gefum</i> /	<i>Bid</i> <i>Pier</i> <i>gefed</i> /	<i>Þeir</i> <i>gefa</i> .
		<i>Perfectum.</i>	
S.	<i>Eg</i> <i>Gaf</i>	<i>Du</i> <i>gaffit</i>	<i>hann</i> <i>gaff</i>
		<i>Bid</i> <i>Pier</i> <i>gefed</i> /	<i>Þeir</i> <i>gefa</i> .
d. pl. vid vier	<i>gefum</i> /	<i>Imperativus Præsens.</i>	
		<i>gef</i> <i>þu</i> / <i>gefdu</i>	<i>gefe</i> <i>hann</i>
S.	<i>Gese</i> <i>eg</i>	<i>gefe</i> <i>Bid</i> / <i>Pier</i> /	<i>gefe</i> <i>Þeir</i> .
		<i>Conjunctivus Præsens.</i>	
S.	<i>Ad</i> <i>eg</i> <i>giefe</i>	<i>Du</i> <i>gefer</i>	<i>hann</i> <i>gefe</i>
		<i>Bid</i> <i>Pier</i> <i>gefed</i> /	<i>Þeir</i> <i>gefe</i> .
d. pl. ad vid vier	<i>gefum</i> /	<i>Imperfectum.</i>	
		<i>Du</i> <i>gíafet</i>	<i>hann</i> <i>gíafe</i>
S.	<i>Ad</i> <i>eg</i> <i>gíafe</i>	<i>þu</i> <i>gíafet</i>	<i>hann</i> <i>gíafe</i>
		<i>Bid</i> / <i>Pier</i> <i>gíafud</i> /	<i>Þeir</i> <i>gíafe</i> .
d. pl. ad vid vier	<i>gíafum</i> /	<i>Infinitivus Præsens, Ad</i> <i>Gefa</i> .	
		<i>Participium Præsens, Gefande</i> .	

Vocis Passivæ

<i>Indicativus Præsens.</i>			
Sing.	<i>Eg</i> <i>Geffit</i>	<i>Du</i> <i>geffit</i>	<i>hann</i> <i>geffit</i>
Dual.Plur.	<i>vid vier</i> <i>gefunst/</i>	<i>Þid/ Þier</i> <i>gefest/</i>	<i>Þeir</i> <i>gefast.</i>
<i>Perfectum.</i>			
S.	<i>Eg</i> <i>gaffit</i>	<i>Du</i> <i>gaffit</i>	<i>hann</i> <i>gaffit</i>
d. pl.	<i>vid vier</i> <i>gaafunst/</i>	<i>Þid/ Þier</i> <i>gafust/</i>	<i>Þeir</i> <i>gaafust.</i>
<i>Utrumque tempus eleganter etiam circumscribitur</i> <i>Eg</i> <i>er</i> <i>vel</i> <i>verð</i> <i>gefenn/</i>			
<i>eg</i> <i>var</i> <i>vel</i> <i>vard/</i> <i>vel</i> <i>hefe</i> <i>vered</i> <i>gefenn.</i>			

<i>Imperativus Præsens.</i>			
S.	<i>Giefest</i> <i>eg</i>	<i>Du</i>	<i>hann</i>
		<i>giefest</i> <i>Bid</i> / <i>Pier</i> /	<i>giefest</i> <i>Þeir</i> .
d. pl. giefunst/ vid/ vier/		<i>Conjunctivus Præsens.</i>	
		<i>Du</i> <i>giefest</i>	<i>hann</i> <i>giefest</i>
S.	<i>Ad</i> <i>eg</i> <i>Giefest</i>	<i>Bid</i> , <i>Pier</i> <i>giefest</i> ,	<i>Þeir</i> <i>giefest</i> .
		<i>Imperfectum.</i>	
S.	<i>Ad</i> <i>eg</i> <i>Gíafest</i>	<i>Du</i> <i>gíafest</i>	<i>hann</i> <i>gíafest</i>
		<i>Bid</i> <i>Pier</i> <i>gíafist</i>	<i>Þeir</i> <i>gíafest</i> .
d. pl. ad vid vier	<i>gíafunst</i> .	<i>Infinitivus Præsens, Ad</i> <i>Gefast</i> .	
		<i>Participium passivum, Giefenn</i> .	

IV. in g.

<i>Indicativus Præsens.</i>			
Sing.	<i>Eg</i> <i>Ligg</i>	<i>Du</i> <i>liggur</i>	<i>hann</i> <i>liggur</i>
		<i>Bid</i> <i>Pier</i> <i>ligged</i> ,	<i>Þeir</i> <i>liggja</i> .
Dual.Plur. vid vier	<i>liggum</i> ,	<i>Perfectum.</i>	

Sing. **Eg Laa**
Dual.Plur. vid, vier laaum,

Perfectum.

Pu laast
Þið Þier laaub,

hann laa'
Þeir laau.

Imperativus præsens.

S. **Ligge eg**
d.pl. **liggium** vid vier,

ligg þu
ligge þið Þier,

ligge hann
ligge Þeir.

Conjunctivus præsens.

S. **Ad eg ligge**
d.pl. **ad vid vier liggium,**

þu ligger
þið Þier ligged,

hann ligge
Þeir ligge.

Imperfectum.

S. **Ad eg læge**
d.pl. **ad vid vier lægium,**

þu læger
þið Þier lægiud,

hann læge
Þeir læge.

Infinitivus præsens, Ad Liggia.

Participium præsens, Liggjande. C. P.

S. **Eg Dyk**
d.pl. **vid vier vykium,**

Indicativus præsens.

þu vykur
þið Þier vyked,

hann vykur
Þeir vykia.

Perfectum.

S. **Eg vief**
d.pl. **vid, vier viefum,**

þu viefst
þið Þier viefud,

hann vief
Þeir viefu.

Imperativus præsens.

S. **Dyke eg**
d.pl. **vykium vier, vid,**

vyk þu vyktu
vief Þier, þið,

vyke hann
vyke Þeir.

Conjunctivus præsens.

S. **Ad eg vyke**
d.pl. **ad vid, vier vykium,**

þu vyker
þið, Þier vyked,

hann vyke
Þeir vyke.

Imperfectum.

S. **Ad eg vief**
d.pl. **ad vid vier viefum,**

þu viefst
þið Þier viefud,

hann vief
Þeir viefu.

Infinitivus præsens, Ad Dykia.

Participium præsens, Dykiande.

Passivæ vocis tempora per Participium præteritum **Difenn**, & verba superius tradita circumscribi solent.

V. in t.

S. **Eg fel**
d.pl. **vid vier felum,**

Indicativus præsens.

þu felur
þið Þier feled,

hann felur
Þeir fela.

Perfectum.

S. **Eg falde**
d.pl. **vid vier foldum,**

þu falder
þið Þier foldud,

hann falde
Þeir foldu.

Imperativus præsens.

S. **Fele eg**
d.pl. **felum vid vier,**

fel þu feldu
fele þið Þier,

fele hann
fele Þeir.

VI. in l.

<i>Conjunctivus Præsens.</i>			
Sing.	Ad eg fele	Du feler	hann fele
Dual.Plur.	ad vid vier felum/	þið þier feled/	þeir fele.
<i>Imperfectum.</i>			
S.	Ad eg fæle	Du fæler	hann fæle
d. pl.	ad vid vier fælum/	þið þier fælud/	þeir fæle.
<i>Infinitivus Præsens, Ad fela.</i>			
<i>Participium Præsens, felande.</i>			
<i>Vocis Passivæ</i>			
<i>Indicativus Præsens.</i>			
Sing.	Eg felst	Du felst	hann felst
Dual.Plur.	vid/ vier felumst/	þið þier felest/	þeir felast.
<i>Perfectum.</i>			
S.	Eg faldest	Du faldest	hann faldest
d. pl.	vid vier foldumst/	þið þier foldust/	þeir foldast.
<i>Imperativus Præsens.</i>			
S.	felest eg	felstu	felest hann
d. pl.	felumst vid vier/	felest þið/ þier/	felest þeir.
<i>Conjunctivus Præsens.</i>			
S.	Ad eg felest	Du felest	hann felest
d. pl.	ad vid vier felumst/	þið þier felest/	þeir felest.
<i>Imperfectum.</i>			
S.	Ad eg fælest	Du	hann
d. pl.	ad vid vier fælumst/	þið þier fælest/	þeir fælest.
Sed hæc omnia elegantius circumscribuntur sicut superiora.			
<i>Infinitivus præsens, Ad fela.</i>			
<i>Participium præteritum, fællum.</i>			

Parad. VII.
in m.

<i>Indicativus Præsens.</i>			
Sing.	Eg tem	Du temur	hann temur
Dual.Plur.	vid/ vier temium/	þið þier temied/	þeir temia.
<i>Perfectum.</i>			
Sing.	Eg ramde	Du ramder	hann ramde
Dual.Plur.	vid vier tomdum/	þið þier tomdud/	þeir tomdu.
<i>Imperativus Præsens.</i>			
S.	Temie eg	tem þu	temie hann
d. pl.	temium vid vier/	temie þið þier/	temie þeir.
<i>Conjunctivus Præsens.</i>			
S.	Ad eg Temie	Du temier	hann temie
d. pl.	ad vid vier temium/	þið þier temied/	þeir temie.
<i>Imperfectum.</i>			
S.	Ad eg Temde	Du temder	hann temde
d. pl.	ad vid vier tomdum/	þið þier tomdud/	þeir temde.
<i>Infinitivus Præsens, Ad Temia.</i>			
<i>Participium Præsens, Temiande.</i>			

Vocis Passivæ

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg Temst	Du temst	hann temst
Dual.Plur.	vid vier temiumst/	bid hier temiest/	beir temiaft.

Perfectum.

S.	Eg Tamdist	Du tamdist	hann tamdist
d. pl.	vid vier tomduft/	bid hier tomduft/	beir tomduft.

Circumsc. Eg var vel vard Tamen. Et eg hese vered Tamen/ &c.

Imperativus Præsens.

S.	Temiest eg	temiest Du	temiest hann
d. pl.	temiumst vid vier/	temiest bid hier/	temiest beir.

Rectius veretu vel siertu Tamenn/ &c.

Conjunctivus Præsens.

S.	Ad eg Temiest	ad Du temiest	ad hann temiest
d. pl.	ad vid vier temiumst/	ad bid hier temiest/	ad beir temiest.

Imperfectum.

S.	Ad eg	Du	hann Temdest
d. pl.	ad vid vier temduft/	bid hier temdest/	beir temdest.

Infinitivus, Ad Temiaft.

Participium, Tamenn.

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg Sinn	Du sinnur	hann sinnur
Dual.Plur.	vid/ vier sinnum/	bid hier sinned/	beir sinna.

Perfectum.

S.	Eg Fann	Du fanst	hann fann
d. pl.	vid vier fundum/	bid hier fundud/	beir fundu.

Imperativus præsens.

S.	Sinne eg	sinn Du sinndu	sinne hann
d. pl.	sinnum vid/ vier/	sinne bid/ hier/	sinne beir.

Conjunctivus præsens.

S.	Ad eg Sinne	Du sinner	hann sinne
d. pl.	ad vid vier sinnum/	bid/ hier sinned/	beir sinne.

Imperfectum.

S.	Ad eg Finde	Du finder	hann sinnde
d. pl.	ad vid vier findum/	bid hier findud/	beir finde.

Infinitivus præsens, Ad Sinna.

Participium præsens, Finande.

Vocis Passivæ

Indicativus præsens.

Sing.	Eg Sinnst	Du sinnst	hann sinnst
Dual.Plur.	vid vier sinnumst/	bid hier sinnest/	beir sinnast.

Perfectum.

S.	Eg Sanst	Du sanst	hann sanst
d. pl.	vid vier fundumst/	bid hier fundust/	beir fundust.

Parad. IX.
in p.

<i>Imperativus præsens.</i>		
Sing.	Sinnest eg	finnstu
Dual.Plur.	finnunst vid vior,	finnest þið þier,
<i>Conjunctivus præsens.</i>		
S.	Ad eg sinnest	þu sinnest
d. pl.	ad, vid, vior finnunst,	þið þier sinnest,
<i>Imperfectum.</i>		
S.	Ad eg findest	þu findest
d. pl.	ad vid vior findunst,	þið þier findest,
<i>Infinitivus præsens, Ad finnaft.</i>		
<i>Participium præteritum, fundenn.</i>		

Parad. IX.º
in p.

<i>Indicativus Præsens.</i>		
Sing.	Eg Gryp	þu grypu:
Dual.Plur.	vid vior grypun,	þið þier gryped,
<i>Plusquam perfectum.</i>		
S.	Eg Greip	þu greipst
d. pl.	vid, vior gripum,	þið þier gripud,
<i>Imperativus Præsens.</i>		
S.	Grype eg	gryp þu (grypu)
d. pl.	grypum vid vior,	grype þið þier,
<i>Conjunctivus Præsens.</i>		
S.	Ad eg Grype	þu gryper
d. pl.	ad vid vior grypum,	þið þier gryped,
<i>P. Imperfectum.</i>		
S.	Ad eg Gripe (i breve)	þu griper
d. pl.	ad vid vior gripum,	þið þier gripud,
<i>Infinitivus præsens, Ad Grypa.</i>		
<i>Participium præsens, Grypande.</i>		

Passivæ vocis solum Participium præteritum Gripenn, in usu est, per quod reliqua tempora & modi circumscribuntur.

X. in t.

<i>Indicativus Præsens.</i>		
Sing.	Eg Et	þu etur
Dual.Plur.	vid vior etum,	þið þier eted,
<i>Plusq. perfectum.</i>		
S.	Eg Aet	þu aatst
d. pl.	vid, vior aatum,	þið þier aatud,
<i>Imperativus Præsens.</i>		
S.	Ete eg	et þu
d. pl.	etum vior, vid,	ete þier, þið,
<i>Conjunctivus Præsens.</i>		
S.	Ad eg Ete	þu eter
d. pl.	ad vid, vior etum,	þið, þier eted,

Prat. Imperfectum.

Sing.	Ad eg ate	þu ater	hann ate
Dual.Plur.	ad vid vier atum,	þid þier atud,	þeir ate.

Infinitivus præsens, Ad Era.

Participium præsens, Etande.

Vocis Passivæ

Indicativus Præsens.

Sing.	Eg Est	þu etst	hann etst
Dual.Plur.	vid vier etumst,	þid, þier etest,	þeir etast.

Plusq. perfectum.

S.	Eg Aarst	þu aatst	hann aarst
d.pl.	vid vier aatumst,	þid, þier aatust,	þeir aatust.

Usitatus autem circumscribuntur Eg er vel verd etenn & eg var vel þefe vored etenn, &c.

Imperativus Præsens.

Sing.	Etest eg	ettstu	etest hann
Dual.Plur.	etumst vid vier,	etest þid, þier,	etest þeir.

Elegantius Verbit vel sperttu etenn, &c.

Conjunctivus Præsens.

S.	Ad eg	þu	hann etest
d.pl.	ad vid vier etumst,	þid þier etest,	þeir etest.

Usitat. Ad eg Sic etenn, &c.

Imperfectum.

S.	Ad eg atest	þu atest	hann atest
d.pl.	ad vid vier atumst,	þid þier atust,	þeir atust.

Infinitivus Præsens, Ad Estast.

Participium Præteritum, Etenn.

Sic Conjugantur eg Sverb, limo : byd, expello : gref, fodio : dreg, tra-bo : eik, auges : duel, moror : fem, venio : kann, scio : drep, occido : sit, fideo, &c. Excipiuntur quædam Anomala, quæ Personas Indicativi Præf. A& S. N. anomalas formant : cujus generis sunt eg ann, amo, faveo, þu annst, hann ann : eg man, recordor, þu manst, hann man : eg kann, þu fann, hann kann, scio : eg dypn, cesso, deficio, þu dypnar, hann dypnar : eg hryn, vocem extollo, þu hryn, hann hryn : eg skyn, fulgeo, þu skyn, hann skyn : eg gyn, bio, þu gyn, hann gyn : Sed hæc tria postrema genium sequentis Conjugationis sequi videntur.

Regulæ de Præteritis Verborum Quartæ Conjugationis.

Habentia e vel i breve ante terminationes b & d, mutant illas in a in Præ-Reg. 1. terito, ut, eg hverb, hvarb : sverb, limo, svarb : tred, tero, trad : fued, cano, foad : velld, levando oneri sum, valld : verd, cogor, vard : þid, bad, &c. Excipiuntur : Bued, valedico, fuadde : gled, latifico, gladde : sed, satio, sadde : gellid, solvo debitum, gallit : heild, teneo, hieillit : stend, sto, stood : ved, vado, vod : brid, confringo dentibus, brudde : stid, fulcio, studde : fid, eruo, fudde. Quod si n proxime præcedat finale d, præteritum exit in

att, ut, eg *Bind/ ligo*, batt : vund/ *glomero*, vatt.

Reg. 2.

Habentia i longum ante terminationem d mutant illud in dyphthongum ei in Præterito, ut, eg *lyd*, *patior*, *leid* : *nd*, *equito*, *reid*. Excipiuntur : *byd*, *offero*, *baud* : *syd*, *coquo*, *saud*.

3.

Finita in f faciunt Præterit. vel in af, ut eg *gef*, *gas* : vel in *vas*, *sef*, *dormio*, *svaf* : vel in *afde*, ut, eg *hef*, *hafde* : *fref*, *expostulo*, *krasde* : *ves*, *circumvolvo*, *vasde* : vel in *afde*, ut eg *fef*, *fiufde*, *suffoco* : vel in *oof*, ut, eg *gref*, *fodio*, *groof* : *hef*, *elevo*, *hoof* : *ves*, *telam texo*, *rof* : vel in *auf*, ut eg *flyf*, *scindo*, *klauf* : vel in *cif*, *cujus generis sunt pleraque in yf finita*, ut, eg *blyf*, *maneo*, *bleif* : *ryf*, *lacero*, *reif* : *dryf*, *jaclor*, *dreif*, &c.

4.

Finita in g formant Præt. vel in a, ut eg *ligg* *laa/ big accipio* *Paa* : vel in *agde*, ut eg *legg pono* *lagde* : vel in *aug*, ut eg *styg volo* (*avi*) *staug/ lhy* *mentior* *laug/ stung angustias* *penetro* *sinang* : vel in *ack*, ut *stung pungo* *stact/ spring rumpor*, vel *insanio* *spract* : vel in *aung*, ut *stung cano* *saung* : vel in *eck*, *geing ambulo* *gieck* : vel in *ie* & *eig*, ut eg *Mhy Mejo Mie* & *Meig/ hnyg decido* *hnic* & *hneig/ stg deorsum* *feror* *sic* & *seig/ sthg pede* *premo* *stie* & *steig* : vel in o long. ut *dreg traho* *droo/ hogg verbero* *hioo* : vel in o breve, ut *veg trutino*, vel *interimo*, *vo* : vel in *ugde*, ut *tigg mando* (*dentibus*) *tugde*.

5.

Desinentia in f formant Præt. vel in af, ut eg *lef* *hillo* *laf/ ref pello*, vel *pellor*, *raf* : vel in *afre*, ut *brek jacto* *brakre/ ref excito* *vasre* : vel in *ack*, ut *dreck bibo* *drack* : vel in *auf*, ut *syf vento* *feror* *faut/ lyf aperio*, vel *absumo*, item *absolvo*, *lauf/ ryf desumo* *rauf/ styf ito* *straut* : vel in *cif*, ut *synt fallo* *freyst/ vof cedo* *veit*, vel *viet* : vel in *oof*, ut eg *ek curru* *trahor*, vel *vebor*, *cif augeo* *jook/ ref sumo* *toof/ sket quasso* *skook*. Quæ vero terminantur in ock habent Præterit. simile Præfenti, ut eg *brock cum impetu* *quodam morveor* *brock* in Præt. *sock mergor* *sock/ stock salto* *stock/ olock* autem facit *olockite extinguo*.

6.

In l simplex terminata formant Præt. vel in al. ut eg *Stel furor* *stal* : vel in *alde*, ut *duel moror* *dualde/ sel oeculto* *salde/ fuel crucio* *fualde/ mel minutim* *tundo* *malde/ tel numero* *talde/ Vel Eligo* *Valde* : vel in *elde*, ut *sel vendo* *felde* : vel *ilde*, ut *skil intelligo*, *distinguo* *skilde* : vel *ool*, ut eg *el alo* *ool* : vel *ulde*, ut *dil dulce* *calo*, *hil occulo*, *tego* *bulde/ nul* in *minutas particulas* *divido* *mulde/ pil confuse* *recito* *pulde*.

7.

In l geminum finita faciunt Præterit. in all, ut eg *giell vociferor* *gall/ finell cum sono* *claudor* vel *collidor* *finall/ skell idem* *skall/ vell ebullio* *vall/ &c.* Excipe *seil cado* *fiell*, & *fiell gelu* *adoror* *fool*.

8.

In m exeuntia formant Præt. vel in amde, ut eg *frem usurpo* *framde/ hem* *cicuro*, *contineo* *hamde/ frem* *framde/ lein cædo* *lamde/ sem lites* *dirimo* *samde*,

ſande, tem domo tamde: vel in unde, ut eg rhin ſubmiſſam & raucam vo-
cem edo rumde, Prym ſub onere duro-Prumde. At tem venio facit eg tem,
nem capio nam.

Terminata in n formant Præt. vel in ann, ut eg brenn uror brann, ſinn Reg. 9.
invenio fann, renn lubrico rann, ſpinn ſilum trabo ſpann, vinn laboro vann:
vel in ande, ut ven aſſueſacio vande, Pen extendo pande: vel in ein, ut hryn
exclamo brenn, ſſyn fulgeo ſſeyn, gynbio geenn: vel in unne, ut ann ſarveo
unne, fann ſcio funne: vel unde, dryn boo drunde, hryn ruo hrunde, dyn to-
no dunde, man recordor nuunde, ſſyn dolce ſtunde. Duyn facit eg duynade.

Finita in p faciunt Præt. vel in ap, ut eg drep interficio drap, ſlepp eva-
do ſlapp: vel in apte, ut lep lingo lapte: vel in aup, ut dryp guttatim de-
ſillo draup, fryp kraup, ſyp ſorbeo ſaup: vel in eip, ut gryp prehendo, rapio
grip, flyp fleip: vel in iop, ut hlepp curro hlicop.

10.

In t ſimplex deſinentia formant Præt. vel in aat, ut eg et edo aat: vel in
at, ut get conſeſto, valeo gat, ſit ſedeo ſat: vel in atte, ut et incito atte, ſter
explano, exentero ſtatte, hret incito hvatte, let pigrum facio latte, met aſti-
mo marre: vel in aut, omnia ſc. in vt finita, ut bryt frango braut, gyt furſtim
conſicio gaut, hlyt ſortior blaui, hret cum impetu ſeror aliquò braut, hnyet pe-
dēm offendo hñaur, flyt fluo flaut, lyt deorſum me incurvo laut, nyet utor naut.
Excipe byt mordeo beir, dret dreit: vel in ette, ut ſet pono ſette: vel in utte,
ut ſit vebo ſutte, frit decerpo frutte. Eg lat pono, ſimulo, me gero, facit
eg liet.

11.

Quæ vel deſinunt in geminum t, vel alias conſonas ante t finale habent,
ſaltem mutant vocalem Præſentis in a in Præt. ut eg ſprett germino, erumpo
ſpratt, dert cado datt, ſueller eſurio ſualler, vellit volvor valler.

12.

QUINTA CONJUGATIO.

Eſt Verborum in r & s finitorum, in quibus omnes Perſonæ Singulares
Indicat. Præſ. Activi ſimiles ſunt, ut eg ber porto Pu ber, hann ber: eg ſeo
lego Pu ſeo, hann ſeo.

Paradigmata Quintæ Conjugationis.

		Indicativum Præſens.		Parad. I. in r.
Sing.	Eg Ber	Pu ber	hann ber:	
Dual.Plur.	vid vier berum/	Þid Þier bered/	Þeir bera.	
		P. Perfectum.		
S.	Eg bar	Pu barſt	hann bar	
d. pl.	vid vier baarum/	Þid Þier þarud/	Þeir baru.	

Imperati-

		<i>Imperativus præsens.</i>	
Sing.	Bere eg	ber þu/ berdu	bere hann
Dual.Plur.	berum vid vier/	bere þid þier/	bere þeir.
		<i>Conjunctivus præsens.</i>	
S.	Ad eg bere	þu berer	hann bere
d. pl.	ad vier vid berum/	þier þid bered/	þeir bere.
		<i>Imperfectum.</i>	
S.	Ad eg bære	þu bærer	hann bære
d. pl.	ad vid vier bærum/	þid/ þier bærud/	þeir bære.

Infinitivus præsens. Ad Bera.

Participium præsens. Berande.

Passivæ Vocis

Indicativus Præsens circumscriptus.

Þu berst.

Eg er vel verd boren in usu est.

Præterit. Eg var vel hese vered borenn. In Plurali etiam þeir barust dicitur. Reliqua Circumscribuntur.

Conjunctivus Præsens.

Sing.	Ad eg	þu	hann berest
Dual.Plur.	ad vid/ vier/ berum/	þid/ þier berest/	þeir berest.

Uitativus Ad eg sic borenn.

Imperfectum.

Ad eg þu hann bærest/ &c. Uitativus eg väre borenn.

Infinitivus Præsens Ad Beraft.

Participium Præteritum Borenn.

Parad. II.
in v.

		<i>Indicativus Præsens.</i>	
Sing.	Eg Les	þu les	hann les
Dual.Plur.	vid vier lesum/	þid þier lesed/	þeir lesa.
		<i>P. Perfectum.</i>	
S.	Eg Las	þu last	hann las
d. pl.	vid vier lesum/	þid þier lasud/	þeir laasu.
		<i>Imperativus Præsens.</i>	
S.	Lesu eg	lese þu (lestu)	lese hann
d. pl.	lesum vid vier/	lese þid þier/	lese þeir.
		<i>Conjunctivus Præsens.</i>	
S.	Ad eg Lesu	þu leser	hann lese
d. pl.	ad vid vier lesum/	þid þier lesed/	þeir lese.
		<i>Imperfectum.</i>	
S.	Ad eg Lase	þu lase	hann lase
d. pl.	ad vid vier lasum/	þid/ þier/ lasud/	þeir lase.

Infinitivus præsens Ad Lesa.

Participium præsens Lesande.

Passivæ Vocis

Indicativus præsens Eg er vel verd lesenn in usu est.

Præteritum uti reliqua tempora etiam heic Circumscrib. Eg var &c. lesenn.

Imperat.

Imperat. præsens vertu vel siertu lesenn/ &c.

Conjunctivus præsens ad eg bu hann lefest/ ulitatus ad eg sie lesenn.

Imperfectum P. ad eg bu hann lefest/ ulitatus eg vøre lesenn.

Infinitivus præsens ad lefast.

Participium præteritum lesenn.

Sic Conjugantur *Eg* fer eo, sver juro, spir quero, eis haurio, fys eligo, blas flo, &c.

Regulæ de Præteritis Verborum Quintæ Conjugationis.

Finita in r formant Præterit. vel in ar, ut *Eg* ber bar/ sfer sfer: vel in arde, ut *eg* ber pulso barde/ mir minutim dissipio marde/ rer defendo varde: vel in iade, ut *eg* er aro criade: vel in oor, ut *fer* eo foor/ sver juro foor: vel in urde, ut *eg* ir eruo urde/ mir mordeo murde/ smyr ungo smurde/ spir interrogo spurde. Reg. 1.

Definentia in s faciunt Præterit. vel in as, ut *eg* les las: vel in aus, ut *eg* gys impetuose fundor gaus/ frys frigeo fraus/ fys eligo faus: vel in ies, ut *eg* blas flo blics: vel in eis, ut *eg* rps reis/ surgo: vel in os, ut *eg* eis haurio ioos: vel in uste, ut *eg* flis desquamo, vel, quod extimum est detrabo fluste/ pls buste/ festinanter & tumultuose incedo. 2.

Atque ita quinque Verborum Conjugationes absolvimus, Indicatis Præteritorum formationibus, & demonstrata ratione tempora Circumscribendi. Nunc quomodo Imperativi, Conjunctivi & Infinitivi Præsentia, formari debeant, quæ sunt veluti primaria & radicalia tempora, unde cætera deducuntur, paucis monendum erit. Ab Infinitivo igitur exordiemur.

De Infinitivo Activo.

Reg. 1.

Infinitivus Activorum & Neutrorum semper desinit in a & ante se habet propositionem ad, ut ad elæsa/ ad brenna/ ad smua/ ad gæsa/ ad lesa.

In prima Conjugatione cum Præsenti Indicativi plane coincidit: nisi quod loco Pronominis ponatur particula ad, ut ab elæsa est ad elæsa. 2.

In secunda Conjugatione mutatur e finale Indicativi in a, ut à ferne fit fenna. Observandum autem 1. si a longum præcedat e finale Indicativi, quod tum saltem abjiciatur e, ut à saae fero fit saa/ à smaae temno smaa. 2. Quod nonnulla inter e finale & Characteristicam interferant i, ut ab heinge fit heingia/ ab heige heigia/ &c. 3.

Tertiæ, Quartæ & Quintæ Conjugationis Infinitivi formantur, adjiciendo ad terminationem Indicativi, literam a, ut à dey fit deya, à byd byda, à ber bera, &c. 4.

Excipiuntur:

1. Tertiæ Conjugationis verba tria, by bua, ny nua, sny smua.
2. Quædam Quartæ & Quintæ, quæ e penultimum vel medium Indicativi

cativi mutant vel in a breve, ut à stend sit standa, à ved vada, helld hallða, gjeildd gjallða, vellð vallda, gref grafa, hef *habeo* hafa, dreg draga, ef aka, ref rafa, skel skafa, fell falla, el ala, fell fala, fer fara, quæ imitatur eg geing ad ganga: vel in o breve, ut tred troða, sef sofa, fema foma.

Reg. 5. Ei præcedens terminalem mutatur in au, ut ab eyf sit auka, ab eys ausa, bleip blaupa. Excipe le, f ludo ad leyfa, eg geing facit ad ganga.

6. A breve five in media five in penultima fuerit, mutatur hic in u, ut ab Ann sit unna, à kann kunnna.

7. Quæ habent dyphthongum æ ante literam finalem, mutant illam in a, ut à Blæs sit blaasa, græt graata, læt lara.

8. Si vel i breve vel e non mutatum præcesserit literas terminales, interferitur i ante a Infinitivi, ut à bid sit bidia/ sed sedia/ hef hefia/ hrek hrekia/ duel duelia/ &c.

Excipiuntur :

1. Quæ duas consonas in fine habent, ut bind binda/ verd verða: Nisi sint duo g, in his enim valet Regula, ut ligg liggia/ rigg riggia/ þigg þiggia. His adde eg sing ad singia: Item suyk iustia/ vyk vyfia.

2. Sequentia: fued cano fueda in Inf. ut distinguatur à fued valedico, quod juxta Regulam facit fuedia/ gef gefa/ ves texo vefa/ veg vega/ lef lefa/ ref refa/ sel sela/ stel stela/ nem nema/ drep drepa/ ber porto bera/ skel skela/ les lefa/ et comedo eta, get geta, met meta.

9. Quæ habent i. longum ante finales g, f, p, Infinitivo inferunt u long, ut à flyg sit fluga, à lyg luga, synyg sinuga, syg sorbeo singa, fyl siufa, lyf lufa, ryf rufa, stryf strufa, tryf triupa, syp siupa, adde flyf flyufa. Excipe myg myga, syg *deorsum* feror syga, styg styga, þnyg þnyga, suyk iustia, vyk vyfia, gryp grupa, flup flupa.

10. Quæ i. long. habent ante s vel t, o longum Infinitivo inferunt, ut à gns sit gnoosa, fns friioosa, fns fioosa, brnt briioota, sknt skioota, gnt gioota, hlnt hlioota, hrnt hriioota, hnnt hnioota, flyt fioota, nyt nioota: quibus cognatum est syd sioda. Excipe rys quod facit ad ryfa, byt ad byta, dryt ad dryta, & tyt ad tyta.

11. Finita in egg & eck u ante a finale interferunt, ut eg Hogg bogga, steck ad steckna.

Regula de Præsentibus Imperativi & Conjunctivi.

Ab Infinitivo formantur Præsens Imperativi & Præsens Conjunctivi, a mutato in e, ut ab elæfa sit elæfe, brenna brenne, sinna sine, gefa gefe, lefa lese. Quodnam vero sit discrimen inter Imperat. & Conjunct. & quomodo particulae

particulæ adjunctæ varientur ac transponantur, Paradigmata Conjugationum modo exhibita ostendere poterunt.

Regula de P. Imperfecto Coniunctivi.

In Verbis Primæ & Secundæ Conjugationis Imperfectum Coniunctivi idem est cum Perfecto Indicativi, ut *elofade*, *brende*, *snædde*, &c. Excipiuntur tamen aliquot, è quorum numero sunt *seige* & *peige*, quæ in Perf. Indic. habent *sagde* & *pagde*; sed in Imperf. Conj. *segde* & *pegde*, &c.

In reliquis autem Conjugationibus mutantur vocales mediæ sive penultimæ Præteriti Indicativi vel in *e* ut *hvatte acuit*, *hvette acueret*; vel in *i*, ut à *rann* fit *rinne*, à *finne* fit *finne*; vel in *a*, ut à *bar* fit *bare*. *star* *stiare*. Quandoque etiam, ut in duab. primis Conjugationibus, concurrunt, ut *sette*, *mette*, &c. Sed hæc omnia ulu quam præceptis rectius & facilius discuntur.

Vocis porro Passivæ tempora ab Activis formantur, ubique additis in fine si, ut ab *elofa* fit *elofast*, ab *elofade* *elofadest*, ab *elofe* *elofest*, à *bare* *barest*. De Participii formatione vide dicenda suo loco.

Observationes de verbis deponentibus.

Deponentia terminantur vel in *ast*, ut *Andast morior*, *asnast*, *aulast*, *stauast*; vel in *ist*, ut *eg dirist*, *glettest*, *preitist*, &c. Terminata in *ast* Præteritum formant more Passivorum primæ Conjugationis, ut *eg Andast andadest*, *asnast asnadest*, *aulast auladest*, *stauast stauladest*. In *ist* vero finita sequuntur Regulas de Præteritis Verborum secundæ Conjugationis traditas, ut *eg reidist* facit in Præterito *reiddist*, inferendo literam *d*, tanquam à *reide* *reidde*, *eg veikist* facit *veikrist*, tanquam à *veike* *veikte*, *eg slapist* *slaprist*, tanquam à *slape* *slapte*. *Eg drittist* simile facit Præteritum Præsenti, juxta Reg. 2. p. 74. *Eg þifest* anomalas format Præteritum *eg þoottist*. Inveniuntur etiam pauca aliter terminata, cujus generis sunt, *eg bidist* *badist*, *eg bindist* *bandist*, *eg legist* *lagdist*, *eg femist* *fomist*.

In Genere notandum, quod a breve in penultima Verborum, mutetur in *o* in personis primis Numeri pluralis, ut *eg asla vier oflum*, *eg aslade*, *vid* vel *vier ofludum*; Sic *eg andanst vier ofðunst*, &c.

A Communi Regula variant finita in *a*, quæ secundam & tertiam Sing. Indic. Præs. formant addendo ad primam *r*, ut *eg fa*, *accipio*, *þu far*, *hann far*: *eg lix*, *accommodo*, *þu lixr*, *hann lixr*, &c.

Sunt autem numero undecim:

	<i>fa Accipio,</i>	<i>flect in Præt.</i>	<i>ad faa in Inf.</i>
	<i>fla Cutem detraho,</i>	<i>floo</i>	<i>ad flaa</i>
	<i>Gra Germino,</i>	<i>grete</i>	<i>ad grooa</i>
	<i>Pla Rideo,</i>	<i>bloo</i>	<i>ad blaa</i>
	<i>Pla Frico,</i>	<i>floo</i>	<i>ad flaa</i>
Eg	<i>Via Apprehendo,</i>	<i>naade</i>	<i>ad naa</i>
	<i>Lia Commodo,</i>	<i>liede</i>	<i>lia</i>
	<i>Ra Remigo,</i>	<i>rere</i>	<i>rooa</i>
	<i>Pla Verbero,</i>	<i>eloo</i>	<i>elaa</i>
	<i>Ta Lanam carpo,</i>	<i>raade</i>	<i>etia</i>
	<i>þua Larvo,</i>	<i>þuode</i>	<i>þuo.</i>
		D d	IMPER-

IMPERSONALIA *vel sunt Activa, vel Passiva.*

Activa, vel regunt Accusativum Pronominis 1. pers. ut *mig angrar, male me habet: mig aunnfar, miseret me*; vel Dativum, ut *mier baggar, obest mihi: mier binnar, oportet me*, &c. Sunt autem hæc in duplici differentia. Alia enim à Personalibus descendunt, & tertiam Personam singularis Numeri in temporibus primariis invariata habent, qualia Grammatici ex accidenti Impersonalia vocant: ut *mier dygier, sufficit*, à verbo Personali *eg dyge*, *þu dyger, hann dyger: mier batnar, revaleo*, à Personalibus *eg batna, þu batnar, hann batnar: mig gledur, gaudio mihi est*, ab *eg gled, þu gledur, hann gledur*. Alia originem Personalibus non debent, ideoque proprie & per se nomen *Impersonalium* merentur, ut *mig sirnar, furdar in admirationem rapio*, *mier hoskar jnvar, idrar pœnitet, lister deletat, þister sitio*, &c.

Passiva cum Dativo solummodo construuntur, accito Pronomine Neutro 3. Pers. ut *mier tekst þad, mier leitst þad, mier vinst þad, effici potest à me*. Et hæc pleraque, si non omnia, ex accidenti *Impersonalia* sunt.

Præterita *Impersonalium* è Regulis Personalium petantur.

Ad naturam *Impersonalium* quodammodo accedit id verborum genus, quorum actio in nostra potestate non est: ideoque à Grammaticis *exemptæ actionis Verba* dici solent: Talia vero cum suis Præteritis hæc fere sunt:

	Virter	te	Lucescit.
	bregdur	raa	vesperascit.
	brinnar	ade	æstuat.
	Daggar	ade	diescit.
	dimmer	de	tenebræ oboriuntur.
	dogguar	ade	pluit.
	dryfur	reif	ningit.
	dimar	ade	tonat.
	sykur	auf	ningit vehementer.
	frister	iste	gelaicit.
	Graana:	ade	primus nivium flocculus terra canescit.
	Hardnar:	ade	indurescit.
þad	hausar	ade	æstas adolescit, autumnus ingruit, qu. autumnus.
	hielar	ade	pruina tegitur scilicet terra. [tumnaicit.
	baglar	ade	grandinat.
	blaana:	ade	nix resolvitur.
	buesse:	ste	ventus sæviri incipit.
	bitnar	ade	incalcescit.
	Jelgar:	ade	ningit.
	Þurre:	rde	tempestates cessant.
	foolnar:	ade	frigescit.
	kuollda:	ade	ad vesperascit.
	Leggar:	lagde	aquæ constringuntur gelu.
	lydu:	leyde	labitur scilicet tempus.
	Nynfar:	ade	minuitur.

morgna:	ade	diluſceſcit.
Rigner:	gnide	pluit.
rockua:	ade	crepuſculum incipit.
Sniooa:	ade	ningit.
ſumra:	rade	aſtas ingruit.
ſple:	lde	gelu & pruina condenſatur Solum.
Detra:	rade	hiemaſcit.
vdar:	ade	continui imbres deſcendunt.
voſna:	nade	humeſcit.
volna:	nade	incaleſcit.
voraz:	rade	ver incipit.
pidna:	nade	quod gelu rigidum erat, reſolvitur.

Tantum de verbis.

C A P. IX.

De Participio.

Cap. 9.

Circa Participium conſideranda 1. Terminatio, 2. Tempus, 3. Formatio, 4. Genus, 5. Declinatio.

Terminationes Participiorum tres ſunt: *ande*, *ur*, *enn*.

In *ande* terminantur Activa & Neutra à verbis Activis & Neutralibus omnium Conjugationum formata, ut *eloſande*, *brennande*, *ſnuande*, *hwerbande*, *bidande*, *geſande*, *dragande*, *aſande*, *dueliande*, *fremiande*, *veniande*, *drepande*, *etande*, *berande*, *aufande*, *vagſande*, &c.

In *ur* omnia à Paſſivis primæ & ſecundæ Conjugationis formata, ut *eloſadur*, *brendur*.

In *enn* omnia à Paſſivis trium poſteriorum Conjugationum deſcendentia, *ſnuenn*, *horbenn*, *bedenn*, *geſenn*, *dreigenn*, *brakenn*, *ſalenn*, *framenn*, *ſunn*, *den*, *drepenn*, *etenn*, *borenn*, *leſenn*, &c. Hinc tamen excipias Participia ab illis verbis deſcendentia, quæ in *de* aut *te* more ſecundæ Conjugationis terminant præterita. Hæc enim verba, ut in præteritorum, ita in Participiorum terminationibus In *ur* formandis Verba primæ & ſecundæ Conjugationis imitantur, ut *bruddur* à *brudde* præterito verbi eg *brid*, *ſuaddur* à *ſuadde*, *ſtuddur* à *ſtudde*, *vaſdur* à *vaſde*, *lagdur* à *lagde*, *vaſtur* à *vaſte*, *bandur* à *bande*, *ſtattur* à *ſtatte*. His accedunt & nonnulla alia, ut *hrocfatur*, *ſocktur*, *ſlocktur*, *biadur*, &c. Multa etiam utramque terminationem admittunt, aliam tamen plerumque alia uſitatiorē, ut *hraſenn* vel *hraſdur*, *vaſenn* vel *vaſdur*, *tuggenn* vel *tugdur*, *ſamenn* vel *ſamdur*, *tamenn* vel *tamdur*, *hulenn* vel *huldur*, &c.

Præſentis temporis ſunt omnia in *ande* deſinentia: In *enn* & *ur* *Præteriti*.

Participia præſentis temporis in *ande* formantur ab Infinitivo, adjiciendo ad a finale terminationem *nde*, ut ab *eloſa* fit *eloſande*, à *brenna* *brennande*, à *ſnuna* *ſnuande*, à *hwerba* *hwerbande*, à *bidia* *bidande*, à *draga* *dragande*,

à singa singande, *ab* hoggua hogguande, *ab* auka aukande, *a* riuka riukande, *a* stoekua stoekuande, *a* duelia dueliande, *a* foma fomande, *ab* vna vnnande, *a* friupa friupande, *ab* ausa ausande.

In *ur* formantur à præterito Indicativi Activi, e finali in *ur* mutato, ut *ab* elskade sit elskadur, *a* bakade bakadur, *a* brende brendur, *a* bendte bendtur, *a* fuyfte fuyktur, *a* brudde bruddur, &c.

In *enn* formantur à Præsentis Indicativi Activi, affigendo terminationi genitum *n*, & vocales Verbi medias, penultimas & ultimas varie immutando, ut *a* fly sit fluen, *a* ny muen, *a* dey daen, *a* hverb horben, *a* bid bes den, *a* byd boden, *a* bind bunden, *a* lyd liden, *a* tred troden, *a* gref grafen, *a* flyf flogen, *a* dryf drifen, *a* dreg dreigen, *a* flyg flogen, *a* spray sprungen, *a* dreck drucken, *a* sel salen, *a* stel stolen, *a* frem fra men, *a* kem komen, *a* renn runnen, *a* spin spinnen, *a* flyp flipen, *a* kyp kopen, *a* slepp sloppen, *a* byt biten, *a* byr broren, *a* ber boren, *a* fer faren, *ab* eys ausen, *a* fys fosen, *a* rys risen, *a* blas blaasen, *a* vags vagsen, & similia, quæ è dictionariis faciliore negotio petuntur.

In quibusdam non mutatur vocalis radicalis, sed saltem adjicitur fini *enn*, ut *gesen* *a* gef, *hnygen* *a* hnyg, *hogguen* *ab* hogg, *eken* *ab* ek, *teken*, *drepen*, *eten*, &c.

Anomala in *a* faciunt Participia præterita in genu, ut *fa* feigen, *fla* fleigen, *bla* bleigen, *sla* sleigen, *pua* pueigen: Excipe *gra* groen, *ra* rooen, *ta* taen: Item *na* naadur, *lia* liedur.

Participia in *ande* sub una terminatione *omnis generis* sunt, ut *hann*, *hunn*, *pad* elskande, *brennande*, *siunande*, *gefande*, *lesande*.

In *ur* sub tribus terminationibus etiam *omne genus* agnoscunt, ut *hann* *siunenn*, *gefenn*, *lesenn*, *hunn* *siunen* *gesen* *lesen*, *pad* *siued* *gefed* *lesed*, &c.

Declinantur Participia ut Adjectiva Nominalia. Nam finita in *ande* sunt quartæ Declinationis simplicium; Sed in plurali Indeclinabilia. In *ur* & *enn* tertiæ & secundæ: Item quartæ & primæ, si articulus præponatur, ut *saa* elskade, *su* & *pad* elskada: *saa* brende, *siu* & *pad* brenda: *saa* siunne, *siu* & *pad* siuna: *saa* gefne, *su* & *pad* gefna, &c.

Reliqua Accidentia cum Nominibus communia sunt. Participium futuri temporis non habet lingua *Islandorum*: pro quo utuntur præsentis, præcedente aliqua particula futurum tempus denotante, ut *hann* et *fomande*, *venturus est*, *þilfomande*, *futurus*.

Es hæ sunt Partes Etymologiæ Declinabiles: sequuntur Indeclinabiles.

CAP. X.

De Adverbio.

Cap. 10.

DE Adverbio quatuor sunt consideranda, 1. Significatio, 2. Species, 3. Figura, 4. Comparatio.

Significatio Adverbiorum multiplex est;

1. *Loci*: & hæc sunt quadruplicia,

1. *In loco*, ut hvar/ hvar hellfi/ hier/ hierna/ þar/ þarna/ hiedra/ þadra/ ein= hvoorstadar/ allstadar/ inne/ vte/ vppe/ nidre; mided/ vyda/ Eistra firez Austann/ Spdra fire: Sunnan/ Vyrðra fire: Vordan/ Vestra fire: Vestan/ Vætte/ stærre.

2. *Ad locum*, ut huort? hingad/ þangad/ inn/ vt/ vpp/ Vidur/ Sudur/ Vestur/ Vordur/ Austur.

3. *De loco*, huadann? hiedann/ þadann/ ad innan/ ad utan/ ad Sunnan/ ad Austan/ ad Vordan/ ad Vestan: Vel vranad/ Sunnanad/ Vestanad/ Vot= danad &c. particula (ad) postposita, langtrad/ skantrad/ langt till/ skant til.

4. *Per locum*, framinn/ aframm/ afftur: item Vinn/ yfer/ & effter cum suis compositis, ut Sudurum/ Vesturum/ Austurum/ Vordurum/ Þaryfez/ hieyfez/ vppefftez/ nidurefftez/ ofannefftez/ Sudurefftez/ Vordurefftez/ Vesturefftez/ Austurefftez.

II. *Temporis*, Hvonar? Væ? nu/ þaa/ idag/ igiær/ amorgun/ aarla/ syðla/ snemma/ aadan/ fordum/ eynhvortyma/ nockurtyma/ senn/ seint/ snart/ fliz oott/ einatt/ skioott/ braatt/ beintt/ æ/ ætid/ aavallt/ jafnan/ sifellde/ alldrei/ Þegar, firr, spdar, stundum, laungum, & similia.

III. *Numeri*, Einusinne, tuisuar tuisuarsinnum, Þrisuar Þrisuarsinnum, foorumsinnum, fimmsinnum, sexsinnum, siosinnum, aattasinnum, nyusinnum, tyusinnum, ellefusinnum, &c. Turtugusinnum, Þriaatysinnum, Hundrad= sinnum, morgumsinnum, offi, sialldan, afftur, huadofft, hvorsuofft, soofft, Vinnadsinn, ødrusinne, Þridiasinn, iÞridiasinne, &c.

IV. *Quantitatu vel Copiæ*, Vloog, nooglega, huad miked? so miked, dis upr, vydt, breidt.

V. *Qualitatu*, Þuornen, Þannen, sesona, so, ødrvæjs, vel, illa, & plurima ab Adjectivis orta, ut fallega, þæfelega, matulega, diggilega, daglega.

VI. *Similitudinis*, Eyns, eynfog, alyka, apeftt, abordvid, sosem, þara vid, hieravid, þuylyft, þuilyft.

VII. *Intendendi*, Vliog, huorsu, þarla, Þesimeyr, ølðungis, ølðeilis.

VIII. *Remittendi*, Valla, sinam, sinamsaman, hofft, þartnar, næsta, nær Þui, Þuinær, sonær, næsta, Þuy.

IX. *Minuendi sive Excludendi*, Alleina, alleinafta, eynema, minst, eynaft.

X. *Comparandi*, meir, midur, minst, spðst, þelldur, þellst.

XI. *Elevandi*, Semst, sem er.

XII. *Dubitandi*, Þannstæ, maastæ, þannvera, maavera, huort huortad, ef ennest.

XIII. *Interrogandi*, Hværfire? Þui þa? huorsu? þuornen? þuecke?

XIV. *Affirmandi*, Þaa, jurjor, vfst, þannlega, vifelega, &c.

XV. *Negandi*, Væi, ecke, ecky, nie, aunguanneigen, þoorcke.

XVI. *Demonstrandi*, See! þana! þana!

XVII. *Respondendi*, Vaa:

XVIII. *Precandi*, Þætte, þæreminn!

XIX. *Hortandi*, Vættad, flyttier, komdu þier.

XX. *Concedendi*, Þana þa! Vuu!

XXI. *Corrigendi*, Vðahvad, þitt þelldur þoo.

XXII. *Eligendi*, Þelldur, þellst, veldst, eynum, sierlega.

XXIII. *Separandi & distribuendi*, Sierlagie, sierdeiliff, þeimuglega.

Þ ødrur

Þodnlagia/ margvöslaga/ cymfallðlega/ tvefallðlega/ þrefallðlega/ &c.

XXIV. *Congregandi & Comitandi*, *Þiolment/ alment/ í cymu/ vndereymu/*
afamt/ samant/ samantvid/ thill samant.

XXV. *EVENUS*, *Gefeno/ forgetið/ thill onyris/ voreiðis.*

XXVI. *Ordinæ*, *Adur/ firre/ seyma.*

Species Adverbiorum est Duplex:

Primitiva, ut *Þar/ syð*: *Derivativa*, ut *Þarla/ syðla*: Item *fallega/ ma-*
tulega à nominibus fallegur & maate.

Figura Triplex:

Simplex, ut *so*, *þingad*: *Composita*, ut *so sem*, *þingad effer*: *Decom-*
posita, ut *þitt helldur þoo*, *thil onyrið.*

Comparantur Adverbia ab Adjectivis Comparabilibus orta,

Idque vel Regulariter, ut

<i>Leinge</i>	<i>leingur</i>	<i>leingst,</i>
<i>Dagilega</i>	<i>dagilegar</i>	<i>dagilegast,</i>
<i>Flóort</i>	<i>flóorara</i>	<i>flóorast.</i>

Ad horum modum comparantur etiam alia Adverbia, licet ab *Adjectivis*
 non sint orta, ut *Sjalldan*, *sjalldnar*, *sjalldnast*, *suman*, *sumnar* *síðst* vel
sunnaft, &c.

Vel Irregulariter, ut

<i>Vel</i>	<i>betur</i>	<i>best,</i>
<i>Þlla</i>	<i>verr</i>	<i>vest,</i>
<i>Lytt</i>	<i>mindur</i>	<i>minst,</i>
<i>Seintt</i>	<i>syðar</i>	<i>syðst, &c.</i>

Deficiunt quædam

1. *Positivo*, ut

<i>Firre</i>	<i>fírst,</i>	<i>Helldur</i>	<i>hellst,</i>
<i>Þar</i>	<i>nást,</i>	<i>Þar</i>	<i>þarst,</i>
<i>Skemur</i>	<i>skemst,</i>	<i>Et multa alia.</i>	

2. *Positivo & Comparativo*, ut *Vellst, &c.*

3. *Superlativo*, ut *Þiedann þiedar, &c.*

NOTA. *Adjectiva Neutra absolute posita, & Præpositiones cum amit-*
runt Casum fiunt Adverbia, ut *Skammt*, *lange*, *fírr*, *nærre*, *vid*, &c.

C A P. XI.

De Conjunctione.

UT Conjunctiones distincte & tradantur, & intelligantur, Tria con-
 sideranda veniunt: 1. Earum Significatio, seu Potestas, 2. Figu-
 ra, & 3. Ordo.

Significationes Conjunctionum varix sunt:

Hæ tamen præcipuæ:

Copulativa. ut *Og*, *ogso*, *lyka*, *eyrnen*, *asamt*, *lykamed*, *lykaeyrnen* &
 aliquando *nun*.

Disjunctiva, ut *eda*, *edur*, *ella*, *ellegar*.

Concessiva, ut *Þoad*, *cun þoo*, *cun þoad*, *samt sem adur*.

Adversativa, ut *Enn*, *þoo*.

Conditio-

Conditionalis, ut *Nema*, ennes, so framt, med þui moore.

Conclusiva seu *Ratiocinativa*, ut *Þaa*, þessveгна, þarsfyrer, þvarsfyrer, þvorrveгна, þup.

Continuativa seu *Ordinis*, ut *Effteraa*, effter þad, effterad, þareffter, lons guesfer: *Sydann*, sydar, sydast, ad sydustu, frammeigis, vinnframm, auk, ad auk, þar ad auk, hier ad auk, ofannaa, þarofannaa, hier ofann aa.

Causalis, ut *Þuiad*, firer þui, af þui, af þuiad, vppaa þad, so ad, ad en & quandoque simplex ad.

Explanativa seu *Completiva*, ut *Ad sonnu*, sem er, &c.

Nam ad harum significationum aliquam, omnes, quotquot sunt, Conjunctiones reduci possunt. Sunt autem quædam Significationes adeo tum sibi invicem, tum Adverbiis, addo etiam Præpositionibus aliquando vicinæ, ut nunc huc, nunc illuc referri possint. Nec raro contingit, ut eadem Conjunctiones, pro varia Orationis constructione, varias admittant significationes. Id quod nec Latinis insolens est.

Figura Conjunctionum Triplex:

Simplex, ut *Þui*, auk, þo, aadur.

Composita, ut *Þf þui*, ad auk, enn þo, sem adur.

Decomposita, ut *Þf þuiad*, hieradauk, enn þoad, samt sem adur.

Ordinem vero Conjunctionum quod attinet, pleræque earum in Oratione præponi amant, ut *Þf þui þu giorder þad*, eo quod hoc faceres: *Nema þu giore: þad*, nisi hoc præstes. Non enim recte diceretur, *Þu af þui*, vel *Þu nema*.

Sunt tamen nonnullæ Indifferentis ordinis, ut *hfa*, eymen ogse, &c. Poëtæ vero pro ratione disponendarum in metro syllabarum, ut in aliis, ita & heic plurimum licentiæ sibi sumunt.

C A P. XII.

De Præpositione.

Cap. 12.

DUO de Præpositionibus notanda sunt: Casus & Figura.

Genitivum adiscunt:

Þil, þessmeigenn, þinumeigenn, þadumeigenn, mille, millum, i millum, innann, vegna, sáker, mið, aan.

Dativum vel Ablativum:

Þiaa, gegn, gegnt, mote, þuert, gagnvart, jafnsýdis, nærre, fyrre, fjarre, frammar, uns, af, fraa, ur, alaun, nedanvert, vndann.

Accusativum:

framan, hiedann, bandan, fring, fringum, vinkring, ífring, vinnhverfið, vinn, vran, nedann, vinnframm, ofann, Sunnann, Austan, Vordann, Vestann.

Dativum & Genitivum sola ad.

Dativum & Accusativum regunt:

Vid, vidur, fyrrer, effter, aa, i, med, medur, vnder, nfer, vppaa.

Figura

Figura Præpositionum duplex:

Simplex, ut *Ofann, nedann, fring, millum.*

Composita, ut *Syrerofann, ofannsyrer, syrer nedann, nedannsyrer, í fring, í millum, &c.*

Observandum autem quod Conjunctiones aliquando in Compositione mutant Casus, ut *sirer ofann hann & ofannsyrer hann* vel *honnun, sirer nedann & nedannsyrer hann* vel *honnun.*

Nec ignorat Lingua nostra Conjunctiones *Inseparabiles*, quæ apud nos in duplici sunt discrimine. Aliæ enim cum Præpositionibus Separabilibus ita componuntur, ut ab iis separatæ nihil significant: Cujus generis sunt *meigenn/ & verr/ Þessimeigen/ hiedann verr.*

Aliæ cum Nominibus & Verbis in unam vocem, & quidem ab initio, ita coalescunt, ut ab iis disjunctæ nihilo plus significant, quam illæ Latinorum *dis, re, se, an, con.* Hujus generis tres reperio: *sam/ o/ & sundur/* ut *samlynde consensus, samteinge conjungo, obedenn non rogatus, ofset nefas, sundurlinde dissensio, sundurbryt diffingo.* Postrema vero aliquando postponitur, ut *eg bryr sundur.*

CAP. XIII.

De Interjectione.

Cap. 13.

Interjectioni accedit Sola Significatio. Aliæ autem sunt.

Admirantis, Haa? aa? hvadalaatum!

Approbantis, Jaavel!

Comminantis, Biby!

Concedentis, Vuru! Soso!

Dolentis, Auvi! æ! æseje!

Metuentis, Þei Þei!

Indignantis, Svey! Juy! Dei!

Gaudentis, Hoboo!

Ridentis, Bahaa! Bihy!

Exclamantis, ô.

Instigantis vel Impellentis, rirr/ tack/ trutt/ hobo/ boo.

Atque hæ sunt illæ octo Orationis Partes, in quas Etymologia à Grammaticis distingui solet, leviter & cursim à nobis, pro instituti nostri ratione, pertractatæ. Quibus vocum constructio sive *Syntaxis* esset subjungenda, ut Grammatica Linguae Septentrionalis suis numeris absoluta haberi posset. Verum quia *Syntaxeos* scribendæ tradendæque ratio plurimum lectionis, observationum ac otii requirit, nobisque propositum fuit, lectori linguæ nostræ curioso vocum saltem inflexiones hoc scripto ob oculos ponere, aliosque hujus idiomatis peritos, visa jam pedum qualicunque via, ad perfectiora concinnanda instigare, nos pluribus in præsentī superfedemus. Quod si *DEUS* vitam ac valetudinem porro indulserit, & laborem hunc nostrum non ingratum fore animadvertimus, *Syntaxin* ex antiquis nostræ linguæ Scriptoribus collectam cum progressu temporis adjungemus. Nunc autem manum de tabula.

F I N I S.

DICTIONARIOLUM ISLANDICUM

*Ex Vocabulis, quæ in Grammatica Islandica
leguntur, Alphabetico ordine digestis,
Conflatum.*

MONITIO AD LECTOREM.

CUM primum R. Jonæ Grammaticam recudendam statuerim, cognitionem Linguarum Gothicæ, Saxonicæ, & Anglicæ cum Islandicæ notis marginalibus ostendere, instituti nostri fore credebam. Verum attentius rem considerans, quum nitore operis, tum harmoniæ quatuor Linguarum melius consultum iri judicabam, si vocibus, in usum Lectoris, Alphabetice dispositis glossas, prout ansa glossandi daretur, hic illis apponerem. Vale.

2.

Aa, annis. G. AOA, Math. 7. 25,
& 27. Sax. ea, aqua.

eg aa, debes, incumbis mihi, 64. conjugatur p. 66. Angli Austr. to owe; Bor. to atve.

aaer, Lac quod segregato butyro reliquum est.

aaform, propositum.

aaform, acus, acris.

aan, defectus. G. VAN significat defectum, & indigentiam, Marc. 10.

21. Sax. pan, vel pana est deficiens, & panian minuere, decrescere, deficere. Ang. to want. Est opus habere, indigere. Nota hic Islandos à multis abicere V, & p. ut in ord, verbum, orin, vermis.

Goth. & Sax. VANKA, popb. VANKM. popm, & pypm. Ang. word, worm.

aar, vermis, aavar, vermi. Sax. ape. Ang. oar.

aae, lignum oblongum.

aast, amor. G. ANSTS. amor, gratia, Luc. 2. 40. & 3. 30.

aae, comestio.

aatt, comedi. Est præteritum perfectum ab eg et, edo, p. 82. G.

ETAN, ITAN, comedere. Sax. etan. Ang. to eat.

aarta, octo.

aatrunde, octavus. p. 58.

attarun, octoginta. 58.

attarugaste, octuagesimus. 58. vide Gramm. nostræ Cap. 6.

abrister, colustra. 56.

E c

adall,

adall, nobilitas. Sax. æðel, nobilis.
 aðgangur, accessus. p. 54.
 æde, mos. 18.
 æde, mores. 55.
 eg æde, juro, ædde in præter. 73. S. að,
 juramentum, & juratio.
 ædur, vena. S. æðupe.
 ær, demens.
 ær, agna. 22. ubi & Declinatur.
 æra, bonos. 54. S. ape.
 eg ætla, opinor. 71.
 eg ætla, destino, certum mihi est. eg
 ætla að giora þad, ego faciam vel
 facturus sum hoc, certum mihi est
 hoc facere. 67. vid. Gramm. no-
 stræ p. 113.
 af þui þu giorde: þad, eo quod hoc
 faceres.
 æfe, avus.
 afftan, vesper.
 affur, fastus, odium.
 æfl, vires, robur.
 æfl, fornax.
 eg æfla, lucror vel venor. 71.
 æflaat, Indulgentiæ.
 æfinur, amor.
 agiatur, benignus.
 agiarn, avarus: agiarn, avara: æs
 giarn, avarum. G. **ΓΛΙΚΝΑΝ**,
 vehementer cupere, Luc. 15. 16.
 S. gypnan, gipnerre, cupiditas.
 agymid, avaritia.
 agimr, avaritia.
 agreiningur, dissensio.
 ætur, ager. 24. S. æcep.
 alldradur, senex.
 alldur, ætas. 24. S. alb, senex.
 almenningur, communitas.
 alinugé, populus.
 alinuge, vulgus.
 alur, terebellum. S. ale. A. **awle**,
 subula.
 ambaatt, ancilla. vid. **ANDBAHTS**
 in gl. Gotb. declin. p. 9
 amuta, avia.
 amaid, avumia.

eg andast, morior.
 ande, Spiritus. Ang. Bor. the eand.
 andlit, vultus, facies. G. **ANDΛ-**
VLGIZ, facies. Luc. 17. 16. &
VLITS, Job. 11. 44. à **VLITAN**,
 circumspicere. S. antplita, & ant-
 plite, vultus.
 andefote, adversarius.
 andvarpan vel andvoorpan, suspirium.
 mig angrar, male me habet. 90.
 eg ann, amo, faveo: unna, favere:
 unnande, favens. S. unnan, ex gra-
 tia dare, donare.
 annar, secundus. vid. Gramm. nostræ
 Cap. 6.
 annar/ omur/ annad, secundus, secun-
 da, secundum. 58. ubi & per om-
 nes utriusque Numeri Casus de-
 clinatur.
 annarþuc, alteruter.
 ape, Simius. 30. S. apa. A. **ape**.
 apur, hic acris: opur, hæc acris:
 apurt, hoc acre. 37.
 ardur, aratrum. 24.
 arffur, hæreditas. G. **AKBGA**, hæ-
 res: **AKBI**, hæreditas. S. ýpfe,
 hæreditas.
 argur, piger.
 armur, piger.
 arnyei, lancea.
 asynd, aspectus. 6. S. rean, vel reon,
 videre, cernere. A. **to see**.
 æsta, cinis. G. **AZGA**. S. æpe,
 ahpe, axan, axpa, æpea. A. **æþes**.
 æstur, vasculum.
 æsnast, eg æsnast, serviliter laboro. G.
ASNGIS, mercenarius. S. eyne,
 vel æpne, servus.
 æsne, asinus.
 at, maculatio.
 arburdur, eventus.
 att, sterna.
 atte, incitavi, est Præter. perfectum ab
 eg et, incito. 85.
 attungur, species mensuræ.
 audur, vacuus. A. **void**.

audur,

audor, opulentia. 25, 54. vid. gl. Goth. in **ANDARS**.

auga, oculus. p. 30. declin. ibidem. G. **ANŖA**. S. eage. A. epe.

auglit, vultus, facies. ab **ANŖA**, oculus, & **VLITAN**. circumspicere.

aufa, augere: eif, augeo: aufande, augem. G. **ANKAN**. S. ecan, æcan, eacan, ican. A. to eke.

mig aumfar, miseret me. 9.

aumur, miser: eimd, miseria. 7.

aufa, haurire: eys, haurio. 87.

austur, Oriens. 41.

B.

Baal, Incendium. vid. gl. Goth. in **BAAUGAN**. S. bæl, & bælfyp, (per mutationem litterarum ejusdem organi bænfyp, unde nostrum bonefire) rogus.

baas vide bas:

baatur, Cymba. S. bat. A. boat.

babb, murmuratio inconcinna & vana.

back, tergum. S. bæc. A. back.

backe, Ripa. 30. A. a bank.

bad, balneum. S. bæþian, baþian, lavare. A. to bath. Hinc Bað.

Batþe, celeberrima thermarum urbs in Agro Somersetenſi.

bæclingur, libellus.

bale, Lectus, Recubatio.

bæn & boon, preces. S. bene, petitio: bena, qui petit.

bær, Habitaculum vel Villa. vid. by.

bage, damnum. 30. mier baggar, obest mihi. 90.

bagge, sarcina.

bagur, malevolus.

bakare, pistor: bakstur, panificium: eg baka, pinso: bakade, pinsui. S. bacan, pinsere. A. to bake.

bale, vigeo: balade, vigus.

balldur, proprium nomen Dei cujusdam Ethnicorum. 24.

band, ligamen. G. **BINDAN**, li-

gare: **BANDI**, vinculum. S. bindan, banda. A. to bind. bond.

bane, caedes, exitium. A. bane. S. bana, interfector.

bann, damnum, excommunicatio. Ang. Bor. to bann, execrari.

bar, frons, frondis.

bard, extremitas rei.

barenn, caesus.

baſke, guttur.

barn, infans, puer vel puella. Goth.

BARN. S. beapn, a **BARKAN**, bepan, ferre, gignere, procreare.

Ang. Borecalibus, ac Scotis **Bairn**.

bas, stabulum boum. Ang. Bor. a beouſe. baas declin. p. 12.

baufur, lagena. A. beaker.

baun, faba. A. bean.

mier barnar, revaleo. 90.

beckur, scamnum.

bed, lectus. S. bebb. A. bed.

beidne, petitio.

bein, os, ossis. S. ban. A. bone.

beinn, rectus. Comparatur 47. & 48.

beistur, acerbus.

beise, frænum.

bekre, aries.

belgur, follis. A. bellows.

bende, vico: eg bendre in præter. S. bendan. A. to bend.

bende, vico, fleſto, item innuo, habent similiter bende in præterito. p. 74.

ber, bacca. A. berry.

ber, nudus. S. bape. A. bare.

ber, pulso: barde, pulsaui. unde forſan Ang. Bor. to berry, i. e. to thresh.

ber, porto.

berg vel biarg, saxum. G. **BARK**, mons. S. bepg, beopg, bypg.

biartur, clarus. G. **BARKHT**. S. beopht. A. bright.

bid, precor: bidia, precari. G. **BIDAN**. S. biddan.

bid, expectatio, mora: bidia, expectare. E c 2 G. BEI

G. KEIÐAN. S. bitan, abitan.

A. abide. bidande, expectans. 77.
bidlund, expectatio. 6.

bida, vas oblongum superne acuminatum.

bisfur, appetitus.

by, apis. S. beo. A. bee.

by, habito: eg bioo, habitavi: bua, habitare. G. BΛNAN. S. buzan, & buan. bygd, habitatio.

byð, expecto: byða, expectare.

byð, offero: bauld, obtuli.

byfur, pedes.

bygd, habitatio. Ang. Bor. to byg, ædificare.

byr, urbs. G. BΛNKRS. S. býr, bupuz, bupz, buph. A. burz rough.

byt, mordeo: beit, momordi: ad byta, mordere. S. bitan. A. to bite.

bit, morsus. A. bit. bite, bolus.

bif, pix.

bilgia, procella.

bilur, turbo, vel tempestas repentina: bilier, turbines.

bind, ligo: batt, ligavi: binda, ligare.

bioor, cerevisia. S. beap, vel beopi. A. beer.

biorg, adjumentum. S. biorg, propugnaculum.

biorn, ursus: stír biorn, bellicosus vel pugnarius ursus.

bir, ventus secundus.

mier biriaz, oportet me. S. me býr, vel gebýr.

það birtar, lucefest.

bissa, sclopetum bellicum.

blaar/ blaa/ blaatt, flavus, flava, flavum. A. Bor. blea.

blaaða, flare: vide blæs.

blad, folium.

blædra, tenuis membranula spiritu incluso tumida. S. blæþp, pustula, tubercula, & vesica. A. bladder.

blar, aura.

blæs, flo: blæs, flavi: ad blaaða, flare.

S. blæran, flare: blært, flatus.

A. blast.

blaf, verber.

blaudur, femineus.

blautur, mollis.

blek, atramentum. S. blæc, i. e. blac.

A. Bor. to blecken, i. e. make black.

blefsadur, benedictus: blessed vel blefsud, benedicta: blefsad, benedictum.

S. bletþian, benedicere: bletþobe, benedictus. A. to blesse, blessed.

blý, plumbum.

blíða, blandities.

blýdur, blandus. Declinatur p. 43. Comparatur 50. S. blíðe, letus,

jucundus. A. blithe.

blýf, maneo: bleif, mansi.

blindur, cæcus. G. BΛINDS. S. blind. A. blind.

block, truncus ligneus. A. block.

bloma, flos. G. BΛZMA. S. blorin, blorina. A. bloom, blossom.

blood, sanguis. G. BΛZΦ. S. blob. A. blood.

bloot, maledictum.

blundur, somnus.

boð, nuncius. S. boðe.

boðan vel boðun, nuntius. S. bobian, nuntiare.

boge, arcus. S. boga. A. bow.

bogenn, curvus.

bol, adversitas.

bolff, maledictum.

boof, liber: bafur, libri. 11, 12. batlingur, libellus. 15, 25. G. BZK, vel BZKS. S. boc. A. book.

boola, furunculus: item Bulla.

boon & þan, oratio, preces.

borg, civitas. vid. byr.

braadur, festinus.

bræde, furor.

bragd, deceptio.

bragur, rhythmus.

brak, fremitus.

brandur, titio, item gladius Poërice. S. bþand.

S. bpanb. *A. brand.* G. **BRINNAN**, ardere. S. bþynnan.
 brattur, arduus.
 braud, panis. *A. bread.*
 braut, via.
 breif, literæ. *A. a breif.*
 það bregdur, vesperscit.
 breidur, latus. S. bpanb. *A. broad.*
 breittur, mutatus, variatus.
 breisfleife, imbecillitas.
 brenne, uror: eg brann, ustus sum.
 vide brandur.
 brenne, uro.
 brial, affectatio.
 brid, confringo dentibus.
 bryf, sponda.
 brynne, adquo: bryntte in Præterito.
 G. **BRUNNA**, fons. S. bopn, bþunna, bþunna. *A. burne.*
 bryt/ braut, frango, fregi.
 briota, frangere. 88. S. bþittan.
A. Bor. to britten beef, i.e. to break the bones of beef.
 brim, extremitas alicujus rei. *A. brim*
 est ora, vel margo patinæ.
 það brinnar, æstuat. Fortasse bruna:
 legendum ab illo brunt, æstus, ustio,
 quod mox sequitur.
 brine, cor.
 bringa, pectus.
 brite, partitor.
 bryl, exprobratio.
 brook, bracca: bráfur, braccæ. *A. Bor.*
brecks.
 brot, delictum, fractio.
 brudgume, sponsus. G. **BRUDGUMI**. S.
 bþyd. *A. bride est sponsa.* S. bþid-
 guma. *A. bridegroom, sponsus.*
 bruggare, cerevisarius. S. bþipan.
A. to brew, coquere cerevisiam.
 brum, palpebra: bryr, palpebræ. Sco-
 rice brum. Ang. Bor. The eye-
 brees.
 brume, æstus, ustio.
 bruni, pons: brunn, pontes.
 bu, res familiaris. Scribitur & bunn,

atque ita per omnes utriusque nu-
 meri Calus declinatur p. 22.
 bua, habitare. vid. by.
 bugur, curvatura. *A. Bor. to bué,*
curvare.
 bur, promptuarium.
 burdur, nativitas.
 burdur, portatio. 54. S. beopð. *A.*
birth.
 bure, colonus. S. gebupe. *A. bore.*
 buste, muscarium setaceum.
 buu, vide bu, res familiaris.

D.

Daad, virtus.
 daan, servus. S. þegen, vel þen, mi-
 nister. *A. olim tane.*
 daare, temerarius. *A. to dare, audere.*
 dale, vallis. S. dæl. *A. dale.*
 dalld, terra subsidens.
 dalfur, qui magna sibi pollicetur ab
 aliquo.
 eg dame, judico: eg damest, judicor.
 G. **ÐAMGAN**. S. deman, ju-
 dicare. *A. to doom.*
 dæstur, anhelus, cursu consumptus.
 dagur, dies. G. **ÐAGS**. S. dæg.
A. Day. það dagar, diefcit.
 dalur, vallis.
 dans, chorea. *A. a dance.*
 dapur, ægre affectus: dapur/ dæpur/
 dapurt, extreme affectus. a, um:
 dapur/ draprare/ draprastur.
 daude, mors: daudur, mortuus. G.
ÐANFS, mortuus: **ÐANFS**,
 mors. *A. dead, death.*
 dauður, surdus. S. deap. *A. deaf.*
 daun, odor.
 dans, clunis.
 deide, occido: deidde, occidi.
 dey, morior: doo, mortuus sum: depa,
 mori. *A. to dy.*
 deilld, lux.
 dett, cado: datt, cecidi.
 diarfur, audax.

digur, crassus, & crassa: digurt, cras-
sum. S. picce, crassus, densus. dr-
gurd, crassities: 6. 54.

dið, putens.

dy, quasso: duðe, quassavi.

dyge, inter dygier, sufficit: dygd,
virtus. S. duguð. digdaryesfur,
virtutibus instructus: digdasamur,
virtutibus cumulatus.

dyn, tono: dunde, tonui: þad dumar,
tonat. S. þunnan, & þunpan, to-
nare: þunop, þunep, & þundep, to-
nitru. A. thunder. A. Bor. to
make a dyn, i. e. a noise.

dyr, feres. G. **ÐANK**. S. dup, vel
dupu. A. dør.

dyr, animal brutum. S. deop. A.
dør significat damas, vel cervos.

dyr, pretiosus. S. dype. A. dear.

dyrd, gloria: dyrka, glorifico: dyrkade,
glorificavi.

dyrfoka, audacia: ita paulo ante diars-
fur est audax.

dið, cursus.

dil, celo: dulde, celavi.

dimmur, obscurus. S. dim, dimgent.

A. dim. þad dimmur, tenebrae ob-
orientur.

dinckur, fragor.

dingia, acervus.

doctur, subniger.

doffe, stupor.

digga, pluvia: þad degguar, pluit.

domur, judicium. v. dame.

doomare, iudex.

deorer, filia. G. **ÐANHTRAK**. S.
dohtep, dohtop, dohtup.

draap, nex.

draap, internecio.

draattur, tractio.

drabb, nugæ.

drabb, gestus incuriosus & inconcinuus.

Apud Ang. mulier inconcinna di-
citur a Drabb.

dragel, novitia.

draga, trahere. vid. dreg, trabo.

dramb, superbia.

dramb, fastus.

dramblaatur, superbus.

draugur, spectrum.

draumur, somnium. A. dream.

dreck, bibo: drack, bibi. G. **ÐKIRI-**
KAN, bibere. S. þpincan. A.
to drink.

dreg, trabo: droo, traxi: draga, tra-
here. S. þpagan. A. to draw, or
dragg. dragande, trahens.

dress, sex: dreggiar, feces. A. the
dregs.

dreingur, famulus.

drep, interficio, occido: drap, occidi.
Infinitivus est drepa.

drickur, potus. 26. A. drink.

dryf, jactor: dreif, jactatus sum. 84.
huic affine G. **ÐKIBAN**, age-
re, & S. þpagan, þpigan. dryfa,
nivis descensus. 4. þad dryfur,
ningit.

dryn, boo: drunde, boavi.

drypp, guttatim stillo: draup, guttatim
stillavi. S. þpigan, stillare, & þpoga,
gutta. A. to dripe a drop.

dryt/ dreit, caco, cacavi: dryta, ca-
care: drit, excrementum.

droos, famina.

droot, populus.

drootten, dominus. S. þpilt, þpilt-
ten.

drucken, Adjectivum Dissyllabum De-
clinatur 41. Comparatur 48.

duel, moror: dualde, moratus sum.
A. to dwell. commorari. duelia,
morari: duol, mora.

duergur, pumilio, nanus.

dusa, columba. G. **ÐNBZ**. A. dove.
S. duua.

duglegur, valens. S. dugan, valere.
dugur, audacia. 26.

duyn, cesso, deficio: duynade, cessavi,
defect. A. Bor. to dwine away,
i. e. gradatim perire.

dufur, mappa.

dimur,

dunar, fremitus : það dunar, tonat.
v. dyn.

down, pluma. A. down significat plu-
mas lanuginosas, & istiusmodi, ut,
flocculos carduorum arescentium. Et
a down-bed, est culcitra plumea,
plumulus lanuginosis farcita.

E.

Ef, dubium : efa, dubito : efade, du-
bitavi.

effre/ effstur, superior, supremus : effre/
effst, superior, suprema : effra/ effst,
superius, supremum. S. orep, su-
per, supra. A. Bor. odber.

effterlangan, desiderium. S. langian,
vel langian est percipere, & desi-
derare. A. to long after, vel
for a thing, quid vehementer cu-
pere, & appetere.

efne, materia.

eg, ego : eg sialfur, ego ipse. vide
Gramm. nostræ Cap. 5. & non Mat.
5. 17.

egg, ovum. S. æg. A. egg.

egg, acies : eggjar, in plurali. S. ecge.
A. edge.

eide, absumo : eidde, absumpsi.

eidur, iuramentum.

eiga, habere, possidere : eigande, ha-
bens : eign, possessio. G. AIGAN,
habere. S. agan. Hinc AIGIN,
agen, A. alwn, & owin, proprius,
quod quisque possidet.

ey, insula.

eyga, possessio.

eynmpria, cinis ignitus, sive scintil-
lans. A. embers.

eyn/ cin/ eitt, unus, a, um. 37. vide
Gramm. nostræ Cap. 6. eyn/ cin/

eitt, unus, a, um. 57.

eyra, auris. S. eape. A. ear.

eysa, cinis ignitus sive scintillans. vide
aofa. A. Bor. isleg.

eyrhuort, aliquid.

eif, arbor : eifur, arbores.

eif, augeo : joof, auxi : aofa, augere :
vide aofa.

eimð, miseria : aimur, miser.

ein, una : Fœmin. ab eyn, unus.

einer, juniperus.

einfalldur, simplex. S. anrealt. De-
clinatur p. 59.

einge, pratum. S. ing. Anglis Bo-
realibus inge : forsan a G. VINGA,
pascuum. Cædimoni pang, vel pong
est campus.

Æingel, Angelus. A. Angel.

eingenu, uniforme.

einhuor, aliquis.

einraadur, qui aliorum consilia repudiat.

eis, haurio : joos, haufi : aofa, haurire.

eista, testiculus.

eitur, venenum. S. atep, vel atop.

ek, curru trabor vel vehor. Infinitivus
est aka.

el, alo : ool, alui : ala, alere.

elia, pellex.

elldur, ignis : ellde, igne coquo : eg

ellde, igne coxi. S. æled, & eld,

ignis : ælan, accendere. Elding An-

glu Borealibus est cremum.

elle, senium.

ellefn, undecim. vide Gramm. nostræ
Cap. 6.

elofa, amor : eg elofa, amo. Conju-
gatur 69.

em vel er, sum. G. ÌM. S. eom.

A. am.

ende, finis. G. ANDEL. S. end.

A. end.

endur, anales : ond, anas.

enne, frons.

eple, pomum. S. æpl, æppel. A.

apple.

er vel em, sum.

er, aro : eriaðe, aravi. S. epian,
arare.

erende, negotium, item versus. G.

AIKN, nuntius. S. æpend, nuntium,

mandatum, legatio. A. errand.

eriu :

ernur, lites.

ern, annosus.

ernur, aquila: orn, aquila. S. eapn.

Scotus an ern, est grande genus accipitrum.

ess, veredus, Poëtica.

er, comedo. Conjugatur p. 82. A. to rat.

et, incito: attē, incitavi.

S.

Saa, accipere: sår, accipio. S. pon, accipere.

saakur, equus, Poëtica.

saalkē, circus.

saalm, palpitation.

saang, sinus.

saang, acquisitio: item sinus brachiorum: saung, in plurali. A. Bor.

the fange of a dog.

saar, periculum: item insania. 17.

sader, pater. S. fæðer. A. father.

så, accipio: sjeck, accipi: ad saa, accipere.

sæde, pabulum. 19. G. **ÞEÐAN**.

S. þeðan, vel þoeban. A. to sæd.

pascere, & fædd, esculentum.

sax, fortis.

saxe, funis.

sare, loco moveo: sårde, loco movi.

S. sapan, ire. A. a wáy-saring man.

sareikur, jumentum.

sagnadur, letitia. G. **ÞAGINGN**.

S. þægnan, gaudere. Hinc A. faun.

sagur/ fogar/ sagar; amicus, a, um.

Comparatur 52. A. sair. segurd, amicitia.

fall, casus: falla, cadere: fell, cado.

S. feallan, cadere. A. to fall.

Fall, casus.

fallegur, pulcher.

falekur, astutus. A. false.

salur. Belg. repl.

sans, impedimenta.

sar, itio: item navis, Poëtica.

sar, ponto.

sarg, pressura.

sargan, vitæ institutio.

sao, conspectus.

sar, vestis: item patina.

sata, hydria. S. sår, sata, vas.

satakur, pauper.

sauokur, lignum aridum.

sax, juba. Declinatur. S. seax, coma.

sedgar, dicitur de patre & filio: inde langfedgar, majorum series, eorum qui sunt in recta linea descendente. 56.

segurd, amantia.

seigenn/ seyne/ seigna. Letus. vide sagnadur.

seigur, moribundus.

seingur, res parva. vid. saang.

seitur, pinguis. S. sæt. A. fat. seitur/ feit/ feitt, hic & bæc pinguis & hoc pingue.

sel, occulto. 76. Conjugatur 79. A. Bor. to seal.

sell, acclivitas. A. Bor. a sell, mons.

sell, cado: siell, cecidi: falla, cadere. vid. fall.

sen, puteus. A. a seinn.

ser, eo: soor, rus.

sara, ire. S. sapan.

serd, iter.

seria, navis vectoria.

serseittur, quadratus. S. seear, angulus.

set, pes, mensura genus. S. sæt. A. a foot.

siall, mons. vide sell.

siande, hostis. G. **ÞIGAN**, odisse: **ÞIAND**, inimicus. S. seond, vel fynd. A. feind.

sidur, pluma. S. seþer. A. a feather.

sic, pecunia. G. **ÞAIHN**, opes. S. seoh, pecunia, & pecus.

sielage, socius. A. fellow. S. syl-gian, sequi.

sið.

fiſt, demens.
 fylſa, lana pratenſis.
 fyl, vento feror: fauſ, vento abreptus
 ſum: ſiuf, vento ferri: Það fyltur,
 ningit uehementer.
 upp að fylja, implere.
 fylgd, comitatus. vid. frelage.
 fyl, elephas.
 fyrre, priuo, fruſtror: habet in præ.
 fyrte.
 filge, comitor: filgde in præ. fylgd,
 comitatus. S. fylgian, ſequi. A.
 to ſollotu.
 filfer, rex.
 fimn, quinque. vid. Gramm. noſtræ
 Cap. 6.
 fimur, alacer.
 ſingur, digitus. S. ſingep. A. ſinger.
 ſinn, inuenio. 76. Conjugatur 81.
 S. ſinþan. A. to ſind, inuenire.
 ſiour, calamus. A. a feather.
 ſiol, aſſer.
 ſiolkinge, artes magicæ.
 ſioorez, quatuor. vid. Gramm. noſtræ
 Cap. 6.
 ſior, uita. S. ſeoph.
 ſiordingur, quadram vel quarta pars.
 ſiour, ſinus maris.
 ſioſ, boatile.
 ſiour, vinculum, compes.
 ſirn, bonus.
 ſiſtur, primus. v. Gr. noſtræ Cap. 6.
 ſieſur, piſcus. G. ÞISK. S. þyr.
 A. fiſp.
 ſiuſ, tempeſtas niuoſa.
 ſiuſa, vento ferri. vide fyl.
 ſlaa, mephitus.
 ſla, cutem detrabo: ſloo, cutem detraxi:
 að ſlaa, cutem detrabere. S. ſlean.
 A. to ſlea.
 ſlard, falſitas.
 ſlard, verſutia.
 ſlagd, monſtrum.
 ſlagg, vexillum nauium. A. ſlagg.
 ſlauga, inſultatio.
 ſlaa, præcipitatio.

ſlaſta, lagena. Hinc A. ſlaſk.
 ſlaſur, planus. Hinc A. ſlat.
 ſlauſur, nauis. Poëtice.
 ſlauter, læticiuorum genus quod ſit co-
 atto lacte & deinceps ventilato.
 ſleckur, macula. Hinc A. ſleked,
 vel ſlekt, macula, vel labecula
 diſcoloribus interſperſus.
 ſleigur, cuneus.
 ſleigur, volatilis. vide gl. G. in voce
 ÞNRAGS. Eboraceſes vocant
 pullos auium volatiles ſliggurs.
 ſlepra, plus: ſleſt, plurimum.
 ſlet, exentero.
 ſlet, explano: ſlatte, explanavi. A.
 ſlatt.
 ſlet, lectiſternium.
 ſly, fugio: ſlunde, fugi. S. ſleon, fu-
 gere. A. to ſly.
 ſlyg, volo: ſlaug, volavi: ſliuga, vo-
 lare.
 ſlyſ, lacera veſtis: ſlytur, veſtes lacera.
 ſlyr, fluo: ſlaur, fluxi: ſliora, fluere.
 A. to ſloat.
 ſlood, mulier. Poëtice.
 ſliour, velox.
 ſlis, cachinnatio.
 ſlis, deſquamo vel detrabo quod exi-
 mum eſt: ſluſte, deſquamavi.
 ſlit, veho: ſlutte, vexe.
 ſloo, pulex: ſlar, pulices.
 ſlood, acceſſus maris, inundatio. A.
 ſlood.
 ſlooe, ſolum uliginosum ſeu paluſtu.
 ſloor, cloaca.
 ſlor, liquamen.
 ſognudur, gaudium. v. ſagnadur.
 ſolp, populus. 20. foolp. 55. S. ſole.
 A. folk.
 ſolld, terra. Poëtice. Sæpius occur-
 rit in Cædmone ſold.
 ſolur, pallidus.
 ſonn, nix condenſata.
 ſonnur, baptiſterium. A. the font.
 ſoodur, pabulum. v. ſæde.
 ſool, iracundus.

foolfr, *populus*.
 footur, *pes*: *fatúr*, *pedes*. S. *for*.
 A. *soof*. *sef*, *pes*, quatenus est
 mensura.
 for, *iter*.
 fom, *vetustus*. G. *FAIRNGI*, *ve-*
tus, Luc. 5. 39.
 forvaad, *res quæ in promptu est*.
 forsiall, *prudens*.
 foss, *cataracta*.
 fox, *vulpes*. G. *FAIHGI*. S. *fox*.
 A. *for*. A. *Bor*. aliquando *salus*.
 frade, *informatio, doctrina*: *froodur*,
eruditus. G. *FRADA*, *sapiens*:
 unde Abrahamus dicitur *fröð* a-
 pud Cædmonem.
 fragd, *herica virtus*.
 frande, *cognatus*. S. *frænb*. G.
FRIGRADS, *amicus*, à *FR-*
GI, *amare*.
 frame, *promotio*.
 framfuand, *executio*.
 framur, *audaculus, nasutulus*.
 freðenn, *gelu perusius*.
 freya, *rana*. S. *fröcca*, & *fröcx*.
 A. *frogg*. A. *Bor*. a *frosk*.
 freyr, *Liber pater*: *freir*, *deus Ethni-*
corum. 24.
 freisting, *tentatio*: *freistingar*, *tenta-*
tiones. G. *FRÁISAN*, *tentare*:
FRÁISTINGA, *tentatio*. S.
fræfigan, *tentare*.
 fræm, *usurpo*: *frænde*, *usurpavi*.
 frænd, *res laude digna*.
 frænd, *pax*. S. *fræð*.
 frætte, *fama accepti*: *frættar*, *rumores*.
 frændur, *elegans*.
 frændur/ frænd/ frændr, *venustus, venu-*
sta, venustum.
 frægd, *libido*.
 fræm, *friges*, *frigore congelo*: *fræno*,
gelari: *fræst*, *gelu*. S. *fræst*. A.
fræst. 22. *fræsta*, *gelare*. A. *to*
fræste. *bad fræst*, *gelascit*.
 frælla, *concubina*. 4.
 fræðleifur, *eruditio*. 16. *froodur*;

eruditus. vide *fræde*.
 froomur, *probus*.
 fröst, *gelu*. vide *frýs*.
 frum, *matrona*. G. *FRANGA*. S.
fræah, *dominus, na*. *frum*, *ma-*
trona. 12.
 frve, *putredo*. 2. 31. 54. *frum*, *pu-*
trifactus. S. *frýngan*, *mucessere*:
frýng, *mucidus*. A. *frum*.
 frugl, *avis*. v. gl. Goth. in *FRUGS*.
 A. *Aust*. *frugl*. A. *Bor*. *fule*.
 fullur, *plenus*. G. *FRULLA*. S. *full*.
 A. *full*.
 fum, *festinatio*.
 fundur, *inventum*. A. *fund*.
 fundvæð, *qui perdisa facile invenit*.
 fums, *libens*.

G.

Eg Gaæ, *attendo vel animadverto*:
 eg gaæde, *attendi vel animadverti*.
 gaæ, *anser*. S. *gor*. A. *gæte*.
 gaata, *ænigma*.
 gabl, *terminus*. G. *GIBLA*. Belgice
gevell. A. *gabell* est *structura to-*
tius extremitas, live cacumen.
 gaddur, *clavus ingens*.
 gagl, *mulier nauci & nibili*.
 gagn, *utilitas*. G. *GAGNAN*, *lu-*
crari. A. *gagn*, *lucrum*.
 gale, *vociferor*: *galade*, *prætor*. A.
paul.
 galen, *vesanus, insanus*. 38. 42.
 galge, *patibulum*. G. *GALLA*. S.
galga. A. *gallvæn*.
 gall, *fel*. A. *gall*.
 galldur, *magia*. S. *galbepe*, *incanta-*
tor: *galbop*, *incantatio*.
 galle, *vitium, nævus*: *galladur*, *vi-*
tiosus. S. *gal*, *libidinosus*.
 gallæ, *poreus*. S. *galte*, *suilla*. Bo-
reales vocant fuculos, & fuculas,
galts, and gills.
 gamall, *annosus, senex*. Comparatur
 51.

gaman.

gaman, jocus. S. *gamene, jocus, ludus.* Inde vox *A. back-gamen.*
gaming, lusus: *A. gaming.* *Germanian, jocare, ludere:* *A. to game.*
gammur, draco.
ganga, ire: *eg geinge, eo.* *G. rAR- rAN.* S. *gangan.* *Anglus Borealibus to gange.*
gante, scurra.
gape, bio: *gapte, biavi.* *A. gape.*
gardur, agger.
garn, filum. *Ang. Australibus parn.* *Anglis Borealis garn.*
gat, foramen.
gata, via. S. *gate, porta.* *A. gate, pate.*
gaufur, cuculus. *A. Bor. the govk.*
gef, dono. *G. rIBAN, dare.* S. *gyfan.* *A. to give.*
geimela, custodia.
geip, jactatio, exaggeratio. S. *gilp, jactantia, arrogantia.*
geit, capra: *geitur, caprae.* *G. rALTAINS, badius, Luc. 15. 29.* S. *æt, vel gat est capra.* *A. Austr. goat.* *A. Bor. gait.*
geld, solvo debitum: *gallr, solvi.* *G. rILa, tributum, proculdubio à rILaAN.* S. *gilban, solvere.* Occurrunt *nsrILaAN*, & *FKArILaAN*, reddere, retribuere, *Luc. 14. 12. & 19. 8.* *A. Bor. nolwt-geld, i. e. tributum pro pecore solutum.*
gellde, exsecro: *gellde, exsecavi:* *gell-dur, castratus.* *A. to geld, castrare.*
gestisne, hospitalitas: *gietur, hospes.* S. *gerer.* *A. guest, hospes:* *gnessning, hospitium.*
get, concesso, valeo: *gat, in Præt. 85.* *geta, in Infinitivo.*
giza, biatus terræ: habet *biaar* in plurali.
gixddur, ornatus, donatus.
giza, bona fortuna.
gizra, pellus ovilla.

gixsa, benignitas.
giarna, attentio.
gidia, dea. *G. rnaA, di:* *ræψ, deus.* S. *god.* *A. god.*
giefur, scurra.
giell, vociferor: *gall, vociferatus sum.* *A. Bor. to yell. v. gale.*
gyn, bio: *geyn, biavi.* S. *ganian.* *A. to palui, oscitare.*
gyt, furtim conjicio: *gaut, furtim conjeci:* *giota, in Infinitivo. 88.*
gyo, impetuose fundor: *gaus in præterito:* *giotofa, in Infinitivo.*
gil, hiatus montium. } *A. Bor. a*
gil, fissura montu. } *gill.*
gillde, convivium, item pretium.
gilldur, equivalens.
gille, inaurro: *gillre, inauravi.* S. *gylban.* *A. to gild, inaurare:* *gilt, inauratus.*
gioff, donatio. S. *girt, donum, munus:* *girt, gratia, donum.* *A. gift, donum.*
giora, facere: *eg skal giora, vel eg mun giora, faciam vel facturum sum.* *Anglus Borealis & Scotus to gar est facere.*
giord, opus, item cingulum. S. *gyrban, cingere:* *gyrbl.* *A. girdle, cingulum.*
giota, scrobs.
girnd, cupido. *G. rAIKNAAN.* S. *gyrnan, cupere, desiderare.*
giste, divertor: *giste, diverti.*
glæpur, scelus.
glær, mare.
glans, splendor.
glæ, vitium. S. *glær.* *A. glasse.*
glæmmur, lætitia.
gled, lætifico: *gladde, lætiscavi.* 83.
mig glædur, gaudio mihi est. 90.
S. glæd. *A. glæd, lætus.*
gleimotufullur, obliviosus.
gler, vitrum.
glerungur, solum glacie rigens.
gliggur, flatus.

glyma, *lucta*.
 glis, *levis*.
 gloggur, *attentus*.
 glood, *favilla*: gládur, *faville*. A.
 Bor. to glóu, i. e. to be hot.
 glopur, *stultus*.
 glugge, *fenestra*.
 gnyppa, *summitas rupis vel montis*.
 A. Bor. a nabb.
 gnyr, *susurrus*.
 golf, *pavimentum*.
 gollur, *abdomen*.
 goniur, *palatum*. S. zoma, *gingiva*,
palatum. A. gómi.
 goodur/ good/ godt, *bonus, a*. S. zóð.
 A. good. Comparatur 51.
 goodgime, *benevolentia*.
 gool, *ululatus*. Ang. Austr. to houle:
 Boreal. to voule est ululare.
 graad, *macula*.
 Pað graaunar, *primis nivium flocculis*
terra cavefcit.
 graata, *plorare*: grát, *ploro*: graatur,
tristitia. G. rKEITAN, *flere*.
 Ang. Septentr. to græt: Austral.
 to crie.
 gradugur, *esuriens*. G. rKEAARS,
esuriens. S. zpræðiz, *vorax*. A.
 græðp.
 gra, *germino*: ad grooa, *germinare*.
 grunn, *viridis*. S. zpræne, A. græn.
 græfa, *malignitas*.
 grát, *ploro*. vid. graata.
 grafa, *fodere*: gref, *fodio*. G. rKA-
 BAN, *fodere*. A. to grub. rKX-
 BA, *fovea*. S. zpræf, *sepulchrum*.
 A. grave.
 gramur, *rex*.
 granne, *vicinus*.
 gras, *gramen*. G. rKAS. S. zæpf.
 & zpræf. A. grasse, & gers.
 grautur, *puls*.
 gref, *fodio*: groof, *fodi*. v. grafe.
 greidur, *celer*.
 grey, *canis*. Extat in nostro grey-hund.
 Comp. ex grey, & hunra, *venator*.

grein, *ramus*: item *sententia*.
 greip, *sinus digitorum*. S. zpripan, *ca-*
pere, arripere: zpipe, *manipulus*.
 A. to gripe est manu constringere.
 Gripe Scotis est manuum prebentio,
 & constrictio.
 grenlagia, *vulpes*.
 grettur, *homo rugosæ frontis*.
 grid, *inducie*. S. zprid, *pax*: zpi-
 pian, *pacificare*.
 gredfa, *ancilla*.
 gridungur, *taurus*.
 gryfia, *fovea*. G. rKXBA. v. grafa.
 gryp, *prebendo*: greip, *prebendi*. vid.
 greip.
 grye, *sucula*. A. a grife.
 gryttur, *lapidibus oblitus*.
 grima, *capistrum*.
 grinnur, *ferox*. A. grimme.
 grioon, *fruges*. A. grain.
 grioot, *lapides*.
 grip, *rapina*.
 gripur, *armentum*.
 grof, *sepulchrum*. v. grafa.
 gron, *labrum bovis superius*. Anglus
 Borealiibus grun.
 grooa, *germinare*: gra, *germino*. S.
 zpropan, *germinare*. A. to grow.
 groodu, *viriditas*. A. growth.
 groof, *lacuna terræ*. v. grafa.
 grugg, *fex*.
 grund, *terra, fundus*. S. zpund.
 A. ground.
 grunda, *meditor*: grundade, *medita-*
tus sum.
 Gud, *Deus*. G. rXψ. S. Lóð.
 A. God.
 gull, *aurum*. S. zolb. A. gold.
 gular, *fulvus, buxus*. S. zeolepe.
 A. yellow.

B.

baad, *irrisio*.
 baall, *lubricus*.
 baaleistur, *focius*.

baange,

þaange, penides : þaangde vel þieck,
pendi. S. hangan. A. to hang.
pendere.

þaar, crinis. S. hæpi. A. hair.

þaar, altus : þaar/ þaa/ þaatt, altus,
alta, altum.

þaattur, modus. S. hab, habe, fla-
tus, qualitas.

það, altitudo. A. height.

þaðne, ludibrium.

þæfur, aptus.

þægd, facilitas.

þæle, commendo : þæde, commendavi.

þæna, gallina. G. HANA, gallus.
S. hana, han vel hæn, gallina.

A. hen.

þangur, piscis genus.

þara, cani : þardur, canus. S. hap.
A. hoarp.

þæse, raucitas. A. Bor. heafy, raucus.

þættur, periculosus.

þæfa, habere : eg þef, habeo. G. HÆ-
FAN, tenere. S. habban, hæb-
ban, habere. A. to have.

þæfallð, filum grossum. 13.

þæff, pelagus.

þæfft, compes. S. hæfted, captivum :
hæftneðe, captivitas.

þæfur, caper.

þæge, pascuum.

þægl, grando. S. hægele, hægle, ha-
gol. A. hail. Það þæglar, gran-
dinat.

þægnadur, commoditas.

þægur, artifex.

þægur, conditio.

þæf, uncinnus. A. þwøk, uncus.

þæfa, mentum.

þæle, cauda.

þællð, manubrium.

þællða, tenere. 84. þællð, teneo. S.
healban, tenere. A. to hold.

þælmur, paleæ.

þæla, collum. S. halp.

þælltur/ þælltr/ þælltr, claudus, a, um.

G. HÆLTS. S. healtæ, claudus :

healtan, claudicare. A. to halte,
claudicare.

þæmingia, bona fortuna : þæmingius
samur, fortunatus.

þæmur, exuvia.

þænn, ille.

þædradrur, durus. S. heapð. A. hard.

Það þædrnar, indurefcit.

eg þæta, odi. S. hætæn, odiffe. A.
to hate.

þættur, pileus. A. hat.

þængur, tumulus.

þæufur, accipiter. S. hapoc. A. hatuk.

þæmf, funiculus in forma circuli col-
ligatus. A. a hank.

þæus, caput.

þæuft, Autumnus : Það þæuftur, æftas
adolefcit; Autumnus ingruit; q. d.
autumnefcit.

þæf, eleva : þævavi : þæfia, ele-
vare. G. HÆGAN, elevare.

S. heopen, elevatus, & hæpen. A.

Bor. to heave, elevare.

þæf, habeo : þæfa, habere : eg þæse, ha-
beo : eg þef bokena, habeo librum.

64. eg þæffe Conjugatur 65. v. þæfa.

þæffne, ulciscor : þæffnde, ultus sum :
þæffndarfamur/ þæffndarfom/ þæffna
darfamt, ultionis avidus, a, um.

þægre, ardea.

þæidyrður, fanctitatem præferens.

þæidryfur, serenus.

þæidur, honor.

þæy, fenum. G. HÆVI, fenum. S.
heg. A. hay.

þæilagur, fanctus. S. halrg. A. holy.

þæile, cerebrum.

þæite, calefacio : þæyte, calefecit : þæis-
tur, calidus. S. hætu, calor. A.
heat.

þæite, vocor vel voveo : eg þæit, vo-
catus sum, vel vovi. S. hætæn,
vocare & vocari.

þæl, lethum. At G. HÆLGE. S.
helle. A. þæll eit inferorum sedes,
tartarus, barathrum.

þælia,

belia, interitus.

bellð, teneo: biellst, tenui: hallða, tenere. v. hallða.

helle/ hellte, fundo, fudi. A. Bor. to helle water, effundere aquam.

hellte, claudum facio. v. halltur.

helvotetur, infernalis.

hem, cicuro, contineo: hamde, continui. A. to hemm a garment.

hendur, est plurale à hond, manus.

G. hANANS. S. hand. A. hand, manus.

her, exercitus. S. hepe.

herdar, humeri.

herde, induro: herde, induravi. vide hardradur.

hestur, equus.

hetta, capiti tegmen. v. hattur.

hial, vaniloquentia.

hialmur, galea. S. helm. A. helmet.

hiarta, cor. G. hAIKTR. S. heorte. A. heart.

hið vel hitr, istud. G. iTA. A. it.

Það hielur, pruina tegitur terra. A. hail.

hil, tego: hulde, texi. G. hnLAGAN.

S. helan. Anglus Mediterr. to hele

est tegere: Boreal. to hull: item,

the hulls of corn, i. e. the husks.

& a Swine-hull, i. e. the Swine-stie.

hilla, abacus.

hille, favor.

hilmur, rex.

hilur, gurgis: hiliur, gurgites.

himenn, calum. G. HIMINS.

himnestur, caelestis.

hind, cervæ. S. hinbe. A. huide.

hinn/ hin/ hitr vel hið, iste, a, ud.

hiool, rota.

hior, gladius. G. hAIKNS.

hiortur, cervus. A. hart.

hit, ignis.

hiundu, cornutus.

hite, calor: Það hitnar, incallescit.

90.

hinn, famulitium. G. hEIVΛ. S.

hipe, familia: hipan, familiares.

birte, singultus. A. hiccock.

Það blaamar, nix resolvitur.

blaatur, risus: bla, rideo. G. hLA-
hAN. S. hlihban. A. to laugh,
ridere.

blad, platea.

bla, rideo: bloo, risi: ad blaia, ridere.

bland, lotium.

blaß, onus.

blaup, cursus, saltus, coagulum. G.

hLAANPAN. S. hleapan. A. to
leap, saltare.

bleyp, curro: hlioop, cucurri. p. 85.

blaupa, currere. A. Bor. to lotup,
est saltare.

hlyde, obedio: hlydde, obediui: hliðne,
obedientia.

hlyr, sortior: hlaur, sortitus sum:

hlioota, sortiri. S. hleotan, sortiri.

A. lot, fors.

hliood, vox, sonus. S. hliub, sonorus.

A. loud.

hlutakare skilnings, particeps ra-
tionis.

hstur, res vel portio.

hnacke, occiput.

hnauf, labor.

hnaus, cespes.

hneppe, quantum brachiorum amplexu
includi potest.

hnig, decido: hnie & hneig, decidi:

hnyga, decidere. G. hNSIVAN,

declinare. S. hnigan, & hnigian,

inclinare caput, prosternere se.

hnyffur, culter. A. knife.

hnyt, pedem offendo: hnaur, pedem

offendi: hniota, pedem offendere.

hnottur, globus.

hoffmodugur, fastuosus. S. mod, mens,
animus.

hoffn, portus. A. haven.

hoffrungur, delphinus.

hoffud, caput. Goth. hANBIA.

Sax. heafod, ud, hæfd. A. head.

hogg,

hogg, verbero: hioo, verberavi: ad
hoggna, percutere: hogguande, ver-
berans.

hola, specus. S. hola. A. hole.

holl, aula. S. healle. A. hall.

holltr, salebra, glabretum. S. holt,
holte, sylva.

hollur, utilis, opportunus.

holur, cavus. S. hola, inde holian,
excavare. A. hollolv.

hond, manus: hendur in plurali; e-
tiam hondur. v. hendur.

hooffur, ungula equina. S. hoy. A.
hœf.

hool, commendatio.

hoor, climacter.

hoor, adulterium. G. hœk, adul-
ter: hœkingn, machari. S.
hop. A. whore, meretrix.

hoora, meretrix.

hoofte, tussis. S. hœrta. Angli
Septentrional. hauste.

hoot, gestus.

hor, mucor. S. hap, mucidus.

hor, linum rude.

hornung, ærumna: hornungar, æ-
rumnae.

horn, cornu: item angulus. Goth.

hœkn. S. hopn, vel hœpn,
cornu. A. horn. S. hœpn est e-
tiam angulus.

hoftur, eximius: miet hoftar, juvat
me.

hoftugur, præcept.

hœake, sputum. S. hœacan, ferare: hœa-
ca, fauces, tussis. A. Sept. a whreak.

hræddur, timidus.

hræi, cadaver.

hræin, corvus. S. hœfen & pœfen.
A. raben.

hræf, res contempta.

hræflegur, vitiosus.

hræck, jactō: hræckte, jactat: hrætia,
jactare.

hræckjootur, fallax.

hræckvis, fallax.

hregg, imber.

hrædur, nidus. 17. 24.

hræinn, purus. 41. G. hœkins, pu-
rus: hœkingan, mundare.
A. to rense.

hrælle, maiorem assero: hrælle in
præt.

hrænn, unguibus rapio: hrænde in p.
S. hœmm & hœmn, corvus. A.

hræ. to ream, manum ad aliquid
capiendum exporrigo.

hræ, æris in pectus mutatio.

hræggur, tristis: hrægd, tristitia.

hræggur, dorsum. S. hœicge. A. Au-
stralibus ridge. Bor. a rigg.

hræfa, rostrum.

hræin, pruina, ærugo. S. hœime. A. rime.

hræin, vocem extollo.

hræin, exclamo: hræin, exclamavi.

hræin, ruo: hrænde, rui.

hræit, cum impetu feror aliquo: hræit
in præ. hræitot, in Infinit.

hræin, uredō.

hrænde, pello: hrætt, pepuli.

hræp, dolium.

hræck, cum impetu quodam moveor:
in præ. quoque hræck habet.

hræo, lacera res.

hræodur, versificatio, carmen.

hræop, amor, probrium. G. hœg-
pingan, clamare.

hræosun, commendatio. 2. A. Bor. to
reouse, est commendare.

hræmu, viribus confectus.

hrætur, aries.

hræalur, balæna, cetus. S. hœæl. A.
whale.

hrætte, acuit: hrætte, acueret. A. to
whet.

hræatur, epitheton sexus masculini. q. d.
incitatus, promptus, fervidus. S.
hœtt, hœate, alacer, acutus, fortis,
bellicosus.

hræer, quis. 60. ubi & declinatur.

hræereyn, unusquisque: quod declina-
tur 62.

hræb,

hverb, *evanesco*.
 hucskfyns vel hucskonar, *cujusmodi*.
 ath hucsser, *ventus scire incipit*.
 hvæt, *incito*: hvatte, *incitavi*. 85.
 hugga, *consolor*: huggade, *consolatus sum*. A. to hugg, *amplector*.
 hugur, *animus*. S. hýge, *mens, animus*. G. hnrǵan, *cogitare*.
 hvida, *impetus*.
 hvífl, *inconstancia*.
 hvífull, *instabilis, inconstans, fallax*: masc. est hvífull: fœm. hvíful: neutrum hvíful. 48.
 hon, *illa*: fœm. ab hann, *ille*.
 hundrad, *centum*: hundrud in plur. v. Gramm. nostræ Cap. 6.
 hundur, *canis*. G. hnndǵ. S. hunda. A. hound, *canis venaticus*.
 hunskur, *sordidus*.
 hvolf, *lacunar*.
 hvolfur, *catellus*. S. hpelp. A. whelp.
 hvomleidur, *ingratus*.
 hvonn, *flos angelicæ*.
 hvor hellst, *ecquis*: hvor sem hellst, *quicumque*.
 hund, *janua*.
 hus, hús, *domus*. G. hns. S. hup. A. house.

3.

Jaarn, *ferrum*. G. GISARN, *ferrum*. S. irepn, *iren, ipen*. A. iron.
 jaarnfall, & rectius jaarnfari, *vestis ferreus*. 24.
 jaara, *confiteor*: jaarade, *confessus sum*.
 jaffne, *lutea, herba*.
 jafnadur, *æqualitas*. S. efen, *æqualis*. A. eben. jafnade, *æqualis*.
 jalkur, *quod grossum est*.
 jall, *rectius jarl, Baro*.
 jarl, *dens molaris*. A. Bor. arcl-tooth.
 ida, *vortex aquæ*. S. ýpa, *fluctus, undæ, æstus marinus*.

idia, *labor, sedulitas*.
 idne, *diligentia*.
 mier idraz, *pœnitent me*. G. iðKEI-
 ǦǦ MIK, *Luc. 17. 4.*
 jel, *nimbus*.
 þad jelgar, *ningia*.
 iggur, *metus*. G. ǦǦAN, *metuere*:
 ARIS, *metus*. S. oga, *egenýr*.
 þfar, *vester, de duobus*. 61. vide Gramm. nostræ Cap. 5.
 þdar, *vester, de pluribus*.
 þdur, *viscera*.
 þfia, *exaggero*. A. to eke.
 þle, *ejulo*: þlde, *ejulari*. A. Bor. to þell. þotvl. þlffran vel þlffrun, *ejulatio*.
 þtre/ þstur, *exterior, extremus*: þtre/ þst. *exterior, extrema*: þtra/ þst, *exterior, extremum*. S. uttep, *top*, *tup*. A. outer. utter.
 ileinging, *laborum tolerantia*.
 ilfur, *ejulatio*.
 illa/ verre/ vest, *malus, pejor, pessimus*. A. ill, *malus*.
 illur, *malus*. 44. illur/ verre/ vestur, *malus, pejor, pessimus*: ill/ verri/ vest, *mala, pejor, pessima*: illt/ verri/ vest, *malum, pejus, pessimum*.
 inde, *delectatio*.
 ingre, *junior*: ingstur, *maxime juvenis*. G. gnrrǵ, *juvenis*: gn-hizǵ, *junior*. S. geong, *geongpe*. A. young, *younger*.
 innre/ instur, *interior, intimus*. A. inner. innre/ inst, *interior, intima*: innra/ inst, *interius, intimum*.
 innfigle, *sigillum*. G. sirǵan, *sigillare*. S. ǵigel, *inǵigel, sigillum*. A. seal.
 jessur, *rex, Poëtica*.
 jol, *saturnalia*. S. gehul, *geol, natalis domini*. Ang. Boreal. pule, *poule*.
 jonfiare, *juvenis*. v. ingre.
 jood, *fretus*.
 joor, *equus*. Eboracensibus paud.
 jorum,

iorum, gigas.

ir, eruo: irde, erui.

irkie, carmen facio, item colo terram:
habet irkte in præ. S. pýpcan vel
peopcan, laborare, fabricare, ope-
rari.

is, glacies. S. ír, íra. A. ice.

juck, jú.

ypparlegur, præstans.

ýstra, abdomen.

B.

Baal, olus. A. kale.

Baam, macula.

Baapa, pallium.

Balda, febris.

Baleifur, calix. S. calic. A. chalice.

Balfsur, vitulus vel vitula. S. calf.
A. calf.

Balk, calx. S. cealc. A. chalk.

Ball, vocatio, clamor. A. to call,
vocare.

Ball, senex. Composita sunt: stas=
Ball, senex qui baculo nititur: for=
Ball, pauperculus senex qui rus colit:
raBall, vetus calumniator, usurpa-
tur & pro Satana: jaarnBall, vellis
ferreus: pro hoc interim Ball, re-
ctius scribas Karl. A. Bor. a Karl,
masculus, ut, a Karl=cat.

Balldur, frigidus. S. ceald. A. cold,
& cald.

Ballmannlegur, virilis.

Bambur, pecten. S. camb. A. Aust.
comb, Bor. camb.

Bann, scio: tunne, scivi: tunna, scire.
S. cunnan. A. to ken.

Banna, cantharus. A. kan.

Bapp, sedulitas.

Bappe, athleta.

Barl, senex. vide Ball.

Bast, jactus. A. cast.

Bast, vestis muliebris.

Baun, ulcus.

Baupe, emo: keipte, emi. G. K. ANNAN.

S. ceap, pretium: ceapan, emere,
vendere. A. Bor. to kolup, mu-
tare.

Ref, suffoco: Ríafde, suffocavi.

Reyre, lorum.

Rell, voco, clamo: Rala, vocare. v. Rall.

Rem, venio: eg Rom, veni. 85. hann
er Romande, venturus est: Rþil fo=
mande, futurus. G. UIMAN. S.
cuman. A. to come, venire.

Rembe, pello: Rembde, pexui. vide
Rambur.

Reralid, vas.

Rerrapypa, candelabrum.

Ríafse, suffoco: Ríafde, suffocavi.

Ríana, navicula.

Ríann, callidus.

Ríar, charus: Ríarleife, charitas.

Ríara, femina.

Ríarte, hilaritas.

Ríaffur, os, proprie bestiarum. A.
Bor. the chaffs.

Rídsingur, badius, bædulus. A. a Ríð.

Ríell, gelu aduror: Ríoll, gelu adustus
sum. A. cool, frigidus.

Ríer, vas.

Ríif, contentio.

Rípl, puteus.

Ríyn, genus. G. KNN, in comp.

KNNAS. S. cýnne, gecýnb.

A. kind.

Ríyr, vacca.

Ríyrr, tranquillus.

Ríys, eligo: Raus, elegi: Ríioosa, eligere.
S. ceoan. A. to choose.

Ríind, creatura: Ríindur, creatura.

Ríinne, notum facio: Ríynnte, notum
feci. v. Rann.

Ríolur, carina.

Ríor, conditiones.

Ríor, eligo: eg Ríord, elegi. S. ge-
copen, electus.

Ríor, caro.

Rírd, tranquillitas.

Rírlatur, modestus.

Ríad Rírez, tempestates cessant.

Písa, felix.

Písta, cista. S. cýrte. A. kiste, chest.

Plaaam, obscænus sermo.

Plaar, clarus. A. clear.

Plá, frico: Plao, fricavi: ad Plaa, fricare. S. clapu. A. clawes, unguis: & clapan, A. to claw, scabere.

Pláde, vestis.

Pláde, vestis vel pannus. S. clæð.

A. cloth, pannus: cloaths, vestes.

A. Bor. cled, vestitus, a, um.

Plaga, accuso: Plagade, accusavi.

Plése, conclave. S. clýpa, cubile: beb-clýpa, conclave.

Plættur, rupes, cautes.

Plisbere, clutellum.

Plý, scindo: Plauf, scidi: Plýsa, scindere, findere. S. cleapan, cleoþan, clýpan. A. to cleave.

Pløf, corpus.

Pløf, femorum intercapedo.

Pløse, fissura.

Pløo, unguis. v. Plá.

Pløoketapur, calliditas: Pløokur, callidus.

Plunnalegur, crassus, inconcinuus. A. a clowin.

Plue, genu. G. KNIY. S. cneop. A. knee.

Plødde, pulvillus. S. cobbe, pera marsupium, testiculorum sacculus. Inde rødd, pulvillus, Anglis Australibus vero testiculorum marsupium.

Pløse, domuncula. S. coþa, conclave, carvea.

Plø, carbo. A. coal.

Pløsttur, crostalus.

Pløsttur, qui caret cornibus.

Plømpaan, sodalis. A. companion.

Pløna, femina. G. UING, mulier, uxor:

UGENS, UGINS, uxor. S. cpen;

& quena, mulier, uxor. Hinc in sensu bene diverso, quæn

re-gis uxor, regina: & quean, scripta.

Pløngur, rex. S. cýng, cýning. A. king.

Pløð foolnar, frigescit.

Pløppur, matula.

Plør, decubatio.

Plørn, fruges. G. K ANKNA, S. corn. A. corn.

Plørnlegur, purus.

Pløß, osculum. G. KNAKAN. S. cyrran. A. to kisse. osculari: & corþe, kisse, osculum.

Pløstinadur, sumptus. A. cost.

Plør, thorax.

Plør, prædiolum. S. cote. A. cote, & cottage, casa.

Plørkall, pauperculus senex, qui rus colit.

Plørtun, gossypium. A. cotton.

Pløraas, epulum delicatum.

Plørabbe, Declinatur p. 30.

Plørafftur, virtus.

Pløramur, mollis, colliguatus.

Plørans, coralla.

Plørap, aqua nixæ mixta.

Pløref, postulo: Plørafde, postulavi. S. cþarian. A. to crabe, rogare.

Pløry, curvus incedo: habet Plørap in præter. Plørupa in Infinitivo. A. to creep: & a cripple, claudipes.

Pløringloottur, rotundus.

Plørit, decerpo: Pløritte, decerpsi.

Pløroo, taberna cerevisiaria: Pløroo, tabernæ.

Pløroppur, corpus.

Pløroß, crux. A. cross.

Pløruus, culullus vel fidelis.

Plørabð, frequens & rædiosa postulatio.

Plørafde, cantilena. 19.

Pløraf, garritus.

Plørafde, ulna, mensura.

Pløraf, murmur, ut avium.

Pløraf, cano: Pløraf, cecini.

Pløraf, valedico: Plørafde, valedixi. 83. habet Plørafia in Infinitivo, ut distinguatur à Plørafia Infinitivo à Pløraf, cano.

Plørafia, salutis nuntium.

Plørafingur, rhythmus.

Pløraf,

fuef, catarrus.
 fuef, prima cerevisiae materia. *A. Bor.*
 the quickening dist.
 fueife, accendo: fueifte, accendi.
 fueifur, lychnus.
 fueifur, follis, elychnium.
 fueifa, febris.
 fuei, crucio: fueide, cruciavi. *S. cuell-*
lan. vel epellan. A. to cwell,
kill, occidere.
 fueinneo fur/ fueio fur, mulierofus, ef-
 feminatus.
 fuer, libellus.
 fueyde, ægre habeo: fueid, ægre habui.
 fueinna, femina. Declinatur 5. v. fona.
 fueiol, particula amnis vel fluvii sca-
 turians.
 fueiðe, frigus. *S. cealb. A. cold.*
 fueidur, filius.
 fueol, cruciatus.
 það fueiðdar, advesperascit.
 fueotra, alea.
 fuefe, vitulus.

L.

Laad, solum.
 laag, vallis.
 laan, mutuum, fortuna. *G. LAAN,*
merces, remuneratio. S. lean. A.
Austr. loan, Bor. lean, est mu-
tuum, stipendium: to lend, mutuum
dare, accommodare.
 laangur/ laung/ langt. longus, a, um.
S. lang. A. Aust. long. Bor. lang.
 laas, fera.
 laat, gestus, obitus; forf. habitus.
 laatun, æs.
 lafnare, medicus. *G. LAIK, LAK,*
medicus. S. læc: & læcian, vel
læcian, curare, sanare. G. LAI-
KINGN. Majoribus nostris læch
erat medicus.
 læfur, torrens.
 lær, femur.
 lærdu/ lærd/ lærde, doctus. *S. læpian,*

docere: læpe, doctrina.
 læt, pono, simulo, me gero: in præt.
 facit eg liet: Infinitivus est læta.
 læte, gestus.
 læf, ora vestis.
 læg, modus, tonus.
 lægnadur, fatum.
 lægur, humilis. 45. lægur, Compa-
 ratur 51.
 læmb, agnus. 12. Declinatur 18. *G.*
LAMB, oves. *S. lamb. A. læmb,*
agnus.
 læmpe, lampas. 31.
 lænd, terra. 13.
 længfedgar, majorum series qui sunt in
 linea recta descendente. fedgar, di-
 citur de patre & filio. 56.
 længsamur, tardus, lentus. 45.
 længur, longus. 45.
 længur/ leingre/ leingstur, longus, lon-
 gior, longissimus: læung/ leingre/
 leingst, longa, longior, longissima:
 længt/ leingra/ leingst, longum, lon-
 gius, longissimum. 51.
 læst, vituperatio. 22.
 lætungur, homo superbiens.
 lætur, piger.
 lævardur, dominus.
 læug, balneum.
 læun, præmia.
 læupur, scrinium quo lænifices linum
 servant.
 læuo, solutus, liber.
 læufn, redemptio, solutio: læufnare, re-
 demptor.
 lær, salmo. 12. Declinatur 18.
 lædia, lutum.
 lædur, corium.
 læg, cubatio.
 lægg, pono: lægde, posui. 84. lægg,
 cubo, habet læa in præterito. 79.
 læggur, crus. 26.
 það læggur, aquæ constringuntur ge-
 lu. 90.
 lægur, castra.
 læyð, via.

leidur, *res cuius satietas est.*

leise, *permitto: leisde, permisi.* 73.

leiss, *reliquum.*

leisur, ludus: leisk, ludo: ad leysa, ludere. 88.

leinge, *prolongo: leingde, prolongavi.*

lek, *stillo: lak, stillavi: leka, stillare.*

A. Bor. to lek.

lem, *cado: lamde in praeterito.* Ang.

Bor. to lamme.

lea, *lego. Conjugatur* 86.

leste, *segnities.*

lestur, *lectio, lectura.* 24.

let, *pigrum facio: latte, pigrum reddidi.*

liaar, *falx.*

lia, *commodo: liede, commodavi: lia, commodare.*

lidur, *articulus.* S. lid.

lient, *lamina.*

lierept, *linum.*

liettur, *levus.* A. light.

lis, *colustrum.*

lis, *coagulum.*

lisur, *secur: lisraa, jecinora.* S. lipepe.

A. liber.

ligd, *mendacium.* S. leogan, *mentiri.*

A. to ly.

ligg, *cuo. Conjugatur* 78. S. licgan,

liggan, *jacere, cubare.* A. Bor.

to ligg: Austr. to lie.

ligna, *stagnans aqua.*

lyd, *pator: leid, passus sum.*

lydur, *populus.*

pad lydur, *habetur tempus.*

lyf, *vita.* G. AIBAN. S. libban,

lyfian. A. to libe, *vivere.* AIBAINS, *vita.* lyf. *life.*

lyg, *mentior: laug, mentitus sum:*

lygd, *mendacium.* 7. *luuga, mentiri.* v. ligd.

lyf, *funus.* G. AIGIK. S. lic, *cadaver.*

lyf, *aperio vel absumo, item absolvo:*

habet lauf in praeterito. 84. *luuka,*

aperire. 88.

lym, *gluten.* A. bird-lime.

lyse, *garum.*

lyse, *lucernam praefero: habet lyste in praeterito.* 74.

lyr, *incurvo me deorsum: habet laur in praet.* 85. *ad lura, incurvare se.*

A. Bor. to lobut.

lytt, *midur/ minst. parvus, minor. minimus.* S. lytel. A. little.

lina, *linea.*

lind, *aqua fontana scaturiens.*

linde, *lemiscus.*

linde, *animus, mens.*

linfind, *commiseratio.*

lioso, *lux.*

lioso, *lucidus, clarus.* G. AINHAA.

AINHAA. S. leoht. A. light.

lux.

mier lister, *delectat me.*

listugur, *bilaris, facetus.*

lited, *parvum.*

litell, *parvus.* v. lytt.

liril vel litle, *Comparantur* 51.

litelatur, *humilis.* 45.

liufingur, *demon subterraneus mitis.*

liufur, *humanus, humilis.* 45.

lof, *laus.* S. lofe.

lofa, *laudo, promitto, permitto.* S. lofian, *laudare.*

loflegur, *laudabilis.* 45.

lofft, *aer, camera.* S. lytt, *aer.* A.

loft est *tabulatum: cot-loft, tabulatum superius.*

log, *leges.* S. laga. A. law, *lex.*

loge, *flamma.* S. lege. Eboracenses

dicunt the fire lowes, i. e. ignis flammatus.

logur, *humor.*

lof, *operculum.*

log, *flocus.*

lood, *glans.*

lood, *proprietary soli possessio.*

loon, *stagnum.*

lostaseme, *libido.* A. luff.

lostugur, *pronus.*

ludur, *tuba.*

luenn, *fessus.*

lunde,

lunde, avis species.

lundur, lucus.

lunga, pulmo. S. lungena, pulmones.

A. the lungs.

lus, pediculus: lys, pediculi. S. lur.

A. louse, lyce, pediculus, li.

lurur, res. 1.

III.

Ma, possum: eg maa, licet mihi.

Conjugatur p. 66. S. mæg. A. may.

maadur, obliteratus.

maagur, affinis. S. mæg, propinquus.

maal, sermo, loquela. G. ΜΑΦΛΑΝ.

S. mæðlan, loqui: & mæðel, sermo.

maanadur, mensis. G. ΜΕΝΛΑΦ. S.

monað. A. month.

maas, anhelorum respiratio.

maat, exitium, exitus.

maatur, vires.

maðfur, vermis. G. ΜΑΦΛΑ. S. maða.

A. moth.

maður, homo. 3. inflectitur ανομα-
λῶς: habet enim mans in geni-
tivo. 25.

maddur, defatigatus.

male, metior: málte in præter. G. ΜΙ-
ΤΛΑΔ. S. gemete, & mete,
mensura.

mar, femina.

marð, eloquentia.

mage, venter. S. maga, stomachus.

A. maw.

magn, vires, robor. S. mægen.

magt, potentia. S. mægð, mæht.

magur/ mægur/ magurt, macer, ma-
cra, macrum. A. meagre, maci-
lentus. Comparatur 52.

mað, maceratio.

mað, tranquillitas: inde omað, mo-
lestia.

malle, polenta. A. malt.

man, recorder: munde, recordatus sum.

S. gemunan, reminisci. A. to
mind.

margur, multus: morg, multa: margt/
fleyra/ flest, multum, plur, pluri-
mum. 52.

marka, signo: markadur, signatus. S.
meapc, signum: meapcan, signare,
notare. A. a mark, to mark.

mas, carritus, superfluum quid.

matur, cibus. G. ΜΑΤΣ. S. mæte,
mete. A. meat. ΜΑΤΓΑΝ,
edere, Marc. 3. 20.

marrugur, potens.

mauf, mixtio.

megn, validum, da: megnr, validum.

megn, vires, potentia. v. magn.

mægurð, macies. v. magur.

meigande, potens: ad meiga, posse:
eg maa, possum. S. magan, posse.

mey, virgo. 6. Declinatur 10. meyar,
virgines. 11. G. ΜΑΓΛΑΦ. S.
mægben, mæben. A. maiden.
S. mægþe-habe. A. maiden-head,
virginitas.

meinlegur, incommodus.

meis, instrumentum ligneum quo fa-
num portatur. 17.

mel, minutim tundo: malde, tundendo
confregi. A. Bor. a mell, Austr.
a mall est tudes, malleus. Sax.
MEL est crux; quæ ad formam
mallei fabricata est.

melur, salebra.

mer, minutim dissipio: marde, dissipavi.

mergd, multitudo.

merfe, signum. v. marka.

met, æstimo: matte, æstimavi.

mettur, satur.

mialm, felium vox.

migla, situs.

my, musca.

myg, meio: mie & meig, minxi: mya
ga, megere.

myla, milliare. S. mila. A. a mile.

mynd, imago.

Það mynfar, minuitur.

mífel, magnum: mífel, magnus. S. mí-
cel. Ang. Aquilonar. & Scot. mikel.
mífell

mifell vel mifle Comparantur § 1.
mil, in minutas particulas divido: ha-
bet præteritum mulde. Unde a
mill, & to mull.

millde, clementia. S. milþre.

mulde, mitigo: mildade, mitigavi.

S. mulde. A. mild.

millte, splen. S. milt. A. the milt.

minn/ myn/ mitt, meus, a, um. vide

Cap. §. Gramm. nostræ.

miel, far. S. mealepe. A. meale.
farina.

miol, candida & recens nix nondum
condensata.

miolf, lac. S. meolc. A. milk.

miolfar, lactes.

mioor/ mioo, hic & hæc tenuis:
miott, tenue.

mir, mordeo: murde, momordi.

miufunfeme, misericordia.

mitte, medium hominis.

mogur, filius.

moß, conversatio.

mol, spatium soli lapillis & scrupulis
obfitum. 8.

moll, pulvis. G. MHLA A. S. molb,
humus, pulvis. A. mould.

mooder, mater. S. mobep. A. mother.

moor, loca terræ muscosa. A. moor.

mord, cædes clandestina. G. MANK-
ÞK. S. mopð, þop, up. A. murder.

morgun, mane dies: Þad morgnæ, di-
lucefcit. G. MANKGINS, mane,

aurora: A. TMANKGIN, mane.

S. mærgen, mapgen, aurora: on

morggen, mane: to morggen, cras.

A. to morrow.

moße, muscus.

moefne, plaga.

mun, Verbum Defectivum, de quo
Gr. nostræ p. 113. & Island. p. 67.

munfur, Monachus. S. munec, uc. A.
monk.

munugaar, zythus.

mununur, os, oris. G. MUNNÞS. S. elifo
N, muð. A. mouth. A. Bor. the

miun.

munus, mus: mys, mures. S. muþ, mus.

A. mouse, myce, mus, mures.

VI.

Ulaad, gratia: naadugur, gratiofus.

naal, acus: naalar in plur. G. NEÞAS.

S. næbl, nebl. A. næble.

naar, cadaveris pallor.

naare, femorum finus.

nable, umbilicus. S. næþel. A. nabell.

nadur, coluber. S. næðþre. A. Bor.

a nedder.

na, apprehendo: naade, apprehendi.

nægd, copia.

nafn, nomen. G. NAMA. S. nama.

A. name.

naga, rodo: nagade, rofi. A. to gnaw,
rodere.

nagg, rixa.

naþle, clavus. S. nægl. A. nail.

naþenn, nudus. G. NAUÞS, nu-
dus. S. nacob. A. naked.

naud, calamitas, vel gravis aliqua ne-
cessitas. S. neod, vel nýð. A. næð.

G. NATHGÁN est compellere,
urgere.

naud, malum.

naudsyn, necessitas: naudeþurft, ne-
cessitas.

naunur, parcus.

naunge, proximus.

naufte, statio navium.

naut, bos. S. neat, jumentum: niten,
niteny, pecora. Extat vox in neat

heard, bubulcus: neat's tongue,

lingua bovina, &c. A. Bor. nowt.

nebbe, nafus. S. nebbe. Eboracensibus
nebbe, rostrum. Bor. nafus.

nedre/ nedstur, inferior, infimus: ne-
dre/ nedst, inferior, infima: nedra/

nedst, inferius, infimum. S. niþen, in-

fra. A. Bor. the nedder floor.

nef, nafus.

nefne, nomino: nefnde, nominavi.
v. nafn.

negla,

negla, *stipamen navis.*

neid, *angustia. v. naud.*

neyrn/ neim/ neitt, *aliquis, aliqua, aliquid.*

nem, *cipio: nam, cepi.*

nema, *capere. G. NIMAN. S. niman.*

A. to nim.

nema, *nisi: nema thu giorer thad, nisi hoc praestes. 95.*

nidur, *sufurrus.*

ny, *novilunium.*

ny, *urgeo: nere, urfi. 76. nua, urgere.*

nyd, *rejectione, contumelia.*

nydlegur, *abjectus.*

nyflungur, *rex, Poëtica.*

nyr/ ny/ nitt, *novus. G. NINGA.*

S. neop. A. netw.

nyra, *ren.*

nyt, *utor: naut, usus sum. S. nytlic, utilis: nytneffe, utilitas.*

nyu, *novem, &c. v. Cap. 6. Gramm. nostræ.*

nifur, *bellua aquatica.*

nioole, *flos angelicæ.*

nioota, *uti: nyt, utor.*

niste, *ornatus muliebris.*

noctur, *quidam: noctur, quædam: nocturt, quoddam.*

nollidur, *murmur.*

nolle, *curfatio.*

noor, *instrumentum fabrilis in quo servatur aqua ad indurandum candens ferrum.*

noor, *rete: natur, retia. G. NAT, rete. S. net, nyt. A. nett.*

noor, *nox: natur, noctes. G. NANTS. S. niht. A. night.*

nordur, *Septentrio. S. Nopð. A. North.*

nos, *nasus. S. nære, nope, noru. A. nose.*

net, *usus. v. nyt.*

noturlegur, *pannis oblitus.*

nunna, *Virgo vestalis, Monialis. S. Nun. A. þunn.*

o.

Oarlegur, *improbis.*

obedenn, *non rogatus.*

ockar & ockart, *nostr, de duobus. v. Gramm. nostræ Cap. 5.*

oddur, *mucro.*

odur, *insanus, celer.*

offn, *fofnax. G. ANHN. S. ofen.*

A. oben.

offra, *offero: offrade, obtuli. S. offrian, offrigean. A. to offer.*

offund, *invidia.*

oflugur, *robustus.*

oyn, *mica.*

oyur, *fretum.*

of, *jugum. G. rlaguk, gnik. S. geoc. A. poke.*

ofle, *talus.*

ol, *cerevisia. A. ale.*

olld, *seculum. S. ald. A. old, senex.*

olle, *in causa sum.*

omaf, *molestia.*

ond, *anima: in plurali ander. vide ande.*

ond, *anas: endur, anates.*

ongl, *insomnia, patientium ejulatus.*

onn, *occupatio.*

ood, *ivi, est præteritum à ved, vado. G. iadga. S. eobe, ivi. A. Bor.*

ood.

oodur, *poema.*

ooff, *texui: est præter. ab eg vef, telam texo. S. peofan. A. to weave, texere.*

ool, *alui: est præter. ab eg el, alo.*

oop, *ejulatio. S. peopan, A. to wæp, flere: pop, wæping, fletus.*

ooef, *votum.*

or, *telum, jaculum: orvar, tela.*

ord, *verbum. G. ylnka. S. popð. A. word.*

ordugur, *arduus.*

orka, *vires.*

orn, *aquila. S. capu. ernur, aquile.*

ernugur,

eruggur, viribus & diligentia pollens.
 os, ostium fluviorum.
 otur, lutra. S. otep. A. otter.
 ovinskapur, inimicitia.
 eye, bov. 33. ubi & Declinatur.

P.

Par, par. A. pair.
 peysa, indusium.
 peningur, pecunia. S. peng. A. penny.
 penne, calamus: penna, calami. A.
 pen.
 piel, lima.
 pyla, jaculum.
 pylsa, farcimen.
 pyne, crucio: pynde, cruciavi. A. to
 pine.
 pypa, fistula. A. pipe.
 pyel, passio.
 pills, vestis muliebris.
 pilltur, puer.
 pitla, abenum exiguum.
 pittur, putens. S. pit. A. pitt.
 plaaga, calamitas. A. plague.
 pluur, supellex.
 poke, saccus. S. pocca. A. poke.
 praffare, mendicare.
 predifan vel predifun, concio.
 prenta, typis excudo. A. to print.
 typis excudere. A. Bor. to prent.
 prestur, pastor.
 prettrviff, fallax.
 prym, sub onere duro: habet prumde
 in præt.
 prym, novilunium.
 psalmur, psalmus. A. psalm.
 puse, spiritus malus.
 punctur, punctum.
 puta, scortum. v. Gramm. Island. p. 5.
 in margine.

R.

Raa, antenna.
 raa, locus vel angulus hypocausti telæ
 textoriæ destinatus.

raan, spoliolum.
 raas, discursatio.
 rabb, nugamentum, garrulus.
 racfe, vulpes.
 ra, remigo: reve, remigavi: rooa, re-
 migare. A. to rolu.
 rada, oratio.
 rana, oratio.
 raninye, latro.
 rase, cuniculus sive incile.
 raf, erratio.
 raffur, lupus, furiosus.
 ragl, lentum iter.
 ragl, erratio.
 ragu, maledicentia.
 raf, ellychnium.
 rafur, humidus.
 ramballde, rota campanæ.
 rambiggilegur, bene munitus.
 ramur, acerbus. A. Bor. ramust.
 ramur, robustus.
 raf, culus. A. per metathesin.
 rata, incurro: item viam teneo.
 randmage, pisciculi species.
 raudur, ruber. S. pead. A. red.
 raun, experientia: item adversitas.
 raup, jactantia.
 raupare, jactator.
 raus, verborum prodigalitas.
 rectia, lectus.
 rectur, homo.
 reffur, vulpes.
 refur, vulpes.
 regn, pluvia. G. RIGN. S. pegn.
 pen. A. rain. regnboge, iris. A.
 rainbow. pad rigne, pluit.
 reide, ira.
 reidungur, ephippium, dorsuale.
 reyfk, equitandi actus.
 reyfa, ster.
 reyte, deglubo: reyte in præterito.
 A. Bor. to ritt.
 reikaffur, fornax.
 reifningur, rationes.
 reikur, fumus. S. pec. Ang. Aquilonar.
 & Scotus reek.

reum,

reim, *ligula*: reima; *ligulae*.
 reimola, *experientia*.
 reip, *restus*. S. pape. A. rope.
 reiz, *arundo*. G. **KANS**.
 reitur, *spatium soli*.
 ref, pello vel pellor: habet raf in præ-
 terito: refa in Infinitivo.
 refa, *ligo*.
 renn, *lubrico*: habet rann in præ-
 terito: rett, rella: rett, *rectum*.
 S. pihz. A. right.
 retteys, *justus*. S. pihz-pife.
 rid, *eruo*: rudde, *erui*.
 riddare, *eques*.
 riettur, *reclus*.
 rif, *costa*. S. pubbe. A. rib.
 rifa, *rima*.
 rissur, *lignum transversum cui telam*
textores appendant.
 risur, *liciatorium*.
 ryd, *equito*: reid, *equitavi*. S. piban,
equitare. A. to ride.
 ryf, *lacero*: reif, *laceravi*. A. to ride.
 ryfd, *liberalitas*: ryfur, *liberalis*.
 ryf, *fumo*: rauf, *fumavi*: riufa, *fu-*
mare: riufande, *fumans*. v. reifur.
 ryfe, *regno*: ryfte, *regnavi*. G. **KEIKS**,
princeps: **KEIKINXN**, *regnare*.
 S. pica, *princeps*: pice, *regnum*:
 peccan, *peccan*, pixian, *regnare*.
 ryfur, *dives*. S. pica, *egregie dives*,
potens. A. rich.
 rym, *calendarium*. S. pime, *numerus*.
 rym, *submissam & raucam vocem edo*:
*rimde in præ-
 terito*.
 rys, *surgō*: reis, *surrexi*: ad ryfa, *sur-*
gere. S. apijan. A. to rise.
 rif, *pulvis*.
 rise, *gigas*.
 rist, *crater*.
 rit, *scriptio, nictatio*. S. pputan. A.
 to write, *scribere*.
 ritte, *fama*.
 riupa, *perdix*.
 bad roctuar, *crepusculum incipit*.
 rod, *cuticula piscium*.

rolle, *vagatio*.
 roo, *quies*.
 rooa, *cauda*.
 roodur, *remigium*. A. rudder.
 rool, *evagatio*.
 roos, *rosa*.
 root, *radix*: ratur, *radices*. A. root,
radix.
 rope, *ruclus*.
 rosfungur, *aper marinus*.
 roskur, *fortus*.
 rost, *cerevisia*.
 rofull, *sternax*.
 rot, *ictus, putredo*. A. to rott, *pu-*
rescere.
 tot, *deliquium animi*.
 rugl, *nugæ*.
 rum, *lectus*.
 run, *tuna*.
 runne, *saltus sylvæ*.
 rutur, *aries*.
 rui, *cæsaries*.

8.

Sa/ sa/ bad, u, ea, id: *Articulus Præ-*
positivus. vide *Gramm. nostræ*,
 pag. 104.
 saa en/ su en vel saa er/ si er/ bad er,
qui, quæ, quod, &c.
 saa, *serere*. G. **SAIAN**. S. rapan.
 A. Austr. to sow. Bor. to satwe.
 saad, *granum*.
 saac, *sero*: saade, *sevi*. 74.
 saal, *anima*. G. **SAIYALLA**. S. rapel,
 rapl, paul. A. Austr. soul. Bor.
 saule.
 saalbur, *cribrum*.
 saar, *var*.
 saar, *vulnus*. S. rap, *ulcus, scabies*.
 A. Austr. a sore. Bor. sear.
 saddur, *saturatus*. A. Bor. sadd. sed,
satio: sadde, *satiavi*. G. **SADANS**,
saturi: **SAPHNAN**, *saturari*: **GA-**
SXPGAN. *saturare*: **SAD**
ITAN, *implere ventrem*. A. J
 H h am

am **sæd**, *repletus sum.*
sæde, *semen.* 12. Declinatur 18.
sækie, *adfero: sookite, attuli.* 74.
sæll, Declinatur 40.
sæng, *lectus: sængur, lecti.*
sæte, *sedes. v. sit.*
sætur, *dulcis. S. rætt. A. sætt.*
sætleife, *dulcedo.*
sæfin, *congregatio.*
sæfn, *collectio.*
sæfnadur, *cætus, congregatio.*
sælt, *sal. G. SALT. S. rælt.*
A. salt.
sæmlynde, *consensus.*
sæmteinge, *conjungo.*
sændur, *arena. S. rænd. A. sænd.*
sænnsegull, *verax: sænnarlegur/ sænnur, verus, indubitatus. G. SÆNNGA, veritas: SÆNNGEINS, verus.*
sændur, *ovis.*
sæup, *sorbillum, a soup. S. rupan.*
A. to sup. *sorbere.*
sæurgan vel **sæurgun**, *inquinatio.*
sæd, *satio: sædde, satiavi: sæddur, saturatus: sædia, satiare. v. sæd, supra.*
sæf, *dormio: sæaf, dormivi: sæsa, dormire. S. sæpæn, somnium: sæpæn, sopire.*
sæige, *dico: sægde, dixi. S. sæegan.*
A. to sæp, *dicere.*
sæinn, *tardus.*
sæim, *tardus.*
sæi, *mappalia.*
sæi, *vendo: sæide, vendidi. S. særýlan.* **A. to sæi,** *vendere.*
sæiur, *phoca. A. a sæi.*
sæm, *lites dirimo: habet sæmde in præterito. S. sæman, reconciliare: sæma, sequester.*
sænde, *mitto. S. sændan, mittere. A. to sænd.*
sæt, *pono: sætte, posui. S. sættan, ponere. A. to sætt.*
sæt, *sex, &c. 58.*
sæalfur, *sp/e. 62. ubi & Declinatur.*

sædur, *mos.*
særgodur, *philautos.*
særlægur, *sui sensus, singularis.*
sægd, *falx. S. sæpe. A. sæthe.*
sægg, *callus.*
sægur, *victoria. S. sæge, victoria: sægop, triumphus.*
sæd, *coquo: sæud, coxi: sæoda, coquere.*
A. to sæth, *coquere: sædden coctus.*
sædre/ sædstur, *posterior, postremus: sædre/ sædst, posterior, postrema: sædst, posterius, postremum. 52. pro eo dicunt & sædare, ibid. S. sæþþan, post, postea.*
sæg, *deorsum feror: habet in præterito sæ & sæig.*
sæga, *deorsum ferri.*
sæg, *sorbeo: sæuga, sorbere: sæugande, sorbens.*
sæke, *morbus. G. SÆKS, infirmus. S. sæoc. A. sæk.*
sælld, *balec.*
sæd sæler, *gelu & pruina condensatur solum.*
sælungur, *trutta.*
sæi, *sui. 60. Declinatur ibid.*
sændga, *pecco: sændgade, peccavi. S. sængian, peccare: sænne, peccatum. A. to sænn, sænn.*
sæne, *monstro: sænde, monstravi.*
sæng, *canto: sæunge, cecini: ad sængia, canere. G. SÆNGVÆN. S. sængan.*
A. to sæng.
sæp, *sorbeo: sæup, sorbui: sæupa, sorbere. v. sæup.*
sæster, *soror. G. SÆSTAR. S. sæpæster, sæpæster, sæpæster. A. sæster.*
sælgia, *ornamentum muliebre.*
sænn huor/ sæn huor/ sætt huort, *diversus, a, um.*
sænn, *affectus.*
sæi, *septem, &c.*
sæiole, *rex.*
sæioor, *mare. G. SÆIY. S. sæ.*
A. sæa.

sit, sedeo: *sat, sedi.* G. **SITAN.**
S. *pytan.* A. to sit, sedere. G.

SITAN. S. *pytol.* A. seat, set-
tle, sedes, cathedra.

sivalur, teres. 45.

sufur, egre habens. v. *syfe.*

skaat, ludus latronum. G. Declinatur 8.

skaal, phiala.

skaald, poëta.

skaðe, damnum.

skaft, manubrium, scaptus. A. *hafft.*

skal, debeo. v. Gramm. nostræ pag.
48, 49.

skalm, genus ensis.

skaþa, facio: skoop vel skapte, feci,
formavi. S. *pyeapan.* A. to *hæpe.*

skam, sterco. A. Bor. *tolv-skarn.*

skart, ornamentum, mundus.

skaß, mulier impudica.

skaud, res nihili.

skauf, peplum, sinus.

skegg, barba.

skeid, cochleare.

skeifur, vulgus.

skef, quasso: skoot, quassavi: skata,
quassare. S. *pyeacan.* A. to *hake.*

skell, cum sono collidor: habet in præ-
terito skall.

skemdur, depravatus.

skemtur, oblectamentum.

skef, seco, tondeo: skera, tondere.
S. *pyeapan.* A. to *hæf.*

skef, saxum.

skiaar, fenestra.

skiaar, transenna.

skiaðe, materia calcei.

skiar, Adjectivum. Declinatur 42.
Comparatur 49.

skiallegur/ skialleg/ skiallegt, diser-
tus, a, um.

skiallegur, disertus, distinctus. 45.

skiemtan, oblectamentum.

skier, scopulus.

skyp, nubes. A. *skyp, æther.*

skyn, fulgeo: skryn, fulsi. G. **SKEL-**
NAN. S. *pyinan.* A. to *shine* fulge-
re, coruscare.

skyr, perspicuum. S. *pyce.* A. *hæer.*
skil, redditio.

skil, distinctio, cognitio. A. *skill.*

skil, intelligo, distinguo: habet skilde
in præterito.

skin, fulgor. v. *skyn.*

skindugleife, celeritas.

skinn, pellis. A. *skin.*

skiootleife, celeritas.

skiotur, discolor.

skip, navis. G. **SKIP.** S. *pycip.*
A. *ship.*

skipte, drvisiones.

skirta, interula. A. a *hirt.*

skol, vappa.

skomm, ignominia.

skoogur, sylva.

skoot, calcem. G. **SKQH.** S. *pyce.*
pyco, pycoe. A. *shoe.*

skop, pudenda.

sker, scabellum.

skoruglegur, serius.

skot, jaculatio, item angulus. S. *pyce-*
tan, jaculari. A. to *shoot.* *pyceat,*
angulus.

skraut, ornamentum, mundus.

skref, passus.

skrida, ruina montis vel rupis. A. Bor.
dicunt a *skred of cloath,* i. e.
pars panni minutula è toto dissecta.

skrifare, scriba.

skryn, scrinium.

skrimel, monstrum.

skrof, glacies rara & tenuis.

skrollt, vagatio.

skrum, jactantia.

skualledur, garrulus.

skugge, umbra.

skurdur, sectio.

skurull, missile telum. A. a *shuttle.*

skurur, puppis.

skuum, spuma. A. *scum.*

sla, verbero: sloo, verberavi: slaa,
verberare. G. **SLAHAN.** S. *pylean:*
inde A. to *slay,* occidere.

slamur, malus. 45.

H h 2

slafur,

alatur, remissus. 45.
 aleyp, cochleare. 7.
 alepp, evado: slapp, evasi.
 eletre, explano: in præterito elette. 74.
 elietur, planus. 45.
 ely, stappa.
 elingur, versutus. 45.
 elioor/ elioo/ eliott, hic & hæc & hoc
 bebes. 38.
 elock, belluatio.
 elock, extinguo: elockte, extinxi. 84.
 elood, via in nive trita.
 eloppur, album.
 elor, arx.
 sinaa, temnere, contemnere: eg sinaae,
 temno. 87.
 sinaar/ sinaa/ sinnaatt, parus, a, um.
 52. sinnaar/ sinnaarre/ sinnaastur: sinaa/
 sinnaarre/ sinnaast: sinnaatt/ sinnaarra/ sinnaast.
 sinala, upilio.
 sinell, cum sono claudor vel collidor:
 habet sinall in præterito. 84.
 sinellitur, colliguatus.
 sinnde, fabricatio.
 sinng, angustius penetror: habet sinnaug
 in præterito. 84. sinunga in Inini-
 tivo. 88.
 sinyr, ungo: habet sinurde in præter. 87.
 sinre, restis.
 sinaudur, vacuus.
 sinipa, ignominia.
 siny, verto: eg sinere, verti: ad sinua,
 vertere. 75 & 76. ubi Verbum
 activ. & passivum Conjugantur.
 sinyllid, elegantia.
 sinulle, elegantia.
 sinoor, nix. S. rnap, rnau. A. snow,
 snaw. rnapan, ningere: to snow,
 to snaw. Pad snoodar, ningit. 91.
 snogguur, celer.
 snoot, mulier.
 snotur, velox.
 snotur, alacer.
 sock, mergor. A. to soalk, macerare;
 apud A. Bor. significat, aqua diu
 mergere.

sockue, mergo: socktte, merfi.
 sod, jusculum.
 sodulbakadur, qui dorso curvato & ve-
 luti adunco: dicitur de equis qui-
 bus ephippium commodissime po-
 test inferni. Ang. Boreal. saddle-
 backd.
 sogn, fama & rumor vulgi. v. seige.
 sol, alga esculenta.
 sonur, filius. G. SNNNS. S. runa,
 nu, ne. A. son.
 soolekyfa, horologium solare.
 soome, honor.
 soot, fuligo. A. soot.
 soort, morbus. G. SANHTINS, acc.
 pl. infirmitates. Apud A. Bor. mor-
 bus quidam oves infestans dicitur
 the sowt.
 sope, haustus. A. Bor. dicunt a sope
 of milk, drink, &c.
 sorp, quisquilia.
 spad, jusculum.
 spad, opsonium.
 spade, liguncula. S. rpadu. A. spade.
 sparlaß, auleum.
 spaung, lamina: speingur, spaanger.
 laminae. A. spangle.
 speigell, speculum.
 spensol, fibula.
 sperre, exporrigo: sperte, exporrexī.
 spialld, tabula. G. SPIALLAN. S.
 rpellan, narrare.
 spie, ludibrium. 23.
 spie, illusio.
 spp, vomo: spioo, vomui. 76. A. to
 spue.
 spil, lusus.
 spille, corrumpo: spilltte, corrumpti. S.
 rpillan, vitare, corrumpere. A. to
 spoil, to spill.
 spinn, neo: spann, novi. G. STINN-
 LAN. S. rpinan. A. to spin.
 spiell, vitium. v. spille.
 spioor, hasta. S. rpiu, veru, obelus.
 A. a spit.
 spir, interrogo: spurde, interrogavi.
 S. rpy-

- S. ppyrian*, *explorare*, *exquirere*, *scrutari*. Dicunt Scoti, *to speer at him*, *interrogare illum*, vel *querere ex illo*. ad *spyrja han* ad, *Marc.* 9. 32. *A. Bor.* *to speer after news*.
- spom*, *spithama*. *S. rpan.* *A. span.*
- spode*, *avis species*.
- spoom*, *cochleare*. *A. spoon.*
- spor*, *vestigium*. *S. rpop.*
- spore*, *calcar*. *S. rpopa*, *rpup.* *A. spurre.*
- spot*, *ludibrium*. *A. sport*, *ludibrium*.
- spryng*, *rumpor vel insanio*: habet *strack* in præt.
- sprund*, *famina*.
- spurull*, *avidus querendi*. v. *spyr.*
- stabbe*, *acervus*.
- stada*, *statio*. *S. rþaba.* *A. stathe*, *statio navium*. *A. Bor.* dicunt *steas thel hay*, i. e. *fœnum fundamento stratum*.
- stadir*, *urbs*. *G. STAFS, STADS.* *S. rþed.* *A. stead*, *locus*.
- stale*, *animum addo*: *stallite*, *animum addidi*.
- stafn*, *prora vel puppis*.
- stam*, *balbuties*. *G. STAMS*, *mutus surdus*. *S. rþamep*, *up*, *balbus*, *blæsus*. *A. to stammier*, *balbutire*.
- staung*, *bastia*: *steingur*, *bastia*. *Stang* *Eboracensis* est *lignum oblongum*, *contus bajulorum*.
- staup*, *poculum*.
- steckur*, *caula*.
- stedie*, *incus*. *Eboracensis* *steddyp*.
- stef*, *versus intercalaris*. *A. stasse*, *stade*.
- stefna*, *dica*.
- stefnlegur*, *modestus*.
- steik*, *assum*: *steikur* in plur.
- stein*, *lapis*. *G. STAINS.* *S. rþan.* *A. stone*, *stane*.
- stel*, *furor*: habet *stal* in præt. *stela*, *furari*.
- stend*, *sto*: *stood*, *steti*: *standa*, *stare*. *G. STANDAN.* *S. rþanban.* *A. to stand.*
- sterkur*, *fortis*. *A. stark*, *rigidus*, *flexu difficilis*.
- stiake*, *contus*. *A. stake.*
- stiama*, *stella*. *G. STAIKNS,* *stella*, *Marc.* 13. 25. *S. rþecoppa.* *A. a star*, *stella*. *A. Bor.* *a starne.*
- stid*, *fulcio*: *stude*, *fulcivi*.
- stifur*, *stifarlegur*, *validus*.
- stigd*, *offensio*.
- stiggur*, *qui se capi non patitur*: *stiggur*, *stiggware*, *stiggwaretur*.
- styg*, *pede premo*: habet *stie* vel *steig* in præterito: *stygga*, in Infinitivo.
- G. STEIRAN.* *S. rþigan*, *ire*.
- styn*, *doleo*: *stunde*, *dolui*. *A. Bor.* dicunt, *it stounds*, *dolet*.
- styg*, *pungo*: *stak*, *pupugi*. *S. rþigan.* *A. to sting.*
- stynr*, *colluctatio*.
- stille*, *tempero*: habet *stillte* in præt. *S. rþille.* *A. still*, *tranquillus*, *quietus*.
- stir*, *bellum*. *S. rþýpan*, *movere*, *turbare*, *irritare*. *A. to stirre.*
- stirbiom*, *bellicosus ursus*.
- stock*, *salto*: ad *stockna*, *saltare*: *stockna*, *saltans*.
- stod*, *columna*. *S. rþudu*, *rþupe*, *rþupu*. *A. stud*, *fulcrum*.
- stodugur*, *stabilis*.
- stolltur*, *superbus*, *elegans*.
- stoo*, *focus*: *stoor*, *foci*.
- stood*, *equi admissarii*: & *equæ quando ad generationem septis includuntur atque aluntur*. Inde *A. stead*.
- stoor*, *magnus*.
- stoor*, *stærre*, *stærstur*, *magnus*, *major*, *maximus*: *stoor*, *stærre*, *stærst*, *magna*, *major*, *maxima*: *stoort*, *stærsta*, *stærst*, *magnum*, *majus*, *maximum*.
- stor*, *juncus*.
- stormur*, *tempestas*. *S. rþopm.* *A. storm.*

stráafoottur, nequitiosus.
 stráafofapúr, nequitia.
 stráafor, nebulo.
 stráanguz, rigidus. A. Aust. **strong**.
 Bor. **strang**.
 stráanguz/ stráang/ stráangt, asper,
 durus, a, um.
 stráff, garritus.
 stráttur, arduus, rebellus.
 stráaál, rarum quid.
 strý, stria.
 strýð, bellum.
 strýður, intensus.
 strýk, ito : habet stráuk in præterito
 perfecto : strýka, in Infinitivo.
 strýpur, nudus homo. A. to strip, &
 strip, est vestes alicui detrabere ;
 exutus, nudatus.
 strönd, ora maris. S. rþeond, rþand.
 A. **strand**.
 stulka, puella.
 stund, hora.
 stuttur, brevis. A. Bor. to stutter.
 stuttur/ stytte/ styttur, brevis,
 brevior, brevissimus.
 svack, tumultus susurrantium.
 svangur, esuriens.
 svanhvitur, candidus instar cygni.
 svar, responsum. S. andrþapian. A.
 to answer, respondere.
 svartur, niger. G. **SVAKT**. S.
 rþeapt. A. **swearthp**.
 suck, lucta.
 súður, meridies. S. ruð. A. the south.
 sveffn, somnus. S. rþeþen.
 svefngur, somnolentus.
 sveinn, puer, minister.
 sveit, populus ; item provincia.
 suellit, esurio : suallit, esurius.
 sver, iuro : soor, juravi. G. **SVAKAN**.
 S. rþeþian. A. to swear, jurare.
 sverð, limo : svarð, limavi.
 sverð, ensis. S. rþeþon. A. **sword**.
 svýk, fallo : svýk, fefelli : svýkia, fal-
 lere. S. rþican, prodere, decipere :
 rþica, deceptor, proditor.

svik, insidia.
 svil, lales.
 svíngl, vertigo.
 sinna, probitas, prudentia.
 sinnur, prudens, honestus ; item par-
 cur, ad rem attentior. Inde forsan
 celebre Regum Danorum nomen
 Guin.
 sumar, æstas. S. rþeþ, op. A. **sum-**
mer. Þad sumrar, æstas ingruit.
 sundurbryt, diffringo.
 sundurlinde, dissensio.

T.

Taað, vimen. S. tþig, tþiga. A. **twig**.
 taal, deceptio.
 tack, clamor opilionum : inde ad tacka,
 clamoribus gregem compellere.
 tad, excrementum aridum.
 tæ, lanam carpo : in præc. taade, in
 Infinitivo tæia.
 tagl, cauda equina. G. **TARΛ**, ca-
 pillus. Inde S. tægl, cauda. A.
 tail.
 tak, ictus.
 tal, numerus. A. tale. S. talian,
 æstimare.
 talá, loquor : talade, locutus sum. S. ta-
 lu, A. tales, fabulæ ; à tellan, to
 tell, loqui, dicere narrare.
 tamar, assuetus, mansuetus. S. tam,
 tame. A. tame.
 tappe, stipamen.
 tarffur, taurus.
 taug, funiculus ; à toga, attrabere.
 A. to tow.
 taung, forceps : teingur, forcipes. A.
 tonges
 tek, sumo : toot, sumpsi : taka, sume-
 re. A. to take.
 teim, lamina.
 tel, numero : talde, numeravi. A.
 to tell.
 teni, domo : tamde, domui. S. tamian.
 A. to tame.

tennur,

tennur, *denies*: *tonn*, *dens*. G. **TINN**ψS.

S. *cliso* N, *toð*. A. **tooth**.

tidlnde, *tumores*. A. **tidings**.

tidugur, *tempestivus*. S. *tid*, *tem-*
pus, *hora*.

tigg, *mando dentibus*: *tugde* in *præt*.
tiggia, in *Infini*t.

tyk, *canicula*: *tykur* in *plur*. A. *Bor*.
a *tyke*, *canu*.

tyne, *perdo*: *tynde*, *perdidit*: *tyndur*,
perditus.

tyr, *Deus Asianorum*.

tyr, *Mars vel Mercurius*.

tyu, *decem*, &c. v. *Gramm*. *nostræ*
Cap. 6.

tillaafeme, *indulgentia*.

tiorn, *stagnum seu lacus*. A. *Bor*. a
tarn.

tielingur, *avicula*. A. a *tit*, *parus*.

toff, *mora*.

toffur, *magia*.

tolle, *hæreo*: *tolldæ*, *hæsi*.

tolungur, *loquax, disertus*. S. *tellan*,
dicere, loqui, narrare. A. **to tell**.

tomur, *vacuus*. *Angli Aquilonaribus*
tum, *teum*.

tonn, *dens*. v. *tennur*.

tooffa, *vulpes*.

tooff, *duodecim*. v. *Cap*. 6. *Gr*. *nostræ*.

tofff, *cespes*. S. *tupfe*. A. **turf**.

traaß, *obstinatio*.

traudur, *invitus*.

tred, *tero*: *trad*, *trivi*: *troda*, *terere*.
S. *treban*. A. **to tread**.

trie, *lignum*. G. **TKIN**. S. *treop*,
tryp. A. **træ**.

trigd, *virtus, fidelitas*.

trine, *rostrum*.

trippe, *equula*.

trog, *linter*. S. *troð*. A. **trough**,
alveus.

troll, *gigas*.

trur/ truu/ triurt, *fidus, a, um*. A.
true. *truu*, *fides*. S. *treope*.

tueir, *duo*.

tugur, *numerus vicenarius*.

tuinne, *filum lineum*. S. *tpin*. A.

twine, *filum retortum*: à *tpinan*,
conduplicare, A. **to twine**.

tungl, *luna*. S. *stella, astrum*.

turn, *turris*. S. *top*. A. **tower**.

turtugu, *viginti*. v. *Cap*. 6. *Gr*. *nostræ*.

P.

Paang, *alga*.

pacfa, *gratias ago*: *pacfade*, *gratias*
egi. S. *þancar*. A. **þanks**, *gra-*
tiae: & *þancian*, **to thank**, *gra-*
tias agere. *Þackargjörd*, *gratiarum*
ælio.

Pad, *hoc vel illud*.

Pagd, *beneplacitum*.

Pagmalstur, *taciturnus*.

Pagur, *gratus*.

Pæ, *illæ*: plurale ab *þun*, *illa*.

Pamb, *tentigo*.

Pamb, *extensio*.

Pang, *alga*.

Pare, *alga*.

Paug, *illa*, plurale à *Þad*, *illud*.

Þefur, *odor*.

Þeyr, *illi*, plurale ab *þann*, *ille*.

Þeingell, *rex, Poëtice*.

Þeige, *taceo*: *Þayde*, *tacui*. G. **ψA-**
hAN, *tacere*.

Þen, *extendo*: *Þande*, *extendi*.

Þesse, *hicce*. v. *Cap*. 5. *Gr*. *nostræ*.

Þess kynna, vel *Þess konar*, *eiusmodi*.

Þickur, *crassus*. S. *þiccol*. A. **thick**.

Þid, *vos*: dualis à *Þu*, *tu*.

Þad þidnar, *quod gelu rigidum erat*,
resolvitur. A. **to thaw**, *regelare*.

Þier, *vos*: plur. à *Þu*, *tu*.

Þiettur, *densus*.

Þife, *furtum*. S. *þeof*. A. **thæf**, *fur*.

Þigg, *accipio*: *Þaa*, *accepi*: **Þiggia**,
accipere. S. *þicgean*.

Þy, *mancipium*. S. *þeop*.

Þy, *famulitium*.

Þyður, *eglidus*.

Þil, *sponda*.

pil, confuse recito: habet **pulde** in præterito.

ping, forum, res. S. **ping**, res, causa. Inde **the huffings**, domus causarum, vel forum Londinense. A. **thing**, res.

pingd, gravitas.

pinn, tuus: **pyn**, tua: **pitt**, tuum. v. Cap. 5. Gramm. Angl. Sax.

pioffur, fur. v. **pife**.

pico, femur. A. **thigh**.

picoor, bos castratus.

picoos, portio vel ceti, vel alterius cadaveris partiti.

pis, festinanter & tumultuose incedo: habet **puste** in præterito.

mier pister, sitio. A. **to thirst**.

pogull, taciturnus. v. **peige**.

pofa, caligo.

pol, patientia, tolerantia. G. **ψη-
λλαν**, pati: **ψηλαδιν**, pa-
tientia. S. **holian**, pati.

pomb, alicujus rei extensio.

pooff, condensatio.

poofe, dorsuale.

poorta, transtrum.

por, audacia. S. **deappan**. A. **to dare**,
audere.

porfinn, abstinencia.

porin, fibula.

prall, servus. S. **þræl**. A. **thrall**;
& **thraldome**, servitus.
þrælelegur, servilis.

þrætic, contentio.

þraungur, angustus. A. **þrong**.

þreya, thorax.

þreitun, fessus.

þrep, parietis pars prominens.

þridic/ þridia/ þrida, tertius, tertia
tertium.

þrif, nutritio. A. **to thrive**, augeri,
nutriri.

þrim, sub onere duro: habet in præterito
þründe.

þrin, tres.

þroekulldur, lumen. S. **þræppald**. A.
threshold.

prot, defectus; item, vocula juris mendicis egenisque applicari solita, qui proximorum bonis alendi sunt.

pu, tu.

puar, lavo: **puode**, lavi: **puo**, lavare.

G. **ψυλλαν**. S. **þpehan**, **þpean**.

puutte, lotio: **puetiginn**, lotus.

puerfare, ascia.

puffa, tumor, terra.

þungur, gravis.

þunnur, tenuis. S. **þinne**, tenuis. A.
thin.

þuð, gigas.

þusund, mille: **þusunder**, millia. vide
Cap. 6. Gramm. Angl. Sax.

u.

ude, imber: **þad udat**, continui imbres
descendunt.

ugla, noctua. A. **owle**.

ullfur, lupus. G. **υλλας**. S. **pulj**.
A. **wolf**.

ull, lana. S. **pulle**. A. **wooll**.

undarlegur, mirus, alienus. S. **þondop**.

A. **wonder**, miraculum.

undeferrull, faldus animi.

unge, pullus. S. **iong**, juvenis.

ungur, juvenis.

ungur/ ingre/ ingstur, juvenis, junior,
maxime juvenis. S. **iongþe**. Ang.
younger.

unna, favere: **unnande**, favens: **unne**
favi, ab **ann faveo**. S. **unnan**, ge-
unnan, indulgere, ex mera gratia
dare.

upphaf, initium, principium.

upphriggiadur, qui est tumens gibbo-
soque dorso, instar elephanti. S.
þpicge, dorsum. A. **Bor. rigg**.

urde, erui; ab **ir**, eruo.

urefurdur, censura, iudicium, senten-
tia lata.

urburdur, expositum quid.

ure, bos castratus. S. **oxa**. A. **ox**, bos.

Þad.

V.

Vad, vadum. S. paban, vadare, vadum transire: pad, vadum. Ebo-
racensibus a wath.

vadur, funis.

var vel vier, nos; plur. ab eg, ego.
v. Gramm. A.S. Cap. 5.

vard, jucunda quies.

vas, involutio.

vasenn, implicatus.

vagl, trabs.

vagn, currus. S. pægen. A. wain; or
waggon.

valenn, electus. G. VALGAN, eli-
gere: ΓΑΥΛΙΑΝS, electos,
Luc. 18. 7. A. Bor. to weal,
eligere.

valenninnur, perspectæ fidei & inte-
gritatis homo.

vallitur, vacillans in verbis & sermo-
ne fallax.

vannmegnugur, imbecillus. VAN, & pa-
na, ut antea notavimus, denotant
defectum.

var, cautus. S. pæpe, cautio. A. wary,
cautus: beware, cave.

varcigd, cautio, prudentia.

vargur, furiosus: vann giordist vargur
i vie, violavit vel exuit sacramen-
tum.

varme, calor. G. VALMGAN, cale-
facere. S. pæpman, pypman. A.
to warme.

varordur, prudens & parens. G. FR-
A, sapiens.

varp, ora calcei, pullatio.

vase, funda.

var, cera. S. pæx. A. wax.

ved, vado: habet ood in præterito.
vada, vadere. v. ood.

vedur, aer, ventus. S. pedep. A. we-
ther, tempestas, calum.

ves, circumvolvo: habet vafde in præter.

ves, telam texo: habet oof in præter.

vesa, texere. S. peofan. A. to
weave.

vesur, tela textoria. S. pefta. A.
the weft, subtegmen.

veg, trutino vel interimo: habet vo in
præt. vega, trutinare. S. pægan.
A. to weigh.

veggur, paries.

veglegur, insignis, gloriosus.

vegfamlegur, insignis, gloriosus.

vegsemð, honor.

vegur, via. G. VIRS. S. pæz, pæz,
via. A. way.

veide, venor: habet in præter. veidde.

veifur, infirmus, languidus. S. pac,
pace. A. weak.

veitola, convivium.

vef, excito: vafte, excitavi. S. pacian,
excitare.

vel, eligo: valde, elegi. v. valenn.

vell, ebullio: vall, ebullii. S. peallan,
fervere, æstare. Droitvicensibus
to wall.

vellð, levando oneri sum: habet valld
in præter. Infinitivus est vallda.

vellde, potentia. G. VALDAN. S.
pealban, dominari, potestatem ha-
bere. Valb, potentia: pealban e-
tiam significat regere, gubernare.
Inde apud nos to weild the
scepter, to weild the sword,
sceptrum, gladium regere.

vellit, volvor: habet vallit in præter.
A. Bor. to wellt a cart, i. e. ever-
tere. G. VALVGAN. S. palpian.
A. to swallow.

ven, assuesfacio: vande, assuefecit. S.
gepunian, assuescere. A. to wont.

vende, verto. G. VANDGAN. S.
pendan, vertere. A. to wind.

ver, defendo currum: varde, defendi. S.
pepian, defendere. A. to ward.

ad vera, esse; Infinitivus ab eg er vel
em, sum; in secunda Persona Im-
perativi vertu, unde Ang. Boreal.
dicunt war thou by, i. e. be
thou

thou by, or, stand out of the way. 70.

verð, cogor: habet in præter. vard.
ad verða, fieri; ab eg verð, fio. vide

Gramm. Angl. Sax. Cap. 7.

verdur, prandium.

veria, armamentum.

verf, opus. S. peopcan, operari.

versla, aqua quæ non congelatur.

veske, scrinium, pyxis. A. deske.

vesfold, miseria, calamitas.

vestur, occidentis.

vetur, hyems. G. VINTKNS. S.
pintep. A. winter.

Þad verrar, hyemescit; unde Ang.

Bor. dicunt it weathers, tempestas
sevit.

vid, nos, de duobus.

vidburdur, eventus.

vidur, arbor, lignum.

vidur, frutex vel arbor.

vic, sacramentum, iustitium. G. VEI-
hA, vel veihs, sanctus.

viel, cauda avis.

viel, fallacia.

vielinde, gula.

vier vel var, nos.

vif, femina. S. pif. A. wife.

vige, munimentum.

vigur, ensis.

vpðsforall, qui longe lateque peregrinatur.

vpdur, amplius. S. pið piðe. A. wide.

vyg, cades. S. pig, bellum.

vpf, sinus terræ; etiam vif. S. pic,

pýce, sinus, ripa, listus sinuosum.

vpf, cedo: veif vel vief, cessi: vpfia,
cedere.

vyn, vinum. G. VEIN. S. pin. A.
wine.

vyngl, vertigo.

vys, sapiens. S. pif. A. wise.

vil, volo.

villa, error. S. dpolian, errare.

villtur, errore captus.

villd, voluntas. S. pilla. A. the will.

vinatta, amicitia. S. pine, dilectus.

vind, glomero: ratt, glomeravi.

vindur, curvus.

vindur, ventus. G. VINAS. S. pind.

A. wind.

vingan, amicitia, favor.

vinn, laboro: vamm, laboravi. G. VIN-

NAN, tolerare. S. pinnan, labo-
rare.

vinfall, amicitia pollens.

vinfkapur, amicitia. S. pine-rcip, fra-
ternitas. ovinskapur, inimicitia.

vinur, amicus.

virke, vallum. S. pepc, peopc. A. a
work, vel bullwork.

vit, ratio, scientia. G. VITAN, scire.

S. pítan. A. I wot, scio: pítt,
wit, ingenium.

vitna, testor: vitnade in præter. G.

VEITVÐAGAN, testari. S. ge-
pita, testis: pítnesse, gepyt-
nir, testimonium. A. witnesse,

testis.

vitniðburdur, testimonium.

vitur, sapiens. S. pita. vitur/ vis-
trare/ vitrastur.

rode, periculum.

rodve, coxa.

vogur, fretum.

Þad vofnar, humescit.

Þad volnar, incalascit. v. vell.

vomb, venter. 5. Declinatur 6. G.

VAMB. S. pamb. A. womb.
Scotus twamb.

vomm, natus, dedecus. S. pem, &
pemme. A. twem.

von, spes.

vendur, virga. A. a wand.

vopn, arma. S. pæpen. A. weapons.

vopnadur, armatus. S. pæpned.

vor, noster & nostra: vort, nostrum.

vor, labrum.

vor, ver.

Þad vorar, ver incipit.

vern, defensio, munitio. v. ver.

ves, pustula.

SPECIMEN Islandiæ Historicum & magna ex parte Chronographicum,
per Arnginum Jonam, Islandum. Amstelodami, 1648.

Biildur, notat *Uncum* quo in *venæ* sectione Chirurgi utuntur.

Blanda, est *serum lactis*, à *miscendo*. quoddam non nisi aqua mixtum bibatur.

A. Bor. to blend, miscere.

Bangur, sic *piscem marem* vocant.

Bogg, est *verber*. **Storboggur**, magna *verbera infligens*.

Onundur, *lion*, *splendor*, à *venustate formæ*.

Knappe, *velox*.

Kitropp, *querno corpore præditus*.

Belgur, *uter*.

Mioffce, *gracilis*.

Ormerus, *hin orve*, i. e. *liberalis, munificus*.

Belga fel, *sacer mons*.

Siup, *audga*, *prædices*.

Thranderus, *nudbeinn* dictus, à *crurum gracilitate*.

Stenulfus, *hin lagir*, dictus à *statura pusilla*.

Bialfe, *maxilla*.

Quia vel kua, est *stabulum æstivum* agnis mulgendis sub dio destinatum.

Stutull, *sagitta*.

Ogiaffa, *infortunium*.

Snæfioll, *montes nivosi*.

Kuith sky, *alba nubes*.

Sagra brecka, *amænus clivus*.

Sæc eru friidare, *fostre po peir*, *skiale sig*, *pauci sunt*, *minutissime*, qui si *ringant faciem*, *formosiores appareant*.

Skammhendigur, qui *curtum* habet *brachium*.

Thorderus, *hræda*, quasi *dicas*, *timor* vel *terror*.

Quæmbytur, *molam præmordens*.

Liot, *turpis*.

Gil, *montis cujusdam ruptura*.

Thorbrandus, *orrefur*, quasi *acriter impellens*.

Staffur, denotat *scriptionem*.

Beckur est *rivus* & *scamnum*.

Helgo, *hin magre*, *macilentus*.

Broppe, *corpus vel cadaver*.

Thoralfus, *hin starke*, *fortis*.

Odinus, *rotunn* sive *calvastrer*.

Thæver aa, est *rivus qui vallem*, non *per longitudinem*, sed qui è *montibus ruens*, *eandem transversim interluit*.

Fiskelatur, *piscosus rivus*.

Lundur, *lucus*.

Ormerus, **Tosku-batur**, à *portata tergo mantica* dictus est.

Gnupar, vocantur *altiora montium cacumina*.

Skard, est *ruptura*, *defectus*, *hiatus*.

Stratta fel, *mons dæmonum*.

Peianda dal, *silens vallis*, *vallis rivus sine murmure decurrentia*.

Thorkillus, **hinn haffoe**, i. e. *procerus*.

Gunulfus, **freppa**, i. e. *angustia*.

Roka neff, *rostrum accipitris*.

Bialme, appellant *Islandi Bores capite albos*, *reliquo vero corpore conspiciendos quorum colore simplici præter album*.

Thyckva-bræ, *conferta habitatio*.

Sigre, *crassus*, *corpulentus*.

Raffnerus, **Raffnar-lykill**, *cognominatus est à portu & clave*, quoddam cum *insignis fuerit pirata*, *portum ubique commodum tamen inveniret & aperiret*.

Biorno, **offlate**, i. e. *ornatus deditus*.

Idem etiam **hin audar** cognomen habuit, i. e. *opulentus*. **Audur**, *vernacula*, nomen est *singulare collectivum*.

- vum, plurali defectivum: notat
omnis generis opes & divitias.
- Bvold**, *vespera*.
- Oarga**, animosus & audax, confiden-
tia leonina præditus. Leonem cer-
te appellant *Islandi* *dypred oarga*,
quod metuere nesciat.
- Blid**, denotat lætus, mentis cujusvis.
- Thornkillus**, *fernarnule*, quasi os vel
mentum bordeaceum.
- Breiddolsfjad**, *latifundium*.
- Olverus**, *Barna-fall*, sic dictus quia
piraticam more sui seculi exercens,
pueris & infantibus parceret, contra
piratarum consuetudinem.
- Thorbernus**, *farlafappe*, i. e. *Baro-
num pugil*.
- Raffnerus**, *hinu-hermoke*, i. e. *stolidus*.
- Bostmyrcuz**, *Autumnales tenebræ*.
- Sleggia**, *majus mallium*.
- Zatfanes**, *Cygnorum Isthmus*.
- Zauka-dal**, *accipitrum vallis*.
- Kirckus**, *hinu raude*, i. e. *rufus*.
- Germundus**, *beliar-skinn*, à *furvo*
cutis colore dictus.
- Thorarinus**, *brofur*, i. e. *uncus*.
- Zasturs-fell**, *Hircorum mons*.
- Thorgerus**, *foskubakur*, dictus à *gib-
bositate*.
- Rutafjord**, *sinus arietum*.
- Kolsven**, *hinu rame*, dictus à *robore*.
- Gallte**, *Suam marem & adultum*;
Griis, *Sueculam exponimus*.
- Nyvam**, *Stagnum majus in Islandia*,
dictum à *my* & *vatn*, propter *mus-
cas misere stagnum illud infestantes*.
- Chetellus**, *pistill*, à *tributis*.

F I N I S.

CATALOGUS

VETERUM

LIBRORUM SEPTENTRIONALIUM

LIBRI MOESO-GOTHICI.

CODEX *Argenteus*, continens quatuor Domini nostri Jesu Christi Evangeliorum Versionem perantiquam *Gothicam*, ex Græco factam per *Ulphilam*, *Gothorum* in *Mæsia* Episcopum, quem Inventorem fuisse Literarum *Gothicarum* & S. Scripturam in Linguam *Gothicam* convertisse, testantur *Socrates Eccl. Hist. lib. 4. cap. 33.* & *Sozomenus Eccl. Hist. lib. 6. c. 33.* *Philostorgius* scribit illum universa Biblia *Gothice* transtulisse præter Libros *Regum*, ne lectio istorum Librorum, res bellicas tractantium, bellicosam gentem, studio præliandi flagrantem, ad bella magis incitaret. * Extat hic Codex inter multos alios quos * *vid. Apoglyphum do-*
Collegio Antiquitatum *Upsaliæ* donavit *M. Gabriel de la Gardie*, Regni *Sueciæ* Cantellarius. Hunc tamen præ cæteris laminis argenteis obdu- nationis Te-
ctum in certa arcula asservari voluit Vir amplissimus propter reverentiam *flamentariæ*
(ut ipse dicit) divino Verbo debitam, & veteris Linguae *Gothicæ* majestatem. *M. Gabr. de*
tem. Extat etiam ibidem Apoglyphum hujus Codicis, iisdem Literis la Gardie.
Gothicis exscriptum, ligatura & foliis deauratis. Habetur etiam ejusdem *Holmiæ an.*
Apoglyphum nitidissimum in chartis solutis inter Libros *Francisci Junii* 1672.
FF. qui Versionem Evangeliorum *Ulphilanam* ex hoc Codice depromptam,
cum *Anglo-Saxonica* Versione, suis typis excudi curavit *Dordrechtii* A. D.
MDCLXV. Utinam Doctissimus *Mæso-Gothicæ* Linguae Instaurator una cum E-
vangeliis edidisset etiam & Canones, *Eusebianos* dictos, qui Codici *Argenteo*
acceserunt (ut vetustioribus MSS accedere solent) Literis *Gothicis* descripti.
Jacobus Antistes *Armachanus* in † Epistola quam ad *Franciscum Junium* de-
dit, testimonia virorum fide dignorum adducit, qui testati sunt Codd. † Extat ad
alios *Gothicos* non ita pridem extitisse, qui non Evangelia tantum sed uni- calcem Al-
versum etiam Novum Testamentum complectebantur. Citat etiam *Jos. phabeti Go-*
Scaligerum dicentem *Gothos*, sub Præcopeni *Tartarorum* Dynasta degentes, thici quod
etiamnum legere utrumque Testamentum, eadem Lingua qua tempore suo *Gloss.*
Ovidius utebantur, iisdemque literis quas excogitavit *Ulphilas*, confcri-
ptum. *Gotb. præmi-*
sit Cl. Ju-
Bonarventura Vulcanius de Literis, & Lingua *Gothorum*, & variarum Lingua-
rum Specimina. *Lugd. Batav. 1597.* *nus.*

LIBRI ANGL. SAX. EXCISI.

SS. Evangelia IV. *Saxonice & Anglice*, per *Johannem Foxum* Martyrologum edita. 4to. Lond. 1571.

Eadem *Gothica & Saxonice*, cum Notis *Francisci Junii* FF. & *Thomæ Marſchalli*. Accedit & Glossarium *Gothicum &c.* in 4to. *Dordrechtii* 1665. Plalterium *Latino-Saxonicum* vetus, interlineatum per *Jo. Spelman*. Hen. fil. Lond. 1640.

Elfricus de Veteri & Novo Testamento, 4to. Lond. 1638. cum Versione *Anglicana* per *Gulielm. Lisle*.

Ejusdem Homilia Paschalis, cum excerptis de Eucharistia ex duabus Epistolis: Accedunt Oratio Dominica, Symb. Apost. cum Decalogo; omnia *Saxonice*. 4to. 1638.

Extabant Homilia Paschalis, Epistolæ &c. in 12mo; excusa per *Job. Daium* circa an. Domini 1567.

Extat etiam dicta Homilia apud *Job. Foxum*, Martyrologii Tomo 2do.

Necnon cum Versione Latina *Abr. Wheeloci*, in Notis ad *Bede Hist. Eccles. lib. 5. cap. 22.*

Ven. Bedæ Hist. Ecclesiastica Gentis *Anglorum*, cum *Aluredi* Regis *Anglo-Saxonica* Paraphrasi, cura *Abr. Wheeloci*, Cant. 1643. in folio. Clarissimus *Wheelocus* Notas adjecit, in quibus exhibuit Homiliam Paschalem *Elfrici* cum Lat. Verf. & in calce adnexit Chronologiam *Saxonicam* à Christo nato ad A. D. MLXX.

Archæionomia, sive de prisca *Anglorum* Legibus libri &c. *Gul. Lambardo* Interprete. 4to. Lond. 1568. Legum earundem Editione magis accurata *Philo-Saxonas* donavit *Abr. Wheelocus*, in fol. Cantabr.

Legum earundem, quotquot Ecclesiam spectant, necnon Canones aliquam multos Conciliorum *Saxonice* edidit D. H. *Spelman*. in Conciliorum Tomo primo. fol. Lond. 1639.

Gulielmi Somneri Dictionarium *Saxonico-Latino-Anglicum*. Accessit *Elfrici* Abbatis Grammatica *Latino-Saxonica*, cum ejusdem Glossario. folio. Oxon. 1659. Ejusdem Glossarium, opus vere aureum, ad calcem Scriptorum *Anglicanorum* X. sine quo (ut scribit R. *Twisden*) jejunum, & parum utile istud opus extitisset.

Extant Chartæ aliquot & Descriptiones terminorum Terrarum Monasteriis concessarum *Saxonice*, in *Monastici Anglicani* Tomo primo. & Appendice ad eundem.

In calce Vitæ *Elfredi*, fol. Oxon. 1678. habentur Præfatio *Elfredi* Regis ad *Gregorii* Pastorale, à dicto Rege *Saxonice* versum, p. 197. & Fragmentum Historiæ Regum *West-Saxonum*, p. 199. Otheri Periplus in Præfatione ad *Orosium* ab *Elfredo* *Saxonice* redditum, p. 205.

Seldenus in Notis ad *Eadmerum* p. 145. exhibet Proœmium Regularis Concordiæ *Anglicæ* nationis Monachorum Sanctimonialiumque. *Saxonice*.

Cædmonus Paraphrasis Poëtica *Geneseos*, &c. edita à *Francisco Junio*. 4to. Amstel. 1655. de *Cædmon* consule *Bedam* in *Hist. Eccles. lib. 4. cap. 24.*

LIBRI ANGLO-SAXONICI MSS. in Biblioth. Bodl. Oxon.

Pentateuchum, cum Præfatione *Ælfrici* Monachi. Liber Josuæ & Judicum. De Veteri & Novo Testamento ad *Sigwardum* vel *Sinverdum* * East- * æt cart- heolonensem, cum Præfatione ad *Wulfgetum* † Ylmandunensem. Omnia heolon. nitidissimo charactere exarata. † æt yl-
Psalterium Anglice versum per *Guil. Lisle*. Prælo hunc Cod. destinavit In- mandune. terpres, ut constet ex Facultate imprimendi quam à Vice-Cancellario & Doctoribus *Cantabrigiæ* impetratam præfixit in sequenti forma.

Sam. Ward.

Thom. Bainbrigge.

IMPRIMATUR,

Henr. Butts Procanc. Cant.

30. Decemb. 1630.

Samuel Brook.

Thomas Harrison.

Accedunt Miscellanea quædam *Saxonice*, eodem Interprete. viz. Canticum *Esaïæ*, *Is.* c. 12. Canticum *Ezechie* Regis, *Is.* c. 38. v. 10. *Hannæ* Cant. 1 *Sam.* 2. Cant. *Mosis*, *Exod.* c. 15. Cant. *Habbacuc*, *Habac.* c. 3. Cant. *Mosis*, *Deut.* 32. Oratio Dominica. Hymnus magnus Sancti *Ambrosii*, þe god þe heofrað. þe drihten þe anbetteð. Cant. trium puerorum. Symbolum Apostolicum. Cant. Beatæ Virginis. Symbolum Sancti *Athanasii*. Cant. *Simeonis*. Gloria in excelsis. Psalmus Davidis Apocriphus, quem cecinisse dicitur occiso Golia. Preces *Saxonice*.

Canones Pœnitentiales selecti in Libris quatuor nitidissime exaratis, in quorum ultimo continetur modus Pœnitentiam injunctam perimplendi, & quomodo magnates per amicos suos hæc possint efficere. Accedit Officium Confessarii, & modus infirmos ungendi, scripta post tempora Sancti *Eduardi Confessoris*, siquidem nomen ejus invenitur in Letania Sanctorum.

Chronicon Saxonicum à Christo nato ad annum 915. neoterica manu exscriptum: post annum 915 subsequuntur multa, quæ in aliis *Saxonice* Historiis non reperiuntur.

Aliud *Chronicon* Saxonicum à nato Christo ad Regem Stephanum deductum. in Pargamena. In horum Chronicorum altero, multa reperiuntur quæ in altero desiderantur; & ex duobus Exemplaribus collatis, cum iis quæ addidit *Junius* Chronologiæ *Saxonice*, quam edidit *Wheleoc* in calce Hist. Eccl. Ven. *Beda*, nova Editio, Deo favente, in lucem proditura est.

Quatuor Evangelia, *Saxonice*. In hoc Libro, Rubricæ, quibus Lectiones anniversariæ designantur, aliena & recentiori manu, Textui Evangelico additæ sunt: & notandum est quod ad hoc Exemplar, quatuor Evangeliorum Editio *Foxiana* instituitur.

Liber Homiliarum, in quo primum occurrunt duo Sermones *Saxonice*. Primus in hoc dictum, *Cum multa turba esset cum Jesu, nec haberent quod mandu-*

manducarent. Secundus in hoc, *In illo tempore dicit Iesus discipulis suis, Ego sum bonus Pastor, &c.* ad Calcem hujus Sermonis reperiuntur duo Hymni in laudem Beatæ Virginis notulis musicis signati, quorum ambo aliena, & prior recentiori plane manu in pagina quæ vacua erat relicta, conscripti videntur. Deinde sequuntur Homiliæ, lat. Deinde sequitur liber Catholicorum Sermonum numero 62. *Rubricæ.*

1. Sermo de Initio Creaturæ.
2. Erat homo ex Pharisæis Nicodemus nomine.
3. Erat quidam Regulus cujus filius infirmabatur.
4. Simile est Regnum Cælorum homini Regi.
5. De Patientia Job & Constantia.
6. *Pater noster qui es, &c.* sive Sermo super Dominicam Orationem.
7. Passio Sancti *Laurentii* Martyris.
8. Passio Sancti *Bartholomæi* Apostoli.
9. Nativitas Sanctæ *Mariæ.*
10. Passio Sancti *Matthæi* Apostoli.
11. Dominica decima post Pentecosten.
12. *Intravit Iesus in quoddam Castellum, & mulier quædam Martha, &c.*
13. Dominica tertia post Epiphaniam Domini.
14. Cathedra Sancti *Petri* Apostoli.
15. Anuntiatio Sanctæ *Mariæ.*
16. Dominica in *septuagesima.*
17. *Simile est Regnum Cælorum Patrifam. &c.*
18. Dominica in *sexagesima.*
19. Dominica in *quingagesima.*
20. Dominica in *quadregesima.*
21. Dominica secunda in *quadregesima.*
22. Natale Sancti *Andree* Apostoli.
23. Natale Sancti *Edmundi* Regis & Martyris. Ad Calcem hujus Historiæ, in paginis quæ vacuæ relicte erant, sequitur Dedicatio Ecclesiæ Latine recentius scripta, cui annexus est Hymnus ad Beatam Virginem, notulis musicis signatus, ac aliena manu conscriptus.
24. Dominica prima de Adventu Domini.
25. Dominica secunda in Adventu Domini.
26. In die Natalis Domini.
27. Sermo in *Epiphaniam* Domini.
28. *Purificatio* Sanctæ *Mariæ.*
29. de Confessione.
30. dominica in Ramis Palmarum.
31. de Resurrectione domini.
32. In Letania majore.
33. *Dixit Iesus discipulis suis, Quis vestrum? &c.*
34. Sermo de Ascensione domini.
35. In die Sancto Pentecost.
36. Nativitas Sancti *Johannis Baptistæ.*
37. Passio Sanctorum Apostolorum *Petri & Pauli.*

38. de Passione Apostolorum Petri & Pauli.
39. Natale Sancti Pauli.
40. de Fide Catholica.
41. Circumcisio Domini.
42. Homo quidam erat dives & induebatur purpura, &c.
43. Erant appropinquantes ad Jesum Publicani, &c.
44. Cum appropinquaret Jesus Jerusalem, &c.
45. Ibat Jesus in Civitatem quæ vocatur, &c.
46. Loquebatur Jesus cum Discipulis in Parabolis.
47. Præteriens Jesus vidit hominem cæcum à nativitate, &c.
48. Festivitas Omnium Sanctorum.
49. Videns Jesus turbas, ascendit in montem, &c.
50. In Octava Apostolorum Petri & Pauli.
51. Jacobi Apostoli.
52. Plurimorum Martyrum.
53. Unius Martyris.
54. Unius Confessoris.
55. Plurimorum Virginum.
56. De Doctrina Sancti Gregorii.
57. De Veteri Testamento & Novo.
58. Sermo de Baptismate. Ad Calcem hujus Homiliæ sequuntur *Alfrici* Abbatis duæ Epistolæ *Anglosaxonica*, ex Latino versæ, quarum
* alteram dedit ad *Wulfstanum* Archiep. *Eboracensem*, alteram ad *Wol-*
fsinum, vel *Wolfsinum* Episcopum, de qua infra, inter Codd. *Jun.*
59. De secunda Epistola.
60. Sermones.
61. Dedicatio Ecclesiæ.
62. Dedicatio Sancti Michaelis.

* Ex hac Epistola, in alio Cod. deprompsimus illud contra Pontificios, *Gram. p. 73. l. 22.* Sed ex Lat. Codice qui olim fuit Wigorn. Ecclesiæ, nunc Col. Benedict. Cant. aliquis Papista erasit hæc Verba, restituta à libro Exoniensi: Non sit tam Sacra-

Alter Liber Homiliarum *Saxoniarum*, cujus Rubricæ sunt:

1. Sermo in Natale Domini.
2. In Natale Sancti Stephani Protomartyris.
3. In Assumptione Sancti Johannis.
4. In Natale Innocentium.
5. In Octavis Domini.
6. In Epiphaniam Domini.
7. Dominica prima post Theophania.
8. Dominica secunda post Theophania.
9. Dominica tertia post Theophania.
10. In Purificatione Sanctæ Virginis.
11. In Natale Sancti Gregorii.
12. In Natale Sancti Cuthberti.

mentum Corpus ejus, in quo passus est pro nobis, nec Sanguis ejus, quem pro nobis effudit, sed spiritualiter Corpus ejus efficitur & Sanguis, sicut Manna, quod de cælo pluit, & aqua quæ de petra fluxit.

13. In Natale Sancti *Benedicti*.
14. In Annuntiationem Sanctæ *Mariæ*.
15. In Dominica in *septuagesima*.
16. In Dominica in *sexagesima*.
17. In Dominica in *quingagesima*.
18. Dominica prima in *quadragesima*.
19. Dominica secunda in *quadragesima*.
20. Dominica tertia in *quadragesima*.
21. Dominica quarta in *quadragesima*.
22. Dominica quinta in *quadragesima*.
23. Dominica in Ramis Palmarum.
24. de Cæna Domini.
25. de Parasceve.
26. de Sabbato Sancto.
27. dominica Paschæ.
28. dominica prima post Pascha.
29. dominica secunda post Pascha.
30. Kal. *Maii*, Natale Apostolorum *Philippi & Jacobi*.
31. Quinto Nonarum *Maii*, Inventio Sanctæ Crucis.

Liber laceratus & mutilus, continens vitas Sanctæ *Margretæ & Katharinæ*.
Semi-saxonice.

Dictionariolum *Saxonico-Anglicum*, sive Collectio Vocum *Saxonicarum*, ex tribus Homiliariis Bibl. Bodl. ex quodam Imperfecto Volumine de vitis Sancti *Martini*, Sancti *Thomæ* Apostoli, & Sanctæ *Mildrethæ*; ex *Aldeimo* de laudibus Virginitatis glossato; ex Libello continente Glossarium *Saxonicum*, cum Interpretatione *Anglica*; ex *Archaiðnomia Lamberti*, & Regula Sancti *Benedicti* Paraphrastice translata; ex Parenesi quadam *Ang. Lat.* Bibl. Bodl. A. 1. 11. Th. & quodam Glossario brevi. B. 19. 7. ex *Dunstan* libro, ubi Tractatus de Cruce, *Saxonice*; ex *Saxonicis* quatuor Evangel. interlin. aliisque.

Pastorale Gregorii magni, *Saxonice* versum ab *Alredo* Rege. Præfationi Regis ad *Werferdum* Episcopum superscribuntur hæc Verba, in literis majusculis, DEOS BOL SLEAL TO PILORA LEASTRE. Inter Libros *Hatton*. vid. *Anglosaxonica F. Junii* in Præfatione ad gloss. *Goth.*

Libri Dialogorum Gregorii Magni & Petri Diaconi ejus *Saxonice* versi ab
* *Herisferdo* vel *Werfrido*, *Wigornie* Episcopo, cum Præfatione *Alfredi* Regis. Desiderantur in Exordio Caput & folium primum: & aliquot folia in fine. Inter libros *Hatton*. Accedunt Regula Monachica S. *Basilii*, cui desunt in fine circiter folia duodecem, & liber Medicinalis de nominibus, & virtutibus herbarum & lapidum, qui videtur esse Versio *Apuleii Platonici* de *Medicaminibus*.

* Vid. *Antiquit. Britan.* p. 74. *Mat. Westm.* in an. 872. *Wilhelmus Malmesb. de*

Gest. RR. Angl. fol. 24. b. *Roger. Hoveden* parte priori, f. 233. b. *Ingulph. Croylandensem edis.* Oxon. p. 27. *Florent. Wigorn.* & *Higdenum* in *Polychronico*.

Glossa-

Glossarium Saxonico-Latinum inter Codd. *Jamesii*.

Codex dictus *Rushworthianus*, in quo continentur quatuor Evangelia. Latine, cum interlineari Glossa, sive Versione. Glossatores fuere *Farmennus* & *Owenus*; siquidem in Calce Evangelii secundum *Matthaeum* scripta sunt hæc verba: Færmen pperbýter þar þoc þur gleorebe. Sub finem vero Evangelii *Johannis*, qui etiam est finis Codicis, apposita sunt sequentia: De min þpuche. Ʒebibbe Ʒon Opun. þe þar þoc gleorbe. mid Færmen þæm Ppeorte æt Dapapuba. At in ipso fine inveniuntur hæc verba: Macpe-Ʒol bipinxit þoc Evangelium. quicunque leƷepit & intellexepit opet ppo MacpeƷul. Interlineatum hoc monumentum quatuor Evangeliorum dicitur fuisse Ven. *Beda*. Certe species Antiquitatis quam præ se fert, ostendit illud esse pervetustum.

Quatuor Evangelia. Liber minus antiquus, cujus locutio novitatem spirat. Inter Libros *Hatton*.

¶ Notandum quod inter Codd. *Hatton*. desiderantur: *Alquini* Responsa, *Orosius*, cum tractatulo de mensibus & Chronico *Abindonesi*, *Hexaemeron* Sancti *Basilii*, *Lupi* Sermones, *Pentateuchum* *Elfrici*, *Medicina* ex quadrupedibus; quæ omnia non ita pridem extitere in *Hatton*. Bibl.

Inter Codd. *Junianos*.

Cædmonis Paraphrasis Poëtica *Geneleos*, cum Iconibus Historicis. Hunc Codicem Clarissimo *Junio* FF. dedit vir maximus *Jacobus Usserius Armachanus*, ut videre est in Observationibus ad *Willeramum*, p. 248.

Liber *Homiliarum* in quo continentur

1. Cardinalium Epistola ad *Wulfstanum* Episcopum. -- Ratio Calculandi, seu Computus scriptus ab *Edrico* Monacho *Wigornienfi*. -- Sequitur Calendarium. -- Subsequuntur Homiliæ. 1. De initio Creaturæ. Sermones *Lupi Anglo-Sax*. 2. de Fide. 3. de Baptismo. 4. de Visione *Esaie*. 5. de Antichristo. 6. de Christianitate (ex *Hieronymo*) *Lat.* & postea *Saxonice*. 7. In *Marci* illud, *Interrogatus Jesus de Consummatione seculi*, &c. 8. In illud *Mat.* *Egressus Jesus de Templo ibat*, &c. 9. In illud, *Erunt signa in Sole & Luna*. 10. de Temporibus Antichristi. 11. In *quadragesimam*. 12. de falsis diis. 13. Sermo ad Populum. 14. Ad Laicos qui linguam *Latinam* non intelligunt. 15. de recta Christianitate. 16. Ad Monachos Monasterii Sancti *Mauritii*. 17. de Cæna domini, seu potius, Sermo in diem dictum *Diem Ascensionis*. 18. Be Ʒober bybelum. 19. Sermo *Lupi* ad *Anglos*, quando *Dani* maxime persecuti sunt eos; quod fuit in diebus *Ælfredi* Regis, An. Christi 1009. 20. *Primâ* Pars, Dep. Ʒ Ʒyt pihtlic þapnung Ʒ Ʒoplice mynegunge þeode to þeapfe. *Secunda* Pars, de Variis Casibus; be myrtlic Ʒelympan. 21. Be ByƷop-haðum, i. e. de ordine Episcopali. 22. In Orationem Dominicam: Be þam Patep noƷteƷ. 23. Sermo *Anglo-Sax.* ad Populum, in Octavis Pentecostes dicendus. 24. Sermo *Anglo-Sax.* in die Natalis domini. 25. Sermo in die S. *Stephani*. 26. Sermo in die Natalis S. *Johannis*. 27. Sermo in die *Innocentium*.

Sermones *Anglici*:

1. De die *Judicii*. 2. Homilia Commemoratoria *Alexandri* Papæ, *Fuentii* & *Theoduli*. 3. *Circumcisio* domini *Jesu*. 4. *Epiphania* domini. 5. *Purificatio* B. *Virginis*. 6. *Annuntiatio* B. *Virginis*. 7. In illud, *assumpsit Jesus duodecim discipulos suos*, &c. 8. In illud, *ductus est Jesus in desertum*, &c. in *Dominica* tertia in *quadragesima*. 9. de *quadragesima*. 10. Alia de *quadragesima*. 11. In *Dominica* tertia in *quadragesima*; in illud, *Erat Jesus ejiciens Dæmonium*, &c. 12. In *Dominica* quarta in *quadragesima*, in illud *Johannis*, *Abiit Jesus trans mare Galilee*, &c. 13. *Dominica* in media *quadragesima* de *Oratione* *Moyfi*, ut etiam (ni fallor) quinta *Dominica*. 14. *Dominica* *Palmarum* de *Passione* *Domini*. 15. de *Dominica* *Paschæ*. 16. *Dominica* prima post *Paschæ*: in illud, *Cum esset sero die illo, una Sabbatorum*, &c. 17. de *Letania* majore. 18. de eadem. 19. de eadem. 20. de *Antichristo*. 21. In *Ascensione* *Domini*. 22. In die *Pentecostes*. 23. In *Natale* *Gregorii* M. 24. *Passio* S. *Philippi* *Apostoli*. 25. *Passio* S. *Jacobi*. 26. *Inventio* S. *Crucis*. 27. *Passio* S. *Martyrum* *Alexandri*, P. *Fuentii* & *Theoduli*. 28. *Nativitas* S. *Johannis* *Baptistæ*. 29. --- *Sanctorum* *Petri* & *Pauli*. 30. de *Conversacione* *Sacerdotum*. 31. de *Passione* *Petri* & *Pauli*. 32. *Assumptio* B. *Virginis*. 33. *Passio* *Bartolomæi*. 34. de *Nativitate* B. *Virginis*. 35. *dedicatio* *Ecclesiæ* S. *Michaelis* *Archangeli*. 36. In *Natale* *Omniunum* *Sanctorum*. 37. de uno *Confessore*. 38. de *Zacchæo*. 39. de *dedicatione* *Ecclesiæ*.

Liber *Homiliarum*:

1. *Basilii* *Hexaameron*. 2. de *Oratione* *dominica*. 3. de *Fide* *Catholica*. 4. de die *Judicii*. 5. de *auguriis*. 6. de *doctrina* *Apostolica*. 7. de *dilectione* *dei* & *proximi*. 8. de *Visionibus* *Furfi* & *Dribtelmi*. 9. de *Visionibus* *Dribtelmi*. 10. *Hortatorius* *Sermo* de *Efficacia* S. *Missæ* (in qua *divisio* *hominum* in *Laboratores*, *Oratores* & *Bellatores*.) 11. de *Cogitatione*. 12. In *Natale* *unius* *Apostoli*. 13. *Natale* *Sanctorum* *Martyrum*. 14. In *Natale* *unius* *Confessoris*. 15. de *Virginibus*. *Sermo* *mutilis* in *initio*. 16. In *dedicationem* *Ecclesiæ*. 17. *Sermo* ad *Populum*. 18. *Alius* *Sermo* ad *Populum*. 19. de *Populo* *Israelis*; quando *volueris*. 20. *Sermo* *excerptus* de *Libro* *Judicum*. 21. de *duodecim* *Abusivis*, secundum *disputationem* *Cypriani* *Episcopi* & *Martyris*. 22. *Interrogationes* *Sigewulfi* *Presb.* 23. *Sermo* *excerptus* de *Libro* *Regum*. 24. *Accedit* in *fine* *Libri* *Sermo* *quidam* *moralis* *Tract.* *Anglo-Sax.* de *somniorum* *diversitate*, &c. ac *prognosticis* *quibusdam*.

Liber *Homiliarum* *mutilis* in *initio*:

1. In *Natale* *Sancti* *Ceaddæ* *Episcopi* & *Confessoris*. 2. In *Natale* *Sancti* *Johannis* *Baptistæ*. 3. *Passio* *Sanctorum* *Apostolorum* *Petri* & *Pauli*. 4. de *eodem* *Argumento*. 5. *Commemoratio* *Sancti* *Pauli* *Apostoli*. 6. *Passio* *Sancti* *Laurentii* *Mart.* 7. *Assumptio* S. *Mariæ*. 8. *Passio* S. *Bartolomæi*. 9. *decollatio* S. *Johannis* *Baptistæ*. 10. *Nativitas*

tivitas *S. Mariæ*; in qua de ejusdem sancta Virginitate. 11. dedicatio *S. Michaelis* Archangeli. 12. In Natale Omnium Sanctorum. 13. In Natale *S. Clementis* Martyris. 14. In Natale *S. Andreæ* Apostoli. 15. In Hexaemeron. 16. Sermo in Natale unius Confessoris. 17. de Augustinis. 18. de falsis diis. 19. de Septiformi Spiritu, autore *Elfrico*. 20. de Sanguine. 21. de Infantibus.

Codex Canonum & Constitutionum Ecclesiæ Anglicanæ, qui fuit non ita pridem Ecclesiæ *Wigorniensis*. — Rubricæ ordine sequuntur:

INCIPIUNT CAPITULA CANONICORUM.

- i. Be heofonlicum cýnnunge.
- ii. Be eorðlicum cýnnunge.
- iii. Be cinebome.
- iv. Be cine ptole.
- v. Be ðeob-pitan.
- vi. *Item de Episcopis.*
- vii. *Alia de Episcopis.*
- viii. *De Sinodo.*
- ix. Be eoplum.
- x. Be gepefan.
- xi. Be abbodum.
- xii. Be munecum.
- xiii. Be mýnecenan.
- xiv. Be ppeofstan 7 be nunnan.
- xv. Be pudepan.
- xvi. Be goðer þeopan.
- xvii. Be racepbum.
- xviii. *Item ad Sacerdotes.*
- xix. *Alia ad Sacerdotes.*
- xx. *Item Sinodalia decreta.*
- xxi. Be læpebun mannum.
- xxii. Be gehabebun mannum.
- xxiii. Eft be gehabebun mannum.
- xxiv. *De Ecclesiasticis gradibus.*
- xxv. *De Officiis diurnalium & nocturnalium horarum.*
- xxvi. *De Matutinale Officio.*
- xxvii. *De prima hora.*
- xxviii. *De Officio tertie horæ.*
- xxix. *De Officio sextæ horæ.*

- xxx. *Ad nonam.*
- xxxi. *Ad vesperam.*
- xxxii. *Ad completorium.*
- xxxiii. *De Nocturnalis celebratione.*
- xxxiv. *De Regula Canonicorum.*
- xxxv. Be cipicean.
- xxxvi. Be eallum Cþistenun mannum.
- xxxvii. Be goðcundpe papnunge.
- xxxviii. Be pcpifte 7 andetnysse.
- xxxix. Be þær halgan sunnan bæger gebede.
- xl. Be þær mæsse ppeortes gerceabpynesse.
- xli. Be pcpistum.
- xl.ii. Be synna lacnunge.
- xl.iii. Be ðeodepes geretnysse.

LIBER I.

- i. Du hit gebýpeð to sope pceapenne be þære synne.
- ii. Be ðam ðe on his ýtemertan bæge fram his synna gecýppan pile.
- iii. Be ðam ðe gýpnð dædtote.
- iv. Be ðam ðe pmeaðe ýmb his synna andetnysse.
- v. Be þam þe se mann hine forhabban pceal fram manegum þingum his lifes lyste.
- vi. Be ðam ðe ðam dædbetan nis alýfed ænige cýpinge todbpianne.

vii. Be

- vii. Be þam þe se bæbbeta æfter
 his bæbbote neopnesse ne sceal
 gecyppan to hisse populde ge-
 gereohste.
- viii. Be þam þe se bæbbeta ne healt
 þæt his sepiet him tæcð.
- ix. Be þam þe þan bæbbetan mæg
 beon gerealt þurh birceoper ðin-
 gunga forgyfennesse.
- x. Be ðam ðe gýrneð hufles æt
 oppenum hife: 7 eft of ðam ý-
 sele aþreð.
- xi. Be þam þe se mæsse preostas
 done bæbbetan underfon ne mot
 buton birceoper leafe.
- xii. Be ðam bæbbetan on hþilcum
 tīman him man forgyfennesse
 don sceal.
- xiii. Be þam þe bið hufel forþoden
 7 under þæt forð-fæneð.
- xiv. Be ðam ðe for mþilcum gyl-
 tum to his synna bote gecy-
 ppian wile.
- xv. Be iacober ærens gepnite þæs
 halgan aþles on þam segeð hu
 man sceal for þone secan man
 gebidden. 7 hine mīdele smý-
 rgen.

LIBER II.

- i. Be þam þe pilles man ofrlīð.
- ii. Be ðam wīmen ðe hi forlīgð.
 7 þonne for ege hýne bearn
 forbeð.
- iii. Be ðam ðe his ðeopan ofrlīð
 for ðeofðe butan his hun-
 dreses gepitnesse.
- iv. Be þam gýf wíf ofrlīð hýne
 wīmmān.
- v. Be ðam ðe hine wýlfne ofrlīð
 for hþilce gýmeleaste. 7 be þam
 ðe for his gýltum bið gepit-
 nob.
- vi. Be ðam ðe ungebafenlice hæmð
 þæt is wīð nytenum oððe hine

- mid geonglicum bearmæcð. oððe
 wæpnes man wīð oðerne.
- vii. Be þam þe æpe bræceð oððe
 æþhýce habbað.
- viii. Be ðam ðe his æpe forlæt.
 7 be ðam wíf ðe hýne sef for-
 læt 7 oðerne cýr.
- ix. Be þam þe hæfð his æpe 7 eac
 cýfere.
- x. Be þam þe hæfð his wīht æpe
 7 geseft on æl-ðeodigum wī-
 men.
- xi. Be ðam ðe wīfað on wram ge-
 fustnum. oððe wíf nīwð bro-
 ðor æfter oðrum.
- xii. Be þam gýf hþýlc wīf-man be-
 pebbod beo nīf hit na alýfed þæt
 hine ænig oðer man æt þam be-
 neafige.
- xiii. Be ðe wíf oððe mæden ofer-
 nīwð mid unrihtum þingum.
- xiv. Be þam þe þone wíf-man
 fram hlafordes arpanð. þe his
 wīcnepe bið for unrihtum hæ-
 mede.
- xv. Be þam gýf mæden man bepebb
 bið. 7 hine oðerne man þæs be-
 neafige hīpe undancer.
- xvi. Be ðam gýf gehadod mæden to
 hæmed þincge gesefted.
- xvii. Be þam þe on his mægan wīfað.
- xviii. Be ðam hu sanctus Ligeo-
 rius forwæc be unrihtum hæmede.
- xix. Be ðam ðe gelomlice wíf þing
 begceð.
- xx. Eft be ðam ýlcan.
- xxi. Be þam hu gefýn-hýpan heopa
 seopas healden seculon for gode.
- xxii. Be ðam ðe gedpollice ðing
 begceð.
- xxiii. Be þam þe alýfed nīf iðele
 hpatunga.
- xxiv. Be man-sþape 7 hu man sceal
 þæt gebetan.
- xxv. Be seale.
- xxvi. Be leasne gepitnysse.

xxvii. Be

xxvii. Be unðræpnýrre rið hiſ
nextan.

xxviii. Be hatheoptnýrre.

xxix. Be þam þe aðar rýlð þ he to
ribbe ſon nele rið hiſ nextan.

xxx. Be þam þe alyſed niſ þ æni man
hiſ feoh to unſihtum gæſole
rylle.

LIBER III.

i. Be gehadodra manna piſunge.

ii. Be þam þe gýpnð haðeſ.

iii. Eſt be mæſſe Pheortum.

iv. Eſt be godes þeopum.

v. Be þam hu ſe ſacepð hine healbon
ſceal 7 ſe diacon.

vi. Be biſceopum 7 beoðrum godes
þeopum.

vii. Be þam gehadodum mannum þe
heopa feoh lænað to hýpe.

viii. Eſt be gehadodra manna pi-
nungum.

ix. Be þam þe gehadod mann ge-
doft - rædden ne nimð rið þim-
man.

x. Be þam ylcan.

xi. Be muneceſ miſhealdenneſſe 7
mýnecýne.

xii. Be piſ - manneſ þenunga on
godes þeofode to ne gébýpeð.

xiii. Be þam þe ælc ſacepð ſceal
cunnan hiſ gephæta.

xiv. Be þam þe Sanctuſ Auguſti-
nuſ ſende to Rome to ſce Gre-
gorie. 7 hu ſce Gregoriuſ him
anþræpe ſende.

xv. Be þam þe þam ſacepða naht
ne ſneamað þ he ſihtpiſ beo giſ
he þam unſihtþiran ſeýpan nele
heopa unſihter.

xvi. Be mæſſe Pheorteſ dpoht-
nunge.

Explicit Liber Tertius.

LIBER IV.

i. Dep originð ſeo ſeopðe boc ſeo
iſ genumen of þam þnyðm bocum.
þ man on þam þnyðm bocum
hpaðe ſindan ne mæg. hit man
ſint on þiſſe ſeopðan ægðe
ge be mapan þingum ge be læſ-
ſan. openlicop 7 hpædlicop.

II. Judicium de peccatis multis.

III. De Episcopis & Presbyteris, ſeu
Diaconis ammonitio; quomodo judi-
cantur cum peccant.

IV. De Laicis quomodo peniteant.

V. De Sacerdotibus.

VI. De iuuenibus.

VII. De maritis, vel pueris cum impie
agent in pecora.

VIII. De paganis quomodo nubant, & de
his qui per ignorantiam bis baptiza-
ti ſunt, & de his qui per adulterantem
Presbyterum baptizati ſunt, & de
his qui ſponte bis baptizati ſunt.

IX. De infantibus non baptizatis.

X. De Presbytero non baptizato.

XI. De generationibus quomodo poſ-
ſunt nubere.

XII. De Monachis Sanctimonialibus
& Sacerdotibus.

XIII. De Coniunctione, & aliorum cauſis.

XIV. De lavacro mariti, & aliorum
cauſis.

XV. De ætate pueri vel puellæ; quo-
modo ſibi dominantur.

XVI. Item de Generationibus.

XVII. De homicidiis vel inceſtuoſis
mulieribus.

XVIII. De Sacrificiis quæ demonis
immolantur.

XIX. De homicidiis vel liuoribus, quæ
in homine perfecta ſunt.

XX. De iuramento.

XXI. De opibus Domini diei, &
de Eucharistia & miniſtratione.

XXII. De Miſſarum celebratione.

XXIII. Ante natalem Domini Miſſa-
rum celebratio.

XXIV. De

- XXIV. De Eucharistia perdita.
 XXV. De cibo sanctificato, & de his
 qui immunda gustant.
 XXVI. De porcu.
 XXVII. De piscibus.
 XXVIII. De apibus.
 XXIX. De adulteris.
 XXX. Be ppeorte rino de, sive Epi-
 stola Ælfrici ad Wulfinum inte-
 gra: ex qua supplendæ sunt lacuna
 in Codice Coll. Ben. & reliqua, quæ
 abscissa sunt ab aliquo plagiariorum, ut
 par est credere, pontificio, quod in eis
 reperta erant, quæ manifeste con-
 tradicerent doctrinæ Tridentinæ de
 corpore, & sanguine Christi, ut o-

stendimus in præfat. Cod. mutilum
 Coll. Ben. secutus est H. Spelman-
 nus, & Lambardus, quos consu-
 las.

Sequitur Ep. Ælfrici ad Wulffstanum
 Archiep. Eboracensem. Deinde Ho-
 miliæ: 1. In Dominica post Ascen-
 sionem: in illud, Cum autem ve-
 nerit paracletus, &c. 2. De An-
 tichristo. 3. Dominica prima de
 adventu Domini. 4. Dominica se-
 cunda de adventu Domini. 5. De
 descensione Christi ad Inferos. 6. De
 Antichristo ejusque miraculis. 7. In
 assumptione S. Mariæ virginis.

Liber oblongus Ormulum inscriptus, continens Sermones semi-Saxonice in
 primum Caput Lucæ. --- Locutio hujus libri plane devertit ad Veterem
 Anglicam, seu potius Scoticam Linguam.

Glossarii V Linguarum Septentrionalium, Gothicæ, Anglo-Saxonicæ, Fran-
 cicæ, Islandicæ, Runicæ, Pars prima & secunda; Autore Fr. Junio FF.
 Ejusdem Etymologicum Anglicanum, duobus Voluminibus, opus abso-
 lutum.

Apographa Juniana.

Codicis Argentei Apographum, Literis Gothicis & chartis solutis nitidissi-
 me exscriptum.

Hymni Veteris Ecclesiæ, cum interlineari translatione Anglo-Saxonica.

Regula B. Patris Benedicti --- Æthelwoldus de diuturna Consuetudine Mo-
 nachorum Benedicti. --- S. Fulgentii Regulæ. --- Regula Sanctimonialium
 Benedicti. --- Monasterialia Indicia 122. & Instructio brevis pro novitiis
 in sacra Lerinensi Insula. Latine.

Boëtius de Consolatione Philosophiæ, ab Aluredo Rege translatus: cum va-
 riis Lectionibus. vid. Boetium in Anglo-Saxonice ante Gl. Gothicum F.
 Junii.

Basilii Magni Regulæ Monachicæ: Opus imperf. ex membranis Biblioth.
 Hatton. descriptum.

Wulffstani Archiepiscopi Parænesis ad cujusunque conditionis homines curæ
 suæ commissos. Descript. ex MS Collegii Benedicti. (aliàs Corporis Chri-
 sti) quod est Cantabrigiæ. Inveniturque p. 19. Voluminis 284.

Incertus Autor de Sanctis in Angliā sepultis.

Adami status post lapsum.

Hymnarium. v. Anglo-Saxonica F. Junii in præfatione ad suum Gl. Goth.

De duodecim Abulivis secundum Disputationem S. Cypriani Episcopi &
 Martyris.

De Perseverantia & Eucharistia.

De Visione *Esaiæ* Prophetæ, quam vidit super Judam & Jerusalem.

Octo Vitia Capitalia quibus contrariis Virtutibus vincantur.

De Septiformi Spiritu. (omnia ex Bibl. *Hatton.*)

Basilii Magni Hexaemeron; descriptum ex antiquo Cod. Bibl. *Hatton.* & collatum cum altero ejusdem Bibl. exemplari.

Decalogi, Orationis Dominicæ, Symboli Apostolici Transmarino-Saxonice Versio vetustissima, *Marquardi Freheri* Notis illustrata.

Excerpta quædam ex duobus Evangeliiis, atque olim Saxonice interlineatis Codd. uno *Rushworthiano*, altero vero *Cottoniano*.

Commentitia ipsius Domini Epistola de Cælo dilapsa.

Commentum aliud de Diabolo quodam ab Anachoreta capto examinatumque.

Nicodemi Pseudo-Evangelium distinctum in Capita 34.

Nathanis Judæi fabulosa ad *Tiberium Cæsarem* Legatio distincta in Capita 17.

Sancti in *Anglia* sepulti.

Flores ex D. *Augustini* Soliloquiorum Libro, annis abhinc circiter octingentis selecti, & Saxonice redditi ab *Aluredo* Rege. Descript. ex *Cotton.*

Bibliothecæ Libro qui inscribitur *Vitellius. A. 15. 40.*

Quæstiones & Responiones inter *Adrianum* & *Rithæum*, unâ cum Appendicula & quibusdam Miscellaneis. Descript. ex Bibl. *Cotton.* Codice, qui inscribitur *Vitellius. A. 15. p. 83. 40.*

Medicina Peccatorum. Ex *ms. Cott.* qui inscribitur *Tiberius. A. 3. p. 92. b. 40.*

Modus Confitendi continens plurimas confitentium preces, in quo Sacerdos non absolvit confitentem, sed tantum deum precatur, ut illi veniam peccatorum largiatur. Deprompsit hoc *Junius* ex Manuscripto *Cotton.* qui inscribitur *Tiberius A. 3. p. 42. a.*

Sigewulfi Presb. Interrogationes. descript. ex antiquo *Hatton.* Bibliothecæ Codice, & collat. cum altero Codice ejusdem Bibliothecæ.

Sacramentum vel Promissio Regis in Consecratione.

Orosius ex *ms. Cott.* postmodum collat. cum Codice *ms. è Bibl. Lauderdaliana* petito.

De Observatione Lunæ & quæ cavenda.

Consideratio ætatum Lunæ in modò genitis.

Consideratio singulorum totius Hebdomadæ dierum in modò genitis.

Consideratio ætatum Lunæ in ægris.

Ætates Lunæ rebus gerendis idoneæ.

Consideratio Noviluniorum per singulos totius Hebdomadæ dies.

Tonitruum Consideratio secundum varia diei noctisque tempora.

Tonitruum Consideratio secundum singulos totius Hebdomadæ dies.

Consideratio Calendarum Januarii secundum singulos totius Hebdomadæ dies.

Observatio duodecim dierum Festivitatæ Natalitiæ. (Omnia ex *Cotton.* Bibliothecæ Volumine 155, quod inscribitur *Tiberius. A. 3.*

de die primo seculi, sive Æquinoctii vernalis descriptio ex prima parte Homiliarum *Hatton.* --- Item de primo die seculi, &c. ex Cod. *Cotton.* qui inscribitur *Tiberius* A. 3. p. 63.

Opuscula duo, in quibus Secularium Ecclesiasticarumque dignitatum potissima munia accuratè recensentur ac describuntur, ex Cod. *Cotton.* MS. qui inscribitur *Nero.* A. 1. fol. 71. & fol. 100.

Menologium, ex *Cottoniano* Fastorum *Anglo-Saxonicorum* fragmento excerptum. vid. Fast. *Anglosax.* Martyrologium; & Menologium in *Anglosaxonicis* F. Junii, ante Gl. *Gothicum.*

Fragmentum Epistolæ ab *Ælfrico* Episcopo scriptæ, ad jam nunc ordinatos. descript. ex Cod. MS Collegii *Benedict. Cant.* p. 31. Partem descripsit *Junius*, reliquam *Londinum* revocatus non potuit absolvere.

Item, Officium hominis Christiani. descript. ex perantiquis membranis *Isaaci Vossii.*

Ælfrici Præfatus Glossarium, distinctum ab altero illo *Ælfrici* Gloss. quod in Cod. *Cotton.* descript. ex *Rubenii Antwerp.* Cod. MS. Hoc est Glossarium, quod *Ælfrici* Grammaticæ sub prælo sudanti adnexum edit Clariſſ. *Sommerus.*

Laurentii Noelli dictionary *Saxonicum* MS.

de Somniorum diversitate. Transcript. ex Cod. *Cotton.* qui inscribitur *Tiberius.* A. 3.

de Somniorum diversitate. descript. ex Bibl. *Hatton.*

Psalterium *Latino-Saxon.* mutilum in initio ac fine. Incipit *Pf. 2. Qui inhabitat in cælis irridebit eos.* desinit paulo post initium *Psalms* 142. Præfigitur Calendarium.

Lupi Episcopi Sermones 5. Accessit Sermo de variis Casibus.

(Testimonium *Wynſledæ* dictum coram Rege *Æthelredo.* *Saxonicè.*

Canuti Regis Charta Originalis. *Sax. & Lat.*

Abingdoniensis Chronici *Anglo-Saxonici* Initium, ex Cod. *Cotton.* MS. cui titulus *Tiberius* B. 1. ad pag. 110.

Moralium Præceptorum Fragmentum.

Excerpta ex Libro Scintillarum. *Lat. Sax.*

Excerpta ex Evangelica Historia *Dano-Saxonicæ*, scripta in usum *Canuti* Regis, adhuc imbuendi primis Religionis Christianæ elementis: stylo *Cædmoniano*, i. e. grandiloquo dicendi genere, conscripta sunt omnia.

Item, Exorcismi sacri ad reddendos agros fertiliores. Descript. ex Cod. *Cotton.* cui titulus *Caligula.* A. 7.

Glossarium *Latino-Sax.* ad literam P. Descript. ex Cod. *Vossiano.* Sequitur *Onomasticon,* &c.

Chartæ quædam solutæ rem *Saxonicam* &c. spectantes.

Natale Sancti *Gregorii* Papæ, ex parte secunda Homiliarum *Saxonicarum* Bibl. *Hattonianæ.*

Gregorii Pastorale, *Alfredo* Interprete. (utrumque cum variis Lectionibus.) vid. Pastorale *Gregorii* in *Anglosaxonicis* F. Junii.

Glossarium *Ælfrici*, est Glossarium in *Cottonianæ* Bibliothecæ manuscripta *Ælfrici* Grammatica, ipsi Grammaticæ sic adnexum, ut cuius liquere possit,

possit, ipsum Præfulem *Ælfricum* has Glossas huic suæ adjecisse Grammaticæ.

Fragmentum Historiæ *Judith* descriptum ex *Cot. Bibl. manuscripto Cod.* qui inscribitur *Vitellius. A. 15. pag. 199.* Forſan *Cædmoni* adjudicandum est, ut scribendi genus Paraphrasticum, Poëticum, & sublime suadet.

Duo Libri membranacei, qui falso inscribuntur, *Partes Psalterii prima & secunda*, siquidem inter Homilias potius accensendi sunt, nam tractant de materia Pœnitentia.

Monachicum Colloquium *Latino-Saxonicum*, institutum ad commodum discipulorum, qui non nisi modicos adhuc in *Lingua Latina* fecere progressus. Deprompt. ex *Bibl. Cot. Vol. 155.* quod inscribitur *Tiberius. H. 3.*

Monachicum Colloquium inter Discipulum & Magistrum.

Chronici Veteris fragmentum longam Regum *Saxonum* seriem aliquotusque pertrahens.

Liber Medicinalis, de Virtutibus & Nominibus Herbarum.

Liber Chartaceus oblongus in quo varia brevia Glossaria continentur. Inter cætera Chæronis Gloss. ex Regula *Benedicti.*

In *Musæo* (ut vocatur) etiam extat Glossarii V Linguarum Septentrionalium (per *Franciscum Junium FF.*) Apographum nitidissimum; quod exscribendum curavit *Joh. Fell* in *manuscriptis* non ita pridem Episcopus *Oxon.* in XI Voluminibus, rarè, & laxius exaratis, quæ prælum expectant, & brevi (Deo volente) excudenda sunt sumptibus Universitatis *Oxon.* sub auspiciis doctissimi, & integerrimi Viri *Gilberti Ironside, S. T. P. Coll. Wadham.* Guardiani, & Academix Procancellarii dignissimi.

Inter Codd. Dugdal. in Musæo Asbmoleano.

Dictionarium *Saxonico-Lat.* ex variis Codd. tum MSS. tum Impressis excerptum.

In Bibl. Coll. D. Johannis Bapt.

Ælfrici Grammatica *Saxonico-Latina*, cui continuò annectitur Glossarium longe diversum ab altero illo quod ex Codice *P. P. Rubeni Bruxellensis* descripsit *F. Junius*, & publici juris fecit *Cl. Sommerus.*

Quatuor Evangelii *Latine*, in pargamena scriptis, præmittitur Charta *R. Ægelredi Latine & semi-Saxonice*, qua Ecclesiæ *Dorobernensi* donavit terras suas viz. *Sandwich, & Æstree* in usum Monachorum. Hæc Charta non exhibetur in Monastico Anglicano *G. Dugd.*

Hiscæ visum est adjicere Libros Impress. manu Cl. Junii, vel Notis illustratos, vel emendatos, vel cum aliis collatos.

Bede Hist. Ecclesiast. per totum Librum Notis hic inde illustrata.

Chronologia *Saxonica*, collat. cum MS. in *Bibl.* (ut videtur) *Coston.* & additione trium Schedarum auctior.

Lambardi Latina emendata, ac variis Notis illustrata.

Eadmerus ex Editione *Seldeni*. Quædam in *Seldeni* Notis ac Specilegio emendata.

Spelmanni Psalterium *Saxonicum* interlineare collat. cum ms.

Douglas's Translation of Virgil with marginal Notes.

Chancerus per totum Notis quibusdam illustratus.

Cædmonis Paraphrasis, cum conjecturis extemporaneis & indiculo.

Somneri Lexicon *Saxonicum*, cum variis Lectionibus ex mss.

Libet etiam Catalogum Codd. Bodl. claudere cum

Magni *Gregorii* Sacramentario, vetustissimo monumento *Romano-Saxonice*

Ecclesiæ, quæ mille circiter annorum Antiquitatem spirat, propterea quod

Literis *Anglo-Saxonicis* totum exaratum est.

Accedant

Dictionarium Vocabulorum Linguae Veteris *Anglicanæ*, ordine Alphabetico, chartis solutis.

Caroli Magni, & Ludovici Pii Capitula ex Bibl. *Bitheana* Paris. 1640. 4o. collat. cum ms. Glossario ad finem passim apponuntur ad marginem notulæ.

Liber quem *Leofricus* Episcopus dedit Ecclesiæ Sancti *Petri* Apostoli in *Exonia*. Continet duo Missalia, *Anglo-Saxonicis* charact. exarata *Latine*; ad quorum prius accedit Calendarium: Posterius est pervetustum Ecclesiæ *Romano-Saxonice* monumentum; scilicet *Gregorii Magni* liber Sacramentorum, quem, post *Pamelium*, edidit cum Notis & observationibus *Hugo Menardus* Parisiis M. DC. XLII. In fronte Libri extant hæc verba *Latine*: Hoc missale *Leofricus* ep[iscopu]s d[edit] eccle[esi]e s[an]c[t]i *Petri* ap[osto]li in *Exonia* ad utilitatem successorum suorum. Si quis illum inde abstulerit æternæ subiaceat maledictioni. FIAT. FIAT, Confirma hoc d[eu]s quod operatus es in nobis. Idem *Saxonicè*. --- *Da[er] boc Leofric* byrceop gef[er]de *pe[ter]o* *petro*. 7 eallum his æftergengum into *Exancep[ter]e* gode mid to *denienne*. 7 gif hig ænig man utahpebe. hæbbe he gode[re] cupp 7 ppæ[de] ealpa halgena. --- deinde conspiciuntur inscriptæ Emancipationes diversorum Vassallorum pro more istius temporis, *Saxonicè*. --- deinde sequitur *Latine* brevis Narratio de Concilio convocato sub *Edvardo* filio *Alfredi*, cui *Plegmundus* Archiep. *Dorobernensis* præsedet, *Formoso* Romano Pontifice. --- deinde narratur, ut *Eadwardus* Rex, filius *Æthelredi* Regis, tertio anno Imperii sui, scilicet An. MXLVI. dedit Episcopatum *Cridionensem* Capellano suo *Leofrico*: Et, ut *Leofricus* Cathedram *Cridionensem* ad urbem *Exoniensem* transtulit, prius obtentis literis *Leonis* Pontificis Romani ad Regem, quæ ibi habentur. Rege literis Pontificiis assensum præbente, transmigravit *Leofricus* à *Cridionensi* in *Exoniensem* Ecclesiam An. 1050. --- deinde narratur ut obiit An. D. 1071. Episcopatus sui 26. --- In calce Libri extat inscripta alia etiam Emancipatio cuiusdam, *Bribtmeri* nomine, cum uxore & liberis. *Saxonicè*. --- In 6. pag. prioris Missalis interseritur alia manu quam qua scriptum est Missale, Catalogus sanctarum Reliquiarum quæ tunc temporis habebantur in *Exoniensi* Monasterio.

† vid. varias
huius Conci-
lii narratio-
nes in H.
Spelmanni
Conc. Vol. I.
p. 387, 388,
389. & No-
tas illius cas-
den.

Liber in fine truncatus, qui est *Euticii* vel *Eutecii*, de discernendis Conjugationibus. Literis *Saxoniciis*.

Narratio de Inventione Crucis. *Saxonice* in Pargamena.

Canticum Moysis Latine & Græcè, Literis *Hybernicis*.

Alphabetum antiquum (ut videtur) *Hybernicum*.

Tabula Paschalis ante annos octingenta.

de Passione Apostoli.

de Mensuris.

Lectiones è deuteronomio & Prophetis, Græcè & Lat. cum Alphabeto Græco.

Lectiones aliæ Græcè & Latine, scriptura (ut videtur) *Hybernica*.

Ovidius de Arte amandi Latine, literis *Hybernicis*. In fronte Libri extat Christus depictus & Sanctus *Dunstanus* ad pedes ejus provolutus; cum paucis Inscriptis. Omnia propria manu *Dunstani*.

Codex cui Titulus Liber Catholicorum Sermonum Anglicè.

Sermo 1. De initio Creaturæ, sive Hexaemeron.

2. In Letania majorè.
3. In Letania minore, Feria secunda.
4. In Dominica Oratione, Feria tertia.
5. In Letania minore, Feria tertia. In quo recitatur Visio *Fursæ* vel *Dritbelmi* ex *Beda* Hist. Eccl.
6. Hortatorius Sermo de Efficacia sanctæ Missæ.
7. de Fide Catholicâ. Feria quarta.
8. Feria quarta in Letania majorè.
9. In Ascensione Domini.
10. dominica secunda post Pentecosten.
11. dominica tertia post Pentecosten.
12. Narratio de Evangelii Textu.
13. dominica quarta post Pentecosten.
14. In Nativitate Sancti *Johannis*.
15. In Festivitate Sancti *Petri*.
16. Item de *Petro*.
17. In Passione Apostolorum *Petri* & *Pauli*.
18. de Passione Apostolorum.
19. In Natale Sancti *Pauli* Apostoli.
20. dominica octava post Pentecost.
21. dominica nona post Pentecost.
22. dominica undecima post Pent.
23. In Natale Sancti *Jacobi* Apostoli.
24. dominica duodecima post Pentecost.
25. dominica decima sexta post Pent.
26. dominica decima septima post Pent.
27. dominica vigesima prima post Pent.
28. Excusatio distantis.

29. In Natale unius Apostoli.
30. In hoc, *Designavit Dominus Etulios LXX duos, &c.*
31. In Natale Sanctorum Martyrum.
32. In Natale unius Confessoris.
33. In Natale Sanctorum Virginum.
34. In Dedicatione Ecclesiae.
35. In Natale omnium Sanctorum.
36. De Evangelio.
37. In Natale Sancti Clementis Martyris.
38. Dominica prima in Adventu Domini.
39. Dominica secunda in Adventu Domini.
Sequitur hunc Sermonem Narratiuncula Conversionis *Edwini* Regis *Northanbunbrorum* à Sancto *Paulino*, & Fragmentum Sermonis.
40. In Natale Sancti *Andraei* Apostoli.
41. Passio Sancti *Andraei* Apostoli.

Nota,

In fine Sermonum *Rich. Armachani* Archiep. contra mendicantes; *Londini* inter Codd. MSS. super *M. 4. Art.* sequitur Dialogus *Latine*, in charact. *Sax.* --- Dialogum excipiunt Canones nonnulli Parænetici, *Lat. & Sax.* quorum 1. de Perjurio. 2. de Falso Testimonio. 3. de Oratione. 4. de Privata Confessione. 5. de misericordia. 6. ut Parentes suos filios doceant. 7. de Charitate. 8. de Servitio Domini. 9. de publica Confessione. 10. de *Quadragesima*. 11. de Abstinencia. 12. de Castitate. 13. de Perceptione Sacramenti, quod sic incipit: *Admonendus est populus, ut ad sacrosanctum Sacramentum Corporis & Sanguinis Domini nunquam indifferenter accedant.* 14. de celebratione Missæ. 15. de Hora licita, sive de fumendo cibo ante Missam.

Libri Anglo-Saxonici in Bibliotheca publicâ Cantabrigiæ.

Beda Historia Ecclesiastica gentis Anglorum, *Saxonice* translatus à Rege *Alredo*. Hic est liber, quo usus est *Abr. Whelocus*.

Pastorale Gregorii *Saxonice*, eodem interprete.

Quatuor Evangelia *Sax.* Codex politissimus, qui cum *Hattoniano* ut plurimum conspirat. In fronte ejus, antiquâ manu *Latine*, & *Anglosaxonice* conspiciuntur exarata: Hunc textum evangeliorum debet *Leofricus* Episcopus Ecclesiæ Sancti Petri Apostoli in Exonia ad utilitatem successorum suorum. *Saxonice* sequuntur his verbis: *Ðar boc Leofric byscop gesancto Petro. 7 eallum his æftergengum into Exan-ceastre lode mid to þenienne.*

Psalmi *Lat. & Sax.* alternis lineis. Cod. pervetustus, & nitidissimus, quem cum suo exemplari contulit *E. Spelmannus H. F.*

Homiliæ quædam *Saxonice*, quas in cœnobio Monachorum de Tavestock Devon. repertas *Matth. Parkerus* Archiepiscopus Cant. dedit A.D. 1574. Rubricæ sequuntur:

1. Dominica tertia post Theophaniam. Quædam ex hoc sermone de prompta exhibuit *A. Whelocus Bedæ Hist. Ecclesiast.* p. 372.
2. Dominica in *Septuagesima*.
3. Dom. in *Sexagesima*.
4. Dom. in *Quinquagesima*.
6. Feria 4. in capite jejunii. *A. Whelocus* multa ex hoc sermone protulit de *non jejunando in die Dom.* Item ad docendum quod jejunandum est pro ratione virium, & discrimine regionum. *Bedæ H. E.* p. 228.
7. Dom. I. in *Quadragesima*. Proferuntur nonnulla ex hoc Sermone *Bedæ H. E.* p. 283.
8. Alia parabola in eadem die.
9. Dom. II. in *Quadrages.*
10. Dom. III. in *Quadrages.*
11. Dom. IV. in *Quadr.*
12. Sermo de Lege Dei.
13. Sermo de Josua.
14. Sermo de Oratione Moyfis.
15. Dom. V. in *Quadr.*
16. Dom. de Passione Domini.
17. Dom. Palmarum.
18. Dom. Paschæ. Habetur hic Sermo in MS. *Trin. Coll. Cantab.*
19. Sermo de Sacrificio in die Paschæ, edit. per *Math. Parkerum, Jo. Foxum & Guil. Lisle* ex hoc Exemplari.
20. Alius Sermo in die Paschæ. Extat in MS. *Trin. Coll.*
21. Feriâ IV. in Hebdom. Paschæ. vid. MS. *Trin. Coll.*
22. Dom. I. post Pascham. v. MS. *Trin. Coll.*
23. Dom. II. post Octav. Paschæ. v. MS. *Trin. Coll.*
24. Dom. III. post Pascham. v. MS. *Trin. Coll.*
25. Dom. IV. post Pascham. v. MS. *Trin. Coll.*
26. Dom. V. post Octav. Paschæ. v. *Bedæ H. E.* p. 284.
27. Sermo in Letania majori.
28. Sermo alius feria tertia.
29. Sermo alius feria quarta.
30. In Ascensione domini.
31. Dom. I. post Ascensionem. v. MS. *Trin. Coll.*
32. In die Sanctæ Pentecostes. v. MS. *Trin. Coll.*
33. Dom. Pentecost. v. MS. *Trin. Coll.*
34. Dom. I. post Pentecost. Citantur aliqua ex hoc Sermone ad indicandum, quid Ecclesia *Anglosax.* de peccato originali statuerit, *Bedæ H. E.* p. 63. Iterum de solo Deo pro auxilio, & salute invocando, p. 309.
35. Feria secunda, & tertia; On þæpe gangpucan. Est autem GANGFULA apud *Anglo-Saxones* septimana illa in quam rogationum & processionum (vel perambulationis) dies incidunt. *Ang. procession wærk.*
36. de dominica Oratione.

Grammatica Latino-Saxonica Ælfrici.

Annales Saxonici.

Sermones *Elfrici*. Titulus sic se habet: *Incipit Liber Catholicorum Sermonum Anglicè in Ecclesia per annum recitandorum*. Rubricæ sequuntur:

1. Sermo de initio creaturæ ad populum.
2. de natali Domini.
3. Passio B. *Stephani* protomartyris.
4. Assumptio S. *Johannis* Apostoli.
5. Natale Innocentium Infantium.
6. Circumcisio Domini nostri.
7. Epiphania Domini. Haud pauca ex hoc Sermone descripta de *gratia*, & *libero arbitrio* interseruit *A. Whelocms Bed.* H. E. p. 64.
8. dominica tertia post Epiphaniam domini.
9. Purificatio Sanctæ *Mariæ*. *Bedæ* H. E. p. 448. &c. multa ex hoc Sermone, & 76. citata leguntur ad redarguendam doctrinam de *immunitate virginis Mariæ à peccato originali*.
10. dominica in *Quinquages.*
11. dominica prima in *Quadrages.* Quædam de *observatione Quadragesimæ* ex hoc Sermone excerpta habentur *Bed.* H. E. p. 71. & de *non invocandis*, & *colendis Sanctis*, *ibid.* p. 283.
12. dominica in mediâ *Quadrages.*
13. Annuntiatio Sanctæ *Mariæ*.
14. In dominica Palmarum. Haud pauca de *peccato originali* ex hoc Sermone, & Sermonibus de *initio creaturæ*, & *nat. Dom.* descripta extant *Bedæ* H. Eccl. p. 61, 62. &c. Quædam etiam de *gratia*, & *libero arbitrio* ex eodem collecta leguntur *ibid.* p. 67, &c.
15. dominica sanctæ *Paschæ*.
16. dominica prima post *Pascham*.
17. dominica secunda post *Pascham*.
18. In Letaniâ majore. v. ms. Coll. *Trin.* p. 118.
19. In dominicâ Oratione. v. ms. *Trin.* Coll. p. 135.
20. *De fide Catholicâ*. Excerpta lectu dignissima ex hoc Sermone cum Latinâ suâ versione interseruit *Whelocms Bedæ* sui p. 41, & 420. v. ms. *Trin.* Coll. p. 157.
21. de Ascensione domini. v. ms. *ibid.* p. 179.
22. In die sanctæ *Pentecostes*.
23. dominica secunda post *Pentecosten*. ms. Coll. *Trin.* p. 295.
24. dominica quarta post *Pentecost.* ms. *ibid.* p. 319.
25. Nativitas Sancti *Johannis* Baptistæ. v. *Bed.* H. E. p. 450.
26. Passio Apostoli *Petri*, & *Pauli*. Ex hoc Sermone, & 67. multa congestit *A. Wb. Bedæ* sui H. E. p. 236. &c. de *fide*, & *primatu Petri*.
27. de Passione Apostolorum.
28. Nativitas Sancti *Pauli* Apostoli.
29. dominica XI. post *Pentecost.*
30. Passio Beati *Laurentii* Apostoli.
31. Passio Sancti *Bartholomæi* Apostoli.
32. decollatio S. *Johannis*.

33. Dominica XIV post Pentecost.
34. Dedicatio Ecclesiæ *Michaelis*. Haud pauca de *institutione Diei Dominicæ, edque observandâ* ex hoc Sermone deprompta habentur *Bed. H. E. p. 243, 244, &c.*
35. dominica XX post Pentecost.
36. Natale omnium Sanctorum. vid. *Bedæ H. E. p. 313.* ubi multa ex hoc Sermone descripta leguntur.
37. Natale S. *Clementis* Martyris.
38. Natale S. *Andræ* Apost.
39. dominica prima in Adventu domini. Ex hoc, & 73. Sermone de *Assumptione S. Mariæ*, ut & ex 87. in *natale unius Confessoris*, multa protulit de legendis SS. Scripturis *A. Wheloc. Bedæ* sui pag. 172, 173.
40. dominica secunda in Adventu domini.
41. Natale domini.
42. Natale S. *Stephani* protomart.
43. Sermo in *Epiphaniâ*. Quædam de Baptismo lectu digna ex hoc Sermone petita edidit *A. Wh. Bedæ* sui p. 179. &c.
44. dominica secunda post *Epiphaniam*.
45. dominica in *Septuagesimâ*.
46. dominica in *Sexagesimâ*.
47. dominica in *Quadragesimâ*.
48. dominica secunda in *Quadrages.*
49. *Gregor.* Pap. Roman.
50. depositio S. *Cuthberti* Episcopi. vid. *Bed. H. E. p. 363.*
51. S. *Benedict.* Abb. Multa habet hic Sermo de compunctione cordis, de confessione, & pœnitentiâ, quæ exhibentur *Bed. H. E. p. 340, & 411.*
52. In media *Quadragesimâ*.
53. dominica quinta *Quadragesimæ*.
54. dominica Palmarum.
55. Sermo de Sacrificio in die *Paschæ*. Integrum hunc Sermonem Latine donatum exhibuit *A. Whelocus Bedæ* sui p. 462. &c.
56. Alius Sermo de die *Paschæ*.
57. Apost. *Philip. & Jacob.*
58. de Sancto *Jacobo* Apostolo.
59. Inventio sanctæ Crucis. v. *Bed. H. E. p. 435.*
60. In die SS. *Alexandri &c.*
61. Feria secunda in Letania majore. Citantur testimonia ex hoc Sermone contra doctrinam Papisticam meriti ex congruo, vel condigno. *Bed. H. E. p. 268.*
62. In Letaniâ majore feria tertia.
63. Hortatorius Sermo de efficacia S. Missæ.
64. dominica tertia Pentecostes. v. ms. Coll. *Trin.*

65. Alia narratio de Evangelii textu.
66. In festivitate S. Petri Apostoli.
67. De Sancto Petro.
68. Dominica quinta post Pentecost.
69. Dominica nona post Pentecost.
70. Natale S. Jacobi Apostoli.
71. Sanctorum septem dormientium.
72. Post Pentecosten.
73. Assumptio Sanctæ Mariæ.
74. Dominica prima, quando legitur Job.
75. Dominica decima sexta post Pentecost.
76. De sancta Maria.
77. Nativitas S. Math. Apost. & Evangelistæ.
78. Passio Ejusdem.
79. Passio SS. Apostolorum Simonis & Judæ.
80. Depositio S. Martini Episcopi.
81. De ejus obitu.
82. Excusatio distantis.
83. In Natale unius Apostoli. *Bed. H. E. p. 289. leguntur deprompta ex hoc Sermone, quæ ostendunt Paulum Petra æqualem fuisse. v. etiam p. 450.*
84. In Nativitate plurimorum Apostolorum.
85. In Natali SS. Martyrum.
86. In Natali unius Confessoris.
87. In Nat. SS. Virginum. *Quandam contra Sanctorum monita, & purgatorium ex hoc Sermone deprompta dedit A. Wh. Bedæ sui pag. 195, 196.*
88. In dedicatione Ecclesiæ. *Integrum hunc Sermonem cum versione sua Latinâ emisit A. Wh. Bedæ sui p. 376. &c.*
89. Oratio.
90. De Temporibus anni. *Nonnulla Latinè versâ ex hoc Sermone Bedæ sui Historiæ interfereuit A. Wh. p. 144.*
91. De Æquinoctio Vernali.
92. de Nocte.
93. de Anno.
94. de Mundo.
95. de Æquinoctiis.
96. de saltu Lunæ.
97. de diversis Stellis.
98. de duodecim Ventis.
99. de pluvîa.
100. de grandine.
101. de Nive.
102. de Tonitru.
103. Læssa Epæba. Mæsse Epæba. Lebedu on Englyc. Orationes scilicet pro Sapientiâ, Patientiâ, & Pœnitentia. *Quæ omnia habentur Bedæ Whelociani p. 496. &c.*

104. *Elfrici* Epistola de Canonibus Lat. & tractatus de Canonibus Saxonice.
 105. Ejusdem Præfatio hujus libri Sermonum omnium. Lat. Confutatio fabulosa de Assumptione B. *Mariæ* ex hoc Codice fol. 186. (continet autem folia 514.) excisa est. quam hic restituit, & supplevit *Abr. Whelocus*, nunquam satis laudandus, ex Codice ms. Coll. Corp. Christi Cant. Homil. Sax. Vol. 3.

Homiliæ Saxonice LI. ex dono *Matthæi* Archiep. Cantuar.

Elfrici Præfatio, Saxonice. Sequuntur Rubricæ:

1. Incipit liber Geneseos. Desinit cum Cap. 2480.
2. Homilia in Dominicâ Passionis.
3. Nativitas Domini nostri Jesu Christi.
4. Vita S. *Etheldrythæ* Virginis, de quâ vid. *Bed. H. E.*
5. Vita *Benedicti* Abbatis.
6. Cathedra Sancti *Petri* Apost.
7. Conversio S. *Pauli*.
8. De Passione *Perri*, & *Pauli*.
9. Sancti *Andree* Apost. Passio.
10. Assumptio *Johannis* Apostoli.
11. Passio *Philippi*, & *Jacobi*.
12. De sancto *Jacobo*.
13. Passio S. *Bartholomæi* Apost.
14. Passio S. *Jacobi* Apost.
15. S. *Matthæi* passio.
16. *Simonis*, & *Judæ* passio.
17. S. *Thomæ* Apost. passio.
18. Passio S. *Marci* Evangelistæ.
19. Sermo de memoriâ Sanctorum.
20. S. *Stephani* passio.
21. Natale SS. Innocentium.
22. *Vincentii* passio.
23. Passio Beati *Laurentii*.
24. De *Gregorio* Papa.
25. S. *Georgii* passio.
26. Passio Sancti *Albani*. Huic Sermonem, cum suâ Latinâ versione, subjecit *Abr. Whelocus Bedæ H. E. p. 36.*
27. Passio Sancti *Edmundi* Regis.
28. De Sancto *Job*.
29. Passio Sancti *Oswaldi* Regis. De quo vid. *Bed. H. E. p. 175.*
30. Passio S. *Dionysii*, & Sociorum.
31. Passio S. *Clementis*.
32. De falsis diis.
33. De *Machabæis*.
34. Passio SS. *Abdon*. & *Sennen*.
35. Epistola *Pauli*.
36. Verba *Augustini*.

37. Exaltatio sanctæ Crucis.
38. *Augustini* Sermo.
39. de scientiâ.
40. de fide.
41. de verâ Charitate.
42. de spe.
43. *De Scripturarum Lectione.*
44. de Pace.
45. de Misericordiâ.
46. de Indulgentiâ.
47. de Patientiâ.
48. de humilitate.
49. de Compunctione Cordis.
50. de Confessione Peccatorum.
51. de Poenitentia.
52. Sermo de quodam † *Driðemio* mortuo &c. & alia quædam quibus [ut mihi scripsit vir doctissimus, sed *Saxonicarum* literarum haud adeo peritus] tituli non apponuntur. Inter hæc Rubricis carentia forsan quærenda sunt *Nathanis Judei legatio fabulosa*, & *Nicodemi pseudo-Evangelium* Saxonice (quod alias, opinor, inscribitur *Gesta Servatoris nostri*) quæ ex antiquis publicæ *Cantabrigiensis* Bibliothecæ membranis se descripsisse testatur *F. Junius F.F.* in *Anglosaxonicis* suis ante *Gl. Gothicum*.

† De hoc
Driðemio,
vel *Driðibel-*
mo vid. *Bed.*
H. E. edit.
Cant. p. 411,
412, 413.
&c.

Libri Saxonici in Bibl. Trin. Coll. Cant.

Liber Homiliarum pulcherrimè exaratus, continens Sermones numero 28. fol. qui proferuntur pluries à Clarissimo *Wheloco* in Ecclesiastica historia *Bede*.

1. Sermo in Dominicam Paschat.
2. Alius Sermo Dominicæ Pasch.
3. Feria quarta in hebdomada à Pasch.
4. In dominica prima post Pasch.
5. In dominica secunda post Pasch. *Eccl. hist. Bed. p. 397.*
6. In dominica tertia post Pasch. *Deest in ms. Biblioth. publ. Cantabr.*
7. In dominica quarta post Pasch.
8. In dominica quinta post Pasch.
9. In Letania majori. Ab hoc diversus est *ms. Bibl. publ.*
10. In Feria tertia de Dominica Oratione.
11. In Feria quarta de Fide Catholica.
12. In Ascensione Domini.
13. Dominica post Ascensionem Domini.
14. In die sanctæ Pentecostes.
15. Dominica Pentecost.
16. De Septiformi Spiritu. *Deest in ms. Bibl. publ.*

17. Sermo ad populum in Octav. Pentecost.
18. dominica prima post Pentecost. deest in ms. Bibl. publ.
19. dominica secunda post Pentecost.
20. dominica tertia post Pentecost.
21. dominica quarta post Pent.
22. dominica quinta post Pent.
23. dominica sexta post Pent. Eccl. Hist. *Bed.* p. 257.
24. dominica septima post Pent. Deest in ms. Bibl. publ. & citatur E. H. *Bed.* p. 426.
25. dominica octava post Pent. Deest in ms. Bibl. publ. & citatur E. H. *Bed.* p. 282. 398.
26. dominica nona post Pent.
27. dominica decima post Pent. deest in ms. Bibl. publ.
28. dominica undecima post Pent.

Rythmi quidam & Homiliæ partim *Saxonice* partim *Anglicè*, sed literis *Saxonice* scripti. Rythmos hos cujusdam Poetæ semi-Saxonis citat *Whe-locus* Eccl. Hist. *Bed.* p. 25. & 114.

Gregorii Magni Pastorale ab *Alredo* Rege conversum.

Grammatica *Saxonico-Latina*, seu excerpta ex *Prisciano* per *Ælfricum*.

Plalterium interlineare cum Versione *Gallica* & *Saxonica*. Hunc Codicem cum suo exemplari contulit *Joh. Spelmanus H. F.*

Libri qui habentur in Bibliotheca Coll. Corporis Christi Cant.
vulgò *Coll. Benedicti*.

Sub Litera B.

Regula Sancti *Benedicti* *Lat. & Sax.*

4. 16. 1.

Sub Litera D.

Martyrologium valde truncatum tam in capite, quam in calce.

5. 36.

Sub Litera F.

Expositiones quorundam *Saxonicorum* vocabulorum, quæ in *Saxonicorum* Regum Legibus occurrunt.

6. 63.

Sub Litera L.

Post *Theodori* poenitentiale, *Egbertum* de Canonibus, & scintillarium (quæ quidem omnia Characteribus tantum *Saxon.* exarantur) sequuntur scripta bene multa ipso *Saxonico* Sermonè à *Jamesio* prætermis-
sæ. Videntur autem (inquit Amicus meus) constare præcipuè ex variis sive Canonibus sive Constitutionibus Ecclesiæ *Anglo-Saxonicae*.

12. 133.

Sub Litera N.

Excerptiones de *Prisciano* minore *Latino-Saxon.* per *Ælfricum*. Pars prior restituta est manu recentioris scribæ.

19. 190.

Sub Litera S.

Pastorale Gregorii *Saxonice* per *Alfredum*.

1. 268.

Historia *Bedæ* *Saxonice*. Versio hæc ab illâ in Bibl. publ. *Cant.* in tantum differt, ut planè altera videri possit.

2. 278.

3. 279. *Lexicon Saxonicum*, cum Interpretatione Nominum *Hebraicorum & Græcorum* in Bibliis.
4. 276. Quatuor Evangelia, *Saxonice*. In pagina inter Evangelium *Lucæ & Johannis* habetur Catalogus Pontificum Sedis Apostolicæ à *Petro* ad *Alexandrum* Archiep. Cant. ab *Augustino* ad *Anselmum* Archiep. Ebor. à *Paulino* ad *Bosan* Episc. *Shirburnensium*; ab *Aldhelmo* ad *Affer*. Episc. *Wellens.* à *Sigaro* ad *Johannem* Ep. *Haiciorum*; à *Saxulfo* ad *Samsonem* Ep. *Adripum*, à *Wilfrido* ad *Wulfigum* Episc. *Halsfeldens.* ab *Acca* ad *Canbiribr.* Nomina ad *Casa Candida*: à *Pebthelmo* ad *Beadulphum* Episcop. *Lindisfarnorum*; à *Stadbæd* Ep. *Roffens.* ----- à *Paulino* ad *Godwine* Ep. *Merciorum*; à *Diuna* ad *Hæddan & Wilfridum*. Sub finem Evangelii secundum *Matthæum* habentur sequentia: Ego *Ælfricus* recipi hunc Librum in monasterio *Baldonio* et debi *Brihtpoldo* *Pneporito*. Quis autem fuerit *Ælfricus* ille aut etiam *Brihtwoldus*, inter tot Synonimos (si dicam) *Anglo-Saxones*, penes doctos sit pronuntiare. * Ut Codex *Cantabrigiensis & Hattonianus* ut plurimum inter se conspirant; sic hic & *Oxonienfis* rariùs ab invicem dissentiunt.
5. 266. *Homiliarum Saxonicarum* Liber primus. Hujus libri p. 387. l. 13. *Transubstantiatio* retellitur.
1. De initio Creaturæ.	Pag.
II. De Dominica Oratione.	1.
III. De Fide Catholica.	17.
IV. De die Dominica.	30.
V. De Oratione <i>Moyfi</i> in medio populi.	44.
VI. De Lege Dei. In medio 4 ^{mæ} .	66.
VII. De <i>Josue</i> & Pugnis ejus.	97.
VIII. Dominica secunda post <i>Epiphaniam</i> .	109.
IX. Dominica tertia post <i>Epiphaniam</i> .	125.
X. Interrogationes <i>Sigewulfi</i> .	139.
XI. Dominica in <i>Sexagesima</i> .	174.
XII. Dominica in <i>Quinquagesima</i> .	184.
XIII. Alia narratio. Doctrina pop.	194.
XIV. Dominica prima <i>Quadragesimæ</i> .	206.
XV. Alia Doctrina Populi.	218.
XVI. Feria sexta in prima Hebdomade <i>Quadragesimæ</i> .	227.
XVII. Dominica secunda <i>Quadragesimæ</i> .	237.
XVIII. Item alia Doctrina Populi.	243.
XIX. Feria sexta, secunda Hebd. 4 ^{mæ} .	252.
XX. Feria sexta, tertia Hebd. 4 ^{mæ} .	256.
XXI. Dominica quarta in <i>Quadragesima</i> .	267.
XXII. Feria secunda in quarta Hebd. 4 ^{mæ} .	274.
XXIII. Dominica quinta in <i>Quadragesima</i> .	284.
XXIV. Feria sexta in quinta Hebd. <i>Quadragesimæ</i> .	298.
XXV. Dominica in Ramis Palmarum.	305.
XXVI. Alius Sermo in Ramis Palmarum.	322.
XXVII. De Coena domini in quinta Feria.	333.

* Vid. *Mar-
schalli Ob-
servat. in
Vers. Anglo-
Sax. p. 490.*

xxviii. de Parasceve.	Pag. 347.
xxix. In Sabbato sancto.	365.
xxx. In die Paschalis.	382.
xxxi. dominica prima post Pascham.	391.
xxxii. dominica prima Oct. Paschalis.	398.
xxxiii. Feria Secunda in Letania majori.	403.
xxxiv. Feria tertia in Letania majori.	412.
xxxv. Feria quarta in Let. majori.	422.
xxxvi. In die Ascensionis.	431.
xxxvii. In die Pentecostes.	441.
xxxviii. dominica secunda post Pentecost.	454.
xxxix. dominica tertia post Pent.	462.
xl. Alia narratio de Textu Evangelii.	468.
xli. dominica quarta post Pentecost.	472.
xl.ii. dominica octava post Pent.	483.
xl.iii. dominica nona post Pent.	489.
xl. iv. dominica undecima post Pent.	496.
xl. v. dominica duodecima post Pent.	508.
xl. vi. dominica 16a post Pent.	516.
xl. vii. dominica 17a post Pent.	521.
xl. viii. dominica 21a post Pent.	530.
xl. ix. dominica prima in Adventu.	541.
l. dominica secunda in Adventu.	553.
li. depositio Sancti Augustini.	563.

I. Homiliarum Saxon. Liber secundus.

6. 267.

i. de initio Creaturæ.	Pag. I.
ii. Hexameron.	15.
iii. Interrogationes Sigewulfi.	
iv. dominica quarta post Pent.	33.
v. de Oratione dominica.	43.
vi. Sermo ad populum 8. Pentecost.	54.
vii. de octo vitiis & duodecim Abusivis.	73.
viii. de Auguriis.	88.
ix. Sermo de die Judicii.	101.
x. Ad Populum. Quando volueris.	114.
xi. Unius Confessoris.	126.
xii. de tribus Ordinibus.	198.
xiii. de Infantibus non baptizatis.	139.
xiv. de Vaniloquio.	140.
xv. de Avaritia.	141.
xvi. de falsis diis.	142.
xvii. Annuntiatio B. Mariæ Virg.	163.
xviii. de Nativitate domini.	173.
xix. Circumcisio domini.	182.
xx. Epiphania.	190.
xxi. Purificatio.	201.

xxii. domi-

xxii. dominica prima in <i>4ma</i> .	Pag. 210.
xxiii. dominica Palmarum.	217.
xxiv. In die Paschatis.	229.
xxv. dominica prima post Paschatem.	237.
xxvi. Vigilia Ascensionis.	244.
xxvii. In Ascensione Domini.	253.
xxviii. In die Pentecostes.	263.
xxix. de Septiformi Spiritu.	274.
xxx. de Antichristo.	134.
xxxi. de Sanguine prohibito.	137.
II. Regula Sancti <i>Benedicti</i> Lat. & <i>Saxon.</i> quæ continet Cap. 73. Sic incipit : Monachorum quatuor esse genera.	

7. 272. Homiliarum *Saxonicarum* Liber Tertius.

1. Hexaemeron.	Pag. 1.
2. dominica prima Adventus.	87.
3. dominica secunda Adventus.	
4. In Nativitate Christi.	15.
5. Passio <i>Stephani</i> .	24.
6. Assumptio Sancti <i>Johannis</i> .	32.
7. In Nativitate Innocentium.	44.
8. Circumcisio Domini.	99.
9. de Epiphania Domini.	107.
10. dominica secunda post Epiphan.	54.
11. In Purificatione.	63.
12. dominica in <i>Quinquagesima</i> .	73.
13. dominica prima in <i>Quadragesima</i> .	81.
14. dominica tertia in <i>Quadragesima</i> .	123.
15. dominica in Ramis Palmarum.	147.
16. Annuntiatio B. <i>Mariæ</i> .	138.
17. dominica Pasch.	157.
18. dominica prima post Pasch.	165.
19. dominica secunda post Pasch.	174.
20. In Letania majori.	189.
21. Feria tertia de Oratione Dominica.	197.
22. Feria quarta de Fide Catholica.	210.
23. In Octav. Pentecost.	215.
24. Dominica secunda post Pentecost.	233.
25. Dominica quarta post Pent.	241.
26. Dominica undecima post Pent.	294.
27. Dominica 14a post Pent.	375.
28. Dominica vigesima post Pent.	394.
29. Nativitas Sancti <i>Johannis</i> .	250.
30. Passio <i>Petri & Pauli</i> .	270.
31. Alia Concio de eadem.	274.
32. In Nativitate Sancti <i>Pauli</i> .	283.
33. Passio Sancti <i>Laurentii</i> .	305.
34. Assumptio	

34. Assumptio B. Mariæ.	Pag. 318.
35. Passio Bartholomæi.	334.
36. decollatio Sancti Johannis Baptistæ.	347.
37. Nativitas B. Mariæ.	357.
38. In Nativitate Sancti Clementis.	421.
39. In Nativitate Sancti Andreæ.	434.
40. Passio Sancti Andreæ.	440.
41. Nativitas Omnium Sanctorum.	407.
42. de Evang. Vicens Jhesus turbam.	414.
43. de sancta Virginitate.	359.
44. de dedicatione Sancti Michaelis.	382.
45. In Nativitate unius Confessoris.	451.
Homiliarum Saxonie. Liber quartus, qui traductus dicitur ab <i>Elfrico</i>	8. 273.

Abbate.

i. Sermo in Natali Domini.	Pag. 1.
ii. In Natali Sancti Stephani.	7.
iii. In Assumptione Sancti Johannis.	13.
iv. In Natali Innocentium.	21.
v. In Octav. Domini nostri.	29.
vi. In Epiphania Domini.	34.
vii. dominica prima post Epiphaniam.	44.
viii. dominica secunda post Epiphaniam.	47.
ix. dominica tertia post Epiphaniam.	57.
x. In Purificatione Virginis.	64.
xi. Circumcisio Domini.	27.
xii. de Pœnitentia in <i>Quadragesima</i> .	311.
xiii. dominica in <i>Septuagesima</i> .	110.
xiv. dominica in <i>Sexagesima</i> .	117.
xv. dominica in <i>Quinquagesima</i> .	122.
xvi. dominica prima <i>Quadragesimæ</i> .	128.
xvii. Alia Concio eadem die.	306.
xviii. dominica secunda <i>Quadragesimæ</i> .	150.
xix. Alia Concio eadem die.	132.
xx. dominica tertia <i>Quadragesimæ</i> .	16.
xxi. dominica quarta <i>Quadragesimæ</i> .	140.
xxii. dominica quinta <i>Quadragesimæ</i> .	145.
xxiii. Alia Concio eadem die.	153.
xxiv. dominica in Ramis Palmarum.	160.
xxv. de Cœna Domini.	166.
xxvi. de Parasceve.	175.
xxvii. de Sabbato sancto.	185.
xxviii. In die Paschæ.	196.
xxix. Alia de die Paschatis.	218.
xxx. Alia de die Paschatis.	226.
xxxi. Alia de sancta Paschate.	228.
xxxii. dominica prima post Paschat.	202.

xxxiii. Dominica secunda post Paschat.	Pag. 206.
xxxiv. Ascensio Domini.	248.
xxxv. In die Pentecost.	254.
xxxvi. Dominica prima post Oct. Pentecost.	259.
xxxvii. Dominica secunda post Pentecost.	263.
xxxviii. De quatuor Evangelist.	293.
xxxix. <i>Johannis</i> Baptistæ.	268.
xl. <i>Petri</i> Apostoli.	273.
xli. Alia ejusdem.	276.
xlII. Alia ejusdem.	278.
xlIII. Passio <i>Petri</i> & <i>Pauli</i> .	281.
xlIV. Annuntiatio B. <i>Mariæ</i> .	104.
xlV. Sancti <i>Andræ</i> .	387.
xlVI. Sancti <i>Johannis</i> & de Paradiso.	374.
xlVII. Passio <i>Bartolomæi</i> .	321.
xlVIII. Macchabæorum.	328.
xlIX. Sancti <i>Laurentii</i> .	341.
L. Assumptio B. Virginis.	350.
LI. Dedicatio Ecclesiæ Sancti <i>Michaelis</i> .	363.
LII. Sancti <i>Martini</i> .	378.
LIII. De initio Creaturæ.	367.
LIV. Sancti <i>Gregorii</i> .	73.
LV. Sancti <i>Cuthberti</i> .	81.
LVI. Sancti <i>Benedicti</i> .	90.
LVII. Plurimarum Virginum.	243.
LVIII. Unius Confessoris.	236.
LIX. Plurimorum Martyrum.	231.
LX. <i>Philippi</i> & <i>Jacobi</i> .	209.
LXI. Inventio sanctæ Crucis.	213.
LXII. <i>Alexandri</i> Event. & <i>Theodoli</i> .	215.
LXIII. De Virginitate.	395.
9. 275. Homiliarum <i>Saxonicarum</i> Liber Quintus.	
1. In Principio creavit Deus.	Pag. 1.
2. dominica prima de Adventu Domini.	6.
3. dominica secunda de Adventu Domini.	8.
4. dominica tertia de Adv. Dom. viz. <i>Quando volueris</i> .	12.
5. dominica quarta, viz. <i>Quando volueris</i> .	15.
6. de Nativitate Domini.	17.
7. de Sancto <i>Stephano</i> .	20.
8. de Sancto <i>Johanne</i> Evangelista.	24.
9. dominica secunda -----	28.
10. dominica tertia, & <i>quando volueris</i> .	30.
11. dominica quarta, & <i>quando volueris</i> .	31.
12. dominica quinta, aut <i>quando volueris</i> , & de Verbis Domini. }	33.
13. dominica in <i>Septuagesima</i> .	36.

14. De Halleluja.	Pag. 39.	
15. Dominica in <i>Sexagesima</i> .	40.	
16. Dominica in <i>Quinquagesima</i> .	43.	
17. Lap-ſpel in Cap. jejunii.	46.	
18. Dominica prima in <i>Quadragesima</i> .	50.	
19. Feria ſecunda Evang. <i>Cum venerit</i> .	54.	
20. Dominica ſecunda in <i>Quadragesima</i> .	57.	
21. Dominica tertia in <i>Quadragesima</i> .	59.	
22. Dominica quarta in <i>Quadragesima</i> .	63.	
23. Dominica quinta in <i>Quadragesima</i> .	65.	
24. Feria ſexta ante ramos Palmarum.	70.	
25. dominica in ramis Palmarum.	72.	
26. Feria ſecunda de Paſch. domini.	76.	
27. Feria quinta in cœna domini.	81.	
28. * <i>Sermo de Sacrificio in die Paſchatis</i> .	85.	* <i>bis occurrit</i>
29. Sermo in Letania majori.	93.	<i>hic Sermo in-</i>
30. Feria in Letania majori.	97.	<i>ter MSS.</i>
31. Eodem die de Oratione dominica.	101.	<i>Bibl. publ.</i>
32. Feria tertia de Letania majori.	105.	<i>Cantabr.</i>
Dialogi Gregorii, Sax. <i>Werefrithus</i> Episcopus <i>Wigornienſis</i> , juſſu <i>Aluredi</i> Re-	10. 280.	
gis, à <i>Rogero Horveden</i> , dicitur dialogos Gregorii de Latinitate in <i>Saxon-</i>		
<i>cam</i> Linguam tranſtuliffe.		
Chronica vetuſtiſſima <i>Saxonice</i> ſcripta anno 23. ætatis <i>Ælfrici</i> ; ſeu aliter	11. 269.	
<i>Annales Saxonici Eccleſiæ Cantuar.</i> Hoc Codice, & altero Bibliothecæ		
<i>Cotton.</i> uſus eſt <i>Whelocus</i> .		
2. <i>Leges Aluredi</i> .	12. 268.	
Pastorale <i>Saxonicum</i> , ſive Canones Concilii <i>Nicæni</i> & aliorum; <i>Latine</i> à		
<i>Theodoro</i> Archiepiſcopo <i>Cantuarienſi</i> ſcriptum, <i>Saxonice</i> ab <i>Ælfrico</i> verſum.		
Liber Homiliarum <i>Saxon.</i> Sextus.	13. 277.	
1. In die Pentecoſtes.	Pag. 3.	
2. In Natali unius Apoſtoli.	25.	
3. In Natale plurium Martyrum.	36.	
4. In Natale unius Confeſſ.	54.	
5. In Natale Virginum.	76.	
6. Sermo in Octav. Pentecoſtes.	99.	
7. Lap-ſpell ꝑ ꝑcꝑꝑꝑꝑ-boc.	150.	
8. Admonitio Amici.	159.	
9. Lap-ſpell.	170.	
10. Lap-ſpell.	209.	
11. In Letania.	227.	
12. Feria tertia de Dominica Oratione.	254.	
13. Feria quarta de Fide Catholica.	287.	
14. In Aſcenſione Domini.	324.	
15. De duodecim Abusiſis.	356.	
Homiliarum <i>Saxon.</i> Septimus Liber.	14. 283.	
1. De Temporibus Antichriſti.	Pag. 1.	

* *Excerpta*
ex hoc Ser-
monē Latinē
à Wheloco
data habes
Bedæ E. H.
p. 460.
 † *Sermonem*
hunc nobis
exhibuit cum
Lat. suā
vers. Whelo-
cus Bedæ sui
p. 41. &
 441.

2. * Sunnan-bæger rpell.	38.
3. Serm. Angelorum notitia.	73.
4. Lap-rpel.	95.
5. Sermo de Baptifmate.	112.
6. Incipiunt Sermones Lupi Ep.	134.
7. † de Fide Catholica.	161.
8. de die Judicii.	182.
9. Dep onginð be Lpirtendome.	204.
10. Lap-rpel.	235.
11. Lap-rpel.	252.
12. Sermo in Letania majori, vel <i>Quando volueris.</i>	281.
13. Lap-rpel in dominica quarta <i>Quadragesimæ.</i>	308.
14. Lap-rpel in dominica tertia <i>Quadragesimæ.</i>	329.
15. de Virginitate.	347.

¶ Nota, Liber Octavus, qui inscribitur Homiliarum, in interiori Bibliotheca Coll. *Benedict.* non est talis; sed Regula tantum quarundam Sanctimonialium *Saxonicarum.*

15. 274. A Rule for Puns and Recluses in old English, written in Saxon Characters.

16. 286. Missale *Latino-Saxonicum* vulgò vocatum *The Red Book o' Derby.* In fronte ejus exscriptum habetur, quicumque manu Libro isti impolitâ sciens pejeraverit, morte subitaneâ periturum: id opinionis in Agro *Derbieni* olim obtinuisse videtur.

17. 285. Homiliarum Liber nonus mutilatus in fine.

1. Evangelium dominica tertia post Epiphaniam.	Pag. 45.
2. dominica <i>Septuagesima.</i>	47.
3. Sermo eodem die.	49.
4. dominica <i>Sexagesima.</i>	51.
5. dominica <i>Quinquagesima.</i>	52.
6. dominica prima in <i>Quadragesima.</i>	55.
7. dominica secunda in <i>Quadragesima.</i>	58.
8. dominica tertia in <i>Quadragesima.</i>	59.
9. dominica quarta in <i>Quadragesima.</i>	62.
10. de <i>Lazaro.</i>	63.
11. de Passione.	69.
12. In ramis Palmarum.	72.
13. de Passione feria sexta.	75.
14. In Resurrectione Domini.	78.
15. de Resurrectione.	80.
16. In inventione Crucis.	82.
17. de Nativitate Sancti <i>Johannis Baptistæ.</i>	85.
18. Evang. & Hom. Nativ. <i>Petri & Pauli.</i>	88.
19. de Passione <i>Petri & Pauli.</i>	89.
20. de Sancto <i>Paulo</i> Apostolo.	91.
21. Passio B. <i>Margaretæ.</i>	94.
22. Passio Sancti <i>Laurentii.</i>	98.

23. In die Decollationis S. <i>Johannis Baptistæ.</i>	Pag. 101.
24. Historia <i>Egidii Abbatis.</i>	104.
25. In Fest. Sancti <i>Michaelis.</i>	117.
26. In die Omnium Sanctorum.	121.
27. Evangelium eodem die.	122.
28. In Nativitate Sancti <i>Clementis.</i>	124.
29. In Nativitate Sancti <i>Andree.</i>	127.
30. Passio Sancti <i>Andree.</i>	129.
31. Vita <i>Nicolai</i> Episcopi.	131.
32. Sermo de Apostolis.	138.
33. de Evangelistis.	139.
34. de Martyribus.	140.
35. de Confessoribus.	142.
36. de Virginitibus.	145.
37. de Temporibus.	147.
38. Feria secunda in Letania majori.	151.
39. Sermo in eadem.	153.
40. Feria tertia in Rogationibus.	155.
41. In Vigilia Ascensionis.	157.
42. Evangelium Feria quarta in Letania.	158.
43. Sermo in Letania majori.	161.
44. Sermo Sancti <i>Augustini.</i>	<i>ibid.</i>
45. die Ascensionis Domini.	163.
46. In die Pentecostes.	166.
47. Post Oct. Pentecost.	169.
48. Evangelium Dom. 2.	171.
49. Dominica septima post Trinitatem.	176.
50. Dominica octava	178.
51. Dominica decima	179.
52. Dominica undecima	192.
53. Dominica 154	193.
54. Dominica 164	194.
55. Dominica 204 post Epiphaniam.	197.
56. Sermo de memoria Sanctorum.	200.
57. De duodecim Abusivis secundum <i>Cyprianum.</i>	203.
58. De Doctrina Apostolica.	206.
59. De falsis Diis.	208.
60. Interrogationes <i>Sigewulfi.</i>	214.
61. Dominica in <i>Quadragesima.</i>	219.
62. De Oratione Moysis in medio <i>Quadragesimæ.</i>	222.
63. Excommunicationis Forma.	224.
64. Quomodo <i>Achitophel</i> & alii se suspenderunt.	225.
65. Passio Sanctorum Machabæorum.	226.
66. Oratores, Laboratores, Bellatores.	233.
67. Quomodo <i>Judith</i> interfecit <i>Holofernem.</i>	233.

- ¶ Nota, Decem Libri Homiliarum *Saxonicarum* fuerunt; sed decimus ex isto numero desideratur: Reliquæ compinguntur 8. Voluminibus, & in Collegio *Bennet* conservantur, quarum Indices & Tituli supra ponuntur.
18. 284. 1. *Miscellanea Saxonice*: 1. Ordinale de diebus. 2. de Creatione Adam. 3. de ætatibus Mundi. 4. Sermones *Lupi*. 5. de Fide Catholica. 6. Admonitio *Wolstani* ad diversos. 7. de variis Casibus. 8. † Epistola *Ælfrici*. 9. * Lex Presbyterorum *Northumbrorum*. 10. Constitutiones a *Edgari* & *Egberti*. 11. de Præceptis Domini. 12. de Vitiis & Virtutibus. 13. a Leges *Athelstani Sax.* & *Latine*. 14. de Visione *Isaie*. 15. Verba *Hieremie*. 16. de Antichristo. 17. Varii Sermones. 18. Verba *Ezechiels* Prophetæ. 19. Sermo *Lupi* ad Anglos super incursum Danorum. 20. Liber Constitutionum Provincialium. 21. b Leges *Ethelredi*. 22. a Leges *Ethelstani*. 23. c Leges *Edmondi*. 24. d Leges *Edgari*. 25. Leges de *Wirgolds*. 26. de Legibus diversorum Comitatum. 27. de Baptismo. 28. de Ecclesiasticis Gradibus & Officiis. 29. e Leges *Canuti*. 30. de *Antiocho* Rege. 31. de Rege *Ethelbrit*. 32. f de Sancto *Albano* & aliis. 33. *Beda* de die Judicii. 34. de Oratione Dominica. 35. de modo Confitendi. 36. Canones numero 45. *Latine*. 37. idem Canones *Saxonice*. Nota quòd transubstantiatio recelli potest ex hujus libri p. 113.
1644. p. 45. Leges *Saxonice*.
Spelm. Concil. Vol. I. Homiliæ quædam *Saxonice*, verùm pauca illæ, & in fine imperfectæ.
 p. 396. Quædam Capita *Geneseos Saxonice*. viz. ad vicessimum usque quartum Caput cum præfatione *Ælfrici*.
 b *Archaionom. p. 88.* Accedant MSS. script. in *Sax. Charact.*
 c *Archaionom. p. 57.* *Oswaldi* Episcopi *Wigorniensis* Portitorium, *Latine*, cujus Titulus, Liber Sanctæ Mariæ *Wigorniensis* Ecclesiæ per Sanctum *Oswaldum*. At neotericâ manu, quæ putatur esse *Usserii*, adnotatur: *Ementita est Inscripção, nam post Oswaldi mortem Librum fuisse scriptum hinc patet, quòd in eo sunt preces dicendæ in Festo translationis Oswaldi.* Posui hunc Librum quòd in eo extare dicuntur intermixti Tractatus seu Sermones *Saxonici*.
Spelm. Concil. p. 419. *Felix Crowlandus* Saxonis Characteribus de vitâ S. *Guthlaci*: de hoc *Felice*, & opere ejus vid. Censuram P. *Blesensis* in Continuatione ad *Ingulpbi* Historiam edit. *Oxon.* 1681. W. 3. 297.
 d *Archaionom. p. 62.* Historia de Vitâ S. *Cuthberti*, & de miraculis ejus cum præfatione *Bede*, *Sax. Charact.* C. 10. 369.
Spelm. Concil. p. 443. Extat etiam in hac celeberrimâ Bibliothecâ *Dictionary Saxonico-Latinum*. Sed pluteum, in quo disponitur hoc MS. Catalogus mihi missus non designat.
 e *Archaionom. p. 97.*
 f *Spelm. Concil. p. 539.*
 Commemoratio Sancti *Albani*: *Beda. Hist. Eccl.*
 p. 36.
 36. 339. Vetus Codex Sermonum.
 38. 342. 2. Quatuor Evangelia.
 Liber Scintillarum.

Libri Anglo-Saxonici in Bibl. Regia.

Liber Medicinalis à Somnero diligenter lectus.

Psalterium & varia Cantica. Ex hoc Codice forsan *Guil. Lisle* descripsit suum Psalterium cum annexis Canticis quæ extant in *Bibl. Bodl.*

Alfrici Grammatica, quâ in sua Editione usus est *Somnerus*.

Liber A.S. in Bibl. Lauderdaliana.

Orosii Historia. Hic Cod. olim fuit peculium *Johannis Dee* M.D.

In Ecclesia Rossensi.

Textus (ut vocatur) *Rossensis*; Liber Ecclesiæ *Rossensis* celeberrimus, sed vitio scriptoris pluries mendosus, & malefidus. Totus Liber Collectio est rerum variarum, facta tempore *Henrici* primi ab *Ernulpho* Episcopo *Rossensi*, qui obiit anno domini 1124. Sequitur syllabus eorum, quæ in eo continentur, qualis mihi transmissus fuit à doctissimo Viro sed in Lingua A.S. minus versato.

1. Leges Regum *Cantianorum Ethelberti, Lotharii, Eadricii* nondum editæ: & *Wyfbredi*, quas edidit *H. Spelmannus* Concil. Vol. 1. p. 194.

2. Tractatus cujus initium *Seofanƿealbe ƿƿƿa*----

3. duo itidem folia, quorum initium *ƿƿ ƿƿndon ƿa domar ƿe Ælƿnæb cƿning ƿe cecear* --- Constans capitulis 121, quæ indicem conficiunt Legum sequentium *Aluredi, & Inæ* totidem Capp. constantium, quæ exhibentur in *Lambardi Archaionomia*.

fol. 32. Dom behaten, ƿrene ƿ ƿæten.

33. Leges *Æthelstani*, sicut habentur in *Archaion*.

38. Du ƿe man ƿceal ƿƿeƿe.

40. Ðiƿ ƿƿndon ƿa domar ƿe Ælƿnæb cƿning ƿ Luƿƿan cƿning ƿecura.

42. Eadƿeƿbeƿ ƿeƿæbneƿre.

44. Eadmunbeƿ cƿningeƿ aƿetnƿƿre.

46. Ælƿeƿbeƿ cƿningeƿ ƿeƿæbneƿre.

47. ƿillemeƿ cƿningeƿ aƿetnƿƿre.

48. Ðiƿ ƿƿndon ƿa laƿa ƿe Ælƿeƿbeƿ cƿng, &c.

49. Exorcismus aquæ ad judicium dei demonstrandum.

53. Adjuratio ferri vel aquæ ferventis ad judicium.

57. Fragmentum donationis *Knuti* Regis, brachii *S. Barthol.* cum magno pallio; aureæ item suæ coronæ & portûs de *Sandwic*, Eccles. Christi.

58. Institutiones *Canuti* Regis.

78. Consuetudines Regum inter Anglos.

80. Hic intimatur quid *Willhelm.* Rex cum Principibus suis constituit post Conquisitionem *Angliæ*.

81. Exceptiones ex decretis Pontificum, quales accusatores accipiantur & quales non accipiantur.

88. Judicia Civitatis *Lundoniæ*.

96. Institutiones *Henrici* Regis.

98. Formula Excommunicationis [sive maledictionis] superstitionisissima.

101. Ðiƿ

101. *Dif yr angel-cynner cyne-cynn. þe hep gemeapcob yr.*
 102. Genealogiæ per partes Britannæ Regum regnantium; per diversa loca Nordanhymbrorum, Merciorum, Occidentalium Saxonum.
 105. Nomina Pontificum Romanæ urbis, *Petrus, Linus, Cletus, Clemens*, &c. usque ad *Cælestinum* Tertium qui Pontificatum iniit anno Domini 1191. & ampliùs, post obitum *Ernulphi* hujus libri Collectoris: reliquis Pontificibus post eum aliâ manu additis.
 107. Nomina Imperatorum, Pontificum Hierosolymitanorum, & Patriarcharum Christianorum ejusdem Sedis; sicut & Episcoporum Alexandriæ & Antiochiæ.
 110. Nomina Episcoporum Dorobernensium, Episcoporum Roffensium; Episc. Orientalium Saxonum, scil. London. Cicestrensiū, Wintoniensium, Scireburnensium, Wiltunensium, Wellensium, Exoniensium, Wigorniensium [utputa *Sexwulf. 2. Bosel. 3. Efstfor. 4. Ecwine. 5. Wilfrid. 6. Hildred. 7. Wærmund. 8. Gilbere. 9. Headred.*] Cestrensiū, Herefordensium, Lincoln. Norwic. Eborac. Haustaldensium, Lindisfarn. Cæfæ Candidæ.
 116. Nomina 14. Seniorum, *Larim, Bideca, Ralesca, Maria, Correp, Sewib*, &c.
 Nomina 7. Archangelorum, *Michael, Gabriel, Raphael, Uriel, Barachiel, Ragul, Pantasaron.*

Hucusque Pars prima Libri.

119. Privilegia Ecclesiæ S. *Andreae* Roffensis, concessa à tempore *Etbilberti* Regis, qui eandem Ecclesiam construi fecit. Variæ Donationes ad Ecclesiam, quarum aliquæ *Saxonice*, aliquæ *Latine*.
 164. Unde debeat Pons Roucestriæ restaurari quoties fuerit fractus: item *Saxonice*.
 168. De Placito apud Pinenden inter *Lanfrancum* Archiepiscopum, & *Odonem* Baiocensem Episcopum.
 Sequuntur post varii Benefactores ad Ecclesiam Roffensem, inter quos occurrunt nomina multorum Presbyterorum, Canonicorum, & qui uxores habuerunt & filios; ex. gr. fol. 190. *Egelricus* Presbyter de *Cætham*, qui quondam Canonicus Ecclesiæ S. *Andreae* extiterat, pro anima uxoris suæ *gob-gýfe*, & pro eo quod sepelierunt eam honorificè Monachi, dedit eis unam mansam reddentem 12. denarios per annum. Sic fol. 191. *Alfwin* ppeorþer runu cum uxore sua dederunt &c.
 Sequuntur post Conventiones inter Episcopos, Monachos & Tenentes. Postea Ordinationes *Gundulphi* Ep. ad Vestituram Monachorum.
 196. Concessionem Eleemosynarum pro anima *Gundulphi*.
 200. Donationes Benefactorum pro Pannis Monachicis in Articulo mortis. Concessionem *Wilhelmi* Archiep. Cant. *Imari Tusculani* Episc. Legati, *Theobaldi* Archiep. Cantuar.
 Privilegium *Eugenii* Pont. A.D. 1145. datum *Briano* Priori Ecclesiæ *Roff*. Sequuntur Donationes, Confirmationes, Conventiones, fragmentum de numero militum hujus Episcopatus, numerus Ecclesiarum *Roffensis* Episcopi, & de redditibus quos singulæ reddunt quando accipiunt sacrum
 Chrisma

Chrisma à matre Ecclesia. Quid pro defunctis facere debent Monachi ; pro Monachis Wigorn. Ecclesiæ, 3. plenaria Officia in Conventu ; & pro Episcopo utroque & pro Magistro Priore 7 Officia Plenaria in Conventu ; & 30. diebus Verba mea.

Fragmentum Registri Bibliothecæ Roffensis.

In Ecclesia Wigornienſi.

Chartarum quarundam antiquarum Catalogus, quem texuit G. Dugdalinus
A. D. MDCXLIII.

1. Charta *Ceolulfi* postea R. Merc. super concessionem Terrarum apud Intanbergum, Bradanlege & Bremesgrafe. A. D. 789. *Lat. & Sax.*
2. *Ceolulfi* R. de Salewarpe. A. 813. *Lat.*
3. *Æthilredi* R. & *Egwini* Episcopi de Fledanbyrig.
4. *Uhtredi* Reguli huiciorum de Eastun prope Salewarpe. A. 770. confirmata per *Offam* Regem. *Sax. & Lat.*
5. *Albuni* Diac. & Abb. de Stoke. *Lat.*
6. Regis *Eadgari* de 10. cassatis Terræ æt Lyngtun An. 969. *Lat. & Sax.*
7. *Leoffii* Episcopi de Terris in Wlfrington, tempore *Canuti* Regis. *Saxon.*
8. *Wulfani* Archiep. de duabus mansis in Wlfrington. An. 1017. *Lat. Sax.*
9. *Oswaldi* Episcopi de Teddington. An. 877. *Lat. Sax.*
10. *Alfredi* R. de Terris æt Penboc. An. 888. *Lat.*
11. *Aldredi* de Tomworthie de consensu *Brihtwulfi* Regis. An. 848.
12. *Lyfingi* Episcopi de duabus mansis æt Lenc, Licentia R. *Edwardi*.
13. *Werferthi* Episcopi de tribus mansis apud Tredington. An. 873.
14. *Ceomvaldi* de tribus mansis : in Brocton tpa, ðribban in Stoke. An. 941.
15. *Wlftani* Archiepiscopi de tribus mansis in Throcmortune.
16. *Wlfari* Regis de Terra L. manentium quod nanbyrig dicitur.
17. *Burbredi* Regis de Beagabyrig. An. 855.
18. *Albuni* Episcopi de Kemesey. An. 844. *Sax. Lat.*
19. *Oswaldi* Episcopi de tribus mansis in Degilsford. *Lat. Sax.*
20. Ejusdem de una mansa in Meolcotan. *Sax. Lat.*
21. *Offæ* Regis & *Aldredi* subreguli huiciorum de vico nominato æt-gate. *Lat.*
22. Eorundem de Saggasberue. An. 775.
23. *Wlftani* Archiepiscopi de Tidelintun. *Sax. Lat.*
24. *Eadgari* Regis de Libertatibus. *Lat.*
25. Ejusdem Regis de terris in Wigorn. An. 972.
26. *Oswaldi* Episc. de Stoke. An. 984. *Lat. Sax.*
27. Carta de Hallingan. *Sax.*
28. H. Episc. de Penhulle.
29. *Mildredi* Ep. de Tilsho. An. 774.
30. *Beorwulfi* Regis de Suderton.
31. *Lyfingi* Episc. de una mansa & dimid. in Hrydmearlean. An. 138. *L. Sax.*

32. *Æthilbaldi* Regis *Merc.* de duobus caminis in Wico & gustario salis. *Lat.*
33. *Burbredi* Regis de Wlfrendeieia. Anno 863. *Lat.*
34. *Oswaldi* Episcopi de duabus mansis æt Bpaban-beoph. An. 964. *Lat.*
35. *Ealdredi* Episcopi de terris in Dicford. *Sax.*
36. *Lyfingi* Episcopi de 5. mansis in Eovinode.
37. *Oswaldi* Episc. de 3. mansis in Wlfrintun. An. 964. } *Lat. & Sax.*
38. *Lyfingi* Ep. de 11. mansis & dimid. in Ealding-cote. }
39. *Ealdredi* Episc. de prima mansa in Penedoc.
40. *Werferthi* Episcopi de Sobwaberries. *Sax.*
41. *Wilielmi* Conq. de Culnclif. mutil. *Lat. Sax.*
42. *Stephani* R. de Confirmatione cum sigillo.
43. *Hemrici* primi Regis de Libertatibus cum sigillo. *Lat.*
44. Privilegium S. *Wystani* de Ecclesia S. *Elenæ* Wigorn. *Lat.* 1092.
45. *Wifgeati* in prima hida in Terdebigan. *Saxonice.*
46. *Cæomwlf* Regis de Bremesgraf. *Lat.*
47. *Offæ* Regis de Northsnere.
48. *Wlfrici.* *Sax.*
49. *Eadredi* Regis de Terris in L yngtun. *Lat.*
50. *Oswaldi* Episc. de Stoke.
51. *Lyfingi* Episcopi de tribus mansis in Alðpyðetune. *Lat. & Sax.*
52. *H.* Ep. de duabus mansis in Tappenhallan.
53. *Wifstani* Episc. de Ælvestun. An. 1088. sub sigillo. *Lat.* Vid. Monast. 1. Tom. p. 135.
54. *Eadgari* Regis de septem cassatis in Bisantune.
55. *Stephani* Regis de Libertatibus cum sigillo suo, & *Guallerari* Comitis de Mellent confirmata.
56. Carta *Lyfingi* Episc. de 5. mansis in Suðhan. *Lat. & Sax.*
57. *Oswaldi* Ep. de 5. mansis in Cromb.
58. *Wirfriti* Episc. de Almundingtun. *Sax.*
59. *Oswaldi* Ep. de tribus cassatis in Cungle. *Lat.*
60. *Berthulfi* Regis de Breodune.
61. *Werfrithi* Episc. de Agnenbyrig. *Sax.*
62. *Lyfingi* Ep. de 6. hidis in Beverleg. An. 1042. *Lat. Sax.*
63. *Ethelbaldi* Regis de Sture & Wluardele. An. 700. *Lat.*
64. *Werferthi* Ep. de Terris &c. *Sax.*
65. *Coenulfi* Regis *Merc.* de Salewearpe. An. 816. *Lat.*
66. *Offæ* Regis de Grimanleg. *Sax. Lat.*
67. *Offæ* Regis de Westbyrig. *Lat. Sax.*
68. *Wystani* Episc. de 4. mansis in Warreburn. *Lat.*
69. *Berthulfi* Regis de terra in Werburg Stoke. An. 852.
70. *Lyfingi* Ep. de duabus mansis in Elmleia. *Lat. Sax.*
71. *Æthelstani* Regis de duabus mansis in Mortune.
72. *Æthelbaldi* Regis de Wlfardileia. An. 864. *Lat.*
73. *Æthelbaldi* Regis de 24. cassatis in Æstun & Natangrafan. *Lat. Sax.*
74. *Offæ* Regis de Ecclesia de Breodune. An. 770. *Lat.*
75. *Leoffu* Episcopi de una mansa in Biscopstune. *Lat. Sax.*

76. *Ceomwulfi* Regis. *Lat.*
77. *VVerferthi* episcopi de Austru Uethfeld. An. 892.
78. *Oswaldi* episc. de duabus mansis æt Clifford. 966.
79. *Ceomwulfi* Regis de Cherneseg terra 30. Tributarium. *Lat.*
80. *Lyvingi* ep. de 6. cassatis terræ in Welstun.
81. *Æthelredi* Regis de 30. cassatis terræ in Heanbyrig.
82. *Æthilbaldi* Regis de terra in Northsture.
83. *Ubtredi* Ducis Huuiciorum de 8. mansis in Breodune.
84. *Alwini* episc. de Terris in Codeswelle & Sture.
85. *Aldredi* ep. de duabus mansis in Westune.
86. *Æthilbaldi* Regis de terris in Æthilmore.
87. *Aldbuni* episc. de terris in Occidentali parte fluminis Sabrinæ.
88. *VVerferthi* ep. de terris in Alenundington. An. 888.
89. *Æthilbaldi* Regis de Terris in Bradanleag.
90. *Oswaldi* episc. de Terris in Oddingalea & Lauuerra. *Lat. Sax.*
91. *VVilfrithi* ep. de Terris in Ugginchalau.
92. *Aldredi* subreguli Huuiciorum de Terris in Fladbyrig.

*Chartæ MSS quæ infra sequuntur, in Archivis Ecclesiæ Wigorn.
etiamnum extant.*

1. *Æthelbaldi* R. Merciorum *Ostfoti* episc. Wigorn.
2. *Otberi* Reguli Huuiciorum *Cuthsude* Abbatissæ.
3. *Ædilbeardi* & *Ædilneardi* eidem; in dorso secundæ.
4. *Ubtredi* Reguli Huuiciorum *Æthelmundo* Ministro.
5. Ecclesiæ Wigornienfis *VVerfritho* episc. Wig.
6. *Ceomwulfi* Regis Merciorum *Deneberto* ep. Wigorn.
7. Concordia inter *Heatboredum* episcopum & *VVilfheardum* in Synodo apud Celcyth; necnon inter *Denebertum* episcopum & *VVilfheardum* in Synodo apud Clotes de quibusdam terris.
8. *Offa* Regis Merciorum & *Aldredi* subreguli. An. Dom. 775.
9. *VVilfrithi* episc. Wigornie Ecclesiæ Wigorn. *Saxonice.*
10. *Eadgari* Regis *Beornthotho* Comiti. A. D. 964.
11. *Oswaldi* Archiepiscopi Eborac. & ep. Wigornienfis. A. D. 990.
12. *VVulfstani* Archiepiscopi fratri & Ecclesiæ Wigorn. A. D. 1017.
13. *Aldredi* episc. *Æthelstano* cuidam & Ecclesiæ Wig. *Saxonice.*
14. S. *VVilstani* ep. de Ecclesia S. *Elenæ* in Synodo Dioces. 1092.
15. Carta Historica de *VVilstano* episcopo.

¶ Harum Cartarum nulla exhibetur in Monastico Anglicano.

In Bibliothecâ Lambethanâ.

Codex pergam. in Quarto, complectens 1. Encomium libri Psalmorum Latine, literis Sax. 2. Calendarium breve. 3. Orationem præparatoriam ad Psalmodym Latine. 4. Psalterium Latinum cum versione Sax. interlineari. 5. Confessionem peccatorum ad Deum cum vers. Sax. inter-

interlineari. 6. Cantica omnia Scripturæ, & *hymnum magnum* TE DEUM cum vers. Sax. interlineari. 7. Orat. Dominicam, symbola Apost. & *Athanasii*, Latine cum vers. Sax. interlineari. 9. Orationem Sax. in fine mutilam. Ex hoc Codice Psalterium suum, cum Miscellaneis in fine descripsit, ut videtur, *Guil. Lisle*, cujus Apographum habetur inter Libros Sax. MSS. Bibl. Bodl.

Liber Homiliarum in pergamena continens Sermones habitos, 1. In Nat. Domini fol. 1. 2. In Dominica Paschæ fol. 4. b. 3. In Natali omnium Sanctorum fol. 20. b. 4. Ad populum diebus Dominicis fol. 25. & 31. 5. In Dedicatione Ecclesiæ fol. 38. a. 44. b. 51. a. Nota, quod Sermonis primi in Dedicatione Ecclesiæ initium & finis extant impressa in Hist. Ecclef. *Beda* edit. *Cantabr.* Portiones etiam quædam Homiliæ in Natali omnium Sanctorum impressæ habentur *ibid.* p. 313.

Liber Homiliarum semi-Sax. post Normannorum tempora conscriptus, in pergamena. 1. In illud, *Cum appropinquasset Iesus Hierosol.* &c. *Math.* 21. 1. in Dominica prima Adventûs. 2. In illud, *Ecce nunc tempus acceptum*, &c. fol. 3. in *Quadragesimâ*. 3. In illud, *Cum immundus Spiritus exierit*, &c. fol. 9. 4. In diebus Dominicis, fol. 15. b. & 51. b. 5. In illud, *Missus est Jeremias Propheta in puteum*, fol. 18. b. 6. Expositio Orationis Dominicæ satis prolixa rhythmo semi-Saxonico. 7. Tria hominum salutis necessaria, *fides, baptismus, mundities vitæ*, fol. 25. a. 8. In illud, *Homo quidam descendit à Jerusalem*, &c. 27. b. 9. In Pentecoste. 30. b. 10. De octo Vitiis, & duodecim Abusionibus seculi. 37. b. 11. In illud, *Hebr. 5. 9. causa salutis æternæ appellatus à Deo Pontifex*. 45. a. 12. In illud, *Christus passus est pro nobis*, 1 Pet. 2. 21. fol. 47. a. 13. In illud, *Qui parvè seminat, parvè metit*, 2 Cor. 10. 16. fol. 49. a. 14. Homilia de die Dominico. 15. In illud, *Qui vult venire post me, abneget se*, 54. a. 16. In illud, *Estote fortes, & pugnate cum antiquo serpente*, fol. 56. a. 17. In illud, *Ibant, & flebant mittentes semina*, *Psal.* 126. 6. 57. b. 18. Tractatus de Officio Hominis. 19. Oratio ad Christum incipiens ab his verbis: *lehru roð god. guber rone. lehru roð god. roð mon, &c.* 20. Orat. Dom. semi-Sax.

In Bibliotheca Cottonianâ.

* in Anglo-Saxonicis antiquis gloss. Gorb. *Ælfrici Grammatica*. *Julius A.* 1. Huic Codici, ut * scribit *F. Junius*, sic annexum est Glossarium Latino-Saxonicum, ut cuius liquere possit ipsum *Ælfricum* has glossas Grammaticæ suæ addidisse. Et distinctum est hoc Glossarium ab altero illo *Rubeniano*, quod *G. Somnerus*, cum *Ælfrici Grammatica*, Lexico suo Saxónico-Latino subjunxit.

Precationes. *ibid.*

Quæstiones, & Responsiones inter *Adrianum*, & *Rithæum*. *ibid.* Has Quæstiones cum Appendicula descripsit *F. Jun.* ut videre est inter Apographa *Juniana*.

Præcepta moralia. *ibid.* Fragmentum forsan est Præceptorum moralium, quod transcripsit *F. Junius*.

Hymnarium. *Jul. A. 6.* i. e. ut scribit *F. Jun.* hymni, & cantica ve-† in *Præfat.* teris Ecclesiæ cum interlineari translatione *Anglo-Saxonica*. Descripti (in-ante *Gl.* quit) ex Bibliothecæ *Cottonianæ* gemino Codice Manuscripto. *Goth.*

De Vitis, & Passionibus Sanctorum. *Jul. A. 10.*

Vitæ, & Passiones Sanctorum, per *Ælfricum. Julius E. 7. N. 1.*

Sermones varii. *Cleopatra B. 13.*

De Somniorum diversitate; cum interpretamento (addit *Junius*) somniorum plus minus trecentorum. *ibid.*

De observatione Lunæ. *ibid.* vide hunc Codicem inter *Apographa Juniana*.

De insomniis. *ibid.*

Colloquium familiare. *ibid.* Hoc est (ni fallor) *Colloquium Monachicum*, quod recensetur inter *Apographa Juniana*, & inter *Anglosaxonica* ejus in *Præfatione* ad *Gl. Gothicum*.

Astronomica quædam, & Physica. *ibid.*

Consuetudo Monachorum. *ibid.* forsan *Æthelwoldus* de diuturnâ consuetudine Monachorum *S. Benedicti*.

Horologium cum aliis ejusdem generis. *ibid.*

Chronicon à *Julio Cæsare* ad Regem *Edwardum. Tiber. A. 5. v. infra Dom. A. 8.*

Regula *S. Benedicti. Tiber. A. 3.* Duplex est Regula *Benedicti* in *Bibl. Cottonianâ*. Altera Paraphrastice translata, altera *Anglosaxonice* interlineata. Utramque descripsit *Junius*, atque illam, libellum esse dicit quantivis pretii in suis *Anglosaxonica*. vid. *infra Dom. A. 8.*

Concordia Monachorum, & Sanctimonialium per *Edgarum* Regem, & *Dunstanum. ibid.*

Orosius. Tiber. B. 1. *Orosium* transtulit *R. Aluredus*, atque hæc versio, quam descripsit *Junius*, Librorum Capitumque distinctionem habet multum diversam ab eâ, quam *Orosii* editio Latina sequitur.

Tractatus de Mensibus, & Festis. *ibid.*

Chronicon à *Julio Cæsare* usque ad *Wilhelmum* Conquæstorem. *ibid.*

historia Britannicæ ab initiis Gentis usque ad ann. Dom. *MLXXIX. Tiber.*

B. 4.

Literæ *R. Canuti* de Libertatibus, & terris concessis Archiepiscopo *Can-
tuar. ibid.*

Pauca de temporibus *Bede* Presbyteri. *Tiber. B. 5.*

Statuta de *Gilda* quadam in *Cantabrigia. ibid.*

De progenie *Dudde, Bradbatte* aliorumque in *Horlfeild. ibid.*

Descriptio locorum aliquot Orientis. *ibid.*

Pastoralis *Gregorii* versio. *Tiber. B. 8. Orho B. 2.* Geminus, ut videtur, est Codex paraphrastica Versionis pastoralis *Gregorii M.* in *Bibl. Cott.* quod *F. Junius* nondum resciverat, qui unum tantum eumque mutilum Codicem *Bibl. Cott.* descripsit, cujus lacunas ex optimæ notæ Codice *Hattoniano* postea supplevit.

Psalterium. *Tiber. 6. v. infra Vitellius E. 17.*

Exorcismi sacri [scilicet ad reddendos agros fertiliores] *Caligula A. 7.*

Hos etiam descripsit *F. Junius* ex exemplari *Cott.*

Vita *S. Martini.* *Caligula A. 14.*

Passio *S. Thomæ* Apostoli. *ibid.*

Vita *S. Mildredæ.* *ibid.*

Cyclorum Canones. *Caligula A. 15.*

Præcepta nonnulla medica, & divina. *ibid.*

Termini Paschales. *ibid.*

Sæcula mundi *Sax. ibid.*

De Scripto, quod de Coelo attulit Angelus. *ibid.*

Sermocinatio ante *Damasum* Papam, & *Hieronymum.* *ibid.*

Tractatus de Computo. *ibid.*

Privilegia Regum, & Paparum. *ibid.*

Genesis. *Claudius B. 4.* forsan est *Cædmonis* Paraphrasis Poëtica Geneseos. Nam ita inscribitur Codex *Junianus.*

Regula Sanctimonialium *S. Benedicti.* *Claudius D. 3.* extat & hoc inter Apographa *Juniana.*

Canuti, Edgari, & Aluredi Regum Leges. *Nero. A. 1.*

Institutio Regum, & quorumlibet tam Laicorum, quam Clericorum. *ibid.*

Ethelstani, & Edmundi RR. Leges. *ibid.*

Officium Episcopi &c. breviter. *ibid.*

Sermo *Lupi* ad Anglos [scilicet quando Dani maximè persecuti sunt eos A. D. MXIV.] *ibid.* Descripsit hunc Sermonem *F. Jun.* ex tribus mss inter se collatis; uno *Cottoniano*, altero *Hattoniano*, tertio *Benedictino.*

Sermo brevis paræneticus ad Dei Cultum. *ibid.*

Optimatum Angliæ Concilium A. D. MVIII. *ibid.*

Collectæ, Orationes, Hymni. *Galba A. 14.*

De Exorcismis. *ibid.*

Vita *S. Macbuti Ventani.* *Orho A. 8.*

Concilium *Ethelredi* Regis. *Orho A. 10.*

Homiliæ de Creatione. *Orho B. 40.*

Hexaemeron [*S. Basilii*] *ibid.*

Vita Sanctorum. *ibid.*

Passio *S. Juliani.* *ibid.*

In Natalem *S. Johannis Baptistæ.* *ibid.*

Historia *Holofernis.* *ibid.*

Historia Libri cadentis de Coelo. *ibid.*

Pœnitentiale. *Saxon. ibid.*

Liber Geneseos. *ibid. v. supra Claudius B. 4.*

De *S. Swithino*, & ejus miraculis. *ibid.*

Natalis *S. Georgii* Martyris. *ibid.*

De Sanctâ *Etheldgethâ. ibid.*

Passio Sanctæ *Margaretæ. ibid.*

Ecclesiastica Historia *Beda* [Paraphrasticè à R. *Aluredo* versa.] *Otho B.*
 11. Accedunt Miscellanea nonnulla *Sax.* cit. à *VVheloco Bedæ* sui p. 96,
 & 260.

Oratio *Gregorii* Papæ cum Glossâ. *Otho A. 8.*

Liber Pastoralis *Gregorii* M. *Otho B. 2.* v. supra *Tiber. B. 8.*

Evangelia. *Otho C. 1.* Hic, ni fallor, est perantiquus ille Codex Evangelicus glossâ interlineari *Saxonica* illustratus, de quo multa lectu dignissima concessit Eruditissimus *Mareschallus* in observationibus suis in Evangelia *Saxonica*, quod remitto Lectorem. Et notandum est haberi etiam in Bibliothecâ *Cottonianâ Evangelicam Historiam Dano-Saxonice* conscriptam gratiâ *Canuti* Regis adhuc imbuendi primis Religionis Christianæ elementis. Historia hæc Paraphrasticè conscribitur, & in *Cædmoniano* dicendi genere, ut supra observavimus in Apographis *Junianis*, sed non recensetur in hoc Catalogo Librorum *Sax.* in Bibl. *Cottonianâ* quem mihi ex Apographo exemplaris Catalogi descriptum misit nonnemo, qui studiis hîc nostris maxime favet.

Dialogi *Gregorii* Papæ. *ibid.* v. supra inter mss *Anglosax. B. Bodl.*

Vitæ Patrum. *ibid.*

De Creatione, & Creatura. *ibid.*

De sex Ætatibus hujus sæculi. *ibid.*

Sacramentum Regum. *Vitellius A. 7.* vel promissio Regis in Consecratione. Habetur inter Apographa *Juniana.*

Augustini Soliloquia. *Vitellius A. 15.*

Dialogus de Christo, & Christianitate. *ibid.*

Translatio Epistolæ *Alexandri. ibid.*

Fragmentum de *Judithâ*, & *Holoferne. ibid.* [supra est Historia *Holofernis.*]

Sermones varii de tempore. *Vitell. C. 5.*

Præfatio *Ælfrici. Vitellius D. 7.* Moris erat *Ælfrici* nihil non scribere cum Præfatione, quænam vero illius Præfationum hæc sit, temerarii foret, haud inspecto libro, definire.

Herbarium *Apuleii. Vitellius C. 3.*

Vita S. *Alphegi. Vitell. D. 17.*

Psalterium Davidis. *Vitellius E. 17.* supra habetur & alterum Psalterium in *Tiber.*

De situ *Dunelmæ*, & de Sanctorum ibidem reliquiis Carmen. *Vitell. D. 20.*

Homiliæ quædam. *Vesp. D. 6.*

Preces variz &c. *ibid.*

Miscellanea in quibus de Sacerdotum nuptiis. *Vesp. D. 14.*

Confessio pœnitentialis. *Vesp. D. 20.* Hæc confessio in Apographis *Junianis* inscribitur *Modus Confitendi.*

Vita S. *Guthlaci. Vesp. D. 21.* scilicet per *Ælfricum.*

Regula Monachorum per S. *Benedict. Titus A. 4.* & supra *Tiber. A. 3.*

Institutio Pia. *Titus D. 27.*

Hexæmeron. *ibid.* supra hexæmeron in *Otho.*

historia à primis Britanniae incolis ad *Edvardum* Confessorem. *Dom. A. 8.*
& supra, *Tiber. A. 5.*

Fragmentum historicum de Rege quodam Saxonum, & *S. Augustino.*
Dom. A. 9.

Voces *Saxonicae* Latine redditæ. *ibid.*

Glossarium *Latino-Saxonicum.* *Cleopatra A. 3. v. supra Ælfrici Gram.*

Chartæ antiquissimæ *Latine, & Saxonice.* *Tiber. A. 13.*

Chartæ variæ. *Nero E. 1. 131, & 132.*

Translatio *Boëthii. Orbo A. 6. Boëthium* de consolatione Philosophiæ *R. Aluredus* transtulit Paraphrasticè, ut antea notavimus in Apographis *Junii*, qui descripsit translationem ex Bibl. *Bodleianæ* Codice Manuscripto, ac postea contulit cum hoc melioris notæ Codice *Cottoniano.*

Monitum Te velim, Lector benevole, me nihil magis in votis habuisse, quam ut *Saxonicorum* mss in Bibliothecâ *Cottonianâ* extantium Catalogum perquam accuratum cum Librorum, & capitum argumentis Tibi, & orbi literato darem. Eo consilio ad ædes *Cottonianas*, quæ Westmonasterii sunt, longinquo itinere contendì, ut à nobilissimo Domino, pro gentilitiâ suâ humanitate, veniam studendi in Bibliothecâ impetrarem. Sed heu! ex animi sententia res minime successit. Nam, absente domino, non patuere Bibliothecæ fores per sesquimensẽ, quo suavissimum ejus adventum (interea enim ruri continuò hæsit) avidè expectabam. Diuturnioris igitur moræ impatiens domum remigravi, infortunium in reditu dolens meum, qui tam molestum, & inauspicatum iter frustra suscepissem. Istud porro animadvertendum Libros in hoc Catalogo (ex Apographo exemplaris Catalogi deprompto) aliter designari atque in *Apographis, & Anglo-Saxonicis F. Junii*, quod ex eo, ut par est credere, accidit, quod novo ordine dispositi fuerunt, ex quo Vir clarissimus eos evolvit.

In Archivis Ecclesiæ Cant. inter Apographa Guil. Somneri.

Gesta Servatoris nostri. Descript. ex Cod. Manuscripto qui habetur ad finem quatuor Evangeliorum in Archivis Bibl. publicæ *Cantabrigiensi*. Hoc puto esse *Nicodemi* Pseudo-Evangelium, quod *Junius* scribit se descripsisse ex ejusdem Bibliothecæ Cod. Manuscripto.

Volumina duo in folio, quorum primum continet perantiquum *Cædmonis* in Genesin Paraphrasin, quam celeberrimo Viro exscribendam commendavit *Jacobus Usserius* Armachanus. Quædam ex pervetusto Manuscripto Bibliothecæ *Cotton.* *Orosium* inter & Chronologiam *Saxonicam*, scil. Tractatulum (ni fallor) de mensibus. Librum (dictum) *Medicinalem*; Descript. ex Origin. Cod. qui est in Bibl. Regiâ. *Orosium*, unâ cum Chronologia *Saxonica*, cui nuperâ manu præfixus est hic Titulus: *Chronica Saxonica Abbedoniae*, ad annum 1066. Deprompsit hæc ex pervetusto exemplari in Bibl. *Cotton.* Notet verò Lector, hoc Chronologiæ *Saxonicae* Apographum à Chronologia *Saxonica Whelociana* in aliquibus discrepare.

Canuti Regis Leges, ut sunt Typis excusæ.

The ancient Saxon Laws translated into English.

Liber quondam Viri Clarissimi *Guil. Lambardi* Cantiani, continens Historica quædam vel Chronologica ab Ann. Domini 1043. ad Ann. 1079. In fronte conspiciuntur hæc Scripta: *Florentius Wigorniensis, optimus hujus Historiæ Interpres.* Inchoat autem ab his Verbis: *MXLIII. ƿær Ead-ƿeapd gehalgod to cýng æt ƿinceastre, & in fine unum folium desideratur.* ---- Accedunt unum atque alterum folium inscriptum; Numerus Hydarum in Anglia; incipiens ab his Verbis: *Myrcna-land is þittiz þurend hyða þæp-innon.* Sequuntur tredecim folia, quorum primo inscribuntur hæc Verba: **This Latter part belongeth to the History of Worcester.** Scriptura inchoat ab his Verbis: *papa xv. hyða land gemæpa to cnihtatune 7 eapbulestune. Ærest of te-mebe in Lopna þroc anblang.* ---- Desinit in his Verbis; *On þa eal-dandic on cƿýpran hýlle on ƿcýttan nuepe on ƿcýttan-dune 7 ƿmalan þroc on cnihta hƿycge to ƿincælea on þæpe hæþena býrigely in col-napan.* ---- Ex quibus conjicio dicta folia, vel esse Chartas Donationum Terrarum, vel Commentarium prædiorum Monasterialium, vel denique rotulos in quibus describuntur Terræ Comitatus *Wigorn.* Vide *Hist. Ingulph.* pag. 79, 80, & 124.

Libri FRANCICI.

Otfridi Evangeliorum Liber. Rhythmicæ. Basileæ 1571.

Willeramii Abbatis in Canticum Cantorum Paraphrasis gemina: prior Rhythmis Latinis, altera Veteri Linguâ *Francicâ.* Accedunt *Francisci Junii* Observationes in *Willeramii* Paraphrasin, *Amstelodami* 1655. edidit hunc Librum *Raphælingius.* An. 1598. Extat inter Codd. *Junii* cum ejusdem Notis mss. plurimis in locis auctus.

Libri Francici MSS. inter Codd. Jun.

Tatiani Monotelæon cum Præfatione *Victoris* Episcopi *Capuæ*, cum amplissimis Annotationibus Domini *Junii*; in quibus comparantur cum *Francicis* Textus *Gothicus* & *Anglo-Saxonicus.*

Vocabularius qui intitulatur *Theutonista.* edit. 1475. fol. interspersis per totum Notis *Junii.*

Ejusdem Auctarium Notarum in *Tatianum*: justum Volumen in 4to.

Otfridi Wessenburgensis Evangeliorum Liber, nitidissime scriptus, cum Indice Capitulorum à Domino *Junio* parante novam Editionem.

Annonis Archiep. *Colonienfis* Vita. Rhythmicæ.

Glossarium *Theotisco*-Latinum cum Notis secundum literas Alphabeti in diversis fasciculis.

A. Chartis 27. ex Bibl. *Vossii.*

B. Chartis 56. ex ead.

C. Chartis 22. cum Appendice ex ead.

D. Chartis 43. cum Appendice ex ead.

E. Chartis 20. ex ead.

F. Ex eadem penu Libraria descript.

P p

G. Est

- G. Est *Ruodepertii*, Magistri S. Galli, Epistola vii. Edidit eam *Goldastus* Alemannicarum Antiquitatum Tomo II. parte 1. pag. 88.
- H. Complectitur *Hrabani Mauri*, Abbatii Fuldensis, Glossas Latino-Barbaricas, de partibus humani Corporis. Edidit eas *Goldastus* Alemannicarum Antiquitatum Tomo III. parte 1. pag. 9.
- J. Exponit Juristarum Terminos, metrum
¶ Horum omnium D. *Junius* peculiarem facit mentionem in Præfatione sua ad Alphabet. *Goth.* & *Run.* quod Glossario *Gothico* præmisit.
- Dictionarium *Francicum* mutilum; carens in Initio A.B.C. in Fine S. &c. In Dictionarium alterum *Francicum* completum. } fasci-
Alterum etiam completum juxta ordinem Alphabeti. } culis.
- Hymni aliquot *Francici* interlineati ex membranis *Vossianis*.
- Chartarum & Instrumentorum Veterum *Alemannicorum* Centuria, quam edidit *Melchior Goldastus* Alemannicarum Antiquitatum Tomo Secundo, parte prima.
- In ms. Cod. qui incipit ab *Ethici Cosmographia* Latine reperiuntur --- Glossarium Lat. *Francicum* --- Hymni aliquot *Isl. Francicè*. --- Accedit --- Alterum Glossarium *Francicum* --- Hymnus *Francicus* cum Lat. vers. interlin. --- Varii Hymni *Francicè* cum Lat. interlin. --- Glossæ partim Lat. partim *Francicæ* in Gen. Exod. &c. Judic.
- Glossarium Latinorum & *Francicorum* Verborum in Juvenco --- Item --- Verborum in Sermonibus de Passione *Petri, Pauli, Andreae, Jacobi* Apostoli.

Libri FRISICI inter Codd. *Jun.*

- Leges *Frisiorum*. Cod. ms. cum Notulis quibusdam Marg. Cl. *Junii*. --- Accedunt Gesta *Frisiorum*. *Frisicè*.
- Poemata duo. *Frisicè*. Accedit Tractatulus de Literis *Frisicis*, quem descripsit *Jun.* ex *Gabeni* Chartis.
- Leges *Frisiorum* antiquæ à *Sibrando Siccama*, in quibus multa *Frisica* intersperguntur. *Franckeræ* An. Dom. 1617.
- Liber Legum *Frisicarum* Impress. in fine mutilus, cui præmittitur Transcriptum ex *Ubbo-Emmio* manu *Junii*, qui etiam passim sparsit Notas Marg.
- Jus Comitatus *Frisiæ*, lingua *Fris.* ms. Descript. à Cl. *Junio* ex Cod. Domini *Weneri Emmen.* --- Item. Prima pars Legum *Frisicarum* ex *Simonis Gabbemæ* Cod. ms. 4to. *Upsalbornici* Conventus Leges, quas Latine edidit *Sibrandus Siccama* in *Gabemæ* Legum *Frisicarum* Codice ms. in 4to. Optimæ Notæ inveniuntur *Frisicè*.

Libri RUNICI, CIMBRO-GOTHICI, ISLANDICI, &c.

Multa sunt *Runica* Monumenta in Libris quos publici juris fecit *Olaus Wormius*, qui sequentia edidit.

Antiquitates Danicæ seu *Literatura Runica*, & *Lexicon Runicum*. *Hafniæ* 1651.

Danicorum Monumentorum libri 6. *Hafniæ* 1643.

Series Regum *Daniæ*, *Runicè* ac *Lat.* cum Notis. *ibid.*

Falti *Danici*. *Hafniæ* 1633.

Olaus Verelius; *Manuductio ad Runographiam Scandicam*. *Upsaliæ* 1675. in B. Bodl.

Herwarar Saga, est Hist. antiqua Linguâ *Gothica* conscripta, cum Interpretatione & Notis *Verelii*. *Upsaliæ* 1672. in B. Bodl.

Gothrici & Wolfi *Westrogothiæ* Regum Historia, *Gothicè* & *Suetbicè*, cum Notis *Verelii* & *Schefferi*. *Upsaliæ* 1664. B. Bodl.

Excerpta quædam ex *Ola Wormio* per *Fr. Junium*; additis insuper Observationibus propriis. ms.

Gothicæ-Rune, seu Linguæ *Septentrionalis* Dictionarius; partim prout hoc Idioma in vetustis Codd. & antiquis Arctoum documentis incorruptum est reliquum, ac inviolatum manet residuum; partim quatenus hodiè apud *Norvegicam* in extrema *Islandia* factum testum in quotidiano loquendi usu & scribendi modo remanet: Inserta porrò sunt multa Vocabula neoterica & à peregrinis Linguis mutuata, quæ subindè in usu esse cœperant. Adjecta est non rarò vocum probabilis Originatio, vel conjecturalis, ac vero similis Annotatio transumptionis Dictionum à cæteris Linguis: In gratiam præsci Sermonis cultorum, quâ fieri potuit diligentia, concinnatus, adornatus & scriptus à *Gudmundo Andrea* *Islando*, manu propria.

Test. *Petrus Resenius*,
Hendricus Bardr.

Hoc Apographum ms. Exemplaris extat inter Codd. *Jun.* *Oxon.*

Libri à Domino Gabriele de la Gardie *Academiæ Upsaliensi* & Collegio *Antiquitatum* donati.

Ronunga Sagurne/ i. e. Historiæ Regum; Lingua *Islandicâ*, fol. in membrana.

* Non antiqua modò lingua, sed Literis etiam antiquis ante annos plurimos scriptæ; appellanturque *Ronunga Sagurne* à materia subjecta: Continent enim Historiam Regum omnium *Norvagiæ* ab *Haraldo Pulchricomo* ad mortem *Suerronis* Regis. Editæ nuper Sumptibus & Typis Illustrissimi Regni *Dapiferi*, Domini *Petri Brabes*, Comitibus in *Wisingborg*, &c. vertente illas in modernam patriæ nostræ Linguam Domino *Jonâ Rugman*, *Islando*.

Fragmentum Historiæ Olai Tryggoni, Norvegiæ Regis, fol. in membrana.

* Desideratur maxima pars hujus Historiæ, nec præter pagellam unam alteramve ex ea habetur, quas ann. 1665. Upsaliæ edidit Cl. Olavus Verelius.

Drama *igunnar*, fol. in membrana.

* Res continet amatorias olim ad jocum concitandum *Islandica* Lingua scriptum.

Historia de quodam *Eli*, in Linguam *Normannicam* olim à Roberto Abbate conversa: fol. in membrana.

* *Juliani* Ducis S. *Egidii* filii. Jussu *Haquini Haquini* Regis translata; ubi de Comite *Vilhelmo* & *Rosemunda* multa inculcantur. *Stephan*. Scriptum est fabulosum antiqua Lingua *Islandica* compositum.

Varia Britannorum Fabulæ. fol. in membrana.

* Quas in carmina conversas olim, atque in conviviis ad *Citharam* decantari solitas fuisse perhibent. Sunt autem Relationes de *Guamaro* Equite Britannia Meridionalis, *Aeskeliød* Britannis veteribus dictæ; de nobilium duorum Conjugibus gemellos enixis; & id genus alia. *Stephan*.

Regis magni *Bagensons* Lex *Frostoniensis* vel *Frostatings lag*/ ut & Historia S. Olai minoris. 4to. in membrana.

* Vocatur *Frostatings lag* à parte *Norvagiæ* Septentrionali, ubi Lex ista in usu fuit. Habuere namque *Norvagi* diversas diversis locis Leges, ut olim in *Suecia*. Sic *gulatings lag*, ad aliam pertinebat *Norvagiæ* partem.

* Historia illa S. Olai, filii *Haraldi gronstes*, minor sive brevior est alterâ illâ, lingua pariter & stylo *Islandorum* scripta.

Corpus Juris *Islandici* vel *Felande lagboof*. Lingua *Island*. 4to. in membrana.

* Exemplar pretiosum ac undiquaque integrum ac absolutum. Præfixam habet Confirmatoriam Regis Magni filii *Haquini Suerresons*. Ad calcem plurima habet statuta & rescripta *Erici* Magni, *Haquini* Magni, & *Margaretæ*, &c. ut & Indicem Capitum & rerum copiosum.

Grettla sive Historia *Gretteri Asmundi*, Lingua *Islandica* perantiqua. 4to. in membrana.

* Codex ætate & Scriptura antiquissimus.

Edda & *Scalda*, Lingua *Islandica*; 4to. in membrana.

* *Edda* *Islandorum*, fons & fundamentum Fabularum est, unde veteres ejus gentis Poëtæ obscuras rerum appellationes, & copiosos Poëticiæ Elegantia modos desumpserunt; conscripta per *Snorronem Sturlesonium*, *Islandiæ* Nomophylacem. Estque ars ex antiquissimis ingeniorum hominum fabellis, varietate adinventis rerum appellationibus constructa, docens *Norvagicam* Poësin vulgò obscuram, sapientibus tamen auditu jucundam & artificiosam. Edidit hunc librum P. I. Resenius I. V. D. *Hannia*, M. DC. LX. V. in Quarto.

Pars aliqua de *Rnitlinga Sagu/* Lingua *Islandica*, cum Versione Latina.

Item

Discursus quidam, seu *Lang Sadga taal/ om naefura Danmarkur og Nos regz Konga.* * Eodemque Volumine nonnulla de *Edda* Islandorum.

* *Daniam* quoad Episcopatus suos & numerum Ecclesiarum breviter describit: habetque juxta se Genealogiam Regum & Principum Christianorum in *Dania*, pagellis duabus.

* Breviter complectens quid contineat *Edda*, ejusque materia quæ sit, & quod institutum.

De Chronico *Norvagico*, aliisque Antiquitatibus, Literæ *Arngrimi Jone* Islandi ad Dominum *Olaum Wormium.* 4to.

* *Snorronis* putà, *Storlesonis* nuper edito; ut & de Voce *Stioldunga* & *Stioldunga* visur, *b. e.* Carminibus seu Rhythmis, agentibus de Regibus *Norvagiis*, quos fusiùs hic explanat.

Rnitlinga Sagu/ sive Tractatus continens Historias Regum quorundam *Daniæ* & *Norvagiæ* ex *Islandica* in Latinam linguam conversus ab *E. M.* Ill. An. 1640. in 4to.

* Incipit hæc Historia à Rege *Svenone Estrifon*, filio Baronis *Wiff.* usque ad obitum Regis *Waldemari*, qui filius erat *Canuti* Ducis.

Historia de quodam *Haquinio* in 4to.

* *Hareki*, villici opulentissimi, in *Wikene* (ut vocant) *Norvegiæ* Australis parte habitantis, filio.

Speculum Regale. Lingua *Islandica.* 8vo.

Idem Speculum Regale in Linguam *Dacam* conversum à *Stephano Johannis Stephano.* 4to.

Riddara Christian Friis Drapa.

* *Christianus Friis* erat unus ex magnatibus *Daniæ*, Regi proximus, & Cancellarius, natione *Scannus*; de cujus Virtute carmina sunt *Islandicè* Linguâ concinnata, quæ in hoc Codice, Paraphrasticâ Interpretatione alicujus *Islandi*, ad Verbum Latine exponuntur.

Liber quidam Rhythmicus, *eller Danst Rjimbok/ Iydandes om Daneska Konungars Lefverne och Bedrifter/ alt ifran Dan til Konung Friedrich then andra.* 4to.

* Alius planè est ab illo *Hassniensi* Exemplari, quod anno 1495. impressum.

Annales *Groenlandiæ*, Lingua antiqua. in 8vo.

* Continent breviter ea quæ à primâ occupatione *Groenlandiæ* per *Norwagos* anno 986. ad annum usque 1473. gesta sunt: nec non memorabilia quæque de statu istius populi Ecclesiastico, Politico, & Oeconomico. Vixit Autor hic circa annum 1623. ut propria manu notavit *Stephanus*.

Chronologia *Islandico*-Latina. fol.

* Varia continet tam externa Romanorum Imperatorum & Pontificum, quam domestica *Daniæ*, *Norvegiæ* & *Islandiæ* ab ann. Christi 740. ad ann. 1295.

Rosue

- Hofue Lausnar vefsir Eigelz Schalla Grimsonar.* Lingua antiqua. fol.
 * h. e. *Aörge*, sive Cantilena, qua caput redemit *Egillus Grimi Calvi* filius, cum Commentariis *Bioernonis Jone* filii de *Skarfsd.*
- Corpus Legum *Selandiæ*; *Selandz Lowbog mad Birckeratten, &c.* 4to.
 * Manuscriptum perantiquum membranis exaratum, in multis pleniorrem habens Legem *Selandiæ* quàm Exempla Impressa.
- Glossarium priscae Linguae *Daniæ* confectum à Magno *Olao* Islando. An. 1636. & manu *Stephanii* descriptum in 4to.
- Libri decem *Alexandreidos* in 4to. in membrana.
 * Exemplar valdè antiquum, explicatione interlineari & ad marginem positâ.
- Sveriges Rikes Landz/ och Stadzlagh/ gammalt och skont* Manuscriptum, pa Pergament skrifwin/ i Regal. 4to. främst ar *Ryrkio Valken* aff *Su=*
dermanne Lagen/ och en Critz Pomerani Gards Ratt effrerst vthi. 4to.
- En Landzlaggh gammalt* Manuscriptum med *Guderinnammum Ryrkio Bal=*
ken framst.
- *Oher nast om Domare Embete*
 Item, *Om Christne Konunga: i Sverige.* 4to.
- Sveriges Rikes Landzlaggh/ gammalt* Manuscriptum. 4to.
- Lexicon Latino-Suethicum.* gammalt Manuscriptum.
- Skånske Lagen* pa Pergament. gammalt Manuscriptum. 4to.
- En vbrgammal Skane Lag* pa Pergament; skont Manuscriptum. 8vo.
- En Selandz laggh/ gammalt* Manuscriptum pa Pergament. 1170. 8vo.
- En Zelands laghboof tryckt.* 1578. 8vo.
- Jureke Laghboofen.* gammalt Manuscriptum pa Pergament. 120.

F I N I S.

Errata, & Addenda.

PAG. 3. lin. 38. *lege* **ΥΑΜΒΛ**. p. 5. l. ult. *leg.* hæprian. p. 8. l. 16. æ-
 τεραν. p. 25. l. 8. **ΠΝΣΑΚ**, l. 22. eagan, *edd.* γεoponebe. p. 30. l. 27.
hæc. p. 31. l. 10. φορ-δρýμαδ, l. 39. hþilcne (in gen. fœm.) p. 32. l. 20.
ΨΑΙΖΕ. p. 38. l. 11. **ΛΙΝΝΗΜΕΗΝΝ**. pag. 41. l. 19. **ΓΛΗ**, lin. ult.
ΤΥΙΜΤΙΓΝΗ. p. 42. l. 37. **ΒΛΓΧΨΗΝΗ**. p. 46. l. 17. **ΣΙΝΔ**. p. 48. l. penult.
 cýning. p. 51. l. 18. polbon. p. 52. in marg. **ΑΒ ΨΑΡΤΑ**. **ΑΒ ΕΡΙΒΑ**. p. 54.
 l. 25. **ΓΕΣΕΘΗΝ**. p. 56. l. 25. **ΓΑΒΛΙΚΗΤΓΑΝ**. p. 64. l. 34. *tabeo*,
 l. 36. *je.* p. 66. l. 13. **ΙΒΛΙ**. p. 71. l. 27. pro **T** *lege* **Δ**. p. 73. l. 23. pro
 þin *lege* þin. p. 83. l. 29. him. p. 85. l. antepenult. pro æfter *lege* ær: &
 ante æfter hæc Regulæ interponatur: **Æfter** in Compositione exponitur
 per *post*, ut in æfter-bopen, *Posthumus*, &c. p. 86. l. 38. *perire*. p. 87. l. 3.
 gehat. p. 88. l. 32. *desegere*. p. 91. l. 42. ætýpde. p. 94. l. 21. **ΥΛΗΚΔΕ**.
 Ad exempla Regulæ 17. p. 95. hoc addatur: **ΔΗ ΓΕΚΑΝ ΦΚΙΝ ΓΛΗ**
ΜΕΝΧΨΣ ΣΛΙΗΣ, *Luc.* 4. 25. Ad calcem Regulæ 18. p. 96. hæc ad-
 dantur: **ΑΓΓΙΛΗΣ ΕΑΝΙΝΣ ΑΝΛΥΑΜ ΙΝΣ**. **ΓΛΗ ΥΗΛΨΗΣ**
ΕΑΝΙΝΣ ΒΙΣΚΑΙΝ ΙΝΣ, *Luc.* 2. 9. p. 100. l. 34. &c. **ΥΛΣΤΓΧ**,
ΥΛΣΤΓΧΣ, &c. p. 101. l. 12. *dele* *re.* p. 105. l. 7. *blýdur*. In
Præfat. *Island.* p. 2. l. 27. pro **Εβ** *leg.* **Ρ**. *Grammat.* *Island.* p. 70. l. 35.
 pro *eg mune lege þu munt.* p. 88. l. 30. *luta*. In *Dictionar.* *Island.*
 p. 105. b. l. 34. *palustre*. p. 110. b. l. 5. **ΗΛΛΗΓΑΝ**. p. eád. l. 6. *hlíhan*.
 p. 112. b. lin. penult. *fætus*. p. 117. l. 7. *garritus*. p. 126. b. l. 30. *tamur*.
 p. 128. a. l. 39. *Þridia*. p. 129. a. l. 8. *þann*, b. l. 41. *dele currum*. p. 130. b.
 l. 32. *nævus*. In *Catalogo*: p. 137. l. 36. &c. *leg.* *ter Theophaniam*.
 p. 140. l. 10. *Moyfis*. p. 150. l. 40. pro *E. lege* *J.* p. 159. l. 3. *Paschatu*.
 p. 167. l. 21. *lege* *dom be hatan iýene*, &c.

THE
JOURNAL
OF
THE
AMERICAN
MEDICAL
ASSOCIATION
PUBLISHED WEEKLY
CHICAGO, ILL.
1914

EDVARDI BERNARDI
ETYMOLOGICON
BRITANNICUM.

Q q

MONITUM.

Voces equidem Armeniorum & Russorum, cum typi proprii desissent, Alphabeto Græcanico exprimi iussimus; unde utriusque gentis scriptura quasi à nongentis annis traducta fuerat & depravata. Quinetiam verba Persica Latinis literis reddidimus, quod forma Juniana typographi Seldoni modulos omnes altitudine excederent.

EDVARDUS BERNARDUS
GEORGIO HIXIO V. CL.

SALUTEM.

CUM Viros doctos viderim Britannia nostræ Linguas, antiquam novamque, alios quidem ad Gothiam velut sedem principem referre; Gothos vero ipsos cum loquela sua è primis molibus Babylonis, nulla media gente, arcescere: alios originibus Punicis & Hebraicis nimis sibi adblandiri: Græcanicis abuti alios, quanquam Jonis sive Javonis dialectum fraterna regna profunde infecisse certissimum & confessum: item de paucarum vocum sonoritate Saxonici Persicique sermonum necessitudinem & cognationem conjectare alias felicius quam ostendere: ceteros vero, à Cornelio historico facile deceptos, per Germaniam, Galliam & Hispaniam, propterque Gallos in hac Insula linguam quandam Celticam jam olim excrevisse, quod nec fūgi solent, sponte sua Asiaque seminibus omnibus puram; placuit demum nobis, è dissertatione, quam de Orbis eruditi Literatura apparamus, Mæsotheticis tuis apta & convenientia quadam commodare, & amicitia causa adjungere. Inde equidem constat, Saxonas è majoribus nostris, & Islandos & Danos & Suecos, aut nomine vetusto & peramplo Gothos, sed & plerosque omnes Germania populos, à Russis & Slavis sermonem quam genus in mundi Occidua acceptum propagasse. Slavis vero Russisque & vivere & loqui dederunt Cappadoces, Colchi, Iberi, Armenii & Scythæ. Has denique gentes sparserunt Mosoches & Thobelus & Magoges, tot incrementa Japeti; cum à Babylone dejecta partim inter Pontos Caspium & Euxinum pergerent, partim lævum iter deirent. Orbis itaque renovati quasi primordio Anglici non uosimilis sermo circum mare Hyrcanum ferebat: quem Medi & Parthi eisdem temporibus ultro acceperunt. Mirandum sane in parte mundi temperata & nationum feracissima tantam linguarum adfinitatem omnino vixisse. Quoniam vero longum esset & meo animo grave,

hac omnia exemplis multis persequi, ipse equidem praeclara nonnulla Lexici ordine receptiori jam exponi volo, plura multo posterorum industriae permitti. Linguarum igitur Occidentali-um, excepta Latina, quae ab Hellenismi abusu Aolico tota defluxit, initia & origines veras demonstravi, atque adeo Por-tas Caspiae metuenda limina aperui. Siqui tamen tot nominum congruentiam casu quodam accidisse credant, aut à regionibus nostris has merces in Asiam aliquando fuisse deportatas, gau-deant per me licet sua sagacitate. Quinetiam Britannorum veterum lingua, ne hoc sileam, Hungaricam in pluribus & Ar-meniacam refert: tametsi Lexicon Johannis Davisi ex qua-drante Cambricum sit, semis habens à Latinis, quadrante altero Anglis dominis concedente. Ex etymis autem nostris, quae aliis non paucis dubia forte videbuntur & longinqua, tu sane ratione certiori & proxime derivata esse intelligis. Quamquam deni-que ad Divini juris intima, quo salus populi principumque gloria ac felicitas omnino pendent, non ad cortices solos ma-gnarum rerum, paratum te esse sciam & instructissimum; inte-rim hac talia dialecto patriae utrique debuimus. Vale Vir pie, amor & lumen Vigorniae.

Oxoniz Idubus Maiis
A. D. CXCICLXXXIX.

VOCABULORUM ANGLICORUM & BRITANNICORUM

ORIGINES

Russicæ, Slavonicæ, Persicæ & Armeniacæ.

A.

A, &. *Brit. & Bob. . Russ. & Arm. i. Dalm. GAH. Goth.*
Aster, post, secundum, propter. **AEAK, AEAKNH.** *Goth. ἄστρον.*
Arm. abar. Pers.

Aged, grandævus. *aghe. Hung. Alemanni, omnis generis homines, teste Agathia. Ita & Anglis.*

Alauda, galerita. *Gallis è Plin. & Suet. Heulhodded. Brit.*

ALGA, sed, nisi. *Goth. alis, ἄλγος. Russ. Slav. Bob. Pol. Lus. al. Arm.*

Alon, Epirus veteri nomine. *ἄλν & ἔλν, terra, ἡπειρος & ἄλν. Epirotis ipsis.*

Am, sum. eam & eom. *Sax. em. Isl. YM, IS, IST: sum, es, est.*
Goth. im, is, i. Arm. em, i, est. Pers. ام, است, است. Russ. & Slav. im, sum.
Turc. iam, sum. Epirotis. were, eram, & erat. var. Isl. & Rum. me
var, shench ar, iman aris: sum, es est. Iberis. Eras, pæpe. Sax. YAKST.
Goth. ip. Arm.

An in composito, in Latinum, *a & an Græcorum. Brit. un. Angl.*
and. Sax. ANA. Goth. an. Arm.

ANA, in, us, per. *Goth. and. Arm.*

Any, aliquis. *any, ηαν & ηαν. Russ. any, ηαν. Arm. any how, aliquomodo.*
any. Russ. anybody, quivis. ηανη. Russ.

Ape, Simius. ab & eppa. *Brit. apshawnog, circopithecus. Brit. ἀπερμας.*
Celsus in Lexico Hesychii. opicze. Bob. puza. Pers.

Apple, pomum. *afal. Brit. яблочко. Russ. & Slav. яблѣко. Pol. & pomus, appletræ. afallen, afal-bren. Brit. яблон. Russ. Slav. Bob. & Lus.*
iablon. Pol.

to Arise, or rise, surgere. *ариса. Arm.*

Arme, brachium. **AKMS.** *Goth. eapm. Sax. arma. Russ Slav. ramy.*
Pol. ramene. Bob. rame. Lus.

As, quam. *az. Pers. & & z. Arm.*

As, non. *Epirotis. az. Armenia.*

Asgwrn & Elgyrn, os, os. *Brit. vauze. Arm.*

to Aske, rogare, quærere, inquirere. *askati & askati. Russ. Slav. giskah.*
Dalm. & Croas. & quæstio, otazka. Bob.

Asse, asinus. *az. Arm.*

ATTA,

B

ΑΤΤΑ, pater, (& **ΑΨΕΙ**, mater.) *Goth.* *αττα & αττα. Thessalis.* *athar. Hibernis.* *ati & tati. Epirotis.* *αττα. Slav.* *αττα. Cretenfibus.* *ata, & dada. Turcis.* *aita. Cantabris.* *tad, dad. Brit.* *attia. Hung. & Carinth.* *αττα. Russ.* *αττα, αττα. Slav.* Ab Otesce Slavonico deduco Tuifconem, quem tanquam familiae Patrem Germani honorabant, ut cum Cæsare loquar, velut Galli suum Ditem, eodem teste, quod est *Tad* Britannorum.

ΑΝΣΞ, auris. *Goth.* *auris, aures: αυχο, αυση. Russ. Slav. Bob. Pol. cus. Perf.* necnon **hANSGAN**, audire. *Goth.* *cusidan. Perf.*

ΑΙΩΕ, pavor, reverentia. *av. Arm.* *ofn. Brit. aoun. Aremericis.*

ΑΩΡΞ, **ΩΡΞ**, distortus, obliquus, aduncus, incurvus. *gwyr. Brit. κρυμ, κρυμ & κρυμ. Russ. Slav. Dalm. & Boh. krzywiew. Pol. VKAINX. Goth.*

B.

Ba, ambo. **ΒΑ**, **ΒΑΙ**. *Goth. baw. Isl. beagen. Sax. βα. Russ. Slav. Bob. Dalm. Carinth. Pol.*

Baal, incendium, ultio. *Isl. bæi. Sax. βαλν. Russ. Slav. Hung. Pol. παλι. Russ. & Pol. Pile, roguis. Angl. Item cremare, παλν. Russ. polati. Bob. palic. Pol.*

Baba, anus & obstetrix. *Slav. Russ. Dalm. Croat. Pol. Bob. Itemque aba. Turcis.*

Bach, bachgen, bychan. parvus, parvulus. *Brit. bache, bacha. Perf. pulus, pisheta, pifzheni. Scia. pach, parum, parvum. Epirotis. pichi, puer. Iberis.*

Backe, ripa, ora. *Isl. & Francis. Latus, bok. Dalm. Bob. Pol. Sed banfe, ripa, agger, tumulus. banc. Sax. panka. Perf.*

Bad, malus. *bad. Perf. pejor, batar. Perf.*

Badge, insignia, ornamentum, ornatus. *βαγυ. Arm.*

ΒΑΙΚΗΤ, clarus, splendidus. *Goth. biartur. Isl. bright. Angl. beophre. Sax. berth. Brit. Splendor, brightnesse; beophre. Sax. bartu. Perf.*

to Bake, panem coquere, coquere, & assare. *αικη. Russ. pezh. Slav. & Lus. pecy & pycy. Bob. piekee. Pol. bochtan. Perf. a baker, pistor. pekar. Lus. & Boh. piekarz. Pol. pezhaz, pezhnik. Slav. pechyar. Dalm. a batch, coctura, panificium, & ipse clibanus. bxc. Sax. πικ. Russ. pezh. Slav. pec. Bob. peech. Dalm. piekarka, picc, pieczenie. Pol. Inde **Deck**, quadrans buselli, quantum panem una vice coqui solitum. *opuka. Croat. bocht, bochta. Perf.**

ΒΑΛΥΞ Ν, affligere, torquere, vexare. *Goth. ΒΑΛΥΞΙΝS. tormentum, cruciatus, dolor, angor, perniciēs. Goth. balo. Francis. bealepe. Sax. βαλν. Russ. bool, bolefan. Slav. Croat. Dalm. boliefc. Pol. morbus, dolor. βαλν, βαλν. Russ.*

Bana, homicida, intersector. *Sax. πικνιλ, occidere, interficere. Arm. μισοκτον, homicida. Arm.*

Band, bond, binding, vinculum, fascia, tænia, obligatio, servitus, cingulum. **ΒΑΝΔΙ**. *Goth. banda. Sax. band. Perf. & Isl. to bind, ligare, vincire.*

vincire. **BINDAN**. Goth. binban. Sax. band-cerdan. Pers.

Bara, panis. Brit. & *Aremoricis*. byri. *Iberis*.

Barne, fermentum. intumescere, baramhidan. Pers.

Barre, obex. barrah. Pers.

Basse, vitis, humilis, pravus. bast, basy. Pers.

to **Be**, effe. βιτω. Russ. Sclav. Dalm. Byc. Pol. beon. Sax. Byti. Bob.

to **Be**, & abide, versari, habitare, morari. **ΒΑΝΑΝ**. Goth. buan. Sax. bua. Isl. bowen. *Willeramo*. bywac. Pol. bywati. Bob. οβηατη, οβηατη, βιουατη. Russ. Sclav.

Beache, fagus. bæce, bece. Sax. Buk. Bob. Pol. & Hung.^o Bokou. Sclav. & Luf. pos. Pers.

Beake, rostrum. pig. Brit. beccus Gallis antiquis, teste Suet.

Beard, barba, & mentum. борода. Russ. бородъ. Russ. Sclav. Dalm. Bob. broda. Luf. & Pol.

to **beare**, ferre, portare. **ΒΑΙΚΑΝ**. Goth. bæpan. Sax. Bierac. Pol. bervan & burdan. Pers. βικαλ & βαικαλ. Arm. a **burden**, hier, onus, fere-trum, *basterna*, sarcina. bar. Pers. βικ. Arm. beep. Sax. boran. Isl. para. Sclav. Carn. a **bearer**, bajulus, portator. Burdbar, & Barbar. Pers.

to **Beate**, ferire, cædere, verberare. betan & beotan. Sax. βητη. Russ. Sclav. Dalm. Bob. Luf. occidere, βητη, γυβητη. Russ. to **beate in pieces**, conterere, contundere. βητη. Russ. **beaten**, cæsus, verberatus, percussus. bity. Pol. a **beater**, percussor. bætepe. Sax. bitec. Bob. biting. Pol. a **beat- ing**, ictus, verberatio, pugna, victoria. zabiti, ubiti. Bob. dohisate. Dalm. bitwa. Pol. botte. *Epirotis*.

Bedelaer, mendicus. Belg. **pedlar**. Ang. bibbep. Sax. βιδιον. Russ. obse- crare, rogare, orare, bibban & beaban. Sax.

Benna, currus, plaustrum. Gallis apud Festum. benn & menn. Brit.

βιζ, absque, & in composito ab, dis, de, re, in. Russ. Sclav. Pol. Bob. Dalm. βαζ. Arm. bas. Pers.

Beob, mensa, prandium, refectio. Sax. **BIND**. Goth. Obed. Sclav. Bob. Obiad. Pol.

Better, melior. betepa. Sax. bihtar. Pers. **BATIZZ**, melius, commo- dius, commodum, utile, bonum. Goth. bet. Sax. bi, biha. Pers. **Big**, bugg, budge, grandis, gigas. βογατι & βογαττε. Russ.

Weber, fiber. Beber. Sclav. Babar. Dalm. Babor. Pers. Biber. Luf. Pobr. Pol.

Bitch, canis. βι, πιτα & πιτα. Russ. Sclav. pes, pas, pashia. Dalm. psy, psu, & psyt. Bob. piefs, piefek, psica. Pol. pesh. Luf. passa. Pers.

Blaze, blazing, blaff, fulgor, splendor, fax, fulguratio. blirgepe, bly- rige, blira, blære. Sax. bleska, blisk, bliskany & liskany. Sclav. Luf. Bob. Pol. οβληα. Russ.

Bleaching, vestium ad solum deabatio. blech. Pol. a **bleacher**, deal- bator, fullo. blecharz. Pol. balchar & belic. Bob. to **bleach**, dealbare. β- λαρτεν & βαλετη. Sclav. Bob. balezinitfi. Luf. abilcan. Sax.

Blew, cæruleus. Plavu. Sclav. Dalm. Carn. Plawy. Pol. Belowoky. Bob.

Blot.

Blot, *macula*. βλατν, lutum, coenum, limus. *Sclav. Dalm. Bob.* Bloto. *Pol.*

Blessed, *beatus, benedictus*. blaxen. *Dalm.* blazený, blahoslavený. *Bob.* blagoslawieny. *Pol.* βλαζενν. *Sclav. & Russ.*

Robin, *calamus textilis*. crepundia, βόεινα. *Russ.*

Bode, *abode, byding, habitatio, commoratio, commorandi locus*. bod. *Brit.* bud. *Perf.* bōthe, *tabernaculum*. buda. *Luf. Pol.* to bide, *abide, habitare, morari, existere, esse*. bod. *Brit.* budan, & bud. *Perf.* being, *existens*, bi, i βίειν. *Russ. & Sclav.* buda. *Perf.* byty & bytny. *Pol.*

Boistrous, *rapidus, vehemens*. bystry. *Pol.*

a Bore, *aper*. βορει. *Russ.*

to bore & *weare, terebrare, atterere*. variti. *Dalm.* veriati. *Croat.* wierciec. *Pol.*

Borrego, *agnus*. *Hispanis.* aries, *agnus*. Baran, baranek. *Pol. & Bob.* βορειν. *Russ. & Sclav.* agnus. Barany. *Hung.* boranez. *Tartaris.* barra. *Perf.*

Bodincus, βόδιον. *Gallis* apud *Plin.* quod est, *bodennag*. *Idem* bodenlosse. *Germ.* bottomlesse. *Angl.*

Both, *ambo, uterque*. boede. *Isl.* butu, & ba tpa. *Sax.* BATH. *Cimbri.* бодъ. *Russ. Sclav. Pol. Bob.*

Bowed, *incurvatus, incurvus, gibber*. bugc. *Perf.* bygen, bogen, & gebeg. *Sax.*

Brabe, *concinuus, elegans, scitus, dexter. rectus, aptus, scitus, dextor;* prav. *Sclav.* prawy. *Luf. Pol. Bob.* pulcher, *excellens*; barah. *Perf.*

to **Breake**, *frangere, dirumpere*. BRIKAN. *Goth.* barakandan. *Perf.* ruptus, *laceratus*; брѣкн. *Russ.*

Breast, *pectus & mamma*. BRNSTS. *Goth.* briost. *Isl.* *Perfy & Prisy.* *Sclav. Bob.* Pierfy. *Pol.* *Perfi. Dalm.*

to **Brew**, *coquere, fervere, facere*. berwi. *Brit.* brupan. *Sax.* bawen. *Sclav.* wariti. *Bob.* warzic. *Pol.* ureti. *Sclav.*

Brimme, *ora, fimbria*. bram. *Pol.* prym. *Bob.* prem. *Carn.* perem. *Hung.*

Brinke, *ora, margo*. breg. *Sclav. & Luf.* brzeg. *Pol.* bregh. *Epirotis.*

Brother, *brethren*. БРѢРА, БРѢРАНС. *Goth.* boradar, *beradaran. Perf.* bratr & bradr. *Bob.* bpeðen & bpoðen. *Sax.* brawi. *Russ. & Sclav.* Brawd. *Brit.* Brat. *Pol. Dalm. Luf.*

Browe, *supercilium*. брови. *Russ.* Obirve. *Sclav. & Carinth.* Obarva. *Dalm.* Brew. *Pol.*

Brystaw, *festinare*. *Brit.* barziti & barzitisse. *Dalm.*

Ar brys, *festinanter. Brit.* barzo. *Dalm.* brizo, brizy, birzycko. *Bob.* briskelp. *Angl.*

Buble, *bullā*. babel. *Pol.* buborik. *Hung.*

Buddof, *buddi, budd* seu *byd*: *ero, eris, erit. Brit.* ya buda, tu budes, *on bude. Bob.* буду, будице, будице. *Sclav. & Russ.* *Futurum*, bodadwy. *Brit.* budaucy. *Bob.*

Budoso, vagus. Unde Tataři Budzienses, tanquam palabundi.

Bulky, *magnus, grandis*. wielky. *Pol.* weliki. *Bob.* wiliki. *Luf.* velik. *Sclav. & Dalm.*

Bull,

C

Bull, *taurus*, *bos*. *бѣли & бѣла*. *Russ. Slav. & Dalm.* *wuol. Bob. wol.*
Pol. bwa, bual. Brit.

Bulle, *impiger, alacris*. *buzza. Pers.*

Bulle, *bussing, osculum, osculatio*. *bus, busa. Pers. puffune. Epirotis:*
& bushe, labium, eisdem.

to But, *cornu ferire*. *bodic, bodzic. Pol.*

Bwch, *caper, hircus. Brit. Buz. Pers. Bach & bak. Hung. becco. Ital.*
bucca. Sax.

By, *per, juxta, circa, de, cum, in*. *BI. Goth. ba. Pers. po & ob. Pol.*
Slav. & Russ.

Bylus. *baru. Sax. boz. Pers.*

-C.

Calot, *cappa, pileus*. *kalawa. Pers.*

Cam, *curvus, aduncus, tortus. Brit. kinkam, kembo. Angl. cham.*
Pers.

Care, *arra, studium, anxietas*. *KAK. Goth. kar & charchar. Pers.*

Carouzing, *bilaritas, cantus*. *karuz. Pers.*

to carry, *invicem portare*. *kiranidan. Pers.*

Cart, *currus*. *kerdan. Pers. ար. Arm.*

Cafe, *theca, capsula*. *kos. Dalm. Luf. Bob. kas. Hung. kofs. Pol.*

to Catch, *capere, deprehendere*. *χαιττε. Russ. caught, captus. җау-*
җауа. Russ.

Catt & kitten, *felis, catus*. *коти, котенок, кошка. Russ. kot, kotka. Pol.*
kotzka. Bob. kozka. Luf. kady. Turc. citto, citta. Arab. kata. Iberis.

Cena, *pretium, valor, licitatio*. *Pol. Bob. кена five җена. Russ. Slav. czi-*
na. Dalm. ց. Arm.

Chasse, *palea*. *Siccus, aridus*. *chaf. Pers.*

to champ, *mandere*. *chiam. Iberis.*

Charge, *impensa*. *Angl. & Iberis.*

Charles, *Carolus*. *rex, крѣли. Russ. Slav. kral. Bob. kraly. Dalm. krail.*
Luf. krol. Pol. kiraly. Hung. kiral. Bulgaris. крѣли. Iberis.

to chase, *fugare*. *fugere, chazeti. Bob. cachmate. Turcis.*

to cheapen, *licitari, emere*. *kaupa. Isl. ceapan, emere, acquirere, mer-*
cari. Sax. kauffen. Germ. купѣти. Russ. Slav. Dalm. kupowac. Pol. kau-
piti. kupowati. Bob.

Chake & chock, *gena*. *gaika & iagak. Turc. fauces, җауа & җоуа.*
Russ. җауа. Arm.

Cher, *cibus*. *chur & chaire. Pers. comedebam, җѣри. Arm.*

Chew, *ruminare*. *chavidan. Pers. zuwac. Pol. ceopan. Sax.*

Child, *children, proles, liberi*. *familia, czeled, celadka. Bob. czeladz.*
Pol. cseljad. Dalm.

Chinne, *mentum, maxilla*. *KINN. Goth. gana. Pers. & Arm. gen. Brit.*

Choice, *electio, lubentia, appetitus, voluntas, benevolentia*. *chec & chuc. Pol.*

Choice, *chosen, electus, selectus*. *chozida, chozin. Pers.*

to Choose, eligere, velle, desiderare, cupere. chozidan. Pers. chciec. Pol. chčiti. Bob. εχόζητη & βορχοτήτη. Russ.

Chwi, chwychi, vos. Brit. tu, tui, vos: εu, xu, ζιζ. Arm.

Ci, cwn, canis, canes. Brit. χανγ. Arm.

Clacking, clecting, sonans, crepitans. κληκκητη & κληξπητη. Russ.

Clashing, sonitus, clangor. glas, gles, glos. Sclav. Bob. Lus. Pol. Dalm. γλασι & γλαστι. Russ.

to Cleave, findere. κλυπητη. Russ. klati, kalati. Sclav.

Clay, lutum, argilla. kaly, ghil. Pers. glina. Sclav. Dalm. Pol. Bob.

Clew, glomus. klab, klebek. Pol. klubko. Dalm. klouzizh. Sclav.

Clocke, borologium, campana. campana, clugga. Sax. καλοκο. Russ.

Clod & clot, gleba, argilla, lutum. τλον. Arm.

Clobe, nucleus. caput, γλαβο. Russ. glava. Sclav. Dalm. glowa. Pol. hlawa. Bob. γλαυη & γλαη. Arm. Inde forte glawan, capito, a clotone, insubidus.

Cluster, racemus, palatba, congeries. crassitudo, spissitudo, tluftost. Bob. tluftosc. Pol. tluftost. Lus. τολτω. Russ. tluftilo. Dalm.

Coache, rheda, currus. kotczy. Bob. kochy. Hung. cuchy. Turc.

Coaste, tractus, ora. via, cesta. Bob.

Cocke, gallus. cocc. Sax. kokos. Dalm. Lus. Pol. kakas. Hung.

Corke, suber. korek. Pol. korkowe. Bob.

Corne, frumentum. ΚΑΚΝΑ. Goth. γοειν. Arm.

to Covet, cupere, desiderare. εχότη. Sclav.

Cowe, vacca. cu. Sax. bos, κα. Russ. khaw. Pers.

Coy, fastidiosus. kevano & kevely. Hung.

to Coyne, cudere. κυτη. Russ. kovati. Sclav. Bob. kuc. Pol.

Crack or wrack or crick, spasmus. krek. Bob. kerzh. Sclav. kura. Pol.

Crabbed, durus. κριβαν. Russ.

Crag, cervix. dorsum, κεκ. Arm.

to Cramme, saginare, alere, pascere. καρμητη. Russ. krmitti. Bob. karmiti. Dalm. karmic. Pol.

Cramming, saginatio, pabulum. κορι. Russ. & penis, promptuarium, καρμωγοι. Russ.

Crew, cohorts, turma. karu. Pers.

Crooke, uncus. uncus, circulus, κρογι. Russ.

Crooked, aduncus, incurvus. crwcca. Brit. κροδα. Russ. circa, circum, κροδοι. Russ.

Crump, crumpled, crimpled, tripled, cramped, κυρυνς, incurvus, distortus, claudus. crwm. Brit. cpumb. Sax. & Belg. cromy. Lus. krom. Carn. chromyad. Bob. chromy. Pol. crumpast. Sclav. Claudicare, chromac. Pol. χρομητη. Russ. chromati. Sclav. kramati. Dalm. claudum reddere, κρημλδη. Russ.

to Crumpe, confringere, conquassare. κροσδα. Russ.

Cryeing, stetus, & stens. kiria, kiriwa, kirinda. Pers.

Cusse, colaphus. kafa. Pers. to cusse, ferire, pulsare, tundere. custan. Pers.

to Conne, kenne, ediscere, experiri. acunnian. Sax. κκνητη. Russ.

Cunning, kenning, konning, doctrina, scientia. κνινη. Russ. cunning. doctus, peritus, κνι. Russ.

Cup, crater, poculum. kuppan. Brit. coppa. Ital. kuppa. Sclav. Dalm. & Hung. cub, cupa, cobba. Pers.

D

to *Cutt*, *secare*. *koflati*. *Sclav.* *ferire*, *kushidan*. *Pers.* *securis*, *کوت*. *Arm.* *Cwrr*, *margo*, *limbus*. *Brit.* *karey*. *Hung.* *kray*. *Sclav.* *Dalm.* *Pol.*

D.

Dad, *avus*, *pappas*. *tad*, *taid*. *Brit.* *did*. *Russ.* *did*, *diden*. *Sclav.* *ded*, *dedek*. *Bob.* *dziad*. *Pol.*

Dacar, *terra*. *Brit.* *dovar*. *Aremoricis*. *tharai*. *Arab.* & *Persis*.

Dale, *vallis*. *dol*. *Brit.* *vallis*. *ΔΑΛΕΙ*. *Goth.* *fossa*, *ΔΑΛΓ*. *Goth.* *dæle*. *Sax.* *dalur*. *Isl.* *vallis* & *fossa*, *dol*. *Luf.* *Pol.* & *Bob.* *дала*. *Russ.* *dolun*. *Sclav.* *dulzo*. *Bob.* *dolzna*, *dolek*. *Pol.*

Dativus *casus* *numeri* *pluralis* *apud* *Saxonas*, *Istandos*, *Gothos*, *Bohemos*, *Rufos* & *Sclavos* *in* *m* *exit* *aut* *um*, *aut* *me*, *ma* & *mo*.

a *Dasse*, *nimbus*, *imber*. *дол*. *Russ.* *deschia*. *Sclav.* *dasy*. *Dalm.* *desicz*. *Pol.*

Dati, *dare*. *Sclav.* *давати*. *Russ.* & *Bob.* *dawac*. *Pol.* *dadan*. *Pers.* *тал*. *Arm.*

Daughter, *filia* & *virgo*. *ΔΑΗΤΑΚ*. *Goth.* *dohter*. *Sax.* *dohtar*, *docht*, *ducht*. *Pers.* *داوت*. *Arm.* *док*. *Russ.* *dcy*, *dcera*. *Bob.* *dekla*. *Sclav.*

Day, *dies*. *дæg*. *Sax.* *ΔΑΓS*. *Goth.* *тн*. *Arm.* *deghe*. *Iberis*.

to *Deale*, *partiri*, *distribuire*, *necnon* *tractare*, *agere*. *ΔΑΙΛΑΝ*. *Goth.* *δαιλα* & *δαιλα*. *Russ.* *deliti*. *Bob.* *udiliti*, *diliti*. *Sclav.* *Dalm.* *dzielac*. *Pol.*

a *Deale* & *dole*, *portio*, *divisio*, *pars*. *ΔΑΙΛ*. *Goth.* *δαι*. *Russ.* *deil*. *Sclav.* *Carn.* *Dalm.* *dil*. *Bob.* *dzial*. *Pol.*

Dealing, *negotium*, *opus*. *δαι*. *Russ.* *delo*. *Sclav.* *dziela*. *Pol.* *dilo*. *Bob.* & *Dalm.*

Dear, *carius*, *pretiosus*. *deope*, *bype*. *Sax.* *drud*. *Brit.* *drahy*. *Bob.* *drag*, *dragi*. *Sclav.* & *Dalm.* *droge*. *Luf.* *drogi*. *Pol.* *δρωγαια*, *δρωγαια*. *Russ.*

Deapran, *indigere*. *Sax.* *ΦΑΝΚΕΓΑΝ*. *Goth.* *derven*, *dorven*. *Belg.* *τεν*. *Russ.* *Sclav.* *Bob.* *trzebowac*. *Pol.* *ΦΑΚΒΑ*, *indigus*. *Goth.* *trebny*. *Pol.*

Deske, *abacus*, *mensa*. *Tabula*, *mensa*, *asser*, *δοκα*. *Russ.* *daska*. *Sclav.* *Dalm.* *deska*. *Pol.* *Hung.*

Dimme, *tenebricosus*, *caliginosus*. *dimmur*. *Isl.* *temu*. *Russ.* *temnu*, *temma* & *temman*. *Sclav.* *temny*. *Bob.* *taman*. *Dalm.* *Dimmes*, *tenebræ*, *caligo*. *temma*. *Sclav.* *Bob.* *Croat.* *tmina*. *Dalm.* *temnostti*. *Bob.* *fumus*, *caligo*, *дымо* & *дым*. *Russ.*

to *dip*, & *dop*, *mergere*, *baptizare*. *ΔΑΠΠΑΝ*. *Goth.* *dýppan* & *doppe*. *tan*. *Sax.* *doopen*. *Belg.* *топнн*. *Russ.* *daibano*. *Iberis*. *topiti*. *Dalm.* *Bob.* *topec*. *Pol.*

to *Dirt*, *cæno* *inquinare*. *дырнн*. *Russ.*

to *Doe*, *facere*. *ΤΑΝΗΓΑΝ*. *Goth.* *don*. *Sax.* *δοε*. *Russ.*

Dor, *janua*, *fores*, *porta*. *ΔΑΝΚ*. *Goth.* *divgo*. *Sclav.* *Russ.* *duira*. *Luf.* *duri*. *Carinth.* *dwer*. *Bob.* *drzwi*. *Pol.* *dup*. *Sax.* *dor*. *Brit.* *dur*. *Arm.* *dar*. *Pers.* *dera*. *Epirotis*.

Doom & *deme*, *sententia*, *opinio*. *дм*. *Russ.*

Dolui, *deorsum*, *ad fundum*. & *den*, *specus*, & *Sax.* *vallis*. *fundum*, *imium*, *solum*. *ден*. *Russ.* *dmu*. *Sclav.* *dno*. *Dalm.* *Bob.* *Pol.* *Luf.*

Dolwng, *montes*, *camporum* *excelsa*. *дм*, *collis*. *Gallia* *apud* *Steph.* *πρι π*. *ex* *Rhiano*.

ΔΚΑΙΒΑΝ, *vexare*, *adfligere*, *excruciare*. *Goth.* *trapiti*. *Bob.* *traptic*. *Pol.*

a *Drake*, *anas*. *urdak*. *Turc.* *recze*. *Pol.*

E, F

to **Dread**, *pavere. tremere, darhati. Dalm. drzec. Pol.*
Dread, *terror. tremor, darhaat. Dalm. trefeni. Bob. drzenie. Pol. dard,*
dardy. Pers.
to **Dream**, *somniare. dormire, subdormire, дремать, дремлетъ. Russ.*
Drottin, *dominus. Isl. drútt, drúhten. Sax. Druidæ. Germanis, Gal-*
lis & Britannis veterib.
Drosse, *fæx. dparct. Sax. dpuodn, & dpuodn. Russ. drozdi. Bob. droz-*
dze. Pol. dord, durdy. Pers.
Dug, *manna. doyke. Dalm. laclare, dogiti. Bob. Croat. doyiti. Dalm.*
& Slav.
Dwor, *aula. Slav. Dalm. Pol. dar. Arab. & Pers.*

E.

Ea, *cia, aqua, rivus. Sax. Ey & tye. Anglis. eau. Gallis. vie. Epirotis.*
to **Eare**, *arare. AKIANDAN. Goth. aredig. Brit. epigan. Sax. orati.*
Sclav. & Bob. orac. Pol. orita, oreta. Russ. worati. Bob. varandan. Pers.
aratus, orais. Russ.
Earth, *terra. eopde. Sax. AIKψA. Goth. hertha. Germanis tempore*
Taciti Corn. iar. Turcis. ηρχη. Arm.
East, *oriens. east, eort. Sax. austur. Isl. oost. Belg. uosont. Russ. istok.*
Dalm.
Easy, *facilis. ιζι. Arm. VIS, tranquillitas. Goth.*
to **Eate**, *edere. iadac. Pol. aia, eta. Russ. & Slav. gisti, gidati. Bob.*
esom. Hung. utal. Arm. cibus, etel, & etec. Hung.
an Egge, *ovum. æg. Sax. uieka, uieka, ietka. Russ. iaiza. Slav. aiza.*
Carinth. iaie, pl. ieika, & wegtze. Bob. yaye. Dalm.
Eige, *non, neutiquam. Isl. icke. Danis. iuk. Turcis. ox. Arm. hige. Pers.*
Eight, *octo. AHTAN. Goth. wyth. Brit. an. Arm. athe. Precopiensibus.*
chta. Sax.
Eoredias, *equorum domitor. Gallis apud Plin. bepibba. Sax. beryder.*
Belg. a rider. Angl.
Eben, *æqualis, par. egyenos, egyenlo. Hung.*
Epe, *oculus. ANQX. Goth. & Isl. oxa. Russ. oko. Slav. Dalm. Pol.*
Bob. ocho. Croat. woko. Lus.

F.

to **Fade**, *flaccescere, defluere, decidere. cadere, defluere. падѣти. Russ.*
padati. Slav. & Bob. padati. Pol. padnauti. Bob. padnuti. Dalm.
FAN, *dominus. Goth. pan. Russ. & Bob. pan. Pol. Inde dicta à suis,*
Dione etiam probante, amplissima regio Pannonia, velut dominium, panno-
vani, aquilis Romanis nondum visis.
Fast, *vinculum, instita, corrigia. bast. Pers. xax. Sax. pafs. Slav. & Pol.*
to **Fasten**, *nectere, alligare, constringere, figere, compingere, claudere, vin-*
cire. bastan. Pers. pafati. Slav. Dalm. Bob. palac. Pol.

Father.

G

- Father**, *pater*, *padar*. *Perf.* fæder. *Sax.*
Field, *ager*, *terra*, *feuld*. *Hung.*
File, *lima*. *πῆλη*. *Russ.* pila. *Sclav. Pol.* pilnik. *Bob.* piel. *Isl.*
to Fill, *implere*. *πληννῆ*. *Russ.* Sclav. & *Dalm.* pelnizi. *Luf.* pelnic. *Pol.*
Full, *fillen*, *filled*, *plenus*. **FNALLS**, & **FILAN**. *Goth.* *πλην*. *Russ.* *Sclav.*
Dalm. pelen, pelny, pilny. *Pol.* & *Bob.* **fully**, *plene*, *satis*. *πλην*. *Russ.*
Five, *quinque*. *pump*. *Brit.* **fimm**. *Isl.* **FIMF**. *Goth.* *hynf*. *Precop.* pang.
Perf. & *quintus*, *pengom*. *Perf.*
Flamme, *rumor falsus*, *mendacium*. *klama*. *Bob.* *klamany*, *klamistwo*.
Pol.
Flashe, *lagena*. *φλαςα*. *Russ.* & *Isl.* *Flasha*. *Pol.* *Bob.* *Carn.*
Flea, *pulex*. *πλεο*. *Sax.* *βλοχ*. *Russ.* *bulha*. *Sclav.* *bolha*. *Hung.*
Foot, *pes*. **FXTNS**. *Goth.* *foṭ*, *voṭ*. *Sax.* *aut*. *Arm.* **fettters**, *com-*
pedes. *πυτη*. *Russ.* *pauty*. *Bob.* *peta*. *Pol.*
For, *pro*, *propter*. **FANK**, **FANKA**. *Goth.* *for*. *Sax.* *bara*, *bahar*.
Perf.
Four, *quatuor*, *quadrans*, *pahar*. *Perf.* *aut contractum ex fyder*, *qua-*
tuor. *Sax.* **FIDANK**, **FIDYRK**. *Goth.* *pedwar*. *Brit.* *Unde petoriturum*,
currus Gallicus quatuor rotarum, *Varrone teste*. *Fydor*. *Precop.* *πταρα*.
Eolibus.

G

- God**, *ire*, *ambulare*, *proficisci*. *chadzac*. *Pol.* *χοδιτι*. *Russ.* *choditi*. *Bob.*
Hoditi. *Dalm.* & *Sclav.* *ghodastan*. *Perf.*
Gadding, *itio*, *itineratio*, *profectio*. *chod*, *chadzeny*, *iazda*. *Pol.* *chod*
& *gezd*. *Bob.* *Hod*. *Dalm.*
Gag, *hak*, *hooke*, *uncus*. *ghag*, *kaga*, *kagak*. *Perf.*
GLIND, *illuc*. *Goth.* *and*. *Arm.*
GLINS, *ille*, *iste*. *Goth.* *an*. *Arm.* *an*. *Turc.* *an*. *Russ.* *Bob.* *oon*. *Dalm.*
Hwn. *Brit.*
to Gange, *vadere*, *ire*, *ambulare*. **ΓΑΓΓΑΝ**. *Goth.* & *Sax.* *γανγαν*.
Arm. *movere*, *motitare*.
Gangling, *gesticulatio*, *lusu* *verbo* *vel gestu*. *ganckle*. *Perf.* *ganiti*. *Sclav.*
Gap, *gaping*, *riktus*, *biatus*, *bucca*. *Bucca*, *geba*. *Pol.* *guba*. *Bob.*
Garden, *yard*, *hortus*. *locus septus* & *munitus*. *gardd*. *Brit.* *vert*, *varta*.
Sclav. *kert*. *Hung.* *ogrod*. *Pol.* *ogrodi*. *Russ.* *zahrade*. *Bob.* *hortus olitorius*,
ANKTIGAKAS. *Goth.* *þyntgeapd* & *optgeapd*. *Sax.*
Gardiner, *hortulanus*. *ogrodnik*. *Pol.* *zabradnik*. *Boi* & *garddwr*. *Brit.*
Pariter *ογοροδεκτη* & *ομυγακτη*, *sepire*, *munire*, *circumcingere*. *Russ.* *sa-*
graditi. *Sclav.* *ograditi*. *Hung.* *Dalm.* *ogradzac*. *Pol.* *zahraditi*. *Bob.* *Sepi-*
mentum, *septum*, *arca*, *domus*. **ΓAKAS**. *Goth.* *geapd*. *Sax.* *yard*. *Angl.*
hortus. *kerth*. *Hung.* *gardd*. *Brit.* *Septum*, *gardum*, *girdi*. *Cimbris.* *Sepi-*
mentum, *murus*: & *urbis*, *oppidum manibus cinctum*. *γοροδι*. *Russ.* & *Sclav.*
graad & *graadmisto*. *Dalm.* *Croat.*
GAUKS, *tristis*. *gaurski*. *Pol.*

to **Gaze**, *avide spectare, monstrare, ukazati, kazati*. Russ. kafati. Sclav. Dalm. Luf. Bob. pokazowac. Pol.

Gennet, *asturco, equus, veredus*. kon. Russ. kon. Sclav. Dalm. Croat. Luf. kony. Pol. gini. Iberis. veredo ferri, koneta. Russ.

Gesi & gesatæ, *milites mercenarii*. Gallis è Polybio, Plut. & Servio. servus, servilis, gwas & gwafaid. Brit.

to **Get**, *comparare, acquirere, invenire, expedire*. getan, gettan. Sax. **BITAN**. Goth. geitune. Epirotis. γοτεινή, γοτεινή. Russ. gotowati. Dalm. gotowec. Pol. γειναι. Arm.

Gotten, *comparatus, acquisitus, captus*. gaty, gotowy. Pol. γοτοι. Russ. gaty, zagaty. Bob. yaty. Dalm. ietny. Sclav.

Gin, *nervus, laqueus*. gieuyn. Brit. Jin. Hung.

to **Gingle**, *tinnire, crepitare, cymbalum*, genk. Pers.

Giord, *opus*. Isl. γορδ. Arm. kirdar, & kar. Pers. **Giora**, *facere*. Isl. ghardan & kerdan. Pers.

Girle, *puella, nanus, nana, garzel, garlica*. Pol.

a **Girt**, *gird, girdle, cingulum, cinclura, ambitus*. ghird. Pers. **GIARDA**. Goth.

to **Girt**, *gird, cingere, circumdare*. kardidan. Pers. Gypdan. Sax. **ΓΑΝΚΑΓΑΝ**. Goth.

to **Glaze**, *polire, lævigare*. γλαδτη. Russ. Sclav. hladati. Boh. gladzic. Pol. gladzieru, pumicatio, politura. Pol. glazing.

Glebeland, *ager frumenti, frumentum, panis, chleb*. Sclav. Russ. Pol. Dalm. v. loafe.

to **Glissen**, *rutilare, fulgere, micare*. lisknac. Pol.

Lilobian, *mulcere, mitigare, mansuefacere*. Sax. gladiti. Sclav. & Dalm. gladzic & lagodzic. Pol.

Goal, *meta*. gal. Brit. signum, geyl. Hung.

Goate, *capra*. gat. Sax. **GAITEIN**. Goth. geit. Isl. gais. Germ. kofa, koza. Sclav. Dalm. Pol. Bob. ketzke. Hung. kagy. Turc. cerva, koshuta. Schl. ghez. Hebr.

GOD, **DEUS**. **GOD**. Sax. **Gud**. Isl. & Danis. **ΓΩΦ**, **ΓΩΔS**. Goth. choda. Pers.

to **Goe**, *ire, proficisci, ambulare*. geti. Bob. γαλ. Arm.

Godly, *aptus, conveniens, pulcher, elegans*. godny. Pol. hodny. Boh. ineptus, indecens, inconvemens. γωδλ. Russ.

Goodness, *goodness, convenientia, dignitas, elegantia*. godnosć. Pol.

Goose, *anser*. gor. Sax. gaas. Isl. γω. Russ. guls. Sclav. Illyr. Boh. gelz, gely. Pol. kaz. Turc. ghez. Chald. γαλ. Arm.

Gor & goru, *locus editus; & gorwaered, clivus*. Brit. mons, γω. Russ. Sclav. Dalm. Luf. Pol. & Iberis. hore. Bob. clivus, chiriva. Pers. supra, superior, altior, γωρδλ, γωρδλ, γωρδλ. Russ. gori. Sclav. Dalm. nagorze. Pol. superior, goren. Sclav. gorny. Dalm. Inde Tatari Nagorni, montani.

Gore, *sanguis, cruor*. gwyer & crau. Brit. krae. Luf. karw. Dalm. kry. Sclav. γωρδ. Russ. krew. Pol. & Boh.

Gossip, *hospita, hera*. γωρδλ. Russ.

Graspe, *pugillus, pugnus*. garfc, garska. Pol.

Grabe, groove, *sepulchrum, fovea*. **ΓΡΑΒS**. Goth. γωρδ. Russ. grob. Sclav. Pol. Carn. Bob. greb. Dalm. γραρ. Sax. grof, gryfia, groof. Isl.

H

to Groove, grave, grup, fodere, suffodere. **GRABAN.** Goth. grāfa. *Ist.* grabec. *Pol.* fossar, grubarz. *Pol.*

Grindeth, comminuit. ghiraanda. *Pers.* **Grist.** molitura. *gruyt-bitan,* stridere dentibus. *Sax.* morsus, gris. *Sclav.* ugryz. *Dalm.* gryzienie. *Pol.* dentibus terere, mordere, gristi. *Sclav.* ugristi. *Dalm.* grysc. *Pol.*

to Gripe, comprehendere, capere manu. **GRIPAN.** Goth. ghiristan. *Pers.* **Gristle,** cartilago. *χαρκα.* *Russ.* karuga. *Parth.* ghairak. *Turc.* chruftanez. *Scl.* chrzestka. *Pol.* chruftacka. *Bob.* cartilagineus, chrzeslowaty, chrzescisty. *Pol.*

to Grite, græte, flere. **GRITAN.** Goth. gridare. *Ital.* ghiristan. *Pers.* cridan. *Precop.* krihzati. *Sclav.*

Guest, host, hospes. gwest. *Brit.* **FAST.** *G.* *geret.* *S.* *γερει, γερει.* *Russ.* gust. *Scl.* Carn. goozt. *Dalm.* gazda. *Hung.* gofc. *Pol.* host. *Bob.* Unde *guastaldar, oeconomus.*

to Gull, beguile, fallere, decipere. golufati. *Sclav.*

Gulle, frans, fallacia. golufia. *Sclav.* gila, ghul. *Pers.*

Gutts, ilia, exta. *κρυκα.* *Russ.* kizky. *Pol.*

Gwrelog, fervidus, calidus. *Brit.* urozh. *Sclav.* uruch. *Dalm.*

Gwyar, sanguis, cruor. *Brit.* veer, weer. *Hung.* aqi. *Arm.*

H.

to Halt, claudicare. kulhati. *Bob.*

Halt, halting, claudicans, claudus. **HALTA.** *G.* klutav. *Scl.* kulhawy. *Bob.*

Harp, lyra. harpfa. *Bob.* & *Pol.* arpfa. *Sclav.*

Hartie, acerbis, asper, austerus. gorsky. *Pol.* Carn. horski. *Bob.*

Hastok, scirpiculum, corbus. kossyk, kofs. *Pol.* kofs, kossar. *Sc. Dal. Bo. Lus. Hung.*

Hazie, nebulosus. nebula, huz. *Pers.*

He, ille. *Ū.* *Pers.* 's, his, ejus. esbaffixum *Pers.* her, ejus. *Ang. & Sax.* u. *Arm.*

Heape, acervus, strues: & apud Saxonas cætus, cobors. cumulus, turmaque, *κρυ.* *Russ.* kup. *Sclav. Dalm.* kupa. *Pol.* hoope. *Belg.* to **Heape,** acervare, accumulare. heapian. *Sax.* kupiti, skupiti, kup-dilati. *Sclav. & Dalm.* kupec. *Pol.*

Heard, armentum, grex, cobors. horda, horfla. *Pol.*

Heart, cor. **HAIRTQ.** Goth. herce & herfs. *Germ.* serdce. *Bob.* serce. *Pol.* *apri.* *Russ.* serze. *Sclav.*

Heizze, æstus. *Francis.* heuseg. *Hung.*

Helus, Mars. *Germ.* apud *Tacit.* ælswar, scutiger, parmatas, & æs, clypeus. *Brit.*

to **Heve** or **howe,** cedere, percutere. kowati. *Sclav. & Bob.* kuiec. *Pol.*

Hezar, mille. *Hung.* *αζα.* *Arm.*

Hilt, capulus. gilce. *Bob.* ielze. *Sclav.*

His, him, ejus, eum. **IS, IZG, IMMΛ.** Goth. es, iman. *Iberis.* ies. *Precop.*

to **Hisse,** sibilare. *κρυκα.* *Russ.* kssykac & gwizdac. *Pol.*

Hissing, sibilus, sibilatio. hist. *Pers.* kssyk, kssykanie. *Pol.*

to **Hit,** ferire, percutere, projicere. projicere, hitati. *Dalm. & Croat.* hoditi. *Bob.* haytun, haitanni, hagytom & eutni. *Hung.* hitting, hitt, jactus. *hiit.* *Dalm.* haitas. *Hung.*

to **Hoit,** tollere, impellere. projicere, impellere, hazeti. *Bob.* hizari. *Lus.* hofel. *Arm.*

Hole, foramen. *καλολι.* *Russ.* to **Hollow,** to make an Hole, inforare, fodicare, pun gere. *καλητα.* *Russ.*

Hope.

Hope, *spes*. gobeith. Brit. *оумѣнѣ*. Russ. vapanie. Sclav. uffany. Dalm. ufnosc. Pol.

to Hope, *spere*. *оумѣнѣ*. Russ. vupati. Sclav. uffati. Dalm. gobeithio. Brit.

House, *domus*. *hns*. Goth. hisha. Sclav. hixa & kushya. Dalm. keushen. Carinth. kuzha. Croat. haz. Hung.

Howard, *pastor*. *оуѣ*. Arm. *pecus*, howado. Boh. govado. Dalm.

to Howle, hollow, *howle*. *clamare*, *votiferari*, *ejulare*. wolati. Boh. wolac. Pol. holovati. Sclav. volaize. Luf. gholidan. Persf.

Huckle, *coxa*. kysel. Boh.

Hunch, *gibbus*. ghunch. Persf.

Huske, *acus*. arista, osc. Pol. **Husky**, *acerosus*, *asper*. osciscy. Pol.

Hut, cott, cottage, *casa*. koda. Persf.

Hwn, hwnnw, hon, hyn & yn, *ille*, *iste*, *ista*, *istud*. Brit. **GAINS**. Goth. **Gann**, hun. *Is*. ein, an. Persf. *an*, *нѣтъ*. Arm. *one*, *one*, *one*. Russ. on, ona, ono. Boh.

I.

I, ego. *eu*. Russ. Pol. Boh. *я*. *amb*. *via*. Russ. en. Hung. *neclion* *мѣ*. Russ. u. Arm.

I, in, *de*. Brit. i. Arm. *u*. Russ. u. Sclav. & Dalm.

Jack boots, *ocrea*. *ножъ*. Russ.

Iachus, *sanus*. Brit. egesleges. Hung.

Jawe, *maxilla*. gava. Persf. gagha. Turc. goia. Epirotis.

Jatome, *rima*, *caverna*. *caverna*, *fovea*. iama. Sclav. & Pol. gama. Boh. & Dalm. *яма*. Russ. *яма*.

to Jogge on, *itinerari*, *progredi*, *contendere*, *proficisci*. lechac. Pol.

a Jogging, *profectio*, *equitatus*, *iter*. lazda. Pol.

IS, **SIS**: **SAH**, **SA**, *ille*, *illa*. Goth. **Es**, **saa**. *Is*. *re*, *ypa*. Sax. *ies*. Precop. *is* & *ous*. Arm. *his* in obliquo. Angl.

It, *illud*. **ITA**. Goth. *hȳt*. Sax. *ith*. Hung.

to Juggle & joggle, *gesticulari*, *scurram agere*, & *motitare*. kauklati. Sclav. kayklowati. Boh. kuglowac. Pol.

Juglar, *gesticulator*, *mimus*, *præstigiator*. kauklar. Sclav. keyklar. Boh. kuglarz. Pol.

Jugling, *gesticulatio*, *motitatio*, *lusus agyræ*. kayklirshoo. Boh. kuglowany. Pol. gagul & goglul. Persf.

Jvie, *hedera*. Ebhew. Germ. *коба*. Russ.

Jumping, *jumbling*, *gambling*, *gambles*, *motitatio*, *agitatio*, *oscillatio*. gambul, gambalul, gonba. Persf.

K.

KAS, *vas*. Goth. *calix*, *касъ* & *касъ*. Russ. *kâs*. Arabibus. *classa*. Dalm.

Kettle, *lebes*, *cacabus*. cȳtel. Sax. *котелъ*. Russ. *kotel*. Sclav. Dalm. & Boh. kociel & kotlina. Pol. **Kicke**.

L

- hicke**, kicking, *calcitratio*. kig. *Perf.*
a bill, *fofnax lateraria*. later, cylha. *Boh.*
to bill, *occidere*, *mačtare*. klati. *Sclav.*
hinne, kinde, *genus, species*. kun. *Perf.*
kirtle, *supparum*. kirtlik. *Pol.*
kisse, *ofculum*. cufan. *Brit.* *Poffe. Isl.* kush. *Sclav. & Dalm.*
to kisse, *ofculari*. kufanu. *Brit.* cyrran. *Sax.* **ΚΗΚΓΑΝ**. *Goth.* kush-niti. *Sclav.* koshizi. *Luf.* kufati. *Carinth.*
knack, *ars, artificium, peritia*. nauka. *Pol.*
to knecade, *depſere*. gnieſc. *Pol.* & *mačtra*, nizke. *Sclav.*
knæ, *genu*. glin. *Brit.* *κολιν*. *Ruff.* koleno. *Sclav. & Boh.* kolino. *Dalm.* koleno. *Pol.* Inde **to knæle**, *genuſſectere*. *κολινηται, κλοινηται, κλοινηται & κλοινηται*. *Ruff.* klaniti. *Sclav.* cammu-glin & penglinio. *Brit.*
Kus, *morſus*. *Luf.* kuſany. *Boh.* kaſeny, ukaffený. *Pol.* kaz, kazova. *Perf.*
Kuſſatzi, *mordere*. *Luf.* kauſſati & kauſiti. *Boh.* kaſac. *Pol.* kazidan. *Perf.*

L.

- Laag**, *vallis*. *Sax. & Isl.* *λαγα*. *Ruff.* luka. *Dalm.*
Lachs, *ſalmo*. *Germ. & Carinth.* gleiſiad. *Brit.* loſos. *Boh. & Pol.*
Lady, *domina*. *λαδα*. *Ruff.*
Lame, *mutilus, fractus membris*. lama, *paralyticus*. *Sax.* *chiragricus*, *lamanie wreku*. *Pol. & Boh.*
to Lame, *mutilare, claudum & mancum reddere*. *mutilare, frangere*, *λαμνηται*. *Ruff.* lomiti. *Sclav. & Dalm.* lamati. *Boh.* lamac. *Pol.*
to Lap, *lambere*. laptac. *Pol.* lepoum. *Epirotis.*
to Lappe, *involvere, ambire. amplecti, comprehendere*, lapiac, oblapiac. *Pol.*
Laſſe, *virga*. laſka. *Pol.*
to Laſt or ballaſt, *onerare, gravare ſaburra*. behlærtan. *Sax.* *onerare*, loſhiti. *Sclav. & Luf.* loziti. *Boh.*
ΛΑΝΣΓΑΝ, *ſolvere*. *G.* lyran, loeran. *Sax.* **to loſe**. *Ang.* *λεσανι*. *Arm.*
Lap, *agger, colliculus*. *Sax.* lawa, *ſcamnum*. *Luf.* *Pol.* *Boh.*
Laton, *ſindon*. lliain. *Brit.* laan. *Dalm.* *λατι*. *Ruff.*
to Laze, *ſegniter ire, repere*. laſiti & leiſti. *Sclav.* lazie. *Pol.* Aut,
to Laze & leaſe, *torpere, otioſe decumbere*. lezeti. *Boh.* leſhati. *Sclav.*
Lazie, *piger, ſegnus, ignavus erro. repens, vagabundus, torpens*, lazecka, la-zacy. *Pol.*
to Leade, *ducere, regere, dirigere*. *υλαδωται*. *Ruff. & Dalm.* uladnabyti. *Boh.* leading, *ductus, regimen*. ladanie. *Sclav.* uladanie. *Dalm.* rektor, uladavacz. *Dalm.* Unde *Uladislaus*.
to Leade, *plumbare, ferruminare*. lutowac, litowac. *Pol.*
Leading, *plumbatura, ferrumen*. lit, lutowa. *Pol.*
Leane, *macilentus*. ligune. *Epirotis.*
to Leaſe, *mentiri, falſum dicere*. *λεσσηται & λεσηται*. *Ruff.* liſovati. *Sclav.*
Leaſing, *mendacium, & aduſatio*. learyng, & hlyr. *Sax.* liſovany & laſ-fany. *Pol. & Sclav.* *λατι*. *Ruff.* laſha. *Sclav.* lez. *Boh.*

ΛΕΚ, ΛΕΙΚ, *medicus*. Goth. læc, lec. Sax. læcner. Isl. lekarz & ligarz. Pol. likar. Sclav. & Dalm. lekar. Bob.

ΛΕΙΚΙΝΑΝ, *sanare, mederi*. Goth. læcnian. Sax. λεικτη. Russ. liciti & licfati. Sclav. Dalm. leczyc. Pol. lečiti. Bob.

ΛΕΙΘΑΝ, *fanerari, mutare*. Goth. lichwiti. Bob. fennus, lichwa. Bob. & Pol. ληχια. Russ.

Λεττε, *minor, minus*. lex. Sax. λεπτα. Russ.

to Lick, *lingere, lambere*. **ΛΛΙΓΥΑΝ**. Goth. liccian. Sax. lokac & lizac. Pol. lizati & lisati. Sclav. Dalm. Bob. ληζατη. Russ.

Lida monadry Junius & Julius, Conversio solis aestiva. Sax. apud Bedam. Lito, *aestas & annus vertens*. Dalm. λεπτα. Russ. leita & leiti. Sclav. leto. Bob. Inde **Lammas**, velut **Latmas**, *festum aestatis*.

Light, *levis, agilis*. leoht. Sax. lagak & lahki. Sclav. lagahan. Dalm. lehko & lekki. Bob. λεχον, λεχον, λεκο & λεχονε. Russ.

Lightnes, *levitas, agilitas*. lekkofc. Pol. λεγομενο. Russ. lahkota. Sclav. lehko. Bob. læte. Epirotis.

to Lighten, *levare, exonerare, leviozem reddere*. λεχχτη. Russ.

to Light, *delabi, devolare, descendere*. λετιτη. Russ. volare, λετατη & λετιτη. Russ. leteti. Sclav. letati. Bob. letiti. Dalm. litac. Pol. latazi. Lus.

Light, *lux*. hoo. Isl. λου. Arm. **ΛΙΝΗΛΦ**. Goth. leoht. Sax.

Lights, *pulmones*. ληχ. Russ.

Likenes, *similitudo, imago, facies*. οπλακο, λεζο. Russ. oblizhe. Sclav. oblicze. Pol.

Lime, *viscus*. lim. Sclav. & Carn. lym. Isl.

Link, *catena, torques*. lancuk. Pol. lancz. Croat. & Hung.

List, *fimbria, catalogus*. Angl. & Sax. folium arboris aut libri, codicillus, limbus, λισ. Russ. list. Dalm. Sclav. Pol. listwa. Pol. tabellarinus, listar. Sclav. listinosy. Bob.

to Listen, *auscultare, audire*. hlyrtan. Sax. λισα. Arm. flushati. Sclav. & Carinth. flifati. Dalm. flisseti. Bob. slyffec & flushac. Pol. ελυσσατη, ελη-
πιτη & ελισπιτη. Russ.

Listning, *auscultatio, auditus*. hlyrt. Sax. flishi. Lus. fluch. Bob. flus-
fanie, fluchany. Pol. ελυχα. Russ. Unde Brit. auris, clust. *auscultatio, obe-*
dientia, ελυσσεται. Russ.

Llenwi, *implere*. Brit. λενλ. Arm.

Leoma, *orbis*. Sax. laam, orbis, *mundus*. Epirotis.

to Load or lade, *onerare, onus imponere*. hlabian. Sax. obladi. Ca-
rint. ladowac. Pol. cladi. Bob. κλαδισατη. Sclav. Item **to unloade**, *un-*
lade, κκαλαδισατη. Russ.

Loafe, *pauis*. **ΗΛΛΙΒ**. Goth. hlaf. Sax. hlaif. Russ. Bob. Pol. Lus.
hleb & hlyb. Dalm.

to Lock, *conjungere, obdere, claudere*. jungere, laczyc. Pol. λοχητη. Russ.

Locks, *coma, capillitium*. loccay. Sax. lafs. Sclav. ulaf. Dalm. wlos.
Pol. wlas. Bob.

to Lodge, *collocare, deponere, ponere*. loshiti. Sclav. logyc. Pol. λασ-
τιτη. Russ.

M

to Lodge, *jacere, decumbere.* Ieshati. Sclav. lixati. Dalm. tezeti. Boh. lezec. Pol.

Lodging, *cubitus, decubitus, lectus, statio.* λοξη. Russ. loxa. Dalm. lozcy, luze & logi. Boh. logini. Iberis. loze, losko, losnika & lezenie. Pol. lakas. Hung.

Lopped, *amputatus, sectus.* lupny. Pol.

Lots, *sortes.* ἡλάντς. Goth. hlute. Isl. hleze. Sax. los. Pol. Bob. los. Sclav. Dalm. & Carn. to cast Lots, *sortiri.* lositi. Sclav. lossati. Carn. losowati, losemdeliti. Boh. los puszczac. Pol.

Lough, *palus.* luh. Sax. lugowisky. Pol.

Loughy, *palustris.* lugowaty. Pol.

Lowbell, *campana venatica.* venatio, low. Boh. los. Croat. lov. Dalm. Russ.

Love, *amor, libido, lubentia.* любви. Russ. luby & lubosc. Pol. lubesau. Sclav. liubav. Dalm.

to Love, *amare, cupere, desiderare.* ЛИНЬАН. Goth. λοβητε. Russ. lubiti. Dalm. Carn. & Sclav. lubowaty. Lus. lubowac. Pol.

Loved, *lovely, amatus, amabilis.* ЛИНЬА. Goth. lubi. Pol. lublyan. Dalm. lubesny. Sclav. lovedno, lovedno. Russ.

Lout, *bardus, stupidus.* loud. Dalm. Item louby, *bardus, insubidus, rudis.* glopur & afglape. Isl. glupy. Sclav. Dalm. Lus. & Pol. hlaupy. Boh. γλοπι & γλοπον. Russ.

Lyd, *lydur, populus.* Isl. leut. Otrido. leobe. Sax. lud. Pol. & Boh. lyd, lydu. Russ. Unde Ludgate, *porta vulgi.*

Lye, *lixivium.* læg. Sax. lug. Sclav. Pol. Carn. luugh. Dalm. & Hung. lauh. Boh.

Lye, *mendacium.* ЛИНГН. Goth. lygd. Isl. lya. Russ. liva. Pers.

to Lye, *mentiri, falsum dicere.* ЛИНГАН. Goth. lygan. Isl. lugati. Sclav. legati. Dalm. & Boh. лаете. Russ. falso nomine appellare, ελαντε. Russ.

M.

Ma & mepe, *potius, magis, melius.* Sax. & Epirotis.

MAA, *sermo, oratio.* Cimbris. Orare, *orationem habere,* μαλαμα, & precari μαλητη. Russ. & Dalm.

Mace, *figura, sceptrum, gladius,* mace. Dalm. mezh & metch. Sclav. miecz. Pol. mec. Boh. мек. Russ. Hinc Belgarum mels, *culter:* & Gothorum MAITAN, *secare, concidere.* Vel sane ab Hungarico metezom, *metzem, cadere, abscindere.*

Mæl, mælum, *portio, pars exigua, modicum, minutia.* Sax. parvus, *exiguus, paucus,* μάλο. Russ. maal. Dalm. maly. Pol. Lus. Boh. Exinde small & piece-meal Anglorum.

Maggot, *vermis.* mag. Pers.

Magz, *cerebrum & medulla.* Pers. musg. Sclav. Boh. Dalm. mosg & mosgany. Pol. mozek. Boh.

Made, virgo, femina, puella. *femina*, mada. *Perf.* *μαδα*. *Arm.* Imovero à mada *Perfarum* deducitur *mati*, mater. *Sclav.* & *Dalm.* matka. *Bob.* & *Pol.*

Man, homo, vir, & servus. **MANNA**. *Goth.* mannus. *Tacito.* *μονα*. *Iberis servus*. *Perlis man* terminatio possessiva.

Manigo, multitudo, copia, multum. *Sax.* **MANAGEI**. *Goth.* *μανιγει*. *Russ.* mnoistwo. *Bob.* mnogu. *Sclav.* mnoistwo. *Dalm.* & *Pol.*

Many, multi. **MANAGAI**. *Goth.* mænig. *Sax.* *μνογο*. *Russ.* *Dalm.* *Bob.* *Croat.* mnogi. *Pol.*

March, equus. *Brit.* marc, marcas. *Gallis apud Pausaniam.*

Marche, limes, terminus. marz. *Perf.*

to Marke, observare, notare, attendere. *observare*, curare, merkatì. *Sclav.* marchowati. *Luf.*

Mattock, ligo, marra. matika. *Sclav.* & *Bob.* motyka. *Pol.* & *Dalm.*

I may, possum, & *μαγω*. *μονε*. *Russ.* *Pol.* moc, & mage. *Bob.* mæz. *Sax.* **MAG**. *Goth.* & *Germ.* mug. *Isl.* mähune. *Epirotis.*

Me, ego. *Aremoricis.* mi. *Brit.* me. *Iberis.*

Meade, mel & mulsu. medd, mel: & metheglin, quod est meddig. *lym*. potus melleus. *Brit.* *μεδ* & *μεδδ*. *Russ.* med. *Sclav.* *Bob.* Carn. meod. *Dalm.*

Meale, farina, & molitura. mal. *Brit.* mealepe. *Sax.* molitura, mieleny. *Pol.* *Bob.* mlanie. *Sclav.* & *Dalm.*

Meane, medius, mediocris. mian. *Perf.*

to Meane, opinari, existimare, censere. mniti. *Sclav.* & *Dalm.* meiniti. *Sclav.* menizi. *Luf.* mniemac. *Pol.*

Meaning, sententia, opinio. mneni. *Bob.* menenie. *Sclav.* mniemanie. *Pol.*

Meate, cibus, caro. **MATS**. *Goth.* caro, mello. *Sclav.* mezso, metczom. *Dalm.* maslo. *Bob.* mieşlo. *Pol.*

Medru, scire, callere, sapere. *Brit.* madzecz. *Pol.* Sapiens, scitus, prudens, moder. *Sclav.* mudar. *Dalm.* madri. *Pol.* maudry. *Bob.*

Meke, mitis, lenis. mitis, lenis, tener, mollis, mehki, mehak, makak. *Sclav.* mehkak. *Dalm.* meki. *Bob.* mike. *Luf.* miekki & mieky. *Pol.* mekek. *Carinth.*

MEL, tempus. *Goth.* mæl. *Sax.* mala. *Pol.*

Merestones, mæres, fines, limites. mæpa. *Sax.* modus, mensura, quantitas definita, *μεν* & *μερε*. *Russ.* mera. *Sclav.* mira. *Dalm.* *Bob.* miara. *Pol.* mara. *Luf.* mar. *Perf.* Item metiri, mensurare, *μετρεν*. *Russ.* & *Dalm.* meriti. *Sclav.* *Bob.* mierzyc. *Pol.*

to Misse or masse, colliquere, macerare, proluere. misidan, masidan. *Perf.* mozhiti. *Sclav.* mociti. *Dalm.* *μεσση*. *Russ.* Inde moist, maceratus, humidus.

Mib, cum, apud. *Sax.* met. *Belg.* **MIP**. *Goth.* *μετ*. *Arm.*

Might, potentia, vis. magt. *Isl.* meahte, mægen, mihz. *Sax.* **MAHTS**. *Goth.* *μεσ*. *Russ.* moc. *Pol.* mooch. *Dalm.* muzh. *Sclav.* moz. *Luf.* motznoft. *Bob.*

Mighty, potens, validus, robustus. **MAHTEIGA**. *Goth.* magozh. *Sclav.* uogae, mocny, moczny. *Pol.* mozny & mocny. *Bob.*

Mil, miln, mola, melin. *Brit.* *μελε*, *μελερε*. *Russ.* mlin. *Sclav.* *Pol.* *Bob.* malin. *Sclav.* myln. *Sax.*

Mild, mellow, mitis, benignus, gratus. milt, milpe. *Sax.* gratus, suavis, amabilis, *μελε*. *Russ.* mily, milosc, miloscowy. *Pol.* milostny, milowany. *Bob.*

Mild

N

Mildness, mellowness, benignitas, clementia, dulcedo, suavitas, indoles
mitis, milost. Sclav. Dalm. Bob. milostwo. Luf.

Mildheartness, misericordia, miltye, miltjunge. Sax. miloferdenstwo.
Bob. milost. Sclav.

Miltirian, misereri. Sax. militi. Sclav. milowati. Dalm. & Bob.

Milke, lac. nicoloc. Sax. miolk. Isl. mjolug. Russ. mleko & mliko. Sclav.
Luf. Dalm. Croat. Pol. Carinth.

Mis, cuprum. Pers. Unde miedz. Pol. mido. Dalm. mied. Bob.

Mist, nebula. μῆ. Arm.

Mob, mens, animus. Sax. & Belg. μετ. Arm.

Mor, mare. Brit. MAKEI. Goth. morci, morgi. Russ. morie. Sclav. more.
Bob. Luf. Croat. mortze. Pol.

Mother, mater. mobop, meber. Sax. madar. Pers. Sed Gallis mere,
maire, mater; pariterque Armeniis մայր. & mare, equa. mepe. Sax.

Mouse, pl. mice or mise, mus. mup. Sax. muus. Isl. mus. Russ. mish.
Sclav. mys. Bob. Dalm. & Pol. mush. Pers.

Much, multum, copia, potentia, valde. MAHTS. Goth. miog. Isl. mucel,
mycel. Sax. moc. Pol. muzh. Sclav. moech. Dalm. motzni. Bob.

Muck, madidus, humidus. μοκρον. Russ. mokro & moker. Sclav. mokar.
Dalm. mokry. Bob. Pol. moczony. Pol.

to be Muck wett, madere. μοκρη. Russ. mokar biti. Sclav. mokru biti.
Dalm. mokvati. Bob. moknac. Pol. to make Muck wett, & to Moistten,
humidare. mocsiti. Sclav. & Dalm. moczyc. Pol.

to Mumble, masticare. μυχμιστα. Russ.

Murder, cædes. ΜΑΚΤΗΚ. Goth. mord. Sax. mord. Sclav. Pol.
Bob. morderz. Pol. cædes, cadaver, morda, morder. Pers.

to Murder, interficere. ΜΑΚΨΓΑΝ. Goth. umoriti & martrati.
Sclav. & Carn. μαρτυρεται, μαρτυρηται. Russ. mordovati. Bob. & Luf. martro-
vati. Luf. mordwac & martwac. Pol. miranidan. Pers.

Murderer, homicida, interfector, sicarius. morder. Luf. Bob. morderz.
Pol. ΜΑΚΨΓΑ. Goth. mordþryphra. Sax. mirtan. Pers.

Murraine, pestis, lues, pernicies, mors. marwoluth. Brit. μορι, ζαμορματι.
Russ. mor, morowe. Pol. morni. Bob. μορι. Arm. mir. Pers.

Marw, mori. Brit. umreti. Sclav. umriti. Bob. umierac. Pol. умрети. Russ.
mordan. Pers. μισνδ. Arm.

Marw, cadaver, mortuum. Brit. merha. Pol. mrtwy. Bob.

Must, oportet, necesse est. muss. Pol. muly. Bob.

Must, coactio, necessitas. mus, mussenie. Pol. muze. Bob.

My, mine, meus, a, um; aut mei. man. Brit. MEING. Goth. myn, minn.
Isl. mitt, mita; & mitt, mita, mit. Russ. moy. Sclav. Dalm. Luf. Pol. man. Pers.

N.

Nagy, vastus. Hung. Inde Tatari Nagai, Tartariæ desertæ incolæ, Nomades.

Naked, nudus. ΝΑΛΑΨ. Goth. naced. Sax. nafen. Isl. nagi, & nafi.
Russ. nag. Sclav. nagi. Luf. Bob. & Pol.

Name,

Name, *nomen*. **NAMZ**. Goth. nam. Pers. Sed *qui*. Sclav. Russ. Lus. imic. Pol. gmenē. Bob. emene. Epirotis.

Nay, no, not, neither, *non, neque*. **NE NI, NIN, NIΨAN**. Goth. ne. Sax. na, ni. Brit. *ni, iete*, neque, *nedion*. Russ. ne. Sclav. nie. Bob. & Pol. na, nah, ni. Pers. no, ny. Iberis.

Nought, *nil, nequid*. **NIOΛHT**. Goth. *niht* & *nihto*. Russ.

No one, *nemo*. **NIOΛS, NIOΛΨ, & NIOΛMMA**. Goth. *niht*, *nihtu*. Russ.

Neece, *necessitas, egestas, calamitas, noxa, damnum, miseria*. niweid. Brit. neid & naud. Isl. *gneðneyre*, neð, neob, neab, neofte. Sax. *nedon*. Russ. nedza. Pol. & *nedzi*. Russ. *nædlesse*, *non necessarium*, *niadade*. Russ.

Neddy, *egenus, pauper, miser, vilis*. *nedda*, *nedzi*, *nedzi*, *nedzi*, *nedzi*. Russ. nedzny, niedostatek. Pol. nuzny. Bob.

Nef, *calum, æther, firmamentum*. Brit. *ne*. Russ. Sclav. Dalm. niebo. Pol. nebe. Bob. *nefti* & *ne*. Georgianis sive Iberis.

Nefol, *caelestis*. Brit. *nefton*. Russ. nebeske. Sclav. Dalm. Bob. niebieski. Pol.

Neoðan, *infra, deorsum, sub*. Sax. *beneatthe*. Ang. ndene. Epirotis.

Nest, *nidus*. *neft*. Sax. *nefta*. Russ. gneftu. Sclav. gnyfto. Dalm. gnafto. Lus. gnazdo. Pol.

Nether, *beneatthe, inferior, infra*. *nedion*, *neð* & *neftu*. Russ. nedene, *sub, infra*: *nedencta, inferius*. Epirotis.

Nest, *quali nethest, proximus, juxta*. nazd, nezdak. Pers.

Nigh, *prope, propinquus*. **NEOΛ**. Goth. neah. Sax. *adpropinquare*, *ni-hadan*. Pers. *negiat*. Epirotis.

Nine, *novem*. **NINN**. Goth. nine. Precop. *in*. Arm. **KIN**, *in monumentis Runicis*. noh. Persis, eisdemque ordinando Nohom, *nomus*. Inde *nine*.

Nitt, *lens*. nedden. Brit. *nið*. Russ. gnida. Sclav. Dalm. Pol. Bob.

Niew, *novus*. **NINGΛ**. Goth. *ni*. Russ. nou. Sclav. & Dalm. nowi. Bob. & Pol. newydd. Brit. nu, nau, noy. Pers.

Nlow, *nunc*. **NΛNH**. Goth. nu. Pers. *nu*. Russ.

Nlow, *nomen*. henw. Brit. neve. Hung. *anav*. Arm.

Nopsome, *nafty, graveolens, teter, stercoreus*. gnoisty. Pol.

Nopsomenes, *graveolentia*. *stercus, finus*, *noi* & *noszi*. Russ. gnoy, gnui, gouno. Sclav. gnoy & guno. Dalm. Pol. Lus. ganay. Hung. hnug. Bob.

Dates, *avenæ*. *ovis*. Russ. oves. Sclav. ovals. Dalm. owies. Pol. woves. Bob.

Od, *odid, varius, peculiaris, infrequens*. Brit. *odde*, *impar, singularis*. Anglis. *unum, edm*. Russ. edn, eden. Sclav.

Oguia, *Cantabris & Vasconibus, panis*. *ayt*. Arm.

Ostler, *equis, stabularius*. *agafo, asinarius, ostar*. Sclav. & Bob. ostarz. Pol. ab Ofel, *afinus*.

Oven, *furnus, clibanus*. *ovno*. Russ. Imovero *ignis*, *on*. Russ. ogein. Sclav.

P

Sclav. Croat. Dalm. ogien. Pol. wogen. Lus. ohen. Bob.

Über, super, supra. **NEAR**. Goth. abar. Pers. upro, supra, plus. Iberis. uprofi, multo plus. eisdem. ar. Brit. az, zig & zigai. Arm.

Out, ut, ex. **nt**, **ns**. Goth. ut, uz. o. Isl. ut. Sax. orte, ut, ot, of, os, u. Russ. ot, od, uls, oz, ez, za. Pol. Bob. & Sclav. o. Brit. u. Iberis: ut quith, doctus, expertus, ingeniosus (cu'da Saxonib.): uquith, indoctus. az, ze. Pers. & Arm. at. Arm. ut *εγατ, αχιε*, *οτιατ, απας*: & *οταε*, extraneus, outward.

Dre, bos. oxa. Sax. ych. Brit. ore. Isl. okoz. Turcis. oker & eukner. Hung. ochse. Bob.

P.

Pad, pedes. paiadah. Pers.

to Pare, præscindere, circumcidere. poridan. Pers.

Pas, cingulum. Sclav. Dalm. Pol. Bob. bast. Pers. v. **Fast**.

Pafati, cingere. Sclav. Dalm. Bob. pafac. Pol. bastan. Pers.

to Passe, let **Passe**, præterire, omittere. *περπατῶν, περπατῶν, οκρυπτε* Russ.

Past, post, præteritus. pas, pist. Pers. *πασα*. Russ.

Pat, ictus. fat. Brit. ictus & impetus, pad. Pol.

Pathe, via, semita. *πυτ*. Russ. puut. Dalm.

to Palve, pedibus premere. pahidan. Pers.

Palve, pes, vestigium. planta, calcaneus, pa, pay, pây, pah. Pers.

Palwing, sponsio, oppignratio. payandany. Pers.

Pay, pretium, merces. pay, paha. Pers.

to Puiche, premere digitus, comprimere. pangelidan. Pers.

Pismire, formica. mur. Pers.

to Pitch, deponere. hikandan. Pers.

Pitcher, lagena. panghara. Pers.

Plad, amiculum, pallium. *πλατ*. Russ. plash. Sclav. plast. Bob. plashy. Dalm. plasz. Pol.

a Plate or platter, stannum factum. *πλαδι, πλαδι, πλασσα*. Russ.

to Platt or plott or plathe, plectere, intexere, plicare. plethu. Brit. *πλεθ, πλοττυ*. Russ. plotac & plefc. Pol.

a Platt or plott, sepes, septum: item textum, contextum, implicatum. pleth. Brit. plot. Sclav. Pol. Bob. & Dalm. plotno. Pol.

Plough, aratrum. *πλуга*. Russ. plug. Sclav. Dalm. Bob. Pol. Carn. Inde Plauumarati, aratrum cum rotis. Gallis apud Plin. tamquam **ploughman** rhedfa aut rede. Rheda enim currus Gallis apud Quintil. riding. Ang.

Pluck, pulmones. plucz. Pol. pluzhe. Sclav. pluchya. Dalm. plyce. Bob.

Pole, cervix, cranium. polah. Pers.

Pound, custodia, carcer. *φονδ*. Arm.

to Praise, laudare, commendare. prozhiti. Sclav. poruciti. Dalm.

Praising, commendatio. prozheny. Sclav. poruceny. Dalm.

Pusse, flatus. puf. Pers.

to **Push**, *trudere, impellere, detrudere.* *psychac, popychac, odpychac.* *Pol.* piskerdan, pozufidan. *Perf.* odpuztiti. *Bob.* puslti. *Sclav.* پوشان,weichan. *Russ.*

to **Put on, put forward, put or pushe away, pellere, urgere, propellere, repellere, dimittere. *spoditi, odpoditi.* *Sclav.* odpedzac. *Pol.* rozpoziti. *Bob.***

Q.

Quelques, aliquot. *Gallis.* **whilka.** *Isl.* kilka. *Pol.* nikoliko. *Sclav. Dalm.* *Bob.* omnes, quelechai. *Iberis.* quelquel, *quotiescunque.* *Eisdem.*

QELAIKS, QILAIKS, *qualis, cuiusmodi.* *Goth.* kolik. *Dalm.*

Quermny, ruber. *Russ.* carmir. *Arm.* kirmizi. *Arab.*

UINX, UAINS, UENS, *mulier, uxor.* *Goth.* cena. *Britannis* priscus, *teste Mela.* **quinna.** *Isl.* cpen. *Sax.* **queane.** *Anglis.* *κν.* *Arm.* *γυν.* *Græcis.*

UIFAN, *dicere.* *Goth.* cpeðan. *Sax.* ghoidan. *Perf.* **Quoth,** *dicat.* *Goth.* kovad, kovid. *Perf.*

to **Quitt,** *relinquere.* *kodastan.* *Perf.*

to **Quitt,** *expungere debitum, præstare: to quote, citare. recensere, computare,* *πεκννται, κνται.* *Russ.* pocitati. *Bob.* *recensio, computus,* *κντι.* *Russ.*

R.

to **Rack or wrack**, *torquere.* *rocac & wracac.* *Pol.*

Rasher, *segmentum. refecare, scindere, relati.* *Sclav.* rafati. *Luf.* rizati. *Dalm.* rzezac. *Pol.*

to **Rate,** *castigare, increpare.* *κατα.* *Arm.*

Rather, *potius.* *radegi.* *Bob.* raishi. *Sclav.* raczey. *Pol.* **APHKIZANS.** *G.*

a **Ratt,** *forex.* *κνν.* *Russ.*

to **Rattle, rattle, gargaritare. *guttur, γαγγαν.* *Russ.* chrtan. *Bob.***

to **Reache,** *attingere, manu apprehendere.* *pæcan, apæcan.* *Sax.* *ευνα,* *manus, brachium.* *Russ.* *Sclav. Dalm.* *Luf.* reka. *Pol.* **Reache,** *apprehensio, porrectio, inchoentia.* *Angl.*

Reade, *consilium, constitutio.* *red.* *Sclav.* rade. *Pol.* & *Bob.* raad. *Isl.* *inuitus, præter consilium,* *ννν.* *Russ.*

to **make Ready,** *apparare.* *ννννν, ννννν.* *Russ.*

Reap, vestis. *Sax.* ruhe. *Hung.*

to **Bereave & robbe & reape,** *spoliare, privare, vellere.* **KIKANBX-AN, KANNGAN.** *Goth.* obrupati. *Sclav.* & *Carn.* rubnowati. *Luf.* robidan, robudan. *Perf.*

Reccan, *narrare, declarare, edicere.* *Sax.* *εικαν,* *loqui, narrare.* *Russ.* rikati. *Bob.* rezhi. *Sclav.* rechi. *Dalm.* rekli. *Luf.* orator, *narrator, peccene.* *Sax.* recnik. *Bob.* rzez. *Pol.* riics, *verbum.* *Dalm.*

Red, *ruber.* *pead.* *Sax.* erdezh. *Sclav.*

Rest, roust, *quies, requies.* *ralta.* *veterib. Germanis,* *oruste, modernis.* *reust-septi.* *Hung.* & *rest, piger, reses.* *Hung.*

Ribbe,

Ribbe, *costa*. rebra. Sclav. rebro. Dalm. & Luf.
Rimme, brimme, brink, *margo*. *κρηνη*. Russ. *Rhennus*, flumen, *cursus*,
 rin. Sax. & Goth. running. Ang.

to Rise, *oriri*, *surgere*, *crecere*. rostan, ristan. Pers. rasti. Sclav. reczti.
 Dalm. roltac, rosc. Pol.

Roade, roate, rot, *ordo*, *series*. radah. Pers. rad. Sclav. & Dalm.
 rzad. Pol. & Bob.

Rock, *colus*. rohka. Hung.

to Roake, *decipere*. roka, *vuipes*. Hung.

Rome, *locus*, *spatium*. RŌMIS. Goth. *rupina*. Russ. rum. Pol.

Rosting-iron, *gridiron*, *craticula*. rosh. Sclav. & Carn. roft. Bob. roftz.
 Pol. Item *veru*, *rashin*. Sclav. raxany. Dalm. rozen. Bob. & Pol. rofen. Luf.

Rotten, *corruptus*, *putridus*. rothatt. Hung.

Route, *agmen*, *cohors*. rota. Sclav. & Hung.

Rouze, *suscitare*, *commovere*, *agitare*. ruffac. Pol.

Row, *ordo*, *series*, *via*. rah, ruy. Pers. Imo rhes. Brit. rasta. Pers.

Rubbing, *verrens*. rub. Pers.

Rudder, & **rode**, *clavus*, *gubernaculum*, *palanga*, *temo*, *pertica*. rood. Hung.

Rust, *rubigo*. rodza. Pol. rofda. Hung. rez. Bob.

SA, SAh, SAGI, & SX, SXh, SI, *hic*, *hæc*. Goth. *ye*, *reo*. Sax.
 fa. Isl. *su*, *suu*. Russ. *on* & *aus*. Arm.

Sad, *tristis*. sotva. Pers. Vel à *sad*, *saud*, *judicium*, *decretum*, *stabilitum*.
 Sclav. Pol. Bob. Luf. *sad*, *gravis*.

Sagum, *Galllicorum militum vestimentum*. ysgin & ysgaen. Brit.

Same, *ipse*, *a*, *um*, *autis*. SĀMŲ. Goth. *jam*. Sax. *semi*. Isl. *sums*, *sumu*,
sumu. Russ. *sam*, *sama*, *same*. Bob. *sam*. Sclav. Luf. Pol. Bob. *szaam*. Dalm.

to Salve, *ferrare* & *limare*. sawidan. Pers.

to Say, *dicere*, *loqui*. sagen. Belg. *arad*. Arm. *Հայտն*, *vocare*, *clamare*.
 Russ. *Jurare*, *presahati*. Bob. *przylegac*. Pol. *presezhi* & *presegati*. Sclav.

Saying, *sermo*, *verbum*. raga. Sax. *sachon*. Pers. *szoo*. Hung. *tan*. Arm.
 zaa, *rumor*, *vox*. Epirotis.

Scot, *scathe*, *damnum*, *noxa*, *multa*. *ŷcaðe*. Sax. *ŷcade*. Isl. *skoda*.
 Sclav. Dalm. Bob. Pol. *shoda*. Croat. SKΛΨGAN, *nocere*. Goth. *ŷcaðan*.

Sax. **to scathe**. Anglis. *skoditi*. Sclav. Dalm. Bob. Croat. *skodzic*. Pol.

to Scortch, *torrere*. *σχορτίζω*. Russ.

Scrawles, *branchiæ piscium*, & *literæ oblique* & *inconcinne ductæ*.
skrzellie. Pol. *krelynti*. Bob.

Scraeke & **ŷcraeke**, *stridere*. *σκηκεν*. Russ. *skwierczec*. Pol. *iskrehati*.
 Bob. *shraiat* & *krizhati*. Sclav. **Scraeking**, *stridor*. *skierk*. Pol. *skrehot*.
 Bob. *tsikorgas*. Sclav.

to Scrub & **scrape**, *scalpere*, *vehementer stringere* & *radare*. *σκιλαειν*.
 Russ.

Sea, *mare*. *ŷa*. Sax. *zau*. Pers. *su* & *si*. Arm. *zea*. Iberis.

Sedge, *carex. gramen*, *σῆγ. Arm.* *sity*, *szita. Dalm. Bob. Croat. fit. Pol. fas. Hung. helg. Brit.*

to **Serke**, *querere. SARKAN. Goth.* *recan, reocan. Sax. serkan. Russ. skakac. Pol. Expectare, oclekiwac. Pol. zhakati. Sclav. csekati. Dalm. Inquisitio, σῆγ. Russ.*

SEL, *præstantia, excellentia. Sax. & Goth. sel. Russ. filla. Sclav. fila. Bob. & Pol. szila. Dalm.*

SEL, *bonus, egregius, excellens. Goth. sel, selb, sellic. Sax. Unde selldome. Potens, grandis, excellens, filny. Pol. sylen. Sclav. selny. Russ. Magnopere, valde, selny. Russ. Sclav. sylen. Iberis.*

to **Sell**, *vendere. sel. Arm.*

Serchu, *amare. Brit. szeretom. Hung. serch. Arm. Serch, amor. Brit. szeretet. Hung. ser. Arm.*

to **Set**, *ponere, collocare, statuere. SATCAN. Goth. rettan. Sax. statuere & edificare, saditi, fidati. Sclav. & Dalm. saditi. Russ. Unde sad, faud, decretum, stabilitum, ju, judicium. Pol. Bob. & Dalm.*

to **Set**, *plantare, serere. saditi. Sclav. szaditi. Dalm. sadzic. Pol.*

to **Settle**, *ordinare, constituere, stabilire. rettan. Sax. saditi. Russ. & Sclav. soditi. Boh.*

Shabby, *parvus, sordidus. skapy. Pol. skaupy. Bob. skop. Sclav.*

Shadow, *umbraculum, umbra. shadwan. Pers.*

a **Shake**, *hog or hock, agitatio, concussio. saltus, skok. Sclav. Pol. Dalm. skocz. Bob. szenkaukes. Hung. Hinc compedes manicæque, Makles.*

to **Shake** & **shocke**, *agitare, motitare, tripudiare. tripudiare, saltare, skakati. Sclav. Dalm. Bob. Luf. skakac. Pol. skociti. Bob. shociti & shgohati. Croat. skokok ugrandozom. Hung. szakati, szokati. Russ. cheziem. Epirotis.*

Shall, *videre, szider, szider, velle. sceal. Sax. SKAL. Goth. Cupere, velle, sheliti. Sclav. xeliti. Dalm. zeliti. Croat. & promittere, szaliti. Russ.*

Shame, *pudor, pudendum. convicium, contumelia, shamaganie. Sclav.*

to **Shame**, *pudescere, conviciari, culpave. shamaheti. Sclav. imo shenrati eisdem increpare.*

She, *ipsa. SI & SAI. Goth. sm. Russ.*

Shet, *purns. szczery. Pol.*

to **Shet**, *tondere. deglubere, resicare, zierac. Pol.*

Shete, *lodix. sceate, lodix, linteum, vestis. Sax. szata, szata. Pol.*

Shooter, *sagittarius. sceota. Sax. Scythia, szetis in dramate Græcanico & apud Lucianum Sophistam.*

Shrew, *mulier clamosa. shrei, clamor. Sclav. shrai. Carn. Vociferari, shraiati. Sclav. & Carn.*

Sickle, *falx. siekarz. Pol. secare, secati. Sclav.*

Sickness, *agritudo, languor. SANHTINS, SINKEI. Goth. reoc. nerre. Sax. languor, tabes, suchoti. Pol. sucha, suchotina. Bob.*

Sieve, *cribrum. sito. Sclav. seto. Dalm. & Bob. cribrare, szet. Russ. sziyati. Dalm.*

Silver, *argentum. SILNBY. Goth. srebro. Sclav. Luf. Dalm. & Pol. srebro. Russ.*

Sister.

Sister, *soror*. **SVISTAK**. Goth. *spreotep & purteþ*. Sax. *systar*. Isl. *systa*. Russ. Sclav. Bob.

Sithe, *falx messoria*. *metere*, *sheti*. Sclav. *xeti*. Dalm. *ziti*. Bob. *Messis*, **ASA**. Goth. *zeu*, *zeti*. Bob. *shetva*. Sclav. & Dalm. & *metere*, *αισητη*. Russ.

to Sitt, *sedere*. **SITAN**. Goth. *ndirta*. Russ. *sediti*. Bob. *fideti*. Sclav. *fzyditi*. Dalm.

Sir, *sex*. **SAINS**. Goth. *chwech*, *i. e.* *shesh*. Brit. *sheft*. Sclav. *shest*. Bob. *seis*. Precop. *shesh*. Pers.

Slave, *servus*, *mancipium*. *σλος*. Russ. *sluga*. Sclav. Croat. Dalm. Pol. *sluha*. Bob.

Slap, *somnus*. **SLAEN**. Goth. *plæp*. Sax. *cæcus*, *σλαπι*. Russ. Sclav. Dalm. *slapy*. Bob. Lus. Pol.

Slotve & sloache, *piger*, *hebes*. *Servire*, *flushiti*. Sclav. *sluzic*. Pol. *slauziti*. Bob. *szluziti*. Dalm. *shlufiti*. Lus.

Slick, *seazie*, *lævis*, *lubricus*. **SLAHT**. Goth. *plið*. Sax. *secht*. Belg. *sliski*. Pol. Bob. *slenze*. Sclav.

to Slide, *glaciem lubricam calcare*, *prolabi*. *pliððan*. Sax. *slizac*. Pol. *slazati*. Sclav.

Slie, *subdolan*, *vafer*, *malignus*. *Malus*, *sl*. Lus. Pol. Bob. *σλη*. Russ.

Slime, *viscum*. *Saliva*, *slina*. Sclav. Pol. Croat. Dalm. Bob. *slini*. Lus.

a Sloto, *prunus*. *plag*. Sax. *σλημα*. Russ. *sliva*. Dalm. Sclav. *sliwowi*. Bob. *sliva*. Pol. *szilva*. Hung.

Smeare, *litura*, *sordes*. *sordes*, *fætor*, *smrad*. Sclav. & Bob. *smraad*. Dalm. *smrod*. Pol.

Smeared, *oblitus*, *inquinatus*. *fætidus*, *sordidus*, *smardezh*. Sclav. *smarden*. Dalm. *smrauty*. Bob.

to Smell, *odorari*. *σμελλ*. Arm.

Smetch, *smutch*, *macula*. *σμεχι*. Russ. *smaza*. Pol.

to Smile & smec, *subridere*. *usmiechac*. Pol. *Ridere*, *smeciati*. Sclav. *smati*. Bob. *smiac*, *smiechac*. Pol. *szmiazti*. Dalm. *σμεατη*, *σμειατη*, *σμεχιατη*. Russ.

Smiling, *subrisio*. *smieffany*. Pol. *Risus*, *smiech*. Pol. *smeh*. Sclav. *shmech*. Lus. *semih*. Dalm. *smich*. Bob.

Snap, *frustum*, *portio*, *raptum*. *Manipulus*, *σναπι*. Sclav. Russ. *snopa*, *snopak*. Bob. Pol.

Snare, *laqueus*. *eborda*, *senura*. Bob.

to Sneake. *snican*, *repere*, *serpere*. Sax. & **Snake**, *serpens*, *anguis*. *snaca*. Sax. *Cochlis*, *winding-stairs*. *shneka*. Sclav. *shnek*. Bob.

Snezing, *sternutatio*. *shinufa*. Pers.

SNIAN, *metere*. Goth. & Francis. *Messis*, *zniwo*. Pol. *sniva*. Lus.

ASNGIS, *messor*. Goth. *znec*. Bob. *shenz*. Sclav. *xenyacz*. Dalm. *zenka*. Pol. *ασηνα*. Russ.

Snow, *nix*. **SNALS**. Goth. *snap*. Sax. *snar*, *snioor*. Isl. *snvi*. Russ. *sneg*. Sclav. & Carn. *snieg*. Pol. *sznigh*. Dalm. *smih*. Bob. *σινυ*. Arm.

So as, *ita ut*, *scut*. **SYA SYE**. Goth. *spaypa*. Sax. *osefe*. Iberis. *sa*. Epirotis.

Soc, aratrum, vomer. Unde **Socage**, census aratri. swch. Brit.
 soc. Russ.

Sod, coelum. sad. Pers. sodna. Russ.

Sodain, subitaneus, improvisus, yoben. Sax. stupendus, mirus, zhuden.
 Sclav. szudny. Dalm.

Sole, planta pedis, vestigium. sul. Pers. saul. Arm.

Some, quidam, aliqui, aliquantum. scume, multus, multum. Epirotis.

Son, filius. **SNNNS**. Goth. sonur. Isl. suna. Sax. suni, sene: & filia,
 sonoy. Russ. syn. Sclav. Bob. & Pol. szun. Dalm.

Sote, fuligo. sudon. Russ. sadza. Pol. saze. Bob.

Sop, offa. supa. Iberis.

to be Sorry, tristem esse, tædere. **SANKCAN**. Goth. zuridan. Pers.

Sorrolu, tristitia, mæror. zarah. Pers.

Soul, anima. suli. Iberis.

Sound, sonus, sonitus. zuon. Sclav. Dalm. Bob. szun. Russ.

Sow, swine, sus, sues: porci. **SYEIN**. Goth. & Sax. swin. Isl. sus,
 swina & swini. Russ. swinia. Carn. Pol. Dalm. swina. Lus.

to Solve, or **slaw**, suere. siti. Dalm. szyac. Pol. szara. Russ.

to Solve, feminare, severe. **SALAN**. Goth. sa. Isl. sal, sula. Russ. siati,
 saiati. Sclav. & Dalm. siac. Pol. syti. Bob. satzi. Lus. **Sowne**, satus. sw. Arm.

Sowing, sementis. sianie. Sclav. Pol.

Sowre, acerbus, austerus, acidus, severus. ryp, rup. Sax. surowy. Pol.
 fyrowy. Bob. sirou. Sclav. & Dalm. szug. Arm. shur. Pers.

to Sowse, mergere, tingere. shoshtan. Pers.

Soyle, lutum. shol, sholah. Pers.

Spear, lancea. spare, sparum. Gallis vetustis apud Festum.

to Speck, maculare. szpiecic. Pol.

to Spie, explorari, speculari. shpegati, shpehati. Sclav. spehowati. Bob.
 spiegowac. Pol.

a Spie, explorator, speculator. shpehar. Sclav. spieg, spiegarz. Pol.
 spehar. Bob. spegar. Carn.

Spike, spoke, acies, apex, pinna, radius rotæ. shpiza. Sclav. spice.
 Bob. szpica. Pol.

to Spring, exultare, proflire. szeguta. Russ.

Spyrian, scrutari, rimari. Sax. **to peare**. Ang. szperac. Pol.

Spynerre, scrutatio. szperanie. Pol.

to Square, & **squathe**, comprimere, comminuere. sciskac. Pol. shi-
 kashtan. Pers.

to Stand, stare, durare, manere. **STANDAN**. Goth. stan. Russ.
 stanowec. Pol.

Standing, statio, status, stabulum, mansio. stan. Russ. stan. Sclav. Pol.
 stan. Dalm. stany, stanowy. Pol. szun. Arm.

Starre, stella. **STAIKNON**. Goth. stiarna. Isl. sitarah. Pers.

STANA, iudicium, statutum, decretum, lex. Goth. ustava. Pol. postava.
 Sclav. Item **STARGAN**, iudicare, iudicium ferre, decernere, statuere. Goth.
 staviti. Sclav. Dalm. stawiac. Pol. szawiti. Russ.

to Stay, *subsistere, stare, manere, morari: & sistere*, στατη, στατην, τωστην. *Russ.* stac, stawiac. *Pol.* staviti, ostati. *Sclav. Lus. Bob.* uštati. *Bob.* sztati. *Dalm.* Hinc Istævones, Germanorum extremi ad solem occidentem positi, cum præposito *ns Sclavorum* aut **ns** Gothorum. v. *Tacitum & Plinium*.

Stæl, *chalybs, ferrum*. едѣлѣ. *Russ.*

to Step, *macerare*. stopniec. *Pol.* shelesu. *Sclav.* xelizo. *Dalm.*

to Step, *gradiri*. стѣп, стѣппа. *Sax.* stapac. *Pol.*

Step, *stepping, gradus, vestigium, stapeda, & pes ipse*. стѣпѣ, стѣпѣн. *Russ.* stopa, stopien, stapienic. *Pol.* stopinie. *Sclav.* stupne. *Bob.*

to Stick & Stitch, *punctum ferio*. sztychac. *Pol.*

Stitch, *sticking, punctura, punctum*. sztych. *Pol.*

Stool, *sedes, sella*. **STOLAS**. Goth. ystol. *Brit.* stol. *Russ.* stol, stolek. *Sclav.* Pol. stolice. *Bob.* Item mensa, stol, stool. *Sclav. Lus. Pol. Croat. Dalm. & Bob.*

Store, *copia*. stor, magnus. Isl. & Danis. major, grandior, μεγαρον. *Russ.* Quinimo cagi & cagon, vetus, etate magnus. *Russ. Sclav. Dalm. Pol.*

Stale. Ang. præfectus & maximus, сапоѣ. *Russ.*

Stow & Stack, *aceruus, strues*. stog, stos. *Pol.*

Stow & Stew, *statio, navium statio, stagnum & piscina*. стѣп. S. staw. *Bob.*

Strand, *littus, ripa, latus fluvii marisve*. Angl. & Sax. latus, stran. *Sclav.* strana. *Bob.* strona. *Lus.*

Stpele & стѣпѣл, *sagitta*. Sax. Sagitta & jaculum, стрѣла, стрѣла. *Russ.* strella. *Sclav.* strilla. *Dalm.* strzela. *Bob.* strzala. *Pol.*

String, *chorda*. стрѣнг. Sax. струн. *Russ.* strona & struna. *Sclav. Pol. Bob.*

Sute, *synthesis, vestitus*. szuita. *Sclav.* szata. *Pol.*

Sute in law, *lis, causo, actio*. сута. *Russ.*

SYAKBAN, *tergere, verrere*. Goth. meg sepre. *Hung.* sopormac. *Turc.*

Sweate, *sudor, nidor, swad*. *Pol.*

to Swæten, *edulcare*. свѣтѣ. *Russ.*

Spetol, *evidens, clarus*. Sax. swietni. *Pol.* shwetni. *Lus.* swetly. *Bob.*

Swift, *celer*. суд. *Perf.* свѣ. *Arm.*

Spitelunge, *testimonium*. Sax. swiadzenie. *Pol.* swedomi, swedetwi. *Bob.* swiadectwo. *Pol.* swidocfastwo. *Dalm.* swedozhaftwo. *Croat.*

Spita & gepita, *testis*. Sax. widne. *Danis.* **Witnes**. Ang. swidok. *Sclav.* swedek, swedkowa. *Bob.* swiadek. *Pol.* свѣдоѣ. *Russ.*

Sword, *gladius*. свѣр. *Arm.*

Swoun, *sopor, αναιδευσία*. спонг. Sax. somnus & somnium, сон. *Russ.* san. *Sclav. Dalm.* sen. *Bob. Pol.* Carinsb.

Sych, *aridus, siccus*. Brit. fucho. *Sclav.* suchy. *Bob.* fuchi. *Pol.* sznuh. *Dalm.*

Sychu, *ficcare*. Brit. fushiti. *Sclav.* sufzac. *Pol.* fuffiti. *Bob.* свѣтѣ. *Russ.*

to Tacke, *tucke, consuere, adfigere*. duchtan. *Perf.*

Talke, *sermocinatio, colloquium*. талкованіе. *Russ.* Sermocinari, concionem habere, εὐσεμολογία. *Russ.*

Target,

Target, *clipeus*. tarian. *Brit.* targa. *Italis.* tarza. *Pol.* dark, darkali. *Pers.*

Task, *opus, onus, pensum, munus imperatum & arduum*. *Gravamen, onus, tedium, molestia, difficultas*, tezka. *Bob.* teslak. *Dalm.* tesknta & teshkost. *Sclav.* tiske. *Luf.* tesknost. *Bob.* Item *gravare, adfligere, uteskati*. *Dalm.* Et *gravis, difficilis, mizko*. *Russ.* & *Sclav.* & teshak. *Sclav.* teshak. *Carinth.*

Tasse, *crater*. tas. *Pers.* tas. *Iberis.*

to Teare, *lacerare rumpere*. **ТАКАН**. *Goth.* тапан. *Sax.* torri. *Brit.* тежати, джати. *Russ.* tergati, dreiti. *Sclav.* *Bob.* derati. *Dalm.* trhati. *Bob.* drzec, dzierac. *Pol.* daridan, diridan. *Pers.* **Torne**, *laceratus, lacer*. torriog. *Brit.* dert, tergan. *Sclav.* ddarth. *Bob.* targeny, rozdarty. *Pol.*

Teart, *confractus, asper*. *Angl. & Sax.* terd. *Sclav.* twardy. *Pol.*

Teime, *decem*. **ТАИМН**. *Goth.* тѣн. *Sax.* Arm. thyne. *Precop.* Sed *diciat*. *Russ.* delet & desyt. *Sclav.* *Dalm.* & *Bob.* dzrefiac. *Pol.* tyz. *Hung.* me. *Arm.*

Тепал, *calidus*. *Russ.* tepal. *Dalm.* topel. *Sclav.* tepli. *Bob.* πηλι. *Iberis.*

to Teaze, *vexare, adfligere*. tiziti. *Bob.* тезати. *Russ.* tizidan. *Pers.* тахан, vellere. *Sax.* & *Angl.*

That, the, iste, a, ud. **ΦΑ, ΦΑΤΑ, ΦΑ**. *Goth.* та, тау, та & тапи. *Russ.* ten, ta, to. *Bob.* i, i, ti. *Græc.* да & ад. *Arm.*

to Thawe, *degelare, liquefcere*. toddi. *Brit.* тава, тава. *Russ.* taiec. *Pol.*

to Thicken, *incrassare, saginare, pinguesfacere*. tuzhiti. *Dalm.* tuczyc. *Pol.* **Thicknes**, *crassitudo, pinguedo*. tucnost. *Bob.* tuzhia. *Sclav.*

Thine, tuus. **ΨΙΝS**. *Goth.* vester, tan. *Pers.*

This, hic, iste. **ΨIS, ΨISAI**. *Goth.* these. *Isl.* πησι. *Russ.* thavis & thaithan. *Iberis.*

Thorne, spina. **ΦΑΝΚNS**. *Goth.* draen. *Brit.* tern. *Sclav.* *Bob.* tarn. *Pol.* теи. *Russ.*

Thou, tu, ti. *Brit.* **Φη**. *Goth.* tu. *Pers.* ти. *Russ.* ty. *Sclav.* *Dalm.* *Pol.* *Hung.* tzo. *Precop.*

Thousand, mille. **ΨΗΣΗΝΔ**. *Goth.* quasi **TIPIXS hñnd**, *decies centum*, ex conjectura literatissimi *Junii*. тахи, тахи. *Russ.* puto ab Hungarico tizzaz, *decies centum*, sive Persico dahlad: sive abs Iberorum athi asi, mille aut decies centum. tyfiac. *Pol.* tiffuchya. *Dalm.* Ipsis tamen Hungaris mille, ezer, (necnon Armenis азар,) à Persarum hazar, χίλια.

Thresh & thrash, *flagellare, concutere, quassare, conterere*. *Держан*. *Sax.* trasati, trasiti, tristi. *Sclav.* *Bob.* trasac, trzelac. *Pol.*

Throate, guttur. torok. *Hung.*

Throng, *turba, globus, pressusque hominum*. **ΦΚΑΙΗΑNS**. *Goth.* теуѣ, Drungus, à Sarmatis Vopisco, Vegetio & Constantinopolitanis.

Thrush, *turdus*. drozd. *Pol.*

to Thrust, *trudere, impellere*. terhashtan. *Pers.* тежастан. *Russ.*

Thunder, tonitru. tondar. *Pers.*

Thursday, dies Jovis. допрѣг. *Sax.* me interprete Regis dies. *Armenii* enim regem appellant *Sau*, dominumque *ти*, & in obliquo *тиар*. *Hibernis* etiam *tighearna*, dominus. Eide,

U, W

Ude, tempus, hebdomas, hora, occasio, καὶρος. tib. Sax. hebdomas, tay-dan. Dalm. teiden. Sclav. & Boh. tizen. Lus. whitsontyde, hebdomas S. Pentecostes.

Uo, ad. **an**. Goth. ð. Russ. Pol. ta. Pers. at. Brit. & Angl.

Uod, cumulus, acervus. tud. Pers.

Uomb, tumulus. domb. Hung.

Uothe, dens. dant. Brit. **UINPS**. Goth. dandan. Pers.

Uop, altitudo, fastigium. tab. Pers.

Uope, largius bibere. liquefacere, colliquere, **to dippe**, tapiac. Pol. topiti. Dalm. Liquefcere, colliquere, topniac. Pol. topitisse. Dalm.

to Uouche, & take hold, tangere, attrahere. **TEK AN**. Goth. tykac. Pol. takniti. Sclav. tekniti. Carn. taknuti & ticzati. Dalm. teknaui. Boh. tekatzí. Lus.

Uouching, & takeing, tactus. tykany. Pol. teknieny. Sclav. ticzany. Dalm.

Uough, lentus, tenax, firmus. tegi. Pol. **Uoughnes**, lentitudo, tenacitas. tegnosfc. Pol.

Uowe, fluppa. filum, towe. Pers.

Ure, arbor. **TKIN**. Goth. & Isl. tpeop. Sax. deruo. Russ. Sclav. & Lus. drzewo. Pol. druú. Epirotis. deng. Arm. deracht. Pers. Sed & quercus, derw. Brit.

Ure, verus, sincerus. derau. Pers. **Ure**, truely, verus, vere, & similis formæ arabí, arabú, Arabs, Arabice, &c. Iberú.

Uucke, mucro, gladius. tig. Pers.

Uubbop, infans, puer, proles, pumilus. tit. Ang. deite. Sclav. dika, ditka. Boh. dittich. Dalm. dziecy. Pol.

Uurne, vertere. tynnan. Sax. converti, redire, tynnal. Arm.

to Uwine, connectere, conjungere. duvuta, duvuta. Russ.

Uvice, bis. duvzdo. Russ. & thrice, ter. tpevzdo. Russ. **Once**, semel. odvuzdo, odvuzdo. Russ.

Uwo, duo. **TYA**. Goth. dau & dwy. Brit. dua. Russ. Sclav. Dalm. Pol. Lus. du. Pers.

U.

to Unrabel, retexere. ushku. Russ.

Ussi, uscze, ushko, auris. Sclav. Boh. Pol. ghus. Pers.

W.

WAIAN, flare, ventilare. Goth. viati. Dalm. wieac. Pol.

WAIK, vir, mas. Goth. pep. pæp. Sax. gwr. Brit. wig & wip. Arm. Unde Amazonum nomen Scythicum αἰσωννί, ἀνδρωννί, teste ex vetustissimis Herodoto. Nobis vero & Sclavis weta, **to beate**, cedere, percutere.

to Wailow, volutare, convolvere. **WAAVGAN**. Goth. palpián, peal-can. Sax. wailate. Russ. wailiti. Sclav. wailati. Carn. valyati. Dalm. waleti, wailiti.

walti. Bob. walac: Pol. **to oberwhelm**, obruere. περιβαλντα. Russ.

to Waite, & **watch for**, opperiri, insidiari. χυατην. Russ. & insidiæ, lying in wayte. χυατην. Russ.

to be Ware, cavere, vitare, declinare. beþæpian, beþepigan. Sax. varowati. Sclav. warowac. Pol. beþesiv. Russ.

Warine, warmth, calidum, calor. karm, karma. Perf.

WASGAN, vestire. Goth. gwiſgo. Brit. wazidan, amicare, tegere. Perf. gwiſg. vesti. Brit. **WASTGſ**. Goth. Inde **wasgoate** & **wisk**. Ang.

Wassailbottle, poculum hilaritatis. Hilaris, χιολο. Russ. wefoly. Pol. Luf. wefely. Bob. vesel. Sclav. wesseol. Dalm.

Water, wett, aqua, humor. **WATſ**. Goth. wodi. Russ. woda. Bob. Pol. voda. Sclav. Dalm. **to wett**, humectare. vitune. Epirotis. **wett**, madidus. vitun. Eisdem.

Ware, cera. wox. Russ. wosk. Bob. Pol. voſg. Sclav. Dalm. voſſak. Dalm. viaſz. Hung.

to Ware, crescere, augeri. **WAhSGAN**. Goth. pexan. Sax. Major, adultior, grandior, vekshi. Sclav. vechy. Dalm. wetſlym. Bob.

to Weane, ablactare. elvonyom. Hung.

Wapling, quiling, lamentatio, fletus, clamor, querela. kilah. Perf. **Waileſome**, querulus. kilahmand. Perf. wyloſain. Brit. wolany. Bob. & Pol.

Weather, ær, tempeſtas, ventus. peþep. Sax. vedur. Iſl. wættir. Russ. wiatr. Pol. veiter. Sclav. watr. Luf. vitaar. Dalm. witr. Bob.

to Wed, ducere uxorem. ducere, widda. Russ. & Bob. voditi. Sclav. & Dalm. wodzic. Pol. dux, woda. Russ. Sclav. Dalm. Bob. & bellidux, woida. Eisdem. Inde Gothorum celeberrimus **Wodin**, aut **Wodan**, wýman.

Wæke, hebdomas dierum. peoc. Sax. æðr, sæculum, ætas, temporis revolutio quævis; wikk. Russ. viik. Dalm. wec. Bob. wick. Pol. **WIK**, ordo, series. Goth.

to Weepe, plorare, flere. vapiti. Dalm.

a Weigh, or **weight**, libra, pondus, trutina. waga. Dalm. Sclav. Pol. Bob. **to weigh**, ponderare. vagati. Sclav. waziti. Bob. wazie. Pol.

weihſ, sanctus. Goth. wihaz. Francis. wospi. Russ. Purus, sincerus, weiz. Perf.

weihſ, vicus, pagus, villa. Goth. wies. Pol. wes. Luf. Bob. vaſſ. Sclav. vaſſelo. Croat. Unde **Vaſſus** & **Vaſſalus**, paganus.

WAS, i. e. **quas oꝝ wbas**, quis? Goth. wito. Russ. kitſoda. Hung. kis. Perf.

Wæle, rota, gyruſ, circulus, orbis, rhombus. cylch & chwyl. Brit. kolo, koloſa. Russ. kolo. Sclav. Dalm. Luf. Pol. kaule & kolo. Bob. kilah. Perf. peal, pealc. Sax. circumcirca, okolo. Russ. Sclav. Dalm. Bob. wokolo. Luf. wkolo. Pol.

Wæther, nter. kotiroz. Russ.

Wæhu, quando. hþæanne. Sax. **WAN**. Goth. chun. Perf.

Wæhere, ubi. **WAK**. Goth. w & w. Arm.

Wæhile, dum, quandiu, ſiquando: & mora, ſpatium, tempus. **WEILA**. Goth.

Goth. pile. Sax. chwila. Pol. *кoлa*. Russ. *notobile*, *iniquam*. *иcкoлa*. Russ. *whilom*, *aliquando*. hplum. Sax. *хoлoмo*. Russ.

White, *albus*. **OGIT**. Goth. *flosculus*, *ἀνθημα*, *florescentium arborum candor*. kwet. Bob. kvat. Luf. kwiat. Pol. kuiteli. Iberis.

Whither, *quo*? **OL**. Goth. *κυδa*. Russ.

Whittle, *supparum*, *palla*. kitel, kitleka. Pol.

Who, *what*, *quis*, *quid*? **OR**, **OL**. Goth. *o*, & *ou*. Arm. ku. Pers. *ko*, *komo*. Russ. *what*, *quis*, & *id*? kto, ktora, ko. Pol. *кто*, *ка*. Russ. kdo. Bob.

Whole, *integer*, *totus*, *sanus*. ceil. Sclav. cely. Bob. caly. Pol. quylo. Dalm. *кeлe*, *кeлoн*. Russ. *not whole*, *non sanus*, *non integer*. *иcкeлo*. Russ.

Whom, *cui*, *cui*? *кому* & *кeмe*. Russ. *komo*. Bob. **AMMA**. Goth.

Whore, *meretrix*. hupe. Sax. kurwa. Bob. Pol. Hung. kurba. Dalm. Sclav. curva. Epirotis.

Whose, *cujus*? **OIS**. Goth. *кeтo*. Russ. *vesi*. Iberis.

Whoso, *quivis*, *omnis*, *quicumque*. **ASnh**. Goth. *кeтo*, *кeтoн*, *кeтoкo*. Russ. *ufaky*. Sclav. kafi. Bob. Luf. kazdy. Pol.

Why, *quare*, *quare*? kih, chih, & ky. Pers. **AIYA**. Goth. kai. Sclav. & Carinth. koyi, qui. Dalm.

Whier, *wear*, *nassa*, *excipula viminea*. wiersta. Pol.

Whier, *war*, *vortex*, *gurgis*. wyr. Bob.

Whill, & *woulding*, *voluntas*, *electio*, *arbitrium*, *licentia*, *desiderium*. pylla. Sax. ewylls. Brit. **YLAGA** & **YLAGA**. Goth. *уaлa*, & *уaлнa*. Russ. Luf. Bob. volya. Dalm. wule. Bob. volia. Sclav. woleni, wole. Pol. ghuli seu wili. Iberis.

Win, *praelium*. Sax. woina. Pol. Luf.

Winding, *volubile*, *convolutum*, *rota*, *globus*, *rhombus*. ghondati. Pers.

to **Wh**ise, *optare*, *velle*, *cupere*. chushtan. Pers.

to **Wh**ise, *docere*, *instruere*. piffian, gepiffian. Sax. *кeтoтoтo*, & *кeтoтoтoтo*. Russ. *vuzhiti*, *ufeti*. Sclav. *uziti*. Bob. *veliti*. Dalm. *uczic*. Pol. *уozнoтo*. Arm.

to **Wh**ise, *witt*, & *quitt*, *scire*, *percipere*, *observare*, *videre*. **VITAN**. Goth. *кeтoтo*. Iberis. *vediti*, *videti*. Dalm. Sclav. *vedetn*, & *кeтoтoтo*. Russ. *wiedziec*, *widac*. Pol. *wezeti*. Luf. Unde veterum Germanorum Prophetæ & Sapientes, *Vatres Tacito*, quod est *pitigan* & *pitegan*. Sax. *wizzard*, *wise*, *wits* & *witty*. Angl. *кeтoтo*. Arm. *wisedome*, *witt*, *sapientia*, *intelligentia*. *pißdom*, *pittebom*. Sax. *кeтoтoтoтo*, *кeтoтoтoтo*. Russ. *кeтoтoтoтoтo*, *notitia*, *admonitio*. gepiffung. Sax.

Whith, *cum*, *oñ*. Sax. & Angl. *ith* & *oth*. Iberis.

to **Wh**ithe, *swathe*, *wathe*, *wattle*, *vincire*, *alligare*, *conjungere*. **YAFAN**, **YIFAN**. Goth. *velati*. Sclav. *vezati*. Dalm. *vazati*. Bob. *wiazac*. Pol. *wiatzi*. Luf.

a **Wh**ithe, *vinculum*, *pedica*, *restis è vimine*: & *fascia*, *redimiculum*, *diadema*. Angl. & Sax. *ridde*. Isl. *weez*. Dalm. *wiazek*, *wiazko*. Pol. *wist*. Arm.

Will, *lana*. pulle. Sax. *will*. Isl. *gylan*. Brit. *volna*. Sclav. *wina*. Bob. *welna*. Pol. *vulna*. Dalm.

Y, Z.

Word, *verbum, sermo*. **YANKA**. Goth. *uapd, opdu*. Arm. *ord*. Isl.

Worse, *pejor*. gorfly, gorzy. Pol. gory. Dalm. *papna*. Sax. **YAKSI**.
Z. A. Goth. *warefi*. Iberis.

Worth, *pretium, valor*. *pypd*. Sax. *pretium, merces*, gwerth. Brit. *uapd*. Arm.

Worthy, *dignus*. *ureden*. Slav. *ghirfi*. Iberis. **W**orthines, *dignitas*.
urednost, uridnost. Slav. Dalm. *ghirla*. Iberis. *indigne, perperam*, *uapd*.
Russ. *ughirfi*. Iberis.

Woben & **w**off, *textus, plexus*. *bast*. Perf.

to **W**reathe, *circumligare, cingere*. *uapda*. Russ.

to **W**rest, *torquere*. *rahzati*. Slav.

Wrinckles, *krinkles, rugæ*. *kiring*. Perf.

Y.

ydur, *viscera*. Isl. *uapda*. Russ. *utroba*. Dalm. *trzewa*. Pol.

Ye, you, vos. hui. *Aremoricis*. *ge, gep*. Sax. *wy*. Boh. *vy*. Dalm. vi.
Slav. Verum **IZYIS**, *Gothorum vos, & chwich*. Brit. *venit abs &c*. Arm.
& *siz*. Turc.

Yeu, *ovis*. *ouzhia*. Slav. *ouza*. Russ. *oucza*. Dalm. *owca*. Pol. *owcza*.
Boh. *yuh & ih*. Hung. *wouza*. Lus. Et *opilio, ozhar*. Slav. *owczarz*. Pol.

Ym, ex, in *compositis*. Brit. *au*. Arm.

Yr, hic, ipse. Brit. *ve*. Arm.

Z.

Zeme, *terra, regio*. Boh. *fema*. Lus. *ziemia*. Pol. *zemla*. Russ. *zemla*. Slav.
zamy, zamin. Perf.

Zivo *frrebro, argentum vivum*. Pol. *xivo*. Dalm. *shivu*. Slav. *zi-*
wah. Perf.

Zyc, vivere. Pol. *shiveti*. Slav. *xiviti*. Dalm. *ziwu byti*. Boh. *zistan*. Perf.

Zyma, byems. Dalm. Pol. Boh. *fyma*. Slav. *zimistan*. Perf.

Zywot, ziwot, vita, victus. Pol. Boh. *shivot*. Slav. *xivot, xitak*. Dalm.
zy. Perf. *zivota*. Russ.

Zywy, vivus, vivax, vivens. *ziwy*. Boh. *shiu*. Slav. *xiu*. Dalm. *zian*.
Perf.

Zalvota, tabernaculum. Russis. *zaliffa*. Iberis, & *eisdem* nomen urbis non in-
celebris ad Cyrum seu Cyrrhum flumen, quod à *ghur, aqua* nomen trahit,
veluti rivi alii *Gerrus & Corax*. Sed & *halvota* urbs Amazonum ad Pontum
nomen accepit tamquam *Scenitidum*.

Znati & scinati, scire, cognoscere. Slav. Dalm. *znati*. Russ. *znac*. Pol. *no-*
tus, znan. Dalm. *znany*. Pol. *finan*. Slav. *cognitio, scientia, znanieny, poz-*
navany, znanie. Dalm. Boh. Slav. Pol. *znovo*. Iberis, & *uznovo, ignorantia*.

DILATET DEUS JAPHETH.

Gen. IX. 27.

